

Isthmus-Mecayapan Nahuatl

Nahuatl, Isthmus-Mecayapan: Itájtł toTęko ipan
mela'tájtł New Testament

Isthmus-Mecayapan Nahuatl

Nahuatl, Isthmus-Mecayapan: Itájtōl toTēko ipan mela'tájtōl New Testament

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nahuatl, Isthmus-Mecayapan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files dated 17 May 2025
8d5b6a33-8846-5c0f-ae8f-62c94f894f7b

Contents

San Mateo	1
San Marcos	58
San Lucas	93
San Juan	151
Hechos	195
Romanos	249
1 Corintios	272
2 Corintios	294
Gálatas	309
Efesios	317
Filipenses	325
Colosenses	331
1 Tesalonicenses	337
2 Tesalonicenses	342
1 Timoteo	345
2 Timoteo	351
Tito	356
Filemón	359
Hebreos	361
Santiago	379
1 Pedro	385
2 Pedro	392
1 Juan	396
2 Juan	402
3 Juan	403
Judas	404
El Apocalipsis	406

Itájtol Jesucristo yej kijekuiloj San Mateo

Iyikyapatajwewejmej Jesucristo

¹ Nigaj ijkuijto' itokamej yej iyikyapatajwewejmej Jesucristo,* yej tepíltzimpa katka iga David iwán David tepíltzimpa katka iga Abraham.

² Abraham mochiĵ tĕtaj iga Isaac, iwán Isaac mochiĵ tĕtaj iga Jacob, iwán Jacob mochiĵ tĕtaj iga Judá iwán iyikniwán.

³ Judá iwán isiwa' yej itoka' Tamar mochiĵkej tĕtajmej iga Fares iwán Zara. Fares mochiĵ tĕtaj iga Esrom. Esrom mochiĵ tĕtaj iga Aram.

⁴ Aram mochiĵ tĕtaj iga Aminadab, iwán Aminadab mochiĵ tĕtaj iga Naasón, iwán Naasón mochiĵ tĕtaj iga Salmón.

⁵ Salmón mochiĵ tĕtaj iga Booz, teye' itoka' Rahab. Booz mochiĵ tĕtaj iga Obed, teye' itoka' Rut. Obed mochiĵ tĕtaj iga Isaí.

⁶ Isaí mochiĵ tĕtaj iga rey David, David kipiá' se ipiltzín yej itoka' Salomón yej kita' iwán inón siwa' yej isiwa'pa katka Uriás.

⁷ Salomón mochiĵ tĕtaj iga Roboam, iwán Roboam mochiĵ tĕtaj iga Abías, iwán Abías mochiĵ tĕtaj iga Asa.

⁸ Asa mochiĵ tĕtaj iga Josafat, iwán Josafat mochiĵ tĕtaj iga Joram, iwán Joram mochiĵ tĕtaj iga Uzías.

⁹ Uzías mochiĵ tĕtaj iga Jotam, iwán Jotam mochiĵ tĕtaj iga Acáz, iwán Acáz mochiĵ tĕtaj iga Ezequías.

¹⁰ Ezequías mochiĵ tĕtaj iga Manasés, iwán Manasés mochiĵ tĕtaj iga Amón, iwán Amón mochiĵ tĕtaj iga Josías.

¹¹ Jeconías iwán iyikniwán itajmej itoka' Josías. Inimej ipilowán onokoj kuá' rey de país Babilonia kipresoĵwij israelitajmej iga kiwigakej Babilonia.

¹² Kuá' kiskeja Babilonia, Jeconías kipiá' ipiltzín yej itoka' Salatiel. Iwán Salatiel kipiá' ipiltzín yej itoka' Zorobabel.

¹³ Zorobabel mochiĵ tĕtaj iga Abiud, iwán Abiud mochiĵ tĕtaj iga Eliaquim, iwán Eliaquim mochiĵ tĕtaj iga Azor.

¹⁴ Azor mochiĵ tĕtaj iga Sadoc, iwán Sadoc mochiĵ tĕtaj iga Aquim, iwán Aquim mochiĵ tĕtaj iga Eliud.

¹⁵ Eliud mochiĵ tĕtaj iga Eleazar, iwán Eleazar mochiĵ tĕtaj iga Matán, iwán Matán mochiĵ tĕtaj iga Jacob.

¹⁶ Jacob mochiĵ tĕtaj iga José, yej iwewej María. Ininya María yej iye' Jesús, ininya Jesús yej tiktokawiáj Cristo.

¹⁷ Ijkón panoj catorce tĕtajwewetkej yej ipilowampa ipilowán Abraham este iga onókoya David. Panoj no catorce tĕtajwewetkej yej ipilowampa ipilowán David este kuá' israelitajmej kiwigakej preso Babilonia, iwán panoj se'o' máĵ catorce tĕtajwewetkej este kuá' onókoya Cristo.

Ken iga onoko Jesucristo

¹⁸ Ijkín iga onoko Jesucristo: María yej iye' Jesús onóyaya iga yawi monamiktiti iwán José. E' kuá' aya monamiktíáj, María xoloyowi' iga ipoder iyEspíritoj Dios.

¹⁹ Iwán José yej mochiwas iwéĵ María, poxsan katka ye'nemiá, iwán ayo' kinekiá mamonamikti iwán María; e' malej ijkón, José akinekiá mamomati iga María óno'ya iwán se' taga'; yéĵ keĵlantoya iga ichtákan mamokajtewakan.

* **1:1 1:1** Xikita glosario "Cristo".

²⁰ Mieĵ inón keĵlantoya, kochi' iwán kiteĵmi' iga se iyángel† Dios waĵaj iwán iĵkín kijlij:

—José, tej yeĵ ipiltzĵn ipilówampa David, amo ximajmawi iga timonamiktía iwán María, iga inón xolo' yeĵ kitalaxwiĵto', inonwa' kimá' iyEspíritoj Dios.

²¹ Yéĵ yawi kitati se ichooĵĵn, iwán tiktokawĵĵ JESÚS,‡ iga yéĵ yawi kimānawĵiti igenteĵ iga ayo' makichĵjtokān yeĵ ayekti.

²² Inón suĵederoĵ iga mamochĵwa kensan ikya kijtoj toTeĵko ipan se profeta§ kuā' kijtoj iĵkín:

²³ Se takotzĵn yeĵ aya kichĵĵchimi taĵa', xoloyowis iwán kitas ichooĵĵn, motokawĵĵ Emanuel,

yeĵ kijtojneki: Dios ono' towaĵn.*

²⁴ Kuā' José isa' iga temiktoya, kichĵĵ kensan kijlij iyángel Dios iwán kíkui'ya María iga isiwa'.

²⁵ E' José aya kitechowāya María este iga onoko ikone'. Iwán inón kone' kitokawĵĵkeĵ JESÚS.

2

Reĵejmāgoĵmeĵ yawĵĵ kitatĵĵ Jesús

¹ Jesús onoko Belén, se alpepe' yeĵ ono' ipan estado de Judea. Íkuā' mandaroĵtoya rey Herodes.* Entonces asikeĵ Jerusalén sekin tajtaĵa' yeĵ waĵkeĵ ikisáyampa tonatĵ'. Inomeĵ tajtaĵa' momachtĵĵkeĵ ken iga oĵonoĵkeĵ sĵitalimeĵ, iwán kijliáj Reĵejmāgoĵmeĵ.

² Iwán tataĵtantinemiáj:

—¿Kān ono' irreĵ judiyoĵmeĵ yeĵ nacerōĵo'? Neĵemen nikitakeĵ isĵitalin ne-iga ikisáyampa tonatĵ' iwán niwaĵkeĵ nikweĵimatĵltĵĵkoĵ.

³ Kuā' inĵn kimati' rey Herodes ay'ya kojasiá te kichĵwaya, iwán inewi gente de Jerusalén akoĵasiaĵo' nō te kichĵwayaj.

⁴ Iwán Herodes kinotza' inochi iĵefeĵmeĵ sacerdotēĵmeĵ iwán inochi yeĵ tamachtĵiáj ipan iley Dios. Iwán kitajtankeĵ kān yawi nacerōti Cristo.

⁵ Yeĵemen kijtojkeĵ:

—Yawi nacerōti ipan alpepe' yeĵ itokā' Belén yeĵ ono' ipan estado de Judea. El profeta kĵĵkuiloĵ iĵkín:

⁶ Tej, Belén, yeĵ tono' ipan estado de Judá,

maleĵ iga ti-alpepetzĵn, e' ayéĵ yeĵ máĵ ti-alĵmpa, nō tivalerowa kensan inomeĵ weĵweyi alpepe' yeĵ ono' ipan estado de Judá;

iga ipan tej yawi kĵsati se yeĵ mandarowa,

yeĵ yawi kĵcuidarōti nogenteĵ de Israel.†

⁷ Iwán el rey Herodes kichtakanotza' yeĵ kitakeĵ sĵitalin; íkuā'ya kimatĵltĵĵkeĵ kēman nokta neĵiko in inón sĵitalin.

⁸ Iwán Herodes kitĵtan Belén inomeĵ tajtaĵa', kijlijkeĵ iĵkín:

—Xākān Belén, xiktemōtĵĵ inón chooĵintzĵn este kān xikasikān. Kuā' ankasĵkeĵa, xine-ĵĵĵkĵĵ seĵ iga neĵ nō maníá manikweĵimatĵltĵiti.

⁹ Kuā' tami' kikakikeĵ yeĵ kijtoj Herodes, Reĵejmāgoĵmeĵ yáĵkĵĵa. Iwán inón sĵitalin yeĵ kitakeĵ ikisáyampa tonatĵ', tapanōtiāya iwán moketzato kān nokta ono' chooĵintzĵn.

¹⁰ Kuā' kitakeĵ inón sĵitalin poĵsan yōlpakikeĵ.

† 1:20 1:20 Xikita glosario “Ángel”. ‡ 1:21 1:21 Jesús kijtojneki “yeĵ kimānawíá”. Jesús kimānawĵiti inomeĵ yeĵ moconfiarowaj ipan yéĵ iga ayá' kĵknochĵwas ken kajasi iga kichĵĵkeĵ yeĵ ayekti. § 1:22 1:22 Xikita glosario “Profeta”. * 1:23 1:23 Is 7:14 * 2:1 2:1 Xikita glosario “Herodes”. † 2:6 2:6 Miĵ 5:2

11 Iwán kalakkej kalijti', iwán kitakej choolintzin iwán María yej teye'. Motankuaketzkej iwán kiweyimañiltijkej choolintzin. Iwán yejemen kikixtijkej regalojmej iga kimakakej choolintzin, oro, incienso iwán mirra yej ken bálsamo.

12 Iwán Dios kitemiktij inomej iga ayo' nokta mayağan kan ono' Herodes; inón iga yejemen yajkij sej ichamej, e' ipan se'ya ojti.

José, María iwán Jesús cholowaj iga yawij ipan país yej itoka' Egipto

13 Kuá' reyejmagojmej yájkija, se iyángel Dios kitemiktiko José, iwán kijlij:

—Ximoketza, xikuiga Egipto choolintzin iwán iye'. Ómpao' xonokan este kuá' sej nimitznótzas. Porque Herodes yawi kitemoti choolintzin iga makimikti.

14 Iwán José moketza' tayowakan, kiwiga' Egipto choolintzin iwán iye'.

15 Ompiga onoyaj este que migui' Herodes. Inín mochij iga mamochiwa yej Dios kijtoj ipan se profeta, ijkín ijkulijto': "Este Egipto niknótza' noPiltzin."‡

Herodes tatekimaka iga mamomijmikti chooilin

16 Kuá' Herodes kimati' iga kikajkayajkej inomej reyejmagojmej, poxsan kuejkue-siwi'. Iwán tatekimá' iga makimijmiktij nochi chooilin yej aya kipiáj ome años, yej chantitokej Belén iwán ipan altepemej yej najna'san onokej. Herodes kijtoj ome años, iga anka achón an kiwigaya Jesús, ke'san kijtojkej reyejmagojmej.

17 Iwán ompa mochij yej kijkuiloj el profeta Jeremías. Ijkín ijkulijto':

18 Mokagui' iga wa'tzajtzi' ipan altepe' yej itoka' Ramá.

Chokalo' iwán poxsan moknomatilo'.

Rakelwa' in yej choga' iga ipilowan,

iwán awel moyoltalij, iga ipilowan kimijmiktilijkeja. §

19 Kuá' mi'ya Herodes, se iyángel Dios kitemiktij José ompa Egipto, kijlij:

20 —Ximoketza, xikuiga choolintzin iwán iye' iwán xaj sej Israel kan amonoyaj iga mikikeja inomej yej kimiktijnekiáj choolintzin.

21 Iwán José moketza' iwán kiwiga' choolintzin iwán iye' ipan país de Israel.

22 E' kuá' José kimati' iga mandarówaya sej Arquelao yej ipiltzimpa Herodes ipan tajli de Judea, José majmawi' iga yawi ompiga. E' Dios sej kitemiktij, kijlij iga mayawi ipan estado de Galilea, iwán ompiga yajkij.

23 Kuá' asikej ipan estado de Galilea, mochantitoy ipan altepe' yej itoka' Nazaret. Inín mochij iga mamochiwa ken kijtojkej profetajmej iga Jesús chantitos Nazaret.

3

Juan yej tabautizarowa kipowa itajtöl Dios

1 Inón vej Juan yej tabautizarowa* asi' ipan desierto† yej ono' ipan estado de Judea iga kipowa ye'noticiaj,

2 iwán kijtowaya:

—Xikajtewákanya iga ankichiwaj yej ayekti iga ayo' wejkatis iga Dios yawi reinaroti ipan tejemej.

3 De ininya Juan yej el profeta Isaías tajtoj, kuá' kijtoj:

Mokaki a'pa tzajtzi ipan desierto, kijtowa:

"Xikajtewákanya iga ankichiwaj yej ayekti,

ijkón ankitapowaj ojti iga toTeko."‡

4 Juan kakijtinemiá itzótzol yej chijtoya iga itzojmiyo camello§, iwán tajko-ilpitinemiá iga kuetax, iwán kikuaya chapolin iwán kuayojnekti.

‡ 2:15 2:15 Os 11:1 § 2:18 2:18 Jer 31:15 * 3:1 3:1 Xikita glosario "Bautizar". † 3:1 3:1 Xikita glosario "Desierto". ‡ 3:3 3:3 Isa 40:3 § 3:4 3:4 Xikita glosario "Camello".

⁵ Iwán kiskej de Jerusalén, de Judea iwán inochi yej chantitoyaj najna'san weya' Jordán iga kikakikoj Juan.

⁶ Iwán kuá' la gente motenxítónkeja iga kichijkej yej ayekti, íkuá'ya Juan kibautizarowaya inomej ipan weya' Jordán.

⁷ E' kuá' Juan kita' iga nemi yayaj mia' fariseojmej* iwán saduceojmej† iga no mamobautizarokan, kijlijkej:

—¡Amejemen ken nokta ipilowan kowamej! ¿A'yéj mitzijlijkej iga anyawij anmomanawitij kuá' Dios yawi tacastigaroti?

⁸ Xiye'nemikan iga manesi iga ankikajtéjkeja iga ankichiwaj yej ayekti.

⁹ Amo ximoweyimatikan iga ankijtowaj: “Nejemen no-ikyapatajwewejmej Abraham”; ¡Nimitzijliáj iga inimej temej Dios wel kichíwa ipilowan Abraham!

¹⁰ Háchajwa' óno'ya iga yawi motzojzontekiti kuawimej este ipan inelwayomej. Inochi kuawi' yej ayá' ye'taki, motzonteki iwán moakiá tiko.‡

¹¹ Nej nimitzbautizarowaj iga a'ti, iga manesi iga anmoyolpatákeja. E' yej wi-o', yawij mitzbautizarotij iga el Espíritu Santo iwán iga ti'ti. Yéj kipiá máj poder que nej, iwán nej ni alín ayá' neajasi iga manikuiguili iga'.

¹² Yéj kikitzkijto' yej iga kichijchíwa trigo iga kitasolkixtiá. Iwán trigo kanas kan moana; e' itasolyo kitatij ipan ti'ti yej ayí' sewis.§

Mobautizaroj Jesús

¹³ Iwán Jesús kisa' Galilea, iwán asito kan Juan tabautizarojtoya ipan weya' Jordán, iga no mamobautizaro.

¹⁴ E' Juan akinekiá makibautizaro, kijlij:

—¿Te iga tiwi' iga nej manimitzbautizaro? Nejwa' in yej nikneki iga tej xinebautizaro.

¹⁵ E' Jesús kijlij Juan:

—Inán tej amo te xikijto; iga ijkón kajasi iga matikchíwakán inochi ken Dios kineki. Iwán Juan motemá' iga kibautizaroj Jesús.

¹⁶ Kuá' Jesús tami' mobautizaroj, kisa' ipan a'ti. Iwán tapowi' cielo, iwán kita' iyEspíritoj Dios temoj, ken tikita se jojtoko, iwán moketzako iyakapan.

¹⁷ Iwán mokagui' ipan cielo se tájtól yej kijtoj:

—Inín nokta in noPiltzín yej nikpoxchokiliá, iwán yéj neyolchikajto'.

4

Tzitzimi' kineki iga Jesús makichíwa yej ayekti

¹ Iwán iyEspíritoj Dios kiwiga' Jesús ipan desierto kan ayá' chantitoló', iga ompiga Tzitzimi' makita siga ayá' kichíwaltij yej ayekti.

² Jesús ayá' takuaj cuarenta días iwán cuarenta yówal, iwán mayana'.

³ Iwán Tzitzimi' kitechoj Jesús. Tzitzimi' kinekiá iga Jesús makichíwa yej ayekti, kijlij:

—Siga tejya nokta iPiltzín Dios, xikijli inimej temej iga mamochíwakán pan.

⁴ E' Jesús kijlij Tzitzimi':

—Ijkín ijkuilijto' itájtól Dios: “Ayá' gasan tákual wel ono taga', no wel ono iga kichíwa ken kijtowa itájtól Dios.”

⁵ Iwán Tzitzimi' kiwiga' Jesús ipan weyi-altepe' Jerusalén, kitejkawiltij este iyixko, kan máj ajko ipan inón weyitiopan,*

* **3:7 3:7** Xikita glosario “Fariseo”. † **3:7 3:7** Xikita glosario “Saduceo”. ‡ **3:10 3:10** Inín kijtojneki iga Dios yawi kicastigaroti yej ayompa nemij. § **3:12 3:12** Kijtojneki iga yej ye'nemij, Dios yawi kimānawiti e' yej ayá' ye'nemi ken tikita itasolyo trigo yej tatas. * **4:5 4:5** Xikita glosario “Weyitiopan”.

⁶ iwán kijtoj Tzitzimi':

—Siga tejsya nokta ipiltzın Dios, este nigaj ximopatānalti tǎlpan; iga itájtǎl Dios ijkín ijkuijto':

Dios kititanis iyangelejmej iga mamitzpalewikan,

iga mamitzmajkuiiakān

iga amo ximokxiwıteki ipan te'ti.†

⁷ Jesús kijtoj:

—Nǎ ijkuijto' itájtǎl Dios: “Amo xiktajtanili moTēko Dios iga makichıwa tejté iga san manesi iga wel kichıwa.”

⁸ Se' vej Tzitzimi' kiwıga' Jesús ipan se tepe' yej pox ajko, iwán kinextilij inochi paısmey yej ono' ipan inın tajli iwán inochi yej kipiáj;

⁹ iwán kijtoj Tzitzimi':

—Nej nimitzmas inewi inın siga timotankuāketza iga xineweyimatılti.

¹⁰ Iwán Jesús kijlij:

—Tzitzimi', xicholo notenoj, iga ijkín ijkuijto' itájtǎl Dios: “Xikweyimatılti moTēko Dios iwán xikchıwa kensan yej kineki.”

¹¹ Iwán Tzitzimi' kikájteja Jesús. Iwán walkej angelejmej iga kipalewıkoj in Jesús.

Jesús pewa iga tamachtıá

¹² Kuā' Jesús kimati' iga Juan kipresoıwıjkej, yajki ipan estado de Galilea.

¹³ E' ayá' kawı' Nazaret kan íchan katka, sino que yajki mochantıto ipan altepe' yej itǎka' Capernaum. Inón altepe' onoya ipan aten iwán ipan itǎl Zabulón iwán Neftalí.

¹⁴ Ijkín kichij Jesús iga mamochıwa yej el profeta Isaías ijkín kijkuiloj:‡

¹⁵ Itǎl Zabulón iwán Neftalí,

ipān inón ojti yej yawi lámār, iyıkāmpa weya' Jordán,

ipān Galilea kan chantitokej yej ayéj judıyojmej.

¹⁶ Inomej gente yej ken onoyaj kan takomichkan iga ayá' kixmatiáj Dios, ken tikita kitawıjkej se weyi tawılyo' iga asi' itájtǎl Dios.

Inomej majmatoyaj iga mamikikan,

e' inán kitawıjkeja weyi tawılyo'.

¹⁷ Iwán ikua'ya Jesús pewa' kipowa itájtǎl Dios, kijtoj:

—Xikajteıwákanya iga ankichııwaj yej ayekti iga ayo' wejkwawas iga yawi reinarotiŞ Dios.

Jesús kinotza' nawi atarrayerojmej

¹⁸ Jesús nejnentiaya ipan aten laguna yej itǎka' Galilea. Ompa kita' Simón yej nǎ itǎka' Pedro, iwán Andrés yej iyıknımpa. Yejemen atarrayerojmej. Iwán ompa atarrayarotoyaj ipan inón a'ti.

¹⁹ Iwán Jesús kijlij inomej:

—Xinētokakan, iwán nikchııwas iga ankinechkoskej yej manētokakan ken inán topoj ankıtzkiáj.

²⁰ Iwán imanın kikajtejkej iyatarrayajmej iwán kitokákeja Jesús.

²¹ Iwán achi máj nejnenkej, kitakej omen tajtaga', Jacobo iwán Juan yej ipilóıwampa Zebedeo. Ompa onoyaj ipan ákal iwán itaj. Ompa kitamanıjtoyaj iyatarrayajmej. Iwán Jesús kinotza' in inomej.

²² Iwán ikua'san ompa kikajtejkej itaj iwán ákal. Iwán kitokákeja Jesús.

Jesús kimachtıá mia' gente

† 4:6 4:6 Sal 91:11,12 ‡ 4:14 4:14 Isa 9:1-2 § 4:17 4:17 Xikita glosario “Kén iga Dios reinarowa”.

²³ Jesús panoj noyan ipan estado de Galilea, tamachtijtinemiá ipan tiopamej yej ojonoyaj ipan altepemej. Kipowaya ye'noticiaj ken iga Dios yawi reinaroti. Iwán kachitiltij nochi yej sese'pa iga wetitoyaj.

²⁴ Iwán noyan momati' ipan estado de Siria, iga Jesús taachitiltijtinemi', iwán no kiwiguilijkej yej kipiayaj de sese'pa kokolis, yej kuajkualoj, yej tatapoliwij, yej kipiayaj malespíritoj iwán yej ikxitakuawayaxtoyaj. Iwán nochi inimej kachitiltij Jesús.

²⁵ Mia' de Galilea kitokakej Jesús, yej chantitoyaj ipan ital diez altepe' yej kijliáj Decápolis, iwán de Jerusalén iwán inewi no de Judea, iwán inomej yej chantitokej iyikampa weya' Jordán.

5

Jesús tamachtía ipan tepe'

¹ Kuá' Jesús kita' inewi gente yej kitokatinemiáj, tejkaj ipan se tepe' iwán ompa motalij. Iwán idiscipolomej* kiyawalojkej.

² Iwán Jesús pewa' kimachtij idiscipolomej, ijkín kijtoj:

³ —Pakij yej kimachiliáj ipan iyalmajmej iga yejemensan awel te kichiwaj iwán ijkonya iga kitemowaj Dios, iga yejemensa kipiaskaj Dios iga iTekomej.

⁴ 'Pakij yej chokaj, Dios yawi kiyolchikawati inomej.

⁵ 'Pakij yej moalimpamatij, iga yejemen mochiwaskej itatki inón tajli yej Dios kijtoj iga kimakaskej.

⁶ 'Pakij yej kipoxyolmakatokej iga kichiwaskaj yej yekti, inomej sí, Dios kipalewij.

⁷ 'Pakij yej ta-ikneliáj, iga Dios yawi no kiknelitij inomej.

⁸ 'Pakij yej ipan iyalmajmej kejlantokej yej yekti, yejemen sí kitaskaj Dios.

⁹ 'Pakij yej kinekij iga maonolo tamelá, iga Dios kijlij iga yéj ipilowan.

¹⁰ 'Pakij yej kinkochiwaj iga san kichiwaj yej Dios kineki, iga yejemensa kipiaskaj Dios iga iTekomej.

¹¹ 'Xipaktokan kuá' mitzijijliáj kuajkuantas iwán kuá' mitziknochiwaj iwán kuá' mitzpantiáj iga ankichiwaj yej ayekti, iga san nej annetokaj.

¹² 'Xipaktokan iga ipan cielo yawij mitzmakatij yej pox yekti; iga ijkón no kinkochijkej profetajmej yej ikya onoyaj.

Yej kitokaj Jesús ken ista' iwán ken yej tawiáj

¹³ 'Amejemen ipan inin tajli ken tikita an-istamej. E' siga ista' ayo' istaweli', ¿téjaso' iga moneki? Ayo' yekti iga nité, sino que motajkáliya iwán motatáksaya.

¹⁴ 'Amejemen no ken antawilmej ipan inin tajli. Se weyi-altepe' yej ono' iyixko tepe' awel mjanya.

¹⁵ Niga motatiá se cándil iga mamotali itampa tejté, majwa' motaliá ajko iga makitawi yej onokej kalijti'.

¹⁶ Ijkonsan no amejemen xichiwakan yej yekti iyixtaj la gente, iwán kuá' mitzitaskej iga ankichijtokej yej yekti, kiweyimatiltiskej toTaj Dios yej ono' ajko.

Jesús tamachtía ipan la ley

¹⁷ 'Amo ankijtoskej iga niwalaj iga nikpoloko iley Moisés o kan tamachtijkej profetajmej. Nej ayá' inón nikchiwako, majwa' nikchiwako ken iga nokta kajasi iga mamochiwa ken tatekimakaj.

¹⁸ Iwán no nimitznojma-ijliáj, miej iga onos cielo iwán tajli, nisé punto nisé letra awel mopolowa ipan iley Moisés, este que nochi mamochiwa yej mochiwas.

¹⁹ Inón iga yej kiyokakajtewa iga kichiwa ken tatekimaka se iley Dios, malej iga inón ley nésiki' ayá' máj te te-ijliá, wan ijkón matamachti, inón mo-itas ken yej ayéj

* 5:1 5:1 Xikita glosario "Discípulo".

te iteki kan reinarowa Dios. E' yej makichīwa ken ijkuilijto' la ley iwán ijkonsan no kinextiliá sekin iga makichīwakan, inón máj kiye'itaskej kan reinarowa Dios.

²⁰ Iwán no nimitzijliáj, siga ayá' máj anye'nemij que fariseojmej iwán ken yej tamachtíáj ipan la ley, nikeman ayá' ankalakiskej kan Dios reinarowa.

Jesús tamachtíá iga amo mamokuejkuesolo

²¹ 'Ankikakíkeja ken kijlijkej amo-ikyapatajwan iga: "Amo xitamikti, siga agaj tamiktiá, makimiktikan." Ijkón kijtoj iley Moisés.

²² E' inán nimitzijliáj igan se mamokuejkueso iwán iyiknīn, Dios yawi kijuzgaroti. Iwán yej kijliá iyiknīn: "Tixeto'", inón kikitzkiskej yej máj mandarowaj. Iwán yej kijliá iyiknīn: "Tipáchtol", ya'ti kan ono' tiwelon yej ayí' sewi.

²³ 'Siga tia tikmakati iyofrendaj Dios ipan altar† iwán tikejlantewa iga mitzkuesow- ilijto' mognīn,

²⁴ ómpao' xikajtewa moofrendaj itenōj altar iwán xaj achto ximoyoltaliti iwán mognīn. Íkuá'ya sí welja tiktaliti moofrendaj.

²⁵ 'Siga agaj mitzdemandarowa iwán mitzwigaj iyixtaj juez, ipan ójtisan ximotajtolti iga ximoyoltali iwán. Porque siga mitzwigaj iyixtaj juez, juez kitekimakas policiyajmej iga mitzakiskej kuákalko.

²⁶ Nimitzijliá iga atikisas ompa este que xikixtawā inewi ke' mitztajtaniá.

Jesús tamachtíá iga yej namiktito' amo mayawi wan se'

²⁷ 'Moisés este ikyay kijtoj: "Yej namiktito' amo mayawi wan se'."

²⁸ E' nej nimitzijliáj siga se taga' kitachiliá se siwa' iwán ipan iyalmaj kinekiskiya magui' mamásiya iwán, ininwa' taxíma'ya nokta, malej iga kejan ipansan iyalmaj.

²⁹ 'Siga se moyix mitzchīwaltiá yej ayekti, xikixti iwán xiktajkali wejka; máj yekti xikpolo se moyix que inochi mocuerpoj makakikan pan tiwelon yej ayí' sewis.

³⁰ Siga moye'ma' mitzchīwaltiá yej ayekti, xiktzonteki iwán xiktajkali wejka; máj yekti xikpolo se moma' que inochi mocuerpoj makakikan pan tiwelon yej ayí' sewis.

Jesús tamachtíá iga amo mamokawakan yej namiktitokej

³¹ 'Moisés no este ikyay kijtoj: "Siga se taga' kikawa isiwa', makimaka se ama' kan makijto iga mokájeja."

³² E' nej nimitzijliáj yej kiyokakawa isiwa' malej iga isiwa' ayá' nemi yawi wan se', inón taga' kichīwa iga isiwa' mamasi wan se'; iwán inón se' taga' yej iwán monamiktij no taxíma.

Jesús tamachtíá iga amo matajuradolō

³³ 'No ankimatij iga amo-ikyapatajwan kijlijkej: "Amo xikelkawa iga tikchīwa yej iyixtaj toTēko tikijtoj nokta iga tikchīwas."

³⁴ E' nej nimitzijliáj iga amo xiktalikan agaj o tejté iga testigo kuá' ankijtowaj iga anchīwaskej tejté. Niga cielo iga ompa mandarowa Dios;

³⁵ niga tajli iga ompa kitaliá iyikxi Dios; niga Jerusalén iga inonwa' iciudad el Rey yej kipoxweyimatij.

³⁶ Niga motzontekon, iga tej awel tikchīwa iga se motzónkal mamochīwa ista' o pisti'.

³⁷ Máj yekti iga xikijto "kena" kuá' tikmati iga tia tikchīwati, iwán xikijto "ayá'" kuá' tikmati iga ayá' tia tikchīwati. Yej ayá' ijkón kichīwa, kichīwa yej ayekti.

Jesús tamachtíá iga amo mamajasikan iga mo-ijiyaj

³⁸ 'Moisés este ikyay kijtoj:‡ "Siga agaj mitzixkopewa, no xikixkopewa, iwán siga agaj mitztankopewa, no xiktankopewa."

† 5:23 5:23 Xikita glosario "Altar". ‡ 5:38 5:38 Ex 21:24

³⁹ E' nej nimitzijliáj iga amo ijkonsan nō xikchīwili yej mitzchīwiliá yej ayēkti; majwa' siga agaj mitzxaygatatzina, xikmaka se' moxaya' iga mamitzmaga.

⁴⁰ Iwán siga agaj mitzdemandarowa iwán mitzkuiliá mokuach, xikmaka nō makiwiga mochamarraj.

⁴¹ Iwán siga agaj mitztekimaka iga xikuiguili tejté yej eti' se kilómetro, tej xikuiga ome kilómetro.

⁴² Siga agaj mitztajtaniliá tejté, xikmaka. Agaj yej kineki mitztakewiliá tejté, amo xikijli iga ayá'.

Kén iga matikchokilikān yej te-ijiyaj

⁴³ 'Moisés este ikayay kijtoj: "Xikchokili moknīn iwán xikijiya yej mitzijiya."

⁴⁴ E' nej nimitzijliáj xikchokilikān yej mitzijiya, xikye'ijlikān yej mitzmalijliáj, xikchīwilikān yej yekti yej ayá' mitzye'itaj, xiktajtanilikān Dios iga maye'onokān inomej yej mitzpantiáj iwán mitziknochīwaj.

⁴⁵ Ijkón amejemen anmochīwaskej ipilówampa amoTaj Dios yej ono' ipan cielo; iga yéj kichīwa iga matawi tonatī' kān ono' yej kichīwa yej yekti iwán yej kichīwa yej ayēkti, iwán kititani nō tiawa' iga yej ye'nemij iwán iga yej ayompa nemij.

⁴⁶ E' siga amejemen ankichokiliáj yejsan nō mitzchokiliáj, ¿té anmotaniliáj iga ijkón ankichīwaj? Este yej kicobrarowaj impuesto[§] iga Roma ijkón nō kichīwaj.

⁴⁷ Iwán siga ankisaludarowaj yejsan amoknīn, ijkón ayá' nemi ankichīwaj tejté yej sekin nō akichīwaj. Ijkón nō kichīwaj yej ayá' kixmatij Dios.

⁴⁸ Xipoxye'nemikan, ijkón kensan amoTaj Dios yej ono' ipan cielo nochipa kichīwa yej yekti.

6

Jesús tanextiliá iga matikchīwakān yej yekti iyixtaj Dios

¹ Jesús nō kijtoj:

—Kua' ankichīwaj tejté yej yekti, amo xikchīwakān iga san mamitzitakān. Siga ijkón ankichīwaj, amoTaj Dios yej ono' ipan cielo ayá' mitzmasukkej nité.

² Kua' tikpalēwiá agaj yej amotapialiá, amo xikpojtinemi ken kichīwaj inomej yej mopajpantiáj iga ye'nemij iga kipojtinemij tiopan-ijti' iwán kajkān panolo iga makiweyimatiltikān. Nimitzijliáj iga inomej inonsan motaniliáj, iwán Dios ayá' kiye'ita.

³ E' tej kua' agaj tikpalēwiá yej amotapialiá, amo xikmatilti ni agaj.

⁴ Majwa' xikchīwa ichtákasān. Iwán Dios yej mitzitzto' iga ichtákasān nemi tikchīwa yawi mitzmakati yej pox yekti.

Jesús tamachtia ken iga matitajtoqān wān Dios

⁵ 'Kua' antajtowaj wān Dios, amo xikchīwakān ken inomej yejsan mopajpantiáj iga ye'nemij, inomej kiye'matij iga ejkati-oradowaj tiopan-ijti' iwán ipan calle kānsan makitakān. Nimitznojma-ijliáj iga inimej inonsan motaniliáj, iwán Dios ayá' kikakij.

⁶ E' tej kua' titajtowa wān Dios, xikalaki kaliyti', iwán ximokaltzakua iwán xitajto wān Dios yej ompa ono' mowān. Iwán Dios yej mitzitzto' kān ichtákasān nemi ti-oradowa, yawi mitzmakati yej tiktajtani.

⁷ 'Kua' titajtowa iwán Dios, amo xikojpa-ijto tajtolmej yej ayá' mitzpalēwiá kānsan mawejkawa iga titatapojo' iwán Dios, ken kichīwaj yej ayá' kixmatij Dios. Yejemēn an kijtowaj iga ijkón kichīwaj, majya kikakiskej Dios.

⁸ Amo xikchīwakān ken yejemēn; iga amoTaj Dios kimātiya te mitzpolowaj malej iga aya ankitajtaniliáj.

[§] 5:46 5:46 Xikita glosario "Impuestos".

⁹ Amejemen ijkín xitajtokan iwán Dios:

NoTaj yej tonó' ipan cielo,
nochi makiweyimatilti motoka'.

¹⁰ Xirreinarókiya.

Mamochiwa ken tej tikneki ipan tajli, ijkón ken mochijto' ipan cielo.

¹¹ Notakualmej yej nochipa moneki, xinemakakan aman.

¹² Xineelkawilikan yej nikchijkej yej ayekti, ijkón ken nejemen no nikelkawiliáj yej nechiwilikej yej ayekti.

¹³ Xinepalewikan iga amo manikchiwasnekikan yej ayekti; amo xinesemakakan kuá' Tzitzimi' nechiwaltijnekij yej ayekti.

Iga tej nokta yej tirreinarowa, iwán tej yej nochi wel tikchiwa iwán inón moweyipoder nochipa nokta onos. Ijkónyawa'.

¹⁴ 'Siga ankelkawiliáj yej agaj mitzchiwiliáj yej ayekti, amoTaj yej ono' ipan cielo no mitzelkawiliskej yej ankichiwaj yej ayekti.

¹⁵ E' siga ayá' ankelkawiliáj yej mitzchiwiliáj yej ayekti, amoTaj ayá' no mitzelkawiliskej yej ayekti ankichiwaj.

Jesús tamachtiá ken iga mamayunaro

¹⁶ 'Kuá' anmayunarowaj, amo manesi iga anmoknoomatij ken inomej yej san mopajpantiáj iga ye'nemij. Yejemej kinekij makitakan iga mayunarojtokej. E' nimitznojma-ijliáj iga yej inón kichiwaj, kipiaja yej motanilijkej.

¹⁷ E' tej kuá' timayunarowa, ximotziztikui iwán ximixami,

¹⁸ iga amo manesi iga timayunarojto'. Petz moTaj Dios yej ichtákan mowan ono', yejsan kimatis yej nemi tikchiwa. Iwán iyixtaj tokniwan mitzmake yej kajasi iga mamitmaka.

Yej mitzyoltilana

¹⁹ 'Amo xiknejnechkokan yej pox valerowa nigaj ipan tajli kan wel kitolowa wechi iwán wel ankinempoloskej, iwán kan wel kalakij yej tachteki.

²⁰ Máj yekti xiknejnechkokan ipan cielo komati yej pox valerowa.* Ompa ateyi wechi yej tanempolowa, iwán niga no yej tachteki ay'ya kalakiskej.

²¹ Porque kan ono' yej mitzyoltilana ompa nochipa tikejlanos.

Yej mitztawia

²² 'Moyix ken tikita se cándil yej mitztawia; siga moyix yekti, mitztawijos.

²³ E' siga moyix ayekti, tonos ken kuá' takomichkan. Siga inón cándil yej tikpia ayá' tawia, poxsan titakomititos.

Dios iwán tomín

²⁴ 'Ayagaj wel kipiá ome ipatrón, iga sésanwa' in yej kiye'itas, iwán se' kijiya, o se kitokas iwán se' kikajtewas. Inón iga awel ankitokaj Dios siga mitzyoltilanaj tomín.

Amo xitayokoyakan

²⁵ 'Nimitzijliáj: Amo xitayokoyakan iga te anyawij ankikuatij iwán te anyawij ankonitij iga wel xonokan, niga amotzótzol yej anakiskej. ¿Ix ayá'taj máj valerowa amovidaj que tákual, iwán amocuerpoj máj que tzótzol?

²⁶ Ximixkuitikán ipan totomej yej patantinemij; yejemen ayá' tokaj niga tapixkaj iwán ayá' no kenaj yej mopixka. E' malej ijkón, Dios yej amóTajpa kitamaka no inomej totomej. ¡Amejemen máj anvalerowaj que totomej!

²⁷ ¿Iwán a' de amejemen iga san matayokoya wel weyás se' alín?

* **6:20 6:20** Inín mochiwa kuá' se kichíwa ken Dios kineki.

28 'Iwán, ¿te iga nō amejemen antayokoyaj iga amotzótzol? Ta' xikitakan ken iga weyáj xochimej ipan akawalyoj, ayá' tekipanowaj niga tajtzomaj.

29 E' nimitzijliáj niga el rey Salomón malej iga moye'taajakiaya; ayá' kaxilij ken inomej xochimej yej mojmōnsajtikej.

30 Iwán siga Dios ijkón kimōnsajchiwa kuaxiwiyoj yej aman ono' ipan akawalyoj iwán mosta tatas ipan ti'ti, ¿kén iga ayá' mitztzotzolyotiskej, amejemen yej alín anmoconfiarowaj ipan Dios?

31 Inón iga amo xitayokoyakan iwán amo xikijtokan: “¿Te niawij nikuatij? o ¿te niawij nikonitij? iwán ¿kan niawij nikasitij notzotzolmej yej nikajakiskej?”

32 Yej ayá' kixmatij Dios tayokoyaj iga nochi inín; e' amejemen ankipiáj se amoTaj yej ono' ipan cielo yej kimati te mitzpolowaj amochan.

33 E' ximotemakakan iga Dios marreinaro ipan amejemen, iwán xikchiwakan ken yéj kineki, iwán ijkón nochi inimej yej mitzpolowaj, anyawij ankipiatij.

34 Amo xitayokoyakan iga yej mostapa mochiwas, yej mostapa, móstapaya sej ankitaskej. Ono' komati yej teyolmiktiá ipan sejsé día.

7

Amo xikijto iga se' ayompa nemi

1 'Amo xitajuzgarokan, iga Dios amo nō mamitzjuzgarokan.

2 Iga Dios yawi mitzjuzgarotij ijkón kensan sekin ankijuzgarowaj. Achón ke' agaj ankimakaskej, achōnsan nō Dios mitzmakaskej.

3 ¿Te iga tikixtachiliá moknīn iga kipiá tasoltzīn ipan iyix iwán ayá' tikita iga tej tikpiá tapan ipan moyix?*

4 Siga ayá' tikita iga tikpiá weyi tapan ipan moyix, ¿kén timixewiá iga tikijliá moknīn: “Noknīn, achi manimitzkixtili tasoltzīn yej tikpiá ipan moyix”?

5 ¡Tej yej timopajpantiáj iga tiye'nemi!, xikixti achto inón tapan yej ono' ipan moyix iwán ijkón wel tikye'itas iga tikixtiliá tásol ipan iyix moknīn.

6 'Yej itatki Dios amo xikmakakan pelomej, amo santá' mitztzatzayanaskej. Yej pox patiyoj amo xikmakakan koyamemej iga amo makitāaksakan.

Xiktajtaničan, xiktemočan iwán xikaltzotzonakan

7 'Xiktajtaničan, iwán Dios mitzmakaskej; xiktemočan iwán ankasiskej; xikaltzotzonakan iwán mitzkaltapowiliskej.

8 Iga yej kitajtani, kimakaj; iwán yej kitēmowa, kasi; iwán yej kaltzotzona, kikaltapowiliáj.

9 '¿Ix wel se de amejemen kimakas ipiltzīn se te'ti kuá' kitajtaniá tákual?

10 ¿O ix kimakas kowá' kuá' kitajtaniá se topoj?

11 Siga amejemej yej ankichiwaj yej ayēkti, wel ankimakaj yej yēkti amopilowan, ¡amoTaj yej ono' ajko ipan cielo, máj kimakas yej yēkti a'san iga kitajtaniłij!

12 'Ijkón ken amejemen ankinekij mamitzchiwilikan sekin, ijkón nō amejemen xikchiwilikan; ijkón kijtowa iley Moisés iwán yej kijkuilojkej profetajmej.

Kalten yej tzolti'

13 'Xikalakikan ipan kalten yej tzolti'. Iga kalten iwán ojti yej tawiga kan mopojpololo, kojkojakti', iwán mia' yej ompa yawij.

14 E' kalten iwán ojti yej tawiga kan ono' Dios, poxsan tzolti', iwán ayá' mia' yej ompa yawij.

Kuawi' mo-ixmati ipan itakilka

* 7:3 7:3 Kijtojneki: Ayompa tikchiwa siga tikpopowa moknīn iga kichij alín yej ayēkti kuá' tej tikchij máj komati yej ayēkti.

15 'Amo mamitzkajkawawakan yej kijtowaj iga Dioski' kitajtōlmakaj. Inimej nésiki' até wel mitzchīwiliáj, e' máj ipan iyalmajmej ken tikita tekuanimej.

16 Amejemen wel ankixmatij ken iga nemi agaj ipansan yej kichiwaj; puej ayá' moteki uva† ipan witztako', niga nō moteki itakilka amakuawi' ipan ista'witz.

17 Nochi ye'kuawi' ye'taki, iwán yej ayéj ye'kuawi', ayejyekti itakilka.

18 Yej ye'kuawi' awel mochiwa itakilka yej ayá' yejyekti, niga yej ayéj ye'kuawi' awel mochiwa itakilka yej yekti.

19 Nochi kuawi' yej ayá' ye'taki, motzonteki iwán motatiá.

20 Inón iga amejemen ankixmatiskej inomej san ken iga kichiwaj.

Ayá' nochi kalakiskej kan reinarowa Dios

21 'Ayá' nochi yej ne-ijliáj "noTeko, noTeko" yawij kalakitij kan reinarowa Dios, sino que inómejsan yej kichiwaj ken kineki noTaj yej ono' ipan cielo.

22 Kuá' asis inón día, mia' yawij ne-ijlitij: "NoTeko, noTeko, nejemen nikpowakej motajtōl, iwán ipan motoka' nikixtijkej malespiritojmej, iwán ipan motoka' nikchijkej mia' yej ayí' mo-ita."

23 E' nej nikijliskej: "Ayí' nimitzixmatikej; xicholokan notenoj, amejemen yej ankichiwaj yej ayekti."

Omen tajtaga' yej kalchiwaj

24 'Yej kikaki notajtōl iwán kichīwa yej nikijtowa, ken tikita se taga' yej poxsan tajlanto' yej kichij íkal ipan se weyite'ti.

25 Wajaj tiawa', wejweyakej a'timej iwán wajaj ejeka' yej pox tajpalej ipan inón kajli; e' ayá' kiwetziltij iga tokto' ipan te'ti.

26 E' yej kikaki notajtōl iwán ayá' kichīwa yej nikijtowa, inón ken tikita yej ayá' ye'tajlanto', yej kichij íkal ipan xajli.

27 Wajaj tiawa', wejweyakej a'timej, iwán wajaj ejeka' ipan inón kajli, iwán wetzi'. ¡Mela'xixitini' nokta!

28 Kuá' Jesús tami' tajtoj, yej takaktowaj san tajtachixtikajkej kén iga Jesús tamachtiaya;

29 iga ijkón ken tamachtiaya, nesía iga kimati te nemi kijtowa, ayéj ken yej tamachtiáj ipan iley Moisés.

8

Jesús kachitialiá yej palantiá ikajlo'

1 Kuá' Jesús temoj ipan tepe', poxsan kitokatiajkij.

2 Iwán kiná'tejoj se taga' yej nemi palani ikajlo' iga kipiaya lepra,* motankuaketza' iyixtaj Jesús, iwán kijtoj:

—NoTeko, siga tikneki, wel xinepajti.

3 Iwán Jesús kichijchin in inón yej wetitoya, kijlij:

—Kena, nikneki xipajti.

Kuá' inón kijtoj, achitiá' yej kipiaya lepra.

4 Iwán kijlij:

—Ta' xikaki, amo agaj xikijli; xaj kan ono' sacerdote iga mamitzita, iwán xiktali moofrendaj ken tatekimaka iley Moisés, iga nochi makimati iga tipájtī'ya.

Jesús kachitialiá itekipanowani se capitán de Roma

5 Kuá' Jesús asi' ipan altepe' Capernaum, se capitán de Roma yajki kitechoto Jesús iwán kiteki'tajtanilij,

6 kijlij:

† 7:16 7:16 Xikita glosario "Uva". * 8:2 8:2 Xikita glosario "Lepra".

—NoTeko, notekipanowani wetzto' nochan pan itapech iga poxsan kuajkualoto' isempan iwán este awel molina.

⁷ Jesús kijlij:

—Nej niati nikachitiltiti.

⁸ Inón capitán kijtoj:

—NoTeko, akajasi xikalaki nochan, san xikijto iga maachitiá notekipanowani, iwán achitiás.

⁹ Nej no ono' yej netekimaka iwán no niktekimaka soldadojmej. Kuá' niktítani se mayawi kanaj, yawi; iwán kuá' se' nikijliá iga mawiki, wí'; iwán kuá' nikijliá notekipanowani iga makichíwa tejté, kichíwa.

¹⁰ Kuá' Jesús inón kikagui', madmiradoj iwán kijlij yej kitokatinemiáj:

—Nimitzijliáj iga anikasi' nisé israelita yej mamopoxconfiaro ipan nej ken inín taga'.

¹¹ Nej nimitzijliáj iga poxsan witzeloj kan ikisáyampa tonatí' iwán ikalakíyampa', iwán motaliskej iga takuáskej wan Abraham, Isaac iwán Jacob ipan cielo kan reinarowa Dios;

¹² e' yej onóyaja† iga mayakan katka kan reinarowa Dios, kakiskej kan takomichkan, ompa chokaskej este tanguetzekaskej.

¹³ Iwán Jesús kijlij inón capitán:

—Xaja mochan, iwán mamochíwa ijkón ken ticredo.

Iwán íkuá'san in inón tekipanowani achitiá'.

Jesús kachitiltiá imonan Pedro

¹⁴ Jesús yajki chan Pedro, wan kasito imonan Pedro wetzto' ipan tapech iga kawanto'.

¹⁵ Jesús kimakitzkij, iwán íkuá'san sewi' ikajlo'; iwán mokétza'ya iga kitamá' Jesús.

Jesús kachitiltiá mia' yej wetitokej

¹⁶ Kuá' tayowáti'ya, kiwiguilijkej Jesús mia' yej kipiayaj malespítojmej; iwán Jesús iga san kitekimá' malespítojmej, kikijkixtij, iwán no kachitiltij nochi yej wetitoyaj.

¹⁷ Inín mochij iga mamochíwa ken kijtoj el profeta Isaías: “Yéj tepajtij, iwán yéj teachitiltij.”‡

Yej kinekiáj makitokakan Jesús

¹⁸ Kuá' Jesús kita' iga poxsan kipolojtokej, kitekimá' idiscipolojmej iga maapanókanya ipan laguna.

¹⁹ Iwán se yej tamachtía§ ipan iley Moisés kitechoko Jesús, iwán kijlij:

—Tamachtiani, nej nikneki manimitztokatinemi kansan tia.

²⁰ E' Jesús kijlij:

—Koyomej kipiáj ixapoyomej kan kochij, iwán totomej kipiáj ixekemej; e' nej yej iPiltzin Taga'* anikpiá kan achi manimokuajtetonti.

²¹ Iwán se' idiscipoloj, kijlij:

—NoTeko, maniao' achto maniktokati notaj.

²² Jesús kijlij:

—Xinotoka, xikawili yej ken miktokej iga makitokakan yej miktokej.

Jesús kipacholtiá ejeka' yej tajpalej

²³ Iwán Jesús tejkaj ipan weyi ákal, senyajki iwán idiscipolojmej.

²⁴ Tajko laguna pewa' se ejeka' yej pox tajpalej este atemiaya ákal. E' Jesús kochtoya.

²⁵ Iwán idiscipolojmej kixitijkej Jesús, kijlijkej:

—¡NoTeko, xinemanawikan! ¡Nemiya ti-awetzij!

† 8:12 8:12 Judiyojmej ‡ 8:17 8:17 Isa 53:4 § 8:19 8:19 Xikita glosario “Yej tamachtía ipan iley Moisés”.

* 8:20 8:20 Xikita glosario “IPiltzin Taga”.

26 Jesús kijtoj:

—¿Te iga poxsan anmajmawij? ¡Amejemen alıntzin anmoconfiarowaj nopan! Iwán Jesús moketza', kajajwa' ejeka' iwán a'ti, iwán santakampolijtikawí'.

27 Tajtaga' san tajtachixtikajkej, iwán kijtojkej:

—¿Ix a'taj yéj nokta an in inín taga' yej este ejeka' iwán a'ti kitajtolkakij?

Tajtaga' de Gadara yej kipiáj malespíritojmej

28 Kuá' Jesús asi' iyikampa laguna ipan estado de Gadara, omen tajtaga' kiskej posantoj, iwán kitechojkej Jesús. Iyomextin kipiayaj mal espíritoj, wan poxsan tatatalochtiayaj, iwán ipan inón ojti ayágajo' wel panowaya.

29 Iwán tzajtzikej:

—¿Té tikneki nowamej, tej Jesús yej iPiltzin Dios? ¿Ix tiwalaj aneyoka-iknochiwako malej iga aya asi hora?

30 Iwán ayá' wejka iga ompa, takuajtinemiáj mia' koyamemej.

31 Iwán malespíritojmej kiteki'tajtanilijkej Jesús ijkín:

—Siga annekixtiájyawa', xinētitanikan ipan koyamemej.

32 Iwán Jesús kijtoj:

—Ómpayawa', xikalakitij.

Iwán inomej malespíritojmej kiskej ipan tajtaga' iwán kalakitoj ipan koyamemej; iwán nochi inomej koyamemej mobarrancarojkej iwán wejwetzitoj ipan a'ti iwán ompa amikikej.

33 Yej kicuidarojtinemiáj koyamemej mokacholoykej. Kuá' asíkeja ipan altepe', kipojkej nochi yej mochiy ipan inomej tajtaga' yej kipiayaj malespíritojmej.

34 Iwán nochi yej chantitokej ipan inón altepe' yajkiy kan ono' Jesús. Iwán kuá' iténoja onokej, kiteki'ijlijkej iga makísaya ipan italmej.

9

Jesús kachitialiá se taga' yej awel nejnemi

1 Iwán Jesús tejkaj ipan se weyi ákal iga apanoj iwán asi' kan iyaltepe'.

2 Ompa kiwiguilijkej se taga' yej awel nejnemi nokta, wetztiaya ipan itapech. Kuá' Jesús kita' ken iga yejemen moconfiarowayaj ipan yéj, kijlij yej wetitoya:

—Amo ximajmawi nopíj; nochi yej tikchij yej ayekti nimitzelkawiliaya.

3 Iwán sekin yej tamachtíáj ipan iley Moisés, kuá' inín kikakikej, kijtojkej ipan iyalmajmej: “Inín taga' iga ijkón kijtowa, kimálijliá Dios.”

4 E' Jesús kimatiá te kejlantoyaj, kijtoj:

—¿Te iga ankejlamikij yej ayekti ipan amoalmajmej?

5 ¿Kéntaj máj wel manikijto: “Nochi yej tikchij yej ayekti nimitzperdonarowílija”, o manikijli: “Ximoketza iwán xaja”?

6 Inán sí, nia nimitznextilitij iga nej yej iPiltzin Taga' ipan inín tajli wel nikperdonarowiliá yej se kichiwa yej ayekti.

Iwán Jesús kijlij yej awel nejnemi:

—Ximoketza, xikui motapech iwán xaja mochan.

7 Iwán moketza' iwán yákiya ichan.

8 Kuá' la gente inón kitakej, majmawikej iwán kiweyimatiltijkej Dios iga kimá' inón poder tajtaga'.

Jesús kinotza Mateo iga makitoka

9 Jesús kisa' ompa kan onoya, iwán kita' se taga' yej itoká' Mateo, ewatoya kan kicobrarojtoya impuestos* iga Roma, iwán kijlij:

* 9:9 9:9 Xikita glosario “Impuestos”.

—Xinetoka.

Iwán Mateo moketza' iwán kitoga' Jesús.

¹⁰ Jesús takuajtoya kalijti', iwán asi' mia' yej kicobrarrowayaj impuestos iga gobierno iwán sekin yej ayá' ye'nemij, iwán kixnankej mesa iwán idiscipolomej Jesús.

¹¹ E' kuá' fariseojmej kitakej iga Jesús nemi sentakuaj iwán inomej, kitajtankej idiscipolomej:

—¿Te iga amomaestroj sentakua wan yej kicobrarrowayaj impuestos iga Roma iwán yej kichiwaj yej ayekti?

¹² Jesús kikagui' yej kijtojtokej iwán kijtoj:

—Yej yektitokej, ayá' kajasi iga mamochitiltikan, e' yej wetitokej, kena, kajasi.

¹³ Xakan iwán ximomachtikan yej kijtojneki ken ikuilijto' itájtol Dios: “Nej nikneki xita-iknelikan; ayéj iga xinemiktilikan yolkamej.” Pues nej ayá' niwalaj niknotzako yej kijtowaj iga ye'nemij. Majwa' niwalaj niknotzako yej kichiwaj yej ayekti iga mamoyolpatakan.

Jesús kijtatanij ken iga mayunarolo

¹⁴ Yej kitokatinemiáj Juan yej tabautizarowa yajkij kan ono' Jesús, iwán kitajtankej:

—¿Te iga nejemen iwán fariseojmej nipoxmayunarowaj iwán modiscipolomej ayá' mayunarowaj?

¹⁵ Jesús kijtoj:

—¿Ix wel moknomatitoskej te-ikniwan kan monamiktulo miej ompa ono' iwamej chokotzin yej monamiktia? E' asiti día kuá' chokotzin kiwigaskej. Íkuá'ya sí mayunaroskej.

¹⁶ 'Iwán ayagaj kitamaniá se tzotzolsósol iga tzotzoltájkol yej mokówago'; iga yej mokówago' akuis, iwán máj weyi kitzayanas tzotzolsósol.

¹⁷ Awel no moakiá vino yej kichijkejo' ipan ikyapakuetaxtekon† iga vino yej kichijkejo' moposawa iwán kipoxonas kuetaxtekon iwán nempoliwis vino iwán kuetaxtekon. Inón iga, yekti mamooki vino yej kichijkejo' ipan kuetaxtekon yej móchijo'. Ijkón apoliwis vino niga kuetaxtekon.

Jesús ki-ojpa-ixitij isiwapiltzin Jairo wan kachitiltij se siwa'

¹⁸ Miej Jesús tatapojtóyao', asi' se yej kimandarowa judiyojmej, motankuaketza' itenoj, iwán kijlij:

—Nosiwapiltzin nokto' migui', e' siga tia nochán, iwán tiktalij moma' ipan nosiwapiltzin, ojpa-isas sej.

¹⁹ Jesús moketza' iwán yajki iwán idiscipolomej iwán inón taga'.

²⁰ Iwán se siwa' yej wetitoya doce años iga kistoya ken imés yej awel pachiwía, kitechoj Jesús itepotztájbapa iwán kichijchimilij itempan isotantzótzol;

²¹ yéj kijtoj ipan iyalmaj: “Iga san nia nikchijchimilij itzótzol, nia ni-achitiati.”

²² E' Jesús tachá' itepotztaj, kita' inón siwa', iwán kijlij:

—Xipaki, nopij, ti-achitia'ya iga timoconfiaroj ipan nej.

Iwán íkuá'san inón siwa' achitiá'.

²³ Kuá' Jesús asi' chan inón jefe yej itoka' Jairo, kita' iga tapitiztolo' iga yáwija kitokatiy yej mikto', iwán pox tzajtzitolo' iga chokayaj.

²⁴ Jesús kijtoj:

—Xikisakan nigaj; takotzin ayá' mikto', yejwa' kochto'.

Iwán kiwejwetzkilijkej Jesús.

²⁵ E' Jesús kikijxitiy yej onoyaj kalijti', iwán kala', kimakitzkij takotzin iwán kipalewij iga moketza'.

²⁶ Iwán noyan ipan inón tajli momati' yej Jesús kichij.

† 9:17 9:17 Xikita glosario “Kuetaxtekon”.

Jesús kitachaltíá ome pachamej

²⁷ Kuá' Jesús kisa' ompa, ome pachamej kitokakej, kitzajtzilijtiayaj:

—¡Achi xine-iknelikan tej yej iPiltzin‡ David!

²⁸ Iwán kuá' Jesús kala' kalijti', pachamej kitechojkej, iwán Jesús kijtoj:

—¿Ix ankiçredowaj iga wel nimitztachaltiskej?

Pachamej kijtojkej:

—Kena, noTeko.

²⁹ Iwán Jesús kijixchijchin in inomej pachamej, iwán kijtoj:

—Mamochiwa ijkón ken amejemen anmoconfiarojkej.

³⁰ Iwán tachákeja. Iwán Jesús kitekimá' nokta inomej:

—Amo agaj xikijlikan.

³¹ E' yejemen kiskejsan ompa, kipojtinenkej noyan yej Jesús kichij.

Jesús kitajtoltiá yej nonoj

³² Kuá' kistiáyaja, sekin asikej yej kiwajliguilijkej Jesús se nonoj yej kipiaya maļespíritoj.

³³ E' kuá' Jesús kikixtija inón maļespíritoj, welja tajtoj in nonoj. Yej ompa onoyaj san tajtachixtikajkej, kijtojkej:

—¡Ayí' mo-ita' ipan Israel ken inín!

³⁴ E' fariseojmej kijtowayaj:

—Ijefej maļespíritojmej kimá' inín taga' iga wel kikixtiá maļespíritojmej.

Jesús kikneliá la gente

³⁵ Jesús nentinemiá noyan ipan weyi altepemej iwán ipan altepetzitzin, tamachtitjinemiá ipan tiopamej ipan sejsé altepe'. Kipowaya ye'noticiaj kén iga reinarowa Dios, iwán kachitialtiaya inochi yej wetitokej iwán yej kualotokej.

³⁶ Kuá' Jesús kita' yej ompa chapantokej, kiknelij iga kita' tayokoxtokej iwán siatokej iwán papayintokej, ken tikita borregoymej§ yej atekoyojkej.

³⁷ Iwán Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Nimitzijliáj, melá'wa' iga ono' mia' yej wel moconfiarowaj ipan nej, e' ayá' mia' yej kipowaj ye'noticiaj. Yej aya kikakij, inómejwa' ken se weyi mijli yej némiya tayoksi.

³⁸ Inón iga xiktajtanilikan yej iTeko mijli iga makititani tekipanowanimej iga makitekítijya yej ono' pan mijli.*

10*Jesús kitapejpena doce iyapostolejmej*

¹ Iwán Jesús kinotza' doce idiscipolojmej iwán kimá' poder iga wel makikixtikān maļespíritojmej iwán iga wel makachitialtikān yej de sese'pa iga wetitokej iwán nochi yej kuajkualotokej.

² Inín itokamej yej Jesús kitapejpen iga itatitanimej yej no kijliáj apostolejmej:* yej achto itokā' Simón, yej no itokā' Pedro, iwán Andrés yej yéjpasan iyiknīn; Jacobo iwán Juan yej ipilówampa Zebedeo;

³ Felipe, Bartolomé, Tomás, iwán Mateo yej kicobrārowaya impuestos iga Roma; Jacobo yej ipiltzimpa Alfeo; Lebeo yej no itokā' Tadeo;

⁴ Simón yej ipartidoj nacionalista;† iwán Judas Iscariote, yej máj despuéj kinamá' Jesús.

‡ 9:27 9:27 Judiyojmej kimatikej iga el Mesías katka rey David ipiltzin ipilówampa, inón iga kijliayaj iga ipiltzin.

§ 9:36 9:36 Xikita glosario “Borrego”. * 9:38 9:38 Kijtojneki iga makitajtanilikān Dios iga yéj makititani toknimej yej wel kipowaj ye'noticiaj nochi inimej gente. * 10:2 10:2 Xikita glosario “Apóstol”. † 10:4 10:4 Xikita Lc 6:15.

Jesús kitekimaka apostolejmej iga makipowatij itájtɔl Dios

⁵ Kuá' Jesús kitítan inimej doce apostolejmej, ijkín kijlijkej:

—Amo xakan kan chantitokej yej ayéj judiyojmej, niga xakan ipan altepemej yej onokej ipan estado de Samaria;‡

⁶ majwa' xakan xikitatij judiyojmej yej pojpolijtinemij ken borregojtztzin.

⁷ Xikijlijtinemikan iga inán sí na'ya ono' iga Dios yawi reinaroti ipan tejemej.

⁸ Xikachitaltikan yej wetitokej, xikojpa-ixitikan yej miktokej, xikpajtikan yej palantokej ikajlomej iga kipiáj lepra, xikixtikán malesspiritoymej. Amejemen ayá' ankikojkej iga inín wel ankichiwaj, amejemen nō amo mamitzixtawakan iga inín ankichiwaj.

⁹ 'Amo nō xikuigakan ni alín tomín,

¹⁰ niga xikuigakan amomórral ipan ojti; niga se' amotzótzol, niga se' gakti, niga bastón; iga yej tekipanowa kajasi iga makitamakakan.

¹¹ 'Kuá' amasiskej ipan se altepe' o altepetzín, xiktemokan ompa agaj yej mitzye'itaj iwán ómpao' xikawikan ichan este que matami amotekipánol wan ankisaskej ipan inón altepe'.

¹² Kuá' ankalakiskej ichan, xikijlikan iga maonokan tamelá.

¹³ Siga yej ompa chantitokej kajasi iga ijkón xikijlikan, ijkón mochīwas; e' siga ayá' kajasi, amo xiktajtanilikan Dios iga tamelá maonokan.

¹⁴ E' siga ayá' mitzomemawíaj niga mitzkakisnekij, xikisakan ipan inón kajli o ipan inón altepe' iwán xiktzejtzelokan amokxi iga maxini talpínol.

¹⁵ Nimitzijliáj iga kuá' Dios tajuzgaroj, yej chantitokej ipan inón altepe' máj kicastigaroskej que yej chantitokej altepemej Sodoma iwán Gomorra.§

Kiknochiwaskej yej kitokaj Cristo

¹⁶ 'Ta' xikakikan, nej nimitztitanij ken tikita amborregojmej itzalan koyomej.* E' xonokan listo ken tikita ankowamej, iwán ximochiwakan ken anjojtokomej iga amo agaj xikchīwilikan yej ayekti.

¹⁷ Amo xikelkawakan iga la gente mitzwigaskej kan ono' tekiwajmej, iwán mitzmagaskej ipan tiopamej.

¹⁸ Iwán iga notechko mitzwigaskej iná' gobernadormej iwán reyejmej; ijkón iga wel antajtoskej de nej iyixtaj yejemej iwán yej ayéj judiyojmej.

¹⁹ E' kuá' mitzwigaskej iná' yej mandarowaj, amo xitayokoyakan iga ayá' ankimatij te anyawij ankijtotij; iga kuá' antajtoskej, Dios mitztajtolmakaskej.

²⁰ Iga ayéj amejemen yej antajtoskej, sino que iyEspíritoj amoTaj Dios in yej yawi tajtoti ipan amejemen.

²¹ 'Se toknín yawi kitelwiti iyiknín iga makimiktikan, iwán tetaj kitelwij ipiltzín iga makimiktikan, iwán tepilowan kitelwiskej itajmej iga makimiktikan.

²² Nochi yawij mitzijiyatij iga nej annetokaj; e' yej manetoka este que mamiki, yawi momanawiti.

²³ Kuá' mitztałochtiskej ipan se altepe', xakan ipan se' altepe'; nimitznojma-ijliáj iga nej yej ipiltzín Taga' nia niwitzeti kuá' aya ampanowaj noyan ipan altepemej kan ichamej israelitajmej.

²⁴ 'Yej nemi momachtiá ayá' máj tamati ken yej tamachtiá, iwán nisé tekipanowani ayá' máj tayakanto' que ipatrón.

‡ 10:5 10:5 Xikita glosario "Samaria, Samaritanos". § 10:15 10:15 Yej ichan Sodoma iwán Gomorra pox ayekti kichijkej. Gn 19 * 10:16 10:16 Koyomej, español: lobos. Inín kijtojneki iga yej kitokaj Cristo, ken borregojmej iwán yej kijiya Cristo, ken koyomej.

25 Se discípulo makisentali iyalmaj iga mochiwas kensan imaestroj, iwán tekipanowaní kensan iteko. Siga nej yej nimandarowa ne-ijliáj iga niTzitzimi',† çix ayá' nò mitzijliskej iga amejemen nò antzitzimimej yej anetokaj?

Jesús kijtowa iga Dios mamomajmawili

26 'Inón iga amo agaj xikmajmawilikán. Ateyi nité yej ichtákasán maono yej ayá' momatis, wán ateyi nité yej iyanto' yej ayá' monextij.

27 Yej nimitzijliáj kán tamichkán, amejemen xikpowakán noyan kán onolo'; yej nimitzichtaka-ijliáj, xitzajzikán iga xikijtokán iga nochi makikaki.

28 Amo xikmajmawilikán yej wel mitzmiktiáj, iga awel kimiktiáj toalmaj; majwa' xikmajmawilikán yej wel temela'polowa iwán wel kititani toalmaj kán tawewelkato'.

29 '¿Ix ayá' monamaka ome tototzitzin iga se tomintzin? E' malej ijkón, nisé toto' ayá' miki sin que amoTaj Dios amo makimati.

30 Pues este amotónkal Dios kimati ke' ankipiáj.

31 Amo ximajmawikán, amejemen máj anvalerowaj que mia' tototzitzin.

Yej mixewiáj iga kijtowaj iga kitokaj Jesús

32 'Inewi yej kinojma-ijtowa iyixtaj la gente iga netoka, nej nò iyixtaj noTaj yej ono' ipan cielo, nia nikijtoti iga netoka.

33 E' yej iyixtaj la gente kijtowa iga ayá' netoka, nej nò iyixtaj noTaj yej ono' ipan cielo nia nikijtoti iga ayá' netoka.

Jesús kijtowa iga ayá' wálawaj iga tamelá maonolo

34 'Amo ankijoskej iga nej niwálawaj ipan inín tajli iga tamelá maonolo; ayá' niwálawaj iga tamelá maonolo, sino iga mamokuejkuesojtolo.

35 Niwálawaj iga taga' makikuesowili itaj, iwán siwapiltzin makikuesowili iye', iwán siwamon makikuesowili imonán;

36 ijkón iga sejsé mokuejkuesoj iwánsan iyiknímejpa.

37 'Yej makichokili itaj o iye' máj que nej, inón ayá' kajasi iga manetoka; yej makichokili iyokichpiltzin o isiwapiltzin máj que nej, inón ayá' kajasi iga manetoka;

38 yej kinakis manetoka, e' ayá' kikechpanowa icruz,‡ ayá' kajasi iga mamochiwa nodiscipolój.

39 Yej kineki san mamomanawi, yawi poliwiiti, e' yej mamiki iga netoka, nochipa onos nowán.

Yej yawi temajmakati Dios

40 'Yej mitzomemawíáj, néjyawa' in yej neomemawíáj; iwán yej neomemawíá nò ki-omemawíáj yej netitan.

41 Yej ki-omemawíá se profeta yej kititani Dios, yawij kimakatij yej yekti kensan kimakaj se profeta, yej ki-omemawíá se toknín yej te-ijiknín, yawij kimakatij yej yekti kensan kimakaj se toknín yej te-ijiknín.

42 Iwán si agaj kimaka yej nej netoka yej amoweyimati, malej alín seseka' ipan wájkal, nimitzijliáj iga inón sí Dios kimakas yej yekti.

11

Juan kititani omen idiscipolójmej

1 Kuá' Jesús tami' kinonotza' inón doce idiscipolójmej, kisa' ompa iga yajki tamachtito iwán kipowato ye'noticiaj ipan altepemej yej onokej ipan tajli de Galilea.

2 Juan presojtitoya wán kimati' yej Cristo nemi kichiwa. Iwán Juan kititan omen idiscipolójmej iga makitatij Jesús,

† 10:25 10:25 Ipan griego nij kijtowa Beelzebú yej kijtojneki Satanás. ‡ 10:38 10:38 "Kikechpanowa icruz": anka kijtojneki motemaka iga wel makiknochiwakán, este mamiki iga kitoka Cristo.

³ iga ijkín makitajtanikan:

—¿Ix tejsa in Cristo yej yawi wıtzeti, o nikcháskejo' sewo'?

⁴ Jesús kijtoj:

—Xakan xikijlitij Juan nochi yej nigaj nemi ankitaj iwán yej nemi ankikakij.

⁵ Xikpowilikan iga pachamej tachaja, koxomej nejnémija, yej palantiayaj ika-
jlomej iga kipiáj lepra, achitiákeja, yej ayá' takakiáj, inán takákija, yej miktoyaj,
ojpa-isákeja, yej ayá' motapialiáj, mopowiliá ye'noticiaj ken iga Dios tasalvarowa.

⁶ Paktos yej ayá' kikajtewa iga moconfiarowa ipan nej.

⁷ Kuá' yájkija itatitanimej Juan, Jesús pe'ya tatapowa' de Juan, kijlij la gente:

—¿Té ankitatoyaj ipan desierto? ¿Ix se ojta' yej koolina ejeka'?

⁸ Siga ayá', ¿tétaj ankitatoyaj? ¿Ix se taga' yej ye'taajakijto'? Amejemen ankimatij
iga yej moye'taajakiáj, onokej ichan reyejmej.

⁹ Iwán, ¿té nokta ankitatoyaj? ¿Ix se profeta? Kena, yéj majya sej que se profeta.

¹⁰ De inonya Juan tajtowa kan ijkín ijkuilijto':

Niktitan notatitan iga mo-ixtaj matayakana,

iga ken kuá' mamitzojtápoya.*

¹¹ Jesús no kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga desde ikay este inán ateyi ni agaj yej máj tayakanto' que
Juan yej tabautizarowa, e' yej momachiliá iga até iteki de inochi yej motemakaj iga
Dios marreinaro ipan yejemen, inón yej máj tayakanto' que Juan.

¹² 'Desde kuá' wálaj Juan yej tabautizarowa este inán, ono' mia' yej kijiay iyojwi
Dios, wan ono' yej kichiwasken iga mapoliwi.†

¹³ Desde ikay iwán este inán iga wálaj Juan, nochi profetajmej iwán iley Moisés,
kijtojkej iga wı' reinaroki Dios.

¹⁴ Siga annecredowaj, Juanwa' in profeta Elías yej wıtziaaya.‡

¹⁵ Yej annakasyojkej, xineye'kakikan.

¹⁶ 'Amejemen yej inampa amonokej anesij ken tikita kokone' yej mawiltiáj ipan
tajkoaltepe' iwán kitzajtziliáj iyikniwan:

¹⁷ "Nejemen nimitztapitzilijkej iga aka iwán ayá' anmijtojkej, nejemen nimitzi-
knokakijkej iwán ayá' anchokakej."

¹⁸ Kuá' wálka Juan yej mayunarowaya iwán ayı' tawana', amejemen ankijtojkej iga
kipiá malespıritoj.

¹⁹ Niwálaj nej iPiltzin Taga' yej nitakua iwán ni-ati, ankijtowaj iga nipoxtakua iwán
nitawana, nimotókaki' iwán yej ayá' ye'nemij iwán yej kicobrarowaj impuestos iga
Roma. Kuá' tikitaj iga ye'nemij yej momela'confiarowaj ipan Dios, nesi iga Dios nochi
kimati te kichıwa.

Yej ayá' kiptasnekij ken iga nemij

²⁰ Iwán Jesús pe' kajajwa' yej chantitokej ipan altepemej kan máj kichij milagrojmej
yej ayı'pa mo-ita, iga yej ompa chantitoyaj ayá' nemi kikajteyayaj iga kichıwaj yej
ayekti, kijtoj:

²¹ —¡Lástima yej anchantitokej altepe' Corazın! ¡Anlastimajmej yej anchantitokej
altepe' Betsaida! Siga ipan altepe' Tiro iwán Sidón mochijka milagrojmej yej
ankitakej, yejemej íkyasan kikajtejkaj iga kichıwaj yej ayekti iwán monextiayaj iga
kakiayaj itzotzolmej yej moakiá kuá' mikilo iga moknomatij iwán monejnexwiayaj.§

²² E' nimitzijliáj iga kuá' Dios tajuzgaroj, máj mitzcastigaroskej que yej chantitokej
altepemej Tiro iwán Sidón.

* **11:10 11:10** Malaquías 3:1 † **11:12 11:12** Ijkín wel no motraducjrowa: Desde kuá' wálaj Juan yej tabautizarowa
este inán, ono' mia' yej poxsan kalakisnekij ipan iyojwi Dios, wan este motojtopewaj iga makalakikan. ‡ **11:14**
11:14 Malaquías 4:5 § **11:21 11:21** Monejnexwiayaj iga manesi iga momachiliayaj iga ayekti kichijkej.

²³ Amejemen yey amochan altepe' Capernaum, ¿ankijtowaj an anyatij ipan cielo? Majwa' yawij mitzakitij kan onokej yey miktokej. E' siga katka yey ichamej altepe' Sodoma* kitayaj milagrojmej yey amejemen ankitakej, inon altepe' onoyasan este inan.

²⁴ E' nimitzijliáj iga kuá' Dios tajuzgaroj, amejemen máj mitzcastigaroskej que inomej de Sodoma.

Xiwitzekān notēnoj iwán ximosewikan

²⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—NoTaj yey tikchij cielo iwán tajli, nimitzweyimatiltiá iga tiknextilij yey ayá' moweyimatij inon yey ayá' tiknextilij yey tamatij

²⁶ iga tej ijkón tikne'.

²⁷ Jesús nō kijtoj:

—NoTaj nēma'ya inochi yey ono'. Ayagaj nēmela'ixmati nej yey iPiltzin Dios, iséltisan teTaj Dios nēmela'ixmati. Iwán ayagaj nō kimela'ixmati teTaj; noséltisan nej yey iPiltzin, iwán inomej yey nej nikneki iga makixmatikan.

²⁸ Xiwitzekān notēnoj, amonochin amejemen yey ansiatokej iga antekipanowaj iwán an-etj'miktokej, iwán nej nikchīwas iga ximosewikan.

²⁹ Xicredokan yey nimitzijliáj, iwán ximixkujtikan ipan nej, nej ayá' luē nikuejkue-siwi, niga ayá' nimoweyimati ipan noalmaj; iwán anyolajkatiaskkej.

³⁰ Iga yey nej nimitztekimakaj, wel ankichīwaskej, iwán yey nimitzijliáj iga xikchīwakan, ayéj ken yey awel mochīwa.

12

Idiscipolomej Jesús kitekij trigo ipan día kuá' mosewilo

¹ Se día kuá' mosewilo, Jesús iwán idiscipolomej nemi panotiayaj mlijti'. Idiscipolomej mayanakej, iwán pe' iga kitektiajkij trigo iga kikuajkej.

² Kuá' fariseojmej inon kitakej, kijlijkej Jesús:

—Ta' xikita, modiscipolomej nemi tekipanowaj; inon ayekti iga mamochīwa ipan día kuá' mosewilo.

³ E' Jesús, kijtoj:

—¿Ix aya'taj ankileerowej yey kichij David* iwán yey iwán senemiáj kuá' mayanakej?

⁴ Kala' tiopan-ijti' iwán kikuaj inōmpa pan yey kikuajpa sacerdote, inōmpa awel kikuá David niga yey iwán nemiáj; wel kikuayaj petz sacerdotejmej.

⁵ ¿Ix nō ayí' ankileerowaj iley Moisés iga sacerdotejmej ipan weyitiopan† wel tekipanowaj ipan día kuá' mosewilo?, iwán ijkón ayá' kichīwaj yey ayekti.

⁶ ¡Anyá sí nimitzijliáj iga nej majya sej que weyitiopan!

⁷ Mataj amejemen aya ankimatij te kijtojneki kan ijkín ijkuilijto': "Nej nikneki xita-iknelikan, anikneki iga xinēmiktīlikan yolkamej."‡ Maga katka ankimatiáj, ayá' ankipantiayaj nodiscipolomej yey nemi kichīwaj yey yekti.

⁸ Puej nej yey iPiltzin Taga' wel nitatekimaka te wel mamochīwa ipan día kuá' mosewilo.

Se taga' yey matakuawayaxto'

⁹ Iwán Jesús kisa' ompa iwán kala' tiopan.

¹⁰ Ompa onoya se taga' yey matakuawayaxto'. Iwán fariseojmej kitēmowiliayaj ken makimawetziltikan Jesús, kitajtankej:

* **11:23 11:23** Yey ichamej Sodoma poxsan kichīwayaj yey ayekti iwán Dios kipolowej; Gn 18, 19 * **12:3 12:3 1** Sam 21:1-6 † **12:5 12:5** Xikita glosario "Weyitiopan". ‡ **12:7 12:7** Oseas 6:6. Xikita glosario "Sacrificio".

—¿Ixtaj wel moachitíaltíá yej wetito' ipan díá kuá' mosewilo?

¹¹ Jesús kijtoj:

—¿A'yéj de amejemen, siga kipiá se borrego iwán mawetzi xapoko ipan díá kuá' mosewilo, ix ayá' yaj kikixtíti?

¹² ¡Iwán nej nimitzipliáj iga máj valerowa se taga' que se borrego! Inón iga wel mochí yej yékti ipan díá kuá' mosewilo.

¹³ Iwán Jesús kijlij inón taga':

—Xikmelawa moma'.

Iwán kuá' kimélaja ima', yéktia'ya kensan se' ima'.

¹⁴ Kuá' fariseojmej kiskej kan ono' Jesús, monechkojkej iga kejlánkej kén iga yawij kimiktíti Jesús.

Dios kitapejpen Jesús

¹⁵ Kuá' Jesús kimati' inón, kisa' ompa, iwán pox mia' kitokakej wan kachitíaltij inochi yej wetitokej.

¹⁶ Iwán yej kachitíaltíaya, kitekimá' iga amo makijtokan a'yéj in yéj.

¹⁷ Inín mochij iga mamochiwa ken kijtoj profeta Isaías, kuá' kijtoj:

¹⁸ Ininya yej tekipanowa iga nej, yej niktapejpen, yej nikpoxneki, iwán neyolchikajto'.

Ípan nia niktalíti noEspíritoj,

iwán yéj yawi kipowati ken iga no wel nikmanawiáj yej ayéj judiyojmej.

¹⁹ Ayá' tatenkuepilij niga tzajtzis, ayagaj kikakis itájtól ipan callejmej.

²⁰ Kikneliá yej ayá' tajpalej,

kipalewiá yej mosemakasneki, ken agaj yej kitimaka se cándil yej sewisneki, ijkón kichíwas te kuá' noyan ipan tajli mamochiwa yej yékti.

²¹ Iwán nochi gente de mia' paismej moconfiaroskej ipan yéj iga kimanawiskej. §

Kipantiáj Jesús iga kipiá ipoder Tzitzimi'

²² Iwán Jesús kiwiguilijkej se taga' yej pacha iwán awel tajtowa iga kipiaya malespíritoj. Jesús kachitíaltij inón taga'; welja tachá' iwán welja tajtoj.

²³ Nochi gente san tajtachixtikajkej iwán kijtojkej:

—¿Ix an ininya in iPiltzín* rey David?

²⁴ E' kuá' fariseojmej kikakikej inón, kijtojkej:

—Inín taga' kikixtiá malespíritojmej ipan ipoder Tzitzimi', yej ijeféjmejpa inochi malespíritojmej.

²⁵ Jesús kimatiá te kejlantoyaj, iwán kijtoj:

—Siga se país mochíwa ome grupo iga mosepankuejkuesowaj, inón país políwiya; iwán siga se altepe' o siga se familia mosepankuejkuesowaj, awel wejkawa iga onos.

²⁶ Ijkonsan no Tzitzimi', siga igánajsan kikixtiá malespíritojmej, yej yéjpasan itatki, inón kijtojneki iga ayá' wejkawas iga tamis ipoder.

²⁷ Iwán siga anepantiáj iga nej nikixtiá malespíritoj iga ipoder Tzitzimi', in yej mitztokaj, ¿ix iga ipoder Tzitzimi' kikixtiáj malespíritoj? Yejémejsan monextiáj iga ayéj ijkón ken anne-ijliáj.

²⁸ Nej nikixtiá malespíritoj iga ipoder iyEspíritoj Dios, iwán inín kijtojneki iga ási'ya tiempo iga Dios marreinaro ipan amejemen.

²⁹ '¿Kén wel se kalaki chan se taga' yej tajpalej iga makikuili yej itatki, siga ayá' achto kilpiá? Ijkón wel kikuilij yej itatki.

³⁰ 'Yej ayá' kiye'ita yej nikchiwa, inonwa' ne-ijiya; yej ayá' nepalewiá; inonwa' tapojpolowa.

³¹ 'Inón iga nimitzijliáj, Dios wel kelkawiliá nochi yej agaj kichiwa yej ayekti iwán yej kijtowa yej ayekti; e' siga maltajtowaj iga iyEspíritoj Dios, inón Dios ayo' kelkawilij.

³² Siga agaj maltajtowa iga nej yej iPiltzin Taga', inón Dios kelkawilij; e' yej mamaltajto iga iyEspíritoj Dios, inón nikeman ay'ya kelkawiliskej niga ipan inín vida, niga ipan se' vida.

Se kuawi' mo-ixmati ipansan itakilka

³³ 'Siga ye'kuawi', ye'taki; siga ayéj ye'kuawi', ayekti nō itakilka. Se kuawi' mo-ixmati ipansan itakilka.

³⁴ ¡Amejemen ken ipilowan kowamej! ¿Kén anyawij ankijtoj yej ye'tajtōl siga amejemen ankichijtokej yej ayekti? Puej yej ankijtowaj, ijkón ono' ipan amoalmaj.

³⁵ Yej ye'nemi, ye'tajtowa, iga ipan iyalmaj ono' yej yekti, e' taga' yej ayé'nemi kijtowa tajtōl yej ajayekti iga ipan iyalmaj ijkón kejlanto'.

³⁶ E' nej nimitzijliáj iga kuá' Dios tajuzgaroj, nochi yawij motenxitomatij te iga ayompa tajtojkej.

³⁷ Iga inón yej tikijtoj, yawij mitzjuzgarotij, ómpaya nesis siga tikchij yej yekti o yej ayekti.

Kinekij makitakan yej ayi'pa mo-ita

³⁸ Sekin fariseojmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley, kijlijkej Jesús:

—Tamachtiani, niknekij manikitakan iga xikchiwa yej ayi'pa mo-ita yej Diossan wel kichiwa.

³⁹ Jesús kijtoj:

—Amejemen yej ankichijtokej yej ayekti iwán ayá' ankičredowaj Dios, annetajtaniliáj iga manimitznextilikan yej ayi'pa mo-ita. E' ayá' nimitznextiliskej se'pa yej ayi'pa mo-ita, petz yej Dios kichiwilij Jonás.

⁴⁰ Ijkón ken Jonás onoya eyi día iwán eyi yówal iyijtiko topojwéj, ijkonsan nō nej yej iPiltzin Taga' nonos taltampa eyi día iwán eyi yówal.

⁴¹ Kuá' Dios tajuzgaroj, yej ichamej weyi-áltepe' Nínive, moketzaskej iga mitzjuzgaroskej, iwán kijoskej iga ankichijkej yej ayekti; iga yej chantitokej Nínive, kuá' Jonás kipowa' itajtōl Dios, kikajtejkej iga kichíwayaj yej ayekti; iwán nej majya sej que Jonás.

⁴² Kuá' Dios tajuzgaroj, moketas nō la reina yej mandarōj ipan tajli de Sabá iga mitzjuzgaroskej, iwán kijtoj iga ayompa ankichijkej. Inón reina wejka nejnen iga makikakiki yej kimati rey Salomón;† iwán nej majya sej que Salomón.

Mokuepa malespíritoj kan onoya

⁴³ Jesús nō kijtoj:

—Kuá' se malespíritoj kisa ipan se taga', nentinemi ipan wá'tal iga kitemojtinemi kan makalaki; iwán siga ayá' kasi, kijtowa:

⁴⁴ “Nia sej nimokuepati nochān, kan nikisa'.” Kuá' mokuepa, kasi inón taga' ken se kajli yej iselti ono', este tajtachpantolo' iwán tayejye'talijtolō'.

⁴⁵ Iwán yawi kikuiti se' siete malespíritoj yej majya sej que yéj, iwán inochin mochantiáj ipan inón taga', iwán inón taga' mochíwas majya sej ayekti que achto. Ijkonsan nō mochíwas iwán inimej gente yej ayá' ye'nemij.

Iye' wan iyokichikniwan Jesús

⁴⁶ Jesús kitatapowijtoyao' la gente, kuá' asi' iye' iwán iyikniwan. Awel kalakikej este kalijti' iga matajtōkan wan yéj.

† 12:42 12:42 1 R 10:1-13

⁴⁷ E' agaj kimatiltij Jesús, kijlij:

—Moye' iwán mookichikniwan onokej fuera iwán kinekij matajtokan mowan.

⁴⁸ E' Jesús kijlij inón yej kimatiltij:

—¿A'yéj noye' iwán a'yéj nookichikniwan?

⁴⁹ Iwán Jesús kimajpilwij idiscipolojmej, iwán kijtoj:

—Nigaj ono' noye' iwán nookichikniwan.

⁵⁰ Yej kichiwa ken kineki noTaj yej ono' ipan cielo, inonwa' in nookichiknin, nosiwa-iknin iwán noye'.

13

Ken iga mixkuitulo ipan yej toka

¹ Inón día Jesús kisa' kalijti' iwán motalij ipan lagunajten.

² Iga póxsanya monechkolo', Jesús tejkaj ipan se weyi akal iwán ompa motalij, iwán nochi toknimej kawikej ipan aten.

³ Iwán pewa' sese'pa iga tamachtij kan wel mamixkuitulo, kijtoj:

—Se taga' yajki tokato, kipapatánaltijpa trigo.

⁴ 'Kan nemi toktiá, ono' yej wetzitoj ipan ojtí, iwán walkej totomej iwán kikuajkej.

⁵ Ono' yej wetzito tetzalan, kan ono' ajalín tajli. Iwán inón íyol trigo ixwa' nimanín iga tajli ayá' pox tilakti'.

⁶ E' kuá' tonatikisa', pilini', iwán waguí' iga ayá' monelwatij.

⁷ Ono' yej wetzito ipan witzyoj, witzyoj wejweyakej iwán kijiyojmiqtij tato' iwán ayá' taguí'.

⁸ E' ono' yej wetzito ipan yé'tal, iwán poxsan mochij; sekin ipan sejsé imiawayo kitálij cien íyol ipan se íyol yej kitoga', iwán sekin kitálij sesenta íyol, iwán sekin treinta.

⁹ Yej annakasyojkej, xineye'kakikan!

Tejas in kan mamixkuitulo

¹⁰ Iwán discipolojmej kitechojkej Jesús iwán kitajtankej:

—¿Te iga ipan mixkuitilis tikmachtiá la gente?

¹¹ Jesús kijtoj:

—Amejemen Dios mitzmatiltiáj yej aya agaj kimati ken yéj reinarowa, e' yejemej awel kimatij.

¹² Yej kipiá, yawij máj kimakatij, este popóxsanya sej yawi kipiati; e' yej akipiá, este yej alín kipiá, yawij kikuilitij.

¹³ Inón iga sekin nikpowiliapa kan mamixkuítikan; iga yejemej tacháj, e' ken tikita yej pachamej, kikakij, e' ayá' kimatij te iteki, ken tikita yej ayá' takakij.

¹⁴ Ipan yejemej mochiwa yej kijtoj el profeta Isaías, kijtoj:

Amejemen ankikakiskej, e' ayá' ankimatej te kijtojneki; ankitaskej, e' ken kuá' nité ayá' ankitakej.

¹⁵ Iga inimej poxsan moyoltakuawilijkej,

ayá' ye'takakij,

kitzajzaktokoj iyixmej;

iga amo matachakan iga iyixmej,

niga matakakikan iga inakamej,

niga makentenderokan iga iyalmajmej,

niga mawitzekan notenoj iga manikachitáltikan.*

¹⁶ 'E' amejemen xipakikan iga anne-itztokej iwán ankikakij notájtól.

* 13:15 13:15 Is 6:9,10

¹⁷ Nimitzijliáj iga mia' profetajmej iwán reyejmej kitasnekiáj inín yej ankitztokej iwán ayá' kitakej; kinekiáj makikakikan inín yej amejemen nemi ankikakij, iwán ayá' kikakikej.

Jesús kijtowa te kijtojneki inón kan mixkuñtilo ipan yej toka

¹⁸ 'Inán xikakikan, nia nimitzijlitij te kijtojneki inón kan mixkuñtilo ipan inón yej toka.

¹⁹ Yej kikakij ye'noticiaj yej tanextiliá ken iga reinarowa Dios iwán ayá' kimatij te kijtojneki, inómejwa' ken tikita inón íyol trigo yej wetzi' ipan ojti, iwán wí' Tzitzimi' iwán kelkawaltia notájtol yej achá onoya ipan iyalmajmej.

²⁰ Iwán inón íyol trigo yej wetzito tetzalan, inón kijtojneki yej kikakij itájtol Dios iwán poxsan pakij kuá' kicredójkejo'.

²¹ E' como ayá' wel monelwatiáj wejkatan, ayá' wejkatis iga moconfiarojtoskej nopan iga kuá' kipiás se prueba o kinkochiwaj iga kicredowaj itájtol Dios, ayá' kiyowíáj, iwán kikajtéwaja iga moconfiarowaj nopan.

²² Iwán inón trigo yej wetzi' ipan witzyoj, inón kijtojneki inómej yej kikakij itájtol Dios, e' poxsan kipiásnekij kuajkuantas yej ono' ipan inín tajli, iwán mokajkawawaj ipan tomín. Nochi inón, kichíwa iga itájtol Dios makekawa iwán inón toknín awel kichíwa yej yekti

²³ E' inón íyol trigo yej wetzito kan ye'tajli, inón kijtojneki yej kikakij itájtol Dios iwán kentenderowaj. Inómej kichíwaj yej yekti ken tikita inón íyol trigo yej kimá' cien, sesenta iwán ken yej kimá' treinta íyol ipan se imiawayo.

Mixkuñtilo ipan chakalsaka' iwán íyol trigo

²⁴ Jesús kipowa' se' kan mixkuñtilo:

—Kan reinarowa Dios ken tikita se taga' yej kitoga' ye'semillaj ipan ímil.

²⁵ E' kuá' kojkochtólo'ya, wálaw se yej kijiya iteko mijli, iwán itzalan trigo kichtakatokako chakalsaka' iwán yájiya.

²⁶ E' kuá' weya'ya trigo iwán miawatapanikej, íkuá'ya nesi' in inón chakalsaka'.

²⁷ Iwán tekipanowanimej yajkij kitatoj iteko mijli, kijlijkej: “Patrón, esi inón semilla yej tiktoga' momilpan ye'semillaj, ¿ix kéntaj an iga ixwa' chakalsaka'?”

²⁸ Iteko mijli kijtoj: “Anka agaj yej ne-ijiya kichtakatokako.” Inómej monsojmej kijtojkej: “¿Ix tikneki maníakan manikwiwitatij?”

²⁹ Iteko mijli kijtoj: “Amo, siga anyawij ankiwitatij chakalsaka', wel no ankiwitatij trigo.

³⁰ Xikajtéwakan, kama sen-onokan este kuá' motekis trigo; íkuá' niktitanis tekipanowanimej yej makiwitatikan achto chakalsaka' iwán makinechkokan iga makitatikan, iwán kinechkoskej trigo kan moena.”

Mixkuñtilo ipan mostazajyoloj

³¹ Jesús kinextilij se' kan mamixkuñtilo:

—Kan reinarowa Dios, ken tikita se íyol mostaza yej se taga' kitoga' ipan ital.

³² Malej iga íyol mostaza máj alimpa de inochi yej ono'; e' kuá' weyá mochiwa majya se que nochi yej toktó' kan tatojtokalo, mochiwa weyi kuawéj iwán ipan imajma' moxeketiáj totomej.

Mixkuñtilo ipan levadura

³³ Jesús tamachtij se' kan mamixkuñtilo:

—Kan reinarowa Dios, ken tikita levadura† yej se siwa' kaxakualowa iwán komati harina, iwán moposawa inewi tixti.

† 13:33 13:33 Xikita glosario “Levadura”.

Te iga Jesús tamachtiá kan wel mamixkuñtilo

³⁴ Jesús nochipa tamachtij kan wel mamixkuñtilo, ayá' tamachtij siga ayá' tajtowa kan mñxkuñtilo.

³⁵ Inón mochij iga mamochiwa ken kijtoj se profeta:
Nia nitajtoti kan wel mamixkuñtilo.
Nia nikijtoti yej aya i' momatiá este que Dios kichij tajli.‡

Jesús kijtowa te kijtojneki in chakalsaka'

³⁶ Jesús kikajtej la gente yej ompa onoyaj iwán yákiya kalijti', ompa idiscipolomej kitechojkej Jesús iwán kitajtankej:

—Ta xine-ijlikan te kijtojneki on chakalsaka' yej ixwa' mñlijti'.

³⁷ Jesús kijtoj:

—Yej kitoka ye'semillaj inonwa' nej yej iPiltzin Taga'.

³⁸ Iwán mñjli kijtojneki noyan ipan tajli. Ye'semillaj kijtojneki nochi yej kichiwaj ken kineki Dios, chakalsaka' kijtojneki yej kichiwaj ken kineki Tzitzimi'.

³⁹ Yej ta-ijiya, yej kitoga' chakalsaka', inonwa' Tzitzimi'. Kuá' motekis trigo, kijtojneki kuá' tamis inin tajli, iwán tekipanowanimej yej kitekiskej, inón kijtojneki angelejmej.

⁴⁰ Ijkón ken chakalsaka' monejnechkowa iga motatiá, ijkonsan no mochivas kuá' Dios tajuzgaroj.

⁴¹ Nej yej iPiltzin Taga' niktitanis noangelejmej iga makikijkixtikán ipan norreinoj yej tachiwaltiáj yej ayekti iwán yej kichiwaj yej ayekti.

⁴² Iwán kakiskej ipan tiwelon, ompa chokatoskej este tajtanguetzekaskej.

⁴³ Iwán inomej yej kichijkej ken kineki Dios, tawiskej ken tikita tonati' kan reinarowa Dios. Yej annakasyojkej, ¡xikye'kakikan!

Taliyanto' yej pox patiyoj

⁴⁴ 'Kan reinarowa Dios ken tikita tejé yej pox patiyoj yej iyanto' ipan agaj ital. Se taga' kasi' yej pox patiyoj iwán ómpasan sej kiyán; iwán pox paktiajki ichan iga kinamakato nochi yej kipiá iwán kikowa' inón tajli.

Mixkuñtilo ipan se perla yej pox patiyoj

⁴⁵ 'No kan reinarowa Dios ken tikita se tanamakani yej kitemojtinemi perla§ yej pox mojmõnsajti'.

⁴⁶ Kuá' kasi se yej pox patiyoj, yawi ichan iga kinamakati inochi yej kipiá iga kikowa inón perla.

Mixkuñtilo ipan redej

⁴⁷ 'Kan reinarowa Dios ken tikita se redej yej motaliá ipan lámaz, iwán ipan kuakawi de sese'pa topoj.

⁴⁸ Kuá' témi'ya redej, kikixtiaja ipan ataten, iwán ómpaya motaliáj iga kitapejpenaj in topoj. Yej yekti kakijtiawij chikiwiko, e' yej ayéj ye'topoj kitajkalij.

⁴⁹ Ijkón mochivas kuá' tamis inin tajli; witzeskej angelejmej iga kiyokatikij yej ayá' ye'nemij iwán yej ye'nemij,

⁵⁰ iwán yej ayekti kichiwaj, kakiskej ipan tiwelon, ompa chokaskej este tajtanguetzekaskej.

Tamachtilis yej yankuigo' iwán yej ikyápaya

⁵¹ Iwán Jesús kitajtan idiscipolomej:

—¿Ix ankimatij te nemi nikijtowa?

Yejemej kijtojkej:

‡ 13:35 13:35 Sal 78:2 § 13:45 13:45 Perla pox valerowa, ken tikita tetzin ke'pa ajayo' wan iga perla wel mochjwa qoska'.

—Kena, nikmatij.

⁵² Iwán Jesús kijtoj:

—Kua' se yej tamachtiá ipan la ley momachtiá ken iga reinarowa Dios, nesi ken se iteko kajli yej kimati te kejento' kalijti', iwán ompa kikijkixtiá yej kaxitijo' iwán yej ikayay kipiá'.

Jesús asi Nazaret kan moskaltij

⁵³ Kua' Jesús tami' tamachtij ipan inomej kan mixkuñtilo, yákiya,

⁵⁴ iwán asito ipan iyaltepe'. Ompa pe' tamachtij tiopan, wan yej ompa takaktoyaj, madmiradojkej, kijtowayaj:

—¿Ix kan an momachtij in inin taga' iga pox tajtolmati? ¿Kén iga wel kichíwa milagro yej ayí'pa mo-ita?

⁵⁵ Esi ininwa' ipiltzín carpintero; iye' itoka' María iwán iyikñimej itokamej Jacobo, José, Simón iwán Judas.

⁵⁶ Isiwa-ikñiwan nigaj no ichamej. ¿Kén kichíwa iga kipoxmati iwán iga wel kichíwa milagro?

⁵⁷ Inón iga ayá' kitajtolkuikej. E' Jesús kijtoj:

—Se profeta noyan kiye'itaj, e' ayéj ijkón ipan iyaltepe' niga kan onokej iyikñiwan.

⁵⁸ Inón iga Jesús ipan iyaltepe' ayá' kichij mia' milagro, iga ayá' moconfiarowayaj ipan yéj.

14

Miki Juan yej tabautizarowa

¹ Gobernador Herodes* yej mandarowaya Galilea, kikagui' yej kichijtinemi Jesús,

² iwán kijlij itekipanowanimej:

—Inonwa' Juan yej tabautizarowaya, yéj nokta ojpa-isa' sej kan miktoya. Inón iga wel kichíwa milagro yej ayí' mo-ita.

³⁻⁴ Íkyaya Juan kijlij Herodes:

—Ayekti iga tikui' iga mosiwa' Herodías, yej isiwa' katka mokñin Felipe.

Kua' inón kika', Herodes tatekimá' iga makilpikan Juan iga makipresojuikan.

⁵ Herodes kimiktijnekiá Juan, e' kimajmawiliaya la gente, iga momatiá iga Juan katka profeta.

⁶ E' kua' iyilwi Herodes iga icumpleaños, isiwapiltzín Herodías mijtotij iyixtaj yej ompa onoyaj, iwán Herodes kipoxye'ita',

⁷ kinojma-ijlij nokta iga yawi kimakati tesan kitajtanis inón takotzín.

⁸ Iwán inón takotzín, kitajtan kensan iye' kijlij, ijkín kijlij Herodes:

—Nikneki xinemaka ipan se plato itzontekon Juan yej tabautizarowa.

⁹ Herodes moknomati' iga inón kika'; e' como kijoja iwán kikakikej yej ompa takuajtoyaj iga yawi kimakati tesan kitajtanis inón takotzín, inón iga tatekimá' iga makimakakan yej kitajtan.

¹⁰ Iwán Herodes tatitan iga makikechtekitij Juan kan presojtito'.

¹¹ Iwán kiwajligakej itzontekon Juan ipan se platojwéj, iwán kimajkuiltijkeja inón takotzín iwán kimakato iye'.

¹² Iwán idiscipolomej Juan asikej kan mikto' Juan iwán kitokátoja, iwán yajkij kimatiltitoy Jesús.

Jesús kitamaka este cinco mil tajtaga'

* **14:1 14:1** Xikita glosario "Herodes".

13 Kuꜥ' Jesús kimati' iga kimiktíjkeja Juan, kisa' ompa, tejkaj ipan se ákal iga yajki kan ayagaj ono'. E' momáti'san, iwán kisaló' ipan altepemej, iwán kitokatiajkij, ikxinejnentiájkijpa.

14 Kuꜥ' Jesús témoja ipan ákal, kita' iga poxsan mialó', iwán kiknelij nochi inomej iwán kachitaltij nochi yej wetitoyaj.

15 Iwán kuꜥ' némiya tayowati, idiscipolomej kitechojkej Jesús, iwán kijlijkej:

—Tióta'ya, nigaj ayá' chantitolo'. Xikijli inimej gente iga mayakan ipan altepetzitzi, iwán ompiga makikowakan te kikuaskej.

16 Jesús kijtoj:

—Amo mayajyakan; amejemen xiktamakakan.

17 Discipolomej kijtojkej:

—Anikpiáj te máj, petz se manoj pan iwán ome topoj.

18 Iwán Jesús kijtoj:

—Nijpa xinewajliguilikan.

19 Jesús tatekimá' iga mamotalilo ipan sakatzitzi. Kikui' inón se manoj pan iwán inón ome topoj, ajkotachá' iga kimá' gracias Dios iwán kitatajkoloj pan, iwán kimajmá' idiscipolomej iga makimajmakakan la gente.

20 Takuajkej inochimej este ijixwikej, iwán kuꜥ' discipolomej kinechkojkej tákual yej ay' kikuajkej, temi' doce chikiwi'.

21 Yej takuajkej ken cinco mil tajtaga' iyókawa' in siwatkej iwán kokone'.

Jesús nejnemi iyixko a'ti

22 Kuꜥ' támi'ya takuajkej, Jesús kitekimá' idiscipolomej iga matejkawikanya ipan ákal iga maapanokan achto yejemen, miej Jesús tanawatijtikáwigo'.

23 Kuꜥ' yájkija, Jesús tejkaj ipan tepe' iselti iga tajtoto wan Dios. Ompa onoya iselti te kuꜥ' tayowati',

24 iwán ákal yayay tajko laguna. Iwán maréjal paréj mowitekiá ipan ákal iga kixnantiáyapa ejeka'.

25 Kuꜥ' tanestíwí'ya, Jesús yajki kan nemi yawij idiscipolomej ipan ákal, Jesús nejnentiaya iyixko a'ti.

26 Iwán kuꜥ' discipolomej kitakej iga nejnentiwi' ipan a'ti, poxsan momajtijkej, iwán mokatzajtzikej:

—¡Ta' xikitakan, se ánimaj!

27 E' Jesús nimanín kijtoj:

—¡Tamelá xonokan! ¡Nej niJesús, amo ximajmawikan!

28 Iwán Pedro kijtoj:

—NoTeko siga melá' iga tej, xikijto iga maninejnentiapa iyixko a'ti este kan tej tono'.

29 Jesús kijtoj:

—Xinejnemiwa'.

Iwán Pedro temoj ipan ákal, iwán anejnentiaya iyixko a'ti iga yaya kan ono' Jesús.

30 E' kuꜥ' kimachilij ejeka' yej pox tajpalej, momajtij iwán pewa' iga misawia iwán tzajtzi':

—¡NoTeko xinemanawi!

31 Iwán nimanín Jesús kimatilán Pedro, iwán kijlij:

—¡Mataj tej neman timoconfiarowa nopan! ¿Te iga ayá' timomela'confiaroj ipan nej?

32 Kuꜥ' iyomextimej tejkájkeja ipan ákal, pachiwi' in ejeka'.

33 Iwán yej onoyaj ipan ákal motankuaketzkej iyixtaj Jesús iwán kijtojkej:

—Mataj melá', tej iPiltzi Dios.

Jesús kachitaltia yej kokolisyojkej yej ichamej Genesaret

³⁴ Apanojkej iwán asikej ipan tajli de Genesaret.

³⁵ Kuá' yej ompa chantitokej kixmatikej iga Jesús, kipojkej noyan ipan inón tajli, wan kiwijwigakej itenoj Jesús nochi yej wetitokej.

³⁶ Iwán yej wetitokej kitejteki'ijlikej Jesús iga mamotemaka iga makichijchimiłkan malej itempan itzótzol, iwán nochi yej kichijchimiłlikej, achitiakej.

15

Katiapa in tetzakuilá iga awel tiknq'techowaj Dios

¹ Kitechojkej Jesús sekin fariseojmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés, inomej walkej Jerusalén iwán kitajtankej:

² —¿Te iga modiscipolomej ayá' kichiwaj ken to-ikyapatajwewetkej tanextiliayaj iga mamochiwa? ¡Ayá' momapakaj kuá' yáwija takuatiť!

³ Iwán Jesús tatajtán:

—¿Te iga ayá' ankichiwaj ken tatekimaka Dios? Majwa' ankichiwaj ken amejemempa antamachtiáj.

⁴ Dios ijkín tatekimá': "Xikchiwa ken mitztekimaka motaj iwán moye' iwán xikpalewiłkan", iwán "Yej makimalijli itaj o iye', kajasi iga mamikiya."

⁵ E' amejemen ankijtowaj iga se taga' wel ijkín kijliá itaj o iye': "Awel nimitz-palewiáj, iga nochi yej nikpiá nikma'ya toDios."

⁶ Yej ijkón kijtowa iwán akineki makipalewi itaj o iye', ay' makichiwa. Ijkón amejemen nemi ankikajtewaj yej Dios mitztekimakakej, majwa' ankitokaj ken antekitamachtiáj.

⁷ ¡Amejemen san anmopajpantiáj iga anye'nemij! Ómpaya ken kijtoj el profeta Isaías, iga amejemen nokta ijkín kijtoj:

⁸ Iga amotémejsan anneweyimatiltiáj, e' máj ipan amoalmajmej ni alín nokta ayá' anneełlamikij.

⁹ Ígasan anneweyimatiltiáj, iga antanextiliáj ken taga' tatekimaka iwán tanextiliá.

¹⁰ Iwán Jesús kinotza' la gente, iwán kijlij:

—Xikakikan iwán xikentenderokan:

¹¹ Nité yej agaj kikua o koniá kichiwiliá iga Dios ayo' makiye'ita, e' yej ayekti kijtowa, inón kena, wel kichiwaj iga Dios amo makiye'ita.

¹² Iwán discipolomej kitechojkej Jesús, iwán kijlijkej:

—¿Ix tikmati iga fariseojmej kikualomatikej kuá' kikakikej yej tikijtoj?

¹³ E' Jesús kijtoj:

—NoTaj yej ono' ipan cielo kichiwaj wan fariseojmej ken kichiwaj se milchiwani: tato' yej ayá' kitoga', yawi kiwiwitati este inelwayo.

¹⁴ Kama kuesiwikan; yejémejwa' ken tikita pachamej yej kojkułltiáj ipacha-iknimej. Siga se pacha kojkułltiá se' pacha, yawij senwetzitij ipan se xapo'.

¹⁵ Iwán Pedro kijlij Jesús:

—Nejemen niknekij xine-ijłikan te kijtojneki inón yej tikijtoj.

¹⁶ Jesús kijtoj:

—¿In amejementaj no ayá' ankimatij te kijtojneki yej nej nikijtoj?

¹⁷ ¿Ix ayá'taj ankimatij iga kuá' tejté tikuj yawi tojtiko iwán kisa?

¹⁸ E' yej ankijtowaj yej ajayekti, inón kisa pan amoalmaj, inónyawa' in yej kichiwaj iga Dios amitzye'itaj.

¹⁹ Iga se ipan iyalmaj kełlamiki iga kichiwanekei yej ajayekti, iga tamiktiáj, iga yej monamiktija yawi wan se', iga masij agaj kuá' ayapa monamiktiáj, iga tachtekij, iga takajkawaj, iwán iga tapopowaj.

20 Inimej yej kichiwiliá iga Dios ayo' makiye'ita agaj, e' kua' se takua aya'pa moye'mapaka, inon ayá' kichiwias iga Dios ayo' kiye'itas.

Se siwa' de Canaán yej moconfiaroj ipan Jesús

21 Jesús kisa' ompa iwán yajki ipan ital altepemej Tiro iwán Sidón.

22 Se siwa' de Canaán yej chantitoya ipan inon tajli, tzajtziwajaj kan ono' Jesús: —¡NoTeko, tej yej iPiltzin David, achi xine-ikneli! Notaochin kipiá malesspíritoj iwán poxsan kinkochiwa.

23 E' Jesús akinotza' inon siwa'. Iwán idiscipolomej kina'techotoj Jesús, kijtojkej:

—¡Xikijli inon siwa' iga mayáwiya; ay'ya matzajtziwajiki totepotztaj!

24 Jesús kijlij inon siwa':

—Dios neñitan iga nikpalewiko petz israelitajmej yej pojpolijtinemij ken tikita borregojmej.

25 E' inon siwa' motankuaketza' iyixtaj Jesús iwán kijlij:

—¡NoTeko, achi xinepalewi!

26 Iwán Jesús kijlij:

—Awel agaj kikuiliá itakual ipilowan iga makimaka pelomej.*

27 E' inon siwa' kijtoj:

—Jekej, ijkón nokta noTeko, e' pelomej kikuaj takualtatájkol yej kipejpenaj yej xini itampa mesa kan takuaj itekomej.

28 Iwán Jesús kijlij inon siwa':

—¡Nej nikita iga pox timoconfiarowa nopan! Mamochiwa ken tej tikneki.

Iwán ikuá'san achitiá' itaochin inon siwa'.

Jesús kachitaltij mia' yej wetitokej

29 Jesús kisa' ompa iwán panoj ipan aten laguna yej itoka' Galilea, iwán tejkaj ipan se tepe' iwán ompa motalij.

30 Mia' asi' kan yéj ewatoya, kiwiguilijkej yej koxomej, pachamej, nonojmej, yej matakuawayaxtokej iwán mia' máj yej wetitokej. Kikawatoj itenoj Jesús iwán yéj nochi kachitaltij.

31 Inon iga poxsan madmiradoló' iga kitakej yej nonojtitoyaj welya tajtojkej, yej matakuawayaxtoyaj, yektiakej imamej, yej koxotitoyaj welya nejnenkej, iwán yej pachatitoyaj welya no tachakej. Iwán pe' iga poxsan kiweyimatiltijkej iDios israelitajmej.

Jesús kitamaka este cuatro mil tajtaga'

32 Iwán Jesús kinotza' idiscipolomej, iwán kijlijkej:

—Nej choka noalmaj iga inimej gente kipiaya eyi días iga nigaj onokej nowan, iwán ayá' kipiáj te kikuaj, iwán anikneki maniktijtitaníkanya, awel mamayantiakan, amo tapoliwiskej ipan ojti.

33 Idiscipolomej kijtojkej:

—E' ¿kányawa' an nikuitij takual iga nochi yejemej, nigaj ayagaj chantito'?

34 Jesús tatajtan:

—¿Késkitaj pan ankipiáj in amejemen?

Kijtojkej idiscipolomej:

—Siete pan iwán alin topojtztzin.

35 Iwán Jesús tatekimá' iga nochi gente mamotajtalikan talpan.

36 Iwán Jesús kikui' inon siete pan iwán inon topoymej, iwán kimá' gracias Dios. Kitatajkoloj iwán kimajmá' idiscipolomej iga yejemen makimajmakakan inochi gente.

* 15:26 15:26 Judiyojmej ayá' kiye'itayaj yej ayéj judiyojmej, sekin kijliayaj iga pelomej.

³⁷ Iwán nochi takuajkej este ijixwikej. Iwán kinechkojkej takualtatájkol yej ayo' kikuajkej este temi' siete chikiwi'.

³⁸ Takuajkej cuatro mil tajtaga', iyókapa siwatkej iwán kokone'.

³⁹ Iwán Jesús kijlij inomej gente iga mayákanya, kalakito ipan ákal iga yákiya itenoj altepe' de Magdala.

16

Kitasnekij yej ayi'pa mo-ita

¹ Fariseojmej iwán saduceojmej yajkij kitatoj Jesús, iwán iga wel makimawetziltikan, kitajtaniltoj iga makinextilikan tejté yej ayi'pa mo-ita yej Diosan wel kichiwa.

² E' Jesús kijtoj:

—Kua' kalaktiaya tonati' iwán ankitaj este chilti' cielo, amejemen ankitowaj: “An sí mosta yawi tonati.”

³ Iwán yowalti' ankitowaj: “Inán sí atayekan iga este chilti' cielo iwán tamixtaj.” Amejemen ankimatij te kijtojneki kua' ankitaj ken motaliá cielo, e' awel anken-tenderowaj yej nejpa nemi nikchiwa yej Dios nemi mitznextiliáj.

⁴ Amejemen ayá' anye'nemij niga ankređowaj Dios, ankinekij xikitakan yej ayi'pa mo-ita; e' ayá' nimitznextiliskej yej ayi'pa mo-ita, petz yej Dios kichiwilij Jonás.*

Iwán Jesús yákiya.

Ken iga tanextiliáj fariseojmej

⁵ Kua' idiscipolojmej apanojkej, kelkajkej iga makiwigakan pan.

⁶ Iwán Jesús kijtoj:

—Ta' xikakikan; amo xikchiwakan ken kitekichiwaj fariseojmej iwán saduceojmej, iga yejemej nesiki' ye'nemij, siempa ayá'.

⁷ Discipolojmej mojliayaj:

—Anka ijkón te-ijliá iga atikuajligakej pan.

⁸ E' Jesús kimati' te kijtojtokej idiscipolojmej, iwán kijlijkej:

—¿Te iga ankitowaj iga ayá' ankipiáj pan? ¡Mataj amejemen ayá' amomela'confiarowaj ipan nej!

⁹ ¿Ix ay'ya ankejlamikij kua' tiktamakakej cinco mil tajtaga' gasan cinco pan? ¿Ix ay'ya ankejlamikij ke' chikiwi' ankitemijkej iga tákual yej ay' kikuajkej?

¹⁰ ¿Ix ay'ya no ankejlamikij iga siete pan tiktamakakej cuatro mil tajtaga'? ¿Ix ay'ya ankejlamikij ke' chikiwi' ankitemijkej iga tákual yej ay' kikuajkej?

¹¹ ¿Te iga ayá' ankentenderojkej iga nej ayá' nemi nitajtowa de pan kua' nimitzijlijkej iga amo xikuikan ilevadurajmej fariseojmej iwán saduceojmej?

¹² Discipolojmej kimatikej iga Jesús ayá' nemi kijtowa levadura yejpa motaliliá pan, sino que kijtoj iga amo makicređokan ken tamachtiaj fariseojmej iwán saduceojmej.

Pedro kinojma-ijtowa iga Jesusya nokta in el Cristo

¹³ Kua' Jesús asito ipan ital altepe' yej itoka' Cesarea Filipo, kitajtan idiscipolojmej:

—In sekin, ¿té kjtowaj de nej yej iPiltzin Taga'?

¹⁴ Discipolojmej kijtojkej:

—Sekin kjtowaj iga tej tiJuan yej tabautizarowaya; sekin sej kjtowaj iga tej ikyapaprofetaj Elías, iwán sekin sej kjtowaj iga tej ikyapaprofetaj Jeremías o agaj profeta.

¹⁵ Jesús tatajtan:

—In amejemen, ¿té ankitowaj de nej?

* 16:4 16:4 Jonás onoya eyi día iyijtiko weyitopoj; ijkón Jesús toktoya eyi día.

16 Simón yey nō itōka' Pedro kijtoj:

—Tej tiCristoj, yey iPiltzın Dios yey isato'.

17 Iwán Jesús kijtoj:

—Xipaki tej Simón yey ipiltzın Jonás† iga ayéj taga' mitzmatiltij, noTaj yey ono' ipan cielo mitzmatiltij.

18 Iwán nej, nimitzijliá iga tej motōka' Pedro, iwán ken mochiwa kajli ipan te'ti,‡ ijkón ipan inın te'ti nikchiwas iga mia' moconfiaroskej pan nej iwán Tzitzimi' ayá' kitanilij.

19 Nia nimitzmakati notájtōl yey ken tikita llave iga wel makalakilo ipan cielo kan reinarowa Dios; yey ipan inın tajli tej tikijtoj iga awel mochiwa, Dios yey ono' ipan cielo kijtoj nō iga awel. Iwán yey tej tikijtoj iga wel mochiwa ipan inın tajli, Dios yey ono' ipan cielo nō kijtoj iga wel.

20 Jesús kijlij idiscipolojmej iga amo agaj makijlikan iga yéj Cristo.

Jesús kijtōwaya iga yawi mikiti

21 Íkuā'ya Jesús pe' kijlij idiscipolojmej:

—Nej yey iPiltzın Taga', yawij ne-iknochiwatij poxsan iwán yawij ne-ijiyatij wewetkej yey mandarowaj iwán ijefejmej sacerdotejmej iwán yey tamachtiáj ipan iley Moisés. Yawij nemiktij iwán ipan eyi día nia ni-ojpa-isati sej.

22 Pedro kiwiga' Jesús kan iyokamej, pe' kijlij iga amo makijto ijkón:

—¡Amo Dios makineki! ¡Ayí' ijkón mamitzchwilikan!

23 E' Jesús kitachilij Pedro iwán kijlij:

—¡Tzitzimi', xicholo notenoj!, tej tinetzakuiliá. Tej ayá' tikejlamiki ken Dios kejlamiki, sino que tikejlamiki ken tajtaga'.

24 Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Siga agaj kineki manetoka, ay'ya makichiwa yey yéj kineki, iwán manejnemi ipan noojwi malej iga makiknochiwakan poxsan este makimiktikan.

25 Yey ayá' kinekis mamiki, yawi mikiti; e' yey mikis iga nej netoka, nochipa onos nowan.

26 ¿Itejas in taga' iga makipiá inochi yey ono' ipan inın tajli, siga yawi mela'poliwiti iyalmaj? Ayagaj wel kikowa iga amo makipolo iyalmaj.

27 Iga nej yey iPiltzın Taga' niwi' iwán iweyipoder toTaj iwán nō iyangelejmej, íkuā'ya sí yawi kipagaroti sejsé kensan iga kichij.

28 Nej nimitznojma-ijliáj iga sekin yey nij onokej ayá' mikiskej este que mane-itakan maniwiki nej yey iPiltzın Taga' iga manirreinaroki.

17

Kén iga Jesús se'pay nesi iga tawia

1 Kuā' pánoja seis días, Jesús kiwiga' Pedro, Jacobo iwán Juan yey iyíknimpa Jacobo, iwán yejémensan yajkij ipan se tepe' yey wejkapan.

2 Ompa iyixtaj inomej idiscipolojmej, Jesús se'pay nesi'. Tawij ixaya' kenya tonati', itzótzol mochiw este ichkati'san, este ta-ixsewiaya.

3 Iwán íkuā'ya kitakej iga nesikoj ikyapaprofetajmej Elías iwán Moisés, tatapojtokej iwán Jesús.

4 Iwán Pedro kijlij Jesús:

—NoTeko, ¡yektí iga nigaj nonokej! Siga tikneki, manikchiwakan eyi ranchojtzitzın, se iga tej, se iga Moisés iwán se' iga Elías.

† 16:17 16:17 Inın Jonás yey itaj Simón Pedro ayéj inón Jonás yey onoya iyijitiko weyitopoj. ‡ 16:18 16:18 Pedro kijtojneki te'ti.

⁵ Mieĵ tajtojtoya Pedro waĵaj se mixti yeĵ taĵwiá iwán kitzakuakoj. Iwán ipan inón mixti moká' se tájtol yeĵ kijtoj:

—Inĵnwa' nokta in noPiltzĵn yeĵ nikpoxchokiliá, iwán yéĵ neyolchikajto'. Yéĵ xikakikan.

⁶ Kuá' inón kikakikeĵ discipolojmej, motzojtzontokkej este taĵpan, iwán poxsan majmawikeĵ.

⁷ Iwán Jesús kitechoĵ idiscipolojmej iwán kitalij ima' ipan yeĵemeĵ, iwán kijlijkej:

—Ximoketzakan, amo ximajmawikan.

⁸ Iwán kuá' tachakeĵ, ayo' máĵ agaj kitakeĵ, iséltisan Jesús.

⁹ Kuá' némiya temowaj ipan tepe', iĵkĵn kitekimá' idiscipolojmej:

—Amo agaj xikijlikan yeĵ ankitakeĵ, ankipowaskej este iga nej yeĵ iPiltzĵn Taga' mani-oĵpa-isa sej.

¹⁰ Iwán discipolojmej kitajtankej Jesús:

—¿Te ígataĵ yeĵ tamachtiáj ipan iley Moisés kĵtowaj iga achto wi' ikyapaprofetaj Elías?

¹¹ Jesús kijtoj:

—Kena, melá' iga Elías wi' achto, iga yéĵ nochi kiye'talij.*

¹² E' nej nimitziĵliáj iga Elías waĵkaya, iwán yeĵemeĵ ayá' kĵxmatikeĵ, majwa' kichĵwiliĵkej ken yeĵemeĵ kinekikeĵ. Iĵkĵnsan no nej yeĵ iPiltzĵn Taga' yawĵ ne-iknoĵĵiwatĵ.

¹³ Iwán idiscipolojmej kimatikeĵ iga Jesús nemi tajtowa de Juan yeĵ tabau-tizawaya.

Jesús kachitialiá se choochĵn yeĵ taĵapoliwi

¹⁴ Kuá' asitoĵ kan onolo', se taĵa' kitechoĵ Jesús iwán motankuaketza' iyĵxtaj, kijlij:

¹⁵ —NoTeĵko, achi xikikneli nopiltzĵn yeĵ taĵapoliwi, poxsan kiknoĵĵĵto' inĵn kokolis; wewetzi tiko iwán ipan a'ti.

¹⁶ Nikuĵguilĵjkaya modiscipolojmej, e' yeĵemen awel kachitaltĵkej.

¹⁷ Jesús kijtoj:

—ĵMataĵ amejemen ayá' anmomela'confiaroĵtokej nopan iwán ayá' anye'nemĵ! ¿Este kĵmano' máĵ nia nonoti iwán amejemen? ¿Este kĵman nia nimitziĵyowĵjtotĵ? Xinewajliguilĵkan in chokotzĵn.

¹⁸ Iwán Jesús kajajwa' inón maĵespĵritoj, iwán kikĵxtĵj ipan inón chokotzĵn, iwán íkuá'ya achitiá'.

¹⁹ Kuá' iyokámeĵa onokeĵ discipolojmej iwán Jesús, discipolojmej tataĵtankej:

—¿Te iga an nokta nejemen awel nikĵxtĵlijkej in inón maĵespĵritoj?

²⁰ Jesús kijtoj:

—Iga amejemen ayá' anmomela'confiarowaj nopan. Siga katka anmoconfiarowayaj maleĵ alĵn ke'pa íyol mostaza, wel ankĵĵliayaj inĵn tepe': "Xicholo ompa iwán xaj nepa"; iwán inón tepe' choloĵ. Nochi wel ankichĵwayaj siga anmomela'confiarowaj.

²¹ Inĵmpawa' nokta maĵespĵritoj ayá' kĵsa siga ayá' achto xi-oradokan iwán ximayunarokan.

Jesús sej kĵtowa iga yawĵ mikiti

²² Mieĵ Jesús iwán idiscipolojmej senemiáj ipan estado de Galilea, Jesús kijtoj:

—Neĵ yeĵ iPiltzĵn Taga' yawĵ nekĵtzkĵtĵj.

²³ iwán yawĵ nemĵktĵtĵj, e' ipan eyi día iga nimikis, nia sej ni-oĵpa-isati.

Kuá' inón kikakikeĵ discipolojmej pox moknoĵmatikeĵ.

Tomĵn yeĵ momaka iga weyitiopan

* 17:11 17:11 Mateo 3:3

24 Kuá' Jesús iwán idiscipolojmej asitoj altepe' Capernaum, yej kicobrārowaj impuesto† iga weyitiopan yajkij kitatoj Pedro, kitajtankej:

—In yej mitzmachtiáj, ¿ix ayá'taj kimaka tomín iga weyitiopan?

25 Pedro kijtoj:

—Kena, kixtāwa.

Kuá' Pedro kala' kalijti', Jesús tatajtan:

—¿Kén tikijtowa in tej, Simón? In reyejmej de inín tajli, ¿ix kicobrārowa yej yejpa igentej o yej wéjkapa ichamej?

26 Pedro kijtoj:

—Yej wejka ichamej.

Jesús kijtoj:

—Ánkawa' yej yejpa igentej ayá' kicobrārowaj.

27 E' iga amo agaj matikuejkuesokān, xaj xitapiloṭi ne laguna, iwán yej áchtopa tikpiloj, ipan iten tia tikasilṭi se tomín yej kimakas iga xixixtāwa no-impuestoj iwán yej de tej, iwán xaj xixixtāwati.

18

¿A'yéj yej máj tayakanto'?

1 Íkuá' discipolojmej kitechojkej Jesús iwán kitajtankej:

—¿A'yéj máj tayakanto' kan Dios reinarowa?

2 Iwán Jesús kinotza' se choochin iwán kiketza' tajkoyan kan onokej idiscipolojmej,

3 iwán kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj siga ayá' ankipataskej ken annemij iwán ayá' anmochiwaj ken inín choochin, awel reinarowa Dios ipan amejemen.

4 Yej máj tayakanto' kan reinarowa Dios, yej moalimpamati iwán mochiwa ken inín choochin.

5 Siga agaj komemawia se ken inín choochin iga netoka, ken kuá' nejya yej nemi neomemawia.

Amo agaj xikchiwalti yej ayekti

6 'Si agaj makichiwalti yej ayekti se de inimej yej netokaj, yej ayá' moweyimatij, máj yekti katka makipipilolṭikan se weyite'ti ipan ikech iwán makimotakan lámarko iga ompa maamiki.

7 ¡Ipan inín tajli pox ono' yej kiyoltilana se iga makichiwalti yej ayekti! Inón nochipa onos, e' poxsan kinkochiwaskej yej matachiwalti yej ayekti.

8 'Inón iga, siga moma' o mokxi mitzchiwaltiá yej ayekti, xikteki iwán xiktajkali wejka, máj yekti xikalaki kan ono' Dios timatájkol o tikxitájkol, e' ayá' mitzmotaskej ipan tiwelon yej ayí' sewis iwán ome moma' iwán ome mokxi.

9 Siga moyix mitzchiwaltiá yej ayekti, xixixti iwán xiktajkali wejka, máj yekti xikalaki kan ono' Dios iga se moyix que xikpiá ome iwán mamitzmotakan ipan tiwelon yej ayí' sewis.

Mixkuṭilo ipan se borrego yej polijto'

10 'Amo xikalimpamatikan inimej yej netokaj. Nimitzijliáj iga iyangelejmej yej kicuidarowaj, nochipa onokej iyixtaj noTaj ipan cielo.

11 Nej yej iPiltzin Taga' niwalaj nikmanawiko yej pojpoliwika.

12 '¿Kén ankitaj? Siga se taga' makipiá cien borrego, iwán se makipolo, ¿ix ayá' ómpao' kikajtewas inón noventa y nueve iwán yaj kitemoti yej poliwi'?

† 17:24 17:24 Xikita glosario "Impuestos".

¹³ Iwán siga casis, poxsan pakis. Máj pakis que iga inomej noventa y nueve yej ayá' polijtoyaj.

¹⁴ Ijkonсан nо amoTaj yej ono' ipan cielo, akineki mapoliwi nisé de inimej yej netokaj.

Kén iga se makiperdonaro se toknin yej kichiwilij yej ayekti

¹⁵ 'Siga moknin mitzchiwiliá tejté yej ayekti, xitajto wan yéj kan amómensan iwán xikijli iga ayompa yej mitzchiwilij. Siga mitztajtolkuilij, tiktánija moknin iga wel sejan moye'itaj.

¹⁶ E' siga ayá' mitztajtolkuiliá, xiknotza se o ome toknin iga nо makimatikan yej yawi mojtoti. Itájtol Dios kijtowa iga kuá' agaj kitelwiáj, maonokan ome o máj yej kitztoskej.*

¹⁷ Siga yejemej nо ayá' kitajtolkuilij, xikmatiltiya inochi toknimej yej netokaj, siga yejemej nо ayá' kitajtolkuilij, xikitakan ken se yej námol yej ayá' kixmati Dios, o ken se yej kicobrarowa impuesto.†

¹⁸ 'Nej nimitzijliáj, yej ipan inin tajli ankijoskej iga awel mochiwa, Dios yej ono' ipan cielo kijtoj nо iga awel. Iwán yej ankijoskej iga wel mochiwa ipan inin tajli, Dios yej ono' ipan cielo nо kijtoj iga wel.

¹⁹ 'Nо nimitzijliáj, siga ome de amejemen ipan inin tajli ankisentajtanij tejté kuá' an-oradowaj, noTaj yej ono ipan cielo yawij mitzmakati.

²⁰ Iga kan omen o eyi tokniwan monechkowaj iga neweyimatiltiáj, nej ompa nono' tatajkoyan.

²¹ Iwán Pedro kitajtanito Jesús:

—NoTeko, ¿ke' vej wel manikperdonarowili noknin yej nechiwiliá yej ayekti? ¿Ix este siete vej?

²² Jesús kijtoj:

—Nej ayá' nimitzijliá iga siete vej, sino que este setenta veces siete.

Se yej ayá' taperdonarowa yej kichiwilijkej yej ayekti

²³ 'Inón iga kan reinarowa Dios, ken tikita se rey yej kicobrarowa itekipanowanimej yej kideberowaj.

²⁴ Kuá' nemi tacobrarowa, kiwajliguilijkej se itekipanowani yej deberowaya poxsan komati tomin.

²⁵ E' inón tekipanowani ayá' kipiaya tomin iga makikuepa ke' deberowa, el rey tatekimá' iga makinamakakan iga esclavo‡ iwán isiwa' iwán ipilowan iwán inochi yej kipiaya iga wel makikuepa ke' deberowaya.

²⁶ Iwán inón tekipanowani motankuaketza' iyixtaj el rey, iwán kijlij: “NoTeko achо' xinechá, iwán nochi motomin nia nimitzkuepeliti.”

²⁷ Iwán el rey kichokilij inón tekipanowani, iwán kijlij iga makelkawayaya inón yej kideberowa iwán ay'ya kipresojwij.

²⁸ E' kisa'san inón tekipanowani, masi' iwán se' itekipanowani-iknin yej kideberowaya alin. Kikechpatzka' iwán némiya kimiktiaya, kijlij: “¡Xinemákayakej yej tineberowa!”

²⁹ Iwán inón itekipanowani-iknin, motankuaketza' iyixtaj iwán kijlij: “Achо' xinechá, iwán nochi motomin nia nimitzkuepeliti.”

³⁰ E' yéj ayá' kiknelij, majwa' kipresojwij iga makikuepa inochi ke' deberowa.

³¹ Kuá' sekin tekipanowanimej kitakej inón, kualo' iyalmajmej, iwán nochi yajkij kipowilijoj el rey.

* 18:16 18:16 Dt. 17:6; 19:15 † 18:17 18:17 Judiyojmej kijiyayaj yej kicobrarowaj impuesto iga Roma. Xikita glosario “Impuestos”. ‡ 18:25 18:25 Xikita glosario “Esclavo”.

³² Iwán el rey kinotza' inón yej tapresojuwíj, iwán kijlij: “¡Titekípanowani yej pox tikchiwa yej ayękti! Nej nimitzelkawilij nochi yej tinedeberowaya, iga tineteki'tajtanilij.

³³ Tej nō katka xikchokili moknīn yej mitzdeberowa, ken nej nimitziknelij.”

³⁴ Iwán el rey poxsan kuejkuesiwi', iwán tatekimá' iga makicastigarokan este que makikuepa nochi ke' deberowa.

³⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Ijkonсан nō noTaj yej ono' ipan cielo yawi kichiwati iwán amejemen, siga ayá' ankelkawiliáj iga nochi amoalmaj yej mitzchiwiliáj amoknīn.

19

Jesús tamachtía iga yej namiktito' amo mamokawakan

¹ Kuá' Jesús tami' tajtoj, kisa' Galilea, iwán asi' ipan estado de Judea yej ono' iyikampa weya' Jordán.

² Pox komati gente kitoga', iwán ompa Jesús kachitaltij yej wetitokej.

³ Iwán sekin fariseojmej kitechojkej Jesús kansan makimawetziltikan, kitajtankej:

—¿Ix wel se taga' kikajtewa isiwa' iga san tejte-iga?

⁴ Jesús kijtoj:

—¿Ix ayí' ankileerowaj kan ikuilijto' itájtōl Dios, kijtowa iga kuá' pewa' nochi yej ono', Dios “kichij taga' iwán siwa'”?*

⁵ Iwán kijtoj: “Inón iga se taga', kuá' monamiktía, kikajtewas itaj iwán iye' iga mosekantiskeja iwán isiwa', iwán iyomextimej mochiwaskew ken sesan.”†

⁶ Iwán ay'ya onoskej ken omemej, sino que sesan. Inón iga amo agaj makiyokati yej Dios kisetilij.

⁷ Fariseojmej kitajtankej Jesús:

—¿Te ígataj Moisés kijtoj iga se taga' wel kika'wa isiwa' siga kichiwiliá se ama' kan kijtowa iga momela'kájkeja?

⁸ Jesús kijtoj:

—Moisés kijtoj iga wel xikawakan amosiwa' iga anyoltakuaktikej, e' desde kuá' mochij tajli, Dios ayí' kine' ijkōn.

⁹ Nej nikijtowa iga yej kiyokakawa isiwa', ayejpa iga isiwa' nemi yawi wan se', inón taga' yej takajtewa, siga monamiktía iwán se' siwa', inonwa' nemi taxima iwán yej monamiktij. Iwán taga' yej mamonamikti iwán se' siwa' yej mokajtej, nō taxima. Yej taxima kajasi iga mamocastigaro.

¹⁰ Idiscipolomej Jesús kijtojkej:

—Siga ijkonwa' kichíwa se taga' iwán isiwa', máj yękti katka iga amowa' mamonamiktilo.

¹¹ Jesús kijtoj:

—Inín ayá' nochi wel kentenderowa, petz inomej yejsan Dios kinextiliá.

¹² Ono' sese'pa iga taga' amonamiktía: sekin itekimeja iga amonamiktiaj, e' onokej sekin tajtaga' yej kiyokaparowaj iga amo masiwayowikan. E' onokej sekin yej ayá' monamiktiaj iga máj wel makipowakan itájtōl Dios. Yej kineki ijkōn kichíwa, makichíwa.

Jesús ki-omemawiaj kokone'

¹³ Kiwiguilijkej sekin kokone' Jesús iga makitalili imamej iwán makitajtanili Dios iga maye'onokan; e' discipolomej, pe'ya kajajwakej yej nemi kajaxitiaj kokone'.

¹⁴ E' Jesús, kijtoj:

* 19:4 19:4 Gn 1:27 † 19:5 19:5 Gn 2:24

—Xikawakan in kokone', kama manetechokan, amo xikojtzakuilikan; iga yej mochíwa ken inimej kokone', kajasi iga Dios marreinaro ipan yéj.

¹⁵ Iwán Jesús kitálij imamej kokone', iwán kisa' ompa.

Sę taga' yej kipoxpiá tomín tatapowa' iwán Jesús

¹⁶ Sę taga' yajki kitato Jesús, iwán kitajtan:

—Tamachtiani yej tiye'nemi, ¿té nikchíwas yej yękti iga wel nochipa manono iwán Dios?

¹⁷ Jesús kijtoj:

—¿Te iga tinetajtaniliá katiá yej yękti iga mamochíwa? Sésanwa' in yej kichíwa yej yękti, inonwa' Dios. E' siga tonosneki nochipa wán Dios, xikchíwa ken tatekimaka Dios.

¹⁸ Iwán chokotzín kijtoj:

—¿Katiapa yej Dios tatekimaka?

Jesús kijlij:

—Amo xitamikti; yej namiktito' amo mayawi wán se', amo xitachteki wán amo xikijto yej ayéj ijkón;

¹⁹ xikye'ita motaj iwán moye'; iwán xikchókili moknín kensan tej timochókiliá.

²⁰ Chokotzín kijtoj:

—Inochi inón nikchíto'ya este kuá' aya niyolej; ¿te-o' máj nepolowa?

²¹ Jesús kijtoj:

—Siga tikneki xiye'ono iyixtaj Dios, xiknamaka nochi yej tikpiá, iwán xikmajmaka yej ayá' motapialiáj. Ijkón tia tikpiati yej pox valerowa ipan cielo; wán xiwiki iwán xinotoka.

²² E' kuá' chokotzín kikagui' yej kijlij Jesús, moknomatitíajkiya iga poxsan motapialiaya.

²³ Iwán Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Nej nimitzijliáj iga sę yej moconfiarowa ipan itomín awel motemaka iga Dios marreinaro ipan yéj.

²⁴ Nimitzojpa-ijliáj iga máj wel panowa sę camello[‡] ipan ixapoyo akoxaj, que sę yej motapialiá mamomaka iga Dios marreinaro ipan yéj.

²⁵ Kuá' inón kikakikej idiscipolojmej este madmiradojkej, iwán motajtankej:

—¿A'taj wel momanawij?

²⁶ Jesús kitachílij idiscipolojmej, iwán kijtoj:

—Tajtaga' inín awel kichíwaj, e' Dios kena, wel kichíwa.

²⁷ Iwán Pedro kijtoj:

—NoTęko, nejemen nikajtękeja nochi yej nikpiayaj, iwán nimitztokakej. ¿Tę nimotaniłiskej?

²⁸ Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga inón vej kuá' Dios kichíwas iga tajli maye'ono, kuá' nej yej iPiltzín Taga' nimotalij kan nirreinarowa, amejemen yej annetokakej, anyawij no anmotalitij ipan doce wejweyi asiento kan anmandaroskej iga sejsé de amejemen ankijuzgaroskej sejsé de inón doce tribu[§] yej walkej ipan ipilowan Israel.

²⁹ Nochi yej iga san netokaj kikajtejkej ikalmej, iyokichiknimej, isiwa-iknimej, itajmej, iyemej, ipilowan, o italmej, Dios yawi kimakati cien veces máj de lo que kikajtejkej, iwán yawij onotij nochipa iwán Dios.

³⁰ E' mia' yej inán tayakantokej, yawij kawitij tatepotztaj, iwán yej inán onokej tatepotztaj, yawij tayakantotij.

[‡] 19:24 19:24 Xikita glosario “Camello”. [§] 19:28 19:28 Xikita glosario “Tribu”.

20

Yej tekipanowaj ipan uvajyoy

¹ Jesús kijtoj:

—Kañ reinarowa Dios, ken tikita se taga' yej kipiá weyi uvajyoy,* inín taga' kisa' isájpasan iga kitemoto imonsojmej iga mayakan makitekitij uva.

² Kuá' kási'ya monsojmej, motajtołtijkej ke' yawij kitanitij inón día, iwán kitýtanya imilpan iga matekipanotij.

³ Iwán iteko mijli kisa' sej ken las nueve de la mañana, iwán kita' sekin yej onokej tajkoaltepe', até kichijtokej.

⁴ Iwán kijlijkej: “Xakan no xiktekitij uva nomilpan, iwán nimitzixtawaskej ke' nokta motaniá.” Iwán yejemen yajkij tekipanotoj.

⁵ Iteko mijli kisa' sej ken tajkodía, iwán kisa' sej ken las tres tiotakpan, ijkonsan sej kichij ken achto.

⁶ Iwán ken las cinco tiotakpan sej yajki tajkoaltepe', iwán kasi' sekin yej ayá' te kichijtokej, kijlijkej: “¿Te iga nij amonokej semilwi' wan até ankichijtokej?”

⁷ Kijtojkej: “Iga ayagaj netemowaj iga manitekpanokan.” Iwán kijtoj iteko mijli: “Xakan no xitekpanotij nomilpan, iwán nimitzixtawaskej ke' nokta motaniá.”

⁸ Kuá' tayówaya, iteko mijli kijlij yej kinentiá tekipanowanimej: “Xiknotzakanya in yej tekipanojkej, iwán xixixtawakanya. Xixixtawakan achto yej último pejkej iga tekipanowaj, iwán xitamiti ipan yej achto pejkej.”

⁹ Iwán asikej yej kalakkej iga tekipanowaj las cinco tiotakpan, iwán sejsé kimakakej ke' nokta motaniá se día.

¹⁰ Kuá' asikej yej achto kalakkej iga tekipanowaj, kijtojkej anka máj komati kitaniskej; e' sejsé kimakakej ke' nokta motaniá se día.

¹¹ E' kuá' an kixtájkeja, tekipanowanimej pewa' mokuesojkej wan yej iteko mijli,

¹² kijtojkej: “Inimej yej tióta'ya kalakkej, tekipanojkej sesan hora, wan tikixtaj achonsan no ke' nejemej anne-ixtajkej yej nikijyowijkej tekipánol wan nitonataakej semilwi'.”

¹³ Iteko mijli kijlij se de yejemej: “Ej, ayá' nemi nimitzchiwiliá yej ayekti. ¿Ix aya'taj tikajkej iga tia tiktaniti ke' motaniá se día?”

¹⁴ Xikui motomin, iwán xaja. Nej nikneki manixtawa inín yej últimoja kala', ke'san tej nimitzixtaj.

¹⁵ ¿Ix aya'taj nej nikmati te nikchiwa wan notomin? ¿O tine-ixita iga nite-ijiknín?”

¹⁶ Inón iga yej inán onokej tatepotztaj yawij tayakantotij, iwán yej inán tayakantokej yawij kawitij tatepotztaj; iga mia' yej kinotzaskej, e' ayá' inochin yawij kitapejpenatij.

Jesús kijtowa sej iga yawij kimiktitij

¹⁷ Kuá' Jesús némiya yawi Jerusalén, kiwiga' doce idiscipolojmej kan iyokamej iwán kijlijkej:

¹⁸ —Inán ankitaj iga nemi tiawij Jerusalén, ompiga ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés yawij nekizkitij nej yej iPiltzin Taga', iwán yawij kijtotij iga manemiktikan

¹⁹ iwán netitaniskej iyixtaj yej ayéj judiyojmej iga manepinajtikan, manemagakan iwán manemiktikan ipan cruz, e' ipan eyi día ni-ojpa-isas sej.

Yej kitajtan iye' Jacobo iwán Juan

²⁰ Isiwa' Zebedeo iwán ipilowan, yej itoka' Jacobo iwán Juan, kitechotoj Jesús. Teyé' iyixtaj Jesús motankuaketza' iga kitajtanilij tejté.

²¹ Iwán Jesús kitajtan:

* **20:1 20:1** Xikita dibujo pan Marcos 12:1.

—¿Tę tikneki?

Tęye' kijtoj:

—Xikijto iga kån tirreinařoj se de inimej nopilowań mamotałi moye'kampa iwán se' mamotałi moopochkampa.

²² E' Jesús kijtoj:

—Amejemen ayá' ankimatij tę ankitajtani. ¿Ix ankijyowiskej ken nej nikijyowij kua' nečastigaroskej? ¿Ix wel ampanoskej kån nej nipanoj?

Yejemej kijtojkej:

—Kena, wel.

²³ Jesús kijtoj:

—Kena, ankijyowiskej ken nej nia nikijyowiti kua' ne-iknochiwaskej, iwán ampanoskej kån nej nipanoj, e' iga agaj mamotałi noye'kampa o noopochkampa, inón ayéj nej nikmati, yawij kimakatij yejsan noTaj kitapejpen iga yawij motałitij.

²⁴ Kua' inomej se' diez discipolojmej inón kikakikej, kikuesowilijkej Jacobo iwán Juan.

²⁵ Iwán Jesús kinotza' idiscipolojmej iwán kijtoj:

—Amejemen ankimátija iga yej mandarowaj ipan paismej poxsan kitajtaksa igentej, iwán yej gubernarowaj yolkisaj pan yej até iteki, kansas manesi iga mandarowaj.

²⁶ E' iwán amejemen ayéj ijkón. Majwa' yej kineki matayakanto ipan amejemen, inón achto makipalewi toknimej.

²⁷ Siga agaj de amejemen kineki matayakanto, mamochiwa esclavo iga nochi tokniwan.

²⁸ Ijkón nej yej iPiltzin Taga' ayá' niwalaj iga manepalewikā, sino que iga manitapalewi, iwán iga manimiki iga mia' manixxitoma yej ken ilpitokej iga ayekti kichjtokej.

Jesús kitachaltía ome pachamej

²⁹ Kua' yejemej nemi kisayaj weyi-áltepe' Jericó, Jesús poxsan kitokatiayaj.

³⁰ Ompa onoyaj omen pachamej ejewatoyaj ojtenoj; kua' kikakikej iga ómpaya nemi panowa Jesús, tzajtzikej:

—¡NoTęko, tej iPiltzin David, áchikej xine-iknelikā!

³¹ Yej ompa chapantiayaj kajajwakej pachamej iga ayo' máj matzajzitokā, e' pachamej majya tzajtzikej:

—¡NoTęko, tej yej iPiltzin David, áchikej xine-iknelikā!

³² Iwán Jesús moketza', kinotza' pachamej iwán tatajtan:

—¿Tę ankinekij manimitzchwilikā?

³³ Pachamej kijtojkej:

—NoTęko, niknekij manitachakā.

³⁴ Iwán Jesús kinkelij inomej pachamej, iwán kijixchijchin, iwán íkuā'san in pachamej welja tachakej, iwán kitokákeja Jesús.

21

Jesús asi weyi-áltepe' Jerusalén

¹ Kua' asitiáwija Jerusalén, iwán asikej áltepe' Betfagé, itenoj tepe' yej itokā' Olivos, Jesús kititan ome idiscipolojmej,

² iwán kijlijkej:

—Xakān ipan inepa áltepetzin yej ono' to-ixtaj. Ompa anyawij ankasitij se burra ilpito', no ompa ono' se burrojtzin. Xikxitomakān, iwán xinewajliguilikān.

³ Siga agaj tejté mitzijliáj, xikijlikān: “ToTęko kineki, iwán nimanín sej mitzkawilikij.”

4 Inón mochiy iga mamochiwa ken kijtoj se profeta, kuá' ijkín kijekuiloj:

5 Xikijlikan yey chantitokej Jerusalén:

“Xikitakan, amorrey wí' iga amejemey,
ayá' moweyimati, tejkatiwí' ipan se burro,
yey aya i' moxilajtiá.”*

6 Iwán discipolojmej yajkij, iwán kichijkej kensan Jesús kitekimakakej.

7 Kiwajligakej burra iwán ipiltzín; iwán discipolojmej kipechtijkej burrojtzín iga itzotzolmej, iwán Jesús tejkaj.

8 Pox onoya mia' gente; yejemey kipatawilijtiajkij itzotzolmej ipan ojti. Sekin sej kitekikej imajma' soya' iga kitalijtiajkij ipan ojti.†

9 Yey tapanotiayaj iwán yey yayaj tatzimpan tzajtziayaj, ijkín tzajtzikey:

—¡Mamoweyimatilti iPiltzín rey David! ¡Mamoweyimatilti yey kititani toTeko Dios!
¡Mamoweyimatilti Dios yey ono' ipan cielo!

10 Kuá' Jesús ási'ya Jerusalén, nochi gente akojasiáj te nemi mochiwa, iwán mia' tatajtaniáj:

—¿A'yéj an in inín?

11 La gente kijtowaya:

—Ininwa' profeta Jesús, yey moskaltij Nazaret ipan tajli de Galilea.

Jesús kikijkixtiá yey tanamakaj weyitiopan

12 Kuá' Jesús kala' ipan ipatiojyo weyitiopan, kikijkixtij inomej yey tanamakatojay iwán yey takojtoyaj. Kitzijtzinkuepa' mesajmej kan kipatatojay namoltomín iga tiopantomín.‡ Iwán no kiyajyagatopewilijkej kan motaliayaj yey kinamakatojay jojtoko.

13 Iwán Jesús kijtoj:

—Ijkín ijkulijto' itájtól toTeko: “Nókal yawi motokawiti kajli kan oradólo”;§ e' amejemen ankikueptokej kan miyanaj yey tachtekij.

14 Ompa weyitiopan kitechoj Jesús sekin pachamej iwán koxomej, iwán kachitaltij.

15 E' kuejkuesiwikej ijefejmej sacerdotejmej iwán yey tamachtiáj ipan la ley kuá' kitakej iga Jesús taachitaltij, iwán iga kikakikej kókone' tzajtzirokej iga kijtojtoyaj: “¡Mamoweyimatilti iPiltzín Rey David!”

16 Iwán kijlijkej Jesús:

—¿Ix tikaki yey inimej kijtojtojkej?

Jesús kijtoj:

—Kena, nikaki. E' amejemen, ¿ix ayí' ankileerowaj itájtól Dios kan kijtowa?: Tikchij iga kókone' iwán xolomej yey chíchijo', mamitztakujilikan.*

17 Iwán Jesús kisa' Jerusalén, iwán yajki altepe' Betania iwán ompiga kochi'.

Jesús kimalijliá higuerajkuawi' yey ayá' takto'

18 Iwán yowalti' kuá' nemi sej yawi Jerusalén, Jesús mayana'.

19 Kita' se higuerajkuawi'† yey ojtenoj onoya, iwán kitechoj iga makita siga takto', e' ayá' taktoya, kipiaya petz iyiswayosan. Iwán ijkín kijlij inón kuawi':

—¡Nikeman nokta amo xitaki!

Iwán imaninsan waguí' in inón kuawi'.

20 Kuá' inón kitakej idiscipolojmej moyolmajtijkej, iwán kitajtankej Jesús:

* 21:5 21:5 Zac 9:9 † 21:8 21:8 Ijkón kichíwayaj iga kilwichiwiliáj se yey gobernawowa kuá' nemi asi ipan se altepe' iga manesi iga kiyé'itakej. ‡ 21:12 21:12 Tiopantomín se'pa tomín iga kikowaya yey ki-ofreerowiliayaj Dios weyitiopan. Awel mokowaya iga namoltomín. § 21:13 21:13 Is. 56:7 * 21:16 21:16 Sal 8:2 † 21:19 21:19 Xikita glosario “Higo”.

—¿Ix ken iga imaninsan waguí' in higuerajkuawi'?

²¹ Iwán Jesús kijtoj:

—Nej nimitzijliáj siga amejemen anmomela'confiarowaj pan Dios ayejsan ijkín wel ankichiwaskewaj ken nikchiwilij inín higuerajkuawi', amejemen no wel ankijliskej inín tepe': "Xicholo ompa kan tono', iwán xaj lámako", iwán ijkón mochiwas.

²² Nochi yej ankitajtaniliskej Dios kuá' nemi an-oradowaj, siga ankimela'credoskej, mitzmaskeskej.

Ken iga mandarowa Jesús

²³ Iwán Jesús kala' weyitiopan, iwán miej tamachtijtoya ompa, kitechojkej ijefejmej sacerdotejmej iwán yej kimandarowaj judiyojmej, iwán kitajtankej:

—¿Té moteki in tej iga tikchiwa ijkín? ¿A' mitztekimá' iga wel xikchiwa inín?

²⁴ Jesús kijtoj:

—Nej no manimitztajtanikan, siga anne-ijliskej, nia nimitzijlitij a'yéj netekimaka iga nikchiwa ijkín.

²⁵ ¿A'yéj kititan Juan iga matabautizaroki? ¿Ix Dios kititan o tajtaga'?

E' pe'ya mosepantatapowijkej, mojlijkej:

—Siga tikijtowaj iga Dios kititan, yawi te-ijliti: "¿Te ígataj ayá' ankitajtolkakikej?"

²⁶ Siga tikijtowaj tajtaga' kititan, tikmajmawiliáj la gente, nochi kimati iga Juan Dios kitajtolmakaya.

²⁷ Iwán ijkín kijlijkej Jesús:

—Ayá' nikmatij.

Iwán Jesús kijtoj:

—Nej no ayá' nimitzijliáj a'yéj netekimaka iga manikchiwa ijkín.

Kan mamixkuñtilo ipan ome tepilowan

²⁸ Jesús tatajtán:

—¿Amejemen ken ankitaj inín? Se taga' kipiaya ome ipilowan; iwán kijlij se de yejemej: "Nopij, xaj xitekipanoti ipan uvajjoj."[‡]

²⁹ Tepiltzin kijtoj: "¡Ayá' nikneki!" E' máj máj moyolpata', yájkisan tekipanoto.

³⁰ Iwán tetaj kitato se' ipiltzin, ijkonsan no kijlij; wan inón tepiltzin kijtoj: "Kena notaj, niati." E' ayá' yajki.

³¹ ¿Katiapa de inimej kichij ken kitekimá' itaj?

Yejemen kijtojkej:

—Yej achto kitekimá'.

Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitzijliáj iga inomej yej kicobrarowaj impuesto iga Roma iwán siwatkej yej najnamolnemij, achto kalakiskej kan reinarowa Dios que amejemen.

³² Wálkaya Juan yej tabautizarowa kinextiliko la gente ken iga maye'nemikan, iwán amejemen ayá' ankitajtolkakikej; e' yej kicobrarowaj impuestos[§] iwán siwatkej yej najnamolnemij, kena kicredojkej. E' amejemen malej ankitakej inín, e' ayá' anmoyolpatakej.

Kan mamixkuñtilo de inomej yej ayá' ye'tekipanowaj

³³ 'Xikakikan inín se' yej nia nikijtoti: Iteko mijli kitoga' uva iwán kicolaltij; iwán kichij se pozo kan mopatzka uva, iwán kichij se torre iga wel matachalo noyan kan ono' uvajjoj.

'Iwán iteko uvajjoj kitakewaltij* sekin tekipanowanimej iwán yajki wejka.

[‡] 21:28 21:28 Xikita dibujo pan Marcos 12:1. [§] 21:32 21:32 Xikita glosario "Impuestos". * 21:33 21:33 Ikuayo uva pox wejka, wel taki 20 años o máj, ijkón iga wel kitakewaltij uvajjoj.

³⁴ Kua' asi' itiempoj iga motékiya uva, kititan sekin imonsojmej iga makitajtanilitij yej kitakewaltijkej uvajjoj ke' kixtawaskej iteko.

³⁵ E' yej kitakewaltijkej uvajjoj, kikitzkijkej iwán kimagakej itatitan iteko uvajjoj, se' itatitan kimiktijkej iwán se' kitewijkej.

³⁶ Iteko uvajjoj, kititan majya mia' imonsojmej; e' yej kitakejtokej uvajjoj, ijkonsan kichiwilijkej ken yej achto tatitanimej.

³⁷ 'Inón kita' iteko mijli, kititan ipiltzin, kijtoj: "Yawij kirrespetarotij nopiltzin."

³⁸ E' kua' kitakej tepiltzin, tekipanowanimej mojlijkej: "Ininyawa' in yej yawi mochiwati iteko inin tajli yej itajpa kikajtewas, matikmiktikanya nokta iga makawi itaj iga tejemej."

³⁹ Kikitzkijkej iwán kikixtijkej ipan uvajjoj, iwán kimiktijkej.

⁴⁰ Iwán Jesús tatajtan:

—Kua' mawiki iteko uvajjoj, ¿te an kichiwilij yej kitakejtoyaj uvajjoj?

⁴¹ Yejemen kijtojkej:

—Inomej yej kitakejtoyaj uvajjoj yawij kimiktitij niga kikneliskej. Iwán se' tekipanowanimej kitakewaltij, iwán inomej kua' asis itiempoj iga moteki uva, kimakaskej yej kitocarowa iteko uvajjoj.

⁴² Iwán Jesús kijtoj:

—In amejemen, ¿ix ayí' ankileerowaj kan ijkín ikuilijto'? Quijtowa:

Te'ti yej kitajkalkej yej kalchiwaj,

inón te'ti inán yej achto motalij.

Inin kichij toTeko

iwán pox monsjaj tikitaj.†

⁴³ Amejemen ankijtowaj iga amonoskej kan Dios reinarowa, e' nimitzijliáj iga ayá' ankalakiskej, se'wa' in yej yawi kalakiti, yej kichywa ken Dios kineki.

⁴⁴ Yej mawetzi ipan inin te'ti yej kitajkalkej yej kalchiwaj, yawi mopoipostekiti; iwán siga te'ti agaj mawetzi iyakapan, yawi mochiwati pínolsan.

⁴⁵ Kua' ijefejmej sacerdotejmej iwán fariseojmej kikakikej yej Jesús kijtojtoya, imanin kimatikej iga inonwa' iga yejemen nemi tajtowa.

⁴⁶ Íkua'san kinekiáj makikitzkikan Jesús iga makipresojwikan, e' kimajmawiliayaj la gente iga kijtowayaj iga Dios kitajtolmakaya Jesús.

22

Wel mixkuñtilo kan monamiktulo

¹ Jesús pewa' sej tatatapowij kan wel mamixkuñtilo, kijtoj:

² —Kan reinarowa Dios, ken tikita se rey yej kilwichiwiliá ipiltzin iga monamiktiá.

³ Kititan imonsojmej mata-ijitatij, e' te-ikniwan akinekikej.

⁴ Sej kititan sekin imonsojmej, kijlijkej: "Xikijlikan te-ikniwan iga tákual óno'ya. Nikmiktija notorojmej iwán se'pa noyolkamej yej tojtomakti', óno'ya nochi yej monekis; mawitzékanya nigaj kan monamiktulo."

⁵ E' te-ikniwan ayá' nokta kinekikej. Se de yejemej yajki imilpan, se' yajki tanamakato,

⁶ iwán sekin te-ikniwan kikitzkijkej imonsojmej el rey iwán kimagakej poxsan; este kimiktijkej.

⁷ Iwán el rey poxsan kuesiwi', iwán kititan isoldadojmej iga makimijmiktitij inomej yej tamiktijkej iwán iga makitajkan iyaltepe'.

⁸ Iwán inón rey kijlij imonsojmej: "Nochi óno'ya yej monekis iga monamiktulo, inomej te-ikniwan ayá' kajasiáj iga mawitzekan.

† 21:42 21:42 Sal 118:22-23

⁹ Xaḱan ipan callejmej yej onokej tajkoaltepe' iwán xikijlikan a'san neši', matakuaḱij iga aman monamiktiá nopiltzin."

¹⁰ Monsojmej yajkij ipan callejmej iwán kijlijkej yej ye'nemij wan yej ayá' ye'nemij iga matakuaḱij kan monamiktulo, ijkón temi' mesajmej kan motaliayaj te-ikniwan.

¹¹ 'Kua' el rey kitato yej kixnantókeja mesa, kita' se taga' yej ayá' kakijto' itzótzol yej moakiá kua' monamiktulo.

¹² Iwán el rey kijlij: "Ej, ¿kén nokta tikala' nigaj ayá'pa tikakijto' motzótzol yej moakiá kua' monamiktulo?" E' taga' ayá' tajtoj.

¹³ Inón rey, kitekimá' yej ompa tapalewiayaj: "Xikijikxi-ilpikan iwán xikma-jma-ilpikan, iwán xikixtikán iwán xikpatanaltikan kan takomichkan, ompa yawi chokati este tajtanguetzekas."

¹⁴ 'Dios mia' kinotza, e' ayá' nochi kitapejpena.

Motajtani ix mo-ixtawa impuesto

¹⁵ Iwán fariseojmej yajkij iwán motajtołtijkej iga makitentemokan ken iga makimawetziltikan Jesús.

¹⁶ Iwán kititankej sekin yej de yejemempa iwán sekin yej kitokaj rey Herodes* iga ijkín makijlitij Jesús:

—Tamachtiani, nejemen nikmatij iga yej tikijtowa ijkonya nokta, iwán titanextiliá iga makichiwakan ken Dios kineki, iwán ayá' tikchiwiliá caso yej kijtowa la gente iga tej ayá' titajtowa iga san mamitzye'itakan.

¹⁷ Ta' xine-ijlikan: ¿Ix yekti iga manixtawakan impuesto iga rey César† o ayá'?

¹⁸ E' Jesús kimati' iga kitajtankej iga san kitentemowaj, iwán Jesús kijtoj:

—Anejemen yej antakajkawaj iga ankitokaj Dios, ¿te iga annetentemowaj?

¹⁹ Xinextilikan se tomín yej iga mo-ixtawa impuesto.

Iwán kiwiguilijkej in tomín.

²⁰ Kua' Jesús kita' tomín, tatajtan:

—¿A'yéj ixaya' iwán itoka' yej nigaj ikuulijto'?

²¹ Yejemen kijtojkej:

—Rey César.

Jesús kijtoj:

—Puej xikmakakan rey César yej yejpa itatki, iwán xikmakakan Dios yej yéjpa itatki.

²² Kua' inón kikakikej, san tajtachixtikajkej; iwán yájkija, ómpaya kikajtejkej Jesús.

Tatajtani sig monamiktulo kua' ojpa-isalo

²³ Íkua'san sekin saduceojmej yajkij kitatoj Jesús. Saduceojmej kijtowaj iga yej mikij ayo' ojpa-isaj; inón iga ijkín kitajtankej Jesús:

²⁴ —Tamachtiani, Moisés kijtoj siga se taga' yej siwayoj miki iwán ayá' kikajtewas nisé ipiltzin, iyikniñ taga' yej mi' mamonamikti iwán isiwa' yej mi' iga ken kua' makipiakan ipilowan yej mi'.

²⁵ Nij ijkón mochij wan nejemen: onoyaj siete tajtaga' yej sesan itajmej iwán sesan iyemej. Yej tekocho achto monamiktij, iwán migui'. E' iga ayá' kikajtej nisé ipiltzin, siwa' monamiktij iwán iwéjpol.

²⁶ Ijkonsan no mochij iwán se', iwán ijkón nochi mochij, este que masi' siete iwéj.

²⁷ Iwán migui' no siwa'.

²⁸ In kua' ojpa-isaskej yej miktokej, ¿katiapa an de inón siete mochibas iwéj in inón siwa'? iga namiktitoya iwán inochimej.

* 22:16 22:16 Inimej judiyojmej achi ken monamakakej iga kipalewiayaj rey Herodes yej de los romanos yej tilitikmej yej kitaksayaj judiyojmej. † 22:17 22:17 Xikita glosario "César".

29 Jesús kijtoj:

—Amejemen ayompa antajlamikij, ayá' ankimatij ken tamachtiá itájtol Dios, niga ayá' ankixmatij ken Dios wel kichíwa.

30 Kuá' yej miktokej ojpa-isaskej, ay'ya monamiktiskej, niga ipilowan ayo' kinamiktiskej, iga mochiwaskej ken tikita iyangelejmej Dios yej onokej ipan cielo, yej no ayá' monamiktiáj.

31 E' iga ojpa-isaskej yej miktokej, ¿ayá' ankileerojkej yej Dios mitzijlijkej? Ijkin kijtoj:

32 “Nej iDios Abraham, Isaac iwán Jacob.”‡ Dios ayéj iDios yej miktokej, sino que iDios yej isatokej.

33 Kuá' la gente inón kikakikej, poxsan madmiradojkej iga ijkón tamachtiá Jesús.

Mandamiento yej máj matikobedecerokan

34 Kuá' fariseojmej kimatikej iga saduceojmej awel kitenkuepiliáj Jesús, monechkojkej iga kisen-itatoj Jesús;

35 iwán se yej tamachtiá ipan iley Moisés kine' makimawetzilti Jesús; ijkín kitajtan:

36 —Tamachtiáni, ¿katiapa mandamiento ipan iley Dios yej más achto mamochíwa?

37 Jesús kijlij:

—“Xikchokili moTeko Dios iga inewi moalmaj, iwán iga inochi moespíritoj iwán yéj nochipa xikejlanto.”§

38 Ininyawa' in yej achto mandamiento yej máj mamochíwa.

39 Iwán el segundo áchisan kensan inín, kijtowa: “Xikchokili moknín kensan tej timochokiliá.”*

40 Ipan inín ome mandamiento taksa inochi ley iwán ken iga tamachtiáj profetajmej.

In Cristo, ¿a'yéj ipiltzín?

41 Mij fariseojmej nechkatóyajo' iná',

42 Jesús tatajtan:

—¿Amejemen, te ankijtowaj iga Cristo? ¿A'yéj ipiltzín?

Kijtojkej:

—Ipiltzín David.†

43 Jesús kijtoj:

—¿Te ígataj an David iga kitajtolmá' IyEspíritoj Dios, kijlij Cristo “noTeko”? David ijkín kijtoj:

44 ToTeko kijlij noTeko:

“Ximotali iladoj noye'ma' kan nimandarowa, este que maniktali mokxitampa yej mitzijiyaj.”

45 ¿Kén wel Cristo yej itatitan Dios ma-ipiltzín David, esi David no kijliá iga iTeko?

46 Iwán ayagaj wel kitenkuepiliáj, iwán desde íkuá' ayo' máj agaj mixewij iga makitajtani Jesús.

23

Jesús kijtowa iga ayompa kichíwaj fariseojmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley

1 Jesús kijlij la gente iwán idiscipolojmej:

2 —Yej tamachtiáj ipan la ley iwán fariseojmej momachiliáj iga yejémensan yej wel tanextiliáj iley Moisés.

‡ 22:32 22:32 Ex 3:2-6 § 22:37 22:37 Dt. 6:5 * 22:39 22:39 Lv. 19:18 † 22:42 22:42 Inín David yej pox ikayay mi' yej katka rey de Israel.

³ Inón iga nimitzijliáj, xikchíwakan nochi yej mitzijliáj, e' amo xikchíwakan yej yejemen kichijtokej, iga yejemen kijtowaj iga mamochíwa tejté, e' yejemej ayá' kichíwaj.

⁴ Yejemen tatekimakaj iga mamochíwa yej ayagaj wel kichíwa, iwán tateki'chíwaltiáj, e' yejémejsan akichíwaj ni alín.

⁵ Inochi kichíwaj kansan makitakan. Kitáliáj pan iyixkuá' iwán ipan imamej itájtōl Dios yej ijkuilijto' ipan amatzín yej ono' ipan cajajtzitzín iga san manesi, iwán kakiáj itzotzolmej yej kipiá weweya' ibibilonka.*

⁶ Kan takualo, yejemen motalijnekij ipan ye'asientos kan motaliáj yej máj tayakantokej, iwán ijkonsan nō kinekij makichíwakan ipan tiopamej.

⁷ Yejemen kinekij inochi gente makisaludarokan tajkoaltepe', iwán makijlikan "tamachtiani".

⁸ 'E' amejemen amo ximotemakakan iga mamitzijlikan "tamachtiani", iga amejemen amonochin anmojlíáj "noknín", iwán ankipiáj sesan Tamachtiani, petz nejsan yej niCristo.

⁹ Iwán ipan inín tajli amo agaj xikijlikan notaj,† iga ankipiáj sesan amoTaj yej ono' ipan cielo.

¹⁰ Iwán amo nō ximotemakakan iga mamitzijlikan iga antamachtianimej iga nosēti yej niCristoj yej nitamachtiani yej nimitzmachtíáj kén iga xinemikan.

¹¹ Yej kipalewiá sekin de amejemen inón yej máj tayakanto'.

¹² Yej igánajsan moweyimati yawij kalimpamatitij, e' yej moalimpamati, inón yawij kiweyimatiltitij.

¹³ '¡Lástima amejemen yej antamachtíáj ipan la ley iwán anfariseojmej, anmopajpantiáj iga anye'nemij!, ankizakuiliáj sekin iga amo makalakikan ipan iyojwi Dios. Niga amejemen ayá' ankalakij wan ankizakuiliáj iga amo makalakikan yej kalakisnekij ipan iyojwi Dios.

¹⁴ '¡Lástima amejemen yej antamachtíáj ipan la ley iwán anfariseojmej, anmopajpantiáj iga anye'nemij!, ankikuiliáj ikalmej yej wewejmikikej iwán iga amo manesi yej ankichijtokej, pox anwejkawaj iga an-oradowaj. Inón iga amejemen máj yawij mitziknochíwatij.

¹⁵ '¡Lástima amejemen yej antamachtíáj ipan la ley iwán anfariseojmej, anmopajpantiáj iga anye'nemij! Amejemen poxsan wejka annejnemij ipan tajli iwán ipan lámā iga ankitemojtinemij yej wel ankiyolyamanaj iga makichíwakan nō ken amejemen ankichíwaj, e' kuá' ankiyolyamánkeja inón toknín majya kajasi iga mayawi kan tawewelkato', majya sej que amejemen.

¹⁶ '¡Lástima amejemen, momati iga antaye'ojkuiltíáj ipan iyojwi Dios, e' ayá' ankixmatij! Ankijtowaj: "Siga agaj kijtowa iga kichíwas tejté iwán kikui iga testigo weyitiopan, até kichij siga ayá' kichíwas; e' siga kikui iga testigo i-oroyjo weyitiopan, inón sí ayēkti siga akichíwa."

¹⁷ ¡Anxētoktikej iwán ken ampachamej! ¿Katiapa máj yēkti: ix oro o weyitiopan yej kichíwa iga mamoye'ita oro iga ono' tiopan-ijti'?

¹⁸ Iwán nō ankijtowaj amejemen: "Si agaj kijtowa iga kichíwas tejté iwán kikui iga testigo altar yej ono' weyitiopan, até kichij siga ayá' kichíwas; e' siga kikui iga testigo ofrenda yej ono' iyixko altar, inón sí ayēkti siga akichíwa."

¹⁹ ¡Anxētoktikej iwán ampachamej! ¿Katiapa máj yēkti: ofrenda o altar? Yej máj yēktiwa' altar iga kichíwa iga mavalero ofrenda iyixtaj Dios.

²⁰ Yej kitālij iga testigo altar, ayéj testigo petz altar, nō yej ono' iyixko.

* 23:5 23:5 Español: Filacterias y flecos. † 23:9 23:9 Ayéj iga awel mojliá ijkín se imela'taj, sino que amo makijli se' ijkón.

²¹ Yej kitǎlij testigo weyitiopan, ayéj testigo petz weyitiopan, nō Dios, iga ompa ichan.

²² Yej kikui testigo cielo iga kijtowa iga kichiwās tejté, nō nemi kitǎliá Dios de testigo iga ompa ewato' kan reinarowa.

²³ '¡Lástima amejemen yej antamachtiáj ipan la ley iwán anfariseojmej, anmopajpantiáj iga anye'nemij! Amejemen ankimakaj Dios amodiezmoj nochi yej ankipiáj este yej máj alimpa íyol wan iyiswayo yej yawi ipan especia,‡ e' ayá' ankichiwaj yej máj yekti yej kijtowa iley Moisés, iga xiye'nemikan, xita-iknelikan iwán iga ximoconfiarokan ipan Dios. Inonwa' in xikchiwakan, e' amo xikajtewakan iga ankitaliáj amodiezmoj.

²⁴ ¡Amejemen momati iga antaye'ojkuiltiáj ipan iyojwi Dios, e' ayá' ankixmatij. Amejemen kuá' ankoniáj tejté, ankikixtiliáj se asastzin, e' ayá' ankitaj iga ankimela'tolowaj se camello!§

²⁵ '¡Lástima amejemen yej antamachtiáj ipan iley Moisés iwán anfariseojmej, nesiki' anye'nemij siempa ayá'!, kenkuá' ankipajpakaj plato iwán posillo fuerájbapa, e' amejemen ipan amoalmajmej ankejlantokej iga antachtekiwán anmopoxtapialijnekiwán.

²⁶ Amejemen anfariseojmej yej ken ampachamej: achto xikpakakan iyijtiko vaso iwán plato,* ijkón nō ejtos fuerájbapa.

²⁷ '¡Anlastimajmej yej antamachtiáj ipan iley Moisés iwán anfariseojmej, anmopajpantiáj iga anye'nemij!, amejemen ken tikita se animajxapo yej este ijista'san iyixkopa, este ye'nesi, e' ta-ijti' tento' iwán animajomimej iwán kuajkuantas yej palanto'.

²⁸ Ijkón in amejemen; mitzítajki' pox anye'nemij; e' san anmopajpantiáj iga anye'nemij iwán poxsan ankichiwaj yej ayekti.

²⁹ '¡Anlastimajmej yej antamachtiáj ipan la ley iwán amejemen anfariseojmej, anmopajpantiáj iga anye'nemij! Amejemen yej ankichiwiliáj ikalyotzitzin kan toktokej profetajmej, iwán poxsan ankimonajtiliáj ikalyotzitzin kan motokaj yej ye'nemij.

³⁰ Iwán ankijtowaj: “Siga katka tonóyaja kuá' to-ikyapatajwan kimiktijkej profetajmej, tejemen ayá' tikpalewiayaj kuá' kimiktijkej profetajmej.”

³¹ Iga ijkón ankijtowaj, anmokuítiáj iga amejemen ipilowan yej kimiktijkej profetajmej.

³² Inán, ¡xiktamikan yej amo-ikyapatajwan kitzintijkej!

³³ '¡Ankowamej! ¡Kowamej amokniwan! ¿Kénya anmomanawiskej kan ta-iknochiwas tiwelon?

³⁴ Inón iga nia nimitztitanilitij profetajmej, yej kimatij ken iga wel maye'nemilo, iwán yej mitzmachtiáj ipan iley Moisés. E' amejemen anyawij ankimiktij iwán sekin aniclararoskej ipan cruz iwán ono' yej ipan tiopamej anyawij ankimagatij, ipan sejsé altepe' anyawij ankitalochtij.

³⁵ Inón iga yawij mitzcastigarotij iga nochi yej ikya amotajwewetkej kimiktijkej inomej tajtaga' yej ye'nemiáj, desde Abel yej ye'nemiá, iwán este Zacarías yej ipiltzimpa Berequías, yej amejemen ankimiktijkej iyixtaj weyitiopan, itenoj altar.

³⁶ Nej nimitzijliáj iga yawij mitzcastigarotij amonochin iga inin yej ankichijkej.

Choka Jesús iga Jerusalén

³⁷ Jesús kijtoj:

‡ 23:23 23:23 En español kijtowa: menta, aniz iwán comino. § 23:24 23:24 Xikita glosario “Camello”. * 23:26 23:26 Anka kijtojneki iga maejto iyalmaj.

—¡Amejemen, amejemen yej anchantitokej Jerusalén, yej ankimiktiáj profetajmej iwán ankitejtemiktiáj tatitanimej yej Dios mitztitaniliáj! ¡Mia' vej nikne' manim-itzechkoka ken pio-ilamaj kinechkowa ipilowantzitzin iyastakapaltampa, e' ayá' ankinekikej!

³⁸ Ta' xikitakan, inán amoweyitiopan† yawi kawiti iselti;

³⁹ iwán nimitzijliáj iga ayá' máj anyawij anne-itatij este kuá' antajtoskej de nej ijkín: “Matikweyimatiltikan yej wí', yej toTeko Dios kititani.”

24

Jesús kijtowa iga weyitiopan yawi moxitiñati

¹ Jesús kisa' weyitiopan iwán némiya yaya, íkuá' idiscipolomej kitechojkej iwán pewa' iga kitajtachilijkej ken iga chijto' weyitiopan.

² E' Jesús kijtoj:

—¿Ankitaj inimej kalwewetkej? Nigaj ayá' yawi kawiti nisé te'ti yej manenekpanijto. Nochi yawij moxixitiñatij.

Yej mo-itas kuá' na' iga Dios tajuzgaroki

³ Iwán yajkij ipan tepé' yej itoka' Olivos. Kuá' Jesús ómpaya ewato', idiscipolomej kichtakatajtankej ijkín:

—¿Kémanya nokta yawi mochiwati on yej tikijtoj? ¿Té mo-itas kuá' tíwi'ya, iwán iga poliwiwojya nokta?

⁴ Iwán Jesús kijtoj:

—Amo agaj mitzkajkayawaskej,

⁵ iga mia' yawij witzetij iwán mopajpantiskej iga nej, siempa ayéj. Ijkín kijtoskej: “Nejya el Cristo”; iwán mia' yawij kikajkayawatij.

⁶ Kuá' ankikakiskej iga nijnijiga némiya momijmiktilo, iwán ankikakiskej iga se' tajli no némiya momijmiktilo, amo ximomajtikan, inón nochi nokta yawi mochiwati, e' aya yej iga poliwiwo.

⁷ Se país momijmiktij iwán sewo', iwán se nación momijmiktij iwán se'; iwán poxsan apistajtiás, poxsan no onos kokolis iwán onos talolin nijnijiga.

⁸ Nochi inín aya yéj iga poliwiwo, péwao' iga moknochiwalo.

⁹ 'Amejemen yawij mitzkizkitij iga mitzmagaskej iwán mitzmiktiskej. Nochi mitzijiyaskej iga annetokaj.

¹⁰ Íkuá' mia' yawij kikajtewatij iga netokaj, iwán yawij mo-ijiyatij. Onos yej kimiktijnekiskej yej netokaj wan sekin kinextiskej kan onokej yej miyantokej.

¹¹ Yawij witzetij mia' yej takajkayawaj, kijtoskej iga yejemej profetajmej, siempa ayéj, iwán mia' yawij kikajkayawatij.

¹² Poxsan mochiwas yej ayékti, iwán mia' kikajtewaskej iga te-ijiknimej.

¹³ E' yej moconfiarojto' nochipa ipan nej, inón momanawij.

¹⁴ Inín ye'noticiaj yej kijtowa ken iga reinarowa Dios, yawi mopowati noyan ipan inín tajli, iga nochi gente makimati. Íkuá'ya sí yáwiya tamiti nochi kuá' Dios tajuzgaroki.

¹⁵ 'El profeta Daniel kijkuiloj* iga mochiwas yej pox ayékti weyitiopan-ijti'; kuá' ankitaskej iga inón óno'ya kan moweyimatiltia Dios —yej kileerowa, makentendero—

¹⁶ yej onoskej ipan estado de Judea mayákanya ipan tepeyoj.

¹⁷ Yej onos iyixko kajli ipan ipetayo, amo matemo iga makixixti tejté kalijti';

¹⁸ iwán yej nemis milijti', ayo' mayawi ichan iga makikuiti itzótzol.

† 23:38 23:38 Jesús kijtoj “amókal”, yej nij kijtojneki “amoweyitiopan”. Jer 22:5 * 24:15 24:15 Dn 9:27; 11:31; 12:11

19 ¡Lástima siwatkej inón día iga yej tatalaxwijtokej iwán yej tachichitijtokej!

20 Xiktajtaniłıkan Dios iga kuꝥ' ancholoskej amo kuꝥ' tasektaj, niga ipan día kuꝥ' mosewilo.†

21 Poxsan nokta moknoçhiwaloj, ayı' ijkón mo-ita' este kuꝥ' pewa' moçij inın tajlı. Niga moçiwaso' sej ijkón.

22 Siga toTeko ayá' kixeloj inomej días, ayagaj momanawij; e' kixeloj iga kichokiliá inomej yej yéj kitapejpen.

23 'Siga agaj mitzijlıskej: "Ta' xikitakan nigaj ono' Cristo", o "Xikitakan nepa ono'", amejemen amo xiktajtolkakıkan.

24 Iga yawij wıtzetij iwán mopajpantıskej iga nej, siempa ayéj, kijoskej "Nejya niCristo", iwán kijoskej iga yejemen profetajmej iga Dios kitajtolmakaj, siempa takajkawawaj. Yawij kichıwatij milagrojmej yej ayı'pa mo-ita iga matakajkawawakan, este wel anka kikajkawawaskej yej Dios kitapejpen.

25 Nej inın nochi nimitzmatıltıjkeja malej aya moçıwa.

26 Inón iga, siga mitzijlıáj: "Ta' xikitakan, nepa ono' ipan desierto", amo xakan; o si agaj mitzijlıskej "Neçi' ono' kalijti'", amo xiktajtolkakıkan.

27 Ijkón ken ankitaj kuꝥ' tapetani iwán tawıá este ikısayan tonatı' iwán este ikalakıyan, ijkón kuꝥ' nia niwitzeti nej yej iPiltzin Taga'.

28 Kan ono' yej mıktı'ya, ompa monechkowaj moçimej.

Ken yawi wıtzeti iPiltzin Taga'

29 Jesús kijtoj:

—Kuꝥ' pánojya inomej días iga moknoçhiwaloj, yawi takomitiati iga ay'ya tawij tonatı', niga ay'ya tametztonas; sıtalimej yej onokej ipan cielo wejwetziskej. Nochi yej onokej ipan cielo moçolınaskej.

30 Iwán mo-itas ipan cielo iga nınesıkiya nej yej iPiltzin Taga', iwán nochi gente yawij çokatij iga majmawiskej, iwán ne-itaskej nej yej iPiltzin Taga' iga niwı' ipan mixti, nitawijtiwı' iga noweyipoder.

31 Iwán niktekimakas noangelejmej iga recio matapıtzakan iga trompeta iga makinechkoçkan yej niktapejpen, yej nijnijıga onokej noyan ipan tajlı.

32 'Ximıxkuıtkan ipan hıgueraıkuawi': Kuꝥ' ankitaj némiya kısa iseliska iwán némiya iswayowij, ankimatij iga wı'ya tonalis.

33 Ijkonsan nı, kuꝥ' ankitaskej iga némiya moçıwa nochi yej nimitzijlıkej, xikmatıkan iga aké' poliwi iga nej níwı'ya sej.

34 Nimitzijlıáj iga nochi inın yawi moçıwati kuꝥ' aya mıkiç yej inın onokej.

35 Cielo iwán tajlı poliwiskej, e' yej nikijtoj, nochi yawi moçıwati.

36 'E' ayagaj nokta kimati te día o te hora, ayagaj kimati, niga angelejmej yej onokej ipan cielo, niga nej yej iPiltzin Dios, iséltisan noTaj Dios, kimati.

37 'Ijkonsan ken moçij kuꝥ' onoya Noé, ‡ ijkonsan nı kuꝥ' niwı' nej yej iPiltzin Taga'.

38 Kuꝥ' aya apoliwilo iga tiawa', nemi takualowaya iwán nemi atilowaya iwán nemi monamıktiayaj iwán sekin nemi kinamıktiayaj isıwapılowan, ijkón kichijtoyaj este iga Noé kala' ipan weyi akal.

39 Iwán ayagaj kimatiá, este que wıłaj tiawa' yej pox recio iwán nochi amıkiçej. Ijkonsan nı kuꝥ' niwı' nej yej iPiltzin Taga'.

40 Inón vej ome taga' onoskej mılijti'; se kiwigaskej iwán se' kikajtewaskej.

41 Ome siwatkej tapayantoskej; se kiwigaskej, iwán se' kikajtewaskej.

† 24:20 24:20 Ipan itılmej israelıtajmej kuꝥ' pox tasektaj, wel wetzi hielo o pox tiawataj, inón iga pox moknoçhiwayaj siga wejka macholokan. Nı ıley Moısés tatekimakaya iga awel manejnemılo máj de se kilómetro ipan día kuꝥ' mosewilo. Inón iga, awel poxsan çolowayaj siga iyenemıgojmej maasıkan kuꝥ' tasektaj, o ipan día kuꝥ' mosewilo. ‡ 24:37 24:37 Gn 6 y 7

⁴² 'Inón iga xisatokan iga ayá' ankimatij te keman nia niwítzeti nej yej amoTeko.

⁴³ E' xikmatikan inín, siga iteko kajli kimatiá te hora wí' tayowakan yej tachteki, ayá' kochá iwán ayá' motemakas iga makikaltapokan iga makitachtekikan.

⁴⁴ Inón iga amejemen xisatokan iga xinechixtokan; nej yej iPiltzín Taga' niwí' kuá' ayá' ankimatitokej.

Tekipanowani yej ayá' kichíwa ken kijtowa iteko

⁴⁵ Kijtoj Jesús:

—Nimitzijliáj iga ye'tekipanowani nochipa kichíwa ken kijtowa iteko, iwán kimati yej mamochíwa; inónpa tekipanowani iteko kitapejpena iga makita nochi ikalijti', wan este matatamaka kuá' nokta takualo.

⁴⁶ Pakto' inón tekipanowani iga kuá' wí' iteko kasiki kichijto' ken kitekimakakej.

⁴⁷ Nimitzijliáj iga inón tekipanowani yawij kitalítij iga makimandaro inochi yej itátkipa iteko.

⁴⁸ E' siga inón tekipanowani kichíwas yej ayékti, iwán makijto ipan iyalmaj: "Noteko wejkwáwaso' iga asis",

⁴⁹ iwán pewas iga kinkochíwas sekin tekipanowanimej, iwán pewas iga takua, iwán sentawana iwán sekin,

⁵⁰ iteko yawi wítzeti kuá' inón tekipanowani ayá' kichixto'.

⁵¹ Iwán poxsan yawi kicastigarotij; kensan inomej yej mopajpantiáj iga ye'nemij. Yawi chokati iwán este tanguetzekas.

25

Kan mamixkuñtilo ipan diez takomej

¹ Jesús kijtoj:

—Kan reinarowa Dios ken tikita diez takomej yej kikuikej icandilmej de aceite iwán yajkij kan monamiktilo iga kixnamikitoj chokotzín.

² Cinco de yejemej moxeto'tilijkej, iwán se' cinco ye'tajlantokej.

³ Yej xetoktikej kikuikej icandilmej, e' ayá' kiwigakej aceite iga sej makatalilikan.

⁴ Yej ye'tajlantokej, kinentiayaj máj aceite ipan ibotellajmej, iyoka yej kinentiayaj ipan icandilmej.

⁵ Chokotzín poxsan wejka, iwán takomej inochimej kochisnekikej iwán kochikej.

⁶ Wan tajkoyówal tzajtziló': "¡Wí'ya chokotzín, xikixnamikítija!"

⁷ Nochi inomej takomej mopejpentiketzkkej kan kochtoyaj, iwán pewakej iga katalilíáj icandilmej.

⁸ Iwán inomej cinco takomej yej moxeto'tilijkej, kijlijkej inomej yej ye'tajlantokej: "Achi xinemakakan amoaceitej, iga némiya sewi nocandilmej."

⁹ E' takomej yej ye'tajlantokej, kijtojkej: "Ayá', akimakas iga tonochimej. Máj yékti xakan xikowatij kan monamaka iga no xikpiakan amoaceitej."

¹⁰ Mij inomej cinco takomej yej moxeto'tilijkej nemi yayaj kikowatij aceite, asi' chokotzín. Takomej yej kipiáyaja aceite kalakkej iwán chokotzín kan monamiktilo iwán tzakuí' kalten.

¹¹ Iwán asikoj takomej yej takowatoyaj, kijtojkej: "¡Juu, juu, achi xinekaltapowilikan!"

¹² E' chokotzín kijtoj: "Nimitznojma-ijliáj iga ayá' nokta nimitzixmatij."

¹³ Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Xisatokan, iga ayá' ankimatij keman niwejasiki, nej yej iPiltzín Taga'.

Mixkuñtilo ipan eyi tekipanowanimej

¹⁴ 'Kan reinarowa Dios ken tikita se taga' yej motapialíáj yej yátiya wejka ipan se' país, kinotza' itekipanowanimej iga kikajtewilij tomín iga makitekipanokan.

15 'Se de yejemej kimá' cinco tawaxan tomín,* se' kimá' ome tawaxan tomín, iwán se' kimá' sesan, ijkón nochi kimajmá' ke'san wel kitekipanołtiá. Iwán yájkija wejka ipan se' tajli.

16 Iwán inón tekipanowani yej kimakakej cinco tawaxan tomín, kitekipanoj iwán kitanilij se' cinco.

17 Ijkonsan no yej kimakakej ome tawaxan tomín, kitanilij se' ome.

18 E' yej kimakakej sesan, yajki kiyánato itomín iteko, kichkua' tajli iwán kitoga' inón tomín yej kimakakaj.

19 'Kua' pox wejkaj, iteko inomej tekipanowanimej wálaj sej, íkua'ya kichij cuenta iwán yejemen.

20 Achto asiko yej kimakakej cinco tawaxan tomín, iwán kimá' se' máj cinco yej yéjpaya kitanilij, kijtoj: "Noteko, tinemaga' cinco tawaxan tomín, inán nigaj ono' se' cinco yej nejya niktanilij."

21 Iteko kijtoj: "Ómpaya ken tikchij, tej sí tiye'tekipanowani iga tikchij ken nimitzijlij; como tikpiwij yej alín nimitzmakaka, inán nia nimitzmakati iga xitekipano ipan yej máj komati. Xikalákiya iga matisempakikan."

22 Máj máj asiko inón tekipanowani yej kimakakaj ome tawaxan tomín, iwán kijtoj: "Noteko, tinemakaka ome tawaxan tomín, inán nikuajli' nawi, niktanilij se' ome."

23 Iteko kijtoj: "Ómpaya ken tikchij, tej sí tiye'tekipanowani iga tikchij ken nimitzijlij; iga tikpiwij yej alín nimitzmakaka, inán nia nimitzmakati iga xitekipano ipan yej máj komati. Xikalákiya iga matisempakikan."

24 E' kua' asi' inón tekipanowani yej kimakakaj sesan tawaxan tomín, kijlij ipatrón: "Noteko, nej nikmatiá iga tipoxyoltakuakti' iwán titapixka kan ayá' titoga'.

25 Inón iga nimitzimakasi', iwán niktoga' motomín, e' nigaj ono' yej motatki."

26 Iteko kijlij: "Ayéj tiye'tekipanowani, atikyolmaka iga titekipanowa, tikmatiaya iga nej nitapixka kan ayá' nitoga';

27 maséj tikawato in notomín ipan banco, ijkón kua' nimokuepaya tinemakaya notomín wan se' alín yej kitanij."

28 Iwán kijlij yej ompa onoyaj: "Xikuilikan inón tawaxantomín yej kipiaya, iwán xikmakakan inón yej kipiá diez.

29 Iga yej kipiá, máj yawij kimakatij, este popóxsanya sej yawi kipiati; e' yej ayá' kipiá, este yej alín kipiá yawij kikuilijij.

30 Iwán inín taga' yej atekipanojneki, xixixtikán iga maono kan takomi iga ompa machokato este magueguetzeka itan."

Kua' yawij kijuzgarotij nochi gente

31 'Kua' nej yej iPiltzín Taga' niwi' ken se rey, neyawalojtiwjtzej noangelejmej, iwán nimotalij ipan weyi asientoj kan nirreinaroj.

32 Iwán nochi gente yej ono' ipan inín tajli yawij monechkotij no-ixtaj, iwán nej nia nikyoyokatitij, ken tikita yej kicuidarowa yolkamej kiyoyokatiá borregojmej iwán chivojmej.†

33 Iwán borregojmej yawij kawitij noye'kampa, iwán chivojmej yawij kawitij noo pochkampa.

34 Wan nej yej Rey nia nikijliti yej kawitij noye'kampa: "Xiwikánaya yej mitzpalewijkej noTaj iga xiye'onokan; xikalakikan kan Dios reinarowa. Ijkón kine' Dios desde iga mochij inín tajli.

35 Nimayana' iwán amejemen annetamakakej; kua' ni-atanekiá, aneamakakej; kua' ninemiá kan ayéj nochan, annekochtijkej amochan.

* 25:15 25:15 Tawaxan tomín o bolsa de dinero: Griego "talento" yej valerowa ke' se kitanía ipan veinte años.

† 25:32 25:32 Xikita glosario "Chivo".

³⁶ Kua' anikpiaya notzótzol, annetzotzolyotijkej; kua' niwetitoya, an-neomemawijkej; kua' nonoya preso, annepaxalowilijtoj."

³⁷ Iwán yej kichiwaj ken Dios kineki, kijtoskej: "NoTeko, ¿kéman nimitzitatej iga timayantinemiá iwán nimitztamakakej? ¿O kéman nimitzitatej iga tatanehtinemiá iwán nimitzamakakej?"

³⁸ ¿Kéman nimitzitatej iga tinemiá kan ayéj mochan iwán nimitzkochtijkej nochamej? ¿O kéman mitzpoloj motzótzol iwán nimitztotzolyotijkej?"

³⁹ ¿O kéman nimitzitatej tiwetitoya, o tonoya ipan cárcel iwán nimitz-paxalowilijtoj?"

⁴⁰ El Rey kijtoj: "Nej nimitzijliáj, kua' tejté ankichiwilijkej yej yékti inimej nokniwan yej moalimpamatij, inonwa' nej annechiwilijkej."

⁴¹ Iwán el Rey kijlij yej onokej iyopochkampa: "Xicholokan no-ixtaj amejemen yej amonokeja iga anyawij ampoliwitij; xakan ipan tiwelon yej ayí' sewi yej ono' iga Tzitzimi' iwán iga iyangelejmej.

⁴² Nimayana', iwán ayá' annetamakakej, ni-atanegui' iwán ayá' anneamakakej.

⁴³ Ninemiá kan ayéj nochán, iwán ayá' annekochtijkej amochán. Anikpiaya notzótzol, amejemen ayá' annetzotzolyotijkej; kua' niwetitoya iwán nonoya preso, ayá' annepaxalowilijtoj."

⁴⁴ Iwán yejemej kijtoskej: "NoTeko, ¿kéman nimitzitatej timayantinemi, o ti-atanektinemi, o tiwejkachanej, atikpiaya motzótzol, o tiwetitoya, o tonoya ipan cárcel, iwán ayá' nimitzpalawijkej?"

⁴⁵ Iwán inón Rey kijtoj: "Nimitzijliáj iga kua' ayá' ankichiwilijkej yej yékti inimej nokniwan yej moalimpamatij, nej no ayá' annechiwilijkej."

⁴⁶ Inimej yatij kan ayí' tamis iga kinkochiwaskkej, e' yej kichiwaj ken Dios kineki, yawij onotij nochipa wan Dios, ayí' mikiskej.

26

Kitemowaj kén iga makikitzkikan Jesús

¹ Kua' Jesús tami' nochi kijtoj inín, kijlij idiscipolomej:

² —Amejemen ankimátija iga mosta se día ásisya iyilwiyo la Pascua;* nej yej iPiltzín Taga' yawij nekitzkitij iwán yawij nemiktij ipan cruz.

³ Iwán ijefejmej sacerdotejmej, wan yej tamachtíáj ipan la ley iwán wewetkej yej kimandarowaj judiyojmej, monejnechkojkej chan Caifás, yej ijefej ijefejmejpa sacerdotejmej.

⁴ Ompa motatapowijkej iga makikitzkikan Jesús, e' matakajkawákampa iga makimiktikan.

⁵ Kijtowayaj:

—Ayá' tikchiwaskkej kua' nento' ilwi', iga amo makuesiwilo.

Se siwa' kitoyawa yej ajwiya' ipan itzontekon Jesús

⁶ Kua' Jesús onoya altepe' Betania chan Simón yej kipiaya lepra,

⁷ se siwa' yajki kan ono' Jesús, kiwajli' se iboteyajtzin yej kipiaya aceite yej poxsan ajwiya' iwán pox valerowa, iwán kitoyawilij ipan itzontekon Jesús kan kixnantoya mesa.

⁸ Kua' discipolomej inón kitakej, kuesiwikej, mojlilijkej:

—¿Te iga in inín aceite kiyokatoyajkej?"

⁹ Inín wel katka mamonamaka iga komati tomín, iwán inón tomín tikmajmakayaj yej ayá' motapialíáj.

¹⁰ Jesús kikagui' yej kijtojkej discipolomej, kijtoj:

* 26:2 26:2 Xikita glosario "Pascua".

—¿Te iga nemi ankikuejkuesowaj inín siwá'? Inón yej nechīwiliḡ poxsan nikye'ita.

11 Yej ayá' motapialiáj, nochipa onoskej amowan, e' nej ayá' nochipa nij annepiaskej.

12 Iga inín siwá' kitoyaj inín yej ajwiya' noyakapan, tanextiliá iga ijkín nechīwiliḡskej kuá' netokaskej.

13 Nimitzijliáj iga nóyansan kan mopowas ipan inewi inín tajli, kén iga Dios tamanawiá, yawi no mopowati yej kichij inín siwá', iwán ijkón moejlamikis yej kichij.

Judas motajtoltiáj wan sacerdotejmej

14 Se de inomej doce idiscipoloj yej itoka' Judas Iscariote, yajki kitato ijefejmej sacerdotejmej,

15 iwán kijlij:

—Siga nimitzpalewiáj iga xikitzkikan Jesús, ¿ké' tomín annemakaskej?

Iwán yejemej kipagarojkej treinta tomín de plata.

16 Iwán ikua'ya Judas kitejoj keman wel makikitzkikan Jesús.

Cenarowa Jesús iwán idiscipolojmej

17 Inón día kuá' pewa' iyilwiyo la Pascua, kuá' mokua pan yej ayá' kipiá levadura, discipolojmej kitechojkej Jesús, kitajtankej:

—¿Kan tikneki manimitzchīwiliḡ tákual iga tikilwichīwiliḡskej la Pascua?

18 Jesús kijtoj:

—Xakan Jerusalén, ichan inón taga' yej ankixmatij iwán xikijlikan: “ToTamachtiani kijtowa ijkín: Nej alinsan poliwi iga yáwija nemiktij, mochan nikpanoltijneki iyilwiyo la Pascua iwán nodiscipolojmej.”

19 Discipolojmej kichijkej ken kijtoj Jesús, iwán kichijkej tákual iga kilwichīwiliáj la Pascua.

20 Kuá' tayowátī'ya, Jesús kixnan mesa iwán doce idiscipolojmej.

21 Mieḡ takuajtoyaj, kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga se de amejemen yawi nenextiti iga manekitzkikan.

22 Discipolojmej poxsan moknomatikej; iwán sejsé pe' kitajtankej Jesús;

—¿NoTeko, ix nej?

23 Iwán Jesús kijtoj:

—Se de amejemen yej iwán nemi nisentakua ipansan inín plato, yawi ne-ichtakanextiti iga manemiktikan.

24 Nimitzijliáj iga nej yej iPiltzin Taga' yawij nemiktij ken ikuilijto', e' lástima inón taga' yej yawi nenextiti iga manekitzkikan. ¡Máj yekti katka iga inón taga' amo maki-onoltikan!

25 Iwán Judas, yej yawi tanextiti, kijtoj:

—Tamachtiani, ¿ix nejya an?

Jesús kijlij:

—Kena, teḡya nokta.

26 Mieḡ takuajtoyaj, Jesús kikui' pan, kimá' gracias Dios, iwán kuá' kitatajkóloja, kimajmá' idiscipolojmej, kijtoj:

—Xikuakan inín pan, ininwa' nocuerpoj.

27 Iwán kikui' se vaso yej kipiá vino, kimá' gracias Dios iwán sejsé sejsé kimakatiajkij idiscipolojmej, kijlijkej:

—Xikonikan amonochin,

28 iga ininwa' noesyoyeḡ yej kijtojneki iga nikchīwa se'ya pacto, iga nia niktoyawati noesyoyeḡ iga mia' mamoperdonaro yej kichijkej yej ayekti.

29 E' nimitzijliáj iga ayo' máj nikonij inimbapa uva iyayo este kuá' tiksen-oniskej nuevo vino kan Dios reinarowa.

Jesús kijtowa iga Pedro yawi kijtoti iga ayá' kixmati

³⁰ Kuá' tami' kitakuikilijkej Dios, yajkij ipan se tepe' yej itoka' Olivos.

³¹ Iwán Jesús kijtoj:

—Amejemen amonochin inin yówal ankikajtewaskej iga anmoconfiarowaj ipan nej; iga ijkín ijkulijto': "Nikmiktij iteko borregojmej iwán borregojmej papayiniskej."†

³² E' kuá' ni-ojpa-isas sej, kuá' anyaskej Galilea, nej achto niati.

³³ Iwán Pedro kijtoj:

—Malej iga inochin mamitzsenkokajtewakan, e' nej ayá'.

³⁴ Jesús kijlij:

—Nej nimitzijliá iga inin yówal kuá' aya takuika kayo, tia tikijtoti eyi vej iga ayá' tine-ixmati.

³⁵ Pedro kijtoj:

—Malej iga matisenmikikan, nej ayá' nikitoj iga ayá' nimitzixmati.

Iwán nochi idiscipolomej ijkonsan no kijtojkej.

Jesús oradowa Getsemani

³⁶ Iwán Jesús asito iwán idiscipolomej kan kijliáj Getsemani. Ompa kijlij idiscipolomej:

—Nijo' ximotajlikan, nej maniao' nepa, manitajtoti wan Dios.

³⁷ Jesús kikuitewa' Pedro iwán iyomexti ipilowan Zebedeo. Jesús pewa' iga poxsan moknomati' iwán moyolmiktij.

³⁸ Iwán kijtoj:

—Poxsan nimoknomati este ken nimikisnékiya. Nijo' xikawikan, xisatokan nowan.

³⁹ Jesús yajki achi máj wejkatzin, iwán kitenewij Dios este motzontoga' talpan, ijkín kijtoj:

—NoTaj, siga wel mochiwas, xinemanawi iga amo manemiktikan; e' amo mamochiwa ken nej nikneki, mamochiwa ken tej tikneki.

⁴⁰ Jesús yajki sej kan ono' idiscipolomej iwán kasitoj kojkochokej; iwán kijlij Pedro: —¿Ix ni alin awel an-isatoj nowan malej se hora?

⁴¹ Xijisatokan iwán xi-oradokan iga amo mamitztanilikan Tzitzimi'. Ipan amoalmajmej ankiyolmakatokej iga ankichiwaj yej yekti, e' amogánajsan awel ankichiwaj.

⁴² Jesús sej oradoto, iwán ijkín kitajtanilij Dios:

—NoTaj, siga ay' wel tejte-o' mochiwa iga amo manemiktikan, mamochiwa ken tej tikneki.

⁴³ Kuá' mokuropa' sej Jesús, kasikoj idiscipolomej kojkochokej iga poxsan kochisnekiáj.

⁴⁴ Iwán kikajtej sej idiscipolomej iga yajki sej oradoto, inon vejwa' eyi veja iga yawi oradoti, iwán ijkonsan sej kijtoj.

⁴⁵ Iwán yajki sej kan ono' idiscipolomej, iwán kijlijkej:

—¿Ix ankojkochokejo'? ¿Nemi anmosewiáj? Wítzeja yej kitekichijtokej yej ayekti iga yawij nekitzkitij, nej yej iPiltzin Taga'.

⁴⁶ Ximoketzákanya, tiákanya; wi'ya yej nenextiá.

Kikitzkiáj Jesús

⁴⁷ Jesús tatapojtoyao' iwán idiscipolomej, kuá' asiko Judas, se de inomej doce idiscipolomej Jesús. Asiko iwán mia' yej kitokatiwitziáj. Kiwajligayaj espada‡ iwán kuawi', inimej kititan sacerdotejmej iwán yej kimandarowaj judiyojmej.

⁴⁸ Ijkín kijtoj Judas kuá' aya kinextiá katiá in Jesús:

—Yej ankitaskej nikpipitzoj, inonya nokta xikitzkikan.

† 26:31 26:31 Zac 13:7 ‡ 26:47 26:47 Xikita glosario "Espada".

⁴⁹ Iwán Judas kitechoj Jesús, iwán kijlij:

—¿Kén tikmati, noTamachtiani?

Iwán kipipitzoj.

⁵⁰ Jesús kijlij:

—Ej, in tej ¿té tikuiko?

Iwán kisempolójkeja in Jesús iga kikitzkijkej, iwán kiwigákeja preso.

⁵¹ E' se yej nemiá iwán Jesús, kikixtij iyepadaj, iwán kinagastegui' se yej imónsojpa ijefej sacerdotejmej.

⁵² Iwán Jesús kijtoj:

—Xikena moepadaj ipan ikajlo', iga nochi yej tamiktiáj iga espada, yawij no kimiktij iga espada.

⁵³ ¿Ix atikmati iga nej wel katka niktajtaniliá noTaj más de setenta y dos mil angelejmej iga manemanawikan?

⁵⁴ E' siga ijkón, ¿kéntaj mochíwas ken ijkuilijto'? Inón iga yekti mamochíwa kensan kijtowa itájtōl Dios.

⁵⁵ Iwán Jesús kijlij inomej gente:

—¿Ix anwalkej annekuikoj ken kuá' se yej tachte'? ¿Ix inón iga ankiwajligakej espada iwán kuawi'? Nej nochipa nimotaliaya amowan iga nitamachtijtoya weyitiopan, iwán ayí' annekitzkijkej.

⁵⁶ Nochi inín nemi panowa iga mamochíwa ken kijkuilojkej profetajmej ipan itájtōl Dios.

Iwán nochi discipolójmej kikajtejkej iselti Jesús, iwán chojcholojkej.

Jesús kijuzgarowaj chan Caifás

⁵⁷ Iwán kiwigakej Jesús iyixtaj Caifás yej ijefej sacerdotejmej. Ompa no onoyaj yej tamachtíaj ipan la ley iwán yej kimandarowaj judiyojmej.

⁵⁸ E' Pedro kiwejkatokatiajki Jesús este que asi' ipan ipatioj ijefej sacerdotejmej, ompa kala' iwán motalij wan policiyajmej§ iga makita té kichíwiliskej Jesús.

⁵⁹ Iwán ijefejmej sacerdotejmej iwán nochi yej kimandarowaj judiyojmej, kitemowiliayaj Jesús tejté yej ayekti kichij kansan makipantikān iga wel makimiktikan.

⁶⁰ E' akasilijkej nité yej ayekti, malej iga mia' kiyokapantiayaj Jesús. Iwán walkej omen yej tayokapantiáj,

⁶¹ kijtojkej:

—Inín taga' kijtoj: “Nej wel nikxixitina iweyitiopan Dios, iwán eyi día newiguiliá iga sej manikojpachíwa.”

⁶² Iwán ijefej sacerdotejmej, moketza', iwán kijlij Jesús:

—¿Ayá'taj titajtowa achi? ¿Ix ayá' tikaki iga nemi mitztelwiáj?

⁶³ E' Jesús atajtoj. Iwán ijefej sacerdotejmej, kijtoj:

—Nej nimitztajtani ipan itokā' Dios yej isato' iga xinenojma-ijlikān siga tejya nokta Cristo yej iPiltzīn Dios.

⁶⁴ Jesús kijtoj:

—Ijkón ken tej tikitoj. Iwán nimitzijliáj iga anyawij anne-itatij iga nej yej iPiltzīn Taga' ni-ewatos iladoj iye'mā' Dios yej nochi wel kichíwa, iwán anne-itaskej kuá' nemi niwī' ipan mixti cielojkóbapa.

⁶⁵ Íkuā'ya ijefej sacerdotejmej, kitzatzayan itzótzol iga kuejkuesiwi', iwán kijtoj:

—Inín taga' kimalijlij Dios. Ay'ya tiknekij máj agaj tejté makijto icontraj Jesús, némiya tikakij iga kimalijliá Dios.

⁶⁶ ¿Kén ankijtowaj amejemen?

§ 26:58 26:58 Xikita glosario “Policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan”.

Yejemej kijtojkej:

—¡Kichij yej ayekti, kajasi iga mamomikti!

⁶⁷ Íkuá'ya kixaygachijchakej iwán kimagakej. Sekin kixaygatatzinakej Jesús.

⁶⁸ Kijliayaj:

—Tej Cristo, ¡siga tiprofetaj, ta' xikijto a'yéj mitzmaga'!

Pedro kijtowa iga ayá' kixmati Jesús

⁶⁹ Mie j Pedro ewatoya fuera ipan patio, se isirvientaj Caifás kitechoj iwán kijlij:

—¡Tej no tinemiá iwán Jesús yej de Galilea!

⁷⁰ E' Pedro iyixtaj nochi yej ompa onoyaj kijtoj iga ayá' kixmati Jesús, kijtoj:

—Ayá' nikmati de te nemi titajtowa.

⁷¹ Pedro kistiaya ipan ipuertajyo patio iwán se' sirvienta kita', kijlij yej ompa onoyaj:

—Inín taga' no nemiá iwán Jesús yej de Nazaret.

⁷² Iwán Pedro sej kijtoj iga akixmati, este kitokawij Dios iga ijkón nokta, kijtoj:

—Ayá' nikixmati in inón taga'.

⁷³ E' aya wejkatí', yej ompa onoyaj kitechojkej Pedro iwán kijlijkej:

—Mataj tejwa' no de yejémempa iga tikakij ipan sanmotajtól.

⁷⁴ Pedro kijtojtewa':

—Ayá' nikixmati in inón Taga'. ¡Dios mane-iknochiwa siga nemi nimitzkajkayawaj!

Iwán íkuá'ya takuiktikisa' se kayo.

⁷⁵ Iwán Pedro kejlan yej kijtoj Jesús: “Kua' aya takuika kayo, tia tikijtoti eyi yej iga ayá' tine-ixmati.” Iwán Pedro kisa' ompa iwán poxsan choğa' este kualo' iyalmaj.

27

Jesús kiwigaj iyixtaj Pilato

¹ Kua' tanési'ya, nochi ijefejmej sacerdotejmej iwán yej kimandarowaj judiyojmej, motajtoltijkej ken iga yawij kimiktij Jesús.

² Iwán kilpitiajkij iga kikawatoj iyixtaj Pilato yej gobernador romano.*

Ken iga migui' Judas

³ Kua' Judas kinéxtija Jesús iga makikitzkikan, iwán Jesús yáwija kimiktij, Judas kimachilij iga pox ayekti kichij iwán kikuopiltoj sej in inón treinta tomín de plata ijefej sacerdotejmej iwán yej kimandarowaj judiyojmej.

⁴ Kijtoj Judas:

—Nej nikchij yej ayekti iga niknamá' Jesús yej ayá' nemi kichiwa yej ayekti iga makimiktikan.

Yejemej kijtojkej:

—Inón nejemen ayo' nikmatij, inonwa' tej tikmati.

⁵ Iwán Judas kitajtájkal in inón tomín weyitiopan-ijti', kistewa' iwán yajki mopipiloto.

⁶ Ijefejmej sacerdotejmej, kipejpejpenkej inón tomín, iwán kijtojkej:

—Inín tomín awel matikakikan kan tiknechkowaj ofrendajmej, iga inín ipati' iyesyó Jesús iga yawi mikiti.

⁷ Iwán motajtoltijkej iga inón tomín, makikuikan iga mamokowa tajli yej itoka', Ítal yej Tekipanowa iga Soki', kan motokaskej yej wejkachanejkej.

⁸ Inón tajli este inán itoka' Estajli iga mokowa' iga tomín yej iga kimiktijkej Jesús.

⁹ Ijkón mochij ken kijtoj el profeta Jeremías, kuá' kijtoj: “Kikuikej inón treinta tomín de plata, achón ipati' kitalilijkej israelitajmej,

* 27:2 27:2 Xikita glosario “Romano”.

10 iwán iga inón tomjn mokowa' tajli yej itoka', Ítal yej Tekipanowa iga Soki', ijkón ken netekimá' toTeko."†

Jesús iyixtaj Pilato

11 Jesús kiwigakej iyixtaj el gobernador, iwán kitajtan:

—¿Ix teya in iRrey judiyojmej?

Jesús kijtoj:

—Ijkonya ken tej tikjowa.

12 Kuá' ijefejmej sacerdotejmej iwán yej kimandarowaj judiyojmej kitelwiyaj Jesús, Jesús até kijtoj.

13 Iwán Pilato kijlij Jesús:

—¿Ix atikaki nochi yej nemi mitztelwiáj?

14 E' Jesús ayá' kijtoj nité nokta iwán in gobernador poxsan madmiradoj.

Jesús óno'ya nokta iga yawi mikiti

15 Ipan iyilwiyo la Pascua el gobernador kitekimajkawaya se preso, san katiá kijtoskej la gente.

16 Ompa onoya se preso yej inochi kixmatía iga kichiwa yej ayekti, itoka' Barrabás.

17 Kuá' la gente nechkatokej, Pilato kijlij la gente:

—¿A'yéj ankinekij manikmajkawa? ¿Ix Barrabás o Jesús yej kijliáj el Cristo?

18 Iga Pilato kimatiá iga kikitzkijkej Jesús iga kixitayaj.

19 Mij Pilato ewatoya ipan iweyi-asientoj kan mandarowa, isiwa' kitatitanilij iga kijlij: “Amo te xikchiwili inín taga', yéj ayá' nemi kichiwa yej ayekti. Nej yowan niktemi' poxsan yej ajayekti iga yéj.”

20 E' ijefejmej sacerdotejmej iwán yej kimandarowaj judiyojmej, kijlijkej la gente iga makjtojan iga makimajkawakan Barrabás iwán Jesús makimiktikan.

21 Gobernador sej tatajtan:

—¿A'yéj de inín omen ankinekij manikmajkawa?

Yejemej kijtojkej:

—Xikmajkawa Barrabás.

22 Pilato kitajtan la gente:

—¿Te ankinekij manikchiwili Jesús yej kitokawíáj el Cristo?

Inochimej kijtojkej:

—¡Xikmikti ipan cruz!

23 Pilato kijtoj:

—¿Ix te kichij yej ayekti?

E' majya tzajtzikej iga kijtojkej:

—¡Xikmikti ipan cruz!

24 Kuá' Pilato kita' iga ayo' te wel kichiwa iga la gente majya tzajtzikej, tatekimá' iga makikuilitij a'ti iga mamomapaka‡ iyixtaj la gente, kijtoj:

—Ayéj notechko iga mamiki inín taga', yéj ayá' kichij yej ayekti, ompa amejemen xikitakan.

25 Iwán nochi gente kijtoj:

—Nejemenyawa' iwán nopilowan manimokuítikan iga mamiki.

26 Iwán Pilato kimajkaj Barrabás, iwán tatekimá' iga makimagakan Jesús iwán kimá' la gente iga makimiktikan ipan cruz.

27 Iwán isoldadojmej Pilato kiwigakej Jesús al palacio, iwán kipoloj komati soldadojmej.

28 Iwán kipejpetzojkej Jesús iwán kajakiltijkej tzótzol yej este chilti'san.

† 27:10 27:10 Zac 11:12-13 ‡ 27:24 27:24 Iga ijkín momapá', yej kitakej kimatikej iga kijtojneki iga Pilato akiye'ita yej mochij, ayéj itechko iga mamiki Jesús.

²⁹ Iwán kitālilijkej ipan itzontekon se corona§ de witzti yej kiyawalchijkej, iwán kikitzkiltijkej nō se kuawi' ipan iye'ma'. Iwán motankuaketzayaj iyixtaj iga kajawilmatikej; kijliayaj:

—¡Xiye'ono iRrey judiyojmej!

³⁰ Nō kichijchayaj, iwán iga kuawi' kikuajkuawitekkej.

³¹ Kuā' támi'ya kajawilmatikej, kikixtilijkej sej inón tzótzol yej chilti' iwán kajakiltijkej sej yej itzótzolpa nokta. Iwán kiwigákeja iga kimiktijtoj ipan cruz.

Jesús kiclavārowaj ipan cruz

³² Kuā' kistiáyaja ipan palacio, kasikej se taga' yej ichān altepe' Cirene yej itōka' Simón; yéjya kitekimakakej iga makiwiguili Jesús icruz.

³³ Kuā' asikej kan kitōkawíaj Gólgota, yej kijtojneki Kan ono' Kuaomi',

³⁴ ompa kimakakej Jesús iga makoni vino yej nenelijto' iwán yej pox chichí' iga amo mapoxkualo; e' kuā' Jesús, kimachilij, akine' konij.

³⁵ Kuā' kiclavārojkejya ipan cruz, soldadojmej kikuikej itzótzol Jesús iga kirrifārojkej iga makimatikan aja'yéj kikuis. Ijkón kichijkej iga mamochiwa ken kijtoj se profeta: “Kirrifārojkej notzótzol iga makimatikan aja'yéj kikuis.”

³⁶ Iwán ómpaya motajtalkej iga kitztoyaj Jesús.

³⁷ Iwán ikuapan kijkuilojkej yej kijtowa te iga kimiktijkej ipan cruz. Ijkín ijkulijtoya: “INÍN JESÚS YEJ IRREY JUDIYOJMEJ.”

³⁸ Iwán na' kan kiclavārojkej Jesús pan cruz, nō kiclavārojkej ome yej tachtekij, ipan sejsé icruz, se ilādoj iye'ma', se' iyopochkampa.

³⁹ Iwán yej panowayaj itenōj Jesús, kipinajtiayaj, este kikuatzejtzelowiliayaj

⁴⁰ iga kijliayaj:

—Tej tikijtoj iga tikxitinas weyitiopan, iwán ipan eyi día wel sej tikojpachiwa, mogānaj ximomānawi. Siga tej iPiltzīn Dios, xitemo ipan cruz.

⁴¹ Ijkōnsan nō ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtíaj ipan la ley iwán fariseojmej iwán yej kimandārowaj judiyojmej, kipinajtiayaj Jesús, iwán mojliayaj:

⁴² —Sekin kimānawij, igānajsan awel momānawíá, siga yéj iRrey Israel, matemo ipan cruz iga maticredōkan ipan yéj.

⁴³ Yéj moconfiāroj ipan Dios; inān Dios makimānawi, siga melá' iga kineki, porque yéj kijtoj: “Nej iPiltzīn Dios.”

⁴⁴ Ijkōnsan nō yej tachtekkej, yej nō kiclavārojkej ipan sejsé cruz, kipinajtijkej Jesús.

Miki Jesús

⁴⁵ Kuā' asi' tajkodía, noyan ipan tajli takōmitiá', ijkón takōmititoya este las tres tiqtakpan.

⁴⁶ Iwán íkuā'ya Jesús tzajtzi' iga inochi itájpāl, kijtoj:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —yej kijtojneki: TinoDios, tinoDios, ¿te iga tinekájteja?

⁴⁷ Sekin yej ompa onoyaj kikakikej iwán kijtojkej:

—Ta' xikakikan, nemi kinotza ikyapa profeta Elías.

⁴⁸ Iwán se de yejemej motaloj iga kikuito tejté yej ken ichka', iwán kapachoj iga xoko'vinoj, kitālij ipan se weya'ojta' iga kitecholtijkej iga makichichina.

⁴⁹ E' sekin kijtojkej:

—Xikajtewa, matikitakan siga wj' in Elías iga kimānawiki.

⁵⁰ Jesús sej tzajtzi'pa iga tajtoj, iwán mígui'ya.

⁵¹ Íkuā'ya tzótzol* yej iga tajkotzaktōya weyitiopan, tajkotzayāni', pēwa' ajko iwán tzayāntiwalaj este tani. Mojolīn tajli iwán este xaxamāni' temej.

⁵² Iwán animajxapomej tajtapowikej; iwán mia' yej miktokej, yej kicređojkej Dios, ojojpa-isakej.

⁵³ Inimej kijekiskej animajxapoko kuá' Jesús ojpa-ísa'ya, iwán yajkij ipan weyi-altepe' Jerusalén, iwán ompa mia' kitakej.

⁵⁴ Ijefej soldadojmej iwán yej íwán kicuidarotoyaj Jesús, kuá' kitakej molin tajli iwán nochi yej mochij, poxsan majmawikej iwán kijtojkej:

—Mataj melá' inin taga' iPiltzin Dios.

⁵⁵ Ompa onoyaj mia' siwatkej yej wéjkasan tajtachixtoyaj yej kipalewijnemiáj Jesús iwán kitokakej desde Galilea.

⁵⁶ Nō ompa onoya María Magdalena, María yej íye'pa Jacobo iwán José, iwán iye' yej ipilowampa Zebedeo.

Motoka Jesús

⁵⁷ Kuá' némiya tayowati, walaj se taga' yej motapialía yej itoká' José, yej ichan altepe' Arimatea, yéj nō idiscipoloj katka Jesús.

⁵⁸ Inin taga' yajki kitato Pilato iwán kitajtanilij icuerpoj Jesús iga makitoka; iwán Pilato tatekimá' iga makimakakan.

⁵⁹ José kikui' icuerpoj Jesús, kikikimiloj iga se sábana yej ejto'.

⁶⁰ Iwán kitokato ipan se animajxapo'† yej kichiwilíjkejo' José. Kuá' kitentzákua'ya animajxapo' iga se weyiyawalte'ti, yáikiya.

⁶¹ Ompa onoya María Magdalena iwán se' María, ejewatoyaj itenoj animajxapo'.

Kicuidarowaj Jesús kan motoga'

⁶² Ipan se'ya día, día kuá' mosewilo, ijefejmej sacerdotejmej iwán fariseojmej monechkojkej iga yajkij kitatoj Pilato,

⁶³ kijlitoj:

—Tekiwaj, nejemēn nikelamikij iga inōn yej takajkayawa, kuá' aya miki, kijtoj iga kuá' kipiaya eyi días iga mikto', yawi sej ojpa-isati.

⁶⁴ Inōn iga xitatekimaka iga makicuidarotij kan motoga' eyi día, amo santá' yaskej idiscipolojmej iwán kikixtiskej icuerpoj iwán kijtoskej: “Ojpa-ísa'ya kan miktoya.” Ijkōn majya sej takajkayawaskej que achto.

⁶⁵ Pilato kijtoj:

—Nigaj ono' soldadojmej iga matakuidarotij. Xakan iwán xikitakan iga maye'tzakto animajxapo'.

⁶⁶ Iwán yajkij iwán kiye'tzakkej animajxapo', kitalilijkej se sello inōn te'ti yej kitentzakto' animajxapo', iwán ompa kikajtekej soldadojmej iga matakuidarokan.

28

Ojpa-isa' Jesús kan miktoya

¹ Kuá' pánoja día iga mosewilo, kuá' tanestíwī'ya sej ipan domingo, María Magdalena iwán se' María, yajkij kitatoj kan motoga' Jesús.

² Iwán poxsan molin tajli iga walaj ipan cielo se iyángel Dios este kan tokto' Jesús. Iwán kena' weyite'ti yej iga tentzaktoya animajxapo', iwán motalij ipan inōn weyite'ti.

³ Inōn ángel petaniá ken tikita kuá' tapetani, iwán itzótzol este ichkati'.

⁴ Kuá' soldadojmej inōn kitakej kuekuechkakej iga majmawikej iwán wetzikej, kajkej ken tikita yej miktokej.

⁵ El ángel kijlij siwatkej:

† 27:60 27:60 Sekin judiyojmej kichijkej ken cuarto ipan te'ti iga kitokaj yej mi'. Kitzakkej iten xapo' iga weyiyawalte'ti yej wel momimilowa.

—Amo ximajmawikan. Nej nikmati iga ankitemowaj Jesús, yej kimiktijkej ipan cruz.

⁶ Ayá' nigaj ono', yejwa' ojpa-ísa'ya, kensan kijtoj. Inán xikitakij kan kitalkaj.

⁷ Iwán xákanya semi, xikmatiltikan idiscipolojmej: “Yéj miktoyay, e' ojpa-ísa'ya sej, iwán yéj yawi asiti achto Galilea que amejemen, iwán ompígaya ankitaskej.” Inón yej niwalaj nimitzmatiltikoj.

⁸ Iwán siwatkej kiskej animajtexapoko, malej majmawikej, e' yejemej paktiyaj iga kijlitoj idiscipolojmej nochi yej kitakej.

⁹ Iwán Jesús mixnextij iyixtajmej siwatkej iwán kisaludarojkej. Yejemen kitechojkej Jesús, iwán kiweyimatiltijkej este kijikxinapalojkej.

¹⁰ Jesús kijtoj:

—Amo ximajmawikan. Xakan xikijlitij noknimej iga mayakan Galilea, iwán ompígaya ne-itaskej.

Yej kijtojkej soldadojmej

¹¹ Mij inimej siwatkej nemi yawij, sekin soldadojmej yej tacuidaroyaj, yajkij ipan altepe', iwán kipowilijkej ijefejmej sacerdotejmej nochi yej mochij.

¹² Inimej ijefej sacerdotejmej yajkij tajtoj wan yej kimandarowaj judiyojmej iga motajoltijkej iwán kimakakej komati tomín soldadojmej,

¹³ kijlijkej ijkín:

—Amejemen xikijtokan iga tayowakan, mij ankochtoyaj, walkej idiscipolojmej Jesús iwán kichtekkej icuerpoj.

¹⁴ Siga el gobernador makimati nochi inín, nejemen niawij nikyolyamanatij, iwán até mitzchwiliskej.

¹⁵ Iwán soldadojmej kikuikkej inón tomín, iwán kichijkej ken kijlijkej. Iwán ijkón kipowaj judiyojmej este inán.

Jesús kijtowa te makichiwakan iyapostolejmej

¹⁶ Ijkón iga inón once apostolejmej* yajkij Galilea, ipan tepe' kan Jesús kijtoj iga mayakan.

¹⁷ Kuá' kitakej Jesús, kiweyimatiltijkej; malej iga sekin ayá' kitawelcredowayaj.

¹⁸ Jesús kitechoj idiscipolojmej, iwán kijtoj:

—Inán Dios kichij iga wel manirreinaro ipan cielo iwán nigaj ipan tajli.

¹⁹ Xakan noyan kajkan onolo' ipan nochi pajsmej iwán xiknextilikan inomej gente iga manetokakan; xikbautizarokan ipan itoka' toTaj, ipan itoka' tePiltzin iwán ipan itoka' el Espíritu Santo,

²⁰ iwán xiknextilikanya iga makichiwakan nochi yej nimitzijlijkej. Iwán xikmatikan iga nej nono' amowan nochipa, este kuá' tamis inín tajli. Ijkónyawa'.

* 28:16 28:16 Xikita glosario “Apóstol”.

Itájtol Jesucristo yej kijekuiloj San Marcos

Juan yej tabautizarowa kipowa itájtol Dios

¹ Ijkín pewa ye'noticiaj de Jesucristo,* yej Diospa iPiltzín.

² Ikya profeta Isaías ijkín kijekuiloj ken Dios kijlij:

Ta' xikaki, niktitanis se notatitan miej tej aya nimitztitani, iga tayakanas iga mata-ijliti iga mamopreparadojtokan iga tiwí'.

³ Mokaki itájtol inón tatitan, tajtowa recio ipan desierto.† Kijtowa:

“Xikajtewakanya iga ankichiwaj yej ayekti, ijkón ankitapowaj ojti iga toTeko.”

⁴ Ijkón Juan tabautizarowaya‡ ipan desierto iwán kijlij iga nochi makikajtewakanya iga kichiwaj yej ayekti, iwán mamobautizarokan; ijkón Dios makiperdonarowilikan yej kichijkej yej ayekti.

⁵ Nochi yej chantitokej ipan estado de Judea, iwán yej chantitokej Jerusalén, yayaj kikakitij Juan itájtol. Iwán kuá' la gente motenxítónkeja iga kichijkej yej ayekti, íkuá'ya Juan kibautizarowaya inomej ipan weya' Jordán.

⁶ Juan kakijtinemiá itzótzol yej chijtoya iga itzojmiyo camello,§ iwán tajko-ilpitinemiá iga kuetax, iwán kikuaya chapolin iwán kuayojnekti.

⁷ Iwán Juan ijkín tatatapowiaya:

—Netokatiwí' se yej máj tayakanto' que nej, yej ni alín aneajasi iga manikxitomili iga'.

⁸ Iwán nej inán nimitzbautizarojkej iga a'ti, e' yéj yawi mitzbautizarotij iga el Espíritu Santo.

Mobautizarowa Jesús

⁹ Inomej día, Jesús kisa' ipan iyaltepe' kan íchan katka; inón altepe' yej itoka' Nazaret, yej ono' ipan ital Galilea. Iwán Juan kibautizaroj Jesús ipan weya' Jordán.

¹⁰ Iwán kuá' kistiaya ipan a'ti, Jesús kita' iga tapowí' cielo, iwán temoj ipan yéj iyEspíritoj Dios ken se jojtoko.

¹¹ Iwán mokagui' itájtol Dios; kijtoj:

—Tej nokta tinoPiltzín yej nimitzpoxchokiliá. Tej tineyolchikajto'.

Tzitzimi' kineki iga Jesús makichíwa yej ayekti

¹² Kuá' Jesús mobautizaroja, iyEspíritoj Dios kiwiga' ipan desierto kan ayá' chantitolo'.

¹³ Ompiga Jesús onoya cuarenta días iwán animálmej; iwán wálaj Tzitzimi' iga katka makichíwalti yej ayekti; iwán wálkej angelejmej* iga kipalewíkoj Jesús.

Jesús kipowa ye'noticiaj

¹⁴ Kuá' el gobernador kipresójiwija Juan, Jesús yajki ipan estado de Galilea, kipowato ye'noticiaj kén iga Dios temañawíá.

¹⁵ Ijkín kijtowaya Jesús:

—An sí ási'ya yej mochixtoya, iwán inán ayo' wejkatis iga yawi reinaroti Dios. Ay'ya máj xikchíwakan yej ayekti, iwán xicredókanya ye'noticiaj.

Jesús kinotza nawi yej topoymaj

* 1:1 1:1 Xikita glosario “Cristo”. † 1:3 1:3 Xikita glosario “Desierto”. ‡ 1:4 1:4 Xikita glosario “Bautizar”. § 1:6 1:6 Xikita glosario “Camello”. * 1:13 1:13 Xikita glosario “Ángel”.

¹⁶ Jesús nejnentiaya ipan aten laguna yey itoka' Galilea. Ompa kita' Simón iwán Andrés yey iyíknimpa. Yejemen atarrayerojmej. Iwán ompa atarrayaroytoyaj ipan inón a'ti.

¹⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Xinetokakan, iwán nikchiwas iga ankinechkoskej yey manetokakan, ken inán topoj ankikitzkiáj.

¹⁸ Iwán íkuá'san kikajtejkej iyatarrayajmej, iwán kitokákeja Jesús.

¹⁹ Iwán Jesús achi máj nejnen, kita' ompa onokej Jacobo iwán Juan yey ipilówampa Zebedeo. Onoyaj ipan ákal, kitamanijtoyaj iyatarrayajmej.

²⁰ Iwán Jesús kinotza' inomej. Iwán yejemej kikajtejkej Zebedeo yey itájmejpa iwán imonsojmej ipan ákal. Kitokákeja Jesús.

Jesús wel kikixtiá maļespíritoj

²¹ Asitoj ipan se altepe' yey itoka' Capernaum. Iwán kuá' asi' día kuá' mosewilo, Jesús kala' tiopan iwán pewa' tamachtij.

²² E' madmiradojkej kén iga tajtowa, porque Jesús kuá' tamachtiaja nesía iga kimati te nemi kijtowa, ayéj ken yey tamachtiaj ipan iley Moisés.

²³ Tiopan-ijti' onoya se taga' yey kipiaya maļespíritoj, iwán tzajztitewa'; kijtoj:

²⁴ —¿Té anechiwilikoj Jesús de Nazaret? ¿Ix tiwalaj iga annepolokoj? Nej nimitzixmati, iwán nikmati iga tej nokta yey Dios mitztapejpen.

²⁵ Iwán Jesús kajajwa' inón maļespíritoj, kijlij:

—¡Ayo' xitzajtzito! ¡Xikajtewa inín taga'!

²⁶ Iwán inón maļespíritoj kikuekuechkaltij inón taga', iwán tzajztitikisa'.

²⁷ Iwán nochi majmawikej poxsan, iwán mosepantajtankej:

—¿Tétaj in? ¿Té yejtaj in inín yey nemo' tenextiliá? ¡Ininya sí taga' wel kitekimaka maļespíritojmej iwán kicredowaj!

²⁸ Iwán nimanín noyan momati' ipan estado de Galilea yey Jesús kichij.

Jesús kachitialtiá imonān Simón Pedro

²⁹ Kuá' Jesús kisa' tiopan, yajki iwán Jacobo iwán Juan; asitoj ichan Simón kan ichan no Andrés.

³⁰ E' imonān Simón wetztoya iga kawanto', iwán kijlijkej Jesús iga wetito'.

³¹ Iwán Jesús kitechoj, iwán kimakitzkijpa iga kiketza', iwán íkuá'san imonān Pedro sewi' ikajlo' iwán pewa tatamá'. Kitamá' Jesús iwán yey iwán nemiáj.

Jesús taajachitialtiá

³² Kuá' kála'ya tonati', iwán némiya takomiti kiwajwaligulijkej Jesús nochi yey sese'pa iga wetitoyaj iwán yey kipiayaj maļespíritojmej.

³³ Iwán nochi de inón altepe' monechkojkej kaltenoj.

³⁴ Jesús kachitialtij mia' yey sese'pa iga wetitoyaj iwán yey kipiayaj maļespíritojmej, nochi kikixtilijkej. Akimakaltij iga matajtokan maļespíritojmej iga kimatiáj a'yéj in Jesús.

Jesús kipowa ye'noticiaj Galilea

³⁵ Kuá' tanestiwi'ya, e' takómi-o', Jesús moketza', iwán yajki iselti oradoto kan atelo.

³⁶ Simón iwán yey iwán nemiáj yajkij kitemotoj.

³⁷ Kuá' kasíkeja, kijlijkej:

—Nochi nemi mitztemowaj.

³⁸ E' Jesús kijtoj:

—Matiakay ipan se' altepemej yey najna'san onokej iga manikpowa ye'noticiaj no ompí, iga inón nokta niwalaj.

³⁹ Iwán Jesús nemiá noyan Galilea ipan tiopamej yej ojonoyaj ipan altepemej, kipojtinemiá itájtól toTeko iwán kikixtijtinemi' malesspíritojmej.

Jesús kachitialiá se taga' yej nemi palani inakayo

⁴⁰ Se taga' yej nemi palani ikajlo' iga kipiaya lepra[†] kitechoto Jesús, iwán motankuaketza' iná'. Kijlij:

—Siga tikneki wel xinepajti.

⁴¹ Jesús kinkelij, kichijchin iga ima', iwán kijlij:

—Kena, nikneki xipajti.

⁴² Kuá' kijtoj ijkón, pájti'ya yej wetitoya.

⁴³ Jesús kijlij iga mayáwiya, iwán ijkín kinonotza':

⁴⁴ —Ta' xikaki, amo xikijli agaj kén iga ti-achitiá', tej xaj kan ono' sacerdote iga mamitzita iwán xiktali moofrendaj iga tipájt'i'ya, kensan iley Moisés tatekimaka iga mamochiwa ijkón. Iga nochi makimati iga tipájt'i'ya.

⁴⁵ E' inón taga' yajki, pewa' kipowa' nochi yej mochij, inón iga Jesús ayo' monextiaya ipan altepe', nemiá kansan ayagaj onoya, e' yayaj kitatij mia' yej de sejsé' altepemej.

2

Jesús kachitialiá se yej awel nejnemi

¹ Panoj achi días, Jesús yajki sej Capernaum. Kuá' nóyanya momati' iga yéj óno'ya kalijti'

² monejnechkolo' este ayo' kitotolowayaj kalijti' niga kaltenoj; iwán Jesús kipojtoya itájtól Dios.

³ Iwán asitoj nawi tajtaga' yej kiwigakej se taga' yej awel nejnemi nokta.

⁴ E' kuá' kitakej iga awel kalakij kan ono' Jesús iga poxsan onolo' kalijti', tajtaga' kix-itinkej alín ipetayo kajli kan kimatiáj iga ono' Jesús, iwán ompa kipipilojtitemowijkej ipan itapech in inón yej awel nejnemi.

⁵ E' kuá' Jesús kita' kén iga moconfiarowayaj ipan yéj, kijlij yej wetitoya:

—Nopíj, nochi yej tikchij yej ayekti, nimitzelkawiliaya.

⁶ E' ompa ewatoyaj sekin yej tamachtiáj* ipan iley Moisés; iwán kijtojkej ipan iyalmajmej:

⁷ “¿Te iga ijkón tajtowa inín taga'? Nemi kimalijliá Dios, iga ayagaj wel taekawiliá yej se kichiwa yej ayekti, petz Dios san.”

⁸ E' Jesús kimatiá te kejlantoyaj, iwán kijtoj:

—¿Te iga ijkón ankejlamikij ipan amoalmajmej?

⁹ ¿Kén máj wel manikijli inín yej awel nejnemi? ¿Ix manikijli: “Nochi yej tikchij yej ayekti nimitzelkawilija”, o manikijli: “Ximoketza, xikui motapech, iwán xaja”?

¹⁰ An sí, nia nimitznextilitij iga nej yej iPiltzin Taga',[†] ipan inín tajli wel nikelkawiliá yej se kichiwa yej ayekti.

Iwán Jesús kijlij yej awel nejnemi:

¹¹ —Tej nimitzijliá, ximoketza, xikui motapech, iwán xaja mochan.

¹² Iwán inón yej awel nejnemi ikuá'ya moketza', kikui' itapech, iwán kistewa' iyixtaj nochi yej ompa onoyaj. Iwán inomej san tajtachixtikajkej, iwán ijkín kijtojkej iga kiweyimatiitijkej Dios:

—¡Ayí' ijkín tikitaj!

Jesús kinotza Leví

¹³ Iwán Jesús yajki sej ipan lagunajten. Iwán kuá' nochi kitatoj, Jesús kimachtij.

[†] 1:40 1:40 Xikita glosario “Lepra”. * 2:6 2:6 Xikita glosario “Yej tamachtiá ipan iley Moisés”. † 2:10 2:10 Xikita glosario “IPiltzin Taga”.

14 Kuꜥ' Jesús panotiaꜥa, kita' kan ewatoya Leví, yej ipíltzĩmpa Alfeo iga kico-brarojtoya impuesto iga Roma, iwán kijlij:

—Xinɛtoka.

Iwán Leví moketza' iwán kitoga' Jesús.

15 Jesús iwán idiscipolomej‡ takuajkej çan Leví iwán mia' yej kicobrarrowayaj impuesto iga gobierno iwán sekin yej ayompa nemij nɔ sentakuajkej íwan; iga mia' yej kitokatinemiáj.

16 Kuꜥ' yej tamachtiáj ipan iley Moisés iwán fariseojmej§ kitakej iga nemi sentakua iwán inomej, kijlijkej discipolomej:

—¿Te iga amomaestroy sentakua wan yej kicobrarrowayaj impuestos* iga Roma iwán yej kichiwaj yej ayɛkti?

17 Kuꜥ' Jesús inón kikagui', kijtoj:

—Yej yɛktitokej ayá' kinekij yej taachitialiá, yej wɛtitokej, kena kinekij. Nej ayá' niwalaj niktɛmɔko yej yɛ'nemij. Niktɛmɔko yej kichiwaj yej ayɛkti.

Kitajtaniꜥ Jesús kén iga mayunꜥꜥolo

18 Yej kitokatinemiáj Juan iwán fariseojmej mayunꜥꜥojtoyaj, iwán sekin kitajtanitoꜥ Jesús, kijlijkej:

—In yej kitokaj Juan iwán fariseojmej, ¿te iga mayunꜥꜥowaj, iwán modiscipolomej ayá' mayunꜥꜥowaj?

19 Jesús kijtoj:

—¿Ix wel amo matakuaꜥan te-ikniwan kan monamiktilo kuꜥ' chokotzĩn yej monamiktiá ono' iwamej? Siga ompa ono' chokotzĩn, awel mamayunꜥꜥoꜥan.

20 E' yawi asítisan kuꜥ' kiwigaskej chokotzĩn, íkuꜥ' kena, mayunꜥꜥoskej.

21 'Iwán ayagaj kitamaniá sɛ tzotzolsósol iga tzotzoltájkol yej mokówago'; iga yej mokówago' akuis, iwán máj weyi kitzayanás tzotzolsósol.

22 Ipan ikyapakuetakon† awel nɔ moakiá vino yej kichíjkejo', iga vino yej kichíjkejo' moposawa iwán kipoxonas kuetakon iwán nɛmpoliwis vino iwán kuetakon. Inón iga, yɛkti iga ipan kuetakon yej móchijo' mamooki vino yej kichíjkejo'.

Discipolomej kitekij trigo ipan día kuꜥ' mosewilo

23 Sɛ día kuꜥ' mosewilo, Jesús panotiaꜥa mĩlijti', iwán idiscipolomej pɛ' iga kitejtektiajkij trigo.

24 Fariseojmej kijtojkej:

—Ta' xikita, ¿te iga modiscipolomej kichiwaj tekipánɔl yej ayɛkti mamochiwa ipan día kuꜥ' mosewilo?

25 E' Jesús kijtoj:

—¿Ix ayí' ankileerojkej yej ikya kichij David iwán yej íwan nemiáj kuꜥ' cholojtine-miáj, iwán mayanakej?

26 David kala' tiopan, íkuꜥ' Abiatar katka kimandarowaya sacerdotejmej. Iwán David, kikuaj pamej yej itátkipa Dios, yej wel kikuaya petz sacerdotejmej, iwán kimá' nɔ yej íwan nemiáj.

27 Iwán Jesús nɔ kijtoj:

—Dios achto kichij taga', después kitekimá' iga mamosɛwi sɛ día; inón kijtojneki iga taga' máj importante que día kuꜥ' mosewilo.

28 Nej yej iPiltzĩn Taga' wel nitatekimaka tɛ wel mamochiwa ipan día kuꜥ' mosewilo.

‡ 2:15 2:15 Xikita glosario “Discípulo”. § 2:16 2:16 Xikita glosario “Fariseo”. * 2:16 2:16 Xikita glosario “Impuestos”. † 2:22 2:22 Xikita glosario “Kuetaxtekon”.

3

Taga' yej maṭakuawayaxto'

¹ Jesús yajki sej ipan itiopamej israelitajmej, iwán ompa onoya se taga' yej maṭakuawayaxto'.

² Iwán kipipixtoyaj Jesús iga makitakān siga kachitaltij ipan día kuā' moṣewilo, kansan wel makitelwikan.

³ Jesús kijlij yej maṭakuawayaxto':

—Ximoketza iwán xiwiki tatajkoyan.

⁴ Jesús kitajtan yej ompa onoyaj:

—¿Kén te wel mochiwa ipan día kuā' moṣewilo; yej yeḱti, o yej ayḱti? ¿Mamoa-chitalti agaj o mamomikti?

E' yejemej atajtojkej.

⁵ Jesús kitachilij inomej; kikuesowilijpa, iwán moyolmiktij iga inomej yoltakuaktikej. Jesús kijlij inón yej maṭakuawayaxto':

—Xikmelawa moma'.

Iwán inón taga' kimelaj ima', iwán yeḱtia'ya.

⁶ Iwán inomej fariseojmej kiskej; yajkij motajtoḷtitoj iwán sekin yej kitokaj rey Herodes,* iga makimiktikan Jesús.

Poxsan monechkolo lagunajten

⁷ Iwán Jesús yajki ipan lagunajten iwán idiscipolojmej, iwán kitoga' komati gente de Galilea.

⁸ Kuā' kimatikej iga Jesús kichiwaya kuajkuantas yej ayi'pa mo-ita, kiskej gente de Judea, de Jerusalén, de Idumea, yej ichamej iyikan weya' Jordán, de Tiro iwán Sidón, iwán yej najna'san ichamej iga yajkij kitatoj Jesús.

⁹ Inón iga Jesús kijlij idiscipolojmej iga makitemowilikan se ákal iga ompa matejkawi, iga amo makipitzkokan.

¹⁰ Iga kachitaltij komati iwán mia' yej wetitoyaj, este mopilowayaj iga kichijchimis-nekiáj Jesús.

¹¹ Kuā' yej kipiayaj maṣpīritojmej kitayaj Jesús, motankuaketzayaj iyixtaj, iwán tzajtziáj:

—¡Tej iPiltzin Dios!

¹² E' Jesús kitekimá' iga amo nokta makijtokan a'yéj in yéj.

Jesús kitapejpena doce itatitanimej yej no kijliáj apostolejmej

¹³ Iwán Jesús tejkaj ipan se tepe' iwán ompa kinotza' yej yejsan kitapejpen; iwán yajkij kan ono' Jesús.

¹⁴ Iwán kitapejpen doce de yejemej iga iwán manemikan iwán iga makipowakan itájtōl Dios.

¹⁵ Iwán kijlijkej iga wel mataachitaltikan iwán iga wel makixtikān maṣpīritojmej.

¹⁶ Ijkin itokamej inón doce yej kitapejpen Jesús: Simón, yej no kitokawij Pedro;

¹⁷ Jacobo iwán iyiknin yej itoka' Juan, yej ipilowampa Zebedeo, Jesús kijliaya Boanerges, yej kijtojneki "tajtaga' yej nimanin kuejkuesiwij."†

¹⁸ Kitapejpenkej Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo yej ipiltzin Alfeo, Tadeo iwán Simón yej ipartidoj nacionalista.‡

¹⁹ Iwán Judas Iscariote, yej máj máj kinamá' Jesús.

* **3:6 3:6** Inimej judiyojmej achi ken monamakakej iga kipalewiayaj rey Herodes yej de los romanos yej tilitikmej yej kitaksayaj judiyojmej. Xikita no glosario "Herodes". † **3:17 3:17** Ipan Griego kijtowa iga "ipilowan teyo", anka iga Jacobo iwán Juan pox kuejkuesiwikej ken kichijkej kuā' onoyaj Samaria; Lc 9:54. ‡ **3:18 3:18** Xikita Lc 6:15

Sekin kijtowaj iga Jesús kipiá ipoder Tzitzimi'

Iwán Jesús kala' iwán idiscipolomej ipan se kajli.

²⁰ Iwán sej poxsan monechkoło', este Jesús iwán idiscipolomej ayo' wel takuayaj.

²¹ Kuá' kimatikej yej Jesús ipariętejmej, walkej kan ono' iga makiwigakan, porque kijtowayaj iga ayo' ye'tajlanto'.

²² No yej tamachtiaj ipan la ley yej walkej Jerusalén, kijtojkej:

—Inin taga' nemi wan Tzitzimi'§ yej ijefejpa malespíritomej, iwán iga ipoder Tzitzimi' kikixtia malespíritomej.

²³ Iwán Jesús kinotza' la gente, iwán kipowilijkej se kan mamixkuñtilo, kijtoj:

—¿Kén wel Tzitzimi' makixti Tzitzimi'?

²⁴ Siga se país mochiwa ome grupo iga mosenkuejkuesowaj, inon país awel wejkwawas.

²⁵ Iwán siga se familia mosepankuejkuesowaj, awel wejkwawas iga masetitokan.

²⁶ Siga Tzitzimi' igánajsan kikixtia malespíritomej, yej yéjpasan itatki, awel wejkwawas, iwán ompa tamis ipoder.

²⁷ 'Ayagaj wel kalaki chan se taga' yej tajpalej iga makikuñli yej itatki, siga ayá' achto kilpiá; ijkón sí wel kitakuñkuñlij.

²⁸ 'Nimitznojma-ijliáj, iga Dios nochi wel kelkawiliá yej kichiwaj yej ayekti, iwán nochi yej makijtokan yej ayekti.

²⁹ E' yej mamaltajto iga iyEspíritoj Dios, ayo' wel nikeman moelkawilij, nochipa Dios keklamikilijtos.

³⁰ Ijkón kijtoj Jesús iga kijlijtoyaj iga kipiaya malespíritoj.

Kitakij Jesús iye' iwán iyokichikniwan

³¹ Mie j ompao' onoya Jesús, asi' iye' iwán iyokichikniwan, e' kajkej fuera, iwán tatitankej iga makinotzatij Jesús.

³² Yej ejewatoyaj iwán kiyawalojtoyaj Jesús, kijtojkej:

—Moye' iwán mookichikniwan onokej fuera iga mitztemowaj.

³³ Jesús kijtoj:

—¿A'yéj noye' iwán nookichikniwan?

³⁴ Kitachilij yej kiyawalojtokej, iwán kijtoj:

—Inimejwa' in noye' iwán nokniwan.

³⁵ Yej kichywa ken Dios kineki, inonwa' in nookichikni, nosiwa-ikni iwán noye'.

4

Ken iga mixkuñtilo ipan yej toka

¹ Jesús pewa' sej tamachtij ipan lagunajten, iwán monechkoj komati gente kan yéj onoya. Póxsanya katka komatimej, este Jesús tejkaj ipan se weyi ákal yej onoya ipan laguna, iwán ompa motalij iga tamachtij. Nochi gente onoya ipan aten.

² Iwán pewa' tamachtij ipan mia' kan wel mamixkuñtilo; iwán kuá' tamachtijtoya, kijtowaya:

³ —Xikakikan inin: Se taga' yajki tokato.

⁴ Kuá' nemi kipapatánaltia íyol trigo,* ono' yej wetzitoy ipan ojti, iwán walkej totomej iwán kikuajkej.

⁵ Ono' yej wetzitoy tetzalan, kan ono' ajalín tajli. Iwán inon íyol trigo ixwa' nimanin iga tajli ayá' pox tilakti'.

⁶ E' kuá' tonatikisa', pilini', iwán wagui' iga ayá' monelwatij.

§ 3:22 3:22 Ipan griego nij kijtowa Beelzebú yej kijtojneki Satanás.

* 4:4 4:4 Iga motoka trigo sekin kipapatánaltiajpa. Xikita dibujo Mt 13:9.

7 Ono' yej wetzito ipan witzyoj; witzyoj wejweyakej iwán kijiyoimiktij tato' iwán ayá' tagui'.

8 E' ono' yej wetzito kan yé'tal. Ixwakej iwán wejweyakej, iwán pox mochi. Ipan sejsé imiawayo kitálij treinta, iwán sekin kitálij sesenta, iwán sekin kitálij cien.

9 Jesús kijtoj:

—Yej annakasyojkej, xineye'kakikan.

Jesús kijtowa tejas in kan mamixkuñtilo

10 Kuá' Jesús káwi'ya iselti, yej onoyaj itenoj iwán los doce discipolomej kitajtankej te kijtojneki on kan mamixkuñtilo.

11 Jesús kijtoj:

—Amejemen Dios mitzmatiltiáj yej aya agaj kimati ken iga yéj reinarowa;† e' yej aya kicredowaj, yej nikmacthiáj, nochi nikpowiliajpa kan mamixkuñtilkan.

12 Ijkón malej iga matachakan, ken tikita ayá' tacháj. Malej iga matakakikan e' amo makentenderokan nité, iga amo mamoyolpatakan iwán iga amo makelkawilikan yej kichijkej yej ayekti.

Jesús kijtowa te kijtojneki inón yej toka

13 Kijtoj no:

—¿Ix ayá' ankentenderowaj in inín kan mixkuñtilo? ¿Kéntaj anyawij ankentenderotij sékino' máj kan mamixkuñtilo?

14 Yej toka, inón ken yej kipowa itájtol Dios.

15 Sekin ken tikita íyol trigo yej wetzi' ipan ojti: kikakij itájtol Dios, e' kuá' kikakíkeja, wi' Tzitzimi' iga kelkawaltikij tájtol yej ken kuá' toktoya ipan iyalmajmej.

16 Sekin ken íyol trigo yej wetzi' ipan teyoj, kikakij itájtol Dios iwán kiyé'itaj.

17 E' ken kuá' ayá' nelwayojkej iwán ayá' wejkawaj. E' kuá' panowa yej kiyolmiktiáj o kijiya iga netokaj, mosemákaja.

18 Iwán sekin ken tikita íyol trigo yej xini' ipan witzyoj; kikakij itájtol Dios,

19 e' kiyoltilana nochi yej ono' ipan inín tajli, kineki makipoxpiá tomín iwán ijkón iga mopoipolowa, iwán kuajkuantás kineki makipiá; nochi inín kelkawaltiá itájtol Dios iwán ayá' kichíwa yej yekti.

20 E' ono' sekin yej kikakij itájtol Dios iwán kiyé'itaj iwán kichíwaj yej yekti. Sekin ken íyol trigo yej kimá' este treinta iwán sekin ken yej kimá' sesenta iwán sekin ken yej kimá' este cien itákilka.

Jesús kijtowa ken iga mamixkuñtilo ipan ti'ti

21 No kijtoj:

—¿Ix motaliá ti'ti itampa cajon o itampa tapech? Awel, ti'ti motaliá ajko iga matawi.

22 Puej inewi yej iyanto' yawi monextiti. Iwán nochi yej mo-ichtaka-ijtoj, yawi momatiti.

23 Yej annakasyojkej, xineye'kakikan.

24 Iwán no kijtoj:

—Xikyé'kakikan yej nimitzijliáj, siga ankiyolmakaj, ankentenderoskej. Achón ke' agaj ankimakaskej, achonsan no Dios mitzmasukaskej.

25 Yej kipiá, yawij máj kimakatij; e' yej akipiá, este yej alín kipiá, yawij kikuñlitij.

Jesús tajtowa de se semilla yej ixwa iga mamixkuñtilo

26 Jesús kijtoj no:

—Ken iga reinarowa Dios, ken tikita se taga' yej toka.

27 Kochi iwán tanesi moketza; áwil se'ya día, yej kitoga' ixwa iwán weyá iwán yéj akimati kén iga ixwa'.

† 4:11 4:11 Xikita glosario "Kén iga Dios reinarowa".

28 Tajli kixwaltiá; achto pochini iwán máj máj kisa imiawayo iwán chikawayay íyol.

29 Kuá' chiká'ya itakilka, kitékija iwán mosasakay.

Jesús kipowa mostaza íyol

30 Kijtoj nō Jesús:

—Nia nimitzpowilitij se' kan mamixkuñtilo iga xikmatikan kén iga Dios reinarowa.

31 Ken tikita íyol mostaza yej motoka iwán mochíwa weyikuawi', malej iga máj alimpa de nochi semilla yej ono' ipan tajli.

32 E' kuá' motóga'ya, weyá máj sej que nochi tato'mej, majmayowi poxsan, este totomej wel moxeketiáj ompa iga tasejkan.

Jesús tanextiliaya kan wel mamixkuñtilo

33 Jesús tamachtíaya mia' kan mamixkuñtilo, este ke' yejemej wel kentenderowayaj.

34 Siga ayá' kipowaya kan mamixkuñtilo, ayá' tamachtíaya; idiscipolomej kan iyokamej kijliayaj te kijtojneki inón kan mamixkuñtilo.

Jesús kipacholtiá ejeka' iwán maréjal

35 Inonsan día kuá' tayowáti'ya, Jesús kijlij idiscipolomej:

—Mati-apanokan.

36 Iwán Jesús kikajtej la gente iwán yajkij iwán idiscipolomej ipan inonsan weyi ákal kan tamachtijtoya, iwán kitokatiajkij sékino' máj ákalmej.

37 E' tzinti' se ejeka' yej pox tajpalej, iwán poxsan mopapalakachowaya a'ti este kajkalakiá ipan ákal iwán némiya atemiá.

38 E' Jesús kochtiaya itzinkopa ákal, mokuajtetonitiya iga kuajteton. Kixitijkej iwán kijlijkej:

—¡Tamachtiani! ¿In tej, atikita iga némiya ti-awetzij?

39 Jesús moketza', kajajwa' ejeka' iwán kijlij a'ti:

—¡Xipachiwi! ¡Xónosan!

Iwán inón ejeka' pachiwi', iwán santakampolijtikawi'.

40 Iwán Jesús kijlij idiscipolomej:

—¿Te iga poxsan anmajmawij? ¿Ix ayataj anmoconfiarowaj ipan nej?

41 Iwán yejemen poxsan majmatikajkej, iwán yejémensan mosesepantajtaniáj:

—¿A'taj yéj an nokta in inín taga' yej este ejeka' iwán a'ti kitajtolkakij?

5

Jesús kachitialiá se taga' yej kipiá malespíritoj

1 Asikej iyikampa laguna, kan itoka' Gadara.

2 Kuá' Jesús temoj ipan ákal; kixnan se taga' yej kipiaya malespíritoj, iwán inón taga' kisa' posantoj.

3 Inón taga' kochá kan motokalo iwán ayagaj wel kilpiaya malej iga cadena.

4 Mia' vej kilpijkaj iga cadena ipan iyikxi iwán ipan imajma', e' yéj kikokotonaya, ayagaj nokta wel kidominarowaya.

5 Nochipa nentinemiá; semilwi' iwán senyówal, tzajtzinemiá ipan tepeyoj iwán kan motokalo, igánajsan momagatinemiá iga te'ti.

6 E' kuá' kiwejka-ita' Jesús, motaloj iwán motankuaketzato iyixtaj.

7 Tzajtziéwa'pa iga kijlij:

—¿Té tikneki nowan, tej Jesús yej iPiltzin Dios yej ono' pox ajko? Nimitztajtaniá iga amo xine-iknochiwa.

8 Ijkón kijtoj iga Jesús ijkín kijlijtoya:

—¡Malespíritoj, xikisa ipan inín taga'!

9 Jesús kitajtan:

—¿Té motoka'?

Iwán kijtoj:

—Notoka' Mia', iga nipoxkomatimej.

¹⁰ Iwán kiteki'tajtanilij Jesús iga amo makititani wejka in inomej malespíritojmej.

¹¹ Ompiga onoya mia' koyamemej, takuajtinemiáj ipan tepe'.

¹² Malespíritojmej ijkín kiteki'tajtanilijkej Jesús:

—Xineṭitanikan iga manikalakikan ipan koyamemej.

¹³ Jesús kijlij iga mayaḱan ompiga; iwán inomej malespíritojmej kijḱistejkej ipan taga', iwán kalakitoj ipan anka dos mil koyamemej, iwán inomej momajmapetzkoṭoj ipan barranko iwán wetzitoj lagunajijti'. Iwán ompa amikikej.

¹⁴ Yej kicuidarojtinemiáj koyamemej moḱacholoykej iwán yajḱij kipowatoj ipan altepe' iwán ipan ranchojmej iwán yajḱij la gente kitatoj te sucederōj.

¹⁵ Kuá' asikej ḱan ono' Jesús, kitakej inón taga' yej kipiaya malespíritojmej, ye'tajlánto'ya iwán este ewato'; iwán majmawikej.

¹⁶ Iwán inomej yej kitakej, kipojkej de inón taga' yej kipiaya malespíritoj, iwán de koyamemej.

¹⁷ Iwán la gente kiteki'ijlijkej Jesús iga makísaya ipan italmej.

¹⁸ Kuá' Jesús nemi tejkawi ipan áḱal, inón taga' yej kipiaya malespíritoj, kiteki'ijlij iga mayáwiya iwán.

¹⁹ E' Jesús ayá' kine', kijlij:

—Xaj moḱan ḱan onokej mokniwan. Xikpowilikan inewi yej toTeko kichij iwán tej, iwán iga mitziknelij.

²⁰ Iwán inón taga' kipowa' nochi san ken iga kichij Jesús iwán yéj. Kipojtinemi' noyan ipan ital diez altepe' yej kijliáj Decápolis iwán nochi kiye'kakikej.

Jesús kojpa-ixitiá Jairo itaochin, iwán sewo' siwa' kachitialiá

²¹ Kuá' Jesús iwán idiscipoloymej apanojkej ipan áḱal, pox kipoloykej Jesús; iwán yéj ḱa' ipan aten.

²² Iwán asiko se taga' yej mandarowa ipan se itioipan israelitajmej. Inón taga' itoka' Jairo; kuá' yéj kita' Jesús, motankuaketza' iyikxitenoj.

²³ Iwán poxsan kitajtanilij iwán kijlij:

—Notaochin némiya miki. Achi xaj xiktaliliti moma' iga maachitiá iwán amo mamiki.

²⁴ Iwán Jesús yajki iwán. Komati gente kipoloytiaya, este mopipitzkojtiayaj.

²⁵ Iwán ompa yaya no se siwa' yej wetitoya, iga doce años ḱistoya esti ken imés yej awel pachiwíá.

²⁶ Iwán mia' médico, awel kipalewijkej, majwa' kiknochiwayaj inón siwa', iwán motatámija, e' ayá' achitiá', majwa' nemi wetiaya.

²⁷ Kuá' kikagui' iga ompa nemi Jesús, inón siwa' kitechojtiajki itepotztájbapa ḱan polijtiálo; iwán kichijchimilij isotantzótzol.

²⁸ Ipan iyalmaj kijtowaya: "Masa an nikchijchimilij itzótzol ni-achitiás."

²⁹ Iwán ikuá'san pachiwí' iga kitztoya ken imés; iwán kimachlija iga mela'achitia'ya nokta.

³⁰ Iwán Jesús kimati' iga ipoder agaj kachitialtij. Tachá' itepotztajpa ḱan polijtiálo, iwán tatajtan:

—¿A'yéj nechijchimilij notzótzol?

³¹ Idiscipoloymej kijtojkej:

—Tikita iga mitzpípitckojtiawij, iwán titatajtani: "¿A'yéj nechijchin?"

³² E' Jesús tatachá' noyan iga makita a'yéj in yej kichijchin.

³³ Inón siwa' kuekuechkatoya iga majmatoya iga kichijchimilij itzótzol. Yajki iyixtaj Jesús motankuáketzato, iwán kinojma-ijlij te kichij.

³⁴ Jesús kijlij:

—Nopíj, iga timoconfiaroj ipan nej, ti-achitia'ya. Inán xaja tamelá, ti-achitia'ya.

³⁵ Mie j tatapojtóyao' Jesús, asikej sekin yej walkej ichan Jairo, inón yej mandarowa ipan se tiopan. Kijtojkej:

—¡Mosiwapiltzin mi'ya! Ayo' máj xikuejkueso toTamachtiani.

³⁶ E' Jesús akitajtolkui' yej tajtojkej, iwán kijlij Jairo:

—Amo ximajmawi. Ximoconfiaro ipan nej.

³⁷ Iwán Jesús ayo' kine' iga makitoka nochi, Pédro-san, Jacobo iwán Juan yej iyiknin Jacobo.

³⁸ Kuá' asíkeja chan Jairo, Jesús kita' iga popolijtolo', pox choqatolo' iwán wa'tzajtzitolo'.

³⁹ Kala' Jesús iwán kijtoj:

—¿Te iga poxsan an-oyojtokej iwán anwa'tzajtzitokej? Inín takotzin ayá' mikto', yejwa' kochto'.

⁴⁰ Iwán Jesús kiwejwetzkilijkej, e' Jesús kikijkixtij inochin. Kájkejsan Jesús iwán yej iwán senemiáj, takotzin itaj iwán iye' kan mejmelajto' takotzin.

⁴¹ Iwán Jesús kimakitzkij takotzin yej mikto' iwán tajtoj ipan itájtol, yej hebréojpa, kijtoj:

—Talita, cumi —yej kijtojneki: Takotzin, nimitzijliá iga ximoketza.

⁴² Íkuá'san in inón takotzin yej kipiaya doce años, moketza', iwán néjnyenya. Iwán poxsan moyolmajtilo'.

⁴³ E' Jesús tatekimá' iga amo mamopowa yej mochij. Nō tatekimá' iga mamotamákaya takotzin.

6

Jesús nemi Nazaret kan moskaltij

¹ Jesús kisa' ompa iga mokuropa' ipan ital, iwán kitokakej idiscipolojmej.

² Kuá' asi' día kuá' mosewilo, Jesús pewa' tamachtij tiopan. Yej kikakiáj kén iga tamachtijtoya, san tajtachixtikawíáj. Kijtowayaj:

—Inín taga', ¿kan momachtij iga pox tajtolmati? ¿A' ijkón kinextilij? ¡Pox wel kichíwa milagro yej ayí'pa mo-ita!

³ ¿Ix ayejtaj el carpintero, inón yej ipiltzin María? Itzoyowan itoká' Jacobo, José, Judas iwán Simón. Iwán isiwa-ikniwan nigaj nō ichamej.

Iwán ayá' kitajtolkuikej.

⁴ Jesús kijtoj:

—Se profeta nochi kitajtolkuiliáj; e' ipan iyaltepe' iwán ichan ayá' kitajtolkuij niga iyikniwan.

⁵ Jesús ompa awel kichij ni se milagro; sékinsan kachitiltij, kitalilijpa ima'.

⁶ Madmiradowaya iga inomej ayá' kicredowayaj. Iwán Jesús tamachtijtinemi' ipan altepemej yej najna'san.

Jesús kititani idiscipolojmej iga makipowatij itájtol

⁷ Iwán Jesús kinotza' inomej doce idiscipolojmej. Iwán pe' kitijtitan iga mayakan ojomen. Iwán kimá' poder iga wel makixtikān malespítojmej.

⁸ Iwán kijlijkej iga amo makiwigakan nité ipan ojti kan yaskej, petz bastón. Kijlijkej iga amo makiwigakan mórral, niga tákual, niga tomīn.

⁹ Iwán makajakijtiakan igakmej, iwán sejsesan ikuachmej, ayá' este ojome.

¹⁰ Iwán kijlijkej nō:

—San k̄an amasitij, ipan s̄ kajli k̄an wel amonoskej, ómpao' xik̄awik̄an este matami amotekipánol iwán ank̄isaskej ipan inón al̄tepe'.

¹¹ Iwán siga kanaj ayá' mitzomemawíaj niga mitzkakisnekij, xik̄isakan ompa, xik-
tzejtzelok̄an amokxitalpínol iga makimatikan iga ayá' kichijkej yej ȳkti. Nimitzijliáj
iga inomej, kuá' Dios tajuzgaroj, yejemej máj kiknochiwaskej que yej de Sodoma iwán
de Gomorra iga ayá' mitzomemawijkej.*

¹² Jesús idiscipolomej k̄iskej iga kipojtinenekej iga la gente mamoyolpata.

¹³ Iwán yejemen komati kikixtijkej malesp̄iritomej, iwán kikuap̄atzojkej iga aceite
mia' yej wetitoyaj, iwán achitiakej.

Noyan momati t̄e kichiwa Jesús

¹⁴ Noyanya momatiá yej kichij Jesús, no kimati' el rey Herodes, iwán kijtoj:

—Juan yej tabautizarowaya ojpa-isa' sej k̄an miktoya, inón iga wel kichiwa milagro
yej ayí' mo-ita.

¹⁵ Sekin kijtowayaj:

—Ininwa' lejuntōj Elías.

Iwán sekin kijtowayaj:

—Ininwa' profeta kensan yej ikypamej profetajmej.

¹⁶ Kuá' Herodes kikagui' inin, kijtoj:

—Ininwa' Juan yej nitatekimá' iga makikechtekikan, iwán inán ojpa-isa' k̄an
miktoya.

Herodes kimiktiá Juan yej tabautizarowa

¹⁷ Gobernador Herodes kisiwakuilij iyikn̄in yej itok̄a' Felipe. Isiwá' itok̄a' Herodías.
Herodes tatekimá' iga Juan makilpikan iga cadena iwán makipresojwikan, iga

¹⁸ Juan ijk̄in kijixko-ijlij Herodes:

—Aȳkti iga tiksiwakuilij mokn̄in.

¹⁹ Herodías kijiyaya Juan iwán kinekiá makimikti, e' ayá' welitiaya,

²⁰ iga Herodes kimatiá iga Juan ayá' nemi kichiwa yej aȳkti, yéj ȳ'nemiá, iwán
kimajmawiliaya, inón iga ayá' kinekiá iga isiwá' makimikti Juan. Herodes kiȳ'kakiá
ken iga t̄atapowaya Juan, malej iga ayá' kentenderowaya inewi.

²¹ E' Herodías kási'san ken iga yawi kimikt̄iti Juan. Kuá' asi' icumpleaños Herodes,
ilwichij, kitamá' yejsan j̄efejmej iwán comandantejmej iwán yej mandarowaj Galilea.

²² Kuá' nento' ilwi', isiwapiltz̄in Herodías mijtotij. Iwán Herodes iwán yej íwán
sentakuajtoyaj kipoxye'itakej ken iga mijtotij, iwán Herodes kijlij takotz̄in:

—Xin̄ejtanili santé tiknekis, iwán nimitz̄makas.

²³ Herodes kinojma-ijtoj iga kimakas san t̄e kitajtanilij, malej iga makitajtani iga
makimandaro tajko país.

²⁴ Kuá' takotz̄in kisa' ompa, kijlij iye':

—¿T̄é niktajtanilij?

Iye' kijlij:

—¡Xiktajtani itzontekon Juan yej tabautizarowa!

²⁵ Takotz̄in kala' niman̄in k̄an onoya Herodes, iwán kijlij:

—Nikneki xin̄emaka sémisan ipan s̄e plato itzontekon Juan yej tabautizarowa.

²⁶ Iwán Herodes poxsan moknomati', e' como k̄ijtoja iga nochi kichiw̄as san t̄e
motajtanilij, iwán kikakikej yej ompa takuajtoyaj, inón iga kichij yej kitajtanilijkej.

²⁷ Iman̄insan el gobernador kitekimá' s̄e isoldadoj iga makiwajliguili itzontekon
Juan.

²⁸ Inón soldado yajki kikechtekito Juan k̄an onoya preso. Iwán kiwiga' itzontekon
ipan s̄e pl̄atojw̄ej, kimajkuiltij takotz̄in iwán yéj kimakato iye'.

* 6:11 6:11 Gn 19:4-25

29 Kuḗ' kimatikej idiscipolomej Juan, yajkij kikuitoj kan mikto', iwán yajkij kitokatoj.

Jesús kitamaka este cinco mil tajtaga'

30 Iwán apostolejmej† monechkojkej iwán Jesús, iwán kipowilijkej inewi yej kichijkej iwán ken iga tamachtijkej.

31 Jesús kijlij iyapostolejmej:

—Xinētokakan, matiakan matimosewitiḡ kan ayagaj ono'.

Iga mia' yej asiáj iwán yayaj, iwán witiáj máj, este Jesús iwán idiscipolomej ayo' kasiáj lugar iga takuayaj.

32 Jesús iwán iyapostolejmej tejkajkej ipan ákal iga yajkij kan ayagaj ono'.

33 E' mia' kita' kuḗ' yajkij. Kixmatikej iga Jesús, iwán yej ichajchan ipan altepemej, ompiga motalokkej kan yawi Jesús, iwán achto yejemej asikej.

34 Kuḗ' Jesús kisa' ipan ákal, kita' iga poxsan mialo', iwán kiknelij. Kita' iga yejemen ken borregoitzitzin‡ yej atekoyojkej; iwán pewa' iga kuajkuantas kimachtijkej.§

35 Kuḗ' tióta'ya, idiscipolomej kijlitoj Jesús:

—Tióta'ya iwán nigaj ayagaj chantito'.

36 Xikijli toknimej iga mayakan ipan alpetzitzin iga makikowatij te kikuaj.

37 E' Jesús kijtoj:

—Amejemen xiktamakakan.

Yejemen kijtojkej:

—¡Malej iga manikpiakan ke' se kitaniá ocho meses, awelsan nikowaskej pan iga nochi!*

38 Jesús kijtoj:

—¿Keſki pan ankipiáj? Xakan xikitatij.

Kuḗ' kimatikej, kijtojkej:

—Ono' se mano pan iwán ome michin.

39 Iwán kitekimakakej iga mamotalikan ipan sakatzitzin;

40 iwán motajtälkej de cien iwán de cincuenta.

41 Jesús kikui' inón se mano pan iwán inón ome topoj, ajkotachá' iga kimá' gracias Dios. Iwán kitatajkoloj pan, iwán kimajmá' idiscipolomej iga makirrepartirokan. No kirrepartiroj michin.

42 Takuajkej inochimej este ijixwikej.

43 Iwán discipolomej kitemijkej doce chikiwi' pan iwán michin yej ay' mokuaj.

44 Yej takuajkej, cinco mil tajtaga'.

Jesús nejnemi a-ixko

45 Kuḗ' támi'ya takuajkej, Jesús kitekimá' idiscipolomej iga matejkawikanya ipan ákal iga maapanokan achto yejemen iga mayakan se altepe' yej itoka' Betsaida. Jesús tanawatijtikáwigo'.

46 Kuḗ' tanawátija, Jesús oradóto ipan tepe'.

47 Kuḗ' tayowáti'ya, ákal kan nemi yayaj discipolomej, yayay tajko laguna. Iwán Jesús onóyao' kan kawí'.

48 Kita' iga idiscipolomej ayo' wel arremiarowaj, iga kixnantiáyajpa ejeka'. Iwán kuḗ' tanestíwi'ya, Jesús kitechoj idiscipolomej, nejnentiaya iyixko a'ti; mochij iga némiya panotiaya.

49 Kuḗ' discipolomej kitakej iga agaj nejnentiá iyixko a'ti, kijtojkej anka ánimaj, iwán tzajtzikej.

50 Inochin kitakej iwán momajtijkej. E' Jesús imanin kinotzkej:

† 6:30 6:30 Xikita glosario "Apóstol". ‡ 6:34 6:34 Xikita glosario "Borrego". § 6:34 6:34 1 R 22:17; Zac 10:2

* 6:37 6:37 2 R 4:42-44

—¡Tamelá xonokan! ¡Nej Jesús, amo ximajmawikan!

⁵¹ Iwán Jesús tejkaj nō ipan ákal kan onokej iwán pachiwi' ejeka'; discipolomej san tajtachixtikajkej; poxsan madmiradojkej.

⁵² Yejemen ayá' kiye'entenderowayaj inón yej yalwapa kichij Jesús iga tatamá', iga pox kuatakuaiktikej.

Jesús kachitialiá yej wetitokej ipan altepe' Genesaret

⁵³ Apanojkej iwán asikej ipan tajli de Genesaret; ompa kilpijkej ákal ipan aten.

⁵⁴ Kuá' kiskej ipan ákal, la gente imanín kixmatikej Jesús.

⁵⁵ Iwán temotatalojkej iga kikuitoj yej wetitokej ipan altepemej yej najna'san, kiwajwaligakej ipan tapech iga kikawilitoj Jesús.

⁵⁶ Iwán noyan kansan yaya, ipan weyi altepemej, o siga altepetzitzin o ipan rancho, ompa kitaliayaj yej wetitokej kan panowa Jesús. Iwán kiteki'tajtaniliayaj iga achi makichijchimiłikan itempan itzótzol. Iwán nochi yej kichijchimiłijkej achitiakej.

7

Jesús kikulparowa inomej gente iga kikajtejaw se lado imandamientoj Dios

¹ Fariseojmej iwán sekin yej tamachtiáj ipan iley Moisés yej walkej Jerusalén, kitechojkej Jesús.

² Yejemej kitakej idiscipolomej Jesús iga ayá' momapakakej, iga takuajkej iwán imasokiyomej. Ayá' momapakakej ken tatekimaka ileymej. Inón iga kimalitakej.

³ (Iga fariseojmej iwán nochi judiyojmej kitekichiwaj ken itajwewejmej kitekichiwaj iga ayá' takuaj siga ayá' achto momapakaj mia' vej.

⁴ Iwán siga yajkaj tajkoaltepe', siga aya momapakaj, ayá' takuaj. Iwán ono' mia' yej yejemen kitekichiwaj, ken iga tapajpakalo iwán ken iga mopaka tapech.)

⁵ Fariseojmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés, tatajtankej:

—¿Te iga modiscipolomej ayá' kichiwaj ken tanextilijkej totajwewetkej?, takuaj iwán imasokiyomej.

⁶ Jesús kijtoj:

—Amejemen yej anmopajpantiáj iga anye'nemij, ómpaya ken kijtoj el profeta Isaías de amejemen, ijkuiłijto':

Iga amotémejsan anneweyimatiltiáj,

e' máj ipan amoalmajmej ni alín nokta ayá' anneełamikij.

⁷ Ígasan anneweyimatiltiáj,

iga antanextiliáj ken taga' tatekimaka iwán tanextiliá.*

⁸ Ankikajtejkej ken tatekimaka Dios, iga ankichiwaj ken tatekimaka taga': ken iga tapajpakalo iwán ankichiwaj miajmiá' yej áchisan ijkón.

⁹ Nō kijliayaj:

—Amejemen ankikajtejaw ken tatekimaka Dios iga ankichiwaj ken amejemempa antamachtiáj.

¹⁰ Moisés kijtoj: “Xik-respetaro motaj iwán moye'”, iwán “Yej makimaldeciro itaj iwán iye', inón mamomiktiya.”†

¹¹ E' amejemen ankijtowaj iga se taga' wel kijliá itaj o iye': “Nopáj, nomáj, inán awel nimitzpalewij, iga yej nikpiá, inón iga toDios nikmakas noofrendaj.”

¹² Siga ijkón, ankijtówajwa' iga ayo' nokta makipalewi itaj iwán iye'.

¹³ Iga ijkón ankichiwaj áyo'wa' ankitajtolkuuj Dios iga máj ankitokaj ken yej ikya mochíwaya iga ijkón amosesepannextiliáj. Mia' yej ankichijtokej yej ijkómpasan.

Jesús kijtowa te iteki yej temopa ipan toalmaj

* 7:7 7:7 Is 29:13 † 7:10 7:10 Ex 20:12; 21:17

14 Jesús sej kinotza' la gente, iwán kijtoj:

—Amonochin xikakikan iwán xikentenderokan yej nia nikijtoti:

15 Nité yej agaj kikua kichiwiliá iga Dios ayo' makiye'ita. E' yej se kichiwa yej ayekti, inón sí Dios ayá' kiye'ita.

16 Amejemen yej annakasyojkej, xineye'kakikan.

17 Kuá' Jesús kikajtej la gente iwán kála'ya kalijti', idiscipolomej kitajtankej té kijtojneki in inón kan mixkuñtilo.

18 Jesús kijtoj:

—¿In amejemen aya'taj no ankentenderowaj? Nité yej agaj kikua kichiwiliá iga Dios ayo' makiye'ita,

19 iga inón ayá' asi este ipan iyalmaj, sino que iyijtíkosan iwán kikixtiá sej.

Inón kijtoj iga nochi tákual wel mokua iwán ayá' kitzakuiliá iga makiná'techo Dios.

20 Iwán Jesús kijtoj:

—Yej agaj kichiwa yej ayekti, inón sí Dios ayá' kiye'ita.

21 Iga yej kichijto' yej ayekti, ijkón kejlanto' ipan iyalmaj; ono' yej namiktito' yej yawi wan se', sekin masij áyapa monamiktiáj, sekin tamiktiá,

22 ono' yej tachteki, ono' yej kineki makipiá yej ayéj itatki, ono' yej ayá' ye'nemi, ono' yej takajkayawa, yej pox taelewiá malej iga namiktito'ya, ono' yej ta-ixita iga kpiasneki tejté, yej tapopowa, yej moweyimati, iwán yej xejxeto'nemij.

23 Nochi inimej yej ayekti yej se kichiwa, inón kisa ipan iyalmaj iwán inón kichiwias iga Dios ayo' kiye'itas.

Se siwa' yej sentaman, moconfiarowa ipan Jesús

24 Jesús yajki ipan ital Tiro iwán Sidón. Kala' kalijti' iwán yéj ayá' kinekiá iga mamomati, e' awel miyan.

25 Imanin kimati' se siwa' yej kipiaya se itaochin yej kipiaya malespíritoj. Inón siwa' kitato Jesús iwán motankuaketza' iyikxitenoj.

26 Inón siwa' sentaman iga griego itájtol iwán irrazaj sirofenicia. Kitajtanilij Jesús iga achi makixtilijti inón malespíritoj itaolin.

27 E' Jesús kijlij:

—Nej achto manikpalewi nogentej, siga tej achto nimitzpalewiá, ken tikita nikuiliá tákual kokone' iwán nikmaka pelomej.

28 Siwa' kijtoj:

—Jekej, ijkón nokta noTeko, e' pelomej yej onokej itampa mesa, kipejpenaj takualtájtól yej kokone' kixiniáj kan nemi takuaj.

29 Jesús kijtoj:

—Ómpaya ken tikijtoj; welya xaj, malespíritoj kisa'ya ipan motaolin.

30 Kuá' inón siwa' asito ichan, kasito itaolin wetzto' ipan tapech, iwán ayo' kipiá malespíritoj.

Jesús kachitialiá se yej nagastzakto' iwán yej neman wel tajtowa

31 Jesús sej kisa' Tiro iwán panotewa' Sidón, iwán ipan sekin no altepemej yej ono' ital diez altepe' yej kijliáj Decápolis, este asi' ipan laguna de Galilea.

32 Ompa kiwajliguilijkej se taga' yej nagastzakto' iwán yej ayá' pox wel kisa itájtól kuá' tajtowa, iwán kitajtanilijkej Jesús iga makitali ima' ipan inón taga' iga maachitiá.

33 Jesús kiwiga' inón taga' kan iyokamej, iwán kakilij imájpil ipan inakas. Kichijchalwij imájpil iwán kichijchimidij ilenguaj.

34 Iwán Jesús ajkotachá', este mijneltij, iwán kijtoj:

—¡Efata! —yej kijtojneki: ¡Xitapówiya!

35 Íkuá'san nagastapowi' in inón yej nagastzaktoya, iwán kiye'talilij ilenguaj iwán welya ye'tajtoj.

³⁶ Jesús kijlijkej inomej iga amo agaj makijlikan. Entre más kijlijkej iga amo makijtokan, majwa' kipowatoj.

³⁷ Iwán la gente poxsan madmiradowayaj, iwán kijtowayaj:

—Ininya sí kichíwa nochi yej yekti, este yej nagastzakto' kinagastapowa, iwán yej awel tajtowa, wel kitajtoltiá.

8

Jesús kitamaka este cuatro mil tokniwan

¹ Íkuaj' poxsan monejnechkolo', iwán akiplayaj te kikuaj. Iwán Jesús kinotza' idiscipolomej, kijtoj:

² —Choka noalmaj iga inimej gente, iga kipiaya eyi días iga nigaj onokej nowan, iwán ayá' kipiáj te kikuaj.

³ Siga niktijitanij ichajchan, ijkón mayantiáskej, wel tapoliwij ipan ojti iga sekin walkej wejka.

⁴ Idiscipolomej kijtojkej:

—¿Kén mamotamaka inimej gente nigaj kan ayagaj chantito'?

⁵ Jesús tatajtan:

—¿Késkitaj pan ankipiáj?

Yejemen kijtojkej:

—Siétejsan.

⁶ Iwán Jesús kijlij la gente iga mamotajtalikan talpan, iwán Jesús kikui' inón siete pan iga kimá' gracias Dios. Iwán kitatajkoloj iwán kimajmá' idiscipolomej iga yejemej makimajmakakan la gente.

⁷ Kipiayaj no alín topojtzitzin, iwán Jesús kimá' gracias Dios iwán no tatekimá' iga makimajmakakan la gente.

⁸ Nochi takuajkej este ijixwikej. Discipolomej kitemijkej siete chikiwi' iga takualtatájkol yej ayo' kikuajkej.

⁹ Iga nóchiya takuajkej ken cuatro mil. Iwán Jesús kijlij la gente iga mayákanya.

¹⁰ Iwán Jesús tejkájkeja ipan ákal iwán idiscipolomej iga yajkij se' altepe' yej kijliáj Dalmanuta.

Fariseojmej kitajtaniliáj Jesús iga makichíwa yej ayi'pa mo-ita

¹¹ Fariseojmej walkej kan ono' Jesús iwán pe' kikuejkuesinotzkej, kitajtanilitoj iga makinextilikan tejté yej ayi'pa mo-ita yej Diossan wel kichíwa.

¹² Jesús achi máj mijneltij, iwán kijtoj:

—¿Te iga inimej gente kinekij makitakan yej ayi'pa mo-ita?, nimitzijliáj iga ayá' kitaskej.

¹³ La gente kawikej; Jesús iwán idiscipolomej yajkij tejkawitoj ipan ákal iga yajkij asentápal.

Amo mamitzkajkawakan fariseojmej

¹⁴ Kuaj' yajkij ayá' kiwigayaj te kikuaskej iga kelkajkej, petz sétzinsan pan kiwigayaj ipan ákal.

¹⁵ Jesús kijlij idiscipolomej:

—Ta' xikakikan; amo xikchíwakan ken kitekichíwaj fariseojmej iwán yej kitokaj Herodes, iga yejemej nésiki' ye'nemij, siempa ayá'.

¹⁶ Iwán discipolomej mojliayaj:

—Anka ijkón te-ijliá iga atikuajligakej pan.

¹⁷ Jesús kimati' te mojlijtoyaj iwán kijtoj:

—¿Te iga nemi anmo-ijliáj iga ayá' ankipiáj pan? ¿Ke ayá' ankimatij iga nej, iga se pan wel nikchí komati? ¿Ix poxsan anyoltakuaktikej?

18 ¿Ankipiáj amoyix iwán ayá' antacháj? ¿Annakasyojkej iwán ayá' antakakij? ¿Ayo' ankejlámikij?

19 Kuá' nik-repartiroj cinco pan entre cinco mil tokniwan, ¿ké' chikiwi' temi' yej tatájkol yej káwigo'?

Iwán yejemen kijtojkej:

—¡Doce!

20 Jesús sej kijtoj:

—Kuá' iga siete pan nikmajmakakej cuatro mil tajtaga', ¿késki chikiwi' ankine-jnechkojkej iga inón yej ayá' kikuajkej?

Iwán yejemen kijtojkej:

—¡Siete!

21 Jesús kijtoj:

—¿Amejemen aya ankentenderowaj?

Jesús kitachaltía se pacha de Betsaida

22 Máj máj asikej ipan se altepe' yej itoka' Betsaida; iwán Jesús kiwajliguilijkej se pacha, kiteki'tajtanilijkej iga makichijchimi.

23 Iwán Jesús kimawilán in pacha iga kikixtij ipan altepe'; iwán kitálilij ichíjchal ipan iyix, iwán kitálilij imamej, iwán kitajtan siga tejtaya kita.

24 Yej pacha katka, kijtoj:

—Kena nitachá, nikita tajtaga' ken tikita kuawimej, e' nikita iga nejnemij.

25 Iwán Jesús sej kitálilij imamej ipan iyix, iwán taga' tachixtikisa', iwán achitiá'. Welja ye'tacha' este wejka.

26 Iwán Jesús kitítanya ichan, kijlij:

—Amo xaj tajkoaltepe', amo xikijto iga nimitztachaltij.

Pedro kinojma-ijtowa iga Jesús sí yéjya Cristo

27 Jesús iwán idiscipolojmej yajkij ipan ital altepe' yej itoka' Cesarea Filipo, ipan ojtí, Jesús kitajtan idiscipolojmej:

—In sekin, ¿té kijtowaj de nej?

28 Yejemen kijtojkej:

—Sekin kijtowaj iga tej tiJuan yej tabautizarowaya. Sekin kijtowaj iga tej Elías, iwán sekin kijtowaj iga tej agaj profeta.

29 Jesús kijtoj:

—In amejemen, ¿té ankijtowaj de nej?

Pedro kijtoj:

—Tej tiCristoj.

30 E' Jesús kitekimá' iga amo makijlikan ni agaj iga yéj in Cristo.

Jesús kipowa kén iga mikis

31 Iwán Jesús pe' kijlij idiscipolojmej iga poxsan yawij kiknochiwatij, kijtoj:

—Nej yej iPiltzin Taga', yawij ne-iknochiwatij poxsan iwán yawij ne-ijiyatij wewetkej yej mandarowaj iwán ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtíaj ipan iley Moisés. Yawij nemiktítij iwán ipan eyi día nia ni-ojpa-isati sej.

32 Ijkón iga kinojma-ijlijkej. Iwán Pedro kiwiga' Jesús kan iyokamej, pe' kajáywa'pa iga kijlij iga amo makijto ijkón.

33 E' Jesús mokuropa' iga kitachilij idiscipolojmej, iwán kajajwa' Pedro, kijlij:

—¡Tzitzimi', xicholo notenoj! Iga tej ayá' tikejlamiki ken Dios kejlámiki, sino que tikejlamiki ken tajtaga'.

34 Iwán Jesús kinotza' idiscipolojmej iwán la gente, kijtoj:

—Siga agaj kineki manetoka, ay'ya makichíwa yej yéj kineki, iwán manejnemi ipan noojwi, malej iga makiknochiwakan poxsan este makimiktikan.

³⁵ Iga yej ayá' motemakas iga makimiktikan, yawi mikiti; e' nochi yej makimiktikan iga nej netoka iwán iga kipowa ye'noticiaj, inón sí momanawij.

³⁶ ¿Té motanilij taga' siga makipiá nochi yej ono' ipan inín tajli, iwán makipolo iyalmaj?

³⁷ ¿Ke' wel kixtawas iga makikowa iyalmaj?

³⁸ Siga ipan inín tajli kan mopoxchiwa yej ayekti agaj mapinawa iga notájtól iwán iga ne-ixmati, nej nō yej iPiltzín Taga', nia nikijtoji iga ayéj nodiscipoloj. Inón nikijtoj kuá' niwí' sej ipan itawilyo noTaj Dios, kuá' niwí' iwán iyangelejmej.

9

¹ Jesús nō kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga sekin yej nij onokej ayá' mikiskej este makitakan kén iga Dios reinarowa iga ipoder.

Kén iga Jesús se'pay nesi iga tawía ixaya

² Kuá' pánoja seis días, Jesús yajki ipan se tepe' yej wejkapan, kiwiga' petz Pedro, Jacobo, iwán Juan; iwán ompa iyixtajmej yejemej, Jesús se'pay nesi'.

³ Itzótzol este xōta', mokuépa' este ichkati'; ayagaj ijkón wel kikajtewa malej iga makiye'paka.

⁴ Iwán discipolojmej kitakej iga nesikoj ikyapapofetajmej Elías iwán Moisés; kitakej iga tatapojtokej iwán Jesús.

⁵ Pedro kijlij Jesús:

—Tamachtiani, iyektiá iga nigaj nonokej! Manikchiwakan eyi ranchojtzitzin, se iga tej, se' iga Moisés iwán se' iga Elías.

⁶ Kijtoj ijkón iga ayo' kimatiá te kijtowa iga discipolojmej poxsan majmatoyaj.

⁷ Íkuá'san temoj mixti ipan yejemen, iwán kitzakuakej, iwán ipan inón mixti kikakikej se tájtól yej wālj ipan cielo, kijtoj:

—Ininwa' nokta in noPiltzín yej nikpoxchokiliá. Yéj xikakikan.

⁸ Kuá' discipolojmej tachixtikiskej, ayo' onoyaj in sekin, iséltisan Jesús onoya iwamej.

⁹ Kuá' némiya temotiyaj ipan inón tepe', Jesús kijlij idiscipolojmej iga amo makipowilikan agaj inón yej kitakej, kémano', este kuá' kimiktiskeja iwán ojpa-isas sej, yéj yej iPiltzín Taga'.

¹⁰ Inón iga yejemej ayagaj kipowilijkej, malej iga motajtantoyaj iga te an kijtowa iga Jesús iga ojpa-isas sej.

¹¹ Iwán kitajtankej Jesús:

—¿Te iga yej tamachtíaj ipan iley Moisés kijtowa iga achto wí' ikyapapofetaj Elías?

¹² Jesús kijtoj:

—Kena, melá' iga Elías wí' achto, iga yéj nochi kiye'talij. ¿Kén kijtowa kan ijkulijto' itájtól Dios iga nej yej iPiltzín Taga'? Kijtowa iga poxsan yawij ne-iknochiwatij, iwán nepinajtiskej.*

¹³ E' nej nimitzijliáj iga Elías wálkaya, iwán la gente kichiwilijkej san ken kinekikej, ijkón kensan ijkulijto' iga te yawij kichiwilitij yéj.

Jesús kachitialiá se chokotzin yej kipiá malespíritoj

¹⁴ Iwán mokuépkkej kan onokej sekin discipolojmej, kitakej iga mia' gente onoyaj, iwán yej tamachtíaj ipan iley Moisés motenkitzkijkej iwán discipolojmej.

¹⁵ Iwán kuá' kitakej Jesús, pox pakikej, iwán nochi motajtalojkej iga kixnankej Jesús.

¹⁶ Iwán Jesús tatajtan:

* 9:12 9:12 Is 53:3

—¿Te iga nemi anmotenkĩtzkiáj?

¹⁷ Se yej ompa onoya kijtoj:

—Tamachtiani, nigaj nimitzwajliguilij nopiltzin, kipiá maļespíritoj yej kinonojtilijto'.

¹⁸ Inin maļespíritoj kansan neši' kikĩtzkiá, kiwetziltiá este talpan. Iwán ompa chijchalposoni, iwán kiguiguitzikaltiá itan. Iwán nopiltzin san kuetantikawi. Niktajtaniļkaja modiscipolojmej iga makikixtilikan, e' awelitiakej.

¹⁹ Jesús kijtoj:

—¡Mataj amejemen ayá' anmomela'confiarojtokej nopan! ¿Este kémano' máj nia nonoti iwán amejemen? ¿Este kēman nia nimitziyowijtotij? Ta' xinewajliguilikan in chokotzin.

²⁰ Iwán kiwajliguilijkej, iwán kuá' inón maļespíritoj kita' Jesús, íkuá' sej kikĩtzkij, iwán wetzi' este talpan, momimimiloj, iwán chijchalposoni'.

²¹ Jesús kitajtan itaj chokotzin:

—¿Késkiya años kipiá iga ijkín ono'?

Itaj kijtoj:

—Este iga séligo'.

²² Mia' vej inin maļespíritoj kimota nopiltzin tiko iwán atampa iga makimikti. Anwa' nimitztajtaniko, ix ayá' wel tikixtiliaya inin maļespíritoj. Xinepalewikan, achi xine-iknelikan.

²³ Jesús kijlij:

—Siga timoconfiarowa iga niwel, wel. Iga yej moconfiarowa ipan nej, nochi wel kichjwa.

²⁴ Iwán itaj inón chokotzin kijtoj recio:

—¡Nimoconfiarowa; xinepalewi iga manimomela'confiaro!

²⁵ Kuá' Jesús kita' iga nemi monechkolo, kajajwa' inón maļespíritoj, kijlij:

—Ti-espíritu yej titanonojtiliá, iwán yej titanagastzakua, nej nimitztekimaka iga xikísaya, xikáwaya in inin chokotzin, iwán ayo' sej xikalaki ipan yéj.

²⁶ Iwán maļespíritoj tzajtzi' recio, kitzetzejtzeloz sej, iwán kisa', este kitapolotijtikawi' chokotzin. Iwán mia' yej ompa onoyaj kijtowayaj iga mi'ya.

²⁷ E' Jesús kimakĩtzkij, iwán kikétza'ya in inón chokotzin; ejkatika'ya.

²⁸ Iwán Jesús yajki kalakito kalijti'. Idiscipolojmej kitajtankej Jesús kan iseltimej; kijtojkej:

—Nejemen, ¿te iga awel nikixtijkej inón maļespíritoj?

²⁹ Jesús kijtoj:

—Es que inimpa maļespíritoj awel tikixtiáj siga ayá' ti-oradowaj, iwán siga ayá' timayunarowaj.

Jesús sej kipowa iga yawi mikiti

³⁰ Kuá' ompa kiskej, panotejkej Galilea. Iwán Jesús ayá' kinekiá iga mamomati.

³¹ Kijliaya idiscipolojmej:

—Nej yej iPiltzin Taga' yawij nekĩtzkitij iwán nemiktiskej, e' ipan eyi día iga nimikis, nia sej ni-ojpa-isati.

³² E' yejemen ayá' kentenderowayaj yej Jesús kijtowaya. Kitajtanisnekiáj, e' aweliti', iga kimajmawiliayaj iga kitajtaniáj.

Jesús kipowa iga a'yéj in yej máj tayakanto'

³³ Kuá' asikej altepe' Capernaum, iwán onóyaja kalijti', Jesús kitajtan idiscipolojmej:

—¿Té in yej anmo-ijlijtiwĩtziáj ipan ojtí?

³⁴ E' discipolojmej atajtojkej, iga ipan ojtí mojlijtiwĩtziáj iga a'yéj an in yej máj tayakantos de yejemen.

³⁵ Iwán Jesús motalij, iwán kinotza' inomej doce idiscipolojmej; kijtoj:

—Si agaj de amejemen kineki máj matayakanto, mamomachili ken yej ono' este tatepotztaj iwán makipalewi nochi toknimej.

³⁶ Kimatilan se choochin iwán kiketza' tajkoyan. Kinawaj, iwán kijlij idiscipolojmej:

³⁷ —Siga agaj ki-omemawia se ken inin choochin iga netoka, ken kua' nejya yej nemi neomemawia. Iwán inon yej ne-omemawia, no ki-omemawia yej netitan.

Yej ayá' temalita inon tepalewia

³⁸ Iwán idiscipoloj yej itoka' Juan, kijlij Jesús:

—Tamachtiani, nikitakej se yej ipan motoka' kikixtia malespíritoj, e' como ayá' nemi iwán tejemen, nikawaltijkej.

³⁹ E' Jesús kijtoj:

—Amo xikawaltikan, iga yej kichiwa milagro ipan notoka', awel nemalijliá.

⁴⁰ Yej ayá' temalita inon tepalewia.

⁴¹ A'san nesi' yej mitzmakaj malej se wájkal a'ti ipan notoka' igan annetokaj, nimitzijliáj iga inon sí Dios kimakas yej yekti.

Amo te mamitzzakuli iga tiktoka Cristo

⁴² Jesús no kijtoj:

—Si agaj makichiwalti yej ayekti se de inimej yej netokaj, yej ayá' moweyimatij, máj yekti katka makipiloltikan se weyite'ti ipan ikech iwán makimotakan lámarko.

⁴³ Siga itechko moma' tikchiwa yej ayekti, ximomatajkolo; máj yekti xikalaki kan ono' Dios iwán se moma', e' amo xaj iwán ome moma' kan wewelkato' ti'ti yej awel sewi,

⁴⁴ kan okuilimej ayí' mikij iwán ti'ti ayí' sewi.

⁴⁵ Siga itechko mokxi tikchiwa yej ayekti, ximokxitajkolo, máj yekti xikalaki kan ono' Dios tikxitepon, e' amo xaj iwán ome mokxi kan wewelkato' ti'ti yej ayí' sewi,

⁴⁶ kan okuilimej ayí' mikij iwán ti'ti ayí' sewi.

⁴⁷ Iwán siga moyix mitzchiwaltia yej ayekti, xikixti, máj yekti xikalaki kan ono' Dios iga se moyix, e' amo xikalaki iwán ome moyix kan tawewelkato',

⁴⁸ kan okuilimej ayí' mikij iwán ti'ti ayí' sewi.

⁴⁹ 'Ijkón ken ti'ti kitatia tásol, iwán ista' kichiwa iga naka' amo mapalani, ijkón no yej netokaj panowaj ipan prueba iga maye'nemikan iyixtaj Dios.

⁵⁰ Ista' pox yekti, e' siga ay'ya istaweli', ¿tejas iga moneki? Amejemen xitamopakán ken ista' iwán xonokán tamelá iwán sekin.

10

Jesús tamachtia iga inomej yej mokawaj

¹ Jesús kisa' Capernaum, iwán yajki ipan estado de Judea iwán iyikan weya' Jordán ikisáyampa tonati'. Ompa sej monejnechkolo', iwán pewa' sej tamachtij ken nochipa kitekichíwa.

² Iwán sekin fariseojmej kitechojkej Jesús kansan makimawetziltikan ipan itájtol. Kitajtankej siga se taga' wel kikajtewa isiwa'.

³ Jesús kijtoj:

—¿Kén mitztekimakakej Moisés?

⁴ Yejemen kijtojkej:

—Moisés kijtoj iga se taga' wel kikawa isiwa', siga kichiwiliá se ama' kan kijtowa iga momela'kájkeja.

⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Moisés mitzkajtewilijkej inon ley iga poxsan anyoltakuaktikej.

⁶ E' kua' pewa', Dios kichij inewi yej ono', kichij taga' iwán siwa'.

7 “Inón iga se taga', kuə' monamiktiá, kikajtewas itaj iwán iye' iga mosekantískeja iwán isiwa',

8 iwán iyomextimej mochíwaskej ken sesan.” Ayo' omen, sino que sesan.

9 Inón iga amo agaj makiyokati yej Dios kisetilij.

10 Kuə' Jesús iwán idiscipolojmej onókeja kalijti', kitajtankej sej Jesús de inón.

11 Jesús kijtoj:

—Yej kiyokakawa isiwa', iwán monamiktiá iwán se', iga ijkón kichíwa, kichíwiliá yej ayékti yej áchtopa isiwa'.

12 Ijkónsan nõ siwa', siga kiyokakawa iwéj, iwán monamiktiá iwán se', iga ijkón kichíwa, kichíwiliá yej ayékti yej áchtopa iwéj.

Jesús kinawaj kókone'

13 Iwán Jesús kiwijwiguiliayaj kókone' iga makitajtanili Dios iga maye'onokan. E' discipolojmej pewakej iga kajajwakej inomej yej nemi asij iwán ikókone'.

14 Kuə' Jesús kita' iga ijkón nemi kichíwaj idiscipolojmej, kuesiwi', kijtoj:

—Xikawakan in kókone', kama manetechokan, amo xikojtzakuilikan; iga yej mochíwa ken inimej kókone', kajasi iga Dios marreinaro ipan yéj.

15 Nimitznojma-ijliáj iga yej ayá' motemakas iga Dios makimandaro ken se yej aya yolej, awel kalakis kan reinarowa Dios.

16 Iwán kinawajkej, iwán kitajtálijpa ima' iga kitenewij Dios iga yejemej.

Se rico tajtowa iwán Jesús

17 Kuə' Jesús némiya ojkui, motalojtiwalaj se taga', iwán motankuaketztikisa' itenoj, iwán kitajtan:

—Tamachtiani yej tiye'nemi, ¿té nikchíwas iga nochipa manono iwán Dios?

18 Jesús kijlij:

—¿Te iga tine-ijliá iga niye'nemi? Sésanwa' in yej kichíwa yej yékti, inonwa' Dios.

19 Tej tikmátiya ken Dios tatekimaka: “Yej namiktito' amo mayawi wan se'; amo xitamikti; amo xitachteki; amo xitakajkayawa; amo xikijto yej ayéj ijkón, xikyé'ita motaj iwán moye'.” *

20 Taga' kijtoj:

—Tamachtiani, inewi inín nikchijto' este kuə' aya niyolej.

21 Iwán Jesús kitachilij iwán kiye'ita', iwán kijlij:

—Sesan mitzpolowa iga xikchí: xiknamaka inewi yej tikpiá, iwán xikmajmaka yej ayá' motapialiáj. Ijkón tikpiás yej pox yékti ipan cielo; iwán xinétoka, malej iga este mamitzmiktikan.

22 Kuə' taga' kikagui' inón, moknomati', iwán ijkón moknomatitajki iga pox kipiaya tomin.

23 Iwán Jesús tatachá' nij neí, iwán kijlij idiscipolojmej:

—¡Pox difícil iga yej motapialiáj mamotemakakan iga Dios marreinaro ipan yejemen!

24 Iwán discipolojmej poxsan madmiradojkej iga ijkón kijtoj Jesús. E' Jesús sej kijtoj: —Nopilowan, nimitzijliáj iga se yej moconfiarowa ipan itomin, poxsan difícil iga motemaka iga Dios marreinaro ipan yej!

25 Máj wel mapano se camello† ipan ixapoyo akoxaj, que se yej motapialiá mamotemaka iga Dios marreinaro ipan yéj.

26 Kuə' discipolojmej kikakikej inín, poxsan madmiradojkej, iwán motajtaniáj:

—¿A'taj wel momanawjj?

27 Jesús kitachilij idiscipolojmej, iwán kijtoj:

* 10:19 10:19 Ex 20:12-16; Dt 5:16-20 † 10:25 10:25 Xikita glosario “Camello”.

—Tajtaga' awel kichiwaj, e' Dios wel kichwa; iga Dios ateyi yej ken awel makichwa.

²⁸ Iwán Pedro kijlij:

—NoTeko, nejemen nikajtejkej inewi yej nikpiayaj, iwán némiya nimitztokaj.

²⁹ Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitzijliáj, siga agaj kikajtewa íkal, o iyikniwan, o itaj, o iye', o isiwa', o ipilowan, o ital, igasan netokaj iwán iga kipowaj itájtól Dios,

³⁰ nimitzijliáj iga ipan inín tajli yawij kipiatiy cien vej máj, kajlimej, iyikniwan, iyemej, ipilowan iwán italmej, malej iga kijiayaj; iwán ipan se' tajli yej wí-o' nochipa onoskej.

³¹ E' mia' yej inán tayakantokej, yawij kawitij tatepotztaj, iwán yej inán onokej tatepotztaj yawij tayakantotij.

Jesús sej kijtowa kén iga yawi mikiti

³² Jesús iwán idiscipolojmej nemi yayaj Jerusalén; Jesús tapanotiaya. Discipolojmej poxsan madmiradojkej; iwán sekin kimokatokatiayaj. Iwán Jesús kinotza', iyoka inomej discipolojmej, iwán kijlijkej yej yawij kichiwilitij kuá' asis Jerusalén.

³³ Kijtoj:

—Ken ankitaj amejemen, nemi tiawij Jerusalén. Ompa nej yej iPiltzin Taga', yawij nekizkijij ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés, yawij kijtōtij iga manemiktikan iwán netitaniskej ipan imamej yej ayéj togentejpa.

³⁴ Yawij nepinajitij, nemagaskej, nechijchaskej, iwán nemiktiskej; e' ipan eyi día iga nimikis, nia ni-ojpa-isati sej.

Jacobo iwán Juan kitajtaniliáj Jesús iga masenmandarokan

³⁵ Jacobo iwán Juan, yej ipilowan Zebedeo, kitechojkej Jesús, iwán kijlijkej:

—Tamachtiani, niknekij iga achi xinechwilikan yej nimitztajtaniliáj.

³⁶ Yéj kijtoj:

—¿Te ankinekij manikchí?

³⁷ Kijtojkej:

—Xikchí iga nejemen, kuá' tiaya tirreinaroti, manimotalikan ompa kan tej timotalij, se moye'kampa, sewo' moopochkampa.

³⁸ Jesús kijtoj:

—Amejemen ayá' ankimatij te nemi ankitajtanij. ¿Ix ankijyowiskej ken nej nikijyowij kuá' ne-iknochiwaskej? ¿Ix wel ampanoskej kan nej nipanōj?

³⁹ Yejemen kijtojkej:

—Kena, wel.

Jesús kijtoj:

—Kena ankijyowiskej inewi sufrimiento ken nej nia nikijyowiti kuá' ne-iknochiwaskej, iwán ampanoskej kan nej nipanōj.

⁴⁰ E' iga ximotalikan noye'kampa o noopochkampa, inón nej ayá' nikmati, iga notaj Dios kimati a'yéj kimakas.

⁴¹ Kuá' inomej se' diez discipolojmej kimatikej inón, kikuesowilijkej Jacobo iwán Juan.

⁴² E' Jesús tanotza', kijtoj:

—Amejemen ankimatij iga yej mandarowaj ipan inín tajli, poxsan kitajtaksa igentej iwán yej gobernarrowaj, yolkisaj pan yej até iteki, kansan manesi iga mandarowaj.

⁴³ E' amejemen ayéj ijkón. Majwa' yej kineki matayakanto ipan amejemen, inón achto makipalewi toknimej.

⁴⁴ Iwán agaj yej kineki matayakanto, mamochiwa esclavo iga nochi tokniwan.

⁴⁵ Iga nej yej iPiltzin Taga' ayá' niwalaj iga manepalewikan, sino iga manitapalewi iwán iga manimiki iga mia' manixitoma yej ken ilpitokej iga ayekti kichijtokej.

Jesús kachitialiá Bartimeo yej pacha

⁴⁶ Iwán asikej Jericó. Kuá' Jesús kistiaya ompa iwán idiscipolojmej iwán poxsan mia' gente, se pacha ewatoya ipan ojten, kitajtantoya tomin. Itoka' Bartimeo, yej ipiltzimpa Timeo.

⁴⁷ Kuá' kikagui' iga nemi kitechojtía Jesús de Nazaret, pacha tzajtzi':

—¡Jesús, iPiltzin David, achi xine-ikneli!

⁴⁸ Sekin kajawakej iga ayo' matzajtzito, e' yéj majya tzajtzi':

—¡Jesús, iPiltzin David, áchikej xine-ikneli!

⁴⁹ Jesús moketza' iwán kijtoj:

—Xiknotzatij.

Iwán kinotzatoj inón pacha, kijlijkej:

—Ximoconfiaro iwán ximoketza, iga nemi mitznotza.

⁵⁰ Iwán inón pacha kitájkal itejkuix, este witóni'pa iga moketza', iwán kitecho to Jesús.

⁵¹ Jesús kitajtan:

—¿Té tikneki manimitzchijwili?

Pacha kijtoj:

—Tamachtiani, ¡nikneki manitachá!

⁵² Jesús kijtoj:

—Iga timoconfiaroj, titacha'ya, welja tia.

Iwán íkuá'san inón pacha welja tachá', iwán kitokatiájkiya Jesús.

11*Jesús asi Jerusalén*

¹ Kuá' Jesús iwán idiscipolojmej asitiáyaja Jerusalén, itenoj altepemej yej itoka' Betfagé iwán Betania, yej onokej iyixtaj tepe' yej itoka' Olivos, Jesús kititan ome idiscipolojmej,

² kijtoj:

—Xakan altepetzin yej nijígasan ono', kuá' amasiskej, ankasiskej se burro ilpito', yej aya agaj kitejkawiliá. Xikxitomakan iwán xikuajligakan.

³ Iwán siga agaj mitztajtani te iga ankixitomaj, xikijlikan: “ToTeko kineki, iwán nimanin sej mitzkawiliki.”

⁴ Yajkij, iwán kasikej inón burro ilpito' puertajtenoj ipan ojti, iwán kixitonkej.

⁵ Iwán yej ompa onoyaj kijtojkej:

—¿Té nemi ankichijwaj? ¿Te iga nemi ankixitomaj in burro?

⁶ Iwán yejemen kijtojkej kensan Jesús kijtoj; iwán kijlijkej iga wel makiwigakan.

⁷ Iwán inón burro, kiwiguilijkej Jesús, kipechtijkej burro iga yejemej itzotzolmej, iwán Jesús tejkaj.

⁸ Iwán mia' kipatawilijtiajkij itzotzolmej ipan ojti, iwán sekin kitejtekkej imajma' soya' iwán kitálijkej ipan ojti.

⁹ Iwán inomej yej tayankantiayaj iwán yej witziaj tatzimpan, pe' tzajtzikej:

—¡Mamoweyimatilti Dios! ¡Mamoweyimatilti yej kititani toTeko Dios!

¹⁰ ¡Mamoweyimatilti yej wí' mandaroki ken mandaroy rey David! ¡Mamoweyimatilti Dios yej ono' ipan cielo!

¹¹ Jesús asi' Jerusalén iwán kala' weyitiopan.* Iwán kuá' nóchiya kita' yej ompa ono', iga némiya tayowati, yajkij Betania iwán doce idiscipolojmej.

Jesús kitemowa itakilka higuerajkuawi' iga makikua

¹² Kuá' tanési'ya sej, kiskej Betania; Jesús mayana'.

* **11:11 11:11** Xikita glosario “Weyitiopan”.

13 Iwán wéjkasan kita' se higuerajkuawi'† yej iswayoj, iwán yajki kitato siga kipiá itakilka, e' kita' iga ayá' takto', akasi' nité, petz iyiswayosan puej aya itiempoj iga maono yej yoksi'.

14 Jesús kinotza' inón higuerajkuawi', kijlij:

—Ayo' agaj mitzkualij motakilka.

Iwán idiscipolojmej kikakikej Jesús.

Jesús tatatajkali ipan weyitiopan

15 Asikej Jerusalén. Iwán kuá' Jesús kala' ipan ipatiojyo weyitiopan, kikijkixtij yej ompa tanamakatokej, iwán yej takojtokej. Iwán kitzijtzinkuepa' mesajmej kan mokambiarowa tomin iwán kan motaliáj yej kinamakaj jojtokomej.

16 Iwán Jesús kijtoj iga awel panowa agaj ipan ipatiojyo weyitiopan siga kiwiga tejté.

17 Iwán Jesús kijtoj:

—Kan ijkuilijto' itajtól Dios, ijkín kijtowa: “Nókal yawi motokawiti kajli kan oradowaj de inochi paismej”, e' amejemen ankikueptokej kan miyanaj yej tachteki.

18 Iwán ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley, kimatikej te kichij Jesús, iwán kitemowayaj ken iga makimiktikan iga kimajmawiliayaj, puej nochi kiye'itayaj ken iga tamachtiá.

19 E' kuá' némiya takomiti, Jesús kisa' Jerusalén.

Discipolojmej kitaj iga wa'ya higuerajkuawi'

20 Iwán yowalti' kuá' panotiayaj, kitakej iga higuerajkuawi' wa'ya este inelwayo.

21 Iwán Pedro kejlan, iwán kijlij Jesús:

—Tamachtiáni, ta' xikita in higuerajkuawi' yej yalwa tikajajwa', an sí wa'ya.

22 Jesús kijtoj:

—Ximoconfiarokan ipan Dios.

23 Nimitznojma-ijliáj, iga a'san makijli inepa tepe': “Xicholo ompa kan tono', iwán xaj lámako”, siga momela'confiarowa iga inewi iyalmaj, iwán siga kicredowa iga inón yej kijtoj yawi mochiwati, ijkón mochiwas.

24 Inón iga nimitzijliáj iga inewi yej ankitajtaniliskej Dios kuá' nemi an-oradowaj, iwán siga ankicredowaj iga mitzmasukeskej, ijkón mochiwas.

25 Iwán kuá' nemi ankitenewiáj Dios, siga agaj tikuesowilijto', xikelkawili yej mitzchijwilij, ijkón no amoTaj yej ono' ajko ipan cielo mitzelkawiliskej yej ankichijkej yej ayekti.

26 Siga amejemen ayá' ankelkawiliáj yej agaj mitzchijwiliáj yej ayekti, amoTaj yej ono' ipan cielo ayá' no mitzelkawiliskej yej ankichijwaj yej ayekti.

Kimatisnekij kén iga Jesús mandarowa

27 Iwán sej mokuepkej Jerusalén. Jesús nemiá weyitiopan, kitechotoj ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley iwán yej kimandarowaj judiyojmej,

28 kitajtankej Jesús:

—¿Té moteki in tej iga tikchiwa inín? ¿A' mitztekimá' iga wel xikchiwa inín?

29 Jesús kijtoj:

—Nia no nimitztajtanitij, iwán xine-ijlikan iwán nimitzijliskej a'yéj netekimá' iga nikchiwa inín.

30 ¿A'yéj kititan Juan iga matabautizaro? ¿Ix Dios kititan, o tajtaga'? Xine-ijlikan.

31 Iwán yejemensan motatapowiayaj, mojliayaj:

—Siga tikijtoskej iga Dios kititan Juan, Jesús yawi kijtoti: “¿Te ígataj ayá' ankitajolkakikej?”

† 11:13 11:13 Xikita glosario “Higo”.

³² Iwán awel tikijtoskej iga kititan tağa'.
Ijkón kijtojkej ga kimajmawiliáj la gente, iga nochi kimatiá iga Juan Dios kitajtolmakaya.

³³ Iwán kijlijkej Jesús:

—Anikmatij.

Iwán Jesús kijtoj:

—Nej nọ ayá' nimitzijliáj a'yéj netekimaka iga manikchıwa ijkın.

12

Jesús kipowa iga monsojmej yej małojmej

¹ Iwán Jesús pewa' tatařapowij kan mamıxkuıtilo, kijtoj:
—Se tağa' kitoga' uvajjoj. Kikolařtij, iwán kichij se pozo kan mopatzka uva. Kichij se torre iga wel matachalo noyan kan ono' uvajjoj.

'Iwán kitakewaltij* sekin tekipanowanimej iwán yajki wejka.†

² Kua' némiya yoksi uva, iteko kititan se monsoj, kijlij: “Xaj xiktajtanılıti yej nemi tekipanowaj iga manemakákanya uva ke' nej netoçarowa.”

³ E' yejemen kikıřzkijkej iwán kimagakej iwán akimakakej nité.

⁴ Iteko uvajjoj kititan se' monsoj; e' inón nọ kitewijkej, kikuajkuatřayankej iwán kuajkuantas kijlijkej.

⁵ Kititan sewo', inón sí este kimiktijkej. Máj máj kititan sekin, inomej nọ kimagakej iwán sekin kimiktijkej.

⁶ 'E' kipiaya se ipiltřin yej poxsan kichokiliaya iwán kititan inón, kijtoj: “Inın sí nopiltřin kiye'itaskej.”

⁷ E' tekipanowanimej, yejémensan kijtojkej: “Inınyawa' in yej yawi moçıwati iteko inın tajlı, yej itajpa kikajřewas, matikmiktıkanya nokta iga makawi ital iga tejemej.”

⁸ Iwán kikıřzkijkej, kimiktijkej iwán kikıřtijkej ipan uvajjoj.

⁹ Iwán Jesús tatařtan:

—¿Té an kichıwas iteko mjılı? Wı' iwán kimiktij inomej tekipanowanimej, iwán inón uvajjoj kimakas se' tekipanowanimej.

¹⁰ '¿Ix ayı' ankitaj kan ijkın ikuılıřto'? Kijtowa:

Yej nemi kalçıwaj kitajkalkej se te'ti yej kijtojkej iga ayekti, e' inonya yej moçıwako máj ye'te'ti.

¹¹ Ijkón kichij tořeko, iwán poxsan timadmiradowaj iga tikitaj.

¹² Iwán kinekiáj makipřesowıkan Jesús iga kimatikej iga yejemej nemi kikajkaktiáj. E' kimajmawilijkej yej ompa çapantoyaj, kikajřejkej iwán yájkija.

Fariseojmej kitajtanij Jesús siga yekti mamoiřtawawo impuesto

¹³ E' despuéj kititanilijkej sej sékino' más fariseojmej iwán sekin yej kitokaj rey Herodes,‡ kansan Jesús makijto tejté iga wel makitelwıkan.

¹⁴ Kua' inomej asitoj, kijtojkej:

—Tamachtiani, nikmatij iga tej ómpaya ken tikijtowa, iwán tej ayá' tikçıwiliá caso ken mitzijliáj, tej nochi ijkonsan tikjuřgarowa; melá' iga titamachtia yej Diospa iyojwi. ¿Ix yekti manikixřawakan impuesto iga rey César§ o ayá'? ¿Ix nikmakaskej o anikmakaskej?

¹⁵ E' Jesús kimati' iga kimawetzıřtijnekiáj, kijtoj:

—¿Te iga annepřarowaj? Xinewajlıguılıřkan se tomin, iga manikita.

* **12:1 12:1** Ikuayo uva pox wejkařa, wel řaki 20 años o máj, ijkón iga wel kitakewaltij uvajjoj. Xikita glosario “Uva”. † **12:1 12:1** Is 5:1-2 ‡ **12:13 12:13** Inimej judiyojmej achi ken monamakakej iga kipařewıayaj rey Herodes yej de los romanos yej řıřtikmej yej kitaksayaj judiyojmej. § **12:14 12:14** Xikita glosario “César”.

16 Kiwajliguilijkej, iwán kuá' kita', Jesús tatajtan:
—¿Inín a'yéj ixaya' iwán a'yéj itōka' yej nigaj ijkuilijto'?

Yejemej kijtojkej:

—Rey César.

17 Iwán Jesús kijtoj:

—Xikmakakan rey César yej yéjpa itatki, iwán xikmakakan Dios yej yéjpa itatki. Iwán fariseojmej san tajtachixtikajkej iga yej kijtoj.

Saduceojmej kijtowaj iga yej míkto'ya ayo' wel ojpa-isa

18 Iwán sekin saduceojmej* yajkij kitatoj Jesús. Yejemej kijtowaj iga yej mikij ayo' ojpa-isaj, iwán ijkín kitajtanjkej:

19 —Tamachtiani, Moisés ne-ijkuilowilijtikajkej inín ley; siga se taga' miki, iwán kikawa isiwa', e' ayá' kikajtewa nisé ipiltzín, iyiknín inón yej migui', kikuis inón viuda iga ken kuá' makipiá ipilowan yej migui'.

20 Onoyaj siete tajtaga' yej sesan itajmej iwán sesan iyemej. Yej tekoko achto monamiktij, e' migui' kuá' aya pilwaj.

21 Iwán imámil inón yej migui' monamiktij iwán yej katka isiwa' yej mi', iwán no migui', iwán ayá' no kikajtej ipilowan. Iwán ijkonsan no mochij iwán se' imámil.

22 Ijkón inomej siete, nochi monamiktijkaj iwán inonsan siwa', iwán ayagaj kikajtej ipiltzín. Iwán máj máj migui' no siwa'.

23 In kuá' ojpa-isaskej yej miktokej, ¿katiapa an de inón siete mochibas iwéj in inón siwa'?, iga namiktitoya iwán inochimej.

24 Jesús kijtoj:

—Amejemen ayompa antajlamikij iga ayá' ankixmatij itájtōl Dios, niga yej wel kichíwa.

25 Kuá' yej miktokej ojpa-isaskej, ay'ya monamiktiskej, niga ipilowan ayo' kinamiktiskej, iga mochibaskej ken tikita iyangelejmej Dios yej onokej ipan cielo yej no ayá' monamiktiá.

26 E' iga ojpa-isaskej yej miktokej, ¿ix ayí' nokta ankileerowaj kan kén iga Dios tajtoj ipan se witzako' yej wewelontoya? E' Dios kijlij Moisés: “Nej niDios, yej iDiospa no Abraham, Isaac iwán Jacob.”†

27 Dios ayéj iDios yej miktokej, sino que iDios yej isatokej; amejemen ayompa antajlamikij.

Jesús kijtowa katiapa mandamiento yej amo nokta mamoełkawa

28 Ompa asito no se yej tamachtia ipan iley Moisés; yéj takaktoya kuá' Jesús tatapojtoya iwán kimatia iga ompay ken kijlij yej iwán tatapojtoya. Kitajtan:

—De inewi mandamiento yej ono', ¿katiapa an yej achto?

29 Jesús kijtoj:

—Yej máj achto mandamiento ijkín kijtowa: “Ta' xikaki, gente de Israel, toTeko Dios, yéjsan iselti toTeko.

30 Xikchokili moTeko Dios iga inewi moalmaj, iwán iga inochi moespíritoj iwán iga inewi motájpai iwán yéj nochipa xikejlanto.”‡ Ininwa' in yej máj achto mandamiento.

31 Iwán ono' sewo' áchisan ijkōmpa, kijtowa: “Xikchokili moknín kensan tej timochokiliá.” Ateyi se' mandamiento yej máj valerowa ken inimej.

32 Iwán inón yej tamachtia ipan la ley kijlij:

—Ompay ken tikijtoj Tamachtiani iga ono' sesan Dios, iwán ateyi se' ken yéj.

33 Iwán iga matiknekikan toDios iga inewi toalmaj, iga inewi toespíritoj iwán iga inewi totájpai, iwán yéj nochipa matikejlantokan iwán matikchokilikan toknín

* 12:18 12:18 Xikita glosario “Saduceo”. † 12:26 12:26 Kuá' ijkín kijtoj Dios, ikay mikikej inimej tajtaga'. Ex 3:6 ‡ 12:30 12:30 Dt. 6:5

kensan tejemej timochokiliáj. Iga ijkón mochiwa máj valerowa que nochi ofrenda yej motatiá iga momaka Dios.

³⁴ Kuá' Jesús kita' iga ómpaya ken kijtoj, kijlij:
—Alınsan poliwi iga Dios marreınaro ipan tej.
Iwán ayo' agaj máj mixewij iga kitajtajan.

In Cristo, ¿a'yéj ipiltzin?

³⁵ Jesús tamachtijtoya tiopan; kijtojtoya:
—¿Te iga yej tamachtíaj ipan la ley kijtowaj iga Cristo ipiltzin David?

³⁶ Porque David kijtoj kuá' kitajtolmá' iyEspíritoj Dios, kijtoj ijkín:
ToTeko kijlij noTeko:

“Ximotali iladoj noye'ma' kan nimandarowa,
este que maniktali mokxitampa yej mitzijiyaj.”

³⁷ ¿Kén wel Cristo yej itatitan Dios ma-ipiltzin David, esi David no kijliá iga iTeko?
Iwán yej polijtoyaj kiye'kaktoyaj.

Jesús tanonotza iga ayompa nemij yej tamachtíaj ipan la ley

³⁸ Jesús ijkín tamachtíaya:
—Amo mamitzkajkawakan yej tamachtíaj ipan iley Moisés, puej kiye'matij iga makinentikan sotantzótzol, iwán kinekij makisaludarokan tajkoaltepe'.

³⁹ Yejemen motalijnekij tiopan-ijti' ipan ye'asientos kan motaliáj yej máj tayakantokej, iwán ijkonsan no kinekij makichiwakan kan takualo,

⁴⁰ iwán kikuiliáj ikalmej yej wewejmikikej, iwán mopajpantiáj iga wejkawaj iga oradowaj. Yejemen máj yawij kicastigarotij.

Kitaliá iyofrendaj se yej wewejmí' yej amotapialiá

⁴¹ Se vej Jesús ewatoya tiopan, kitztoya kén iga kakiayaj iyofrendajmej ipan cajon, iwán mia' yej motapialiáj kakiayaj komati tomın.

⁴² Iwán wıaj se yej ayá' motapialiá iwán ipan cajon kakij ome tomın de cobre yej ayá' pox valerowa.

⁴³ Iwán Jesús kinotza' idiscipolomej, kijlijkej:
—Nimitznojma-ijliáj iga inın siwa' yej wewejmí', yej ayá' motapialiá, kakij máj que nochi yej nemi kakiáj tomın ipan cajomej;

⁴⁴ puej nochi kitalıkej yej kisobrrowaj; e' yéj, malej ayá' motapialiá, kimá' inewi yej kipiaya iga takuaya.

13

Jesús kijtowa iga yawi moxixitınati weyitiopan

¹ Kuá' Jesús kısa' weyitiopan, se idiscipoloj kijlij:
—ıTamachtiani, ta' xikita kejke'pa te'ti, iwán kejke'pa kalwewetkej!

² E' Jesús kijtoj:
—¿Ankitaj inımej kalwewetkej? Nıgaj ayá' yawi kawiti nisé te'ti yej manenekpanijto. Nochi yawij moxixitınatij.

Jesús kijtowa yej yawi mochiwati kuá' aya poliwiło

³ Jesús iwán idiscipolomej yajkij ipan tepe' yej itoka' Olivos, yej ono' iyıxtaj weyitiopan. Iwán kuá' Jesús ewato' ompıga, Pedro, Jacobo, Juan iwán Andrés, ijkín kichtakatajtankej:

⁴ —Nıknekij xine-ıjlıkan kéman mochiwas in inón. ¿Té mo-ıtas kuá' ayo' wejka iga nochi inın mochiwas?

⁵ Jesús kijtoj:
—Amo agaj mitzkajkawawaskej,

⁶ iga mia' yawij witzetij iwán mopajpantiskej iga nej, siempa ayéj. Ijkín kijtoskej: “Nejya el Cristo”; iwán mia' yawij kikajkayawatij.

⁷ 'E' kuá' amejemen ankikakiskej momijmiktilo nijnijiga, amo ximajmawikan, ijkón nokta yawi mochiwati; e' aya yej iga poliwiwoj.

⁸ Iga se país momijmiktij iwán sewo', iwán se nación momijmiktij iwán se'; onos talolin nijnijiga, iwán poxsan apistajtiás iwán nijnijiga mokuejkuesoloj; Nochi inín aya yéj iga poliwiwoj, péwao' iga moknochiwalo.

⁹ 'E' ximocuidarokan amejemensan iga mitzwigaskej kan onokej yej mandarowaj iwán tiopan mitzmagaskej, iwán iga annetokaj mitzwigaskej iyixtaj yej mandarowaj iwán reyejmej; ijkón iga wel antajtoskej de nej iyixtajmej.

¹⁰ E' kuá' aya poliwiwo, mopowas noyan ipan tajli kén iga Dios tamawanawia.

¹¹ E' kuá' mitzwigaskej iyixtaj yej mandarowaj, amo xitayokoyakan iga te ankitoskej, niga xikejlanokan. Ankijoskej yej íkuá' Dios mitzijliskej iga xikijtokan; iga ayéj amejemen yej antajtoskej, sino que iyEspíritoj Dios.

¹² Se toknin yawi kitelwiti iyiknin iga makimiktikan, iwán tetaj kitelwij ipiltzin iga makimiktikan, iwán tepilowan kitelwiskej itajmej iga makimiktikan.

¹³ Nochi yawij mitzijiyatij iga nej annetokaj; e' yej moconfiarojto' nochipa ipan nej, inón momanawij.

¹⁴ 'El profeta Daniel kijkuiloj* iga mochiwas yej pox ayekti weyitiopan-ijti'; kuá' amejemen ankitaskej iga ono' yej akajasi iga maono weyitiopan-ijti', —yej kileerowa makentendero—, yej onoskej ipan estado de Judea, mayákanya ipan tepeyoj.

¹⁵ Yej onos iyixko kajli ipan ipetayo, ayo' matemo, niga makalaki iga makikijixti yej kipiá kalijti';

¹⁶ iwán yej nemi imilpan, ayo' mayawi ichan iga makikuiti itzótzol.

¹⁷ ¡Lástima siwatkej inón día iga yej tatalaxwijtokej iwán yej tachichitijtokej!

¹⁸ Xiktajtanilikan Dios iga kuá' ancholoskej amo kuá' sektaj;†

¹⁹ porque inomej días poxsan moknochiwaloj, este ayí' ijkón mo-ita' desde iga kichij Dios inín tajli, iwán ayí' ijkón mochiwas.

²⁰ Siga toTeko ayá' kixeloj inomej días, ayagaj momanawij; e' kixeloj iga kichokilia inomej yej yéjpa kitapejpen.

²¹ 'Iwán siga agaj mitzijliskej: “Ta' xikitakan nigaj ono' Cristo”, o “Ta' xikitakan nepa ono’”, amejemen amo xiktajtolkakikan.

²² Iga yawij witzetij iwán mopantiskej iga nej, siempa ayéj, kijtoskej “Nejya niCristo”, iwán kijtoskej iga yejemen profetajmej iga Dios kitajtolmakaj, siempa takajkayawaj. Yawij kichiwatij milagrojmej yej ayi'pa mo-ita iga matakajkayawakan, este wel anka kikajkayawaskej yej Dios kitapejpen.

²³ E' xiky'kakikan, iga áchtoya nochi nimitzmatiltijkej.

Kén iga yawi sej witzeti Jesús yej iPiltzin Taga'

²⁴ Jesús kijtoj:

—Kuá' pánojya inomej días iga moknochiwaloj, yawi takomitiati iga ay' tawij tonati', niga ay'ya tametztonas;

²⁵ sitalimej yej onokej ipan cielo wejwetziskej, nochi yej ono' ipan cielo mojolinaskej.

²⁶ Íkuá'ya ne-itaskej nej yej iPiltzin Taga' yej niwi' ipan mixti, nitawijtiwi' iga noweyipoder.

²⁷ Iwán niktekimakas noangelejmej iga recio matapitzakan iga trompeta iga makinejnechkokan yej niktapejpen yej nijnijiga onokej noyan ipan tajli.

* 13:14 13:14 Dn 9:27; 11:31; 12:11 † 13:18 13:18 Mt 24:20

²⁸ 'Ximixkujtikan ipan higuerajkuawi': Kuá' ankitaj némiya kisa iseliska iwán némiya iswayowi, ankimatij iga wí'ya tonalis.

²⁹ Ijkonan nō kuá' ankitaskej iga némiya mochiwa nochi yej nimitzijlijkej, xikmatikan iga ay'ya ke' poliwi iga nej níwí'ya sej.

³⁰ Nimitzijliáj iga nochi inín mochiwas kuá' aya mikij yej inán onokej.

³¹ Cielo iwán tajli poliwisekej, e' yej nikijtoj, nochi yawi mochiwati.

³² 'E' ayagaj nokta kimati te día o te hora, ayagaj kimati, niga angelejmej yej onokej ipan cielo, niga nej yej iPiltzin Dios, iséltisan noTaj Dios kimati.

³³ 'Inón iga amejemen xisatokan, xitachixtokan iwán xiktenewijtukan Dios iga ayá' ankimatij kēman mochiwas.

³⁴ Nej ken se taga' yej yajki wejka, kuá' aya kisa ichan, kitekimá' itekipanowanimej, sejsé kimá' itekipanól iwán kititan iga se matachixto ipan kalten.

³⁵ Amejemen xisatokan iga ayá' ankimatij kēman wí' iteko kajli, tayowakan, o tajkoyówal, o kuá' takuika kayo, o yowalti';

³⁶ amo santá' niwejkisaki iwán nimitzasikij ankojkochtokej.

³⁷ Yej nimitzijliáj amejemen, nochi nikijliáj: xisatokan.

14

Sacerdotejmej ijefejmej kitemowaj kén iga makikitzkikan Jesús

¹ Poliwasan dos días iga mo-ilwichiwiliá la Pascua,* iwán iga mokua pan yej ayá' kipiá levadura.† Ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtíaj ipan iley Moisés kitemowiliayaj kén iga makikitzkikan Jesús malej iga matakajkayawákampa iwán makimiktikan.

² Kijtoyawaj:

—Ayá' tikchivaskej kuá' nento' ilwi', iga amo makuesiwilo.

Se siwa' kitoyawa yej ajwiya' ipan itzontekon Jesús

³ Mij Jesús onoya ipan altepetzin yej itoka' Betania, onoya ichan Simón yej kipiaka lepra. Mij kixnantoya mesa, asi' se siwa' yej kinentiaya se boteyajtzin yej chijto' iga te'ti yej itoka' alabastro. Ípan kiwiga' aceite yej ajwiya' yej kijliáj nardo yej pox patiyoj; iwán inón siwa' kikechposte' boteyajtzin, iwán kitoyawilij ipan itzontekon Jesús.

⁴ E' sekin yej ompa kitajtachilijtoyaj, kuesiwikej iwán kijtojkej:

—¿Te iga kiyokatoyajkej inín aceite yej pox ajwiya'?

⁵ Masejtaj monamá' iga ke' se kitaniá trescientos días iga mamomajmaka yej ayá' motapialiáj.

Iwán kajajwakej inón siwa'.

⁶ E' Jesús kijtoj:

—Xikawakan. ¿Te iga ankikuejkuesowaj? Yéj nechiwilij yej yekti.

⁷ Yej ayá' motapialiáj, nochipa onoskej amowan, iwán kuá' ankinekiskej wel ankipalewiáj; e' nej ayá' nochipa nij anepiaskej.

⁸ Inín siwa' kichij yej wel kichí, machtówija iga netalilij yej ajwiya' ipan notzontekon, iga ijkon nechiwiliskej kuá' yawij netokatij.

⁹ Nimitzijliáj iga kansan ipan inewi inín tajli mopowas kén iga Dios tamanawia, yawi nō mopowati yej kichij inín siwa', iwán ijkon moejlamikis yej kichij.

Judas kinamaka Jesús

¹⁰ Judas Iscariote, se de inomej doce idiscípulojpa Jesús, yajki kitato ijefejmej sacerdotejmej iga kijlito iga yéj yawi kipalewiti iga makikitzkikan Jesús.

* 14:1 14:1 Xikita glosario "Pascua". † 14:1 14:1 Xikita glosario "Levadura".

11 Kuá' yejemen kikakikej inón, poxsan pakikej iwán kijlikej Judas iga yawij kimakatij tomin. Iwán íkuá'ya Judas pewa' iga kitejoj kéman wel makikitzkikan Jesús.

La Santa Cena

12 Ipan día kuá' pewa' iyilwiyo la Pascua, kuá' mokua pan yej ayá' kipiá levadura, momiktiá se borregoitzin iga mokua, discipolomej kitajtankej Jesús:

—¿Kán tikneki manimitzchiwilitij tákual iga tikilwichiwiliskej la Pascua?

13 Iwán Jesús kititan omen idiscipolomej, kijlij:

—Xakan Jerusalén, iwán ompa ankitechoskej se taga' kiwiga a'ti ipan akomi'. Inón xiktokakan,

14 iwán kan yéj kalakis, xikijlikan iteko inón kajli: “Kijtowa in Tamachtiani: ¿Ipan katiapa cuarto nicenaroj ipan iyilwi la Pascua iwán nodiscipolomej?”

15 Iteko kajli yawi mitznextilitij se weyi cuarto pan segundo piso kan óno'ya nochi yej ankinekiskej, ompa xikchiwakan yej tikuaskej.

16 Discipolomej yajkij iwán asikej altepe', iwán kasikej nochi kensan kijtoj Jesús; iwán ompay kichijkej tákual iga kilwichiwiliáj la Pascua.

17 Kuá' tayowáti'ya, Jesús iwán doce idiscipolomej, yajkij ompa.

18 Kuá' kixnantókeja mesa iga takuaj, Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga se de amejemempa yej nemi nigaj íwan nisentakua, yawi nenextiti iga manekitzkikan.

19 Iwán yejemej moknomatikej, mosepantajtaniáj:

—¿Ix nejya an?

Se' nq kijtoj:

—¿Ix nejya an?

20 Jesús kijtoj:

—Se de amejemen yej andocejmej, yej íwan nemi nisentakua ipansan inin plato, inonwa' in yej yawi ne-ichtakanextiti iga manemiktikan.

21 Nimitzijliáj iga nej yej iPiltzin Taga' yawij nemiktitij ken ijkuilijto'; e' ilástimaj inón taga' yej yawi ne-ichtakanextiti iga manemiktikan! Máj yékti katka iga inón taga' amo maki-onoltikan.

22 Mij nemi takuaj, Jesús kikui' se pan, kimá' gracias Dios iwán kitatajkoloj iga kimajmá' idiscipolomej. Kijtoj:

—Xikuikan inin pan iwán xikuakan, ininwa' nocuerpoj.

23 Iwán Jesús kikui' vaso yej kipiá vino, kimá' gracias Dios, iwán kimajmá' idiscipolomej, iwán inochin konijkej.

24 Jesús kijtoj:

—Inin kijtojneki noesyó iga nikchiwa se'ya pacto, iwán toyawis iga mia' maye'ono iyixtaj Dios.

25 Nimitzijliáj iga ayo' máj nikonij uva iyayo, nikonij sej nuevo vino este kuá' nonos kan reinarowa Dios.

Jesús kijtowa iga Pedro yawi kijtoti iga akixmati

26 Kuá' tami' kitakuikilijkej Dios, yajkij ipan se tepe' yej itoka' Olivos.

27 Iwán Jesús kijtoj:

—Amejemen amonochin ankikajtewaskej iga anmoconfiarowaj ipan nej inin yówal iga ijkín ijkuilijto': “Nimiktij iteko borregoimej, iwán borregoimej papayiniskej.”

28 E' kuá' ni-ojpa-isas sej, kuá' anyaskej Galilea, nej achto niati.

29 Pedro kijtoj:

—Malej iga inochin mamitzsenkokajtewakan, e' nej ayá'.

30 E' Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliá iga inín yówal, kuá' aya takuika kayo ome vej, tej eyi vejya tikijtoj iga ayá' tine-ixmati.

³¹ E' Pedro sej kijlij Jesús:

—Malej iga matisenmikikan, nej ayá' nikitj iga ayá' nimitzixmati. Iwán inochin ijkón kijtojkej.

Jesús oradowa ipan se kuayojtzin yej itoká' Getsemaní

³² Iwán asikej kan kijliáj Getsemaní, iwán kijlij idiscipolomej:

—Nijo' ximotalikán, nej maniao' manitajtoti wan Dios.

³³ Kiwigákejsan petz Pedro, Jacobo iwán Juan kan oradoto. Iwán Jesús pewa' iga poxsan moknomati' iwán moyolmiktij.

³⁴ Iwán kijtoj:

—Poxsan nimoknomati este ken nimikisnékiya. Nijo' xikawikan wan xisatokan.

³⁵ Iwán Jesús yajki achi máj wejka, iwán motankuaketza' talpan iga kitajtanilij Dios siga wel amo makiknochiwakán ken yawij kichiwilitij íkuá'.

³⁶ Ijkín kitenewij Dios:

—NoTaj, noPapaj tej nochi wel tikchiwa; xinemanawi kuá' yawij ne-iknochiwatij, e' amo mamochiwa ken nej nikneki, mamochiwa ken tej tikneki.

³⁷ Iwán Jesús yajki sej kan ono' idiscipolomej, kasitj kojkochokej; iwán Jesús kijlij Pedro:

—Simón, ¿ixtaj tikochto'? ¿Ix awel achi xisato malej se hora?

³⁸ Xisatókanya, iwán xi-oradokan iga amo mamitztanilikán Tzitzimi'. Nikmati iga amoalmaj kineki xikchiwakán ken nej nikneki, e' amogánajsan awel ankichiwaj.

³⁹ Yajki sej oradoto iwán kijtoj inomejsan tájtól ken achto.

⁴⁰ Kuá' sej yajki kan onokej idiscipolomej, sej kasitj kojkochokej iga poxsan kochisnekiáj, inón iga aweljo' te kijtojkej.

⁴¹ Kuá' eyi vejya iga oradotoyay, kijtoj:

—¿Ix ankojkochokejo'? ¿Nemi anmosewiáj? Wítzeja yej kipoxchiwaj yej ayekti iga yawij nekitzkitij nej yej iPiltzin Taga'.

⁴² Ximoketzakan, matiákanya; wí'ya yej nenextiá.

Kiwigaj preso Jesús

⁴³ Jesús tatapojtóyao' kuá' asiko Judas, se de inón doce yej idiscipolopja katka. Judas walaj iwán mia' gente yej kiwajligakej espada iwán kuawi'. Inomej kititankej ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtíaj ipan la ley iwán yej kimandarowaj judiyojmej.

⁴⁴ Ijkín kijtoj Judas kuá' aya kinextiá katiá in Jesús:

—Yej ankitaskej nikpipitj, inonya nokta xikitzkikan iwán xikye' ilpitiakan.

⁴⁵ Kuá' asi' itenój Jesús, kijlij:

—Tamachtiani, Tamachtiani.

Iwán kipipitj.

⁴⁶ Iwán kikitzkijkej Jesús, iwán kiwigakej.

⁴⁷ E' se de inomej yej onoya iwán Jesús, kikixtij iyepadaj,‡ iwán kinagasté' itekipanowaní ijefej sacerdotejmej.

⁴⁸ Iwán Jesús kijtoj:

—¿Ix anwalkej annekuikoj ken kuá' se yej tachte'? ¿Ix inón iga ankiwajligakej espada iwán kuawi'?

⁴⁹ Nej nochipa nonoya amowan iga nitamachtijtoya weyitiopan, iwán ayí' annekitzkijkej. E' inín nemi mochíwa kensan ikuilijto' ipan itájtól Dios.

⁵⁰ Iwán nochi discipolomej kikajtejkej iselti Jesús, iwán chojcholojkej.

Chokotzin yej choloj

‡ 14:47 14:47 Xikita glosario "Espada".

51 E' se chokotzin kitokatiaya Jesús, tejkuixtiaya iga se tzótzol, iwán kikitzkijkej;
 52 e' yéj ompa kikaijey itzótzol iwán choloy ipetzkan.

Jesús iyixtaj yej kimandarowaj judiyojmej

53 Iwán kiwigakej Jesús iyixtaj ijefej sacerdotejmej, iwán ompa monechkojkej sacerdotejmej yej tayakantokej, yej kimandarowaj judiyojmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley.

54 E' Pedro kiwejkatokatiajki Jesús, este ipan ipatioj ijefej sacerdotejmej, iwán Pedro motalij wan policiyajmej;§ moskojtoyaj titenoj.

55 Ijefejmej sacerdotejmej iwán nochi yej kimandarowaj judiyojmej, kitemowayaj tejté yej manesi iga Jesús kichij yej ayékti iga wel makimiktikan; e' ayá' kasiliayaj.

56 Iwán mia' yej kipantiayaj Jesús, e' ayá' sesan itajtölmej.

57 Iwán sekin tajtojkej iga kipantijkej Jesús, kijtojkej:

58 —Nejemen nikakikej iga Jesús kijtoj ijkín: “Nej nia nikxixitínati inín weyitiopan yej tamachíwal, iwán ipan eyi días nia sej nikchíwati se' yej ayéj tamachíwalpa.”

59 E' malej ijkón kipantiayaj, ayá' sansé kijtowayaj.

60 Iwán ijefej sacerdotejmej moketza' iyixtaj sekin, iwán kitajtan Jesús:

—¿Ayá'taj titajtowa achi? ¿Ix ayá' tikaki iga nemi mitztelwiáj?

61 E' Jesús atajtoj. Ijefej sacerdotejmej sej kitajtan:

—¿Ix tejsa in tiCristoj yej iPiltzin Dios yej kiweyimatiltiáj?

62 Jesús kijtoj:

—Nejsa nokta. Anyawij anne-itatij nej yej iPiltzin Taga' newatos iladoj iye'ma' Dios yej nochi wel kichíwa, iwán anne-itaskej nemi niwí' ipan mixti cielojkóbapa.

63 Iwán ijefej sacerdotejmej, kitzatzayan itzótzol iga kuejkuesiwi' iwán kijtoj:

—Ayo' tiknekij agaj máj mate-ijli de yéj.

64 Amejemen ankikakikej iga kimalijlij Dios; ¿kén ankijtowaj amejemen?

Iwán inochin kijtojkej iga mamomiktiya.

65 Sekin pewakej iga kichijchakej, iwán kixtzakkej iwán kimagakej, kijliayaj:

—¡Siga tiprofetaj, ta' xikijto a'yéj mitzmaga'!

Iwán policiyajmej kixaygatatzinkej Jesús.

Pedro kijtowa iga akixmati Jesús

66 Pedro onoya tani ipan patio, iwán íkuá' ompa asi' se isirvientaj ijefej sacerdotejmej;

67 iwán kuá' kita' iga Pedro nemi moskowa titenoj, kitachilijtiká', iwán kijlij:

—Tej nō tinemiá iwán Jesús de Nazaret.

68 E' Pedro kijtoj iga ayá', kijtoj:

—Anikixmati, niga nikmati de te nemi titajtowa.

Iwán Pedro kisa' juerájbapa kan kalakilo, iwán íkuá' takuiga' se kayo.

69 Iwán inón sirvienta sej kitachilijtikisa' Pedro, iwán kijlij yej ompa ojonokej:

—Inín taga' de yejemempa.

70 E' Pedro sej kijtoj iga akixmati Jesús. Ayá' wejkati', yej ompa onoyaj sej kijlijkej Pedro:

—Mataj tejwa' tinemiá nō iwán yejemej; tej de Galilea iga nikakij titajtowa kensan yejemen.

71 Iwán Pedro kijtoj iga kitzto' Dios iwán makiknochiwa siga takajkayawa, iwán kijtoj:

—Ayá' nikixmati inón taga' yej nemi anne-ijliáj.

§ 14:54 14:54 Xikita glosario “Policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan”.

⁷² Iwán íkuá' takuiga' sej in kayo. Iwán Pedro kejlan yey kijtoj Jesús: “Kua' kayo aya takuika ome vej, tej tia tikijtoti eyi vej iga ayá' tine-ixmati.” Iwán kuá' Pedro inón kejlan, pe' iga choğa'.

15

Kiwigaj Jesús iyixtaj Pilato

¹ Kua' tanesi', ijefejmej sacerdotejmej monechkojkej iwán wewetkej yey ki-mandarowaj judiyojmej, iwán yey tamachtiáj ipan la ley iwán nochi yey kimandarowaj judiyojmej. Iwán Jesús kilpitiajkij iga kikawatoj iyixtaj pilato.

² Pilato kitajtan:

—¿Ix teya in iRrey judiyojmej?

Jesús kijtoj:

—Ijkonya ken tej tikijtowa.

³ Iwán ijefejmej sacerdotejmej kitejtélwiyaj Jesús.

⁴ Iwán Pilato sej kitajtan Jesús:

—¿In tej atikijtowa nité? Ta' xikaki nochi yey mitzijliáj iga mitztélwiyáj.

⁵ E' Jesús nité akijtoj; inón iga Pilato poxsan madmiradoj.

Mojtowa iga mamiki Jesús

⁶ Ipan iyilwi la Pascua, Pilato nochipa kimajkawaya se preso yey la gente kitapejpenaya.

⁷ Onoya se preso yey itoka' Barrabás; sen-onoyaj iwán sekin yey no tamiktijkej kuá' yajkij icontraj igobiernoj.

⁸ Iwán mia' walkej, iwán pe' kijlijkej Pilato iga makimajkawa se ken kitekichíwa.

⁹ Pilato kijtoj:

—¿Ix ankinekij manikmajkawa iRrey judiyojmej?

¹⁰ Inín kijtoj iga kimatiá iga ijefejmej sacerdotejmej kixitayaj Jesús, inón iga kiwigakej iyixtaj.

¹¹ E' ijefejmej sacerdotejmej kitejtekimakakej la gente iga makitajtanikan iga makimajkawakan Barrabás.

¹² Iwán Pilato sej tatajtan:

—¿Té ankinekij manichiwili yey ankijliáj iRrey judiyojmej?

¹³ Yejemen tzajtzikejpa iga kijtojkej:

—¿Xikmikti ipan cruz!

¹⁴ E' Pilato kijtoj:

—¿Tétaj kichij yey ayékti?

E' yejemen majya tzajtzikej:

—¿Xikmikti ipan cruz!

¹⁵ E' Pilato kinekiá makiye'itakan, inón iga kimajkaj Barrabás iwán kitekimá soldadojmej iga makimagakan Jesús iwán iga makimiktij ipan cruz.

¹⁶ Iwán soldadojmej kiwigakej Jesús ipan ipatioj palacio, iwán kinejnechkojkej nochi soldadojmej.

¹⁷ Iwán kakiltijkej se sotantzótzol yey axokoti', iwán se corona* de witzti yey kijkitikej iga kiyawalchijkej.

¹⁸ Iwán pewakej iga kitzajtzilijkej:

—¿Xiye'ono iRrey judiyojmej!

¹⁹ Iwán kikuajkuawitekkej iga kuawi', kichijchakej, iwán motankuaketzakej iná', iga ken kiweyimatiltiyaj.

* 15:17 15:17 Xikita glosario “Corona”.

20 Kua' kajawilmátikeja, kikixtilijkej inón tzótzol yej axokoti', iwán sej kakiltijkej sej yej itzótzolpa nokta, iwán kikixtijkej iga kimiktijtoj ipan cruz.

Kiclavárowaj Jesús ipan cruz

21 Iwán se taga' yej ichan altepe' Cirene, yej itoka' Simón, yej itajpa Alejandro iwán Rufo, ompa panotiyaya iga yajka imilpan, iwán yéj kitekimakakej iga makiwiguili Jesús icruz.

22 Iwán kiwigakej Jesús kan kijliáj Gólgota, yej kijtojneki Kan ono' Kuaomi'.

23 Iwán kimakakej vino yej nenelijo' iwán remedio yej itoka' mirra, e' Jesús akonij.

24 Kua' kiclavárojkeja ipan cruz, soldadojmej kikuikej itzótzol Jesús iga kirrifarojkej iga makimatikan te kiwigas sejsé de yejemej.†

25 Yowalti' las nueve kua' kiclavárojkej Jesús ipan cruz.‡

26 Iwán kitálkej ikuapan kan kijkuilojkej te iga kimiktijkej, ijkín ijkulijtoya: “IRREY JUDIYOJMEJ.”

27 Iwán na' kan kiclavárojkej Jesús pan cruz, no kiclavárojkej ome yej tachteki, ipan sejsé icruz, se iladoj iye'ma' iwán se' iyopochkampa.

28 Ijkón iga mochij yej ijkulijto' ipan itájtól Dios: “Kitakej ken se yej kichij yej ayekti.”§

29 Iwán yej panowayaj itenoj Jesús, kipinajtiyaj, este kikuatzejtzelowiliyaj iga kijliyaj:

—Ayki', tej tikijtoj iga tikxitinas weyitiopan, iwán ipan eyi día wel sej tikojpachíwa,*

30 mogañaj ximománawi, iwán xitemo ipan cruz.

31 Ijkónsan no ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj pan la ley, kipinajtiyaj, iwán mojliyaj:

—Sekin kimánawij, e' yéj imatika awel mománawia.†

32 Siga Cristo yej iRrey israelitajmej tikitasej iga temoj ipan cruz, ijkón sí ticredoskej.

Iwán yej na' pilojtoyaj ipan sejsé icruz, no maltajtowayaj iga Jesús.

Miki Jesús ipan cruz

33 Kua' asi' tajkodía, noyan ipan tajli takomitiá', ijkón takomititoya este las tres tiotakpan.

34 Iwán íkuá'ya Jesús tzajtzi' iga inochi itájpál, kijtoj:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —yej kijtojneki: TinoDios, tinoDios, ¿te iga tinekájteja?‡

35 Sekin yej ompa onoyaj, kikakikej, iwán kijtojkej:

—Ta' xikakikan, nemi kinotza ikyapa profeta Elías.

36 Iwán se de yejémempa motaloj, kapachoto tejté yej ken ichka' pan xoko'vinoj. Kilpij ipan ojta', iwán kitecholtij Jesús, iga makichichina. Kijtoj:

—Xikajtewakán, matikitakán siga wí' Elías kitemowiki.§

37 Iwán Jesús tzajtzi'pa iga tajtoj, iwán mígui'ya.

38 Iwán tzótzol* yej iga tajkotchaktoya weyitiopan, tajkotchayani', pewa' ajko iwán tzayantiwalaj este tani.

39 Ijefej soldadojmej yej onoya iyixtaj Jesús, kua' kita' kén iga tzajtzi' iwán migui', kijtoj:

—Mataj melá' inín taga' iPiltzín Dios.

† 15:24 15:24 Sal 22:18 ‡ 15:25 15:25 Sal 22:16 § 15:28 15:28 Is 53:12 * 15:29 15:29 Sal 109:25 † 15:31 15:31 Sal 22:7-8 ‡ 15:34 15:34 Sal 22:1 § 15:36 15:36 Sal 69:21 * 15:38 15:38 Inón weyitiopan yej onoya Jerusalén kipiaya kan petz sacerdote kalakia, ompa tajkotchaktoya iga se cortina. Ex 26: 31-33. Xikita glosario “Cortina”.

⁴⁰ Ompa nō onoyaj sekin siwatkej, tachixtoyaj wejka; onoyaj María Magdalena, iwán se' María yej iyémejpa José iwán Jacobo yej tetzoyō', iwán ompa nō onoya se' siwa' itōka' Salomé.

⁴¹ Inimej siwatkej kitokatinemiáj Jesús, iwán kipalewijkej kuā' nemiá Galilea. Ompa onoyaj nō mia' siwatkej yej senyajki Jerusalén iwán Jesús.

Motōka Jesús texapoko

⁴² Inón día kichiwaj yej monekis iga moštapa día kuā' mosewilo. Kuā' némiya tayowati,

⁴³ se taga' yej itōka' José yej ichan altepe' Arimatea yej onoya ipan inón grupo yej tayakantokej yej kimandarowayaj judiyojmej, yajki kitato Pilato iwán ayá' majmawi' iga kitajtan icuerpoj Jesús iga makitōka. Yéj nō kichixtoya kēman wī' reinarōki Dios.

⁴⁴ Pilato madmiradoj kuā' kiká' iga nimanín mi' Jesús, iwán kinotza' ijefej soldadojmej iga kitajtan iga ix an ijkōnya.

⁴⁵ Kuā' inón capitán kimatiltij iga mi'ya Jesús, Pilato kijlij José iga wel kitōkas Jesús.

⁴⁶ Iwán José kikowato se sámana, iwán yajki kitemowito icuerpoj Jesús ipan cruz iwán kikikimiloj iga inón tzótzol. Iwán kitōga' ipan se texapo' yej ichkuatoyay. Iwán kitentzakua' iga se weyiyawalte'ti.†

⁴⁷ María Magdalena iwán se' María yej íye'pa José, kitakej kan kitōkkej Jesús.

16

Ojpa-isa Jesús

¹ Kuā' pánoja día iga mosewilo, María Magdalena, Salomé, iwán María yej íye'pa Jacobo, kikojkej yej ajwiya' iga kitāliliáj icuerpoj Jesús.

² Iwán isájpasan domingo asitoj kan toktō' Jesús, kisa'ya tonati'.

³ Iwán mojliayaj:

—¿A'yéj an teenilij te'ti yej iga tentzako' inón animajtexapo'?

⁴ E' kuā' tachakej, kitakej iga inón weyite'ti ayo' kitentzaktoya animajtexapo'.

⁵ Kuā' kalakkej animajtexapoko, kitakej se chokotzin ewato' a la derecha, kakijto' se weya'tzótzol yej istā'; iwán momajtijkej.

⁶ E' yéj kijtoj:

—Amo ximajmawikan; amejemen ankitemōkoj Jesús de Nazaret, yej kimiktijkej ipan cruz. Yéj ojpa-isa'ya; ayo' teyi nigaj. Ta'ki' xikitakan kan kitekakaj.*

⁷ Xákanya inán, iwán xikijlikan idiscipolojmej iwán Pedro: “Jesús yawi asiti achto Galilea que amejemen, iwán ompígaya ankitaskej, ijkón ken mitzijlijkej.”

⁸ Inomej siwatkej cholotikiskej animajtexapoko; kuekuechkatiajkij iga momajtijkej. Iwán ayagaj te kijlijkej iga majmawiáj.

Jesús kixnextiliá María Magdalena

⁹ Kuā' ojpa-isa'ya Jesús, isájpasan domingo, kixnextilij achto María Magdalena, yej kikixtilij ikya siete maļespíritoj.

¹⁰ Yéj yajki kimatiltito yej kitokatinemiáj Jesús; kasitoj moknoomatitoyaj iwán chokatoyaj.

¹¹ Kuā' yejemej kimatikej iga Jesús ojpa-isa' iwán iga María kíta'ya, yejemen akicređojkej.

Jesús kixnextiliá omen idiscipolojmej

¹² Después Jesús kixnextilij omen yej nemi yayaj ipan ojti wéjkaya iga altepe'; e' sé'paya iga nešiá.

† 15:46 15:46 Is 53:9 * 16:6 16:6 Sal 16:10

¹³ Yejemej nō yajkij iga kimatiltitoj sekin, e' yejemej nō ayá' kicredowilijkej ken iga kijtojkej.

Jesús kitekimaka idiscipolojmej kén iga makichiwakan

¹⁴ Máj máj Jesús kixnextilij once idiscipolojmej kan nemi takuaj. Iwán Jesús kajajwa' inomej iga ayá' kicredowayaj iga yoltakuaktíkejo' iga ayá' kicredowilijkej inomej yej kitakej iga Jesús ojpa-ísa'ya.

¹⁵ Iwán Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Xakan noyan ipan tajli iwán xikpowilikan nochi gente ye'noticiaj kén iga Dios tamanawia.

¹⁶ Yej kicredoj iwán mobautizaroj, Dios kimanawij; e' yej akicredoj, Dios kinochiwas.

¹⁷ Iwán inomej yej kicredoskej kichiwaskkej yej ayi'pa mo-ita. Ipan notoka' kikixtiskej malespítojmej, iwán yawij tajtotij ipan nuevo tajtolmej.

¹⁸ Kikitzkiskej kowamej iga imamej, iwán siga koniskej tejté yej temiktiá, até kichiwiliskej. Kitajiskej imamej ipan yej wetitokej, iwán achitiaskej.

Jesús tejkawi ipan cielo

¹⁹ Kuá' tami' tajtoj wan idiscipolojmej, toTeko Jesús tejkaj ipan cielo, yajki motalito iladoj iye'ma' Dios.†

²⁰ Iwán discipolojmej kiskej iga kipowatoj noyan kén iga Dios tamanawia. ToTeko Jesús kipalewiaya idiscipolojmej iga kuá' kipowayaj ye'noticiaj, kichiwaya yej ayi'pa mo-ita iga manesi iga mela'ciertoj yej kijtowayaj. Ijkonyawa'.

† 16:19 16:19 Sal 110:1

Itájtol Jesucristo yej kijekuiloj San Lucas

Lucas kijekuillowiliá Teófilo yej kichij Jesús

¹ Mia'ya kinekiáj makiye'ijkuiłokan yej Jesús kichij miej onoya nowamej.

² Ijkón kensan nematiltijkej yej kinojma-itakej yej kichij Jesús iwán kipowakej inón ye'noticiaj.

³ Nej niLucas no nitatajantinemi' iga manikmela'mati este kan pewa' yej kichij Jesús. Iwán tej Teófilo yej mitzpoxye'itaj, yekti iga no manimitzijkuillowili nochi kensan nikmati

⁴ iga xikmela'mati iga ijkonya nokta in inón yej mitznextilijkej.

Se ángel kijtowa iga yawi onoti xolo' yej itoka' Juan

⁵ Kuá' Herodes* onoya iga rey ipan estado de Judea, onoya se sacerdote yej itoka' Zacarías yej igrúpojpa katka Abías. Isiwá' Zacarías itoka' Elisabet, irrázajpa no Aarón yej sacerdote.

⁶ Iwán iyomextimej ye'nemiáj iyixtaj Dios, nochipa kichijwayaj ken kijtowa iley toTeko, iwán ayagaj wel kijtowa iga kichijtoyaj yej ayekti.

⁷ E' ayá' kipiayaj nisé ipiltzin iga Elisabet ayá' wel pilowaya. Iwán póxsanya katka yolejkej inón vej.

⁸ Se día igrúpoj Zacarías kitocaroj iga kichijwa itekiyo sacerdote iyixtaj Dios.

⁹ Iwán ken iga kitekichijwayaj sacerdotejmej, kichijkej rifa iga makimatikan a'yéj yawi kitatiti incienso. Iwán kitocaroj Zacarías iga makitati incienso ipan íkal toTeko.

¹⁰ Kuá' nemi kitatiya incienso, nochi gente oradojtoya fuera.

¹¹ Iwán Zacarías kixnaxtiliko se ángel† yej kititan toTeko. Kuá' kita' este ejkato' na' altar‡ kan motatiá incienso. Ejkato' lado derecho inón altar.

¹² Kuá' Zacarías kita' el ángel, ayo' kimati' te kichijwaya iwán poxsan momajtij.

¹³ E' el ángel kijlij:

—Zacarías, amo ximajmawi, Dios kika'ya yej nemi tiktajtaniliá, iwán mosiwá' Elisabet yawi kipiati se ipiltzin yej tia tiktokawiti Juan.

¹⁴ Tia tipakiti poxsan, iwán mia' no yawij pakitij kuá' nacerroj

¹⁵ iga mopiltzin poxsan yawi kiyé'itati Dios. Ayá' yawi koniti okti, nité yej tatawantiá. Iwán kipiás nokta el Espíritu Santo este kuá' kitalaxwjtoso' iye'.

¹⁶ Iwán yawi kiyolyamanati mia' gente de Israel iga makitoka Dios yej iTekomej.

¹⁷ Iwán mopiltzin tayakantiáj iyixtaj toTeko iwán kipiás espíritu yej kipiaya el profeta§ Elías iga wel makichijwa ken kichij yéj. Kichijwas iga tetajmej mamoye'itakan iwán ipilowan, iwán iga yej ayá' taceradowaj wel matacredokan. Ijkón kichijwas iga la gente wel maki-omemawi toTeko.

¹⁸ Iwán Zacarías kitajtan el ángel:

—¿Kén nikmatis siga mochijwas ken nemi tikijtowa? Nej niwéweja iwán nosiwá' no ilámaja.

¹⁹ El ángel kijtoj:

—Nej niGabriel yej nono' iyixtaj Dios; yéj netitan iga manitajtoki mowan iga manimitzmatilti inón ye'noticiaj.

²⁰ E' inán, iga aticredoj yej nimitzijlij, tia tinonjtitoti, iwán titajtoj sej este kuá' mochijwas yej nimitzijlij.

* 1:5 1:5 Xikita glosario "Herodes". † 1:11 1:11 Xikita glosario "Ángel". ‡ 1:11 1:11 Xikita glosario "Altar". § 1:17 1:17 Xikita glosario "Profeta".

21 Mieĵ la gente fuera kichixtoyaj Zacarías, mosepantajtantoyaj iga te iga áyasan kisa weyitiopan-ijti'.

22 Kuá' Zacarías kisasako, ay'ya wel tajtowaya, santamamanotzaya. Ijkón iga la gente kimatikej iga tejté kixnextilij weyitiopan-ijti'. Iwán nonojtiá'.

23 Iwán kuá' Zacarías kimaxítija iga tekipanowaya weyitiopan, yáĵkiya ichan.

24 Iwán xoloyowi' Elisabet yej isíwa'pa Zacarías. Iwán Elisabet cinco mej ayá' kisa' ichan, ijkín kijtowaya ipan iyalmaj:

25 “NoTeko netalij ijkín iga ay'ya máĵ manepinajtikan.”

Se ángel kijtowa iga yawi onoti xolo' yej itoka' Jesús

26 Kuá' kiwígaya seis meses iga xoloyowi' Elisabet, Dios kititan el ángel Gabriel ipan se altepe' yej itoka' Nazaret ipan estado de Galilea.

27 Iwán yajki chan se takotzin yej itoka' María yej aya kixmatiá taga'. E' onoyay comprometida iga yawi monamiktiti iwán se taga' yej itoka' José yej irrázajpa rey David.

28 Iwán el ángel kala' este kan onoya María, iwán ijkín kijlij:

—¿Xiyolpaki iga tej mitztapejpen Dios iwán iga toTeko ono' mowan! Dios mamitzyołchikawa máĵ que inewi siwatkej.

29 Kuá' María kita' el ángel, este moyolmajtij iga kika' yej kijtoj. Iwán motajtan iga té an kijtojneki inón yej kijtoj.

30 El ángel kijlij:

—María, amo ximajmawi, Dios mitzye'ita iwán mitztapejpen.

31 Inán tia tixoloyowiti iwán tia tikpiati se mopiltzin iwán tiktokawij JESÚS.

32 Yéĵ yawij kipoxweyimatiltitij iwán kitokawiskej no iga iPiltzin Dios yej ono' pox ajko. Iwán toTeko Dios kichiwás iga maono iga rey ken David yej iyikyapatajwewej

33 iga makigobernaro nochipa la gente de Israel. Iwán atamis iga gobernaroj.

34 Iwán María kijlij el ángel:

—¿Kén nia nixoloyowiti esi nej aya nono wan taga'?

35 El ángel kijlij:

—IyEspíritoj Dios wí' ipan tej iwán Dios yej ono' ajko iga ipoder yawi mitztakuati. Inón iga moxolo' yej yawi naceroti, inón wí' de Dios iwán kijliskej iga Diospa iPiltzin.

36 Ta' manimitzijlo', Elisabet yej mopariéntajpa, xoloyowi'ya no malej iga ilámaja. Yej kijliayaj iga ayí' pilowaya inán kipiá seis meses iga xoloyowi'.

37 Iga Dios ateyi yej ken awel makichíwa.

38 Iwán María kijtoj:

—Nej manikchíwa ken kineki toTeko, iwán Dios makichíwa ipan nej ken tikijtoj.

Iwán kuá' tami' tajtoj María, yáĵkiya el ángel.

María kipaxalowiliá Elisabet

39 Ayá' weĵkati', María nimanín yajki kipaxalowilito Elisabet yej chantitoya ipan se altepe' yej ono' ipan tepeyoj, ipan estado de Judea

40 Iwán kala' chan Zacarías, kinotza' Elisabet.

41 Iwán kuá' Elisabet kika' iga kinotzkej, este italaxijti' wiwitoga' ixolo', iwán íkuá' iyEspíritoj Dios kitajtólma' Elisabet,

42 iwán kijtoj recio:

—Dios mitzye'ítaya máĵ que inochi siwatkej. Iwán no kiye'íta'ya moxolo'.

43 ¿Té noteki in nej iga manepaxalowiliki yej íye'pa noTeko?

44 Kuá' níká' iga tinenotza', este wiwitoga' notalaxijtiko noxolo' iga pagui'.

45 Tej tipakto' iga ticredoĵ toTeko iga yawi mochíwati yej mitzijlij.

46 Iwán kijtoj María:

* 1:21 1:21 Xikita glosario “Weyitiopan”.

Noalmaj kiweyimatiltiá toTeko.

⁴⁷ Iwán noespíritoj paqi iyixtaj Dios yej nemanawij.

⁴⁸ Iga Dios netapejpen iga iyesclavaj, yej ayá' nimotapialia.

Iwán este aman iwán nochipa kijoskej iga Dios neye'ita,

⁴⁹ iga Dios yej nochi wel kichíwa, kichij ipan nej yej poxsan yekti.

¡Mamoweyimati itoka'!

⁵⁰ Dios nochipa kikneliá yej kimajmawiliá.

⁵¹ Iga kichij yej ayagaj wel kichíwa;

kitanilij yej mopoxweyimatij.

⁵² Kikixtij reyejmej kan mandarowayaj,

iwán kichij iga makiweyimatiltikan yej ayá' moweyimatij.

⁵³ Yej nemi apismikiáj, Dios kimá' yej yekti,

iwán yej motapialiyaj ayá' kimá' nité.

⁵⁴ Dios kipalewíj la gente de Israel yej kicredowaj,

iwán ayá' kelkaj iga kiknelij.

⁵⁵ Iga Dios ijkón kijlij to-ikyapatajwan,

iga nochipa kipalewíj Abraham iwán nochi ipilowan ipilowampa.

⁵⁶ Iwán María kawí' chan Elisabet ken eyi mej iwán yajki sej ichan.

Nacerowa Juan yej tabautizarowa

⁵⁷ Kuá' asi' hora iga Elisabet taonoltiá, kita' se ichoochin.

⁵⁸ Kuá' kimatikej ivecinojmej iwán iparientejmej iga toTeko poxsan kiknelij Elisabet, yajkiy kiyolchikawatoj.

⁵⁹ Iwán kuá' xolotzin kipiaya ocho día, kiwigakej iga kicircuncidarotoj[†] ken kitekichiwaj israelitajmej. Iwán kinekiáj iga makitokawikan Zacarías ken itajpa itoka'.

⁶⁰ E' iye' kijtoj:

—¡Ayéj ijkón! Yéj yawi motokawiti Juan.

⁶¹ Kijtojkej:

—¿Te iga? Esi ateyi nisé amokniwan yej ijkón itoka'.

⁶² Iwán Zacarías san kimamanotzakej iga kitajtankej kén kitokawij ichoochin.

⁶³ Itaj kitajtan tejté kan matajkuilo, iwán kijkuiloj: “Itoka' Juan.” Iwán inewi san tajtachixtikajkej.

⁶⁴ Iwán Zacarías íkuá'ya tajtoj sej iwán pewa' kiweyimatiltij Dios.

⁶⁵ Nochi yej najna'san ichamej momajtijkej, iwán noyan ipan estado de Judea, yej chantitokej ipan tepemej kipowayaj yej mochi.

⁶⁶ Iwán nochi yej kikakiáj inón tatapowalis, mosepantajtaniáj:

—¿Té an itekiyo kipiás in inin choochin?

Iga nesía iga Dios onoya iwán choochin.

Itakuí' Zacarías

⁶⁷ Iwán ipan Zacarías, yej itajpa choochin, asi' iyEspíritoj Dios iwán kijtoj tájtól yej Diospa kimá':

⁶⁸ Mamoweyimatilti toTeko, yej iDiospa Israel, iga walaj kimanawiko igentej.

⁶⁹ Tetitanilij se yej tesalvarowa yej kipoxpiá poder

yej ipiltzin yej ipilowampa David yej kichij ken Dios kineki.

⁷⁰ Ijkón kensan Dios ikya kijtoj ipan iprofetajmej yej ye'nemikej,

⁷¹ iga yéj yawi temanawiti de inomej yej temiktijnekij iwán de inochi yej te-ijiyaj.

⁷² Iga manesi iga kikneliá to-ikyapatajwan,

[†] 1:59 1:59 Xikita glosario “Circuncisión”.

iwán ayá' kelkawa iga kichij pacto iwamej.

⁷³ Inín yej Dios kinojma-ijlij to-ikyapatajwéj Abraham iga yawi kichiwati:

⁷⁴ yawi temañawiti ipan toenemigojmej,

iwán ay'ya timajmawiskej iga tiktokaj Dios,

⁷⁵ iwán nochipa tiye'nemiskej iwán tiye'onoskej iyixtaj.

⁷⁶ Iwán tej nopiltzín, mitztokawiskej iprofetaj Dios yej ono' pox ajko,

iga tej titayakanas iyixtaj toTeko iga tikye'talijtiáj iyojwi,

⁷⁷ iga xikmatilti igentej toTeko ken iga kelkawiliskej yej kichiwaj yej ayekti

iwán ijkón kimañawiskej.

⁷⁸ Iga toDios poxsan te-ikneliá, inón iga este ajko kan ono',

tetitaniliá se yej ken kuá' tetawiki ipan toalmaj.

⁷⁹ Iwán iga makitawi yej onokej kan takomichkan, inomej yej majmatokej iga mikiskej.

Iwán teojmaka ipan ojtí yej tenextiliá iga wel matonokan tamelá.

⁸⁰ Iwán choolintzín nemi weyaya iwán máj kixmatitiaya Dios. Iwán onoya ipan desierto‡ kan ayagaj ono', este que iyixtaj la gente de Israel monextij te itekiyo in yéj.

2

Jesús nacerowa Belén

¹ Kuá' gobernawaya rey César* Augusto, tatekimá' iga noyan mamochiwa censo.

² Inín achto censo kichijkej kuá' Cirenio mandawaya Siria.

³ Iwán inewi gente yajkij ipan iyaltepemej kajkan nacerrojkej iga kijklotoj itokamej.

⁴ Inón iga José kisa' Nazaret, altepe' yej ono' ipan estado de Galilea. Iwán yajki ipan estado de Judea ipan altepe' yej itoka' Belén kan nacerroj rey David, iga José irrázajpa David.

⁵ Yajki mo-ijkloto iwán María este Belén. María onoyay iga yawi monamiktiti iwán José. María xolóyoja, e' ayéj iga iwanya onoya.

⁶ Iwán kuá' onókeja Belén, asi' hora iga María taonoltiá.

⁷ Iwán ompa kita' iyokichkopompiltzín, iwán kikijkimiloj iga tzótzol iwán kitega' ipan kuacajon kan motamaka kawayojmej, iga ay'ya onoya kan kochij yej paxalowaj.

Angelejmej kipowaj iga nacéroja Jesús

⁸ Ayá' wejka iga Belén onoyaj sekin yej kicuidaroytoyaj borregojmej.† Iwán inomej senyówal onoyaj ipan sakayoj.

⁹ Kémpasan kixnextilikoj se iyángel toTeko. Iwán iweyipoder toTeko tawij kan onoyaj yejemen iwán pox majmawikej.

¹⁰ E' el ángel kijtoj:

—Amo ximajmawikan. Nimitzmatiltikoj ye'noticiaj, iwán inewi yej kikakiskej, yolpakiskej:

¹¹ iga aman naceroco ipan iyaltepe' David se yej mitzmañawikoj, toTeko, el Cristo‡ yej itatitan Dios.

¹² Iga xikmatikan iga ayá' nemi nimitzkajkawaj, anyawij ankasitij se xolotzín kikimilijto' iga tzótzol iwán wetzto' ipan se kuacajon kan motamaka kawayojmej.

¹³ Iwán kémpasan mijixnextikoj iná' el ángel máj komati angelejmej yej walkej ipan cielo iwán inochín kiweyimatiltiyaj Dios iwán kijtowayaj:

¹⁴ ¡Mamoweyimatilti Dios ipan cielo yej ono' máj ajko,

iwán ipan inín tajli maonokan tamelá nochi yej Dios kiye'ita!

‡ **1:80 1:80** Xikita glosario “Desierto”. * **2:1 2:1** Xikita glosario “César”. † **2:8 2:8** Xikita glosario “Borrego”.

‡ **2:11 2:11** Xikita glosario “Cristo”.

15 Iwán kuá' yájkija sej angelejmej ipan cielo, pastormej pewakej iga mosešepan-ijliáj:

—Tiákanwa' Belén, matikitatij yej sucederoj, yej tematiltij toTeko.

16 Iwán nimanín yajkij, kasitoj María iwán José, iwán wetzto' xolotzin ipan kuacajon.

17 Kuá' pastormej kitákeja choolintzin, kimatiltijkej José iwán María yej el ángel kijlijkej de inón choolintzin.

18 Iwán nochi yej kikakikej yej kipowayaj pastormej, san tajtachixtikawíaj.

19 E' María kana' ipan iyalmaj nochi yej kijlijkej, iwán nochipa kejlámikiá.

20 Iwán pastormej yajkij sej kan onoyaj, kiweyimatiltijtiajkij Dios iwán kitakijlijtiajkij iga inón yej kikakikej iwán kitakej, iga nochi mochij kensan el ángel kijtoj.

Choolintzin Jesús kiwigaj weyitiopan

21 Kuá' choolintzin kipia'ya ocho día, yajkij kicircuncidarotoj iwán kitálijijkej itoká' JESÚS, inonsan toka' yej el ángel kijlij María kuá' aya xoloyowíaj.

22 Iwán kuá' asi' día iga mopurificarowaj yejemen, ken kijtowa iley Moisés, choolintzin kiwigakej Jerusalén iga makipresentarokan iyixtaj toTeko.

23 Ijkón kichijkej iga ipan iley toTeko, ijkín ijkulijto': "Inewi koponchoochin yej nacerowa, mochijwaskej itatki toTeko."§

24 Iwán yajkij kimakatoj iyofrendaj Dios ken kijtowa iley toTeko: ome solin o ome jojtokotzitzin.

25 Inón vej, Jerusalén onoya se taga' itoká' Simeón, pox ye'nemiá iwán kiweyimatiltiaya Dios. Yéj kichixtoya yej kimanawiki israelitajmej. IyEspíritoj Dios onoya iwán Simeón,

26 iwán kimatiltij iga aya mikis este que makita Cristo yej Dios kitapejpen iwán kititanis.

27 Kuá' itaj iwán iye' choolintzin Jesús kiwigakej weyitiopan iga makichiwakan ken la ley tatekimaka, iyEspíritoj Dios kitekimá' Simeón iga mayawi no weyitiopan.

28 Íkuá' Simeón kinawaj choolintzin iwán ijkín kijtoj iga kiweyimatiltij Dios:

29 NoTeko, inán welja nimikis tamelá, iga nikíta'ya yej tine-ijlij.

30 Niknojma-íta'ya yej tasalvarowa,

31 yej tiktitan iga nochi gente.

32 Yéj ken kitawij ipan iyalmajmej nochi gente yej ayéj de Israel.

Iwán yawij kiweyimatiltitij Israel iga nij nacerroj yej tasalvarowa.

33 José iwán iye' Jesús yoltrikpakej kuá' Simeón tajtowaya de choolintzin.

34 Iwán Simeón kitajtanilij Dios iga maye'onokan, iwán kijlij María yej íye'pa Jesús: —Dios kitapejpen inín choochin iga ípan, mia' de Israel mopoypoloskej iwán mia' mosalvaroskej. Iwán inín poxsan yawij kijiyatij,

35 ijkón nešis yej la gente kejlantokej ipan iyalmajmej. E' tej tia timopoxyolmiktiti, tikmachilij ken tikita se espada yawi mitzyolsoloti.

36 Ompa no onoya se siwa' yej Dios kitajtolmakaya, yej itoká' Ana, yej ipiltzimpa katka Fanuel, yej irrázajpa Aser. Inón vej pox ilámaja. Yéj monamiktijka kuá' takótzino', e' siete áñojsan sen-onoyaj, iwán mi' iwéj.

37 Iwán Ana kiwigayay ochenta y cuatro año. Ayá' kīsaya ipan weyitiopan iga kiweyimatiltiaya toTeko semilwi' iwán senyówal iga mayunarowaya iwán oradowaya.

³⁸ Kuḗ' tami' tajtoj Simeón, íkuḗ' asi' Ana iwán pḗwa' iga kimaka gracias Dios iwán kipowa' de xolo' iyixtaj la gente de Jerusalén yej kichixtoyaj se yej makimanawikan.

Mokuepaj sej Nazaret

³⁹ Kuḗ' kichijkeja inewi yej kijtowa iley toTeko, mokuepkej sej ipan estado de Galilea, ipan iyaltepemej yej itoka' Nazaret.

⁴⁰ Iwán choolintzin nemi moskaltiaya iwán asitiaya itájpai iwán pox tamatitiaya, iwán Dios kipoxye'itaya iwán kiplewiaya.

Jesús kawí ipan weyitiopan

⁴¹ Itaj iwán iye' Jesús yajaj cada año Jerusalén iga mo-ilwichiwiliá la Pascua.*

⁴² Kuḗ' kipia'ya doce años Jesús, yajkij sej Jerusalén iga yejemej kitekichiwaway iyilwi la Pascua.

⁴³ Kuḗ' támi'ya ilwi', inón día yáwija ichamej. E' Jesús kawí' Jerusalén, itaj iwán iye' niga kitakej kan kawí'.

⁴⁴ Yejemej kijtojkej anka Jesús yaya tatzalan kan polijtialo. Kuḗ' nejnénkeja semilwi', íkuḗ' kitemojkej kan yajaj iyikniwan iwán yej kixmatiáj;

⁴⁵ e' ayá' kasikej. Iwán mokuepakej sej Jerusalén iga kitemotoj ompiga.

⁴⁶ Este ipan eyi día kasitoj weyitiopan, ewato' kan onoyaj yej tamachtíaj ipan la ley. Iwán Jesús kikaktoya yej tamachtíaj ipan la ley iwán kitajtantoya.

⁴⁷ Iwán nochi yej kikaktoyaj san tajtachixtikawíaj iga kitayaj iga poxsan kuayamani' iwán iga kuḗ' kitajtaniáj, kimatiá kén kijtowaya.

⁴⁸ Kuḗ' itaj iwán iye' kitakej, san tajtachixtikajkej. Iwán iye' kijtoj:

—Nopiltzin, ¿te iga inin annehiwilijkej? Motaj iwán nej nimitztemojtinemiáj este ken nichókaja.

⁴⁹ Jesús kijtoj:

—¿Te iga annetemojtinemiáj? ¿Ix ayá' ankimatij iga manono kan íkal noTaj?

⁵⁰ E' yejemej ayá' kimatikej te kijtojneki yej kijtoj.

⁵¹ Iwán Jesús senyákiya iwamej altepe' Nazaret. Iwán Jesús kipoxcredowaya itaj iwán iye'. Iwán iye' Jesús nochipa kejlantoya nochi inin ipan iyalmaj.

⁵² Iwán Jesús majya nemi weyaya iwán majya tamatitiaya. Iwán Dios iwán la gente kiyé'itayaj Jesús.

3

Juan yej tabautizarowa ono' ipan desierto kan ayá' onolo'

¹ Kuḗ' kipia'ya quince año iga rey Tiberio César mandarojtoya ipan mia' país, Poncio Pilato mandarojtoya ipan estado de Judea, Herodes mandarojtoya ipan estado de Galilea, Felipe yej iyiknin Herodes mandarojtoya ipan estadojmej de Iturea iwán Trakonites, iwán Lisanas mandarojtoya ipan estado de Abilinia.

² Anás iwán Caifás kimandarowayaj sacerdotejmej. Inón tiempo ipan desierto Dios kitajtolmá' Juan yej ipiltzin Zacarías.

³ Iwán Juan panoj noyan ipan aten Jordán, kijlijtinemi' la gente iga yejemen makikajtewákanya iga kichiwaj yej ayekti iwán mamobautizarokan* iga Dios makiperdonarowilikan yej kichijkej yej ayekti.

⁴ Inin mochij ken kikuiloj el profeta Isaías:

Mokaki a'pa tajtowa recio ipan desierto, kijtowa:

“Xikajtewákanya iga ankichiwaj yej ayekti,

ijkón ankitapowaj ojti iga toTeko.

⁵ Inewi axapowewetkej motalakilij,

* **2:41 2:41** Xikita glosario “Pascua”. * **3:3 3:3** Xikita glosario “Bautizar”.

iwán inewi tepeyoj iwán inewi tepetzitzin nō moxitiņas iga makanivelarokan, mamalich-ojtimej yawij melawayatij, ojtimej kan aaxapoti', tayeķantiás;

⁶ nochi gente kitas iga Dios tamanawiá.”

⁷ Kuá' la gente yayaj itenoj Juan iga mamobautizarokan, yéj ijkín kijliaya:

—¡Amejemen ken nokta ipilowan kowamej! ¿A'yéj mitzijlijkej iga anyawij anmomawanitij kuá' Dios yawi tacastigaroti?

⁸ Xiye'nemikan iga manesi iga ankikajtéjkeja iga ankichiwaj yej ayekti. Iwán amo xikijtokan: “Nejemen no-ikyapatajwewejmej Abraham.” Nimitzijliáj iga inimej temej Dios wel kichywa ipilowan Abraham.

⁹ Háchajwa' óno'ya iga yawi motzojtzontekiti kuawimej este ipan inelwayomej. Inochi kuawi' yej ayá' ye'taki, motzonteki iwán moakiá tiko.†

¹⁰ Iwán la gente tatajtankej:

—¿Tétaj nikchivaskej?

¹¹ Juan kijtoj:

—Yej kipiá ome ikuach, makimaka yej ayá' kipiá nisé. Iwán yej kipiá tákual makimaka yej akipiá.

¹² Wálkej nō iga mamobautizarokan sekin yej kicobrarrowaj impuestos‡ iga Roma iwán kitajtankej Juan:

—Tamachtiani, in nejemej, ¿té nikchivaskej?

¹³ Juan kijtoj:

—Xitacbradokan achonsan ke' mitztekimakaj yej mitzmandarowaj.

¹⁴ Iwán soldadojmej nō tatajtankej:

—In nejemen, ¿té nikchivaskej?

Juan kijtoj:

—Amo agaj xikmajmajtikan, niga xiknamolpantikan kansan xikuilikan itomin Iwán xitawelonokanya, achón ke'ya iga ankitaniáj.

¹⁵ Nochi gente kitajtachilijtoyaj Juan, iwán motajtaniáj ipan iyalmajmej: “¿Ix el Cristo in Juan?”

¹⁶ E' Juan kijtoj:

—Nej, nimitzbautizarowaj iga a'ti, e' se' yej wí', yawi mitzbautizarotij iga el Espíritu Santo iwán ti'ti. Yéj máj tayakanto' que nej, este akajasi iga nej manixitomili imekayo iga'.

¹⁷ Yéj kikitzkijto' yej iga kichijchywa trigo iga kitasolkixtiá. Iwán trigo kanas kan moana; e' itasolyo kitatij ipan ti'ti yej ayí' sewis.

¹⁸ Ijkón, iwán iga sekin máj tanonotzalis, Juan kipowiliaya ye'noticiaj la gente.

¹⁹ Iwán Juan kajajwa' el gobernador Herodes iga kikui' iga isiwa' ikuñada yej itoka' Herodías, yej isiwa'pa katka Felipe, iwán iga inochi yej ayekti kichiyaya Herodes.

²⁰ E' Herodes kichijo' máj yej ayekti iga kipresojwij Juan.

Juan kibautizarowa Jesús

²¹ Kuá' Juan tabautizarojtoya, kibautizaroj nō Jesús. Iwán kuá' Jesús oradojtoya, cielo tapowi',

²² iwán iyEspíritoj Dios temoj ipan yéj, ken se' jojtoko iwán mokagui' se' tájtol ipan cielo, kijtoj:

—Tej nokta tinopiltzin yej nimitzpoxchokiliá, tej tineyolchikajto'.

Iyikyapatajwan Jesús

† 3:9 3:9 Inín kijtojneki iga Dios yawi kicastigaroti yej ayompa nemij. ‡ 3:12 3:12 Xikita glosario “Impuestos”.

²³ Jesús kipiaya ken treinta años kua' pewa' itekipánol yej Dios kimá'. Momatiá iga Jesús itaj itōka' José. Elí mochiḡ tetaḡ iga José,

²⁴ iwán Matat mochiḡ tetaḡ iga Elí, iwán Leví mochiḡ tetaḡ iga Matat, iwán Melqui mochiḡ tetaḡ iga Leví, iwán Jana mochiḡ tetaḡ iga Melqui, iwán José mochiḡ tetaḡ iga Jana,

²⁵ iwán Matatías mochiḡ tetaḡ iga José, iwán Amós mochiḡ tetaḡ iga Matatías, iwán Nahúm mochiḡ tetaḡ iga Amós, iwán Esli mochiḡ tetaḡ iga Nahúm, iwán Nagai mochiḡ tetaḡ iga Esli,

²⁶ iwán Maat mochiḡ tetaḡ iga Nagai, iwán Matatías mochiḡ tetaḡ iga Maat, iwán Semei mochiḡ tetaḡ iga Matatías, iwán Josek mochiḡ tetaḡ iga Semei, iwán Judá mochiḡ tetaḡ iga Josek,

²⁷ iwán Joanán mochiḡ tetaḡ iga Judá, iwán Resa mochiḡ tetaḡ iga Joanán, iwán Zorobabel mochiḡ tetaḡ iga Resa, iwán Salatiel mochiḡ tetaḡ iga Zorobabel, iwán Neri mochiḡ tetaḡ iga Salatiel,

²⁸ iwán Melqui mochiḡ tetaḡ iga Neri, iwán Adi mochiḡ tetaḡ iga Melqui, iwán Cosam mochiḡ tetaḡ iga Adi, iwán Elmodam mochiḡ tetaḡ iga Cosam, iwán Er mochiḡ tetaḡ iga Elmodam,

²⁹ iwán Josué mochiḡ tetaḡ iga Er, iwán Eliezer mochiḡ tetaḡ iga Jesús, iwán Jorim mochiḡ tetaḡ iga Eliezer, iwán Matat mochiḡ tetaḡ iga Jorim,

³⁰ iwán Leví mochiḡ tetaḡ iga Matat, iwán Simeón mochiḡ tetaḡ iga Leví, iwán Judá mochiḡ tetaḡ iga Simeón, iwán José mochiḡ tetaḡ iga Judá, iwán Jonam mochiḡ tetaḡ iga José, iwán Eliaquim mochiḡ tetaḡ iga Jonam,

³¹ iwán Melea mochiḡ tetaḡ iga Eliaquim, iwán Mainán mochiḡ tetaḡ iga Melea, iwán Matata mochiḡ tetaḡ iga Mainán, iwán Natán mochiḡ tetaḡ iga Matata,

³² iwán David mochiḡ tetaḡ iga Natán, iwán Isaí mochiḡ tetaḡ iga David, iwán Obed mochiḡ tetaḡ iga Isaí, iwán Booz mochiḡ tetaḡ iga Obed, iwán Salmón mochiḡ tetaḡ iga Booz, iwán Naasón mochiḡ tetaḡ iga Salmón,

³³ iwán Aminadab mochiḡ tetaḡ iga Naasón, iwán Aram mochiḡ tetaḡ iga Aminadab, iwán Esrom mochiḡ tetaḡ iga Aram, iwán Fares mochiḡ tetaḡ iga Esrom, iwán Judá mochiḡ tetaḡ iga Fares,

³⁴ iwán Jacob mochiḡ tetaḡ iga Judá, iwán Isaac mochiḡ tetaḡ iga Jacob, iwán Abraham mochiḡ tetaḡ iga Isaac, iwán Taré mochiḡ tetaḡ iga Abraham, iwán Nacor mochiḡ tetaḡ iga Taré,

³⁵ iwán Serug mochiḡ tetaḡ iga Nacor, iwán Ragau mochiḡ tetaḡ iga Serug, iwán Peleg mochiḡ tetaḡ iga Ragau, iwán Heber mochiḡ tetaḡ iga Peleg, iwán Sala mochiḡ tetaḡ iga Heber,

³⁶ iwán Cainán mochiḡ tetaḡ iga Sala, iwán Arfaxad mochiḡ tetaḡ iga Cainán, iwán Sem mochiḡ tetaḡ iga Arfaxad, iwán Noé mochiḡ tetaḡ iga Sem, y Lamec mochiḡ tetaḡ iga Noé,

³⁷ iwán Matusalén mochiḡ tetaḡ iga Lamec, iwán Enoc mochiḡ tetaḡ iga Matusalén, iwán Jared mochiḡ tetaḡ iga Enoc, iwán Mahalaleel mochiḡ tetaḡ iga Jared, iwán Cainán mochiḡ tetaḡ iga Mahalaleel,

³⁸ iwán Enós mochiḡ tetaḡ iga Cainán, iwán Set mochiḡ tetaḡ iga Enós, iwán Adán mochiḡ tetaḡ iga Set, iwán Dios mochiḡ tetaḡ iga Adán.

4

Tzitzimi' kineki iga Jesús makichiwa yej ayekti

¹ Kua' Jesús kisa' ipan weya' Jordán, kipiaya nokta iyEspíritoj Dios, iwán iyEspíritoj Dios kiwiga' Jesús ipan desierto kan ayá' chantitolo'.

² Ompa onoya cuarenta días, ayá' takuaj inomej días iwán mayana'. Iwán Tzitzimi' kinekiá iga Jesús makichíwa yej ayékti,

³ kijlij:

—Siga teya nokta iPiltzín Dios, xikijli inín te'ti iga mamochíwa pañ.

⁴ Jesús kijtoj:

—Ijkín ijkuilijto' itájtól Dios: “Ayá' gasan tákual wel ono taga', nō wel ono iga kichíwa ken kijtowa itájtól Dios.”

⁵ Iwán Tzitzimi' kiwíga' Jesús ipan se tepe' yej pox ajko iwán kinextilij nimaninsan inochi paismej yej ono' ipan inín tajli.

⁶ Tzitzimi' kijlij Jesús:

—Nej nimitztalj iga xikmandaro inochi inín mōnsaj paismej yej nej nemakakej iwán wel nikmaka a'san nej nikneki.

⁷ Siga timotankuaketza iga tineweyimatiltiá, inochi nimitzmkas.

⁸ Jesús kijlij:

—Tzitzimi', xicholo notenoj, iga ijkín ijkuilijto' itájtól Dios: “Xikweyimatilti moTēko Dios iwán xichíwa kensan yéj kineki.”

⁹ Iwán Tzitzimi' kiwíga' Jesús ipan weyi-áltepe' Jerusalén, kitejkawiltij este iyixko, kan máj ajko ipan inón weyitiopan, iwán kijtoj Tzitzimi':

—Siga teya nokta iPiltzín Dios, este nigaj ximopatānalti talpan;

¹⁰ iga itájtól Dios ijkín ijkuilijto':

Dios kititanis iyangelejmej iga mamitzpalewikan.

¹¹ Mitzmajkuiťaskej,

iga amo ximokxiwíteki ipan te'ti.

¹² Jesús kijlij:

—Kijtowa nō itájtól Dios: “Amo xiktajtanili moTēko Dios iga makichíwa tejté iga san manesi iga wel kichíwa.”

¹³ Tzitzimi' kikajtejka Jesús kuá' kita' iga awel kichíwaltij yej ayékti.

Jesús pewa iga tamachtía

¹⁴ Jesús yajki sej Galilea, iwán iyEspíritoj Dios kipalewíj iga nochi wel makichíwa. Ipan inón tajli noyan momatiá yej yépa kichíwa.

¹⁵ Jesús tamachtíaya ipan itiopamej israelitajmej, iwán nochi kiweyimatiltíayaj.

Jesús asi Nazaret

¹⁶ Jesús yajki Nazaret, kan moskaltij. Ipan día kuá' mosewilo, kala' tiopan ken iga nochipa kichíwaya. Iwán moketza' iga kileeroj itájtól Dios.

¹⁷ Kimakakej se ama' yej kijkuiloj el profeta Isaías, iwán kuá' kitapoj, kasi' kan ijkín ijkuilijto':

¹⁸ IyEspíritoj toTēko nepalewía,

Dios netapejpen iga manikuiguili ye'noticiaj yej ayá' motapialiáj.

Netitan iga manikachitalti yej moyolmiktijtokej,

iwán iga manikijtōki ken iga maxitomikan yej ken ilpitokej,

iwán iga maniktachalti yej pachamej.

Netitan iga manikmanawiki yej kinkochiwaj.

¹⁹ Netitan iga manikpowa iga toTēko inán tamanawíkoya.

²⁰ Iwán Jesús kikikimiloj in inón ama' iwán kimá' yej mandarowa, iwán Jesús motalij. E' yej ompa onoyaj tiopan, kitachilijtikajkej Jesús.

²¹ Yéj kijtoj:

—Aman amo-ixtaj mocumpliroy inín yej nigaj ijkuilijto'.

²² Nochi ye'tajtoj iga Jesús, iwán madmiradojkej iga pox mōnsaj yej kijtojtoya. Motajtaniáj:

—¿In inín ayejtaj ipiltzín José?

²³ Jesús kijtoj:

—Amelá' anne-ijlijnekij yej mojtowa: “Médico, ximoachitalti momatika”; iwán anne-ijliskej: “Yej nikakikej yej tikchij Capernaum, xikchiwa nō nigaj ipan móta.”

²⁴ Iwán kijtoj sej Jesús:

—Nimitzijliáj iga nisé profeta ayá' kitajtolkuuj ipan iyaltepe'.

²⁵ Nimitzijliáj iga onoyaj komati viudajmej ipan Israel kuá' onoya el profeta Elías, kuá' ayá' wetzi' tiawa' tres año y medio iwán noyan apistajtitoya;

²⁶ e', Dios ayá' kititan Elías chan nisé yej wewejmí' de Israel, kititan iga mayawi chan se yej wewejmí' de Sarepta yej ono' itenoj altepe' Sidón.

²⁷ Inón vej kuá' onoya Eliseo, onoyaj nō komati de Israel yej palantiaya inakayomej iga kipiayaj lepra.* E' nisé de Israel ayá' kipajtilij, setzín kipajtilij yej itōka' Naamán yej ichan ipan país de Siria.

²⁸ Kuá' inón kikakikej, inochi yej onoyaj tiopan, pox kuejkuesiwikej.

²⁹ Moketzkej kan ejewatoyaj, kikixtijkej Jesús ipan altepe'; inón altepe' onoya iyixko tepe', iwán Jesús kiwigakej este kan máj ajko ipan tepe', iga ompa makibar-rancarokan.

³⁰ E' Jesús panoj tatzalan, iwán yájkija.

Se taga' yej kipiaya malespíritoj

³¹ Jesús yajki ipan se altepe' yej itōka' Capernaum, estado de Galilea, iwán ipan día kuá' mosewilo, tamachtiaya.

³² Iwán yejemen madmiradowayaj ken iga tamachtiaya, porque kuá' tajtowaya nesía iga kimati te nemi kijtowa.

³³ Tiopan onoya se taga' yej kipiaya malespíritoj, iwán tzajtzi' iga kijtoj:

³⁴ —Xinekajtewakan; ¿té tikpiá iwán nejemen, Jesús de Nazaret? ¿Ix tiwalaj iga annepolokoj? Nej nimitzixmati a'yéj tej, tejwa' yej atikchiwa yej ayekti iwán mitztitan Dios.

³⁵ Iwán Jesús kajajwa' inón malespíritoj, kijlij:

—¡Ayo' xitzajtzito! ¡Xikajtewa inín taga'!

Iwán inón malespíritoj kiwetziltij este ipan tajli in inón taga', iyixtaj inomej gente, iwán kisa' ipan inón taga', iwán até kichiwilij.

³⁶ Nochi momajtijkej iwán mosesepan-ijliayaj:

—Ayí' tikakij yej ijkín matajto; inín taga' pox wel tatekimaka; ¡malespiritomej kicredowaj iwán kisa'!

³⁷ Iwán nochí yej kichiwaya Jesús, noyan momatiá ipan inón tajli.

Jesús kachitialiá imonān Pedro

³⁸ Jesús kisa' tiopan iwán yajki chan Simón. Kasito imonān Simón poxsan kawanto', iwán kijlijkej Jesús iga makachitiali.

³⁹ Jesús motoloj kan wetztoya imonān Simón iwán kajajwa' kawan iwán séwi'ya ikajlo'. Iwán íkuá'san moketza' in imonān Pedro, iwán kichija tákual iga tatamá'.

Jesús taachitialiá

⁴⁰ Kuá' kála'ya tonati', nochí yej kipiayaj ichamej yej sese'pa iga wetitoyaj, kiwigakej kan onoya Jesús; iwán kitālij ima' ipan sejsé de yejemen iwán kachitaltijkej.

⁴¹ Mia' kipiayaj malespíritoj, iwán kuá' kisa'yaj, tzajtziáj, kijtowayaj:

—Tej iPiltzín Dios.

E' Jesús kajajwaya malespíritomej, ayá' kimakaltiaya iga matajtōkan, porque kimatiáj iga Jesús el Cristo yej Dios kititan.

* 4:27 4:27 Xikita glosario “Lepra”.

Jesús kipowa itájtɔl Dios ipan estado de Galilea

⁴² Kuá' tanesi', Jesús kisa' ipan altepe' iwán yajki kan ayagaj ono'. E' la gente kitemojkej iwán asikej este kan onoya. Kinekiáj iga makáwi-o' iwán aya mayawi,

⁴³ e' Jesús kijlij la gente:

—Es que nia no nikpowati ye'noticiaj ipan se' altepemej iga ken reinarowa Dios,† iga inón nokta netitankej.

⁴⁴ Ijkón Jesús kipojtinemiá itájtɔl Dios ipan tiopamej yej ono' Galilea.

5

Topojmajkej ken ayi'pa mo-ita

¹ Se día Jesús onoya Genesaret ipan lagunajten, iwán walkej komati gente este kipipitzkowayaj Jesús iga kikakisnekiáj itájtɔl Dios.

² Iwán Jesús kita' ome ákal yej onoyaj ipan aten, iwán yej tamatawiáj temojkej iga kipajpakaj irredejmej.

³ Iwán Jesús tejkaj ipan se de inomej ákal yej itátkipa Simón. Iwán Jesús kijlij Simón iga achi máj makiwejkatili ákal iga ataten. Iwán Jesús motalij ipan ákal iga kimachtij yej ompa chapantokej.

⁴ Kuá' támi'ya tamachtij, Jesús kijlij Simón:

—Xikuiga moákal kan majya wejkatan iwán ompa xitopojmakán iga amoatarrayaj.

⁵ Simón kijtoj:

—Tamachtiani, senyówal nitopojmajkej iwán nisé anikitzkijkej. Ya que tej nemi tinetekimaka, nia sej nitopojmati.

⁶ Kuá' inón kichijkej, kikitzkijkej komati topoj, iwán este tzajtzayani' irredejmej.

⁷ Iwán kimantzkej yej onoyaj ipan se' ákal iga mayakan makipalewitij. Iwán yajkij, iwán kitemijkej iyomexti ákal, iwán este ken awetziája.

⁸ Kuá' inín kita' Simón Pedro, motankuaketza' itenoj Jesús iwán kijlij:

—NoTeko, amo xinetecho iga nej ayá' niye'nemi.

⁹ Ijkón kijtoj Pedro iga pox majmatoya; ijkonsan no nochi yej iwán nemiáj iga pox komati yej kikitzkijkej.

¹⁰ No momajtij Jacobo iwán Juan yej ipilowan Zebedeo, yej tekipanowayaj iwán Simón. E' Jesús kijlij Simón:

—Amo ximajmawi, inán tipewas iga tiknechkowa yej manetokakan, ken inán topoj tikitzkiá.

¹¹ Iwán kuá' kikixtíjkeja iyakalmej ipan ataten, ómpaya kikajtejkej inewi iwán kitokákeja Jesús.

Jesús kachitialiá se taga' yej nemi palani ikajlo'

¹² Se día onoya Jesús ipan se altepe', walaj se taga' yej nemi palani ikajlo' iga kipiaya lepra. Iwán kuá' kita' Jesús, motankuaketza' iwán motzontoga' este ipan tajli iwán ijkín kichokistajtanilij:

—Noteko, siga tej tikneki, wel xinepajti.

¹³ Jesús kichijchin iga ima' iwán kijlij:

—Kena, nikneki xipajti.

Iwán íkuá'san pajti' kan palantiaya.

¹⁴ Jesús kijlij inón yej achitiá' iga amo agaj makijli a' kipajtij, iwán kijlij:

—Xaj kan ono' sacerdote iga mamitzita, iwán xikmaka moofrendaj Dios, ken Moisés tatekimá', iga Dios mitzpájtija iwán iga mamomati iga tipájtija.

¹⁵ Noyan momatitiaya iga taachitialiaya Jesús, iwán komati gente monechkowayaj iga makikakikan yej kijtowa iwán iga makachitialikan.

† 4:43 4:43 Xikita glosario “Kén iga Dios reinarowa”.

16 E' Jesús kikajtewaya la gente iga iselti yaya tajtoti iwán Dios kan ayagaj ono'.

Jesús kachitialiá se yej awel nejnemi

17 Se día tamachtijtoya Jesús, iwán ompa ewatoyaj fariseojmej* iwán yej tamachtiaj† ipan iley Moisés, yej walkej de inochi altepemej yej ono' ipan estado de Galilea, de Judea iwán de Jerusalén; iwán ipoder Dios monextiaya kuá' Jesús taachitialiaya.

18 Iwán asikej sekin tajtaga' yej kiwajliguilijkej ipan tapech se taga' yej awel nejnemi nokta. Kinekiáj makakikan kalijti' iga makitekakan iyixtaj Jesús.

19 E' awel kalakkej iga pox onolo'. Tejkajkej iyixko kajli iwán kixitinkej ipetayo, iwán ompa kipipilotitemowijkej ipan itapech in inón yej awel nejnemi iga kitakkej tajkoyan, itenoj Jesús.

20 Kuá' Jesús kita' ken iga moconfiarowayaj ipan yéj, kijlij yej wetitoya:

—Nochi yej tikchij yej ayekti, nimitzelkawiliaya.

21 Iwán fariseojmej iwán yej tamachtiaj ipan iley Moisés, kijtojkej ipan iyalmajmej: “¡Inín taga' nemi kimalijliá Dios! Ayagaj wel taekawiliá yej se kichíwa yej ayekti, petz Dios san.”

22 E' Jesús kimatiá te kejlantoyaj, iwán kijtoj:

—Amejemen, ¿te iga ijkón ankejlamikij ipan amoalmajmej?

23 ¿Katiá máj wel manikijli: “Nochi yej tikchij yej ayekti nimitzelkawiliá”, o manikijli: “Ximoketza iwán xaja”?

24 An sí, nia nimitznextilitij iga nej yej iPiltzin Taga',‡ ipan inín tajli wel nikelkawiliá yej se kichíwa yej ayekti.

Iwán Jesús kijlij yej awel nejnemi:

—Tej nimitzijliá, ximoketza, xikui motapech iwán xaja mochan.

25 Iwán in inón yej awel nejnemiá; íkuá'san moketza' iyixtajmej, kikui' itapech kan wetztoya iwán yákiya ichan, iwán kiweyimatiiltijtiaya Dios.

26 Iwán nochi tajtachixtikajkej iwán kiweyimatiiltijkej Dios. Iwán majmatitajtojkej:

—Inán sí, tikitakej yej ayi'pa mo-ita.

Jesús kinotza Leví yej itoká' no Mateo

27 Kuá' kisa' Jesús, kita' se yej kicobrarojtoya impuestos iga Roma. Inón taga' itoká' Leví, ewatoya ompa kan kicobrarojtoya impuestos. Jesús kijlij:

—Xinotoka.

28 Iwán Leví moketza', kikajtej inewi itekipánol, iwán kitoga' Jesús.

29 Iwán Leví ichan, kichij weyi-ilwi' iga Jesús. Ompa onoyaj mia' yej no yej kicobrarojtoya impuestos iga gobierno iwán sékino' máj yej kixnantoyaj mesa iwán yejemen.

30 E' fariseojmej iwán yej tamachtiaj ipan iley Moisés, pewakej iga kipopowaj idiscipolomej§ Jesús, kijlijkej:

—¿Te iga ansentakuaj iwán ansen-atij iwán yej kicobrarrowayaj impuestos iga Roma iwán yej kichíwaj yej ayekti?

31 Jesús kijtoj:

—Yej yektitokej ayá' kinekij yej maki-achitaitikan, sino que yej wetitokej.

32 Nej ayá' niwalaj niknotzako yej kiltowaj iga ye'nemij. Majwa' niwalaj niknotzako yej kichíwaj yej ayekti iga mamoyolpatakan.

Kitajtanj Jesús kén iga yej mayunarowaj

33 Kijlijkej Jesús:

* 5:17 5:17 Xikita glosario “Fariseo”. † 5:17 5:17 Xikita glosario “Yej tamachtiaj ipan iley Moisés”. ‡ 5:24 5:24 Xikita glosario “IPiltzin Taga’”. § 5:30 5:30 Xikita glosario “Discípulo”.

—¿Te iga yej kitokaj Juan iwán yej kitokaj fariseojmej pox mayunarowaj iwán pox oradowaj, e' modiscipolójmej nochipa atij iwán takuaj?

³⁴ Jesús kijtoj:

—Awel mayunaroskej te-ikniwan kan monamiktilo kuá' ompa ono' iwamej chokotzin yej monamiktía.

³⁵ Ásissan día iga kiwigaskej in chokotzin; íkuá' kena, mayunaroskej.

³⁶ Iwán kipowa' nō inin iga mamixkuñtilo:

—Ayagaj kiteki tájkol inuevojwípil iga makitamani iwipilsósol. Siga kichí ijkón, kisosolj inuevojwípil. Iwán ayá' ye'nesis wípilsósol iga tamanijos iga tájkol yej nuévojo'.

³⁷ Ipan ikyapakuetakon* awel nō moakiá vino yej kichíjkejo' iga vino yej kichíjkejo' moposawa iwán kipoxonas kuetakon iwán nempoliwis vino iwán kuetakon.

³⁸ Inón iga, yekti iga ipan kuetakon yej móchijo' mamoki vino yej kichíjkejo'. Ijkón apoliwis vino niga kuetakon.

³⁹ Iwán ni agaj yej koniá ikyapavinoj kinekis makoni yej kichíjkejo', iga kijtowa: “Mataj ikyapavinoj máj xochajya'.”

6

Idiscipolójmej Jesús kito'piyotilantiawij trigo ipan día kuá' mosewilo

¹ Se día kuá' mosewilo, Jesús panotiaya mlijti', iwán idiscipolójmej pe' iga kitektiajkij trigo iwán koxtiayaj iga imamej iwán kikuajtayaj.

² Sekin fariseojmej kijtojkej:

—¿Te iga ankichiwaj tekipánol yej ayekti mamochiwa ipan día kuá' mosewilo?

³ Jesús kijlij:

—¿Ix ayí' ankileerojkej yej kichij David iwán yej senemiáj kuá' mayanakej?

⁴ Kala' tiopan, kikui' panmej yej itátkipa Dios. David kikuaj inōmpa pan iwán kimá' nō yej iwán nemiáj, malej iga ayá' wel kikuaya námol, petz sacerdotejmej wel kikuayaj.

⁵ Iwán kijtoj Jesús:

—Nej yej iPiltzin Taga' wel nitatekimaka te wel mamochiwa ipan día kuá' mosewilo.

Taga' yej matakuawayaxto'

⁶ Ipan sewo' día kuá' mosewilo, Jesús kala' tiopan iwán pewa' iga tamachtij. Iwán ompa onoya se taga' yej takuawayaxto' iye'ma'.

⁷ Iwán inōmej yej tamachtíaj ipan iley Moisés iwán fariseojmej kipipiayaj Jesús iga makitakan siga kachitiltij ipan día kuá' mosewilo. Iga ijkón wel makasikan ken iga makitelwikan.

⁸ E' Jesús kimatiá te kejlantoyaj, iwán kijlij taga' yej matakuawayaxto':

—Ximoketza iwán xiwiki tatajkoyan.

Iwán taga' moketza'.

⁹ Iwán Jesús kijtoj:

—Nia nimitztajtanitij: ¿Té an wel mochiwa ipan día kuá' mosewilo; yej yekti o yej ayekti? ¿Mamoachitilti agaj o mamomikti?

¹⁰ Iwán Jesús kitachilij inochi yej ompa onoyaj iwán kijlij inón taga':

—Xikmelawa moma'.

Ijkón kichij in taga' iwán yektia'ya imá'.

¹¹ Yej ompa onoyaj poxsan kuejkuesiwikej, iwán pewakej iga motatapowijkej té wel kichiwiliayaj Jesús.

* 5:37 5:37 Xikita glosario “Kuetaxtekon”.

Jesús kitapejpena doce yej makipowakan itájtol

¹² Ayá' wejkatí', Jesús yajki tajtoto iwán Dios ipan se tepe' iwán senyówal oradojtoya.

¹³ Kuá' tanési'ya, kinotza' idiscipulojmej iwán kitapejpen doce de yejemen, inomej kitokawij apostolejmej.*

¹⁴ Inín itokamej: Simón yej no kitokawij Pedro; Andrés yej iyiknín Simón, Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé,

¹⁵ Mateo, Tomás, Jacobo yej ipiltzín Alfeo; Simón yej ipartidoj nacionalista,†

¹⁶ Judas, yej iyiknimpa Jacobo iwán Judas Iscariote yej máj despuéj kinextij iga makikitzkikan Jesús.

Jesús tamachtía

¹⁷ Jesús temoj iwamej ipan tepe', iwán kawitoj ipan planada. Iwán ompa onoyaj idiscipulojmej iwán no komati yej walkej ipan estado de Judea, iwán yej ichamej altepe' Jerusalén iwán no yej ichamej lamartenoj na' altepemej Tiro iwán Sidón. Asikej ompa iga kikakitoj itájtol Jesús iwán iga maachitikan yej wetitokej.

¹⁸ Iwán yej kipiayaj malespíritojmej no kachitialiya.

¹⁹ Iwán nochi kinekiáj makichijchimikan Jesús, iga ipan yéj kiasaya poder iwán inochi kachitialiya.

Yej Dios máj kiye'ita

²⁰ Iwán Jesús kitachilij idiscipulojmej iwán kijlij:

—Xipaktokan yej ayá' anmotapialiáj, iga ankípiáj Dios iga amoTeko.

²¹ 'Xipaktokan amejemen yej inán anmayanaj iga an-ixwiskej.

'Xipaktokan yej inán anchokaj, iga anwetzkaskej.

²² 'Xipaktokan kuá' mitzijiayaj, iwán kuá' mitzkixtiáj ipan amoaltepe' iga akinekij xonokan iwamej, iwán kuá' kuajkuantas mitzijliáj iwán kuá' mitzpinajtiáj iga anetokaj nej yej iPiltzín Taga'.

²³ Xipakikan este xiwiwitonikan inón día, iga ipan cielo yawij mitzmakatij yej pox yekti, iga ijkonsan no iyikyapatajmej inimej gente kipoxiknochijkej profetajmej.

²⁴ 'E' anlastimajmej yej ankipoxpiáj tomín, iga nij ampakíkeja.

²⁵ 'Anlastimajmej yej inán an-ixwitokej, porque anyawij anmayanatij.

'Anlastimajmej yej inán anwetzka, iga anyawij anchokatij iwán anmoknomatiskej.

²⁶ 'Anlastimajmej kuá' inewi tajtaga' ye'tajtoskej iga amejemen, iga ijkonsan no iyikyapatajmej yejemen ye'tajtojkej iga yej ayéj mela'profetajmej.

Xikchokilikan yej ayá' mitzye'itaj

²⁷ 'E' amejemen yej anekaktokej nimitzijliáj: Xikchokilikan yej ayá' mitzye'itaj, xikchiwilikan yej yekti yej mitzijiayaj.

²⁸ Xikye'ijlikan yej mitzmalijliáj. Xiktenewikan Dios iga inomej yej mitzpantiáj.

²⁹ Siga agaj mitzxaygatatzina, xikmaka se' moxaya' iga mamitzmaga, iwán siga agaj mitzkuiliá mochamarraj, xikmaka no mokuach iga makiwiga.

³⁰ Siga agaj mitztajtaniliá tejté, xikmaka, iwán yej mitzkuiliá yej motátkipa, amo xiktajtanili iga mamitzkuepili.

³¹ Xikchiwilikan sekin ijkón ken amejemen ankinekij mamitzchiwilikan.

³² 'Siga anchokiliáj yejsan no mitzchokiliáj, ¿té anmotaniliskej? Este yej kichiwaj yej ayekti, ijkón no kichiwaj.

³³ Siga anchiwiliáj yej yekti yejsan mitzchiwiliáj yej yekti, ¿té anmotaniliskej? Ijkón no kichiwaj yej ayá' ye'nemij.

* **6:13 6:13** Xikita glosario "Apóstol". † **6:15 6:15** Kijliayaj nacionalista iga anka Simón, kuá' aya kitokaya Jesús, senemiáj wan judiyojmej yej kikixtijnekiáj romanojmej yej kidominarotoyaj país de Israel.

³⁴ Iwán siga ankitakewaltiáj tomjn inomej yejsan wel mitzkuepiliáj, ¿té anmotaniliskej? Jej kichiwaj yej ayekti nō kitakewaltiáj yejsan wel kikuepiliskej se' achón.

³⁵ E' amejemen xikchokilikān yej mitzijiyaj iwán xikchiwakan yej yekti, iwán siga antatakewaltiáj tejté, amo xikchakan iga mamitzkuepilikan. Ijkón anmotaniliskej yej pox yekti, iwán amejemen anmochiwaskej ipilowan Dios yej ajko ono', iga yéj nō kikneliá yej ayá' taagradecerowaj iwán yej kichiwaj yej ayekti.

³⁶ Amejemen xita-iknelikan kensan nō amoTaj Dios ta-ikneliá.

Amo xitajuzgarokan

³⁷ 'Amo xitajuzgarokan iwán Dios ayá' nō mitzjuzgaroskej. Amo xikijlikān ni agaj iga ayompa nemi, iwán Dios nō ayá' mitzijliskej iga ayompa annemij. Xikelkawakan yej mitzchiwiliáj yej ayekti, iwán Dios nō ijkón mitzchiwiliskej.

³⁸ Jej ankipiáj xikmakakan sekin, iwán Dios nō mitzmakaskej. Yawi mitzmakatiĵ ipan amomórral este temis, este tejtekalititos, iwán este áyo'ya kitoloĵ amomórral. Achón ke' agaj ankimakaskej, achonsan nō Dios mitzmakaskej.

³⁹ Jesús ijkín kijtoj iga mamixkuĵtilo:

—¿Ix wel se pacha kimawilantiá se' pacha iga makojkuĵtilo? ¿Ix ayá' an wetziskej iyomextimeĵ ipan se xapo'?

⁴⁰ Jej nemi momachtiá ayá' máĵ tamati ken yej tamachtiá, kuá' kitámijya iga momachtij, kaxilijya yej tamachtiá.

⁴¹ '¿Te iga tikixtachiliá moknĵn iga kipiá tasoltzĵn ipan iyix iwán ayá' tikita iga tej tikpiá tapan ipan moyix?

⁴² Siga ayá' tikita iga tikpiá weyi tapan ipan moyix, ¿kén timixewiá iga tikijliá moknĵn: "Noknĵn, achi manimitzkixtili tasoltzĵn yej tikpiá ipan moyix"? ¿Tej yej timopajpantiá iga tiye'nemi!, xikixti achto inón tapan yej ono' ipan moyix iwán ijkón wel tikye'itas iga tikixtiliá tásol ipan iyix moknĵn.

Kuawi' mo-ixmati ipan itakilka

⁴³ 'Nisé kuawi' yej mokuáliá itakilka wel kipiá itakilka yej ayá' mokua. Iwán kuawi' yej ayá' mokuáliá itakilka, awel nō kipiá itakilka yej mamokua.

⁴⁴ Sejsé kuawi' mo-ixmati ipansan itakilka: ayá' moteki itakilka amakuawi' ipan witzkuawi', niga moteki uva‡ ipan chawawitz.

⁴⁵ Taga' yej ye'nemi, ye'tajtowa, iga ipan iyalmaj keĵlanto' yejsan yekti. Iwán taga' yej ayá' ye'nemi, kuajkuantas kĵtowa iga ipan iyalmaj ono' yej ajayekti, iga yej ono' ipan iyalmaj inón kĵtowa.

Kajli yej ye'taksato'

⁴⁶ '¿Te iga anne-ijliáj "NoTeko, noTeko", iwán ayá' ankichiwaj yej nimitzijliáj?

⁴⁷ Nia nimitzijlitij ken neĵi inón yej wĵ' notenoĵ, yej kikaki notájtōl iwán kichĵwa yej nikĵtowa.

⁴⁸ Inón ken tikita se taga' yej kichĵ ijkal de material. Achto talichkua' weĵkatan iga kajli mataksato ipan weyite'ti. Kuá' weyá' a'ti iwán walaj arresomōĵ yej pox tajpaleĵ ipan kajli, niga wel kolĵn, iga inón kajli toĵto' ipan te'ti.

⁴⁹ E' yej netajtolkaki iwán ayá' kichĵwa yej nikĵtowa, inón ken tikita se taga' yej kichĵ ijkal ipan petz tajli iwán ayá' kipiá kan taksato'. Iwán kuá' weyá' a'ti, walaj arresomōĵ yej pox tajpaleĵ ipan inón kajli iwán inón kajli wetzi' iwán mela'xixitini'.

7

Se taga' yej mopoxconfiarowa ipan Jesús

‡ 6:44 6:44 Xikita glosario "Uva".

1 Kuḗ Jesús tami' tatatapowij, yajki ḗtepe' Capernaum.

2 Ompa chantitoya se capitán yey kimandarowaya soldadojmej de Roma, kipiaya se itekipanowani yey kipoxchokiliaya, e' wetitoya. Alinsan poliwiá iga mikiá.

3 Kuḗ inón capitán kikagui' yey Jesús kichijto', kititan wewetkej yey kimandarowaj judiyojmej iga makijlitij Jesús iga makachitalti itekipanowani inón capitán.

4 Yejemen yajki kitatoj Jesús, iwán ijkín kitejteki'ijlijkej:

—Inón capitán kajasi iga xikpalewi,

5 iga kiye'ita tokniwan yey no israelitajmej, iwán yéj nechiwilijkej notiopamej.

6 Jesús yajki iwamej. E' kuḗ asitiáyaya chan inón capitán, inón capitán kititan iyamigojmej iga ijkín makijlitij:

—NoTeko, akajasi xikalaki nochán, ayá' neajasi iga xasi nokalijti'.

7 Inón iga ayá' nimixewij iga nimitztemo to nomatika. E' xikijtosan iga mayektia notekipanowani iwán yektiás.

8 Nej no ono' yey netekimaka iwán no niktekimaka soldadojmej. Kuḗ niktitani se mayawi kanaj, yawi; iwán kuḗ se' nikijliá iga mawiki, wí'; iwán kuḗ nikijliá notekipanowani iga makichíwa tejté, kichíwa.

9 Kuḗ inón kika' Jesús, admiradoj, iwán kitachilij yey kitokatinemiáj, kijlijkej:

—Nimitzijliáj iga anikasi' nisé israelita yey mamopoxconfiaro ipan nej ken inín taga'.

10 Kuḗ tatitanimej yajki ichán capitán, kasitoj tekipanowani, achitia'ya.

Jesús kikneliá se yey wewejmí'

11 Jesús iwán idiscipolomej iwán komati gente nemi yayaj ipan se ḗtepe' yey itoka' Naín.

12 Kuḗ asitiáyaya ipan ḗtepe', kita' iga nemi yawij kitokatij se yey mi', yey iselpiltzin se yey wewejmí'. Mia' kipolojtia yey de ompamej.

13 Kuḗ toTeko kita', choga' iyalmaj iga inón viuda, iwán kijlij:

—Amo xichoka.

14 Iwán kitechoj tapechtzin kan mejmelajtiaya animaj iwán kichijchin. Iwán mokejketzkej yey nemi kiwigayaj. Jesús kijlij animaj:

—Chokotzin, nimitzijliá: ximoketza!

15 Iwán motalij in yey miktoyay iwán péwa'ya tajtoj. Iwán Jesús kima'ya iye'.

16 Iwán nochi yey ompa onoyaj momajtijkej iwán ijkín kiweyimatiltia yey Dios:

—Te-ixnamikiko se profeta yey kipoxpiá poder.

Iwán kijtowayaj no:

—Dios wálaj kipaléwiko igentej.

17 Iwán yey kichij Jesús, noyan Judea momati' iwán este ipan ḗtepemej yey najna'san onokej.

Itatitanimej Juan yey tabautizarowa

18 Juan kimati' yey kichij Jesús iga kipowilijkej idiscipolomej. Iwán Juan kinotza' ome idiscipoloj,

19 iwán kititan iga makitajtanitij Jesús: “¿Ix teya in Cristo yey yawi witzeti, o nikcháskejo' sewo'?”

20 Kuḗ idiscipolomej Juan kitechojkej Jesús, kijlijkej:

—Juan yey tabautizarowa netitankej iga manimitztajtanikij; “¿Ix téyaki' in Cristo yey yawi witzeti, o nikcháskejo' sewo'?”

21 Iwán íkuḗ Jesús kachitaltij mia' yey sese'pa iga wetitoyaj, iwán yey kipiayaj malespíritoj, iwán no kitachaltij mia' pachamej.

22 Iwán Jesús kijtoj:

—Xakan xikijlitij Juan inochi yey ankitakej iwán yey ankikakikej: pachamej tachaja, koxomej nejnémija, yey palantiayaj inakayomej iga kipiayaj lepra, achitiákeja, yey

ayá' takakiáj, inán takákija, yej mikttoyaj, ojpa-isákeja. Iwán yej ayá' motapialiáj, mopowiliaya ye'notíciáj ken iga Dios tasalvarowa.

²³ Paktos yej ayá' kikajtewa iga moconfiarowa ipan nej.

Jesús kitajtajtani la gente te itekiyo in Juan

²⁴ Kuá' yájkija itatitanimej Juan, Jesús pe' tatatapowij de Juan; kijtoj:

—¿Té ankitatoyaj ipan desierto? ¿Ix se ojta' yej koolina ejeka'?

²⁵ Iwán siga ayá', ¿tétaj ankitatoyaj? ¿Ix se taga' yej ye'taajakijto'? Amejemen ankimatij iga yej moye'taajakiáj iwán nemij ken kinekij, chantitokej chan reyejmej.

²⁶ Iwán, ¿té nokta ankitatoyaj? ¿Ix se profeta? Kena, yéj majya sej que se profeta.

²⁷ De Juan tajtoj kan ijkín ijkulijto':

Niktítani notatitan iga mo-ixtaj matayakana, iga ken kuá' mamitzojtápoya.

²⁸ Nimitznojma-ijliáj iga ateyi nisé profeta yej máj tayakanto' que Juan yej tabautizarowa, e' yej momachiliá iga até iteki de inochi yej motemakaj iga Dios marreinaro ipan yejemen, inón yej máj tayakanto' que Juan.

²⁹ Nochi yej kikakikej itájtól Juan este yej kicobrarowajaj impuestos iga Roma, no mobautizarojkej iwán ijkón kichijkej ken Dios tatekimaka.

³⁰ E' fariseojmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley, ayá' mobautizarojkej iná' Juan, iwán ayá' kinekikej yej Dios kinekiá makichíwa iga yejemen.

³¹ Iwán toTeko kijtoj:

—Amejemen yej inampa amonokej annesij ken tikita

³² kokone' yej mawiltiáj ipan tajkoaltepe' iwán kitzajtziliáj iyikniwan: “Nejemen nimitztapitzilijkej iga aka iwán ayá' anmijtotijkej; nejemen nimitziknotakujkilijkej iwán ayá' anchokakej.”

³³ Ijkón inimej gente; wálah Juan yej tabautizarowa yej akikuaya pan niga koniaya vino iwán amejemen ankijtowaj iga kipiaya malespíritoj.

³⁴ Iwán niwálah nej yej iPiltzín Taga' yej nitakua iwán nikoniá vino, iwán ankijtowaj iga nipoxtakua iwán nitawana, nimotókaki' iwán yej ayá' ye'nemij iwán inomej yej kicobrarowajaj impuestos iga Roma.

³⁵ Kuá' tikita ken iga ye'nemij yej momela'confiarowaj ipan Dios, nesi iga Dios nochi kimati te kichíwa.

Jesús paxalowa chan se fariseo yej itoka' Simón

³⁶ Se fariseo kijlij Jesús iga matakuați ichan, iwán kala' kalijti'. Iwán kuá' kixnánto'ya mesa,*

³⁷ asito se siwa' yej ayá' ye'nemi. Inón siwa' de ompa, iwán kimati' iga Jesús yajki takuačo chan inón fariseo. Kiwiga' se iboteyajtzin yej chijto' de te'ti yej itoka' alabastro. Ípan kiwiga' aceite yej pox ajwiya'.

³⁸ Iwán itepotztajpa Jesús, choga' iyikxitenoj, iwán inón siwa', iga iyixa' kixxipatzoj. Iwán kiwakiltij iga itzónkal, iwán kixxipitzoj iwán kitajtalilij aceite yej pox ajwiya'.

³⁹ Kuá' fariseo yej nemi kitamaka Jesús, kita' yej nemi kichíwa inón siwa', kijtoj ipan iyalmaj: “Siga inín taga' katka mela'profetaj, kimatiá katiábapa inín siwa' yej nemi kichijchimi; ayá' ye'nemi.”

⁴⁰ Iwán Jesús kijlij fariseo:

—Simón, nimitzijlijneki achi tejté.

Fariseo kijtoj:

—Tamachtiani, xine-ijli.

* **7:36 7:36** Inón vej, kuá' takuayaj toknimej, nochipa ken achi monagastékáyajpa iyopochkampamej, motetoniyaj iga isqtkolmej miej nemi takuaj iga iye'mamej. Mesajmej poxsan chajchapati'. Inón iga siwa' wel kina'techoj itepotztajpa Jesús. Xikita dibujo pan página 555.

⁴¹ Jesús kijtoj:

—Onoya rome tağa' yej kideberowayaj yej tataķewa tom̄in. Se deberowaya ke' se kitaniá quinientos días iwán se' ke' kitaniá cincuenta días.

⁴² Iwán nisé de yejemej awel kikuepa' inón tom̄in, iwán inón yej tataķewa tom̄in, kijlij yej deberowaj iga ay'ya makikuepakān inón tom̄in. Inán xine-ijli, ¿katiapa de yejemej máj kichokilij?

⁴³ Simón kijtoj:

—Anka yej máj komati tom̄in kelkawilij iga kideberowaya.

Jesús kijtoj:

—Ómpaya ken tikijtoj Simón.

⁴⁴ Iwán Jesús kitachilij siwa', iwán kijlij Simón:

—Ta' xikita inín siwa'. Nikala' mochan iwán ayá' tine-ikxipaga'. E' inín siwa' ne-ikxipaga' iga iyixa' iwán ne-ijikxiwakiltij iga itzónkal.

⁴⁵ Tej ayá' tinepipitzoj; e' inín siwa', desde que nikala', ayá' nemi kikajtewa iga kipipitkowa nokxi.

⁴⁶ Ayá' tineṭalilij aceite ipan notzontekon; e' yéj neṭalilij aceite yej ajwiya' ipan nokxi.

⁴⁷ Inón iga nimitzijliá, nepoxchokilij iga nikelkawilija yej poxsan ayekti kichij. E' yej nikelkawiliá alín yej kichíwa yej ayekti, inón ayá' poxsan nechokilij.

⁴⁸ Iwán Jesús kijlij inón siwa':

—Inochi yej tikchij yej ayekti nimitzelkawilija.

⁴⁹ Iwán yej iwamej ompa takuajtoyaj, motajtankej:

—¿A'yéj in yej wel nō kelkawiliá yej se kichíwa yej ayekti?

⁵⁰ Jesús kijlij inón siwa':

—Iga timoconfiaroj ipan Dios, mitzmanáwija. Xiyolpaktiaya.

8

Siwatkej yej kipalewiáj Jesús

¹ Iwán Jesús yajki ipan nochi wejweyi altepemej iwán ipan altepetzitzin iga kipojtinemiá ye'noticiaj ken iga Dios reinarowa. Nemiá iwán doce idiscipolomej.

² Nemiáj nō sekin siwatkej yej Jesús kachitaltij yej kipiayaj malespíritoj iwán yej wetitoyaj. Se de yejemen María, yej itōka' nō Magdalena yej iyakapan kisa' siete malespíritoj.

³ Nō Juana yej isiwá' Chuza, Chuza kipalewiaya Herodes kan mandarowa. Iwán se' itōka' Susana iwán sékino' máj yej kipalewiayaj Jesús iga kimakakej yej itatkímejpa.

Kén iga mixkuñtilo ipan yej toka

⁴ Mia' kiskej ipan i-altepemej iga kitatoj Jesús. Iwán poxsan monechkoło'. Iwán Jesús kipowa' inín iga mamixkuñtilo:

⁵ —Se tağa' yajki tokato, kipapatánaltijpa* íyol trigo. Ono' yej wetzito ipan ojti iwán kitataksayaj yej ompa panowayaj. Walkej totomej iwán kikuajkej.

⁶ Ono' yej wetzito tetzalan kan ono' ajalín tajli; kuá' íxwa'ya, talwagui'.

⁷ Ono' yej wetzito ipan witzyoj. Kuá' witzyoj sen-ixwakej iwán tato', witzyoj ta-ijiyomiktij.

⁸ E' ono' yej wetzito ipan yé'tal. Kuá' weyakej, pox mochi; iwán ipan sejsé imiawayo kitililij este cien íyol.

Kuá' tami' kijtoj inón, Jesús recio tajtoj:

—Yej annakasyojkej, xineye'kakikan.

* 8:5 8:5 Iga motoka trigo sekin kipapatánaltijpa.

Jesús kijtowa tejas in kan mamixkuñtilo

⁹ Idiscipolojmej Jesús kitajtankej:

—¿Té kijtojneki in inñ kan mixkuñtilo?

¹⁰ Kijtoj Jesús:

—Amejemen Dios mitzmatiltiáj ken iga yéj reinarowa, inón yej ayagaj kimati. E' sekin nikpowiliapa kan mamixkuñtikán, ijkón malej iga tachaskej, ken kuá' ayá' tacháj, iwán malej iga matakakikan ayá' kimatiskej te kijtojneki.

Jesús kijtowa te kitojneki inón yej toka

¹¹ 'Ijkín kijtojneki inón kan mixkuñtilo: Íyol trigo kijtojneki itájtol Dios.

¹² Iwán yej wetzi' ipan ojti, inón kijtojneki yej kikakikeja itájtol Dios iwán wj' Tzitzimi' iga kelkawaltiáj inón yej kikakikej iga amo makicredokan iwán amo mamomanawikan.

¹³ Yej wetzi' ipan teyoj, inón kijtojneki yej este yojoylpakij kuá' kikakij itájtol Dios; e' ayéj iga kimela'credowaj, ken tikita tato' yej ayá' nelwayoj. Inomej ayá' nochípaya kicredojtoskej, iga kuá' kitantiarowaj, kikajte'waj iyojwi Dios.

¹⁴ Inón íyol trigo yej wetzi' ipan witzyoj, kijtojneki yej kikakij itájtol Dios, e' mopoypolowaj iga kiyoltilanaj yej kejlantokej, kipoxpiasnekij tomñ iwán kichiwaj kensan iyalmaj kineki, akichiwaj yej yekti.

¹⁵ E' yej wetzi' ipan ye'tajli, inón kijtojneki yej kicredowaj itájtol Dios iga inochi iyalmaj, iwán ayí' mosemakaj ipan iyojwi Dios iwán kichiwaj yej yekti.

Ayekti iga mamoyana itájtol Dios

¹⁶ 'Ayagaj kixotaltiá icándil iwán makikontepacho, niga kitaliá tapechtampa. Majwa' kitaliá ajko iga matawi, iga matachakan yej kalakij.

¹⁷ Ateyi nité yej iyanto' yej amo mamonexti. Ateyi yej ichtákan yej keman amo mamomela'mati.

¹⁸ 'Ta' xikye'kakikan; yej kipiá, yawij máj kimakatij, e' yej ayá' kipiá este yej kijtowa iga kipiá yawij kikuñlij.

Iye' Jesús iwán iyokichikñiwán

¹⁹ Iyokichikñiwán Jesús iwán iye' yajki' kitatoj Jesús, e' awel asikej itenoj iga poxsan kipolojtoyaj.

²⁰ Iwán kijlijkej Jesús:

—Moye' iwán mookichikñiwán onokej fuera iwán mitzitasnekij.

²¹ Jesús kijtoj:

—Yej kikakij itájtol Dios iwán kichiwaj ken kijtowa, inomejwa' in noye' iwán nookichikñiwán.

Jesús kipacholtiá ejeka' iwán maréjal

²² Se día Jesús tejkaj ipan weyi ákal iwán idiscipolojmej, iwán Jesús kijtoj:

—Mati-apanokan.

Iwán yajki'.

²³ Kuá' nemi apanowayaj, Jesús mokochkuñlij. Iwán ipan laguna kitzintijkej se ejeka' yej pox tajpalej, iwán ákal pewa' iga a'temi' iwán este ken awetziaja.

²⁴ Iwán kixitijkej Jesús, kijlijkej:

—¡Tamachtiani! ¡Tamachtiani! ¡Nemiya ti-awetzij!

Iwán moketza' Jesús, kajajwa' ejeka' iwán a'ti, iwán pachiwikej, iwán santakampolijtikawi'.

²⁵ Iwán Jesús kijlij idiscipolojmej:

—¿Te iga ayá' anmoconfiarojkej ipan nej?

E' yejemen majmatikawikej iwán san tajtachixtikajkej, iwán mosepantajtankej:

—¿A'yéj an in inín taga' yej este ejeka' iwán a'ti wel kitekimaka iwán kitajtolkakij?

Se taga' de Gadara yej kipiaya malespíritoj

²⁶ Iwán kuá' apanójkeja, asikej Gadara yej ono' iyikán laguna, iyixtaj Galilea.

²⁷ Iwán kuá' témoja Jesús, kixnamikito se taga' de ompa yej íkyaya kipiaya malespíritoj, iwán nochípaya nemiá ipetzkan iwán ay'ya katka çañej, kochá posantoj.

²⁸ Kuá' inón taga' kita' Jesús, motankuaketza' iyixtaj, iwán tzajtzi', kijtoj:

—¿Té tikneki nowan, tej Jesús yej iPiltzin Dios yej ono' pox ajko? Nimitztajtaniliá iga amo xine-iknoçhiwa.

²⁹ Ijkón kijtoj iga Jesús kitekimakatoya malespíritoj iga makisa ipan inón taga'. Máj achto malespíritoj mia' vej kikitziya, malej iga kijikxi-ilpiayaj iwán kima-jma-ilpiayaj iga amo macholo; e' yéj sankikokotonaya inón cadena. Iwán malespíritoj kiwigaya ipan desierto kan ayagaj çantito'.

³⁰ Jesús kitajtan:

—¿Té motoka'?

Iwán kijlij:

—Notoka' Mia'.

Kijtoj ijkón iga mia' malespíritojmej onoyaj ipan inón taga'.

³¹ Kitajtanilijkej Jesús iga amo makititanikan xapoko yej ayá' kipiá kan tanto'.

³² Ipan tepe' takuajtinemiáj mia' koyamemej, iwán malespíritojmej kiteki'tajtanilijkej Jesús iga makalakikan ipan koyamemej; iwán Jesús ompa kititan inomej malespíritojmej.

³³ Kuá' kiskeja ipan inón taga', kalákkeja ipan koyamemej, iwán inochi moma-jmapetzkoj ipan barranko, wetzitoy ipan laguna iwán ompa amikikej.

³⁴ Kuá' inón kitakej yej kicuidarójtinemiáj koyamemej, mokacholoykej iwán yajkij kipowatoj ipan altepe' iwán ipan altepetzitzin.

³⁵ La gente yajkij kitatoj yej mochij. Iwán yajkij kan ono' Jesús; kasitoy inón taga' yej kipiaya malespíritoj este ewato' itenoy Jesús; taajakijto'ya iwán ye'tajlánto'ya. Iwán majmawikej.

³⁶ Iwán yej kitakej, kipojkej inewi san kén kitakej iga yektiá' inón taga' yej kipiaya malespíritoj.

³⁷ Nochi gente de Gadara iwán yej najna'san ichamej kiteki'ijlijkej Jesús iga makisaya ompa iga poxsan majmawiáj. Iwán Jesús kala' ipan ákal iwán yayay.

³⁸ Iwán inón taga' yej ipan kisa' malespíritojmej, kiteki'tajtanilij iga mayáwiya iwán. E' Jesús kitekimá' iga makawi, kijlij:

³⁹ —Xaj mochan, iwán xikpowa nochi yej Dios mitzchwilij.

Inón taga' yajki, iwán kipowa' noyan ipan inón altepe' yej Jesús kichij ipan yéj.

Jesús kachitialiá omen yej moconfiarowaj ipan yéj

⁴⁰ Kuá' Jesús asito sej Galilea, nochi kichixtoya iwán pakikej iga ki-omemawijkej.

⁴¹ Iwán asi' se taga' yej itoka' Jairo yej mandarowa tiopan. Inón taga' motankuaketzato iyikxitenoy Jesús, iwán iga inewi iyalmaj kitajtanilij iga mayawi ichan

⁴² iga kipiaya iseltaochin ken de doce años yej mikisnekiaya. Kan nemi yaya Jesús, este kipipitzkowayaj iga mia' yej kitokaj.

⁴³ Iwán nemi yaya nō ompa se siwa' yej wetitoya, doce años kistoya ken imés yej awel pachiwíá. Kitámija inewi itomín iga yajka iwán medicojmej iwán ayagaj wel kachitialtij.

⁴⁴ Inón siwa' kitechoj Jesús itepotztájbapa iwán kichijchimilij itempan itzótzol, iwán íkuá' pachiwí' iga kistoya ken imés.

⁴⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—¿A'yéj nechijchin?

Nochi kijtojkej iga ayéj yejemen. Pedro iwán yej iwán nemiáj, kijtojkej:

—Tamachtiani, nemi mitzpipitzkowaj iwán mitzyayagatopewaj nijnijiga, iwán tikijtówa-o': "¿A'yéj nechijchin?"

⁴⁶ E' Jesús kijtoj sej:

—Agaj nechijchin, nikmachilij iga ipan nej kisa' poder.

⁴⁷ Kuá' siwa' kita' iga awel miyana, kuekuechkatiajki, motankuaketzato iyikxitenoj Jesús. Kinojma-ijtoj iyixtaj la gente te iga kichijchin iwán kén iga yektiá' íkuá'san.

⁴⁸ Jesús kijlij:

—Nopij, iga timoconfiaroj ipan nej, ti-achitia'ya. Xaja tamelá.

⁴⁹ Mie j tatapojtáyao' Jesús, a'pa asi' yej wáaj ichan Jairo, inón yej mandarowa tiopan, kijlij:

—Mosiwapiltzin mi'ya, ay'ya máj xikuejkuesojto toTamachtiani.

⁵⁰ E' Jesús kika' iwán kijtoj:

—Amo ximajmawi, ximoconfiaro ipan nej iwán mopiltzin yektiás.

⁵¹ Kuá' asi' Jesús chan Jairo, ayá' kine' a'san nesí' makalaki, petz Pedro, Santiago, Juan, itaj takotzin iwán iye'.

⁵² Nochi moknomatitoyaj iwán chokatoyaj iga inón takotzin. E' Jesús kijtoj:

—Amo xichokatokan, takotzin ayá' mikto', yejwa' kochto'.

⁵³ Iwán Jesús kiwejwetzkilijkej, iga kimatiáj iga mikto'ya in inón takotzin.

⁵⁴ E' Jesús kikitkilij imá' iwán recio kinotza':

—¡Takotzin, ximoketza!

⁵⁵ Iwán sej ojpa-isa' iwán nimanin moketza'. Iwán Jesús tatekimá' iga mamotamakatiya in takotzin.

⁵⁶ Itaj iwán iye' san tajtachixtikajkej; e' Jesús tatekimá' iga amo agaj makimati yej mochij.

9

Jesús kititan idiscipolomej iga makipowakan kén iga reinarowa Dios

¹ Jesús kinechkoj doce idiscipolomej iwán kimá' poder iga wel makixitikan malespiritojmej, iwán no iga makachitiltikan yej wetitokej.

² Kititankej iga makijtokan kén iga reinarowa Dios, iwán iga mataachitiltikan.

³ Iwán kijlijkej:

—Amo xikuigakan nité ipan ojti. Niga bastón, niga mórral, niga tákual, niga tomín, iwán amo xikuigakan ome amokuach.

⁴ Kan amasitij agaj ichan, ómpasan xikawikan este que matami amotekipánol iwán ankisaskej ipan inón altepe'.

⁵ Iwán kan ayá' mitzomemawiskej, xikisakan ipan inón altepe', xiktzejtelokan amokxitalpínol iga makimatikan iga ayá' kichijkej yej yekti.

⁶ Iwán kiskej, yajkij ipan inewi altepetzitzin, kipojtinenkej ye'noticiaj kén iga Dios tasalvarowa iwán kachitiltitinenkej yej wetitokej.

Herodes kikaki yej kichywa Jesús

⁷ Rey Herodes kika' yej kichijtinemi Jesús; iwán ay'ya kimatiá te kichiyaya iga sekin kijtowayaj:

—Anka ojpa-isa' sej Juan kan miktoya.

⁸ Sekin kijtowayaj:

—O mixnextiko el profeta Elías.

Iwán sekin kijtowayaj:

—Anka ojpa-isa' sej agaj ikyapapofetaj.

⁹ E' Herodes kijtoj:

—Esi nej nitatekimá' iga makikechtekikan Juan, ¿a'yejtaj an in inin yej nikaki kipowaj kuajkuantas iga yéj?

Inón iga Herodes kitasnekiá Jesús.

Kua' tatamá' Jesús, takuaj cinco mil

¹⁰ Kua' mokuepkej iyapostolejmej Jesús, kipowilijkej inewi yej kichijkej. Iwán Jesús kinechkoj idiscipolomej iwán kiwiga' kan ayagaj ono', na'san se altepe' itoka' Betsaida.

¹¹ E' kua' la gente kimati', kitokakej no, iwán Jesús ki-omemawij in inomej, iwán kitatapowijkej kén iga reinarowa Dios iwán kachitaltij yej wetitokej.

¹² Kua' tióta'ya, kitechotoj Jesús doce iyapostolejmej, iwán kijlijkej:

—Xikijli la gente mayákanya mamosewítij, iwán makitemotij tákual ipan altepe' iwán ipan altepetzitzin yej najná' onokej, iga nigaj ateyi nité.

¹³ Jesús kijtoj:

—Amejemen xiktamakakan.

Yejemen kijtojkej:

—E', nikpiajsan se mano pan iwán ome topoj, ¿ix nikowatij tákual iga nochi inimej?

¹⁴ Onoyaj ken cinco mil tajtaga'. E' Jesús kijlij idiscipolomej:

—Xikijlikan iga mamotalikan de cincuenta en cincuenta.

¹⁵ Ijkón kichijkej, iwán nochi motajtälkej.

¹⁶ Iwán Jesús kikui' se mano pan iwán ome topoj iwán ajkotachá' iwán kimá' gracias Dios iga tákual, iwán kipoposte'. Iwán kimajmakakej discipolomej iga makimajmakakan la gente.

¹⁷ Takuajkej inochimej este ijixwikej, iwán discipolomej kitemíjkejo' doce chikiwi' de tákual yej ay' kikuajkej.

Pedro kinojma-ijtowa iga Jesús el Cristo

¹⁸ Se día Jesús iyoka oradojtoya. Ompa no onoyaj idiscipolomej, iwán Jesús tatajtan:

—In sekin, ¿té kijtowaj de nej?

¹⁹ Yejemen kijtojkej:

—Sekin kijtowaj tej tiJuan yej tabautizarowaya; sekin kijtowaj iga tej Elías; iwán sekin kijtowaj iga tej anka tiikyapapofetaj yej ojpa-isa' sej.

²⁰ Iwán kitajtankej sej:

—In amejemen, ¿té ankijtowaj de nej?

Iwán Pedro kijlij:

—Tej tiCristoj yej itatitan Dios.

Jesús kipowa iga yawi mikiti

²¹ E' Jesús kitekimá' idiscipolomej iga amo makijlikan agaj iga yéj Cristo.

²² Iwán kijlijkej:

—Nej yej iPiltzin Taga', yawij ne-iknochiwatij poxsan iwán yawij ne-ijiyatij wewetkej yej mandarowaj iwán ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés. Yawij nemiktij iwán ipan eyi día nia ni-ojpa-isati sej.

²³ Iwán Jesús kijlij nochi gente:

—Siga agaj kineki manetoka, ay'ya makichiwa yej yéj kineki, iwán manejnemi ipan noojwi nochipa malej iga makiknochiwakan poxsan este makimiktikan.

²⁴ Yej ayá' kinekis mamiki, yawi mikiti; e' yej mikis iga nej netoka, nochipa onos nowan.

²⁵ ¿Itejas in tağa' siga makipiá inochi yej ono' ipan inín tajli, siga imatika mamopolo o mamiki?

²⁶ Siga agaj pinawa iga netoka iwán iga kipowa notájtól, ijkón nō nej yej iPiltzín Tağa', nipinawas iga yéj kuá' niwi' nigobernarōki iwán iweyipoder noTaj, iwán angelejmej yej xojxotatiwitzej.

²⁷ Nimitznojma-ijliáj iga sekin yej nij onokej ayá' mikiskej este que makitakān kén iga reinarowa Dios.

Kén iga Jesús se'pay nesi iga tawía

²⁸ Kipiá' ken ocho días iga kipojtoya inón, Jesús tejkaj ipan se tepe' orádo. Kiwiga' Pedro, Juan iwán Jacobo.

²⁹ Kuá' orádojtoya, moxaygapata' iwán itzótzol mokuépa' este ichkati' iwán mela'tawij.

³⁰ Iwán nesikoj omen tajtağa' iga tatapowakoj iwán Jesús, ikyapaprofetajmej Moisés iwán Elías.

³¹ Íkuá' kiyawalojtoyaj weyi tawilkān yej ipoderpa Dios. Iwán kipojtoyaj kén iga yawi kinkochiwatij Jesús iwán kén iga yawi mikiti en Jerusalén.

³² Malej iga Pedro iwán yej iwán nemiáj pox kochisnekiáj, e' yejemen akochkej iwán kitakej itawilyo Jesús iwán inomej omen tajtağa' yej onoyaj iwán Jesús.

³³ Kuá' némiya yayaj inomej tajtağa' iga kikajtéwaja Jesús, Pedro kijlij Jesús:

—Tamachtiani, ¡pox yekti iga nonokej nigaj! Manikchiwakān eyi ranchojtztzín, se iga tej, se iga Moisés iwán se iga Elías.

E' Pedro akimatiá te kijtowaya.

³⁴ Kuá' inino' kijojttoya, wālj se mixti kitzakuakoj. Iwán majmawikej discipolojmej kuá' mixtzakuikej.

³⁵ Iwán wālj se tájtól ipan mixti, kijtoj:

—Ininwa' nokta in noPiltzín yej nikpoxchokiliá; yéj xikakikān.

³⁶ Kuá' tami' mokagui' tájtól ipan mixti, Jesús iséltiya onoya. E' yejemen ayá' te kijtojkej iwán ayagaj kipowilijkej yej kitakej.

Jesús kachitialiá se chokotzín yej kipiá malesspíritoj

³⁷ Ipan se' día kuá' temotiwitziayaj ipan tepe', komati gente mixnānkej iwamej.

³⁸ Iwán se tağa' de yejemen tajtoj recio:

—Tamachtiani, nimitztajtaniliá iga achi xikita inín noselpiltzín.

³⁹ Se malesspíritoj kiyokakitzkiá iwán kitzajtziltiá iwán kikuejkuekuechkaltiá iwán chijchalposontiá. Kipoxiknochīwa iwán ayá' kikajtéwasneki.

⁴⁰ Nikijljikaja modiscipolojmej iga makikixtilikān inín espíritu, e' ayá' welitiakej.

⁴¹ Jesús kijtoj:

—¡Mataj amejemen ayá' anmomela'confiarojtokej nopan iwán ayá' anye'nemij! ¿Este kémano' máj nia nonoti iwán amejemen, iwán nia nimitziyowijtotij? Xikuajliga nijiga mopiltzín.

⁴² Kuá' chokotzín kinā'techojtīaya Jesús, malesspíritoj kitájkāl este ipan tajli iga kikuejkuekuechkaltij recio. E' Jesús kajajwa' inón malesspíritoj iwán kachitialtij inón chokotzín. Iwán kimá' sej itaj.

⁴³ Iwán inewi gente san tajtachixtikajkej iga kitakej iweyi poder Dios.

Jesús kijtowa sej iga yawi mikiti

Miej inewi moyolmajtijtoyaj iga yej Jesús kichij, kijlij idiscipolojmej:

⁴⁴ —Xikye'kakikān inín, iwán amo xikēlkawakān; nej yej iPiltzín Tağa' yawij nekawatij ipan ima' yej ne-ijiyaj.

⁴⁵ E' yejemen ayá' kentenderowayaj yej kijliayaj, iga ken kuá' ixtzaktoyaj iga aya makentenderokan, iwán majmawiáj iga kitajtaniáj Jesús iga té kijtojneki inomej tajtolmej.

¿A'yéj máj tayakanto'?

⁴⁶ Iwán idiscipolomej pəwakej iga mosejsepan-ijliáj iga a'yéj an de yejemen máj tayakanto'.

⁴⁷ E' Jesús kimati' tē kejlantoyaj, kikui' sē choochin iwán kicketza' itenoj,

⁴⁸ iwán kijlikej:

—Yej ki-omemawia inin choochin iga netoka, nej neomemawia; iwán yej neomemawia nej, ki-omemawia nō yej netitan. Iga yej moalimpamati ken inin choochin, inon yej máj importante.

Yej ayá' temalita, inon tepalewia

⁴⁹ Juan kijlij Jesús:

—Tamachtiani, nikitakej sē taga' yej kitenewiayapa motoka' iga kikixtiaya malespíritoj iwán niktekimakakej iga amo makichíwa, iga ayá' senemi towan.

⁵⁰ Jesús kijtoj;

—Amo xikawaltikan, iga yej ayá' temalita inon tepalewia.

Jesús kajajwa Jacobo iwán Juan

⁵¹ Kuá' asitiaya iga Jesús tejkawisya sej ipan cielo, kisentajij iyalmaj iga yawi Jerusalén.

⁵² Jesús kititan sekin iga mayakan ipan sē altepe' de Samaria* iga kitemotoj kan kawiskej.

⁵³ E' samaritanomej ayá' kinekikej iga ompa makawi Jesús iga kimatikej iga nemi yayaj Jerusalén.

⁵⁴ Kuá' kitakej inon, Santiago iwán Juan yej idiscipolomejpa Jesús, kijlikej:

—NoTeko, ¿ix tikneki maniktajtaniłikan Dios iga matemo ti'ti iga makipolokan yejemen, ken kichij el profeta Elías?

⁵⁵ Iwán Jesús kitachilij iwán kajajwa' in inomej:

—Amejemen ayá' ankixmatij iyEspíritoj Dios yej mitznentiáj.

⁵⁶ Nej yej iPiltzin Taga' ayá' niwalaj nitapoloko, niwalaj nitamanawiko iga amo mapoliwilo.

Iwán yájkija ipan se' altepe'.

Yej kitokasnekij Jesús

⁵⁷ Kuá' nemi yayaj ipan ojti, sē taga' kijlij Jesús:

—NoTeko, nej nikneki manimitztokatinemi kansan tia.

⁵⁸ Jesús kijtoj:

—Koyomej kipiáj ixapoyomej kan kochij, iwán totomej kipiáj ixekemej, e' nej yej iPiltzin Taga', anikpiá kan achi manimokuajtetonti.

⁵⁹ Jesús kijlij se':

—Xinetoka.

E' yéj kijtoj:

—NoTeko, maniao' achto maniktokati notaj.

⁶⁰ Jesús kijtoj:

—Xikawili yej ken miktokej iga makitokakan yej miktokej. Tej xaj, iwán xikpowa kén iga reinarowa Dios.

⁶¹ Se' kijlij:

—NoTeko, nikneki manimitztoka, e' achto maniknawatiti yej onokej nochan.

* 9:52 9:52 Xikita glosario "Samaria, Samaritanos".

⁶² Jesús kijtoj:

—Yej nemi aradowa iwán tatchixtiá itepotztajpa, ayá' kajasi iga matekipano iga Dios.

10

Jesús kititani setenta idiscipolojmej

¹ Iwán toTeko kitapejpen se' setenta iwán kititan ojomen iga mayakan ipan nochi altepemej iwán noyan kan yéj yawi panoti.

² Kijlijkej:

—Mela'wa' iga ono' mia' yej wel moconfiarowaj ipan nej, e' ayá' mia' yej kipowaj ye'noticiaj. Yej aya kikakij, inomejwa' ken se weyi mijli yej némiya tayoksi. Inón iga xiktajtanilikan yej iTeko mijli iga makititani tekipanowanimej iga makitekítijya yej ono' pan mijli.*

³ Amejemen xakan; nimitztitanij ken tikita amborregojmej itzalan koyomej.†

⁴ Amo xikuigakan amomórral, niga kan ankenaj amotomimej, niga se' amogakmej; iwán amo ximokeketziakan iga xitapojtokan iwán agaj yej íwan anmasij ipan ojtí.

⁵ Kua' ankalakiskej ipan se kajli, achto ijkín xikijtokan: “Xonokan tamelá.”

⁶ Siga ompa ono' se yej kineki maono tamelá, ipan yéj mochiwas inón yej ankijtowaj, e' siga ayá' kineki maono tamelá, ayá' mochiwas ken ankijtowaj.

⁷ Xikawikan ipan inonsan kajli, xikuakan iwán xikonikan yej mitzmakaj; pues yej tekipanowa kajasi iga makixtawakan. Amo xikalaktinemikan ipan sesé kajli.

⁸ 'Kua' amasiskej ipan se altepe' iwán mitzomemawíaj, xikuakan yej mitzmasukkej;

⁹ xikachitiltikan yej wetitokej yej ompa onokej, iwán xikijlikan: “Ayo' wejkatis iga reinaroj Dios ipan amejemen.”

¹⁰ E' siga amasij ipan se altepe' iwán ayá' mitzomemawíaj, xakan ipan callejmej, iwán xikijtokan:

¹¹ “Este talpo' yej ono' ipan amoaltepe' saliwi' ipan nokximej, niktzejtzelojkej iga manesi iga ayá' anneye'itakej. E' xikmatikan iga ayo' wejkatis iga reinaroj Dios.”

¹² Nimitzijliáj iga kua' Dios tajuzgaroj, yej chantitokej ipan inón altepe' máj kicastigaroskej que yej ichamej katka altepe' Sodoma.

Yej ayá' moyolpataj

¹³ ¡Lástima yej anchantitokej altepe' Corazín! ¡Lástima yej anchantitokej altepe' Betsaida! Siga ipan altepe' Tiro iwán Sidón mochijka milagrojmej yej amejemen ankitakej, desde ikya kikaitejkaj iga kichiwaj yej ayékti, iwán monextiayaj iga kajakiayaj itzotzolmej yej moakiá kua' mikilo, iga moknomatij iwán motalíjkaja ipan nexti.

¹⁴ E' kua' Dios tajuzgaroj, amejemen máj yawij mitzcastigarotij que yej chantitokej altepemej Tiro iwán Sidón.

¹⁵ Iwán amejemen yej amochan altepe' Capernaum, ¿ankijtowaj an anyatij ipan cielo? ¡Yáwijwa' mitzakitij kan onokej yej miktokelj!‡

¹⁶ Jesús kijlij sej idiscipolojmej:

—Yej amejemen mitzkakij, nekakij nej; iwán yej ayá' mitztajtolkuij, nej ayá' netajtolkuij, iwán yej ayá' netajtolkuij, ayá' kitajtolkuij yej netitan.

Mokuepaj sej yej Jesús kititankej

¹⁷ Iwán inomej setenta yej yajkaj, yolpaktiwalkej, kijtojkej:

—AnnoTeko, este tzitzimimej kichiwaj ken niktekimakaj ipan motoka'.

* **10:2 10:2** Kijtojneki iga makitajtanilikan Dios iga yéj makititani toknimej yej wel kipowaj ye'noticiaj nochi inimej gente. † **10:3 10:3** Koyomej, español: lobos. Inín kijtojneki iga yej kitokaj Cristo, ken borregojmej iwán yej kijiya Cristo, ken koyomej. ‡ **10:15 10:15** El infierno.

18 Jesús kijtoj:

—Kena, nej nikita' iga Tzitzimi' nemi wetzi ipan cielo ken se teyo'.

19 Nej nimitzmakakej poder iga wel xitaksakan ipan kowamej iwán ipan kolomej, iwán iga wel xiktanilikan nochi amoenemigojmej, iga amo mamitzchwilikan nité.

20 E' amo xiyolpakikan iga malespíritojmej mitzcredowaj, xiyolpakikan iga amotokamej ijkuilijto'ya ipan cielo.

Petz tePiltzin kimati a'yéj iTaj

21 Íkuá' Jesús yolpagui' iga iyEspíritoj Dios kiyolchikaj, iwán kijtoj:

—NoTaj yej tikchij cielo iwán tajli, nimitzweyimatiltiá iga tiknextilij yej ayá' moweyimatij inón yej ayá' tiknextilij yej tamatij, iga tej ijkón tikne'.

22 'NoTaj nema'ya inochi yej ono'. Ayagaj nemela'ixmati nej yej iPiltzin Dios, iséltisan teTaj Dios nemela'ixmati. Iwán ayagaj no kimela'ixmati teTaj; noséltisan nej yej iPiltzin, iwán inomej yej nej nikneki iga makixmatikan.

23 Iwán kitachilij idiscipolojmej, kijlij:

—Pakiskej yej makitakan yej ankitztokej;

24 iga nimitzijliáj iga mia' profetajmej iwán reyejmej kitasnekiáj inín yej ankitztokej, iwán ayá' kitakej; kinekiáj makikakikan inín yej amejemen nemi ankikakij, iwán ayá' kikakikej.

Se samaritano yej te-ijknin

25 Iwán se yej tamachtia ipan iley Moisés, moketza' iga tajtoj iga san kinekiá makita te kijtoj Jesús iwán kitajtan:

—Tamachtiani, ¿té nikchivas iga wel manono nochipa iwán Dios?

26 Jesús kijtoj:

—¿Té ijkuilijto' ipan la ley? ¿Kén tikentenderowa?

27 Iwán yej tamachtia ipan la ley, kijtoj:

—“Xikchokili moTeko Dios iga inewi moalmaj, iwán iga inochi moespíritoj iwán iga inewi motájpál iwán yéj nochipa xikejlanto, iwán xikchokili moknin kensan tej timochokiliá.”

28 Jesús kijtoj:

—Ómpaya ken tikijtoj. Siga inón tikchivas, nochipa tonos iwán Dios.

29 E' inón yej tamachtia ipan la ley moweyimatiá iyixtaj yej ompa onoyaj, iwán kitajtan Jesús:

—¿A'yejtaj in noknin?

30 Jesús kijtoj:

—Se taga' kisa' Jerusalén iga yawi Jericó. Iwán ipan ojti kitachtekiykej, este itzótzol kikuilijkej, kimagakej, iwán este kitapololtijkej iwán ompa kikajtejkej.

31 E' kempasan ipan inón ojti panotiaya se sacerdote; e' san kitachilij iwán san kipatilij.

32 Se levita§ yej tekipanowa ipan weyitiopan no ompa asi', kitachilij iwán no san kipatilij.

33 E' se taga' yej chantito' Samaria* nemi yaya ipan inonsan ojti, kuá' kita', kiknelij.

34 Iwán kina'tejoj iwán kipajtilij kan kimagakej. Kitálij aceite iwán vino, iwán kilpiliy iga tzótzol. Kitejkawiltij ipan iburroj iwán kiwiga' ipan se kajli iwán ompa kicuidaroytoya.

35 Ipan se'ya día kuá' yáwiya, kikixtij tomín yej valerowa ke' se kitaniá ome día iwán kimá' iteko kajli, iwán kijlij: “Xinecuidarowili inín taga', iwán siga máj tigastaroj, nimitzkuepiliy kuá' nimokuepas.”

§ 10:32 10:32 Xikita glosario “Levita”. * 10:33 10:33 Xikita glosario “Samaria, Samaritanos”.

³⁶ Jesús kijtoj:

—De inimej eyi tağa', ¿a' mochiy iyikn̄in inón tağa' yej kitachtekiyjej?

³⁷ Yej tamachtiá ipan la ley kijtoj:

—Yej kiknelij.

Iwán Jesús kijtoj:

—Xaj iwán ijkonsan nō xikchí tej.

Jesús ono' ch̄an Marta iwán María

³⁸ Jesús ojkui' sej iwán asi' ipan se ̄altepetz̄in ompa kan se siwa' yej itōka' Marta ki-omemawij ichan.

³⁹ Marta kipiaya se isiwa-ikn̄in yej itōka' María, iwán motalij iyikxitenoj Jesús iga makikaki yej yéj kijtojtoya.

⁴⁰ E' Marta, kiyoltilantoya iga kich̄iwa mia' itekipánol, kin̄a'tejoj Jesús iwán kijlij:
—NoTēko, ¿ix ayá' tikita iga nosiwa-ikn̄in nešenkokawiliá notekipánol? Xikijli iga manepalēwi.

⁴¹ Jesús kijtoj:

—Marta, Marta, mitzyoltilanto' iwán poxsan mitzyolmikiá kuajkuantas.

⁴² E' sešan yej máj yēkti. María kitapejpen yej yēkti iwán ayagaj yawi kikawalt̄iti.

11

Jesús kinextiliá idiscipolojmej ken iga matajtōkan w̄an Dios

¹ Se día Jesús or̄adojtoya ipan se lugar iwán kūa' tami' or̄adoj se idiscipoloj kitajtan:
—NoTēko, xin̄enextilik̄an ken iga mani-or̄adōkan, ijk̄on ken Juan kinextilij nō idiscipolojmej.

² Jesús kijtoj:

—Kūa' antajtowaj w̄an Dios, xikijtōkan:

NoTaj yej tonō' ipan cielo,
nochi makiweyimat̄ilti motōka'.

Xirreinarókiya.

Mamoch̄iwa ken tej tikneki ipan tajli, ijk̄on ken mochiyto' ipan cielo.

³ Notakualmej yej nochipa niknekij, xin̄emakakan aman.

⁴ Xinēlkawilik̄an yej nikchijkej yej ayēkti, ijk̄on ken nejemej nō nikelkawiliáj yej nēch̄iwilijkej yej ayēkti.

Xinepalēwik̄an iga amo manikch̄iwasnekikan yej ayēkti; amo xinēsemakakan kūa' Tzitzimi' nēch̄iwalt̄ijnekij yej ayēkti.

⁵ Iwán nō kijlijkej:

—Siga se de amejemen makipiá se amigo iwán tajkoyówal makijl̄iti: “Amigo, achi manimitztajtanili eyi mopan

⁶ iga se noamigoj ásigō', w̄alaj wejka iwán anikpiá te nikualtiá.”

⁷ Iwán yej ono' kalijti', makijto: “Amo xinēkuejkuesōki, nikaltzákto'ya, niwejwetztókeja iwán nopilowant̄itz̄in. Awel nimoketza, awel nimitzmaka nité.”

⁸ Nimitzijliáj iga ayá' yawi moketzati iga san iyamigoj, sino que iga nemi kiteki'tajtaniliá iwán yawi kimakati inewi yej kipolowa.

⁹ Inón iga nimitzijliáj: Xiktajtanikan, iwán Dios yawi mitzmakatij, xiktemōkan iwán ankasiskej, xikaltzotzonakan iwán mitzkaltapowiliskej.

¹⁰ Iga yej kitajtani, kimakaj; iwán yej kitemowa, kasi; iwán yej kaltzotzona, kikalapowiliáj.

¹¹ '¿Ix wel se de amejemen antetajmej kimakas ipiltz̄in se te'ti kūa' kitajtaniliá tákual? ¿O kūa' kitajtaniliá topoj, kimakas se kow̄a'?

¹² ¿O kūa' kitajtaniliá pioteksis, ix kimakas se kolō'?

13 Siga amejemej yej ankichiwaj yej ayekti, wel ankimakaj yej yekti amopilowan, jamoTaj yej ono' ajko ipan cielo, majya sej kimakas iyEspirito Santo a'san kitajtanilij!

Kipantiáj Jesús iga kipiá ipoder Tzitzimi'

14 Jesús kikixtijtoya maļespíritoj ipan se taga' iga inón maļespíritoj kinonojtilijtoya. Kuā' kisa' maļespíritoj, noņoj welja tajtoj. Kuā' inón kitakej yej ompa onoyaj, san tajtachixtikajkej.

15 E' sekin kijtojkej:

—Tzitzimi'* yej ijéfejpa maļespíritojmej, kimá' poder inín taga' iga kikixtiá maļespíritojmej.

16 Sekin iga makimaļwetziltikan Jesús, kitajtaniliayaj iga makichíwa tejté yej manesi iga wí' ipan cielo.

17 E' Jesús kimatitoyay te keļlantoyaj in inomej, iwán kijlijkej:

—Siga se país mochiwa ome grupo iga mosepankuejkuesowaj, inón país políwiya. Iwán siga se familia mosepankuejkuesowaj, akawis ni agaj.

18 Ijkón no Tzitzimi' siga iséltisan mokixtiá, ¿kén yawi kipiati ipoder? Inín nikijtowa iga amejemen ankijtowaj iga nej nikixtiá maļespíritoj ipan ipoder Tzitzimi'.†

19 E' siga anepantiáj iga nej nikixtiá maļespíritoj ipan ipoder Tzitzimi', in yej mitztokaj, ¿ix iga ipoder Tzitzimi' kikixtiáj maļespíritoj? Yejémejsan monextiáj iga ayéj ijkón ken anne-ijliáj.

20 Nej nikixtiá maļespíritoj iga ipoder Dios, inón kijtojneki iga ási'ya tiempo iga Dios marreinařo ipan amejemen.

21 'Kuā' se taga' yej pox tajpalej kipiá yej iga momañawiá, ayagaj wel kitachtekiá ichan.

22 E' siga wí' se' yej máj tajpalej iwán kitaniliá, kikuiliá inewi yej iga momañawiá yej ipan moconfiarowaya iwán kichtekiliáj inewi yej kipiá.

23 'Yej ayá' kiyé'ita yej nikchíwa, inonwa' ne-ijiya; yej ayá' nepalewiá; inonwa' tapopolowa.

Mokuepa sej maļespíritoj ipan taga'

24 Jesús no kijtoj:

—Kuā' se maļespíritoj kisa ipan se taga', nentinemi ipan wá'tal iga kitemojtinemi kan makalaki; iwán siga ayá' kasi, kijtowa: "Nia sej nimokuepati nochan, kan nikisa'."

25 Kuā' mokuepa kasi inón taga' ken se kajli yej tajtachpantolo' iwán tayejye'talijtolo'.

26 Iwán yawi kikuiti se' siete maļ espíritu yej majya sej que yéj, iwán inochin mochantiáj ipan inón taga', iwán inón taga' kichíwas majya sej yej ayekti que achto.

Mela'yolpakilis

27 Mieļ tatapojtóyao' Jesús, se siwa' tajtojté' recio, kijtoj:

—¡Mayolpakto inón siwa' yej mitzonoltij iwán mitziskaltij!

28 Jesús kijtoj:

—¡Máj mayolpakikan yej kikakij itájtol Dios iwán yej kichíwaj ken kijtowa!

Jesús tatapowa de Jonás

29 Máj ajasitiayaj kan onoya Jesús iwán pewa' iga kijtoj:

—Inimeļ gente pox maļojmej iga kinekij manikchíwa yej ayi'pa mo-ita, e' ayá' nia niknextilitij nité, petz yej Dios kichíwilij Jonás.‡

30 Ijkón ken yej chantitoyaj Nínive kitakej ipoder Dios ipan Jonás, ijkón no yej ámampa onokej kitaskej ipoder Dios ipan nej yej iPiltzin Taga'.

* 11:15 11:15 Ipan griego nij kijtowa Beelzebú yej kijtojneki Satanás. † 11:18 11:18 Ipan griego nij kijtowa Beelzebú yej kijtojneki Satanás. ‡ 11:29 11:29 Mt 12:40

³¹ Kuḗ' Dios tajuzgaroj, moketzas nō la reina yej mandaroj ipan tajli de Sabá iga mitzjuzgaroskej, iwán kijtoj iga ayompa ankichijkej. Inón reina wejka nejnen iga makikaki yej kimati rey Salomón;§ iwán nej majya sej que Salomón.

³² Kuḗ' Dios tajuzgaroj, yej ichamej weyi-altepe' Nínive, moketzaskej iga mitzjuzgaroskej, iwán kijtoskej iga ankichijkej yej ayēkti; iga yej chantitokej Nínive, kuḗ' Jonás kipowa' itájtōl Dios, kikajtejkej iga kichīwayaj yej ayēkti; iwán nej majya sej que Jonás.

Lámpara yej topan ono'

³³ 'Ayagaj kixotaltíá icándil iwán makīyana, niga kitáliá itampa cajon, sino que kitáliá ajko iga yej kalakiskej matachakan.

³⁴ Moyix ken tikita sē cándil yej mitztawíá; siga moyix yēkti, mitztawijos. E' siga ayēkti, tonos ken kuḗ' takomichkan.

³⁵ Ximocuidaro iga inón ti'ti yej tikpiá amo masewi.

³⁶ E' siga monoyan mitztawijto' inón ti'ti, ayá' tonos ken takomichkan, noyan titachás, ken kuḗ' sē cándil mitztawijos.

Jesús kajajwa fariseojmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley

³⁷ Kuḗ' tami' tajtoj Jesús, sē fariseo kijlij iga matakuaṭi ichan. Jesús yajki, kala' ichan iwán kíxnanya mesa.

³⁸ Iwán fariseo ayá' kiyē'ita' iga Jesús ayá' achto momapá' ken kitekichijwaj kuḗ' takuaj.

³⁹ E' toTēko kijlij:

—Amejemen fariseojmej kenkuḗ' ankipajpakaj plato iwán posillo fuerájbapa, e' amejemen ipan amoalmajmej ankejlantokej iga antachtekiwán ankichīwasnekiw yej ayēkti.

⁴⁰ ¡Ampachtōlmej! ¿Ix ayá' ankimatij iga yej kichij fuerájbapa kichij nō yej ta-ijtikpa?

⁴¹ Nimitzijliáj iga achi xikmakakan ken tejté yej ankipiáj, inomej yej ayá' motapialiáj iwán ijkón anye'onoskej iyixtaj Dios.

⁴² '¡Anlāstimajmej fariseojmej!, iga ankapartarowiliáj Dios diez por ciento de hierba buena, de chichī'kuaxiwi' iwán de inewi kuaxiwimej yej mókuapa. E' ayá' ankichijwaj ken Dios kineki iwán ayá' ankinekij Dios. Ininwa' in yej yēkti iga xikchīwakān iwán amo xikelkawakan iga xikyokatikan yej itátkipa Dios.

⁴³ '¡Anlāstimajmej fariseojmej!, iga kan takualo anmotālijnekiw ipan ye'asientoj kan motāliáj yej máj tayakantokej yej onokej tiopan, iwán ankinekij iga nochī mamitzsaludarokan tajkoaltepe'.

⁴⁴ '¡Anlāstimajmej yej antamachtiáj ipan la ley iwán anfariseojmej, anmopajpantiáj iga anye'nemij!, ken tikita an-animajxapomej yej anesi, yej kipapatiliá la gente iwán akitaj.

⁴⁵ Iwán sē yej tamachtiá ipan la ley, kijtoj:

—Tamachtiāni, iga inón tikijtoj, annepopowaj nō nejemen.

⁴⁶ E' Jesús kijtoj:

—¡Anlāstimajmej, yej antamachtiáj ipan la ley!, iga ankitekimakaj amogentej makichīwakān yej ayagaj wel kichīwa. E' amejemen niga achi ankipalewiáj.

⁴⁷ '¡Anlāstimajmej!, yej ankichīwiliáj ikalyotzitzin kan tōktokej profetajmej yej kimijmiktijkej amotajwan.

⁴⁸ Iga ijkón ankichijwaj, ankiye'itaj yej kichijkej amotajwan. Yejemen kimijmiktijkej iwán amejemen ankichīwiliáj ikalmej kan tōktokej.

⁴⁹ 'Inón iga Dios yej nochi kimati kijtoj: "Nia nimitztitanilitij profetajmej iwán no-tatitanimej, sekin de yejemej anyawij ankimiktijiwán sekin anyawij ankitaloçhtij." "

⁵⁰ E' Dios yawi kikulpārōti la gente de inampa de inón i-esyomej inewi profetajmej yej kimijmiktijkej este iga kuā' pēwa' inín tajli.

⁵¹ Pēwa' este iga kimiktijkej Abel iwán este iga kimiktijkej Zacarías, yej kimiktijkej iyixtaj weyitiopan, itenoj altar. Inán nimitzijliáj iga Dios yawi kicastigarōti la gente yej inán onokej iga mikikej profetajmej.

⁵² '¡Anlāstimajmej yej antamachtiáj ipan la ley!, iga ankitzakuaj itájtōl Dios, amejemen ayá' ankixmatij Dios iwán ankitzakuiliáj yej kixmatisnekij.

⁵³ Kuā' Jesús tami' kijtoj inín, yej tamachtiáj ipan la ley iwán fariseojmej pēwa' iga kuejkuesiwikej iwán kitajtankej poxsan Jesús;

⁵⁴ kimela'tēmowiliayaj kansan makijto se tájtōl iga wel makimawetziltikan.

12

Jesús tanqnotza

¹ Iwán monechkojkej miles de gente este motōtopewayaj. Iwán Jesús achto pēwa' kijlij idiscipolojmej:

—Ta' xikakikan: amo xikchīwakān ken kitekichīwaj fariseojmej, iga yejemej nésiki' ye'nemij, siempa ayá'.

² Ateyi nisé yej mochiwa ichtákasān yej ayá' mamomati, iwán ateyi nisé yej iyānto' yej amo mamomati.

³ Nimitzijliáj iga inewi yej ankijtowaj kān takomichkān, yawi mokakiti kān tachalpan iwán siga amo-ichtakatāpōwiáj ankaltzaktókejpa, yawi motzajtzipowati kān noyān mokaki.

Jesús kijtowa iga Dios mamomajmawili

⁴ 'Nokniwān, nimitzijliáj iga amo xikmajmawilikān yej tamiktiáj, e' māj māj awel te kichīwaj.

⁵ E' nia nimitzijlitij a'yéj xikmajmawilikān; xikmajmawilikān Dios yej wel mitzmik-tiáj iwán wel mitzmōtaj kān tawewelkato', inōnwa' in yej xikmajmawilikān.

⁶ 'Ankimatij iga monamaka cinco tōtōtōtōzītīn iga ome tomīntzītīn, e' Dios ayá' kelkawa nisé de inón.

⁷ Dios kimati ke' amotzonkalmej ankipiáj ipan amotzontekon. Amo ximajmawikan, amejemej māj anvalerowaj que mia' tōtōtōtōzītīn.

Amo xipinawa iga tikjowa iga tiktoka Jesús

⁸ 'Nimitzijliáj iga inewi yej kinojma-ijtowa iyixtaj la gente iga netoka, nej yej iPiltzīn Taga', nō nia nikijtōti iyixtaj iyāngelejmej Dios iga netoka.

⁹ E' yej makijto iyixtaj la gente iga ayá' netoka, nō nia nikijtōti iyixtaj iyāngelejmej Dios iga ayá' netoka.

¹⁰ 'Siga agaj makijto yej ayēkti iga iPiltzīn Taga', Dios weljo' kelkawilij yej kijtoj, e' yej mamaltajto iga iyEspiritoj Dios, inón Dios ayo' kelkawilij.

¹¹ 'Kuā' mitzwigaskēj tiopan o iyixtaj juezmej o iyixtaj yej mandarowaj; amo xitayokoyakān iga ayá' ankimatij te anyawij ankijtōtij.

¹² IyEspiritoj Dios yawi mitznexiltij te anyawij ankijtōtij.

Amo ximoconfiaro ipan tomīn

¹³ Se toknīn itzalan gente kijlij Jesús:

—Tamachtiāni, xikijli noknīn iga manemaka achi yej nekawilijkej notajmej.

¹⁴ E' Jesús kijlij:

—Ej, ¿a'yéj netalij iga juez iga manimitzmajmakakān yej amotatki?

15 Kijtoj nõ:

—Ximocuidarokan, amo xikpoxpiasnekikan tejté yej awel ankipiáj. Se taga' awel ye'ono iga san makipiá komati yej pox patiyoj.

16 Iwán kipowilijkej se kan wel mixkuítilo:

—Onoya se taga' yej poxsan motapialiaya iwán pox mochíwaya yej kitokaya pan imil, iwán pox mochíwaya yej kitokaya.

17 Inón taga' ijkín kijtowaya ipan iyalmaj: “¿Té inán nia nikchíwati? Ayá' nikpiá kan nikana yej nikixtij ipan nómil.”

18 Iwán kijtoj: “Nikmátiya te nia nikchíwati, nia nikxixitínati kan nikana nokosechaj iga manikchíwa yej máj wejweyi, iwán ompa nia nikanati inewi nokosechaj, iwán inewi yej nikpiá.

19 Iwán nia nikijliti noalmaj: Noalmaj, paréj timotaenilijto' iga mia' año; ximosewi, xitakua, xi-ati, xipaki.”

20 E' Dios kijlij: “Taga' yej ken atitajlanto', inínsan yówal tia timikiti, iwán yej tikanto', ¿a'yéj tikawilij?”

21 Ijkón mochíwa se yej kinejnechkowa itomín iga yéjsan; e' iyixtaj Dios ayá' kipiá nité.

Dios ki-omemawía ipilowan

22 Jesús kijlij idiscipolomej:

—Nimitzijliáj iga amo xikyokoyakan té anyawij ankikuatij iga wel xonokan, niga xikyokoyakan amotzotzolmej yej anyawij ankakitij.

23 Tejemej máj tivalerowaj que tákual iwán tocuerpoj máj sej que tzótzol.

24 Ta' xikitakan totomej ayá' milchíwaj iwán niga tapixkaj iwán akipiáj kajli kan kanaj yej kipixkaj, iwán Dios kitamakaj. ¡Puej amejemen máj anvalerowaj que totomej!

25 ¿Iwán a' de amejemej iga san matayokoya iga chapati', wel weyás se' alín?

26 Siga awel ankichíwaj inín yej alín, ¿te iga anmoyolmiktiáj ipan sewo'?

27 'Ta' xikitakan ken iga weyáj xochimej, ayá' tekipanowaj iwán niga tajtzomaj. E' nimitzijliáj niga el rey Salomón malej iga moye'taajakiaya; ayá' kaxilij ken inomej xochimej yej mojmõnsajtikej.

28 Iwán siga Dios ijkón kimõnsajchíwa kuaxiwiyoj yej aman ono' ipan akawalyoj iwán mosta tatas ipan ti'ti, ¿kén iga ayá' mitztzotzolyotiskej, amejemen yej alín anmoconfiarowaj ipan Dios?

29 Amejemen amo xitayokoyakan iga ayo' te ankikuaskej o té anyawij ankonitij.

30 Yej ayá' kixmatij iyojwi Dios, tayokoyaj iga nochi inín, e' amoTaj yej ono' ajko kimátiya te mitzpolowaj amochan.

31 E' ximotemakakan iga Dios marreinaro ipan amejemen, iwán nochi inimej yej mitzpolowaj anyawij ankipiatij.

Amo xikpoxneki tomín

32 Jesús kijtoj:

—Amo ximajmawikan, amejemen yej ken amborregojmej yej ayá' ankomatimej, e' toTaj kineki iga iwán xisenmandarokan.

33 Xiknamakakan yej ankipiáj iwán xikmakakan yej akipiáj. Ijkón ken ankenaj amotomín ipan yej ayí' tamis, iwán ipan cielo ken ankipiáj amotomín yej ayí'pa tami, kan ayagaj tachteki, iwán kan wechi ayá' taxixitina.

34 Kan ono' yej mitzyoltilana ompa nochipa tikejlanos.

Matikchixtokan toTeko iga wi'ya

Jesús kijtoj:

35 —Xinechixtokan iga niwi', xitaajakijtókanya iwán maxotátoya amomechomej.

36 Xonokan ken inón tekipanowanimej yej kichixtokej itekomej iga maasi, iga yajki kan monamiktilo, iga kuá' asis, kikaltapowiliskej kuá' kaltzotzonas.

37 Paktokej tekipanowanimej iga kuá' asis iteko makasikij isatokej; nimitznojma-ijliáj iga iteko yawi kixnantitij ipan mesa iwán yejsan imatika kitalij tákual.

38 Paktokej yejemej siga kasitij isatokej, malej iga asis tajkoyówal o kuá' isájpasan.

39 Iwán inín xikmatikan, siga se iteko kajli kimatiá katka keman yawi asiti yej tachteki, ayá' mokochkuilij iwán ayá' motemakas iga makikaltapokan iga makitachtekan.

40 Inón iga amejemen xisatokan iga xinechixtokan; nej yej iPiltzin Taga' niwi' kuá' ayá' ankimatitokej.

Omen tekipanowani, se yej pox tacredowa iwán se yej ayá'

41 Pedro kitajtan:

—Noteko, ¿ix tikpowa' inín iga manimixkuitikán nejémejsan o iga inochi?

42 Kijtoj toTeko:

—¿A'yéj onos ken inón ye'tekipanowani yej nochipa kichíwa ken kijliá iteko, yej kitaliá iga makimandaro sekin itekipanowanimej ipan ichan iga matatamaka kuá' takualo?

43 Pakto' inón tekipanowani iga kuá' asis iteko makasiki kichijto' ken kitekimakakej.

44 Nimitzijliáj iga inón tekipanowani yawij kitalitij iga makimandaro inochi yej itátkipa iteko.

45 E' siga inón tekipanowani makijto ipan iyalmaj: “Noteko wejkáwaso' iga asis”, iwán pewas iga kinkochiwas sekin tekipanowanimej, tajtaga' iwán siwatkej. Iwán pewas iga takua iwán ati este tawana.

46 Yawi asiti iteko inón tekipanowani kuá' ayá' kichixto', iwán kuá' ayá' kimatito', iwán yawi kicastigaroti, kititanis kansan yawij yej ayá' tacredowaj.

47 'Tekipanowani yej kimajmati te kineki iteko iwán ayá' keklamikis iga makichíwa, yawij kimagatij poxsan.

48 E' yej ayá' kimatito' iga kichíwa yej kajasi iga makicastigarokan, inón ayá' poxsan yawij kimagatij. Siga agaj Dios kimaka komati, no kitajtanilij komati; siga agaj Dios poxsan kipialiá confianza, poxsan maye'nemi.

Itechko Jesús iga moyoyokatilo

49 'Nej niwalaj niktikuiltiko ti'ti ipan inín tajli, iwán nejwa' niknekiá iga mawewelóntoya!

50 Nia nipanoti ken ipan se bautismo iga yawij nepoxiknochiwatij, ipoxsan nimoyolmiktijto' malej ga aya asi inón día iga mamochíwa!

51 ¿Ankijtowaj an niwalaj iga xonokan tamelá ipan inín tajli? Nimitzijliáj iga ayá'; niwalaj iga ximoyoyokatikan.

52 Desde inán, cinco ipan se kajli yawij yoyokatitotij, eyi kijiyaskej yej omemej, iwán omen kijiyaskej eyi.

53 Tetaj yawi kijiyati ipiltzin iwán tepiltzin yawi kijiyati itaj; teye' yawi kijiyati isiwapiltzin, isiwapiltzin yawi kijiyati iye'; mónanti yawi kijiyati isiwamon iwán siwamon yawi kijiyati imonan.

Ayá' kitaj yej Dios nemi kichíwa

54 Jesús kijlij no la gente:

—Kuá' ankitaj moketza mixti ikalakiyan tonati', ankijtowaj iga yawi witzeti tiawa', iwán ijkón mochiwa.

55 Iwán kuá' tejkawi ejeka', ankijtowaj iga yawi tadotonitiati, iwán ijkón mochiwa.

⁵⁶ ¡Amejemen antakajkayawaj iga ankitokaj Dios! Amejemej ankimatij yej kijtojneki mixti iwán yej mochiwas ipan tajli, ¿iwán te iga awel ankentenderowaj yej nejpa nemi nikchiwa yej Dios nemi mitznexiliáj?

Ximoyoltalikan iwán yej anmo-ijiyaj

⁵⁷ '¿Te iga ayá' amogánajsan anmo-ijliáj iga ankichijtokej yej ayekti?

⁵⁸ Siga agaj mitzdemandarowa iwán mitzwiiga kan mandarolo, ximoyoltalikansan ipan ojtí. Porque siga mitzwiiga iyixtaj juez, juez kitekimakas policiyajmej iga mitzakiskej kuákalko.

⁵⁹ Nimitzijliáj iga atikisas ompa este que xixixtawá inewi ke' mitztajtaniáj.

13

Ximoyolpatakan o anyawij ampoliwitij

¹ Íkuá'san walkej sekin iwán kitatapowijkej Jesús iga Pilato kimijmiktij sekin tajtaga' de Galilea kuá' onoyaj tiopan, iwán inomej iyesyomej kisenetilij iwán iyesyoyolkamej yej kimakayaj iga iyofrendaj Dios.

² Iwán Jesús kijtoj:

—¿Ankijtowaj amejemen iga ijkón kichiwilijkej inomej de Galilea iga máj kichijkej yej ayekti que sekin galileos?

³ Nimitzijliáj iga ayá'; siga ayá' anmoyolpataj, amonochin anyawij ampoliwitij no.

⁴ ¿O amejemen ankijtowaj iga inomej dieciocho yej mikikej kuá' torre de Siloé wetzi' iwán kitepachojkej, máj kichijkej yej ayekti que sekin yej chantitokej Jerusalén?

⁵ Nimitzijliáj iga ayá'; siga ayá' anmoyolpataj, amonochin anyawij ampoliwitij no.

Higuerajkuawi' yej ayá' taki

⁶ Jesús kijtoj inin iga mamixkuñtilo:

—Se taga' kipiaya se higuerajkuawi* yej ixwatoya ipan ital, iwán yajki kitato siga ayá' takto'; e' ayá' kasilij nité.

⁷ Kijlij yej kicuidarowa tajli: “Kipiaya eyi xiwi' iga niktekitemoliki itakilka inin higuerajkuawi' iwán ayí' nikasiliá. Xiktzontekiya; ¿te iga yawi talpolojtoti, ayéj iga taki?”

⁸ Inón yej kicuidarowaya tajli kijtoj: “Patrón, achó' xikajtewa inin xiwi'; manikaxañili-o' tajli iwán nia niktalilijti abono.

⁹ Ijkón sí, anka takisya; e' siga ayá' takis, xiktzontekiy.”

Jesús kachitialtiá se siwa' ipan día kuá' mosewilo

¹⁰ Jesús tamachtijtoya tiopan ipan se día kuá' mosewilo

¹¹ iwán ompa onoya se siwa' yej kipiaya dieciocho año iga wetito'. Se malespíritoj kitepo'wijkolojtoya iwán ni alin awel kimelawaya itepo'.

¹² Kuá' Jesús kita', kinotza' iwán kijlij:

—Ti-achitia'ya.

¹³ Iwán kitalilij imamej ipan inón siwa' iwán íkuá'san tepo'melawaya' iwán pewa' kiweyimatilij Dios.

¹⁴ E' yej mandarowa tiopan kuejkuesiwi' iga Jesús taachitiltij ipan día kuá' mosewilo, kijlij yej ompa onoyaj:

—Ono' seis día iga tekipanolo. Ipan inomej día xiwitzekán, ximoachitiltikij, ayéj ipan día kuá' mosewilo.

¹⁵ Iwán toTeko kijtoj:

—Amejemen antakajkayawaj iga ankitokaj Dios, ¿ix ayá' ankixitomaj amotoroj o amoburroj ipan día kuá' mosewilo iga anyawij ankamakati?

* 13:6 13:6 Xikita glosario “Higo”.

16 Iwán inín siwa' ipiltzin ipilówampa Abraham. Iwán Tzitzimi' kenkuá' kilpitoya iga kokolis dieciocho año, ¿ix ayá' katka mamoxitoma malej iga ipan día kuá' mosewilo?

17 Kuá' Jesús tami' inín kijtoj, nochi yej ta-ijiyayaj mopinajtijkej. E' nochi pakíaj kuá' kitayaj iga Jesús kichíwaya yej ayí'pa mo-ita.

Íyol mostaza

18 Jesús kijtoj:

—¿Kén wel nimitzijliskej iga reinarowa Dios?, ¿iwán té wel nikmachotij?

19 Nikmachotíá iwán se íyol mostaza yej kitoka se taga' ipan ítal, ixwa iwán weya este que mochíwa weyikuawi', iwán totomej moxeketiáj ipan imajma'.

Levadura yej kipoşawayaltíá itixyo pan

20 Kijtoj no Jesús:

—¿Iga te íwan wel nikmachotíá ken iga Dios reinarowa?

21 Nikmachotíá iwán levadura† yej se siwa' kaxakualowa iwán komati harina, iwán moposawa inewi tixti.

Se kajli yej tzolti' ikaltenyo

22 Kuá' Jesús nemi yaya Jerusalén, panotíaya ipan altepemej iwán ipan altepetzitzin iga tamachtijtiaya.

23 Iwán a'pa kijtoj:

—NoTeko, ¿ix ayá' ke' yej momanawiáj?

Jesús kijtoj:

24 —Xiteki'kalakikan ipan kalten yej tzolti', nimitzijliáj iga mia' kalakisnekiskej iwán ayá' welitiaskej.

25 Kuá' iteko kajli mokéztasya iwán kitzákuasya kalten, amejemej yej amonokej fuera ankaltzotzonaskej iwán ankijtosej: “Noków, noków, achi xinekaltaşokan.” E' yéj mitzijliskej: “Ayá' nimitzixmatij.”

26 Iwán ankijtosej: “Tisentakuajkej iwán tisen-átikej, iwán annemachtijkej ipan nocallejmej.”

27 E' yéj mitzijliskej: “Nimitzijlijkeja iga ayá' nimitzixmatij. Xicholokan notenoj, amonochin yej ankichíwaj yej ayekti.”

28 Ankitaskej Abraham, Isaac, Jacob iwán inewi profetajmej yej onokej kan reinarowa Dios, miej amejemen amonoskej fuera, anyawij anchokatij iwán antanguetzekaskej.

29 Witzeloj del nórtajpa iwán del sur iwán kan ikisáyampa tonatí' iwán ikalakíyampa iga mamotalikan iga matakuaşkan kan reinarowa Dios.

30 Yej inán onokej tatepotztaj yawij tayakantotij, iwán yej inán tayakantokej yawij kawitij tatepotztaj.

Jesús choka iga Jerusalén

31 Íkuá'san asikej sekin fariseojmej iwán kijlijkej:

—Xikísaya nigaj iwán xaja iga Herodes mitzmiktijneki.

32 E' yéj kijtoj:

—Xaşkan iwán xikijlikan inón koyo‡ yej takajkayawa: “Iga aman iwán mosta nia nikijixtiti malespíritojmej iwán nia nitaachitáltiti iwán mosta se día niktamij notekipánol.”

33 E' kipiá iga aman, mosta iwán mosta se día nia ninejnemiti, iga awel mamiki se profeta siga ayá' ono' Jerusalén.

† 13:21 13:21 Xikita glosario “Levadura”. ‡ 13:32 13:32 Español: zorro.

³⁴ ¡Amejemen, amejemen, yej anchantitokej Jerusalén, yej ankimiktiáj profetajmej iwán ankitejemiktiáj tatitanimej yej Dios mitztitaniliáj! ¡Mia' vej nikne' manimitzneckkoka ken pio-ilamaj kinechkowa ipilowantzitzin iyastakapaltampa, e' ayá' ankinেকে!

³⁵ Ta' xikitakan, inán amoweyitiopan § yawi kawiti iselti; iwán nimitzijliáj iga ayá' máj anyawij anne-itatij este kuá' antajtoskej de nej ijkín: “Matikweyimatiltikan yej wí', yej toTeko Dios kititani.”

14

Jesús kachitialiá se taga' yej pojposawa

¹ Se día kuá' mosewilo, Jesús yajki takuato chan se ijefej fariseojmej, iwán sekin fariseojmej kipixtoyaj.

² Ompa no onoya iyixtaj Jesús se taga' yej pojposawa.

³ Iwán Jesús kitajtan yej tamachtiaj ipan la ley iwán fariseojmej:

—¿Ix wel taachitailo ipan día kuá' mosewilo, o ayá'?

⁴ E' yejemej até kijtojkej. Jesús kikitkij yej wetitoya iwán kachitailij, iwán kijlij iga mayáwiya ichan.

⁵ Iwán kijlij se fariseojmej:

—¿A'yéj de amejemen, siga iburroj o itorowéj mawetzi xapoko, ix ayá' íkuá'san kixtij malej iga día kuá' mosewilo?

⁶ Iwán ayá' nokta wel kitenkuepiliayaj.

Te-ikniwan kan monamiktulo

⁷ Kuá' Jesús kitaya iga yejemej kitapejpenayaj iga mamotalikan kan motaliáj yej máj tayakantokej, ijkín kinonotzkej:

⁸ —Kuá' agaj mitzinvitarowa kan monamiktulo, amo ximotali kan motaliáj yej paréj tayakantokej, iga wel asi se' yej máj tayakanto' que tej,

⁹ iwán yej mitzinvitaroj wel mitzijliá: “Achi ximoketza iga mamotali inín toknín.” Iwán tia timopinajtiti iga tia timotaliti kan motaliá námol.

¹⁰ Kuá' mitzinvitarowaj, ximotali kan motaliá námol; iga kuá' mawiki yej mitzinvitaroj, mamitzijli: “Amigo, ximotali kan motaliá yej máj tayakanto'.” Ijkón mitzye'itaskej poxsan yej kixnantoskej mesa.

¹¹ Porque yej igánajsan moweyimati, inón yawij kalimpamatitij, iwán yej moalimpamati, yawij kiweyimatitij.

¹² Jesús kijlij no inón yej ta-invitarowa:

—Kuá' tikchiwa ilwi' o se cena, amo xikinvitaro yej iwán timoye'ita, niga mokniwan, niga moparientejmej, niga movecinojmej yej motapialiáj; iga yejemej wel mitzinvitaroskej iwán ijkón mitzmaquepaskej.

¹³ Kuá' titatamakasneki, xiknotza iga mawitzekan yej ayá' motapialiáj, matepomej, koxomej iwán pachamej.

¹⁴ Iwán tipoxpaktos iga yejemej awel mitzmaquepaskej; e' tej yawij mitzmaquepatij kuá' yej ye'nemij ojpa-isaskej kan miktokkej.

Se taga' kichiwa weyi-ilwi'

¹⁵ Kuá' kika' inín, se yej kixnantoya mesa kijlij Jesús:

—Pakto' yej takua ipan ilwi' yej kichiwiliáj inomej yej motemakaj iga Dios marreinaro ipan yejemen.

¹⁶ Iwán Jesús kijlij:

—Se vej se taga' kichij komati tákual, iwán tatitan iga makinotzatij mia' gente.

§ 13:35 13:35 Jesús kijtoj “amókal”, yej nij kijtojneki “amoweyitiopan”. Jer 22:5

17 Iwán kuá' takuáloya, kititan imonsoj iga ijkín makijlítja: “Xiwikíkanya, iga óno'ya nochi.”

18 E' inochi pəwakej iga ijkín kijtojkej; yej achto kijtoj: “Achi xinedisculparo, nikówago' se tajli iwán kipiá iga nia nikitati.”

19 Se' kijtoj: “Nikówago' cinco yunta iwán nia nikitati ken tekipanowaj. Nimitztaj-taniliá iga amo ximoyolmikti iga awel ompa nonos.”

20 Iwán se' kijtoj: “Nimonamiktijo' inón iga awel niati.”

21 Iwán inón monsoj yajki kipowilto iteko inewi kensan kijlijkej. Iwán tetaj kuejkuesiwi', iwán kijlij imonsoj: “Xaj tajkoaltepe' iwán ipan ojtimej, iwán xikijli iga mawitzekan yej ayá' motapialiáj, matepomej, koxomej iwán pachamej.”

22 Máj máj monsoj kijtoj: “Noteko níkchija ken tine-ijlij, iwán kitolówa-o' máj kan motalilo.”

23 Tetaj kijlij imonsoj: “Xaj ipan callejmej, ipan ojtimej iwán xikteki'yolyamanakan sekin iga makalakikan iga matemí nókál.

24 Nimitzijliáj iga nisé de inomej yej achto nikijlijkaj, yawij takuati.”

Makisentali iyalmaj iga se kitoka Cristo

25 Mia' gente kitokaya Jesús, iwán yéj mokuépa' iga kijtoj:

26 —Siga agaj wí' iga netoka, iwán ayá' nechokiliá máj que itaj, máj que iye', máj que isiwa', máj que ipilowan, iwán máj que iyiknimej, iwán manetoka, malej iga este makimiktikan iga nej, inón awel mochíwa nodiscípoloj.

27 Yej kinekis manetoka, e' ayá' kikechpanowa icruz,* awel mochíwas nodiscípoloj.

28 Siga se de amejemen kichíwasneki se torre, ¿ix ayá' achto kitas ke' tomín kiwigas iga makita ken kiyekawiltij?

29 Siga san makipewalti iwán awel makiyekawilti, nochi yej kitas yawi kipinajtiti.

30 Iwán kijtoskej: “Inín taga' san kipewaltij iwán awel kiyekawiltij.”

31 Kuá' se rey yawi momijmiktiti iwán se' rey, ¿ix ayá' achto kitas siga wel kitaniliá siga kimatito' iga isoldadojmej ono' diez mil, iwán yej iwán yawij momijmiktitij onokej veinte mil?

32 Siga momachiliá iga yawi kipoloti, kuá' se' rey maónoo' wejka, kitatitanilij iga amo mamomijmiktikan.

33 Ijkón nokta, a'san nesí' de amejemen yej ayá' makikajtewa inewi yej kipiá, awel mochíwa nodiscípoloj.

Kuá' iga ista' kikajtewa ikoko'ka

34 Jesús no kijtoj:

—Ista' pox yekti; e' siga ay'ya istaweli', ¿kéno' tawelialtij?

35 Ayo' yekti iga nité, motajkáliya. Yej kipiá inakasmej, makikakikan. †

15

Borrejojtzin yej poliwika

1 Nochi yej kicobrarowayaj impuestos* iga Roma iwán yej najnamolnemiáj yayaj iná' Jesús iga kikakitij.

2 Fariseojmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley, ijkín kipopowayaj Jesús:

—Inín komemawíá yej ayá' ye'nemij, iwán este iwán sentakuaj.

3 Iwán Jesús kipowa' se kan mamixkuñtilo, kijtoj:

* **14:27 14:27** “Kikechpanowa icruz”: anka kijtojneki motemaka iga wel makiknochíwakan, este mamiki iga kitoka Cristo. † **14:35 14:35** Yej kitoka Cristo, e' ayá' de mela', ken ista' yej ayá' koko'. * **15:1 15:1** Xikita glosario “Impuestos”.

4 —Siga se de amejemen makipiá cien borrego iwán se makipolo, ¿ix ayá' ómpao' kikajtewas inón noventa y nueve ipan sakayoj, iwán yaj kiteṁṁoti yej poliwi' este kan casis?

5 Iwán kuá' kásisya, pakis iwán kikechpánojya iga kiwigas.

6 Iwán kuá' ásisya ichan, kinechkoj iyamigojmej iwán ivecinojmej, kijtoj: “Matipakikan, iga inán nikási'ya noborregoj yej nikpolojka.”

7 Pues nej nimitzijliáj iga máj pakiloj ipan cielo kuá' se yej kichiwaya yej ayēkti moyolpata, que iga inomej noventa y nueve yej ye'nemij iga moyolpatákeja.

Tomín yej poliwika

8 'Siga se siwa' makipiá diez tomín iwán se makipolo, ¿ix ayá' kixotaltij ti'ti iwán tachpanas kalijti', iyolpan kiteṁṁoj este kan casis?

9 Iwán kuá' kásisya, kinechkoj iyamigajmej iwán ivecinajmej, kijliskej: “Matisempakikan iga nikási'ya notomín yej nikpolojka.”

10 Ijkonan no pakij iyangelejmej Dios kuá' se yej kichiwaya yej ayēkti moyolpata.

Tepiltzín yej kitoloj itomín iga ayompa nemi'

11 Iwán kijtoj no Jesús:

—Se taga' kipiaya ome ipilowan,

12 iwán yej tetzoyo' kijlij itaj: “Notaj, xinemákaya yej mochibas notatki.” Iwán itaj kimá' ke' kitocarowaj sejsé.

13 Iwán ayá' wejkatí', yej tetzoyo' kinamá' inewi yej kimakakaj, iwán yajki wejka ipan se'ya estado. Iwán ompiga kitoloto itomín iga ayá' ye'nemiá.

14 E' kuá' motatámija, íkuá'san no pox apistajtiá' ipan inón estado iwán pewa' iga mayana.

15 Iwán yajki chan se taga' yej de ompa iga kitajtanilito tekípánol, iwán kititan rancho iga makicuidaroti koyamemej.

16 Iwán kinekiá magui' makíkuaya algarroba† yej itákualpa koyamemej, e' ayagaj kimakaya.

17 Iwán ijkin kijtoj ipan iyalmaj: “¡Notaj kipiá mia' itekipanowanimej iwán ompa ichan kipiáj komati tákual, e' nej nigaj nemi nimayanmiki!

18 Nej niati sej chan notaj, iwán kuá' nasiti nikijlij: Notaj, nikchij yej ayēkti iyixtaj Dios iwán no nimitzchiwilij yej ayēkti.

19 Ayo' kajasi iga xine-ita ken mopiltzín; e' acho' xineqmemawi malej kenya se motekipanowani.”

20 Máj máj ojkuí' iga yajki chan itaj.

'Iwán kuá' asitiayay, tetaj wéjkasan kita' ipiltzín iwán kiknelij. Iwán motalojtiajki, kixnamikito, kikechnapaloj iwán este kipipitzoj.

21 Iwán tepiltzín kijlij itaj: “Notaj, nikchij yej ayēkti iyixtaj Dios iwán no nimitzchiwilij yej ayēkti, iwán ayo' kajasi iga xine-ita ken mopiltzín.”

22 E' itaj ijkin kitekimá' itekipanowanimej: “Xikuajliguilikan yej máj ye'tzótzol iwán xiktaajakiltikan; iwán xiktalilikan se anillo ipan imájpil iwán xikakiltikan iga'.

23 Iwán xikuitij torojtzn yej máj tomakti', iwán xikmiktikanya iga matitakuakan iga tiawij tikilwichiwilitij.

24 Iga inín nopiltzín, ken kuá' miktoyay, iwán inán sej isa'. Poliwíkaya, iwán inán sej walaj.” Iwán pewakej iga kilwichiwilijkej.

25 'E' inón sewo' tepiltzín yej máj tekoko, ayá' onoya, nemiá ipan kuayoj. Iwán kuá' asitiwítziaya ichan, kikagui' iga nento' ilwi' iwán nemi mijtoto.

† 15:16 15:16 Algarroba ken kuaxinékuil, se kuawi' yej momati Palestina. Inimej algarroba kikuayaj koyamemej wan toknimej yej amotapialiyaj. Judiyojmej ni alín akiye'itayaj koyamemej, inón iga inín patrón nesi iga ayéj judío. Iga se makicuidaro koyamemej poxsan ayéj ye'tekípánol iga se judío, wan máj ayēkti iga makikua itákual koyamemej.

²⁶ Kuá' inón kikagui', kinotza' se chokotzin, kijlij: “¿Té taj mochíwa?”

²⁷ Iwán kijlij: “Asi' sej moknín yej yájkaya. Iwán motaj tatekimá' iga mamomikti se torojtzin yej máj tomakti', iga ye'asi' sej ipiltzin.”

²⁸ Iwán poxsan kuesiwi' iyiknín yej máj tekoko, iwán ayo' kinekiá makalaki kalijti'. Máj máj kisa' itaj, iwán kijlito iga makalaki.

²⁹ Tepiltzin yej tekoko kijtoj: “Nej ikyay nimitzpalewijo', iwán nochipa nikchíwa ken tine-ijliá. Iwán ayí' tinemaka nisé chivojtzin‡ iga mani-ilwichiwakan iwán noamigojwan.

³⁰ E' inán asi' inín mopiltzin yej nemitoyay iwán siwatkej, yej kitoloj inewi yej tikmakaka, iwán inán tikmiktilij se torojtzin yej máj tomakti'.”

³¹ Itaj kijtoj: “Ta' xinekaki nopiltzin, tej nochipa tonó' notenoj, iwán inewi yej nej nikpiá, tej motatki.

³² E' inán yekti iga mati-ilwichiwakan iwán matipakikan iga moknín ken kuá' mikikay, iwán sej isa'. Poliwíkaya, iwán inán sej walaj.”

16

Se taga' yej takajkayawa

¹ Jesús nō kipowilij idiscipolojmej:

—Onoya se taga' yej poxsan motapialiaya, kipiaya nō se iyencargadoj, iwán inón iyencargadoj yajkij kitelwitoj iná' ipatrón iga nemi kimalgastarowiliá itomín.

² Iwán ipatrón kinotza', kijlij: “¿Té iteki in yej ne-ijliáj iga tej? Xinematiltili de inochi motekipánol yej tikchij iga ay'ya máj tonos iga tino-encargadoj.”

³ Iwán inón encargado kijtoj ipan iyalmaj: “¿Té nikchíwas?, nopatrón némiya nekixtiá iga nej iyencargadoj ipan itekipánol. Ayá' wel niktekipanowa tajli, iwán nipiná iga maniktajtantinemi tomín.

⁴ Nikmátiya te nia nikchíwati, iga manikpiá a'yéj maneomemawikan ipan ichamej kuá' ay'ya nikpiás tekipánol.”

⁵ Iwán kinotza' sejsé sejsé yej kideberowayaj ipatrón. Yej áchtosan kitajtan, kijlij: “¿Ké' tikdeberowa nopatrón?”

⁶ Iwán yéj kijtoj: “Nikdeberowa cuatro mil litros de aceite.” Inón yej encargado kijlij: “Xikui morreciboj iwán nimanín xikijkuilo iga dos mil litros tikdeberowa.”

⁷ Iwán kitajtan sewo': “In tej, ¿ké' tikdeberowa?” Iwán kijlij: “Cien koya'kóxtal de harina.” Iwán el encargado kijlij: “Xikui morreciboj iwán nimanín xikijkuilo iga ochéntajsan tikdeberowa.”

⁸ Malej iga el encargado takajkayaj, ipatrón kiye'ita' ken kichij iga kimati kén iga wel mopalewiá.

Wan kijtoj sej Jesús:

—Yej ayá' kixmatij toTeko, máj kimatij ken iga mopalewiáj que yej kixmatij toTeko.

⁹ Nej nimitznōotzaj iga amotomín yej de inín tajli, xikuikan iga xikpalewikan toknimej, iga ijkón kuá' anmikiskej, támisya tomín iga amejemen, iwán onos yej mitzomemawiskej ipan cielo.

¹⁰ 'Yej ye'nemi kuá' kipiá alín, nō ye'nemis kuá' kipiás komati; yej takajkayawa kuá' kipiá alín, nō takajkayawas kuá' kipiás komati.

¹¹ Siga ayá' ankichiwaj yej yekti wan tomín yej ono' ipan inín tajli, ayagaj wel mitzmakaskej yej máj valerowa ipan cielo

¹² Siga ipan yej ayéj amotatki ayá' ankichiwaj yej yekti, ayagaj wel mitzmakaj tejté iga amotatki.

‡ 15:29 15:29 Xikita glosario “Chivo”.

13 'Ayagaj wel kipiá ome ipatrón, iga sésanwa' in yej kiye'itas, iwán se' kijiya, o se kitokas iwán se' kikajtewas. Inón iga awel ankitokaj Dios siga mitzyoltilanaj tomín.

14 Fariseojmej yej poxsan kiplasnekij tomín kikaktoyaj inewi inimej tájtol, iwán kipinajtiayaj Jesús.

15 Iwán Jesús kijlij fariseojmej:

—Amejémenya nokta yej ankijtowaj iyixtaj toknimej iga anye'nemij, e' Dios kixmati amoalmajmej; yej tajtaga' kipoxye'itaj, Dios ayá' kiye'ita.

Iley Moisés iwán kén iga reinarowa Dios

16 'Este kuá' onóyao' Juan yej tabautizarowa, inón vej onóyao' iley Moisés iwán yej tanextilijkej profetajmej. Inán mopowa ye'noticiaj kén iga reinarowa Dios, iwán mia' kalakisnekij.

17 'Máj fácil iga cielo iwán tajli mapoliwi, que iga amo mamocumpliuro inochi iley Moisés.

Jesús tamachtiá iga amo mamokawalo

18 'Nochi taga' yej kiyokakawa isiwa' iwán monamiktiá wán se' siwa', kichíwa yej ayekti; iwán yej monamiktiá iwán siwa' yej kikajto' iwewej, nō kichíwa yej ayekti.

Lázaro iwán se taga' yej poxsan motapialiaya

19 'Onoya se taga' yej poxsan motapialiaya, kakiaya yejsan ye'tzótzol yej mōnsajti' iwán nochipa kichíwaya weyi-ilwi'.

20 Onoya nō se taga' yej ayá' motapialiaya, itōka' Lázaro, yej palantoya ikajlo' inoyan, iwán motaliaya talpan ipan ikalten inón yej motapialiaya.

21 Iwán kinekiá makikua ipotzkilka tákual yej xixxini ipan imesaj inón yej motapialiaya; iwán pelomej kiná'techowayaj iga kipajpalowilitij ikajlo' kan palanto'.

22 E' se día migui' yej ayá' motapialiaya, iwán angelejmej kiwigakej ipan cielo itenōj Abraham. Iwán yej motapialiaya nō migui' iwán kitōkkej.

23 Inón yej motapialiaya kinknohijtoyaj ipan ti'ti yej ayí' sewis, wéjkasan kita' Abraham, iwán Lázaro itenōj.

24 Iwán tzajtzi': "Notaj Abraham, xine-ikneli, xiktítani Lázaro iga makapacho imajpilpuntaj ipan a'ti, iwán mawiki makiseseliki nolenguaaj iga nemi ne-iknohíwa poxsan inín tiwelōn."

25 E' Abraham kijtoj: "Nopiltzín, xikejlamiki iga tej kuá' tísatoya, timotapialiaya, Lázaro poxsan mo-iknohij. Inán yéj yolpáкто' nigaj, iwán tej inán timoknohíwa.

26 Iwán awel nokta se yawi ompígapa, iga ono' se axapowewej yej teyokatiá iga amo matimona'techokan, inón iga yej kineki mayawi ompí, ayá' wel, niga yej de ompí awel wítzej nijiga."

27 Iwán yej motapialiaya kijtoj: "Nimitzijliá, notaj Abraham iga xiktítani Lázaro chan notaj,

28 iga nikpiá cinco nokniwan, iga makitapowitij iga amo mawítzekan nigaj kan moknohíwalo."

29 E' Abraham kijlij: "Ompiga ono' yej kijkuiloj Moisés iwán profetajmej, jinón makikakikan!"

30 Yej motapialiaya kijtoj: "Kena notaj Abraham, e' siga agaj de inimej yej miktókeja mayawi, kipataskej kén iga nemij."

31 E' Abraham kijlij: "Siga ayá' kicredowaj yej Moisés iwán profetajmej kijkuilojkej, ayá' nō kitajtolkuiskej se yej mikto' malej iga maojpa-isa."

¹ Jesús kijlij idiscipolomej:

—Nochipa onos yej kiyoltilana se iga makichıwa yej ayekti; e' ipoxsan kinochıwaskej yej matachıwalti yej ayekti!

² Máj yekti katka makimotakan lámarko wan se weyite'ti makilpilıkan ipan ikech, que iga yéj itechko se de inımej yej netokaj makichıwalti yej ayekti.

³ Ximocuidarokan.

'Siga moknın mitzchıwiliá yej ayekti, xiknonotza; siga moyolpata, xikelkawili yej mitzchıwilij.

⁴ Malej iga mitzchıwiliá yej ayekti siete vej ipan se día, iwán siete vej mamitzijliki: "Ay' inán nikchıwas ijkón." Xikelkawili yej mitzchıwilij.

Yej wel mochıwa iga moconfiarolo ipan Dios

⁵ Itatıtanimej kijlijkej toTeko:

—Xinepalewıkan iga máj manimoconfiarokan pan tej.

⁶ Iwán toTeko kijtoj:

—Siga anmoconfiarowaj malej alın ke' se íyol ajonjolın, wel ankijliayaj kuawewej: "Xiwiwita nigaj iwán xixwati ipan lámár", iwán inón kuawi' mitztajtolkuiskej.

Kén makichıwa se esclavo

⁷ 'Siga se de amejemen kipiá se esclavo* iwán kuá' ásigo' iga yajka mıpan, iga támi'ya aradojtoya o kicuidarojtoya ganadojmej, ¿ix tikijlij: "Ximopanolti iwán ximotali iga xitakua"?

⁸ Ayá', majwa' tikijliá: "Xiktalı momándıl wan xinechıwili iga manitakua iwán manati. Iwán tej sej titakuaj iwán tatis."

⁹ Anka ayá' tikijlij: "Gracias", iga moesclavoj kichij ken tiktekimá'.

¹⁰ Ijkón no amejemen, kuá' ankıtamiskej iga ankichıwaj inewi yej Dios mitzteki-makaj, xikijtokan: "Ni-esclavojmej yej awel máj te nikchıwaj, iga nikchijkej yejsan netekimakakej."

Jesús kipajtiá diez tajtaga' yej palanto' inakayomej

¹¹ Kuá' Jesús nemi yawı Jerusalén, panotıajki kan mıxnanto' itılmej Samaria iwán Galilea.

¹² Kuá'san asi' ipan se alıtepetzın, mıxnan iwán diez tajtaga' yej palantokej ikajlomej iga kipiayaj lepra, e' mokejketzkej wéjkasan de kan onoya Jesús

¹³ iwán tzajtzikej:

—¡Jesús, Tamachtıanı, achi xine-iknelıkan!

¹⁴ Kuá' Jesús kita', kijlijkej:

—Xakan iná' sacerdotejmej.

Miej nemi yayaj, achitiakej.

¹⁵ Iwán se de yejemen, kuá' mo-ita' iga achitia'ya, mokuropa', este tzajtzi'pa iga kiweyimatıltıtiwalaj Dios.

¹⁶ Motankuaketza' iyıxtaj Jesús, motzontoga' este ipan tajli, iga kimá' gracias. Inın taga' katka de Samaria.†

¹⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—¿Ix aya'taj diejmej yej pajtikej? ¿Kan onokej inomej sewo' nueve?

¹⁸ ¿Ix inınsan iselti yej ayéj israelita mokuropa' iga kiweyimatıltıko Dios?

¹⁹ Iwán kijlij taga':

—Ximoketza iwán xaja; tiyektia'ya iga timoconfiaroj ipan Dios.

Kén an iga reinaroj Dios

²⁰ Fariseojmej kitajtankej Jesús iga kéman pewas iga reinaroj Dios. Iwán yéj kijtoj:

* 17:7 17:7 Xikita glosario "Esclavo". † 17:16 17:16 Xikita glosario "Samaria, Samaritanos".

—Kua' pəwas iga reinarowa Dios, ayéj ken tejté yej mo-ítapa.

²¹ Ayá' yawi mo-ijtoti: “Nigaj ono’”, o “Ompa ono’”; iga Dios reinarówaya ipan amoalmajmej.

²² Iwán Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Wi'o' kua' ankinekiskej xonokan wan nej yej iPiltzın Taga', e' ayá' anne-itaskej.

²³ Sekin mitzijliskej: “Nigaj ono’”, o “Ompa ono’.” E' amo xakan iwán niga xiktokakan.

²⁴ Iga ijkón ken kua' mo-ita iga tapetani iwán kitawía noyan cielo, ijkón kua' nia niwitzeti, nej yej iPiltzın Taga'.

²⁵ E' achto yawij ne-iknochiwatij poxsan, iwán yej inán onokej ayá' netajtolkuiskej.

²⁶ Ken mochij kua' onoya Noé, ijkonsan nō mochıwas inón día kua' nimokuepas nej yej iPiltzın Taga'.

²⁷ Nemi takualowaya iwán nemi atilowaya, monamiktiayaj iwán kinamiktiayaj isiwapilowan, este ipan inón día kua' Noé kala' ipan weyi ákal. Iwán walaј poxrecio tiawa' iwán inochın amikikej.

²⁸ Ijkonsan nō mochij kua' onóyao' Lot: nemi takualowaya iwán nemi atilowaya, takowayaj iwán tanamakayaj, tokayaj iwán mokaltiayaj;

²⁹ e' kua' Lot kisa' ipan altepe' Sodoma, wetzi' ti'ti iwán azufre yej walaј ipan cielo, iwán kimiktij nochi.

³⁰ Ijkón yawi mochıwati kua' nej yej iPiltzın Taga' niwi'.

³¹ 'Íkua', siga agaj onos iyıxko kajli ipan ipetayo, ay'ya matemo iga matajikixti; siga agaj onos imilpan, ay'ya mamokuepa ichan.

³² Xikejlamikikansan yej isiwa'pa Lot.

³³ Yej ayá' kinekis mamiki iga netoka, yawi mopoјpoloti; e' yej mikis iga netoka, nochipa onos nowan.

³⁴ 'Nimitzijliáj iga ipan inón yówal kua' niwi', omen senkochtoskej; se kiwigaskej, iwán se' kikajtewaskej.

³⁵ Omen siwatkej tapayantoskej; se kiwigaskej, iwán se' kikajtewaskej.

³⁶ Ome taga' sen-onoskej milpan; se kiwigaskej, iwán se' kikajtewaskej.

³⁷ Kua' kikakikej inın, kitajtankej:

—¿NoTeko in inón kan mochıwas?

Iwán Jesús kijtoj:

—Kan onos yej mikto', ompa monechkoskej moximěj.

18

Kan mamıxkuıtilo de se yej wewejmı' iwán se Juez

¹ Jesús kipowilij idiscipolojmej kan mamıxkuıtikán, kinextilijkej iga nochipa makitewıkan Dios iwán amo mamosemakakan.

² Kijtoj:

—Ipan se altepe' onoya se juez yej ayá' kimajmawiliaya Dios niga kitajtolkuiá agaj.

³ Ipan inonsan altepe' onoya nō se siwa' yej mi' iwéj, tekiyaya kitati el juez iwán kijliaya: “Xinepalewi iga maniktanili yej ne-ijiya.”

⁴ Awıl wéjkaja iwán el juez ayá' nemi kichıwa nité, e' máj, máj, kijtoj: “Malej iga ayá' nikmajmawiliá Dios niga niktajtolkuıliá agaj,

⁵ e' inın yej wewejmı', nekuejkuesojtinemi, nia nikmanawıti iga ayo' mawıwıki, amo santá' nemela'kuejkuesoj.”

⁶ Iwán toTeko kijtoj:

—Inón yej kijtoj juez yej ayá' ye'nemi.

⁷ ¿In Dios ix ayá' kimānawij nō yej kitapejpen, yej tanōtztokej nochipa?, in Dios, ¿ix wejkaawas iga kimānawij?

⁸ Nimitzijiá iga ayá' wejkaawas iga kimānawiskej. E' kuá' nej yej iPiltzín Taga' niwí', ¿ix nikasíki-o' ipan inín tajli yej moconfiarowaj ipan nej?

Kan mamixkuñtilo de fariseo iwán yej kicobrarowa impuestos iga Roma

⁹ Jesús kipowa' inín se' kan mīxkuñtilo iga inōmej yej momachiliá iga ye'nemij, malej iga ta-ijiyaj:

¹⁰ —Ome taga' yajkij tiopan oradoj, se fariseo katka iwán sewo' inón yej kicobrarowaya impuestos iga Roma.

¹¹ Fariseo ejkati-oradoj, kijliá Dios: “Tej tinoTaj, nimitzmaka gracias iga nej ayéj ken sekin, tachteki, ayá' ye'nemij, iwán yawij iwán siwatkej. Nej ayéj ken inín yej kicobrarowa impuestos iga Roma.

¹² Nej nimayunarowa ome vej ipan semana iwán nimitzmaka diez ipan cada cien inewi yej niktaniá.”

¹³ Yej kicobrarowaya impuestos iga Roma kawí' este ken nepa iwán ayá' mīxewiaya iga ajkotachaya, majwa' moelwitekiá iwán kijtowaya: “¿Dios, xine-ikneli iga nej nikchijto' yej ayekti!”

¹⁴ Kijtoj nō Jesús:

—Nimitzijiá iga kuá' inín taga' tami' oradoj, yajki ichan iwán Dios kiyé'íta'ya, e' inón fariseo Dios ayá' kiyé'íta'. Yej moweyimati, yawij kalimpamatitij, e' yej moalimpamati, yawij kiweyimatitij.

Jesús kiyé'ijliá kōkonetzitzin

¹⁵ Kiwigayaj nō kōkonetzitzin iná' Jesús, iga makitajtanili Dios iga maye'onokan; e' kuá' discipolomej kitakej, pewakej iga kajajwakej yej kiwigayaj kōkone'.

¹⁶ Iwán Jesús kinotzkej iwán kijtoj:

—Xikawakan in kōkone', kama manetechokan, amo xikojtzakuilikan; iga yej mochiwawa ken inimej kōkone', kajasi iga Dios marreinaro ipan yéj.

¹⁷ Nimitznojma-ijliá iga yej ayá' motemakas iga Dios makimandarō ken se yej aya yolej, awel kalakis kan reinarowa Dios.

Se taga' yej motapialia tajtowa iwán Jesús

¹⁸ Se yej mandarowa kitajtan Jesús:

—Tamachtiani yej tiye'nemi, ¿té nikchijas iga manono nochipa iwán Dios?

¹⁹ Jesús kijtoj:

—¿Te iga tine-ijliá iga niye'nemi? Sésanwa' in yej kichiwa yej yekti, inonwa' Dios.

²⁰ Tikmātiya yej Dios tatekimaka iga mamochiwa: “Yej namiktito' amo mayawi wan se', amo xitamikti, amo xitachteki, amo xitakajkayawa, xikye'ita motaj iwán moye'.”

²¹ Taga' kijlij:

—Inón nochipa nikchijto' desde ga aya niyolej.

²² Kuá' inón kika' Jesús, kijtoj:

—Mitzpolowao' sesan: xiknamaka inewi yej tikpiá iwán xikmaka yej ayá' motapialia, iwán ijkón tikpiás yej Dios máj kiyé'ita; iwán xiwiki iga xinetoka.

²³ E' kuá' taga' kika' inín, moknomati' iga poxsan kipiaya tomín.

²⁴ Kuá' kita' iga moknomati', kijtoj Jesús:

—¿Pox difícil iga yej motapialia mamotemakakan iga Dios marreinaro ipan vejemen!

²⁵ Máj wel panowa se camello* ipan ixapoyo akoxaj que se yej motapialia mamotemaka iga Dios marreinaro ipan yéj.

* 18:25 18:25 Xikita glosario “Camello”.

26 Yej kikakikej, tatajtankej:

—Iwán, ¿a'taj wel momanawij?

27 Jesús kijtoj:

—Yej awel kichíwa tajtaga', Dios wel kichíwa.

28 Pedro kijlij:

—NoTeko, nejemej nikajtejkej inewi yej notatkímejpa iga nimitztokákeja.

29 Yéj kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj siga agaj iga san kineki iga Dios marreinao ipan yéj, kikajtewa íkal, o kikajtewa isiwa', o iyikniwan, o itaj iwán iye' o ipilowan,

30 inón yawi kipiati yej yekti ipan inín tajli, iwán ipan se' vida nochipa onos iwán Dios.

Jesús ki-ojpa-ijtowa iga yawi mikiti

31 Jesús kinotza' iyokamej doce idiscipolojmej iwán kijlijkej:

—Nimitzijliáj iga matiakan Jerusalén, iwán yáwiya mochíwati inewi yej kijkuilojkej profetajmej iga nej yej iPiltzín Taga'.

32 Puej yawij netitanitij itenojmej yej ayéj de Israel, iwán yawij nepinajtítij, iwán kuajkuantas yej ayekti ne-ijliskej, iwán nechijchaskej.

33 Nemasaskej iwán yawij nemiktítij; e' ipan eyi día nia ni-ojpa-isati kan nimiktos.

34 Yejemen ayá' kentenderojkej yej kijtoj, iwán aya wel kimatiáj te kijtojneki itájtól, iwán ayá' kentenderowayaj.

Jesús kachitialiá se pacha ipan altepe' Jericó

35 Kuá' Jesús asitiájkiya altepetenoj Jericó, se pacha ewatoya ojtenoj kitajtantoya tomin.

36 Kuá' kiká' iga poxsan nemi panolo, tatajtan té mochíwa.

37 Kijlijkej iga Jesús de Nazaret nemi panowa ompa.

38 Iwán tzajtzi', kijtoj:

—¡Jesús, iPiltzín David, achi xine-ikneli!

39 Iwán yej tayakantiayaj, kajajwayaj yej pacha iga ay'ya matzajtzito, e' yéj tzajtzi' máj:

—¡IPiltzín David, áchikej xine-ikneli!

40 Jesús moketza' iwán tatitan iga makiwajliguilikan. Kuá' ina'ya onoya, Jesús kitajtan:

41 —¿Té tikneki manimitzchíwili?

Pacha kijtoj:

—NoTeko, nikneki manitachá.

42 Jesús kijlij:

—¡Xitachaya! Iga timoconfiaroj ipan nej, ti-achitiá'.

43 Íkuá'san tachá' in pacha iwán kitóga'ya Jesús, iwán kiweyimatiltijtaiki Dios. Nochi kita' inín iwán no kiweyimatiltijkej Dios.

19

Jesús wan Zaqueo

1 Jesús kala' ipan altepe' Jericó iwán panotiaya ompa.

2 Chantitoya ompa se rícojtaga' itoká' Zaqueo. Zaqueo ijefejmej katka yej kicobrarowaya impuestos iga Roma.

3 Yéj kinekiá makixmati Jesús, e' ayá' kixasiá iga pox onolo' iwán Zaqueo chapati' katka.

4 Iwán motalojtiaiki iga tayakan, tejkawito ipan amakuawi' iga makita, iga Jesús ompa yawi panoti.

⁵ Kua' Jesús asi' ompa, ajkotachá', iwán kijlij:

—Zaqueo, xitemo nimanín iga aman nia nikaḡwiti močan.

⁶ Zaqueo temoj imanín iwán pagui' iga komemawij Jesús.

⁷ Kua' kitakej inín, nochi pewakej iga kipopowaj Jesús iga yajki kawito chan se yej ayompa nemi.

⁸ Iwán Zaqueo moketza', kijlij toTeko:

—Ta' xikita noTeko, nia nikmakati la mitad notomín yej amotapialíaj; iwán siga agaj nikichtekilij tejté, nia nikuepilíti cuatro vej máj.

⁹ Jesús kijlij:

—Aman Dios mitzmaḡawij tej wan mofamíliaj iga timoconfiaroj pan yéj, kensan Abraham moconfiaroj.

¹⁰ Nej yej iPiltzín Taga', niwajaj niktemoko iwán nikmaḡawiko yej polijtokej.

Kan mamixkuñtilo ken kichijkej wan tomín

¹¹ Kua' kikakikej inín, Jesús kipowa' no se kan miḡkuñtilo, iga na'ya onoya ipan altepe' Jerusalén iwán la gente kijtojkej iga ayá' wejkatís, wí'ya reinaroki Dios.

¹² Kijlijkej:

—Onoya se taga' yej ye'nemi iwán yajki wejka ipan se'ya país iga makitaḡikan iga rey iwán sej mokuepas.

¹³ Kua' aya yawi, kinotza' diez itekipanowanimej iwán kimá' komati tomín sejsé de yejemen, kijlijkej: “Xiktekipanokan inín tomín este que manimokuepa.”

¹⁴ E' ipaisanojmej kijiyyaj iwán kititankej yej makijlitij: “Ayá' niknekij iga inín taga' manemandarokan.”

¹⁵ E' taga' kitalijkej iga rey, iwán mokuépa' ipan ipaís. Kua' asi', tatitan iga makinotzatij tekipanowanimej yej kimakakej tomín, iga makimati ke' kitankej sejsé de yejemej.

¹⁶ Yej achto asi', kijlij: “Noteko, motomín piwi' diez vej máj.”

¹⁷ El rey kijtoj: “Yektia; tej tiye'tekipanowani; iga tikchij yej yekti ipan inón alín, nia nimitztalíti iga xikmandaro diez altepe'.”

¹⁸ Iwán asi' se' iwán kijlij: “Noteko, motomín piwi' cinco vej máj.”

¹⁹ Inón no kijlij: “Tej tia tikmandaroti cinco altepe'.”

²⁰ E' se' asi' iwán kijtoj: “Noteko, nigaj ono' motomín. Niktzotzolkimilojtoya;

²¹ puej nimitzmajmawilij iga tiyoltakuakti', iga tikui yej aya'pa tiktekipanoj iwán titapixka kan ayá' titoga'.”

²² Iwán kijlij el rey: “Tej ayéj tiye'tekipanowani, iga yejsan kijtoj moten, nia nimitzjuzgaroti. Siga tikmatia iga nej niyoltakuakti', nikui yej aya'pa niktekipanoj iwán nitapixka kan ayá' nitoga',

²³ ¿te ígataj ayá' tikawato notomín ipan banco, iga kua' nimokuepas nočan, makitani se' alín?”

²⁴ Iwán rey kijlij yej ompa onoyaj: “Xikuñlikan inón tomín iwán xikmakakan yej kipiñiltij diez vej máj.”

²⁵ Yejemej kijlijkej: “Annoteko, je' yéj kipiáy diez vej máj!”

²⁶ Yéj kijtoj: “Pues nimitzijiáj iga yej kipiá, yawij máj kimakatij; e' yej ayá' kipiá, este yej alín kipiá, yawij kikuñilitij.

²⁷ Iwán yej ne-ijiyaj, yej ayá' kinekiáj iga manikgobernarokan, xikuajligakan nigaj iwán xikmiktikan no-ixtaj.”

Jesús kalaki Jerusalén

²⁸ Kua' Jesús tami' kijtoj inín, ójkui'ya iga yajki Jerusalén.

²⁹ Kua' asitiáyaja altepe' Betfagé iwán Betania, iná' tepe' yej itoka' Olivos, kititan ome idisciplolomej,

³⁰ kijtoj:

—Xakan ipan altepetzin yej máj nijígasan ono', iwán kuá' an-asiskej, anyawij ankasitij se burro ilpito', yej aya agaj kitejkawiliá. Xikxitomakan iwán xikuajligakan.

³¹ Siga agaj mitztajtaniy te íga ankixitomaj, xikijlikan iga toTeko kineki.

³² Idiscipolojmej yajkij iwán kasitoj kenya nokta kijtoj Jesús.

³³ Kuá' nemi kixitomaj in burro, itekomej kitajtankej:

—¿Te iga ankixitomaj?

³⁴ Yejemen kijlijkej:

—Iga toTeko kineki.

³⁵ Iwán kiwigakej kan ono' Jesús iwán kipechtijkej burro iga yejemej itzotzolmej iwán ompa kitejkawiltijkej Jesús.

³⁶ Ken iga Jesús nemi yaya, la gente kipatawilijtiajkij itzotzolmej ipan ojti.

³⁷ Iwán kuá' asikej kan péwaya iga temowaj ipan tepe' yej itoka' Olivos, inewi idiscipolojmej pewakej iga koyowilijkej iga pakij iwán kiweyimatiltijkej Dios iga nochi yej kichij yej ayi'pa mo-ita.

³⁸ Kijtowayaj:

—¡Mamoweyimatilti Rey yej kititani toTeko Dios! ¡Matikweyimatiltikan Dios iwán matiye'onokan iyixtaj!

³⁹ Iwán sekin fariseojmej yej onoyaj tatzalan, kijlijkej Jesús:

—Tamachtiani, xikijli modiscipolojmej iga ay'ya matzajzitokan.

⁴⁰ E' Jesús kijtoj:

—Nimitzijliáj siga inimej ay' tajtowaj, temej tzajtziskej.

⁴¹ Kuá' Jesús asitiájkiya Jerusalén, iwán kita' inón altepe', choga',

⁴² kijtoj:

—¡Siga ankimatiáj iga aman wel anye'onoskej iyixtaj Dios, anye'onoyaja! E' inán inón iyanto', awel ankitaj.

⁴³ Wi' día kuá' yej mitzijiyaj noyan mitzyawaloskej, nijnijí mitztakuiliskej

⁴⁴ iwán mitzxitiniliskej amokalmej. Mitzmijmiktiskej iwán ayá' kawis nisé te'ti yej manenekpanijto; iga ayá' ankiye'itakej kuá' Dios wälaj mitzmanawikoj.

Jesús kikixtiá tanamakanimej ipan weyitiopan

⁴⁵ Iwán Jesús kala' ipan ipatiojyo weyitiopan iwán pewa' kikijkixtij yej ompa tanamakatoj yej iwán yej ompa takojtoyaj,

⁴⁶ iwán kijtoj:

—Ipan itájtól toTeko ijkuilijto': "Nókal yawi motokawiti kajli kan oradolo"; e' amejemen ankikueptokej kan miyanaj yej tachtekiy.

⁴⁷ Iwán nochipa Jesús tamachtiaja ipan weyitiopan. E' ijefejmej sacerdotejmej, iwán yej tamachtiaj ipan iley Moisés iwán yej mandarowaj kitemowayaj kén iga makimiktikan Jesús.

⁴⁸ E' ayá' kasiáj ken kichwayaj, iga inochin kikakisnekiáj yej Jesús kijtojtoya.

20

¿Ix Dios yej kititan Jesús?

¹ Se día kuá' Jesús tamachtijtoya ipan weyitiopan wan kipojtoya ye'noticiaj, asikoj ijefejmej sacerdotejmej, yej tamachtiaj ipan la ley iwán yej kimandarowaj judiyojmej.

² Iwán kijlijkej:

—Xine-ijlikan té moteki in tej iga tikchiwa ijkín. ¿A' mitztekimá' iga wel xikchiwa inín?

³ Iwán Jesús kijtoj:

—Nej nō nia nimitztajtanitij. Xine-ijlikan:

⁴ ¿a'yéj kititan Juan iga matabautizaro?, ¿ix Dios kititan, o tajtaga'?

⁵ Iwán pewakej iga mosepantajtani:

—Siga tikijliáj iga Dios kititan, yawi kijtoti. “¿Te ígataj ayá' ankitajtolkakikej?”

⁶ Iwán awel tikijtowaj iga kititan tajtaga' iga toknimej wel tetemiktiáj, iga nochi kimatij iga Juan Dios kitajtolmakaya.

⁷ Iwán kijtojkej iga ayá' kimatij a'yéj kititan Juan iga matabautizaroki.

⁸ Iwán Jesús tajtoj sej:

—Nej no ayá' nimitzijliáj a'yéj netekimaka iga manikchiwa ijkín.

Kan mixkuñtilo de tekipanowanimej yej kichiwaj yej ayékti

⁹ Iwán Jesús pewa' kipowa' inín kan mamixkuñtilo:

—Se taga' kitó' uvajjoj,* iwán kitakewaltij† tekipanowanimej iga makitekipanokan, iwán inón taga' kisa', wejkawato.

¹⁰ Kuá' tágui'ya uva, kititan se imonsoj iga tekipanowanimej makimakakan yej yéjpa kikuis. E' yejemej kimagakej iwán kititankej ijkán.

¹¹ Iwán iteko mijli kititan se' imonsoj, e' inón no kijlijkej kuajkuantas, kimagakej iwán no kititankej ijkán.

¹² Iwán kititan sewo', e' tekipanowanimej no kimagakej in inón tatitan iwán no kikixtijkej.

¹³ 'Iwán iteko uvajjoj kijtoj: “¿Té nikchibas? Nia niktitaniti nopiltzin yej nikpoxchokiliá; anka yéj kirrespetaroskej.”

¹⁴ E' kuá' tekipanowanimej kitakej, mosepan-ijlijkej: “Ininyawa' in yej yawi mochiwati iteko inín tajli yej itajpa kikajtewas, matikmiktikanya nokta iga makawi itaj iga tejemej.”

¹⁵ Kikixtijkej ipan uvajjoj iwán kimiktijkej.

Iwán Jesús tatajtán:

—Amejemen, ¿kén ankitaj? Iteko uvajjoj, ¿té an kichiwilij in inomej?

¹⁶ Puej ya'ti iwán yawi kimiktiti inomej tekipanowanimej iwán sékinwa' in kimakas uvajjoj.

Kuá' kikakikej inín, kijtojkej:

—¡Amo Dios monekiltij!

¹⁷ E' Jesús kitachilij inomej iwán kijtoj:

—¿Té kijtojneki in yej ikuilijto' ijkín?:

Te'ti yej ayá' kikuikej yej kalchiwaj,

inón inán yej máj moneki.

¹⁸ A'san wetzis ipan inón te'ti, popostekis; iwán siga te'ti wetzi ipan agaj, mochibas ken pínol.

Kimawetziltijnekij Jesús

¹⁹ Kuá' kimatikej iga inín tájtol yejemej nemi kikajkaktiáj, ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtíaj ipan iley Moisés kinekiáj makikitzkikan Jesús iga makipresojuwikan. E' ayá' kichijkej nité iga kimajmawiliayaj la gente.

²⁰ Kititankej yej makipipiakan Jesús yej nésiajki' ye'nemij iga san makimawetziltikan Jesús, yejemej kinekiáj iga Jesús makijto tejté kansan wel makiwigakan iná' gobernador.

²¹ Tatajtankej yej tapipiáj:

—Tamachtiani, nikmatij iga yej tej tikijtowa iwán yej tej titanextiliá mela'ciertoj iwán tej ayá' titayokajuzgarowa. Tej sí titanextiliá iga se manemi ken Dios te-ijliá.

²² Xine-ijlikan: ¿Ix yékti iga matikixtawakan to-impuestos rey César‡ de Roma, o

* **20:9 20:9** Xikita dibujo p. X [Mc 12:1]. † **20:9 20:9** Ikuayo uva pox wejka'wa, wel taji 20 años o máj, ijkón iga wel kitakewaltij uvajjoj. ‡ **20:22 20:22** Xikita glosario “César”.

ayá'?

²³ Jesús kimati' iga inomej kimawetziltijnekiáj iwán kijtoj:

—¿Te iga anneprowaj?

²⁴ Xinēnextilikan se tomīn. ¿A'yéj ixaya' iwán a'yéj itoka' yej nigaj ijkulijto'?

Kijtojkej:

—Rey César.

²⁵ Jesús kijtoj:

—Puej xikmakakan rey César yej yéjpa itatki iwán xikmakakan Dios yej itatki Dios.

²⁶ Awel kimawetziltijkej iga yej kijtoj iyixtaj la gente, e' poxsan kiyē'itakej yej kijtoj iwán até kijtojkej.

Kua' ojpa-isalaj

²⁷ Iwán sekin yej kijliáj saduceojmej,§ yajkij kitatoj Jesús. Inomej saduceojmej tamachtiáj iga ayá' ojpa-isaj yej miktokej, inón iga kitajtankej ijkín:

²⁸ —Tamachtiani, ijkulijto' ipan iley Moisés ijkín: siga se taga' yej namiktito' miki, iwán ayá' kikajtewa nisé ipiltzīn wan isiwa', iyiknīn yej mi' mamonamikti iwán viuda iga ken makipiá ipilowan inón yej mi'.

²⁹ Onoyaj siete tajtaga' yej sesan itajmej iwán sesan iyēmej. Yej tekoko achto monamiktij, e' migui' kua' aya pilwaj.

³⁰ Iwán imámil monamiktij no iwán inonsan siwa', iwán no migui' kua' aya pilwaj.

³¹ Iwán iyojpamámil no monamiktij íwan. Iwán inewi los siete ijkonsan no kichijkej iwán mikikej, nisé de yejemej akipiá' ipiltzīn.

³² Iwán máj máj siwa' no migui'.

³³ In kua' ojpa-isaskej yej miktokej, ¿katiapa an de inón siete mochiwas iwéj in inón siwa', iga namiktitoya iwán inochimej?

³⁴ Jesús kijtoj:

—Ipan inín tajli tajtaga' iwán siwatkej monamiktiáj.

³⁵ E' yej kajasiskej iga maasikan ipan se' vida iga ojpa-isaskej, ay'ya monamiktiskej, niga kinamiktiskej ipilowan.

³⁶ Ay'ya wel mikiskej puej yawij mochiwatij ken angelejmej, iwán yawij mochiwatij ipilowan Dios iga ojpa-isákeja.

³⁷ E' iga yej miktokej ojpa-isaskej, Moisés tenextiliá kan ijkulijto' de inón witztako' yej wewelontoya, ompa ijkín kinotza' toTeko: “iDios Abraham, iwán iDios Isaac iwán iDios Jacob.”*

³⁸ Dios ayéj iDios yej miktokej, sino que iDios yej isatokej. Iga Dios, nochi isatokej.

³⁹ Iwán sekin yej tamachtiáj ipan iley Moisés kijlijkej:

—Ómpaya ken tikijtoj, Tamachtiani.

⁴⁰ Iwán ay'ya máj mixewijkej iga kitajtankej.

¿A'yéj itajwéjpa Cristo yej kitapejpen Dios?

⁴¹ Jesús tatajtan:

—¿Te iga kijtowaj iga el Cristo ipiltzīn David?

⁴² Puej Davidsan kijtoj ipan libro de los Salmos, kijtoj: ToTeko Dios kijlij noTeko:

“Ximotali iladoj noyē'ma' kan nimandarowa,

⁴³ este que maniktali mokxitampa yej mitzijiyaj.”

⁴⁴ ¿Kén wel Cristo yej itatitan Dios ma-ipiltzīn David, esi David no kijliá iga iTeko?

Jesús kajajwa yej tamachtiáj ipan iley Moisés

§ 20:27 20:27 Xikita glosario “Saduceo”. * 20:37 20:37 Kua' ijkín kijtoj Dios, ikayay mikikej inimej tajtaga'.

⁴⁵ Nochi kikaktoya, iwán Jesús kijlij idiscipolomej:

⁴⁶ —Amo mamitzkajkayawakan yej tamachtiáj ipan iley Moisés, puej kiye'matij iga makinentikan sotantzótzol, iwán kinekij makisaludarokan tajkoaltepe'. Yejemen motalijnekij tiopan-ijti' pan ye'asientos kan motalíaj yej máj tayakantokej, iwán ijkonsan no kinekij makichiwakan kan takualo.

⁴⁷ Iwán kichtekiliáj ikalmej viudajmej iwán iga amo manesi iga ayompa nemij, pox wejkawaj iga oradowaj. Yejemej Dios máj yawij kicastigarotij.

21

Iyofrendaj se yej wewejmí' yej ayá' motapialía

¹ Jesús kitachilijtoya yej motapialíaj kuá' nemi kakiayaj iyofrendajmej ipan se cajon kan moana tomín.

² Iwán kita' no se yej wewejmí' yej ayá' motapialía, nemi kikiá ome tomín de cobre yej ayá' pox valerowa.

³ Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga inín viuda yej ayá' motapialía, kakij máj que nochi;

⁴ puej nochi kitelijkej yej kisobradowaj; e' yéj, malej ayá' motapialía, kimá' inewi yej kipiaya iga takuaya.

Jesús kijtowa iga weyitiopan xixitinis

⁵ Sekin tatapojtoyaj de weyitiopan iga pox monsjaj temej yej iga chijto'. Iwán no kijtojtoyaj de yej kimajmakakej iga mamonsajtachá weyitiopan. Iwán Jesús kijtoj:

⁶ —Inán ankitztokej, e' wí' se día kuá' akawis nisé te'ti yej manenekpanijto. Nochi yawij moxixitinatij.

Yej mo-itas kuá' aya poliwilo

⁷ Iwán kitajtankej:

—Tamachtiani, ¿in inín, kéman mochíwas? ¿Té an mo-itas kuá' ay'ya wejkatis iga yawi mochíwati?

⁸ Jesús kijtoj:

—Amo agaj mitzkajkayawaskej; iga mia' yawij wízetij iwán mopajpantiskej iga nej, siempa ayéj. Ijkin kijtoskej: “Nejya el Cristo”, iwán “Na'ya iga poliwilo.” E' amejemen amo xiktokakan.

⁹ Kuá' ankikakiskej iga kanaj némiya momijmiktilo, iwán ipan se país mokuejkuesolo, amo ximajmawikan, puej inín wí' achto, e' aya yéj iga poliwilo.

¹⁰ Iwán kijtoj sej:

—Mokuejkuesoskej se nación iwán se', iwán se país momijmiktiskej iwán se'.

¹¹ Pox molinas tajli, iwán pox apistajtiás, onos noyan kokolis, iwán pox majmawiloj iga mo-itas ipan cielo yej ayi'pa mo-ita.

¹² 'E' kuá' aya mochíwa inín, mitzkizkiskej iwán mitziknochíwaskej. Mitzwigaskej ipan tiopamej iga mamitzjuzgarokan, mitzakiskej kuákalko, mitzwigaskej itenoj reyejmej iwán iyixtaj gobernadormej iga annetokaj.

¹³ Íkuá'ya wel antajtoskej de nej.

¹⁴ Xiksentalikán amoalmajmej iga amo xikeejlantokan te ankijoskej iga ximotaj-towilikán.

¹⁵ Porque nej nimitztajtolmakaskej iga xikmatikan te ankijoskej iwán nisé yej mitzijiyaj wel mitztenkuepiliskej.

¹⁶ E' amejemej amótajsan, amokniwan iwán yej íwan anmoye'itaj mitznexiskej iga annetokaj. Iwán sekin de amejemen mitzmiktiskej.

¹⁷ Iwán nochi mitzijiyaskej iga annetokaj.

¹⁸ E' nisé amotónkal yej ono' ipan amotzontekon yawi poliwiti.

19 Nochipa ximoconfiarojtokan ipan toTeko iwán yéj mitzmanawiskej.

20 'Kua' ankitaskej Jerusalén kiyawalójtó'ya soldadojmej, xikmatikan iga yáwija kixixitinatij.

21 Iwán yej onokej ipan estado de Judea, mayákanya ipan tepeyoj; yej onokej ipan altepe' Jerusalén, makisakan, iwán yej onokej imilpamej, amo mamokuepakan pan altepe'.

22 Iga inomej días Dios kicastigaroj yej ayompa nemij, iga yawi mochiwati inewi kensan ijkulijto' ipan itájtól Dios.

23 ¡Pox moknomatiskej siwatkej yej íkuá' xoloyojkej o yej nemi tachichitiáj! Iga Dios poxsan yawij kicastigarotij yej chantitokej Israel iga kikuesowiliáj.

24 Sekin kimiktiskej iga espada iwán sekin yawij kiwigatij preso ipan sekin paismej; yej ayéj de Israel yawij kitataksatij yej chantitokej Jerusalén. Inín kichiwaskej este kuá' kijtoj Dios.

Kua' wí' Jesús yej iPiltzín Taga'

25 Jesús nō kijtoj:

—Nesis yej ayi'pa mo-ita ipan el sol, ipan metzti* iwán ipan sitalimej; iwán ipan tajli la gente ay'ya yawij kimatitij te yawij kichiwatij iwán momajtiskej iga pox tikuinto' lámāw iwán maréjal.

26 La gente tapoliwiskej iga majmawiskej iga kejlantoskej te nokta yawi mochiwati ipan inín tajli; iwán este sitalimej mojolinaskej.

27 Iwán ne-itaskej nej yej iPiltzín Taga' iga niwí' ipan mixti, nitawijtiwí' iga noweyipoder.

28 Kuá' pewas mochíwa inín yej nimitzijlíjkejo', máj ximanimarokan, iwán xajkotachakan iga ná'ya wí' yej mitzmanawiskej.

29 Kipowilijkej nō se kan mixkuñtilo:

—Ta' xikitakan higuerajkuawi† o se' namolkuawi'.

30 Kuá' ankitaj iga selkayokisay, ankimatij iga wí'ya tonalis.

31 Ijkonsan nō, kuá' ankitaskej iga mochíwas inín yej nimitzijlíjkejo', xikmatikan iga ná'ya wí' reinaroki Dios.

32 'Nimitznojma-ijliáj iga yawi mochíwati nochi inín, kuá' aya mikij yej inán onokej.

33 Inín cielo iwán tajli poliwiskej, e' yej nikijtoj, nochi yawi mochíwati.

34 'Xiyé'tajlantokan; amo xikyolmakakan iga ankichiwaj yej mitzyoltilanaj yej ayékti, amo xitawanakan iwán amo mamitzyolmiktikan yej ankipiasnekij, iga kuá' tajuzgarolaj amo mitzwejasikij

35 ken se yej wetzi ipan trampa. Yej chantitokej ipan inín tajli, inewi kiwejasikij.

36 Amejemen xikchijtokan yej yékti iwán xiktenewijtokan Dios nochipa iga wel mamitzmanawikan ipan nochi yej yawi mochíwati, iwán iga wel xonokan no-ixtaj, nej yej iPiltzín Taga'.

37 Jesús nochipa tamachtíaya weyitiopan, iwán tayowakan kawíá ipan tepe' yej itoká' Olivos.

38 Iwán nochi yayaj weyitiopan isajpa iga kikakitij.

22

Kikitzkijnekij Jesús

1 Ay' wejka iga mochíwa ilwi' kuá' mokua pan yej ayá' kipiá levadura yej kijliáj nō iyilwiyo la Pascua,*

* 21:25 21:25 Metzti: luna. † 21:29 21:29 Xikita glosario "Higo". * 22:1 22:1 Xikita glosario "Pascua".

² ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtíaj ipan iley Moisés kitemowayaj ken iga wel makimiktikan Jesús, e' awel kichíwayaj iga kimajmawiliayaj la gente.

³ Iwán Tzitzimi' kala' ipan Judas yej nõ kijliayaj Iscariote, se de idiscipolojpa Jesús.

⁴ Yéj yajki kitato ijefejmej sacerdotejmej iwán ijefejmej policiyajmej† yej mandarowaj weyitiopan, iga kijlito iga yéj yawi kipalewiti iga makikitzkikan Jesús.

⁵ Yejemej pakikej iwán kijlijkej Judas iga yawij kimakatij tomín;

⁶ Judas motemá' iga kichíwas, iwán kitemowaya kén iga makikitzkikan Jesús kuá' ayagaj ono'.

La Santa Cena

⁷ Asi' día kuá' pewa' iyilwiyo la Pascua, kuá' mokua pan yej ayá' kipiá levadura iwán kimiktiáj borregoitzin iga mokua.

⁸ Jesús kititan Pedro iwán Juan, kijlijkej:

—Xakan xikchíwatij tákual iga tisentakuaskej ipan iyilwi la Pascua.

⁹ Yejemej kitajtankej:

—¿Kan tikneki manikchíwakan?

¹⁰ Jesús kijtoj:

—Kuá' ankalakiskej Jerusalén, anyawij ankasitij se taga' kiwiga a'ti ipan se akomi'. Xitokakan este kan kalakis kalijti'.

¹¹ Iwán xikijlikan iteko kajli: “Tamachtiani mitztajtani: ¿Ipan katiapa cuarto nicenaroj ipan iyilwi la Pascua iwán nodiscipolojmej?”

¹² Yéj yawi mitznextilitij se weyi cuarto pan segundo piso kan óno'ya nochi yej ankinekiskej; ompa xikchíwakan tákual.

¹³ Yejemen yajki iwán kasikej nochi ken Jesús kijlijkej, iwán kichijkej tákual iga kilwichíwiliáj la Pascua.

¹⁴ Kuá' asi' hora, Jesús iwán iyapostolejmej kixnankej mesa.

¹⁵ Jesús kijtoj:

—¡Poxsan niknektoya matisentakuakan ipan la Pascua miej aya nimiki!

¹⁶ Iga nimitzijliáj iga ayo' máj nikchíwas, este que mamochíwa kan reinarowa Dios.

¹⁷ Iwán kikui' vaso yej kipiaya vino iwán kimá' gracias Dios, iwán kijtoj:

—Xikuikan inín vaso iwán ajachi xikonikan;

¹⁸ nimitzijliáj iga ayo' nia nikoniti vino este que mawiki marreinaroki Dios.

¹⁹ Iwán kikui' pan iwán kimá' gracias Dios, kitatajkoloj iwán kimajmakakej sejsé de yejemej, kijlijkej:

—Iníwa' nocueroj yej nikmaka iga nimikis iga amejemen. Xiktekiuakan inín iga amo xine-elkawakan.

²⁰ Ijkonsan nõ kichij iwán vaso yej kipiá vino, kuá' támi'ya cenarojkej, kijtoj:

—Inín yej nemi ankoniáj, kijtojneki noesyoy yej yawi toyawiti iga amejemej iga nikchíwa nuevo pacto iga wel anye'onoskej iyixtaj Dios.

²¹ 'E' inán yej yawi ne-ichtakanextiti, nigaj iwán nemi nisentakua.

²² Nimitzijliáj iga nej yej iPiltzin Taga' yawij nemiktitij ken ikay mo-ijkuiloj, e' ¡Dios poxsan kinkochíwas yej yawi ne-ichtakanextiti iga manemiktikan!

²³ Iwán pewakej iga mosepantajtani iga ayéj an in yej kichtakanextiti Jesús.

A'yéj an máj tayakanto'

²⁴ Iwán idiscipolojmej mosejsepan-ijlijkej iga katiapa de yejemej máj tayakanto'.

²⁵ E' Jesús kijtoj:

—Ipan inín tajli, reyejmej yej mandarowaj poxsan kitajtaksa igentej, e' yejémensan mojliáj iga kipalewiáj igentej.

† 22:4 22:4 Xikita glosario “Policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan”.

²⁶ E' amejemen amo xikchiwakan ijkón, majwa' yej tayakanto', mamochiwa ken yej máj chokótzino'; iwán yej mandarowa, inón achto makipalewi tokñimej.

²⁷ Puej, ¿a'yéj máj tayakanto', yej ewato' iga takua o yej taservirowa iga kitaliá tákual? ¿Ix aya'taj máj tayakanto' yej kixnanto' mesa? Puej nej nigaj nono' iwán amejemej ken se yej taservirowa.

²⁸ 'Amejemen nochipa amonoyaj nowan kuá' poxsan nej tejté neyolmiktijtoya.

²⁹ Inón iga nej nimitzmakaj iga xitagobernarokan ken noTaj nemá' iga manitagob-ernaro.

³⁰ Iwán amejemen antakuaskej iwán an-atiskej ipan nomesaj kan nitagobernaroj iwán nia nimitzmakatij iga xikjuzgarokan inomej doce tribu[‡] yej walkej ipan ipilowan Israel.

Jesús kijtowa iga Pedro yawi kijtoj iga ayá' kixmati

³¹ Kijtoj sej toTeko:

—Simón, Simón, ta' xikita, Tzitzimi' kineki mamitztzejtelokan ken kitzejtelowaj trigo iga makisa itasolyo.

³² E' niktenevíja Dios iga tej, iga amo xikajtewa iga timoconfiarowa ipan nej. Kuá' timomela'confiaroja, xikpalewi mokniwan iga nochipa mamocnfiarojtokan ipan nej.

³³ Simón kijlij:

—NoTeko, nej niksentalija noalmaj iga mania mowan ipan cárcel, iwán este manimiki iwán tej.

³⁴ Jesús kijtoj:

—Pedro, nimitzijliá iga amansan nokta, kuá' ayapa takuika kayo, eyi vej tikijtoj iga ayá' tine-ixmati.

Ay'ya wejka iga kikitziáj Jesús

³⁵ Jesús kitajtan idiscipolomej:

—Kuá' nimitztitankaj iwán ayá' ankiwigakaj tomín, niga amomórral iwán niga amogakmej, ¿ix mitzpolojkej tejté?

Yejemen kijtojkej:

—Nité.

³⁶ Iwán kijlijkej sej:

—Inán sí, yej kipiá imórral makiwiga, iwán yej kipiá kan kakiá itomín, no makiwiga; iwán yej ayá' kipiá iyepadaj,[§] makinamaka ikuach iga makikowa.

³⁷ Iga nimitzijliáj iga yáwisan mochiwati ipan nej yej ijkuilijto': "Kijtowaj iga motoka iwán yej ayompa nemij." Puej yej ijkuilijto' iga nej, inewi mochiwas.

³⁸ Yejemej kijtojkej:

—NoTeko, nigaj ono' ome espada.

Iwán yéj kijtoj:

—Ómpasan yej ankichijtokej.

Jesús kiteñewiá Dios

³⁹ Iwán Jesús yajki ken iga nochipa yaya ipan tepe' yej itoka' Olivos, iwán idiscipolomej kitokakej.

⁴⁰ Kuá' ási'ya ompa, kijlijkej:

—Xi-oradokan iga amo mamitztanilikan Tzitzimi'.

⁴¹ Iwán Jesús yajki achi máj wejka, ke' kan se kaxitiá iga kabentarowa te'ti, motankuaketza' iwán tajtoj wan Dios.

⁴² Kijtoj:

[‡] 22:30 22:30 Xikita glosario "Tribu". [§] 22:36 22:36 Xikita glosario "Espada".

—Notaj, siga tikneki, xinemanawi iga amo mane-iknoçhiwakān; e' amo mamochiwa ken nej nikneki, mamochiwa ken tej tikneki.

⁴³ Kuā' kijtoj inón, kixnextiliko se ángel yej wālj pan cielo iga kiyolchikawako.

⁴⁴ Jesús máj kitēnewij Dios iga pox tayokoxtoya, iwán iyiton chichipikaya ipan tajli kenya esti.

⁴⁵ Kuā' moketza' iga tami' oradoj, yajki kān onoyaj idiscipolomej, iwán kasitoj kojkoçtokej iga pox moknoçmatij.

⁴⁶ Iwán kijlijkej:

—¿Te iga ankojkoçtokej? Ximoketzakan iwán xi-oradojan, iga amo mamitzañilikan Tzitzimi'.

Kikitzkiáj Jesús

⁴⁷ Tajtojtóyao' Jesús, kuā' asiko mia' gente yej kiwajli' Judas, se de inón doce idiscipolomej. Judas tayakantiaya iwán kinā'teçoj iga kipipitzoto Jesús.

⁴⁸ Jesús kijlij:

—Judas, ¿ix tinepipitzówapa iga tineñextiá iga manekitzkikan, nej yej iPiltzin Taga'?

⁴⁹ Yej onoyaj iwán Jesús, kitztoyaj yej nemi moçhiwa, kitajtankej:

—NoTeço, imaniktzojtzontekikanya iga espada!

⁵⁰ Iwán se de yejemej kinagastzonte' se itekipanowan yej ijéfejpa sacerdoçejmej, kitekilij inakas yej iládojpa iye'ma'.

⁵¹ Jesús kijtoj:

—Xikajtewakan; ómpaya matami.

Iwán kinagaschijchin inón taga', iwán kiyektialtij.

⁵² Iwán Jesús kijlij ijéfejmej sacerdoçejmej, policiyajmej yej de weyitiópampa iwán yej kimandarowaj judiyojmej yej wālkej iga kikuikoj:

—¿Ix anwālkej annekuikoj ken kuā' se yej tachte'? ¿Ix inón iga ankiwajligakej espada iwán kuawi'?

⁵³ Noçhipa nonoya amowan weyitiopan, iwán ayá' annekitzkijkej, e' ási'ya hora iga amejemej, iga inán Tzitzimi' mandarowa.

Pedro kijtowa iga akixmati Jesús

⁵⁴ Kikitzkijkej Jesús iwán kiwigakej çan ijéfej sacerdoçejmej; iwán Pedro kiwejkatokatiaya.

⁵⁵ Iwán titalijkej tajkopatioj, iwán kiyawalojkej inón ti'ti; Pedro no ompa motalij iwamej.

⁵⁶ Iwán se sirvienta kuā' kita' este ewato' iná' ti'ti, kitachilijtiká' iwán kijtoj:

—Ininwa' no nemiá iwán Jesús.

⁵⁷ E' Pedro kijtoj iga ayá', kijtoj:

—Nej ayá' nikixmati.

⁵⁸ Ayá' wejkatí', se' kita' iwán kijlij:

—Tej no de yejémempa.

Pedro kijtoj:

—Ayá' ej, ayéj nej.

⁵⁹ Kipiá' ken se hora, se' kijlij:

—Mataj inin no onoya iwán yéj. Kéntaj neçi iga de Galilea.

⁶⁰ Pedro kijtoj:

—Ej, anikmati de te titajtowa.

Kuā' nokta tajtojtaya Pedro, takuiga' se kayo.

⁶¹ ToTeço mokuépa' iwán kitachilij Pedro. Iwán Pedro keçlan yej toTeço kijlij: “Kuā' aya takuika kayo, tia tikijtoti eyi vej iga ayá' tine-ixmati.”

⁶² Iwán Pedro kisa' ompa iwán pox çoga' este kualo' iyalmaj.

Kipinajtiáj Jesús

⁶³ Tajtaga' yej kicuidaroytoyaj Jesús, kipinajtiayaj iwán kimagayaj.

⁶⁴ Kixtzakuayaj iga tzótzol iwán kixaygatatzinayaj, iwán kitajtaniáj:

—¡Siga tiprofetaj, ta' xikijto a'yéj mitzmaga'!

⁶⁵ Iwán kuajkuantas kijlijkej yej ayékti.

Jesús ono' iyixtaj yej mandarowaj judiyojmej

⁶⁶ Kuá' tanési'ya, monechkojkej yej kimandarowaj judiyojmej, ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan iley Moisés iwán kiwigakej Jesús iyixtajmej. Iwán ompa kitajtankej:

⁶⁷ —Ta' xine-ijlikan, ¿ix teya in Cristo?

Jesús kijtoj:

—Siga nimitzijliáj iga kena, ayá' annetajtolkuiskej.

⁶⁸ Iwán siga nimitztajtaniskej, ayá' annectestároskej, niga annemajkawaskej.

⁶⁹ E' nej yej iPiltzin Taga' amansan nia nimotaliti iladoj iye'ma' Dios yej nochi wel kichíwa.

⁷⁰ Iwán nochi kitajtankej:

—¿Ix teytaj in iPiltzin Dios?

Jesús kijtoj:

—Nejya nokta, ken amejemen ankiytojkej.

⁷¹ Iwán yejemej kijtojkej:

—Ay' tiknekij agaj máj mate-ijli de yéj; tomatika nokta tikakikej yej kijtoj.

23*Jesús kiwigaj kan mandarowa Pilato*

¹ Nochi moketzkej, iwán Jesús kiwigakej kan mandarowa Pilato.

² Iwán iyixtaj pewakej iga kitelwiáj Jesús:

—Inín taga' nikasitoj kan kikajkayajtinemi noknijmej, kijtowa iga amoki' manixtawakan impuesto iga rey César, iwán kijtowa iga yéjwa' in Cristo, se rey.

³ Pilato kitajtan:

—¿Ix teya in iRrey judiyojmej?

Jesús kijtoj:

—Ijkonya ken tej tikijtowa.

⁴ Iwán Pilato kijlij ijefejmej sacerdotejmej iwán la gente:

—Inín taga' ayá' nikasiliá siga kichij yej ayékti.

⁵ E' yejemej majsan kijtojkej:

—Ijkón ken tamachtijtinemi, kikajkayajtinemi nochi ipan estado de Judea. Pewa' ipan estado de Galilea iwán asi' este nigaj.

Jesús ono' iyixtaj Herodes

⁶ Kuá' Pilato kika' inín, tatajtan siga inón taga' de Galilea.

⁷ Iwán kuá' Pilato kimati' iga Jesús de Galilea, estado kan mandarowa Herodes,* kititan Jesús iná' Herodes. Inomej día Herodes no nemiá Jerusalén.

⁸ Kuá' Herodes kita' Jesús, poxsan yolpagui' iga kipox-itasnekiá, puej kipoxkakiá kan kipowaj de Jesús, iwán kichaya iga makichíwa iyixtaj tejté yej ayi'pa mo-ita.

⁹ Kitajtajtan mia' vej, e' Jesús ayá' kijtoj nité.

¹⁰ Ompa no onoyaj ijefejmej sacerdotejmej iwán yej tamachtiáj ipan la ley, poxsan kitelwijtoyaj.

* 23:7 23:7 Xikita glosario "Herodes".

11 Herodes iwán isoldadojmej kajawilkuikej Jesús, iwán iga kipinajtijkej, kakiltijkej tzótzol wej patioj ken wej kakaía se rey. Iwán Herodes kititan sej kan ono' Pilato.

12 Iwán ikuá'ya Pilato iwán Herodes moye'itákeja iga mo-ijiyayaj.

Mojtowa iga mamiki Jesús

13 Pilato kinechkoj ijefejmej sacerdotejmej iwán la gente iwán wej mandarowaj.

14 Iwán kijlijkej:

—Amejemej annewajliguilijkej inin taga' iwán anne-ijliáj iga takajkayajtinemi: e' nej niktájtanya amo-ixtaj iwán ayá' nemi nikasiliá wej kichij wej ayekti ken amejemej ankijtowaj.

15 Niga Herodes akasilij, puej tetitanilij sej. Ankitaj iga ayá' kichij nité wej kajasi iga mamomikti.

16 Niasan nikiknochiwati iwán nia sej nikmajkawati.

17 Kuá' iyilwi la Pascua, Pilato nochipa kimajkawaya se preso wej kitapejpenaya la gente.

18 E' inochi gente tzajtzikej:

—¡Inón xikmikti! ¡Xikmajkawa Barrabás!

19 Inón Barrabás kakikaj ipan cárcel iga kichij revolución ipan altepe' icontraj gobernador iwán iga tamiktij.

20 Pilato kimajkawasnekiá Jesús iwán sej kitajtan la gente,

21 e' wejemen tzajtzikej máj recio:

—¡Xikmikti ipan cruz! ¡Xikmikti ipan cruz!

22 Ipan eyi wej iga tatajtan Pilato, kijtoj:

—Puej, ¿tétaj kichij wej ayekti? Nej ayá' nikasiliá nité wej kajasi iga mamiki. Nia nicastigaroti iwán nia nikmajkawati.

23 E' la gente iwán ijefejmej sacerdotejmej tzajtzikej máj recio iga makimiktikan ipan cruz, este que kitajtolkuikej.

24 Iwán Pilato tatekimá' iga mamochiwa ken kitajtanilijtoyaj.

25 Iwán kimajkaj inón taga' wej wejemen kitapejpenkej wej onoya ipan cárcel iga kichij revolución iwán iga tamiktij. Iwán Pilato kentregarojsan Jesús iga la gente makichiwilikan ken kinekiáj.

Jesús kiclavarowaj ipan cruz

26 Kuá' kiwigakej Jesús iga kiclavarótija ipan cruz, nemi wiziaya ipan mijoiti se taga' wej itoka' Simón, wej ichan altepe' Cirene, iwán yéj kimakakej cruz iga makisalojtiá itepotztaj Jesús.

27 Kitokatiayaj Jesús mia' gente iwán siwatkej wej chokatiayaj iga Jesús, iwán tzajtziáj iga moknomatiáj.

28 E' Jesús kitachilijkej iwán kijlijkej:

—Siwatkej wej anchantitokej Jerusalén, amo xichokakan iga nej; xichokakanwa' iga amejemen iwán iga amopilowan.

29 Porque wí' día kuá' mojttoj: “Pakto' wej ayá' pilowa, siwatkej wej ayí' taonoltij, chichiwalmey wej ayí' tachichitij.”

30 Iwán la gente de inón tiempo pewas iga kijlij tepemej: “Xinetepachokan”, iwán tepetzitzin: “Xine-iyanakán.”

31 Siga inin nechiwiliáj nej, wej anikchij wej ayekti, ¿ix ayá' majya kiknochiwaskej wej kichijtokej wej ayekti?

32 Kiwigayaj no omen wej kichijkej wej ayekti iga makisenmiktikan iwán Jesús.

³³ Kua' asíkeja ompa kan kijliáj Kuaomi', ompa kiclava^{ro}jkej Jesús ipan cruz. No kiclava^{ro}jkej ipan sej se icruz o^{me}n yej kichijkej yej ayekti, se iladoj iye'ma' iwán se' iyopochkampa.

³⁴ Jesús kijtoj:

—NoTaj, xikelkawilikán yej nemi kichiwaj, iga ayá' kimatij te kichijtokej.

Iwán soldadojmej kirrifarojkej itzótzol Jesús iga makitakan aja'yéj kikuis.

³⁵ La gente ompa tachixtoyaj. Iwán este yej mandarowaj kipinajtiayaj Jesús, kijliayaj:

—Sekin kimanawij; mamomanawi igánajsan, siga melá' iga yeja in Cristo yej Dios kitapejpen.

³⁶ Soldadojmej no kipinajtiayaj Jesús. Kitechojkej iwán kimakakej iga makoni xoko'vinoj.

³⁷ Kijlijkej:

—Siga tej in iRrey judiyojmej, moganaj ximomanawi.

³⁸ Iwán onoya se tajkuíloj ikuapan ipan tájtol griego, latín iwán hebreo, kijtowaya: “ININWA' IN IRREY JUDIYOJMEJ.”

³⁹ Se yej kichij yej ayekti, yej no pipilojtoya ipan cruz, kimajlij Jesús:

—¡Siga tej in el Cristo, ximomanawi iwán xinemanawikan no nejemej!

⁴⁰ E' sewo' kajajwa' in inón, kijlij:

—¿Ni alín ayá' tikmajmawiliá Dios? Tikmatito' iga nemi no mitzcastigarowaj.

⁴¹ Tejemej kajasi iga nemi tecastigarowaj, iga nemi tikixtawaj yej tikchijkej yej ayekti; e' inín taga' ayá' kichij yej ayekti.

⁴² Iwán kijtoj sej:

—Jesús, xineejlamiki kua' tiaj kan titagoberna^{ro}j.

⁴³ Jesús kijtoj:

—Nimitzijliá iga amansan tonos nowan kan paréj tayekan ipan cielo.

Miki Jesús

⁴⁴ Tajkodía takomiti' noyan ipan tajli este las tres tiotakpan.

⁴⁵ Ay'ya tonaya iwán tastalyo' ay'ya nesía. Tzótzol† yej iga tajkotchaktoya weyitiopan de Jerusalén tzayani' itajkoyan.

⁴⁶ Jesús tzajtzi' recio iwán kijtoj:

—¡Notaj, ipan moma' niktaliá noespíritoj!

Kua' kijtoj inín, migui'.

⁴⁷ Kua' ijefej soldadojmej kita' yej nemi mochíwa, kiweyimatiltij Dios, kijtoj:

—Mataj melá' inín taga' ayá' kichij yej ayekti.

⁴⁸ Nochi yej ompa onoyaj, iwán kitakej yej mochij, pox moknomatitiajkij.

⁴⁹ Inewi iyamigojwan Jesús, iwán siwatkej yej kitokatinemiáj este ipan estado de Galilea, wéjkasan kitachilijtoyaj.

Kitokaj Jesús

⁵⁰ Onoya se taga' pox te-ijknin iwán ye'nemiá, itoka' José. Yéj ichan altepe' Arimatea, ipan el estado de Judea, inón taga' no senmandarowaya iwán ijefejmej judiyojmej.

⁵¹ E' yéj ayá' kinekiá makichíwa ken kichijkej nochi jefejmej kua' kijtojkej iga mamiki Jesús. Inín José kichaya iga marreinaro Dios.

⁵² Yajki kitato Pilato iga kitajtanilito icuerpoj Jesús iga makitoka.

⁵³ Kua' kitemówija ipan cruz, kikikimiloj iga sábana iwán kakij ipan se animajtexapo' kan aya agaj motoka.

† 23:45 23:45 Xikita glosario “Cortina”.

⁵⁴ Inín mochij kuꝗ' mopreparꝗdolo iga moꝗtapa moꝗewilo iwꝗn inón hora pꝗwasnekiáy.

⁵⁵ Iwꝗn siwꝗtkej yej kitokatinemiáj Jesús este ipan estado de Galilea, yajkij kitatoj kan motó' iwꝗn kitakej kén nokta kitꝗlijkej icuꝗrpoj Jesús.

⁵⁶ Kuꝗ' mokuépkeja ichꝗmej kichijkej yej ajwiya' iwꝗn pomada; siwꝗtkej mosejkej ipan día kuꝗ' moꝗewilo ken iga kitekimakaj iley Moisés.

24

Ojpa-isa Jesús kan miktoya

¹ Isájpasan domingo, siwꝗtkej yajkij sej posꝗtoj. Kiwigakej yej ajwiya' yej yejémejsan kichijkej iwꝗn senyajkij iwꝗn sékino' máj siwꝗtkej.

² Kuꝗ' asíkeja ompa, weyite'ti yej kitentzaktoya animajtexapo', kimimilójkeja.

³ Iwꝗn kalakkej, e' ayo' kasikej icuꝗrpoj in toTꝗko Jesús.

⁴ Momajtijtikꝗwikej iwꝗn ay'ya kimatiáj tꝗ kichijwayaj, kuꝗ' kitakej omꝗn tajtaga' ejejkatokej itꝗnojmej, este pepetꝗni itzotzolmej.

⁵ Siwꝗtkej poꝗsan momajtijkej iwꝗn motzontolójkej; e' inꝗmej tajtaga' kijtojkej:

—¿Te iga ankitꝗmowaj yej isato' kan ono' yej miktokej?

⁶ Ay'ya nigaj ono', yejwa' ojpa-isa'ya. Xikejlamikíkꝗnsan yej mitzijlijkej kuꝗ' onóyao' ipan estado de Galilea.

⁷ Kijtoj iga iPiltzꝗn Tꝗga' wetziasan ipan imꝗmej yej kichijwayaj yej ayꝗkti iwꝗn kimiktiskej ipan cruz, iwꝗn ipan eyi día ojpa-isas sej.

⁸ Iwꝗn siwꝗtkej kejlꝗnkej yej kijtoj Jesús.

⁹ Kuꝗ' mokuépkeja iga onoyaj kan animajtexapo', kipowilijkej inewi yej suꝗderoj inón once apostolejmej iwꝗn yej iwꝗmej onoyaj.

¹⁰ Inín itokꝗmej yej kipowilijkej apostolejmej: María Magdalena, Juana, María yej íye'pa Jacobo, iwꝗn sekin máj siwꝗtkej.

¹¹ E' apostolejmej kijtojkej anka lókajtiákeja, iwꝗn ayá' kitajtolkuikej.

¹² E' Pedro moketza' iwꝗn motalójtiajki iga yajki posꝗtoj. Iwꝗn kuꝗ' tachato texapoko, ayá' kita' nité, petz iyókaya onoya istꝗ'tzótzolmej yej iga kimilijtoya Jesús iwꝗn yajki sej ichꝗn, yolmajmatiajki iga yej kita'.

Jesús mixnextiá ipan Emaús ojti

¹³ Ipansan inón día omꝗn discipolójmej nemi yayaj se altepe' yej itokꝗ' Emaús. Kipiaya ken once kilómetros este Jerusalén.

¹⁴ Kipojtiajaj inewi yej mochij.

¹⁵ Kuꝗ' nokta tatapojtiajaj, Jesús kinꝗ'techoj inón omꝗn, iwꝗn némiya senyayaj.

¹⁶ E' yejemej ken tejté kixtzaktoyaj iga amo makixmatikꝗn a'yéj in inón tꝗga'.

¹⁷ Jesús tatajtan:

—¿Té ankipojtiawij, iwꝗn te íga anmoknꝗmatij?

¹⁸ Iwꝗn se de yejemej yej itokꝗ' Cleofas kijtoj:

—Nochi kimati yej mochij Jerusalén inimej días. ¿Ix tejsan yej ompa tonoya yej atikmati?

¹⁹ Yéj tatajtan:

—¿Té suꝗderoj?

Yejemej kijlijkej:

—Yej kichijwilijkej Jesús yej ichꝗn Nazaret, se profeta katka yej kichij yej poꝗ yeꝗkti iga ipoder iwꝗn iga itájtol, ijkón Dios kipoxye'ita' iwꝗn la gente nꝗ kiye-ita'.

²⁰ Ijefejmej sacerdotꝗmej iwꝗn yej mandꝗrowaj kentregꝗrojkej iga mamiki ipan cruz.

²¹ Nejemej nikchixtoyaj iga yéj kimꝗnawiꝗya el país de Israel. Anwa' kipiáy eyi día iga panoj inewi inón.

- 22 E' sekin siwatkej yeguín nemajmajtijkej iga yajkaj posantoj kuá' tanestíwí'o'
 23 iwán ayá' kasikej icuērpōj Jesús. Iwán wálkej nepowilíkoj iga kixnextilijkej omen angelejmej iwán kijlijkej iga Jesús isato'.
- 24 Sekin nokniwán yajkij nō posantoj, iwán yajkij kasitoj animajtexapo' kenya nokta siwatkej kijtojkej, e' ayá' kitakej Jesús.
- 25 Iwán Jesús kijtoj:
 —Amejemen pox ankuatakuaktikej iwán ayá' wel ankitajtolkuij profetajmej.
- 26 E' Dios kine' iga Cristo makiknoçhiwakan antes iga mayawi ipan cielo.
- 27 Iwán pewa' iga kinejnextilijkej itájtōl Dios kan tajtowa de Cristo, pewa' pan ilibroj Moisés iwán kinextilijtiajkij pan inewi ilibrojmej profetajmej.
- 28 Kuá' asitiájkija ipan altepe' kan yayaj, Jesús kichij ken kuá' yaya máj wejka.
- 29 E' yejemej kijlijkej:
 —Xikawi iwán nejemej, iga tióta'ya, némiya takomitiá.
 Iwán Jesús kala' kalijti' iga kawí' iwamej.
- 30 Kuá' kixnantókeja mesa, kikui' pan iwán kuá' tami' oradoj, kipoposte' iwán kimajmakakej.
- 31 Iwán íkuá'ya ixtapowikej iwán kixmatíkeja iga Jesús: e' yéj sanpolijtewa'.
- 32 Iwán mosepan-ijlijkej:
 —Inón iga este yekti tikmachiliayaj ipan toalmaj kuá' tetatapowiaya ipan ojti iga tenextilijtiwiztiaya itájtōl Dios.
- 33 Iwán íkuá'san sej ojkuikej iga yajkij Jerusalén iwán kasitoj nechkatokej once apóstolejmej iwán icompañerojwán.
- 34 Iwán kijtojkej yej nechkatoyaj:
 —Mataj kena ojpa-isa' sej toTēko, porque kixnextílija Simón.
- 35 Iwán inomej omen nō kipowakej yej kisucederojkej ipan ojti. Iwán kijlijkej iga kixmatikej Jesús este kuá' kimajmakákeja pan.

Jesús kixnextiliáj idiscipolōjmej

- 36 Mie inón kipojtoyaj, Jesús mixnextiko tatajkoyan iwán kisaludarojkej ijkín:
 —Tamelá xonokan.
- 37 Yejemej poxsan momajtijkej, kijtojkej iga kitztoyaj animaj.
- 38 E' Jesús kijtoj:
 —¿Te iga anmajmatokej?, iwán ¿te iga ijkón ankejlamikij?
- 39 Ta' xikitakan nomamej iwán nokximej. Nej nokta. Ta'ki' xinechijchimikan iwán xine-itakan: animaj ayá' nakayoj iwán ayá' omiyoj, e' nej ni-omiyoj iwán ninakayoj iwán anne-itztokej.
- 40 Kuá' kijtoj inón, kinextij imamej iwán iyikximej.
- 41 E' yejemej iga paktoyaj iwán iga moyolmajtijtoyaj, ayá' kicredowayaj. Iwán Jesús kijtoj:
 —¿Ix ankipiáj achi tákual?
- 42 Kimakakej tájkol ta-ixkaltopoj iwán tájkol pánal.
- 43 Iwán yéj kikui', iwán kikuaj kan kitztokej.
- 44 Iwán kijtoj:
 —Ininya nokta yej nimitzpowilijkej kuá' nonóyao' amowan: iga mamochiwa ipan nej inewi yej ijkuilijto' ipan iley Moisés iwán ipan ilibrojmej profetajmej iwán ipan libro de los salmos.
- 45 Iwán kichij iga makentenderokan itájtōl Dios.
- 46 Iwán kijtoj:
 —Ijkuilijto' iga Cristo mikiasan iwán ojpa-isaya sej ipan eyi día.

⁴⁷ Iwán inín ye'noticiaj mopowas ipan notoka' desde Jerusalén iwán ipan nochi paismej. Mopowas iga mamoyolpatakān iga Dios wel makelkawili yej kichiwaj yej ayekti.

⁴⁸ Amejemen ankitakej inimej yej mochi.

⁴⁹ Iwán nia nimitztitanilitij yej noTaj kijtoj iga mitzmaskesj. E' amejemen xikawikan nigaj, ipan altepe' Jerusalén este que xikpiakan poder yej wí' ipan cielo.

Jesús tejkawi ipan cielo

⁵⁰ Iwán Jesús kiwiga' idiscipolojmej na' altepe' Betania iwán kajajko' imā' iwán kitenewij Dios iga maye'onokan.

⁵¹ Kuā' kitajtanílija Dios iga maye'onokan, majkejtiakji iga yajki ipan cielo.

⁵² Iwán yejemej kiweyimatiltijkej Jesús iwán paktiájkija iga yajki Jerusalén.

⁵³ Iwán nochipa onoyaj weyitiopan iga kiweyimatiltiyaj Dios. Ijkónyawa'.

Itájtɔl Jesucristo yej kijekuloj San Juan

Dios mochi taga'

¹ Kua' pewa' nochi, onóyaya in Tájtoł; * iwán inón Tájtoł onoya iwán Dios iwán yéj in Dios.

² Puej kua' pewa', yéj onoya iwán Dios.

³ Ipan yéj, Dios kichij nochi yej ono'; ateyi nité yej ono' yej inón Tájtoł ayá' kichij.

⁴ Yéj kichij iga nochi yej isato' maonokan, wan kitawiyaya pan iyalmajmej nochi gente.

⁵ Inín tawilyo'† tawia kan takomi iwán takomitilyo' awel kisewia.

⁶ Onoya se taga' itoka' Juan, yej Dios kititan,

⁷ walaj kinojma-ijtoke itekiyo inón tawilyo', iga nochi makicredokan ipan tawilyo'.

⁸ Juan ayéj inón tawilyo', kititankejsan iga ye'tajtoke de tawilyo'.

⁹ Inón mela'tawilyo' yej kitawia nochi gente, itoka' Jesucristo, nemi-o' asiá ipan inín tajli.

¹⁰ Inón Tájtoł onoya ipan tajli; iwán malej iga Dios kichij ipan Jesucristo nochi yej ono', yej chantitokej ipan tajli akixmatikej.

¹¹ Jesús walaj ipan ital, e' judiyojmej yej igentejpa akomemawijkej.

¹² E' yej komemawijkej iwán moconfiarojkej ipan yéj, yéj kichij iga inimej mamochiwakan ipilowan Dios.

¹³ Ayéj ken ipilowan namoltetajmej yej nacerowaj iga ijkón kineki taga', sino que inimej ipilowan nokta Dios.

¹⁴ Iwán inón Tájtoł mochi taga', iwán chantitoya iwán nejemen, poxsan te-ijiknin iwán ayí' takajkayawa. Iwán nikitakej iweyipoder, inonwa' iweyipoder iselpiltzin toTaj.

¹⁵ Juan tajtoj de yéj, iwán kijtoj:

—De inín nitajtoj kua' nikijtoj iga yej wí' despuéj de nej, achto que nej, iga onóyaya kua' nej aya nono'.

¹⁶ Dios temaka yej yekti, ayéj se vej, mia' vej, iga tepoxchokilia.

¹⁷ Dios kimá' iley Moisés iga yéj matenextili, e' ipan Jesucristo tenextilij kén iga techokilia iwán ayá' tekajkayawa.

¹⁸ Aya i' nokta agaj kita Dios; iselpiltzin, yej mela'setito' iwán toTaj, yéj tenextilij kén in Dios.

Juan yej tabautizawowa tajtowa de Jesucristo

¹⁹ Judiyojmej yej ichamej Jerusalén kititankej sacerdotejmej iwán levitajmej‡ iga mayakan kan ono' Juan iwán kitajtankej:

—¿Ayéj in tej?

²⁰ Iwán Juan kinojma-ijtoj:

—Nej ayéj niCristoj.§

²¹ Iwán sej kitajtankej:

—¿Ajtaj yej in tej? ¿Ix tiprofetaj* Elías?

Juan kijtoj:

* **1:1 1:1** Ken tenextilia ipan versículo 14, Tájtoł kijtojneki Jesucristo. Iga itájtɔl yej agaj kijtowa, se' wel kimati yej nemi keklamiki. Ijkón kua' mojtowa iga Jesucristo in Tájtoł, kijtojneki iga yéj nokta tenextilia ken Dios keklamiki.

† **1:5 1:5** Tawilyo' nq kijtojneki Jesucristo. ‡ **1:19 1:19** Xikita glosario "Levita". § **1:20 1:20** Xikita glosario "Cristo". * **1:21 1:21** Xikita glosario "Profeta".

—Ayéj.

Iwán kitajtankej:

—¿Ixtaj tej in inón profeta yej momatiá iga asiá?

Kijtoj:

—Ayéj.

²² Iwán kijlijkej:

—¿A'taj yéj nokta in tej? Niknekij manikmatiltikan yej nețitankej. ¿Té wel anne-ijliáj de tej?

²³ Juan kijtoj:

—Nej inón yej ijkín kijtowa ipan desierto:† “Xiktapowilikan toTeko se weyi-ojti yej melakti” —ijkón ken kijtoj el profeta Isaías.

²⁴ Yej tajtoťoyaj iwán Juan, kititankej fariseojmej,‡

²⁵ iwán tatajtankej:

—Sigataj ayéj tiCrıstoj, niga ti-Elıas, niga ti profetaj ¿Te ıgataj titabautizarowa?§

²⁶ Juan kijtoj:

—Nej nitabautizarowa iga a'ti; e' iwán amejemen ono' se yej ayá' ankixmatij

²⁷ iwán neťokatiwı', malej iga yéj tayakanto' máj que nej. Nej aneajasi ni alın iga manikxitomili imekayo iga'.

²⁸ Inochi inın mochij pan altepe' Betania, iyıkampa weya' Jordán ikısáyampa tonati', kan Juan tabautizarojtoya.

Te itekiyo Jesús

²⁹ Ipanya se' día, Juan kita' Jesús iga kiná'techojtiwı', iwán kijtoj:

—Ta' xikitakan, inınwa' in yej Dios iCorderoj* yej wel kiperdonarowa yej ayekti yej kichij la gente.

³⁰ De yéj nitajtoj kuá' nikijtoj: “Notepotztaj wı' se yej achto que nej, iga onóyaya achto que nej.”

³¹ Nej nō ayá' nikixmatiá; e' nej nitabautizarojtiwalaj iga a'ti, iga nokta la gente de Israel makixmati.

³² Juan nō kijtoj:

—Nej nikita' iyEspıritoj Dios temoj ipan cielo ken se jojtoko, iwán saliwito ipan yéj.

³³ Nej aya nikmatiá a'yéj; e' yej nețitan iga manitabautizaroki iga a'ti, ne-ijlij: “Yej tikitas ipan yéj temowa iyEspıritoj Dios iwán moketza iyakapan, inónyawa' in yej tabautizarowa iga iyEspıritoj Dios.”

³⁴ Nej niknojma-ıta'ya, iwán nej nikijtowa iga yéj nokta iPiltzın Dios.

Yej áchtopa idiscipolomej Jesús

³⁵ Ipanya se' día, Juan onoya ómpasan sej iwán ome yej kitokatinemiáj.

³⁶ Kuá' kita' nemi panowa Jesús, Juan kijtoj:

—ıTa' xikitakan, inépawa' in Dios iCorderoj!

³⁷ Iyomextın yej kitokatinemiáj Juan, kikakikej iga ijkón kijtoj, iwán kitokakej Jesús.

³⁸ Iwán Jesús tachá' tatepotztaj, iwán kita' iga kitokatiawıj, iwán kijlijkej:

—¿Té ankitemowaj?

Yejemen kijtojkej:

—Tamachtıani, ¿kan inán tichantito'?

³⁹ Jesús kijtoj:

—Xiwıtzekan xikitakij.

† 1:23 1:23 Xikita glosario “Desierto”. ‡ 1:24 1:24 Xikita glosario “Fariseo”. § 1:25 1:25 Xikita glosario “Bautizar”. * 1:29 1:29 Cordero ken tikita borregoťzın. Xikita glosario “Borrego” wan “Cordero”.

Iwán yajkij iwán kitakej kan onoya. Inón hora las cuatro tiotakpan iwán ompa tayowatiakej.

⁴⁰ Andrés yej iyikn̄in Simón Pedro, se de inón omen yej kikakikej Juan iwán kitokakej Jesús.

⁴¹ Andrés, lo que kichij, achto yajki kitemoto iyikn̄in yej itoka' Simón iwán kijlij:
—Nikasíkeja in Mesías —yej kijtojneki Cristo.

⁴² Iwán Andrés kiwiga' Simón kan onoya Jesús, iwán kuá' Jesús kita' kijlij:
—Tej tiSimón, ipiltzin Jonás, e' inán tia timotokawiti Cefas —yej kijtojneki Pedro.

Jesús kinotza Felipe wan Natanael

⁴³ Ipanya se' día, Jesús kiyolmá' iga yawi ipan ital Galilea, iwán kasi' Felipe iwán kijlij:

—Xinetoka.

⁴⁴ Inín Felipe ichan katka altepe' Betsaida, kansan no chantitoyaj Andrés iwán Pedro.

⁴⁵ Felipe yajki kitemoto Natanael, iwán kijlij:

—Nikasíkeja inón taga' yej Moisés ikayay kijkuiloj ipan libro de la ley, de Yéj no kijkuilojkej profetajmej. Inonwa' nokta Jesús yej ipiltzin José yej ichan altepe' Nazaret.

⁴⁶ Kijtoj Natanael:

—¿Ix wel kisa tejté yej yekti ipan altepe' Nazaret?

Felipe kijtoj:

—Ta'ki' xikitaki.

⁴⁷ Kuá' Jesús kita' iga kiná'techojtiaya Natanael, kijtoj:

—Nigaj wí' se yej mela'israelitaj, yej ayí' takajkayawa.

⁴⁸ Iwán Natanael tatajtan:

—¿Kén iga tine-ixmati?

Iwán Jesús kijlij:

—Nej achto nimitzita' kuá' Felipe aya mitznotza, kuá' tonoya itampa higuerajkuawi'.†

⁴⁹ Natanael kijtoj:

—Tamachtiani, tej iPiltzin Dios, tej tiRrey ipan Israel.

⁵⁰ Jesús kijtoj:

—¿Ix tinecredowa iga san nimitzijlij iga nimitzita' itampa higuerajkuawi'? Tia-o' máj tikitati yej ayí'pa mo-ita que yej inán nimitzijlij.

⁵¹ No kijtoj Jesús:

—Nimitznojma-ijliáj, iga amejemen anyawij ankitatij iga cielo tapojto', iwán iyangelejmej Dios tejkawiskej iwán temoskej ipan nej yej iPiltzin Taga'.‡

2

Monamiktilo Caná de Galilea

¹ Kuá' panoj eyi día, monamiktilo' ipan altepe' Caná, ipan ital Galilea. Iye' Jesús ompa onoya.

² Jesús iwán idiscipolojmej* no motalkej kan monamiktilo.

³ Tami' vino, iwán iye' Jesús kijtoj:

—Ay'ya kipiáj vino.

⁴ Jesús kijtoj:

—Nomáw, inón tejemej ayá' tikmatij. Aya kajasi iga manimonexti a'yéj nej.

⁵ Iwán María kijlij yej kikixtijtoyaj vino:

† 1:48 1:48 Xikita glosario “Higo”. ‡ 1:51 1:51 Xikita glosario “IPiltzin Taga’”. * 2:2 2:2 Xikita glosario “Discípulo”.

—Xikchiwakan nochi kensan Jesús mitzijliáj.

⁶ Ompa onoya seis akomi' de te'ti, kan judiyojmej kakiáj a'ti iga moewiltiyaj iga ijkón kitekichiwaj. Ipan sejsé akomi' kitolowaya ken cien litros a'ti.

⁷ Jesús kijlij yej kikixtijtoyaj vino:

—Xiktemikan iga a'ti inimej akomimej.

Iwán kakilijkej a'ti este yejye'temi',

⁸ iwán Jesús kijtoj:

—Inán xikixtikán alín, iwán xikuiguilikan yej mencargarowa inín ilwi'.

Ijkón kichijkej.

⁹ Iwán yej kitalkej iga makita te moneki ipan inón ilwi', kimachilij a'ti yej mochij vino, niga kimati' kan walaj; petz yej kikixtijtoyaj vino kimatiáj iga yejemen kajakijkej a'ti. Iwán yej mencargarowa ipan inón ilwi', kinotza' chokotzin yej monamiktiá,

¹⁰ iwán kijlij:

—Nóyansan kan monamiktilo, achto mooniá vino yej máj yekti, iwán kuá' te-ikniwan konijkeja poxsan, mooniaya sej namolvinoj. E' tej tikena' vino yej máj yekti, este inán-o' nemi mooniá.

¹¹ Inín yej Jesús kichij Caná ipan estado de Galilea, áchto-o' kichij milagro kan kinextij iweyipoder; iwán idiscipolojmej kicredojkej ipan yéj.

¹² Kuá' móchija inón, yajki ipan altepe' yej itoka' Capernaum, yajki iwán iye', iyikniwan iwán idiscipolojmej; iwán ayá' pox mia' día ompa onoyaj.

Jesús kikixixtiá yej tanamakaj tiopan

¹³ Kuá' na'ya iyilwi la Pascua† yej kitekichiwaj judiyojmej, Jesús yajki ipan weyi-altepe' Jerusalén.

¹⁴ Iwán pan ipatiojyo weyitiopan‡ kasito yej kinamakaj torojmej, borregojmej iwán jojtokomej, iwán yej ewatoyaj iga kipatatoyaj namoltomín iga tiopantomín.§

¹⁵ Kuá' inón kita', Jesús kikui' tájkol reata iga tamajmaga' iwán kikixtij nochi ipan ipatiojyo tiopan, iwanya iborregojmej iwán itorojmej. Iwán yej kikambiarowayaj tomín kitatajkalilijkej talpan in tomín iwán kitzijtzinkuepilijkej imesajmej.

¹⁶ Yej kinamakaj jojtokomej kijlij:

—¡Inochi inín xikixtikán nigaj! ¡Amo xikchiwakan iga íkal noTaj mamokuepa ken kajli kan monamaka kuajkuantas!

¹⁷ Iwán idiscipolojmej kejlánkej yej ijkuilijto' pan itájtól Dios kan kijtowa: “Poxsan nikneki íkal noDios, inón iga poxsan nikuesiwi.” *

¹⁸ Iwán judiyojmej tatajtankej:

—¿Te wel annenextiliáj iga manesi iga wel tikchiwa inín yej tikchij?

¹⁹ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikxitinakan inín tiopan, iwán eyi día newiguilij iga sej nikojpachiwás.

²⁰ Iwán judiyojmej kijtojkej:

—Cuarenta y seis años tekipanolo' iga mochij inín tiopan; ¿ix eyi día mitzwiguilij iga sej tikojpachiwás?

²¹ E' inón tiopan yej Jesús kijtojtoya, kijtojneki icuerpoj.

²² Inón iga, kuá' Jesús ojpa-isa' kan miktoya, idiscipolojmej kejlánkej inín yej kijtoj, iwán kicredojkej itájtól Dios yej ijkuilijto' iwán tajtolmej yej Jesús kijtoj.

Jesús kixmati nochi

²³ Kuá' Jesús onoya Jerusalén, kan mo-ilwichiwiliá la Pascua, mia' kicredojkej ipan yéj iga kitayaj kichijchiwaya milagro.

† 2:13 2:13 Xikita glosario “Pascua”. ‡ 2:14 2:14 Xikita glosario “Weyitiopan”. § 2:14 2:14 Tiopantomín se'pa tomín iga kikowaya yej ki-ofrecerowiliayaj Dios. Awel mokowaya iga namoltomín. * 2:17 2:17 Sal 69:9

²⁴ E' Jesús ayá' moconfiarowaya ipan yejemej, iga Jesús kixmatiáj nochi inomej.

²⁵ Malej iga ayagaj kijlij kén kejlámiki la gente, yéj kimatiaya ken kejlámiki nochi gente.

3

Jesús iwán Nicodemo

¹ Onoya se taga' itoka' Nicodemo, yéj fariseo* katka, se de ijefejmej judiyojmej.

² Nicodemo yajki tayowakan kipaxalowilto Jesús, iwán kijlij:

—Tamachtiani, nikmatij iga Dios mitztitan iga xinemachtikan, iga ayagaj wel kichíwa milagro ken yej tej tikchíwa siga Dios ayá' ono' íwan.

³ Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliá nokta, yej ayá' ojpanacerowa, awel kita kan reinarowa† Dios.

⁴ Nicodemo tatajtan:

—¿Kén wel maojpanacero se taga' yej wéweja? ¿Ix wel sej ojpakalaki iyijtiko iye' iga maojpanacero?

⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliá, yej ayá' nacerowa iga a'ti iwán iga Espiritu, awel kalaki kan reinarowa Dios.

⁶ Taga' wan siwa' kitaj ipilowan; e' petz iyEspiritoj Dios wel kichíwa iga ximochíwa ipiltzin Dios.

⁷ Amo ximadmirado iga nimitzijliá: “Mitzpolowaj iga amonochin xi-ojpanacerokan sej.”

⁸ Ejeka' nóyansan panowa, tikaki iga nawati, e' ayá' tikmati kan wí' niga kan yawi. Ijkonan no inochi yej nacerowaj iga iyEspiritoj Dios.

⁹ Nicodemo sej ki-ojpatajtan:

—¿In on, ken an iga mochíwa?

¹⁰ Jesús kijtoj:

—¿Tej yej tikmachiá israelitajmej, iwán ayá' tikmati in inín?

¹¹ Nej nimitznojma-ijliá iga nejemej nikijtowaj yejsan nikmatij, iwán niknojma-ijtowaj yej nikitákeja, e' amejemen ayá' ankiçredowaj yej nejemej nimitzijliáj.

¹² Siga ayá' anneçredowaj kuá' nej nimitzijliáj de yej ono' ipan inín tajli, ¿kén anyawij anneçredotij siga nimitztatapowiáj de yej ono' ipan cielo?

¹³ 'Aya agaj tejkawi ipan cielo, sino que yej temoj ipan cielo; ken tikijtowaj nej yej iPiltzin Taga'.

¹⁴ Ijkon ken Moisés kuá' ipan desierto kajko' pan kuawi' se kowa' yej chijto' iga tepos,‡ ijkon nej yej iPiltzin Taga' yawij neajkokuítij,

¹⁵ iga inochi yej mamocfiarokan ipan nej, amo mapoliwikan, majwa' nochipa maonokan wan Dios.

Ken iga Dios kipoxchokiliá la gente

¹⁶ Dios poxsan kichokilij inochimej yej onokej ipan inín tajli, este kimá' iselpiltzin, iga inochi yej makicredo ipan yéj amo mapoliwi, majwa' nochipa maono wan Dios.

¹⁷ Dios ayá' kititan iPiltzin ipan inín tajli iga makijto iga makicastigaro la gente, majwa' iga makimanawi.

¹⁸ Yej kicredowa ipan iPiltzin Dios, ayo' kicastigaroskej iga kichij yej ayekti; e' yej ayá' kicredowa, Dios kijoja iga yawi kicastigaroti iga kichij yej ayekti iga ayá' kicredowa ipan iselpiltzin Dios.

¹⁹ Yej ayá' kicredowaj, ono' iga yawij mikitij, iga kuá' walaj yej tatawiko ipan inín tajli, máj kinekkej maonokan kan takomichkan iga kichíwayaj yej ayekti.

* 3:1 3:1 Xikita glosario “Fariseo”. † 3:3 3:3 Xikita glosario “Kén iga Dios reinarowa”. ‡ 3:14 3:14 Num 21:9

²⁰ Inochi yej kichiwaj yej ayekti kijiya yej yekti, iwán ayá' kiná'techowaj tawilyo' iga amo mamó-ita yej kichijtokej.

²¹ E' yej kichijtokej ken kijtowa itájtól Dios, kiná'techowaj tawilyo' iga manesi iga kichijtokej ken kineki Dios.

Juan yej tabautizarowa tajtowa sej de Jesús

²² Kuá' tami' kijtoj inín, Jesús yajki iwán idiscipolomej ipan ítál Judea, kan kawí' iwamej iga tabautizarojtoya.

²³ Juan nõ tabautizarojtoya ipan altepe' yej itoká' Enón, iná' altepe' Salim, iga ompa onoya weya'; iwán la gente yayaj iwán mobautizarowayaj.

²⁴ Inín mochij kuá' Juan aya kipresojwiáj.

²⁵ E' sekin yej kitokatinemiáj Juan pewakej iga motenkítzkijkej iwán sekin judiyojmej, iga san kén iga moewiltilo iga maye'onolo iyixtaj Dios.

²⁶ Iwán yajki kijlitoj Juan:

—Tamachtiani, yej onoya mowan asentápal weya' Jordán, ikisáyampa tonati', de inón yej annetatapowijkej de yéj, inán nemi tabautizarowa iwán nochi gente kitoka.

²⁷ Juan kijtoj:

—Ayagaj wel kipiá nité siga Dios ayá' kimaka.

²⁸ Amejemen nokta anekakikej iga niknojma-ijtoj iga nej ayéj niCristoj, nejwa' se yej kititankej achto que yéj.

²⁹ Kan monamiktilo, chokótzinwa' in yej kipiá takotzin; iwán yej chokotzin iyamigoj yej ompa nõ ono', san takaki, poxsan pakí iga kikakto' nemi tatapowa chokotzin. Ijkonan nõ nej inán nipoxyolpaki.

³⁰ Inán yéj sej yawij kiweyimatiłtiti, iwán nej yawij nealimpamatitij.

Yej wi' ajko

³¹ 'Ipiltzin Dios yej wi' ajko inón yej nochi kimandarowa. Yej ono' ipan tajli inón de nigaj, iwán kijtowa de yej ono' ipan tajli. E' yej wi' ipan cielo inón kimandarowa nochi,

³² iwán kijtowa yejsan kita' iwán yej kikagui'; e' ayagaj kicredowa yej yéj kijtowa.

³³ E' siga agaj kicredowa, kinextiá iga yej Dios kijtowa ijkonya nokta;

³⁴ pues yej Dios kititan, kijtowa tájtól yej Dios kijtowa, iga Dios nokta kimaka iyEspiritoj.

³⁵ TeTaj kichokiliá iPiltzin, iwán kimá' iga wel makimandaro inochi yej ono'.

³⁶ Yej kicredowa ipan tePiltzin, nochipa yawi onoti wan Dios; e' yej ayá' kineki kicredowa ipan tePiltzin, ayá' yawi onoti wan Dios, sino que Dios yawi kicastigaroti poxsan.

4

Jesús tajtowa wan se siwa' de Samaria

¹ Fariseojmej kimatikej iga Jesús máj komati gente kitokatinemiáj iwán tabautizarowaya máj sej que Juan

² (malej iga ayejwa' in Jesús yej tabautizarowaya, sino que idiscipolomej).

³ Kuá' Jesús kimati' yej mojtowaya, kisa' Judea wan yajki sej Galilea.

⁴ Inón ojti kan nemi yaya, panowaya ipan ítál Samaria.

⁵ Inón iga asi' ipan se altepe' yej itoká' Sicar yej ono' ipan ítál Samaria, na'san ítál José yej pox ikyay kimá' itaj yej itoká' Jacob.

⁶ Ompa onoya pozo yej Jacob kichij. Jesús siawi' iga nejnen, motalij posojtenoj ken tajkodía.

⁷ Wajaj se siwa' de Samaria atakuiko, iwán Jesús kijlij:

—Achi xinemaka a'ti manikoni.

⁸ Íkuḗ' idiscipolójmej yájkija ipan ḗltepe' kikowatoj te kikuaj.

⁹ Siwá' de Samaria kijtoj:

—¿Te iga tinetajtaniḗ a'ti iga xikoni, tej tijudiyoj, iwán nej nisiwá* de Samaria? (Iga judiyojmej iwán samaritanojmej† ayá' moye'itayaj.)

¹⁰ Jesús kijtoj:

—Siga tikmatía katka yej Dios tamaka iwán a'yéj nej yej nemi nimitztajtaniḗ a'ti, tej tinetajtaniḗya, iwán nimitzmakaya a'ti yej isato'.

¹¹ Siwá' kijtoj:

—Esi atikpiá ga te tikixtiá a'ti, iwán pozo poxsan wejkatan. ¿Kān tia tikasiti a'ti yej isato' iga xinemaka?

¹² Notajwewejmej Jacob nekawilijkej inín pozo, yéj nō nigaj kikixtiḗya a'ti iga koniḗya iwán ipilowan iwán iyolkamej. In tej, ¿ix majya sej que yéj?

¹³ Jesús kijtoj:

—Nochi yej koniáj inimpa a'ti, sejo' atanekiskej;

¹⁴ e' yej makoni a'ti yej nej nia nikmakati, ayí'o' atanekis. Iga inón a'ti yej nikmakas, kistos ipan yéj ken se atzontekon yej kichíwa iga wel maono nochipa wan Dios.

¹⁵ Siwá' kijtoj:

—Áchiwa' xinemaka in inōmpa a'ti, iga ay'ya mani-ataneki iwán ay' manikixtiki nigaj.

¹⁶ Jesús kijtoj:

—Xaj xiknotzati mowewej iwán xiwiki sej.

¹⁷ Siwá' kijtoj:

—Ayá' niwewejyoj.

Jesús kijlij:

—Ómpaya ken tikijtoj iga ayá' tiwewejyoj;

¹⁸ iga tikasikaya cinco mowewej, iwán yej inán tikpiá ayéj mowewej. Ómpaya nokta ken tikijtoj.

¹⁹ Kuḗ' inín kikagui' siwá', kijtoj:

—Nej nikita iga tej tiprofetaj.

²⁰ Notajwewetkej, samaritanojmej, kiweyimatiltijkej Dios nigaj ipan inín tepe'; e' amejemen anjudiyojmej ankijtowaj iga Jerusalensan petz ómpasan wel moweyimatiltiá Dios.

²¹ Jesús kijtoj:

—Tej xinēcredo, yawi asiti hora iga amejemen anyawij ankiweyimatiltitij toTaj, ay'ya anwitzeskej ipan inín tepe' niga anyáskejo' Jerusalén.

²² Amejemen ansamaritanojmej ayá' ankimatij a'yéj ankiweyimatiltiáj; e' nejemen nikmatij a'yéj nemi nikweyimatiltiáj, puej Dios kitapejpen judiyojmej iga pan nejemej makisa yej tasalvarowa.

²³ E' asis hora, iwán inanya nokta kuḗ' yej kimela'weyimatiltiáj toTaj, yawij kichiwatij ijkón ken kineki iyEspíritoj Dios. Iga toTaj ijkón kineki makichiwakan yej kiweyimatiltiáj.

²⁴ Diqswa' Espíritu, iwán yej kiweyimatiltiáj makichiwakan ken kajasi, ijkón ken kineki Dios iyEspíritoj.

²⁵ Siwá' kijtoj:

—Nej nikmati iga yawi witzeti in Mesías —yej kitojneki Cristo—; iwán kuḗ' yéj mawiki, nochi nenojma-ijliskej yej ayá' nikmatij.

²⁶ Jesús kijtoj:

—Inonwa' nej, yej nemi tatapowa mowan.

* 4:9 4:9 Judiyojmej akiye'itaya iga taga' matajto wan siwá' pan calle. † 4:9 4:9 Xikita glosario "Samaria, Samaritanos".

²⁷ Iwán íkuá' asikej idiscipolomej, iwán san tajtachixtikajkej iga kitakej Jesús tatapojo' iwán siwá'. E' ayagaj mixewij iga makitajtani te kinekiá inón siwá', o te kipojtoyaj.

²⁸ Siwá' kikajtey iyakon iwán yajki altepe', iwán kijlij la gente:

²⁹ —Xikitatij se taga' yej nenojma-ijlij inochi yej nikchij. ¿Ix ayéj an ininya in Mesías?

³⁰ Iwán kiskej ipan altepe' iga yajki kan onoya Jesús.

³¹ Mie' discipolomej kitejteki'ijlijtoyaj Jesús:

—Tamachtiani, achi xitakua.

³² E' yéj kijtoj:

—Nej nikpiá tákual yej amejemen ayá' ankixmatij.

³³ Iwán idiscipolomej pewakej iga mosesepantajtani:

—¿Ix ayá' an kiwajliguilijkej tejté yej kikuaj?

³⁴ E' Jesús kijtoj:

—Iga manikchiwa ken kineki yej netitan, iwán maniktamili itekipánol; inonwa' in notákual.

³⁵ Amejemen ankijtowaj: “Políwi-o' cuatro meses iga la cosecha”; e' nej nimitzijliáj: Xikitakan mijlimej, chika'ya yej motojtoga' iwán welja moteki.

³⁶ Yej kinechkowa yej kikixtiá pan mijli,‡ Dios yawi kimakati yej yékti. Iwán yej kicredowaj, nochipa onoskej wan Dios iga yej kipowa itájtol Dios iwán yej kinechkowa yej kikixtiá pan mijli, masempakikan.

³⁷ Iga melá' nokta ken yej mojtowa: “Sewa' in yej kitoka, iwán se' in yej kinechkowa yej kikixtiá pan mijli.”

³⁸ Nej nimitztitankej amejemen iga xikosecharokan kan ayá' antekipanojkej; séwo'wa' in yej tekipanojkej, e' amejemenwa' in yej ankitekij yej yejemen kitokkej.

³⁹ Mia' yej chantitokej ipan inón altepe' de Samaria kicredojkej Jesús iga ijkín kijtoj siwá': “Ne-ijlij inochi yej nikchij.”

⁴⁰ Iwán kuá' asikej yej walkej Samaria, kitejteki'ijlijkej Jesús iga makáwi-o' iwán yejemen. Yéj kawí' ompa ome días,

⁴¹ iwán mia' máj kicredojkej iga kikakikej yej yéj kijtowaya.

⁴² Iwán kijlijkej siwá':

—Inán nicredowaj, ayejsan iga inón yej tej anne-ijlijkej, sino que iga nejemen no nikakikej iwán nikmatij iga yéj nokta in Cristo yej kisalvarowa nochí gente yej ono' ipan inín tajli.

Jesús kachitialiá gobierno itekipanowani ipiltzin

⁴³ Kuá' pánoja inón ome días, Jesús kisa' Samaria iwán yajki ipan ital Galilea.

⁴⁴ Porque Jesús kijtoj iga nisé profeta ayá' kiye'itaj ipan iyaltepe'.

⁴⁵ Kuá' asi' Galilea, yej ompa chantitoyaj ki-omemawijkej Jesús, iga la gente no yajkaj Jerusalén iga kilwichiwilitoyaj la Pascua iwán kitakej inochi yej íkuá' kichij Jesús.

⁴⁶ Jesús yajki sej altepe' yej itoká' Caná yej ono' estado de Galilea, kan kichij vino iga a'ti. Iwán ompa onoya se taga' yej itekipanowani el rey. Inón taga' ichan altepe' Capernaum wan wetitoya ipiltzin.

⁴⁷ Kuá' inón tekipanowani kimati' iga Jesús kisa'ya Judea iwán ási'ya Galilea, yajki kitato iwán kitejteki'ijlij iga mayawi ichan iga maki-achitiali ipiltzin, yej mikisnekiaya.

⁴⁸ Jesús kijtoj:

—Amejemen ayá' ankicredowaj, siga ayá' ankitaj tejté yej ayi'pa mo-ita.

‡ 4:36 4:36 Inín kijtojneki, yej kipowaj ye'noticiaj iga makicredokan ipan Jesús.

49 E' inón tekipanowani kijtoj:

—NoTeko, nimanin xaj, mej aya miki nopiltzin.

50 Jesús kijtoj:

—Xaj mochan; mopiltzin isato'.

Inón taga' kicredoj yej Jesús kijlij, iwán yajki.

51 Mej asitiaya ichan, itekipanowanimej kixnamikitoj iwán kijlijkej:

—¡Mopiltzin isato'!

52 Yéj kitajtan itekipanowanimej te hora pewa' iga yéktiya kimachilij ipiltzin, iwán kijlijkej:

—Yalwa a la una de la tarde pojpoliwi' iga kawantoya.

53 Tetaj kejan iga inón hora nokta kuá' Jesús kijlij: “Mopiltzin isato'”; iwán yéj iwán inochi ifamiliaj kicredojkej ipan Jesús.

54 Iga ininya ome vej Jesús kichij milagro kuá' yajki Galilea iga kisa' Judea.

5

Jesús kachitialiá se yej takuawayaxto' yej ichan Betesda

1 Máj máj judiyojmej nemi ilwichiwayaj ken kitekimakaj itajtól Dios, iwán Jesús yajki sej Jerusalén kan nento' ilwi'.

2 Ipan inón altepe', itenoj puerta yej itoka' borregoimej* onoya se ayawalwéj, ipan hebreo† itoka' Betesda, kipiá cinco itasejkanyo.

3 Ompa wejwetztoyaj komati yej wetitokej, pachamej, koxomej iwán sekin yej awel molinayaj yej kichixtoyaj mamolina a'ti.

4 Iga kuá'san iyángel‡ Dios temowaya ipan a'ti iwán kipepeyawaltiaya; iwán yej achto kalakiá ipan a'ti, kuá' pachiwiá iga pepeyawaya, achitiaya san katiapa kokolis makipiá.

5 Ompa onoya se taga' yej wetitoya treinta y ocho años.

6 Kuá' Jesús kita' iga ompa wetzto', kimati' iga ikyay ompa ono', kitajtan:

—¿Ix tikneki xi-achitiá?

7 Yej wetito' kijtoj:

—NoTeko, ayagaj ne-akiá atampa kuá' pepeyawaya a'ti. Kuá' nikneki manikalaki, sewo' achto kalaki.

8 Jesús kijlij:

—Ximoketza, xikui motapech iwán xaja.

9 Íkuá'san in inón taga' achitiá', kikui' itapech iwán pewa' nejnen. E' como inón día mosewilo,

10 judiyojmej kijlijkej yej achitiá':

—Inin día mosewilo; ayekti iga xikuiga motapech.

11 Inón taga' kijtoj:

—Yej neachitaltij, ne-ijlij: “Xikui motapech iwán xaja.”

12 Yejemen kitajtankej:

—¿A'yéj in inón yej mitzijlij: “Xikui motapech iwán xaja”?

13 E' inón taga' ayá' kimatiá a'yéj kachitaltij, iga Jesús kajkakala' tatzatzalan, inón iga akixmati'.

14 Iwán Jesús kasi' weyitiopan in inón yej kachitaltij, iwán kijlij:

—Ta' xinekaki, inán ti-achitia'ya, ay'ya xikchiwa yej ayekti, iga amo majya sej tiwetiás.

15 Iwán inón taga' yajki, iwán kijlij judiyojmej iga Jesúswa' in yej ki-achitaltij.

* 5:2 5:2 Weyi-altepe' Jerusalén tzaktoya iga tekólal wan kipiaya mia' kan kalakilo, sejsé de inimej kipiaya itoka'.

† 5:2 5:2 Xikita glosario “Hebreo”. ‡ 5:4 5:4 Xikita glosario “Ángel”.

16 Inón iga judiyojmej kitemowayaj Jesús iwán kimiktijnekiáj, iga taachitialiaya ipan día kuá' mosewilo.

17 E' Jesús kijtoj:

—NoTaj nochipa tekipanowa, iwán nej nõ nitekipanowa.

18 Inón iga judiyojmej majya kimiktijnekiáj Jesús, ayejsan iga ayá' kichíwaya ken tatekimaka la ley iga amo matekipano ipan día kuá' mosewilo, nõ kijtowaya iga iTaj Dios, ijkón kijtojneki iga yéj nõ Dios.

Ken iga reinarowa iPiltzín Dios

19 Iwán Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga nej yej iPiltzín Dios noselti awel nikchíwa nité; nikchíwasan petz yejsan nikita iga kichíwa noTaj. Inochi yej kichíwa noTaj, nõ nikchíwa nej yej nitePiltzín.

20 NoTaj nepoxchokiliá iwán nenextiliá inochi yej kichíwa; iwán yáwi-o' máj nenextilíti mia' yej ayagaj wel kichíwa, iga inón ankitaskej, te anmoyolmajtiskej.

21 Iga ijkón ken noTaj kixitiá yej miktokej iwán kimaka vida, nõ nej yej tePiltzín yej nej niknekis, nikmakas vida.

22 TeTaj ayá' tajuzgarowa, nej yej iPiltzínnya nemá' iga wel manitajuzgaro,

23 iga inochi gente maneweyimatílti nej yej tePiltzín kensan noTaj nõ kiweyimatíltiáj. Yej ayá' kiweyimatíltiáj tePiltzín, ayá' nõ kiweyimatíltiáj noTaj yej netítan.

24 'Nimitznojma-ijliáj: Yej kikaki yej nikijtowa iwán kicredowa ipan yej netítan, nochipa yawi onoti wán Dios; ayo' mojttoj iga makicastigarokan iga kichij yej ayékti, mikíkaya wán ojpa-ísa'ya sej.

25 Nimitznojma-ijliáj, iga yawi asiti la hora, iwán ámansan nokta, kuá' yej miktokejS yawij kikakitij notájtól nej yej iPiltzín Dios; iwán yej kicredoskej yawij isatij.

26 Iga noTaj Dios wel tamaka vida, nõ nemá' nej yej iPiltzín iga manitamaka vida.

27 Iwán nemá' poder iga wel manitajuzgaro, iga nej iPiltzín Taga'.

28 Amo ximoyolmajtikán iga inín nikijtowa, iga yawi asiti kuá' nochi yej miktokej yawij kikakitij notájtól

29 iwán kijkisaskej kajkan toktokej. Yej kichijkej yej yékti, yawij ojpa-isatij iwán nochípaya onoskej wán Dios; e' yej kichijkej yej ayékti, yawij ojpa-isatij iga yawij kicastigarotij.

Monextiá iga Jesús mandarowa

30 'Nej awel nikchíwa nité yej nejsan nikneki. Nitajuzgarowa ijkón ken netekimaka noTaj, iwán yej nej nikchíwa ijkónya nokta, iga ayá' nemi nikchíwa ken nej nikneki, sino que nemi nikchíwa ijkón ken kineki toTaj yej netítan.

31 Siga nejsan katka manikijto iga ómpaya ken nikchijto', wel mojtowa iga nemi nitakajkayawa.

32 E' ono' sewo' yej ye'tatapowa iga nej, iwán nej nikmati iga inón yej nemi ye'tajtowa iga nej, ayá' takajkayawa.

33 Amejemen ankititankej yej makitajtanitij Juan, iwán yej yéj kijtoj, melá' nokta.

34 E' nej ayá' nikneki iga agaj maye'tajto de nej, inín nikijtowa iga xicredokan yej kijtoj Juan wán ximosalvarokan.

35 Juan kuá' tamachtij, itájtól ken tikita katka se ti'ti yej wewelontoya iwán tawíaya, iwán amejemen ankinikekej xipakikan iga inón ti'ti yej ayá' wejkaj mitztawijtoyaj.

36 E' nej nikpiá kan niktaksaltiá notájtól, máj yékti que yej kijtoj Juan. Yej nej nikchíwa, inón yej toTaj ne-ijlij iga manikchíwa, iwán inón yej nikchíwa, kinextiá iga kena, toTaj netítan.

³⁷ Iwán toTaj wej neṭitan, nō ye'tajtowa iga nej, iwán amejemen ayí' ankikakij itájtōl, niga ayí' ankitaj,

³⁸ niga ankipiáj itájtōl ipan amoalmajmej iga ayá' ancredowaj ipan nej wej neṭitan toTaj.

³⁹ Amejemen anmoye'machtíáj itájtōl Dios, iga amejemen ankijtowaj iga wel ompa ankasij wej mitznexiliáj kén wel xonokan nochipa wān Dios; ompa kan ijkuilijto' tajtowa de nej,

⁴⁰ e' amejemen ayá' ankinekij xinetchokan iga xonokan nochipa wān Dios.

⁴¹ 'Nej ayá' nikneki agaj maye'tajto de nej.

⁴² Iwán nej nimitzximatij, iwán nikmati iga ayá' ankinekij Dios.

⁴³ Nej neṭitan noTaj, iwán amejemen ayá' annetajtolkuij; iwán siga se' mayokawiki wej ayagaj kiṭitan, inón sí ankitajtolkuiliskej.

⁴⁴ ¿Kén wel annecredoskej, siga amejemensan ankinekij iga toknimej mamitzwey-imatiltikan, iwán ayí' annemij ken kajasi iga Dios mamitzye'itakan?

⁴⁵ Amo ankijoskej iga nej nimitztelwiskej iyixtaj noTaj; yejwa' mitztelwiáj Moisés, wej amejemen ipan anmoconfiarojtokej.

⁴⁶ Siga katka amejemen xicredokan wej Moisés kijtoj, nej nō katka annecredowaj, iga wej kijkuiloj Moisés tajtowa de nej.

⁴⁷ E' siga ayá' ancredowaj wej yéj kijkuiloj, ¿kén anyawij ancredotij wej nimitzijliáj?

6

Jesús kitamaka cinco mil tajtaga'

¹ Kuá' Jesús tami' tajtoj, yajki iyikampa lago de Galilea, wej nō itōka' lago de Tiberias.

² Mia' kitokatinemiáj iga kitakej kichij milagro kuá' kachitaltijtinemi' wej wetitokej.

³ Iwán Jesús tejkaj ipan tepe' iwán ompa motalij iwán idiscipolojmej.

⁴ Na'ya katka iga la Pascua,* wej iyilwi judiyojmej.

⁵ Kuá' Jesús kita' iga pox komati wej nemi asij, kijlij Felipe:

—¿Kan tiaskkej tikowatij tákual iga inochi inimej gente?

⁶ Inón kijtoj iga makikaki te kijtoj Felipe, iga Jesús kimatiá te yawi kichiwati.

⁷ Felipe kijtoj:

—Ke' se kitaniá ocho meses ni alín ayá' kimaka iga matikowakan tákual iga matikmajmakakan ajachi inimej gente.

⁸ Iwán Andrés wej iyiknin Simón Pedro, wej nō idiscipoloj Jesús, kijtoj:

⁹ —Nigaj ono' se choochin, kipiá cinco pan de cebada iwán ome topoj; e' inín ni alín ayá' kimaka iga poxsan timiakejmej.

¹⁰ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikijlikan inochi mamotalikan.

Ompa onoya sakatzitzin, iwán motajtalijkej ken cinco mil tajtaga'.

¹¹ Iwán Jesús kikui' inomej pan, kuá' támi'ya kimá' gracias Dios, kimajmá' idiscipolojmej iga yejemej makimajmakakan wej ejewatoyaj. Ijkonan nō kichij iwán topoj, kimajmakakej este ke' kinekikej.

¹² Kuá' ixwikeja, Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Inochi xiknechkokan wej ay' kikuajkej, iga amo mapetzpoliwi nité.

¹³ Yejemen nochi kikuikej, iwán kitemijkej doce chikiwimej itatajkolka wej ay'ya mokuaj de inón cinco pan de cebada.

¹⁴ Kuá' la gente kita' iga Jesús kichij milagro, kijtojkej:

—Kena, inín profeta wej momatiá iga yawi witzeti ipan inín tajli.

* 6:4 6:4 Xikita glosario "Pascua".

15 E' como Jesús kimati' iga kinekiáj makiteki'wigakan iga makitalikan de rey, kisa' ompa, iwán yajki iyixko tepe', iga kinekiá maono iselti.

Jesús nejnemi iyixko a'ti

16 Kua' tayowáti'ya, idiscipolomej Jesús yajki laguna,

17 tejkajkej ipan se ákal iwán pewakej apanowaj iga maasikan Capernaum. Inón hora mela'takomíchanya nokta, iwán Jesús aya asiá.

18 Iwán ikua' pewa' ejeka' yej pox tajpalej iwán mopapalakachowaya a'ti.

19 Kua' nejnénkeja ipan ákal ken cinco o seis kilómetros, kitakej Jesús iga nejnentiwi' iyixko a'ti iga kiná'techojtiwi' ákal, iwán majmawikej.

20 Jesús kijtoj:

—¡Nej niJesús, amo ximajmawikan!

21 Iwán yejemen taomemawijkej iga kitejkawiltijkej Jesús ipan ákal, iwán ni-maninsan asikej ompiga kan nemi yayaj.

La gente kitemowa Jesús

22 Ipanya se' día, yej kawikej iyikampa a'ti, kimatikej iga Jesús idiscipolomej yajki ipan inón setzin ákal yej ompa onoya, iwán Jesús ayá' yaya iwamej.

23 Mie' se' ákalmej asikej yej kiskej ipan altepe' Tiberias, asikej na'san kan takuajkej kua' toTeko kimá' gracias Dios iga tákual.

24 Inón iga kua' la gente kitakej iga ompa ateyi Jesús, niga idiscipolomej, tejtejkajkej ipan ákalmej iwán yajki Capernaum iga kitemotoj.

Jesús kenkua' pan yej tamaka vida

25 Kua' yejemen asikej iyikampa laguna, kasikej Jesús iwán kitajtankej:

—Tamachtiani, ¿keman tiwalaj nijiga?

26 Jesús kijtoj:

—Nej nikijtowa iga amejemen anetemojtinemij iga san antakuajkej este amixwikej, ayéj iga ankiçredojkej yej ankitakej iga nikchiwa milagro.

27 Amo xitekipanokan iga san tákual yej tami, sino que iga tákual yej kichiwa iga xonokan nochipa wan Dios. Inompawa' in tákual yej nia nimitzmakatij, nej yej iPiltzin Taga', iga Dios yej tóTajpa kijlij iga ijkón makichiwa.

28 Kitajtankej:

—¿Te nikchiwaskej iga manikchiwakan ken Dios kineki?

29 Jesús kijtoj:

—Dios kineki iga xicredokan ipan inón yej yéj kititan.

30 Iwán kitajtankej:

—¿Te milagro wel annenextiliáj iga manikitakan iga manimitzcredokan? ¿Te wel tikchiwa?

31 Ikya notajwewejmej kikuajkej maná† ipan desierto, ken kijtowa kan ijkuilijto': "Dios kimá' inomej iga makikuakan pan yej walaj ipan cielo."

32 Jesús kijtoj:

—Nej nimitzijliáj: Ayéj Moisés yej tamajmaka pan yej wi' ipan cielo, sino que noTaj yej tamajmaka in mela'pan yej wi' ipan cielo.

33 Iga inón pan yej Dios tamaka, inón yej temoj ipan cielo, iwán kimaka vida noch gente.

34 Iwán yejemen kijtojkej:

—NoTeko, nochipa xinemakakan inompa pan.

35 Iwán Jesús kijtoj:

† 6:31 6:31 Dios kimá' maná israelitajmej iga makikuakan, kua' nemi yayaj ipan desierto. Ex 16

—Nejwa' in inón pan yej tamaka vida. Yej netoka ayí' yawi mayanati; iwán yej necredowa, ayí' yawi atanekiti.

³⁶ E' ken nimitzijlíjkeja, ayá' annecredowaj, malej iga anne-itákeja.

³⁷ Nochi yej toTaj nemaka, netokaj; iwán yej netokaj, aniksenkokajtewaskej.

³⁸ Iga nej ayá' niwalaj ipan cielo iga san manikchiwaki kensan nikneki, sino que iga manikchiwa ken kineki yej netitan.

³⁹ Iwán ijkín kineki toTaj yej netitan; iga amo manikpolo nisé yej yéj netitanilij, sino que manikojpa-ixiti keman kuá' yéj wí' tajuzgaroqi.

⁴⁰ Yej netitan kineki iga inochi yej kitachiliá iPiltzín Dios, iwán kicredowa ipan yéj, nikeman ay'ya mikis, iwán nej nia nikojpa-ixititi kuá' Dios wí' tajuzgaroqi.

⁴¹ Inón iga judiyojmej pewakej kipopowakej Jesús, iga sanki' kijtoj: “Nej nipan yej temoj ipan cielo.”

⁴² Iwán kijtojkej:

—¿In inín ayejtaj Jesús yej ipiltzín José? Tejemén tikixmatij itaj iwán iye'. ¿Iwán inán kijtowa igaki' temoj ipan cielo?

⁴³ Iwán Jesús kijtoj:

—Ay'ya xinepopojtokan.

⁴⁴ Ayagaj wel netoka siga ayá' kiwajliga toTaj yej netitan; iwán nej nia nikojpa-ixititi kuá' Dios wí' tajuzgaroqi.

⁴⁵ Ipan amamej kan kijuilojkej profetajmej, kijtowa: “Dios yawi kimachtiti inochi.” Nochi yej kikaki toTaj, momachtia ípan, iwán netoka.

⁴⁶ 'Ayéj iga ágaja kita' toTaj; nikíta'san nej yej niwalaj de Dios.

⁴⁷ Nej nimitzijliáj, yej necredowa, nochipa yawi onoti wan Dios.

⁴⁸ Nejwa' in pan yej nitamaka vida.

⁴⁹ Amo-ikyapatajwan kikuajkej maná ipan desierto, iwán malej ijkón, mikíkejsan;

⁵⁰ e' nej nitajtowa de inón pan yej temowa ipan cielo; yej kikua inón pan, ayá' mikis.

⁵¹ Nejwa' in inón pan yej isato'; yej temoj ipan cielo. Yej kikua inín pan, yawi onoti nochipa wan Dios. Inín pan yej nia nikmakati, ininwa' nonakayo. Nia nikmakati iga makipiá vida nochi gente.

⁵² Judiyojmej pewakej iga mosesepan-ijliáj:

—¿Kén matemaka inakayo iga matikuakan?

⁵³ Jesús kijtoj:

—Nej nimitzijliáj, siga ayá' ankikuaj nonakayo nej yej iPiltzín Taga' iwán ayá' ankoniáj noesyó, awel amisatoskej iyixtaj Dios.

⁵⁴ Yej kikua nonakayo iwán koniá noesyó, nochipa yawi onoti wan Dios; iwán nia nikojpa-ixititi kuá' Dios wí' tajuzgaroqi.

⁵⁵ Iga nonakayo mela'tákual nokta, iwán noesyó melá' nokta yej mooniá.

⁵⁶ Yej kikua nonakayo iwán koniá noesyó, setito' nowan, iwán nej nisetito' íwan.

⁵⁷ ToTaj yej netitan isato', iwán nej nisato' iga yéj; ijkonsan no yej kikua nonakayo, onos iga nej.

⁵⁸ Nej ayéj ken inón pan yej kijliáj maná yej kikuajkej amo-ikyapatajwan, malej iga kikuajkej, e' mikíkejsan. Nej pan yej temoj ipan cielo. Yej kikua inínbapa pan, yawi onoti nochipa wan Dios.

⁵⁹ Jesús ijkón tamachtij tiopan ipan altepe' Capernaum.

Tájtól yej kichiwa iga nochipa matonokan wan Dios

⁶⁰ Kuá' kikakikej kén iga Jesús tamachtia, mia' yej kitokatinemiáj Jesús kijtojkej:

—Inín yej kijtowa ayagaj kojasi; ¿A' wel kitajtólkuilij?

⁶¹ Jesús kimati' iga yej kitokatinemiáj kipopojtoyaj, tatajtan:

—¿Ix mitzkuesowaj iga ijkón nitamachtij?

⁶² ¿Te ankijto wayaj siga xine-itakan nej yej iPiltzin Taga', nemi nitejkawi kan achto nonoya?

⁶³ Espiritojwa' in yej kichwa iga matonokan; iselti tonakayo akichwa nité, iwán tajtolmej yej nimitzijlikej walaj ipan Espiritu iwán tamaka vida.

⁶⁴ E' ónogo' sekin de amejemen yej ayá' kicredowaj.

E' Jesús kimatiáy aja'yéj yej ayá' kicredowayaj, iwán a'yéj yawi kinextiti iga makikitzkikan.

⁶⁵ Iwán kijtoj:

—Inón iga nimitzijlijeja iga ayagaj wel wí' kan nono', siga toTaj ayá' kiwajliga.

⁶⁶ Iwán ikua'ya, mia' yej kitokatinemiáj Jesús kikajtejkej, iwán ay'ya nemiáj iwán Jesús.

⁶⁷ Jesús kitajtan doce idiscipolojmej:

—¿Amejemen no anyajnékija?

⁶⁸ Simón Pedro kijtoj:

—NoTéko, ¿a'ya se' maniktokakan? Motájtól nenextiliáj kén iga wel manonokan nochipa wan Dios.

⁶⁹ Nejemén nicredójkeja, iwán nikmatij iga tej tiCristoj yej iPiltzin Dios yej isato'.

⁷⁰ Jesús kijtoj:

—¿Ix aya' taj andocejmej nimitztapejpenkej? Iwán se de amejemen tzitzimi'.

⁷¹ Kua' inín kijtoj, Jesús nemi tajtowa de Judas Iscariote, ipiltzin Simón, iga Judas yawi kinextiti iga makikitzkikan, malej iga yéj se de inón doce idiscipoloj Jesús.

7

Iyikniwan Jesús akicredowayaj

¹ Kua' nochi inín panoj, Jesús nemiá ipan ital Galilea; ayá' kinekiá maono ipan ital Judea, iga ompa judiyojmej kimiktijnekiáj Jesús.

² E' como asitiayay iyilwi ranchojtzitzin*, se ilwi' yej kichwayaj judiyojmej,

³ iyikniwan kijlikej:

—Amo xikawi nigaj; xaj Judea iga yej mitztokaj yej ompiga onokej, no makitakan yej tikchwa yej ayi'pa mo-ita.

⁴ Siga agaj kineki makixmatikan, ayá' kichwa tejté ichtákasán, e' siga tikneki mamitzixmatikan, yej tikchwa, xikchwa kan nochi mamitzita.

⁵ Niga iyikniwan ayá' kicredowayaj.

⁶ Iwán Jesús kijtoj:

—Aya asi nohoraj, e' iga amejemen malej iga námol hora, nochi yekti.

⁷ Yej ayá' necredojtokej, amejemen awal mitzijiayaj, e' nej, kena ne-ijiyaj, iga niknextiliáj iga kichjtokej yej ayekti.

⁸ Amejemen xakan ilwitaj; nej ayá' nia iga aya asi nohoraj.

⁹ Kua' tami' inín kijtoj, Jesús kawí' Galilea.

Jesús yawi ipan iyilwi ranchojtzitzin

¹⁰ E' kua' yájkija iyikniwan, Jesús yajki no ilwitaj, malej iga ayagaj kita', ken kua' ichtakayajki.

¹¹ Judiyojmej kitemowayaj Jesús ilwitaj, iwán kijtowayaj:

—¿Ix kan an ono' in inón taga'?

¹² Iwán poxsan mia' tatapowayaj de Jesús. Sekin kijtowayaj: “Inín taga' pox kichwa yej yekti”, e' sekin kijtowayaj: “Inín ayá' kichwa yej yekti; takajkawawa.”

¹³ E' la gente ichtákasán tajtowayaj de Jesús iga kimajmawiliayaj judiyojmej yej mandarowayaj.

* 7:2 7:2 Xikita glosario “Tabernáculos o iyilwi ranchojtzitzin”.

14 Kuá' náwiya día iga nentoya ilwi',† Jesús kala' tiopan-ijti' iwán pe' iga tamachtiá.

15 Judiyojmej madmiradowayaj, iwán kijtowayaj:

—¿Kén kichíwa in inín taga' iga pox wel tamachtiá? Ayá' momachtij.

16 Jesús kijtoj:

—Ken nimitzmachtiáj ayéj nejsan nikijtowa, iga ijkón kijtowa yej neṭitan.

17 Siga agaj kineki makichíwa ken kineki Dios, yawi kixmatiti siga yej nitamachtiá wí' de Dios o nejsan nikijtowa.

18 Siga nogánajsan niknekiá manimoweyimati, nejsan nimotajtowiliaya. E' nikneki mamoweyimatílti yej neṭitan. Inón iga yej nikijtowa, ijkonya nokta iwán ayá' nitakajkawawa.

19 '¿Ix ayejtaj Moisés mitzmakakej la ley? Iwán nisé de amejemen ayá' kichíwa ken ijkuilijto'. ¿Te iga annemiktijnekij?

20 La gente kijtojkej:

—¡Tinemi wán Tzitzimi'! ¿A'yéj mitzmiktijneki?

21 Jesús kijtoj:

—Igasan nikchij yej yekti ipan día kuá' mosewilo, ayá' ankiye'itakej.

22 E' Moisés mitznextilijkej iga ximocircuncidarokan,‡ (malej iga ayéj achto Moisés yej tatekimá' iga mamocircuncidarolo, yajkij amo-ikyapatajwán), inón iga amejemen ankcircuncidarowaj se choochin malej iga ipan día kuá' mosewilo.

23 Iwán inán amejemen iga san ankichíwaj ken kijtowa iley Moisés, ankcircuncidarowaj se choochin ipan día kuá' mosewilo, ¿te ígataj mitzkuesowaj iga nitaachitaltij ipan día kuá' mosewilo?

24 Amo xitajuzgarokan san ken ankitaj, kuá' agaj ankijuzgarowaj, xitaye'juzgarokan.

Jesús kijtowa kan walaj

25 Sekin yej chantitoyaj Jerusalén, pewakej tatajtankej:

—¿Ix ayéj inín in yej kitejmojtinemij iga makimiktikan?

26 Ta' xikitakan, ne tatajtojto' kan onolo', iwán ayagaj kijliá nité, in yej mandarowaj, ¿ix an kimela'kredójkeja iga inín taga' in Cristo?

27 E' tejemen tikmatij de kan wí'; iwán kuá' mawiki Cristo, ayagaj yawi kimatiti de kan wí'.

28 Kuá' Jesús kikagui' inín, tamachtijtoya tiopan-ijti', iwán tajtoj recio:

—¡Wántaj ankijtowaj iga anne-ixmatij wán ankimatij kan niwalaj! E' ayá' niyokawalaj, sino que neṭitan se yej ayí' takajkawawa, yej amejemen ayá' ankixmatij.

29 Nej sí nikixmati iga ipan yéj nikisa', iwán yéj neṭitan.

30 Iwán kinekiáj makikitzkikan, e' ayagaj kimatalilij iga Dios aya kine'.

31 Mia' yej kicredojkej ipan yéj, iwán kijtojkej:

—Kuá' mawiki Cristo, ¿ix majya yawi kichiwati milagro que inín taga' kichíwa?

Fariseojmej kitekimaka policiyajmej iga makipresojuwikan Jesús

32 Fariseojmej kikakikej yej la gente kipojtoyaj de Jesús; iwán fariseojmej iwán ijefejmej sacerdotejmej kititankej policiyajmej§ yej tacuidarowaj weyitiopan iga makikitzkikan Jesús.

33 Iwán Jesús kijtoj:

—Ayá' niwejkawas iga amowan nia nonoti, iwán niati sej kan ono' yej neṭitan.

34 Amejemen annetemoskej, e' ayá' anneasiskej, iga awel anyaskej kan nej nonos.

35 Judiyojmej pewakej iga mosesepantajtanij:

† 7:14 7:14 Lev 23:33-36 ‡ 7:22 7:22 Xikita glosario “Circuncisión”. § 7:32 7:32 Xikita glosario “Policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan”.

—In inín, ¿kan an yaŕi iga ay'ya wel tikasiskej? ¿Ix an yaŕi kimachtiti judiyojmej yej chaŕnitokej ipan ital griegojmej, inomej yej papayintinemij iwán kimachtij no griegojmej?

³⁶ ¿Ix te an kijtojneki in inón yej kijtoj: “Anneŕemoskej, e' ayá' anneasiskej, iga awel anyaskej kan nia nonoti”?

Weyamej yej kipiá a'ti yej isato'

³⁷ Kuá' ási'ya día iga tami ilwi', inón día nokta yej máj weyi-ilwi'; inón día, Jesús moketza' iwán tajtoj recio:

—Siga agaj ataneki, mawiki kan nono' iwán maati.

³⁸ Xicredokan notájtól iwán ipan amoalmajmej kistos ken weyamej yej kichiwaj iga xonokan nochipa wan Dios. Ijkón kijtowa kan ijkuilijto' itájtól Dios.

³⁹ Iga inón kijtoj Jesús, kijtoj iga yej kicredoj itájtól, kipiás iyEspíritoj Dios; íkuá' aya witzia iyEspíritoj Dios, iga Jesús aya kiweyimatiltiayaj ipan cielo iga aya ojpa-isa.

Moyojyokatilo

⁴⁰ Sekin yej ompa onoyaj kuá' kikakikej inín, kijtojkej:

—Inín taŕa' profeta nokta yej tikchixtoyaj.

⁴¹ Sekin kijtowayaj:

—Ininya in Cristo.

E' sekin kijtojkej:

—¿Ix wel Cristo ma de Galilea?

⁴² Kan ijkuilijto' kijtowa iga Cristo yawi kisati ipan ipilowampa ipilowan rey David iwán naceroj Belén, ipansan inón altepe' kan ichan David.

⁴³ Inón iga moyojyokatilo' iga itechko Jesús.

⁴⁴ Sekin kinekiáj makipresoŕwikan Jesús, e' ayagaj mixewij.

Tekiwajmej akicredowaj Jesús

⁴⁵ Policiyajmej yajkij kan onokej fariseojmej iwán ijefejmej sacerdotejmej, iwán kitajtankej:

—¿Te iga ayá' ankiwajligakej?

⁴⁶ Policiyajmej kijtojkej:

—¡Ayí' nikakij agaj matajto ken inín taŕa'!

⁴⁷ Iwán fariseojmej kijtojkej:

—¿Amejemen noya mitzkajkayajkej?

⁴⁸ ¿Ix ágaja de tojefejmej o de tejemejpa fariseojmej kicredoja ipan yéj?

⁴⁹ E' inimej yej kitokaj Jesús akixmatij iley Moisés, inón iga Dios yawi kicastigaroti.

⁵⁰ Nicodemo yej se vej yajka tayowa kitatoya Jesús, yej no katka fariseo, kijtoj:

⁵¹ —Toley tatekimaka iga awel tikijtowaj iga mamiki se taŕa' siga ayá' achto tikakij wan tikmatij te kikometeroj.

⁵² Iwán kijlijkej:

—¿In tej no ticalileo? Ximomachti kan ijkuilijto', iwán tikitas iga nisé profeta ayá' walaŕ de Galilea.

Siwá' yej najnamolnemi

⁵³ Iwán sejsé de yejemej yájkija ichamej.

8

¹ E' Jesús yajki ipan tepe' yej itoka' Olivos.

² Ipan se' día, yowalti' yajki tiopan. Iwán nochi gente kitechoj, iwán Jesús motalij iwán pewa' tamachtij.

³ Iwán yej tamachtiáj ipan la ley iwán fariseojmej, kiwajliguilijkej Jesús se siwá' yej kimawetziltijkej wán se taga' yej ayá' iwán namiktito' iwán kitálkej itajkoyan la gente,

⁴ iwán kijlijkej Jesús:

—Tamachtiani, inín siwá' nikmawetziltijkej iwán se taga' yej ayá' iwán namiktito'.

⁵ Iley Moisés tetekimaka iga ijkimpa siwá' matiktemiktikan. ¿In tej, ken tikijtowa?

⁶ Inón kijlijkej kansan makimawetziltikan, iga ijkón wel makitelwikan. Iwán Jesús mokototzoj iwán pewa' tajkuiloj ipan tajli iga imájpil.

⁷ E' como kitajtantóyajsan, moketza' iwán kijtoj:

—Agaj de amejemej yej momachiliá iga ayí' kichij yej ayékti, inón achto makipatanaltili te'ti inín siwá'.

⁸ Iwán sej mokototzoj iwán majo' tajkuiloj ipan tajli.

⁹ E' yejemej kuá' inín kikakikej, momachilijkej iga ayé'nemij, iwán sejsé sejsé kistiajki. Achto kiskej yej wewétkeja. Iwán kuá' nóchiya kiskej, Jesús káwi'san iwán siwá' iga ompay kikajtejkej.

¹⁰ Iwán Jesús moketza' iwán como kita' iga petz síwá'san onoya, kijlij:

—Siwá', ¿kan onokej in yej mitzmiktijnekiáj? ¿Ix ayagaj kijtoj iga ximiki?

¹¹ Siwá' kijtoj:

—Ayagaj, noTeko.

Jesús kijtoj:

—Nej no ayá' nikijtowa iga ximiki; inán xaja iwán ayo' xikchiwa yej ayékti.

Jesús yej tetawiá pan toalmaj

¹² Jesús tajtoj sej iwán la gente, iwán kijtoj:

—Nej yej niktawiá nochí gente pan iyalmajmej; yej netoka ayí' nemis kan takomichkan, majwa' kipiás yej kitawiá ipan iyalmaj iwán kipiás nokta vida.

¹³ Fariseojmej kijtojkej:

—Tejsan timotajtowiliá, iwán iga mogánajsan timotajtowiliá, avalerowa.

¹⁴ Jesús kijtoj:

—Malej iga nejsan nimotajtowiliá, e' kena valerowa, iga nikmati kan niwalaj iwán nikmati kan nia, e' amejemen ayá' ankimatij kan niwalaj niga kan nia.

¹⁵ Amejemej antajuzgarowaj ken kiyé'ita taga'. Nej ayagaj nikjuzgarowa,

¹⁶ e' siga nitajuzgarowa, nikchiwa ken kajasi iga ayá' nikchiwa nosélti, sino que iwán noTaj yej netitan, iwán nitajuzgarowa.

¹⁷ Ipan amoley ijkulijto', iga kuá' ome kitakej te mochij iwán sansé kijtowaj yej kitakej, inón yej kijtowaj, ijkonya.

¹⁸ Nej nimotajtowiliá, iwán noTaj yej netitan mochíwa se' yej netajtowiliá.

¹⁹ Iwán kitajtankej:

—¿Kan ono' moTaj?

Jesús kijtoj:

—Amejemej ayá' ane-ixmatij, iwán ayá' no ankixmatij noTaj, siga ane-ixmatiáj, no ankixmatiáj noTaj.

²⁰ Inín tajtolmej kijtoj Jesús kuá' nemi tamachtiá weyitiopan, itenoj cajontzín kan moakiá tomín iga ofrenda. E' ni agaj ayá' kikitzkij, iga Dios aya kine'.

Kan nej niq amejemen awel anyawij

²¹ Jesús kijlij sej judiyojmej:

—Nej niati, iwán amejemej annetemoskej, e' anyawij anmikitij iga ankichijtokej yej ayékti wán ayá' mitzperdonarowiliskej yej ankichiwaj. Kan nej nia, amejemej awel anyawij.

²² Iwán judiyojmej kijtojkej:

—¿Ix anka kejlámiki iga momiktij, anka inón iga kijtowa iga awel tiáskej kan yéj yawi?

²³ Jesús kijtoj:

—Amejemen nigaj amochan ipan inin tajli, nej nochan ajko. Amejemej de inin tajli, iwán nej ayéj de inin tajli.

²⁴ Inón iga nimitzijlijkej iga amejemej anyawij anmikitij iga ankichijtokej yej ayékti wan ayá' mitzperdonarowiliskej yej ankichiwaj. Siga amejemej ayá' ankidredoskej iga nej niCristoj,* anmikiskej wan ayá' mitzperdonarowiliskej yej ankichiwaj yej ayékti.

²⁵ Iwán kitajtankej Jesús:

—¿A'taj yej in tej?

Jesús kijtoj:

—Inonsan ken nimitzijlijkej achto.

²⁶ Ónogo' komati yej wel nimitzijliáj yej ayompa ankichiwaj. E' yej nețitan ayá' takajkayawa iwán nikijliá la gente kensan nikagui' kijtowa yej nețitan.

²⁷ E' yejemej ayá' kimatikej iga nemi tajtowa de Dios yej iTaj.

²⁸ Inón iga Jesús kijtoj:

—Kua' amejemej anyawij aneajkokuitij ipan cruz, nej yej iPiltzin Taga', íkua' ankimatikej a'yéj nej. Ayá' nikchiwa yej nej nikneki, nikijtowa kensan noTaj nenextilij.

²⁹ Iga yej nețitan ono' nowan; noTaj ayá' neșemaka, iga nochipa nikchiwa yej yejpa kiye'ita.

³⁰ Kua' Jesús kijtoj inimej tájtól, mia' kicredoj ipan yéj.

Ipilowan Dios iwán yej kichijtokej yej ayékti

³¹ Jesús kijlij judiyojmej yej kicredojkej ipan yéj:

—Siga amejemej amoconfiarojtoskej ipan notájtól, anmochiwaskej annomela'discipolojmej.

³² Iwán ankixmatikej yej melá' nokta, iwán ken kua' ayo' nité mitzilpitoskej.

³³ Yejemej kijtojkej:

—Nejemej ipilowan ipilowampa Abraham iwán ayí' nimochiwaskej agaj iyesclavoj;† ¿te iga tej tikijtowa iga nexitomaskej?

³⁴ Jesús kijlij judiyojmej:

—Nimitzijliáj iga inochi yej kichíwa yej ayékti, ilpito' iga inón yej kichíwa yej ayékti.

³⁵ Se esclavo ayá' nochipa onos ipan se kajli. E' se tepiltzin, kena, kajasi maono nochipa pan se kajli.

³⁶ Inón iga, siga nej yej iPiltzin Dios nimitzxitomaj, amejemen anmela'xitontoskej.

³⁷ Nikmati iga amejemej ipilowampa Abraham. E' annemiktijnekij iga ayá' ankichiwaj ken nikijtowa.

³⁸ Nej nikijtowa yej nenextilij noTaj, iwán amejemej ankichiwaj yej amotaj mitznextilijkej.

³⁹ Yejemej kijtojkej:

—Notájmejwa' Abraham.

Iwán Jesús kijtoj:

—Siga katka amejemej ipilowan Abraham, ankichíwayaj ken yéj kichij.

⁴⁰ E' inán amejemen annemiktijnekij iga san nimitzijlijkej yej melá', yej Dios nenextilij. ¡Abraham ayí' ijkón kichij!

⁴¹ Amejemej ankichiwaj ken kichíwa amotaj.

Iwán yejemej kijtojkej:

* **8:24 8:24** Español: Soy yo; judiyojmej kimatiáj iga Dios no motokawij: “Yo Soy”. Ex 3:14; 6:2. Jesús kua' kijtowa “Yo Soy”, monextiá iga yéj el Cristo yej Dios kititan. † **8:33 8:33** Xikita glosario “Esclavo”.

—Nejemej ayéj nipejpemej. Nikpiáj sešan notajmej, inonwa' Dios.

⁴² Jesús kijtoj:

—Siga melá' iga Dios amotaj, amejemej annenekíaj, iga nej neṭitan Dios. Ayá' niyokawajaj, sino que Dios neṭitan.

⁴³ ¿Te iga ayá' an kentenderowaj yej nikijtowa? Iga ayá' nokta ankikakisneki notájtɔl.

⁴⁴ Amejemej amotaj tzitzimi', iwán ankichiwanekeki ken amotaj kineki. Tzitzimi' nochipa tamiktiá iwán takajkayawa. Ayí' kijtowa yej melá' nokta, wán kuá' takajkayawa momela'nextiá ken iga yéj nokta. Yéjwa' takajkayawa nokta iwán kichíwa iga matakajkayawalo.

⁴⁵ E' nej nimitzijliáj yej melá' iwán amejemej ayá' annecredowaj.

⁴⁶ ¿A'yéj de amejemej wel neṭextiliá iga nikchij yej ayékti? Iwán siga nej nikijtowa yej melá', ¿te iga ayá' annecredowaj?

⁴⁷ Yej itatki Dios, kikaki itájtɔl Dios. E' iga amejemej ayéj de Dios, inon iga ayá' ankikakij notájtɔl.

Cristo onoyay kuá' aya onoya Abraham

⁴⁸ Iwán judiyojmej kijtojkej:

—Ómpaya ken nikijtowaj iga tej tisamaritanoj‡ iwán tikpiá iyespíritoj tzitzimi'.

⁴⁹ Jesús kijtoj:

—Ayá' nikpiá nisé maṣespíritoj. Nej nikweyimatiá noTaj iwán amejemen annealimpamati.

⁵⁰ Nej ayá' niktemowa iga maneweyimatiltikan, e' ono' se yej kineki iga maneweyimatiltikan, iwán yéj tajuzgarowa.

⁵¹ Nimitznojma-ijliáj siga agaj kichíwa ken nej nikijtowa, nikeman ayá' mikis.

⁵² Iwán judiyojmej kijtojkej:

—An sí nikmatij iga tikpiá maṣespíritoj. Abraham iwán nochi profetajmej mikikej iwán tej tikijtowa: “Siga agaj kichíwa ken nej nikijtowa, nikeman ayá' mikis.”

⁵³ ¿In tej, ix majya sej que to-ikyapatajwewej Abraham? Porque yéj migui', iwán profetajmej no mikikej, ¿a'taj yéj timomachiliá in tej?

⁵⁴ Jesús kijtoj:

—Siga nejsan nimoweyimatiltiá, ijkón ayá' movalerowa. E' noTaj yej neweyimatiltiá, inonsan yej ankijtowaj iga amoDios.

⁵⁵ E' amejemej ayá' ankixmatij. Nej sí nikixmati; iwán siga nikijtoj iga ayá' nikixmati, no tewán nitakajkayawas ken amejemej. E' nej sí nikixmati iwán nikchíwa ken yéj kijtowa.

⁵⁶ Abraham, yej amo-ikyapatajmej, pagui' iga kitasnekiá iga niwítziá; iwán kita', iwán poxsan yolpagui'.

⁵⁷ Judiyojmej kijlijkej Jesús:

—Aya tikpiá niga cincuenta años, ¿iwán tikijtowa iga tikita'ya Abraham?

⁵⁸ Jesús kijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj iga kuá' aya teyá Abraham, nej nonoyay.

⁵⁹ Iwán kikuikkej te'ti iga kitemiktiayaj Jesús; e' Jesús miyan, iwán kisa' ipan weyitiopan; panoj tatzalan iwán yajki.

9

Jesús kachitiltiá se pacha

¹ Kan panotiyaya Jesús, kita' se taga' yej itékiya iga pacha.

² Iwán idiscipoloymej kitajtankej:

‡ 8:48 8:48 Xikita glosario “Samaria, Samaritanos”.

—Tamachtiani, ¿te iga an itékiya ga pacha inín taga'? ¿Ix iga itaj o iye' kichijkej yej ayékti, o iga yéj nokta kichij yej ayékti?

³ Jesús kijtoj:

—Ayéj iga yéj kichij yej ayékti, niga itaj niga iye' kichijkej yej ayékti, sino que iga ipan yéj mamonexti yej Dios wel kichíwa.

⁴ Mie j nono' amowan nia nikchíwati itekipánol yej netitan, iga kuá' yawi tayowatiati, ayágajo' wel tekipanoj.

⁵ Mie j nono' ipan inín tajli nej kenkuá' niktawía la gente pan iyalmajmej.

⁶ Kuá' Jesús tami' inín kijtoj, chijcha' talpan wan kichij alín soki' iga ichíchal, iwán inón soki' kitálij ipan iyix yej pacha.

⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Xaj ximo-ixpákti ipan ayawalwéj yej itóka' Siloé —Siloé kijtojneki “yej kititankej”.

Pacha yajki iwán mo-ixpaga', iwán kuá' mokuépa', welja tachaya.

⁸ Iwán yej najna'san ichamej iwán yej kixmatiajya iga pacha, kijtojkej:

—¿Ix ayéj inín yej motáliaya iga kitajtaniá tomín?

⁹ Sekin kijtojkej:

—Kena, yéjya.

Sekin sej kijtojkej:

—Ayéj yéj, e' ijkómpasan ken yéj.

E' yej katka pacha kijtoj:

—Nejya yej katka nipacha.

¹⁰ Iwán kitajtankej:

—¿Te mitzchíwilijkej iga wel xitachá?

¹¹ Yéj kijtoj:

—Inón taga' yej itóka' Jesús, kichij alín soki' iwán netálij ipan noyix iwán ne-ijlij: “Xaj ipan ayawal yej itóka' Siloé iwán ximo-ixpaka.” Nej niajki iwán kuá' nimo-ixpaga', welja nitachá'.

¹² Iwán kitajtankej:

—¿Kán ono' inón taga'?

Iwán yéj kijtoj:

—Anikmati.

Fariseojmej kitajtani j pacha yej achitiá'

¹³ Iwán yej katka pacha kiwigakej iyixtaj fariseojmej.

¹⁴ E' kuá' Jesús kichij soki' iga kachitáltij pacha, inón día katka kuá' mosewilo,

¹⁵ inón iga fariseojmej sej kitajtankej yej katka pacha kén iga ixtapowi'. Yej katka pacha kijtoj:

—Netálij soki' ipan noyix, iwán nimo-ixpaga' inán welja nitachá.

¹⁶ Sekin fariseojmej kijtojkej:

—Inón taga' yej kichij ijkón, ayéj Dios kititan, iga tekipanowa malej iga día kuá' mosewilo.

E' sekin kijtojkej:

—¿Kén wel kichíwas milagro se taga' yej ayompa nemi?

Iwán ayá' sansé kijtowayaj,

¹⁷ iwán sej ki-ojpatajtankej inón yej katka pacha:

—Tej, ¿te tikijtowa de inón yej mitzixtapoj?

Iwán yéj kijtoj:

—Nej nikijtowa iga yéj profeta.*

* 9:17 9:17 Xikita glosario “Profeta”.

18 E' judiyojmej ayá' kicredowayaj iga inón taga' pacha katka, iwán inán welja tachá, este que kinotzkej itaj iwán iye'.

19 Iwán kitajtankej:

—¿Ix inín in amopiltzín yej ankijtowaj itékiya iga pacha? ¿Kén iga inán welja tachá?

20 Itaj iwán iye' pacha kijtojkej:

—Nikmatij iga inín nopiltzín, itékiya iga pacha.

21 E' ayá' nikmatij ken kichij iga inán welja tachá, niga no nikmatij a'yéj kixtapoj. Yéj xiktajtanikan, yéjwa' yóleja, wel imatika mitzijliáj ken kichij iga inán ay'ya pacha.

22 Itaj iwán iye' ijkín kijtojkej iga kimajmawiliayaj judiyojmej, iga judiyojmej motajtołtjkaja iga kikixtiayaj ipan tiopan yej kijtowaya iga Jesús el Mesías.

23 Inón iga itaj iwán iye' kijtojkej: “Yéj xiktajtanikan, yéjwa' yóleja.”

24 Iwán judiyojmej sej kinotzkej yej katka pacha, iwán kijlijkej:

—Xinenojma-ijlikan iyixtaj Dios; nejemej nikmatij iga inón taga' kichijto' yej ayékti.

25 Yej katka pacha kijtoj:

—Nej anikmati siga kichijto' yej ayékti o ayá', yej sí nikmati iga nej katka nipacha iwán inán welja nitachá.

26 Sej kitajtankej:

—¿Te mitzchiwili? ¿Kén iga mitzixtapoj?

27 Yéj kijtoj:

—Nimitzijlikejakej, e' amejemej ayá' annecredowaj, ¿te iga ankinekij iga sej manikojsa-ijto? ¿Ixtaj no ankinekij xiktokakan?

28 Judiyojmej kajajwakej yej katka pacha, iwán kijlijkej:

—Tej sí tiktoka nokta in inón taga'. E' nejemej niktokaj Moisés.

29 Nejemej nikmatij iga Dios tajtoj iwán Moisés, e' inón taga' anikmatij kan wəłaj.

30 Taga' yej katka pacha kijtoj:

—¿Nej inín sí anikojasi! Amejemej ayá' ankimatij kan wəłaj iwán nej ne-ixtapoj.

31 Tikmatij iga Dios ayá' kikaki yej kichıwa yej ayékti, kikákisan yej kiweyimatıliáj iwán kichıwaj ken kineki Dios.

32 Nikeman ayı' mokaki iga se yej itékiya iga pacha, agaj wel makixtapo.

33 Siga katka inín taga' ayá' wəłaj de Dios, awel nité kichıwaya.

34 Iwán judiyojmej kijtojkej:

—Tej yej motékiya iga tikchıjto'ya yej ayékti, ¿tikneki xinemachtıkan?

Iwán kikixtijkej ipan tiopan.

Yej tacháj mochiwaj ken pachamej

35 Jesús kimati' iga kikixtijkej ipan tiopan inón yej pacha katka, iwán kuə' Jesús kasi', kitajtan:

—¿In tej, ix ticredowa ipan iPiltzín Dios?

36 Yej pacha katka kijtoj:

—Nokoko, xine-ijli a'yéj on iga nej manicredo ipan yéj.

37 Jesús kijtoj:

—Tikíta'ya, nej yej nemi nitatapowa mowan.

38 Iwán inón taga', motankuaketza' itenoj Jesús, iwán kijtoj:

—Nicedowa, noTeko.

39 Jesús kijtoj:

—Nej niwəłaj ipan inín tajli iga maniknexti katiapa yej yékti iwán katiapa yej ayékti. Nej niwəłaj iga yej pachamej matachakan, iwán yej iga tacháj, mamochıwakan ken pachamej.

40 Iwán sekin fariseojmej yej onoyaj itenoj Jesús, kuə' inín kikakikej, kitajtankej:

—¿In nejemej, no nipachamej?

⁴¹ Jesús kijtoj:

—Siga amejemej katka ampachamej, Dios ayá' mitzitayaj iga ankichijkej yej ayękti. E' iga ankijtowaj iga antacháj, Dios mitzitaj iga ankichijtokej yej ayękti.

10

Kan mixkuĩtilo pan borregoimej

¹ Jesús sej kijlij fariseojmej:

—Nimitznojma-ijliáj iga yej ayá' kalaki ipan ipuertajyo kólal kan onokej borregoimej, majwa' kalaki se' lado, inonwa' yej tachteki, iwán tamaga iga kikui yej ayéj itatki.

² E' yej kalaki ipan puerta, inonwa' in pastor yej kicuidarowa borregoimej.

³ Yej tacuidarowa pan puerta, kitapowiliá puerta iga makalaki pastor, iwán borregoimej kitajtolkakij. Pastor kinotza ipan itokamej, iwán kikikixtiá kólalko.

⁴ Iwán kua' kikijkixtija inochi borregoimej, in pastor tapanowa, iwán borregoimej kitokaj iga kitajtolkakij.

⁵ E' ayá' kitokaj se' yej akixmatij, majwa' senchollowaj, iga ayá' kitajtolkakij yej námol.

⁶ Jesús kinextilij kan mamixkuĩtikan, e' yejemej akimatikej te kijtojneki.

Jesús yej kiye'cuidarowa borregoimej

⁷ Inón iga Jesús sej kijlij fariseojmej:

—Nimitznojma-ijliáj iga nej ken nipuertaj kan kalaki borregoimej.

⁸ Inochi yej walkej achto que nej, inómejwa' yej tachteki iwán tamagaj iga kikuij yej ayéj itatkimej; e' borregoimej ayá' kitajtolkakikej.

⁹ Nej nipuertaj, yej ipan nej kalaki, momanawiá, ken tikita inón borrego yej kisa iwán kalaki iwán kasi saka'.

¹⁰ 'Yej tachteki wı' iga san tachteki, tamiktiá iwán tapolowa, e' nej niwalaj iga xiye'onokan nochipa, wan amo mamitzpolokan nitę.

¹¹ Nej yej nikye'cuidarowa borregoimej. Pastor yej kiye'cuidarowa borregoimej este motemaka iga mamiki.

¹² E' yej tekipanowa iga san tataniá, kua' kita wı' se weyi koyo',* ompa kikajtęwa borregoimej, iwán cholowa, iga ayéj pastor iwán iga ayéj itatki borregoimej. Iwán weyi koyo' kitatalochtiá borregoimej, iwán sempapayinij.

¹³ Inón taga' cholowa iga yęj kinékisan tomın, ayéj borregoimej.

¹⁴ 'Nej yej nikye'cuidarowa borregoimej, inón iga nikixmati noborregoimej iwán noborregoimej nę ne-ixmatij.

¹⁵ Ijkón ken noTaj ne-ixmati nej nę nikixmati noTaj; iwán nej nimotemaka iga manimiki iga noborregoimej.

¹⁶ Nikpiá nę se' noborregoimej, yej ayá' ono' ipan inın kólal, iwán nia nę nikujligati ipan inın kólal. Ijkón yejemej nę netajtolkakiskej, iwán onos sesan kólal iga borregoimej iwán sesan pastor.

¹⁷ 'Inón iga noTaj neçokiliá, iga nimotemaka iga nimiki iga noborregoimej iwán sej ni-ojpa-isas.

¹⁸ Ayagaj wel nemiktiá, sino que nej nimoyokatemaka iga nimiki. Nej wel nimotemaka iga manemiktikan iwán wel sej ni-ojpa-isa. Ijkón netekimá' noTaj.

¹⁹ Kua' judiyoimej kikakikej inón tajtolmej, sej moyojyokatijkej.

²⁰ Mia' kijtowayaj:

—¿Te iga ankichiwiliáj caso, yejwa' kipiá malespíritoj iwán lojtojito'?

²¹ E' sekin kijtowayaj:

* **10:12 10:12** Español: lobo. Lobo ken weyi koyo'.

—Ayagaj yej kipiá maļespíritoj wel ijkón tajtowa. ¿Ix wel se maļespíritoj kixtapowa pachamej?

Judiyojmej ta-ijiyaj

²² Inón vej sektaj, iwán Jerusalén nemi kilwichiwiliayaj weyitiopan.

²³ Jesús onoya weyitiopan, iladoj kalten yej itoka' Salomón,

²⁴ iwán judiyojmej kiyawalojkej Jesús, iwán tatajtankej:

—¿Este kēman nīkmela'matiskej a'yěj in tej? Siga tej tiCristoj xinēnojma-ijlīkan nokta.

²⁵ Jesús kijtoj:

—Nimitzijlīkeja iwán ayá' annecredojkej. Yej ankitaj nikchiwa iga ijkón nokta netekimaka noTaj, inón kimela'nexitiá a'yěj in nej.

²⁶ E' amejemej ayá' ankicredowaj iga ayěj anoborregojmej, ijkón ken nimitzijlīkeja.

²⁷ Noborregojmej netajtolkakij, iwán nej no nikixmatij iwán netokaj.

²⁸ Nej nikchiwa iga nochipa maonokan iwán noTaj, iwán ayagaj nekuilij.

²⁹ Nochi noborregojmej nemá' noTaj, yěj máj kipiá poder que nochi, iwán ayagaj wel kikuiliá yej kipiá ipan ima'.

³⁰ Nej iwán noTaj sesan.

³¹ Iwán judiyojmej sej kikuikej te'ti iga kiptanaltiliáj Jesús.

³² Iwán Jesús kijtoj:

—Nīkchija mia' yej yēkti amo-ixtaj iga ipoder noTaj; ¿iga katiapa de inón yej nikchij annetemitijnekij?

³³ Judiyojmej kijtojkej:

—Ayá' niawij nimitztewitij iga tikchij yej yēkti, sino que iga timaltajtoj iga Dios; tej titaga' iwán tikijtowa iga tiDios.

³⁴ Jesús kijlij judiyojmej:

—Ipan amoley ikuilijto' yej Dios kijtoj: “Amejemen andiosmej.” †

³⁵ Tikmatij iga yej kijtowa itajtōl Dios ijkōnya nokta, iwán Dios kitokawij diosmej inomej yej kikakikej itajtōl.

³⁶ Siga Dios netapejpen iwán netitan ipan inin tajli, ¿kén ankijoskej iga nimaltajtoj iga nikijtoj iga nej iPiltzin Dios?

³⁷ Siga ayá' nikchiwa yej kichiwa noTaj, amo xinecredokan.

³⁸ E' siga nikchiwa yej kichiwa noTaj, malej ayá' annecredowaj nej, e' xicredokan yej nikchiwa, iga xikmela'matikān nokta iga noTaj ono' nowan iwán nej nono' iwán noTaj.

³⁹ Sej kiwigasnekiáj preso, e' Jesús choloj.

⁴⁰ Iwán Jesús yajki ipan weya' Jordán ikisáyampa tonati', iwán ompa kawī', kan Juan tekitabautizarowaya.

⁴¹ Mia' gente yajkij kitatoj, iwán kijtowayaj:

—Melá' iga Juan ayá' kichij nisé milagro, e' nochi ken kijtoj Jesús, ómpaya nokta.

⁴² Mia' kicredoj Jesús ompa kan onoyaj.

11

Miki Lázaro

¹ Onoya se taga' yej wetitoya yej itoka' Lázaro. Isiwa-iknimej itoka' María iwán Marta, Lázaro iwán isiwa-iknimej ichamej Betania.

² Inin María yej isiwa-iknin Lázaro yej wetitoya, ininya María yej kitoyawilij aceite yej ajwiya' ipan iyixxi toTēko iwán kiwakiltij iga itzónkal.

³ Inomej ome siwatkej tatitankej iga ijkīn makijlitij Jesús:

† 10:34 10:34 Sal 82:6

—NoTeko, moamigoj yej tikpoxchokiliá, wɛtito'.

⁴ Kuá' Jesús inón kikagui', kijtoj:

—Inín kokolis ayá' kimiktij, inonwa' iga mamoweyimatilti Dios kuá' monextiá yej yéj wel kichíwa iwán iga nɔ mamonexti iga nej iPiltzín Dios.

⁵ Malej iga Jesús kipoxchokiliaya Marta, María iwán Lázaro,

⁶ kuá' kijlijkej iga Lázaro wɛtito', Jesús káwigo' ɔme día ompa kan onoya.

⁷ Iwán kijlij idiscipolomej:

—Tiakan sej Judea.

⁸ Idiscipolomej kijlijkej:

—Tamachtiani, ikín judiyomej mitztemiktijnekiáj, ¿inán sej tiajneki ompiga?

⁹ Jesús kijtoj:

—¿Ix aya'taj ankimatij iga día kipiá doce hora? Siga se nejnemi ipan día, ayá' mokxiwiteki iga tawilpan.

¹⁰ E' siga se nejnemi tayowakan, mokxiwiteki iga ayá' tawilpan.

¹¹ Iwán Jesús kijtoj:

—Toamigoj Lázaro kóchi'ya, e' nia nikixititi.

¹² Discipolomej kijtojkej:

—NoTeko, siga kóchi'ya, inón kitojneki iga yawi achitiati.

¹³ E' Jesús inín kijtoj iga Lázaro mígui'ya, iwán idiscipolomej kejlantoyaj anka kochtoya.

¹⁴ Iwán Jesús kinojma-ijtoj:

—Lázaro mígui'ya.

¹⁵ Nipaki iga ayá' ompa nonoya, iga ijkón máj yekti iga amejemej xinecredokan. E' tiakan matikitatij.

¹⁶ Iwán Tomás yej kijliáj Kuatej, kijlij sekin yej nɔ discipolomej:

—Tiakan nɔ iga matimikikan wan Jesús.

Jesús wel ki-ojpa-ixitiá yej mikto'

¹⁷ Kuá' asi' ompiga, Jesús kimati' iga Lázaro kiwígaya nawí día iga kitokakej.

¹⁸ Betania onoya itennoj Jerusalén, mo-itzttoyaj ken eyi kilómetro;

¹⁹ iwán mia' judiyomej yajkij kipaxalowilitoj Marta iwán María iga kiyolchikawatoj, iga mígui' iyiknín.

²⁰ Kuá' Marta kimati' iga Jesús nemi asi, yajki komemawito, e' María kawí' kalijti'.

²¹ Iwán Marta kijli Jesús:

—NoTeko, siga nigaj katka tonoya, noknín ayá' mikiá.

²² E' malej ijkón, nej nikmati iga Dios yawi mitzmakati nochi yej tej tiktajtaniłij.

²³ Jesús kijtoj:

—Moknín yawi ojpa-isati.

²⁴ Marta kijtoj:

—Kena, nej nikmati iga yawi ojpa-isati kuá' yej miktókeja ojpa-isaskej ipan último día.

²⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Nejwa' in yej nitaolja-ixitiá iwán yej nitamaka vida. Yej kicredowa ipan nej, malej iga mamiki, ojpa-isas,

²⁶ iwán nochi yej isatokej iwán kicredowaj ipan nej, ayá' mikiskej nikeman. ¿Ix ticredowa yej nikijtowa?

²⁷ Marta kijtoj:

—Kena noTeko, nej nicredowa iga tej el Cristo yej iPiltzín Dios, yej witzia ipan inín tajli.

Jesús choka itennoj kan motoga' Lázaro

28 Kuḗ' tami' inín kijtoj, Marta yajki kinotzato María yej iyíknimpa iwán ki-ichtaka-ijlij:

—In Tamachtiani nígaja ono' iwán mitznotza.

29 Kuḗ' María inón kikagui', nimanín moketza' iwán yajki kan ono' Jesús.

30 Jesús aya asiá ipan inón altepe', onoya ompa kan Marta kixnamikito.

31 Kuḗ' kitakej María moketza' iwán kistewa', judiyojmej yej onoyaj chan María iga kiyolchikawaj, kitokakej, yejemej kijtojkej anka yawi kan motoga' Lázaro iga chokati.

32 Kuḗ' María asi' kan ono' Jesús, motankuaketza' itennoj iwán kijlij:

—NoTeko, siga nigaj tonoya, noknin ayá' mikiá.

33 Kuḗ' Jesús kita' iga chokato' María iwán judiyojmej yej iwán walkej, Jesús poxsan moknomati' este kualo' iyalmaj.

34 Iwán Jesús tatajtán:

—¿Kan ankitokakej in Lázaro?

Yejemej kijtojkej:

—NoTeko, xiwiki xikitaki.

35 Iwán Jesús choga'.

36 Judiyojmej kijtojkej:

—Ta' xikitakan ken iga kipoxchokiliaya Lázaro.

37 E' sekin de yejemej kijtojkej:

—In inín yej kitachaltij yej pacha, ¿ix awel katka tejté kichij iga Lázaro amo mamiki?

Ojpa-isa Lázaro

38 Jesús sej choga' iyalmaj, kitechoj animajxapo', inón xapo' tentzaktoya iga se weyite'ti.

39 Jesús kijtoj:

—Xikanakan inón te'ti.

E' Marta yej iyiknin yej migui', kijlij Jesús:

—NoTeko, anka machaya an in noknin, iga kiwigaya nawí día iga migui'.

40 E' Jesús kijtoj:

—¿Ix ayá' nimitzijlij, siga ticredowa tia tikitati iweyipoder Dios?

41 Iwán kenakej te'ti kan kitalkaj yej mikto'. Iwán Jesús ajkotachá' ipan cielo iwán kijtoj:

—NoTaj, nimitzmaka gracias iga tinekagui'.

42 Nej nikmati iga nochipa tinekaki, e' nikijtoj inín iga inimej gente yej nij onokej makicredokan iga tej tineñitan.

43 Kuḗ' tami' inín kijtoj, tzájtzi'pa iga kijtoj:

—¡Lázaro, xikisa ompa!

44 Lázaro yej miktoyay, kisa', majma-ilpitoya iwán ijixiilpitoya iga tzótzol iwán xaygatzaktoya iga tzótzol. Jesús kijtoj:

—Xikxixitomakan iwán mayáwiya.

Motajtoitiáj iga kipresojiáj Jesús

45 Iwán mia' judiyojmej yej senyajki iwán María kuḗ' kitakej yej kichij Jesús, kicredojkej ipan yéj.

46 E' sekin de yejemej yajki kitatoj fariseojmej, iwán kipowilijkej yej kichij Jesús.

47 Iwán fariseojmej iwán ijefejmej sacerdotejmej monechkojkej wan yej ki-mandarowaj judiyojmej iga motatapowijkej iwán kijtojkej:

—¿Te tikchijwaskej? Inín taga' nemi kichijwa mia' milagro.

48 Siga ijkonsan tikajtewaj, nochi gente yawi kicredoti ipan yéj, iwán yej mandarowaj Roma witzej iga kixixitinakij toweyitiopan iwán topaís.

⁴⁹ E' se de yejemej yej itoka' Caifás yej inón año onoya iga ijefej sacerdotejmej, kijtoj:

—Amejemej ayá' ankimatij nité,

⁵⁰ niga ankimatij iga máj yekti mamiki se taga' iga nochi gente, e' amo mapoliwi nochi tokniwan.

⁵¹ E' Caifás ayejsan iga yéj kiyoka-ijtoj; iga yéj katka ijefej sacerdotejmej inón año, kijtoj ijkón iga Dios kitajtölmá' iga Jesús yawi mikiti iga inewi judiyojmej.

⁵² Ayejsan iga judiyojmej, sino que yawi mikiti iga makinechko nochi ipilowan Dios yej papayintokej noyan pan tajli.

⁵³ Inón iga este ikua', yej kimandarowaj judiyojmej motajtołtijkej iga makimiktikan Jesús.

⁵⁴ Inón iga Jesús ay'ya monextiaya iyixtaj judiyojmej, sino que kisa' ipan inón itał Judea iwán yajki itenoj desierto ipan se altepe' yej itoka' Efraín. Iwán ompa kaw'i iwán idiscipolojmej.

⁵⁵ Ay'ya wejka iga judiyojmej kichiwaj ilwi' yej kijliáj Pascua,* iwán mia' gente de mia' altepemej yajki Jerusalén iga kichiwaj yej moneki† iga wel makiweyimatiłtikan Dios, inín kichiwajay kuá' aya pewa iyilwi la Pascua.

⁵⁶ Kitemojtinemiáj Jesús, iwán kuá' onoyaj tiopan, mosesepantajtaniáj:

—¿Kén ankijtowaj? ¿Ix wi' an ilwitaj, o ayá'?

⁵⁷ Fariseojmej iwán ijefejmej sacerdotejmej tatekimakakej iga si agaj kimati kan ono' Jesús, makijto, iga makikitzkikan.

12

Se siwa' kixipatzowa Jesús

¹ Poliwiao' seis día iga mochiwa ilwi' yej kijliáj la Pascua. Jesús yajki Betania kan chantitoya Lázaro, inón yej ki-ojpa-ixitij kan miktoya.

² Ompa kichijkej tákual iga komemawijkej Jesús; Marta kitajtaliaya tákual, iwán Lázaro se de inomej yej takuajtoyaj iwán Jesús ipan mesa.

³ Iwán María kiwajli' ken medio litro aceite yej ajwiya' yej chijto' de se xochi' yej itoka' nardo, yej poxsan patiyoj iwán kitoyawilij Jesús ipan iyikxi, iwán kiwakiltilij iga itzónkal. Iwán noyan kalijti' taajwiayaya.

⁴ Iwán Judas Iscariote, yej ipiltzin Simón, se de idiscipoloj Jesús yej yawi kinextiti Jesús iga makikitzkikan, kijtoj:

⁵ —¿Te iga ayá' monamá' inín yej ajwiya' iga mamopaléwi yej amotapialiáj? Inín ipatiyo ke' se kitaniá ipan trescientos días.

⁶ E' Judas kijtoj inín, ayéj iga kineki mamopaléwi yej amotapialiáj, sino que iga tachteki, como yéj kinechkowaya tomín, kichtekiá yej ompa kenaya.

⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikajtewa, iga yéj nemi machtowia' iga netajtaliliá yej netaliliskej kuá' netokaskej.

⁸ Yej amotapialiáj, nochipa onos amowan, e' nej ayá' nochipa nij anepiaskej.

Motajtołtiaj iga makimiktikan Lázaro

⁹ Mia' judiyojmej kimatikej iga Jesús ono' Betania, iwán yajki ompiga, ayejsan iga kitatoj Jesús, nō kitatoj Lázaro yej Jesús ki-ojpa-ixitij kan miktoya.

¹⁰ Iwán ijefejmej sacerdotejmej motajtołtijkej iga nō yawij kimiktitij Lázaro,

¹¹ iga itechko yéj, mia' judiyojmej kikajtejkej iga kitokaj sacerdotejmej iga kitókaja Jesús.

Jesús asi weyi-altepe' Jerusalén

* 11:55 11:55 Xikita glosario "Pascua". † 11:55 11:55 Małtiayaj wan kitajtanilijkej perdón. Lev 15

12 Mia' gente yajki Jerusalén iga kilwichiwiliáj la Pascua; ipan se'ya día kimatikej iga Jesús yawi asiti ipan inón altepe'.

13 Iwán kimajmatekkej soya' iwán yajki kixnamikitoj Jesús, tzajztiajkij:

—¡Mamoweyimatilti Dios! ¡Mamoweyimatilti yej kititani toTeko Dios!
¡Maye'tajtolo iga iRrey Israel!

14 Jesús kasi' se burro iwán tejkaj ípan, ken kijtowa kan ikuilijto' itájtol Dios:

15 Amo ximajmawikan yej anchantitokej ipan altepe' Jerusalén;
xikitakan iga wí' moRrey,
tejkatiwí' ipan se burro.

16 Kua' inón kichij Jesús idiscipolomej ayá' kentenderowayaj, e' máj máj kua' Jesús yákiya ipan cielo, kejlankej iga nochi inón ikuilijtoya de yéj, inón iga ijkón mochi.

17 La gente yej onoyaj kua' Jesús kinotza' Lázaro xapoko iwán kitakej kén iga ki-ojpa-ixitij, kipowayaj yej kitakej.

18 Inón iga la gente kixnamikitoj Jesús, iga kimatikej iga kichij inón milagro.

19 Iwán fariseojmej mosepan-ijlijkej:

—Ankitákeja, awel te tikchiwaj. Ta' xikitakan, nochi gente kitoka Jesús.

Sekin griegojmej kitemowaj Jesús

20 Yajki no sekin griegojmej iwán inomej gente yej yajki Jerusalén ilwitaj iga kiweyimatiltitoy Dios.

21 Inimej griegojmej kitechojkej Felipe, yej de Betsaida, estado de Galilea, iwán kitajtankej:

—Ej, niknekij manikitakan Jesús.

22 Felipe yajki kijlito Andrés iwán iyomextimej yajki kijlitoj Jesús.

23 Iwán Jesús kijtoj:

—Ási'ya hora iga iPiltzin Taga' yawij kiweyimatiltitij.

24 Nimitzijliáj siga se íyol trigo ayá' wetzi ipan tajli iwán miki, seguirówasan iga ono sesan; e' siga miki yawi piwiti komati íyol.

25 Yej igánajsan mochokiliá, yawi poliwi, e' yej ipan inín tajli motemaka iga makisufriro iga nej netoka, nochipa yawi onoti wan Dios.

26 Siga agaj kineki matekipano iga nej, manetoka; iwán kan nej nonos, ompa no onos yej tekipanowa iga nej. Siga agaj tekipanowa iga nej, noTaj yawi kiye'itati.

Jesús kijtowa iga yawi mikiti

27 'Inán pox nitayokoxtó'; ¿te nia nikijtoti? ¿Ix manikijto: "NoTaj, xinemanawi ipan inín yej yawij nechiwilitij inán"? E' iga inón nokta niwalaj.

28 NoTaj, xikchiwa iga makiweyimatiltikan motoka'.

Iwán moká' se tájtol ipan cielo yej kijtoj:

—Nikchija iga mamoweyimatilti, iwán sej nia nikweyimatiltiti.

29 Yej ompa takaktoyaj, kijtowayaj iga tatikuini', iwán sekin kijtowayaj:

—Se ángel kinotza'.

30 Iwán Jesús kijtoj:

—Ayéj iga nej mokagui' inín tájtol, sino que iga amejemej.

31 Amanya nokta, Dios yawi kijuzgaroti nochi yej onokej ipan inín tajli, iwán aman yawi kikixtitij tzitzimi' yej mandarowa ipan inín tajli.

32 Iwán kua' neajkokuiskej ipan cruz, nochi yawi necredoti.

33 Iga inín yej Jesús kijtoj, kijtoj kén iga yawi mikiti.

34 Iwán la gente kijtoj:

—Kan ikuilijto' la ley kijtowa iga Cristo nochipa onos. ¿Te ígataj tikijtowa iga iPiltzin Taga' yawij kajkokuitij ipan se cruz? ¿A'yéj in inón iPiltzin Taga'?

35 Iwán Jesús kijtoj:

—Yej tawia ónoso' iwán amejemej, e' ayá' wejkawas iga onos amowan. Xinemikan mej ankipiajo' inón yej tawia, iga amo mamitztechokan yówal; iga yej nejnemi takomichkan akimati kan yawi.

³⁶ Xicredokan ipan yej mitztawiaj, mej ónogo' amowan, ijkón annemiskej kan taxotalpan.

Kua' tami' inón kijtoj, Jesús yajki kan awel kasikej.

Judiyojmej akicredowaj ipan Jesús

³⁷ Malej iga Jesús kichija mia' milagro iyixtaj yejemej, ayá' kicredojkej ipan yéj

³⁸ iga mamochiwa ken kijkuiloj el profeta Isaías:

NoTeko, ¿a'yéj kicredoj notájtól?

¿A'yéj kinextilij toTeko ipoder? *

³⁹ Inón iga awel kicredowayaj iga ijkín nō kijkuiloj Isaías:

⁴⁰ Dios kipajpachatilij iwán kiyoltakuawilij,

iga amo matachakan iga iyixmej,

niga makentenderokan iga iyalmajmej,

niga mawitzekkan notenōj iga manikachitiltikan.†

⁴¹ Isaías kijtoj inón iga kita' iweyipoder Jesús, iwán tajtowaya de yéj.

⁴² E' malej ijkón, mia' judiyojmej kicredojkej Jesús, este yej máj tayakantokej, e' ayá' momela'nextiyaj iga kimajmawiliayaj fariseojmej iga amo makikixtikán tiopan.

⁴³ Akicredojkej ipan Jesús iga máj kinekiáj iga la gente makiye'itakan, que Dios makiye'ita.

Itájtól Jesús yawi kijuzgaroti la gente

⁴⁴ Jesús tajtoj recio:

—Yej kicredowa ipan nej, ayá' ipansan nej kicredowa, nō ipan noTaj yej nejtitan.

⁴⁵ Yej nej ne-ita, nō kita yej nejtitan.

⁴⁶ Nej yej nitawia, niwalaj ipan inín tajli iga yej necredowa amo maono kan takomichkan.

⁴⁷ E' siga agaj kikaki notájtól iwán ayá' kichiwa ken nikijtowa; ayéj nej yej nikjuzgarowa iga nej ayá' niwalaj iga nitajuzgaroko, sino que iga nitalvaroko.

⁴⁸ Yej aneye'ita iwán ayá' netajtolkui, óno'ya a' kijuzgarowa: notájtól yej nikijtoj, inón yawi kijuzgaroti ipan último día.

⁴⁹ Iga yej nikijtowa, ayá' nejsan niktENCHIWA; noTaj yej nejtitan netekimaka iwán nenextiliá te manikijto.

⁵⁰ Nikmati iga inón yej tatekimaka noTaj, kichiwa iga yej kicredowaj nochipa maonokan wan yéj. Yej nikijtowa, nikijtowa ken noTaj netekimaka.

13

Jesús kikxipaka idiscipolomej

¹ Kua' mostápaya iyilwiyo la Pascua, Jesús kimatiáy iga ási'ya hora iga yawi kikajtewati inín tajli iga yáwiya kan ono' toTaj. Yéj nochipa kichokilij yej kitokatinemiáj, yej onoyaj ipan inín tajli, iwán iga mikis nešis iga kipoxchokiliá inimej yej yéj itatki.

² Nemi cenarowayaj. Ompa nō onoya Judas Iscariote yej ipiltzimpa Simón. Tzitzimi' áchtōya kijlij Judas ipan iyalmaj iga makinexti Jesús iga makikitzkikan.

³ Jesús kimatiáy iga toTaj kima'ya nochi poder, kimatiá iga yéj kititan iwán yawi sej kan ono' Dios.

⁴ Mocketza' kan nemi cenarowa, kikixtij isotantzótzol iwán motajko-ilpij iga toalla.

* 12:38 12:38 Is. 53:1 † 12:40 12:40 Is. 6:10

⁵ Iwán kakij a'ti ipan se xikal iwán pewa' kixxipaka idiscipolomej, iwán kijikxiwatztiajki iga tzótzol yej iga tajko-ilpitoya.

⁶ Kuá' asi' itenoj Simón Pedro, Pedro kijtoj:

—NoTeko, ¿ix kajasi iga tej xine-ikxipaka?

⁷ Jesús kijtoj:

—Inán ayá' tikentenderowa yej nemi nikchiwa, e' keman tikentenderoj.

⁸ Pedro kijlij:

—Ayí' nimomakas iga xine-ikxipaka.

Jesús kijtoj:

—Siga ayá' nimitzixipaka, awelwa' timochiwa tinodiscipolomej.

⁹ Simón Pedro kijtoj:

—NoTeko, ámosanwa' xine-ikxipaka; no xinemapaka iwán no xinekuapaka.

¹⁰ E' Jesús kijtoj:

—Yej máltijo' kinékisan mamó-ikxipaka iga inoyan ejto'. Iwán amejemen an-ejtokej, malej iga ayá' amonochin.

¹¹ Kijtoj iga ayá' inochin ejtokej, iga kimatiá a'yéj yawi kinextiti iga makikitzkikan.

¹² Kuá' tami' ta-ijikxipaga', Jesús sej kakij isotantzótzol, iwán sej kixnan mesa iwán kijtoj:

—¿Ix an kentenderowaj yej nimitzchwilijkej?

¹³ Amejemen anne-ijliáj iga nej amoMaestroj iwán iga amoTeko, iwán ómpaya iga ijkón anne-ijliáj.

¹⁴ Siga nej amoMaestroj iwán amoTeko, nimitzixipakakej, ijkonsan no amejemen ximosepan-ikxipakakan.

¹⁵ Nej nimitznextilijkej ken xikchiwakan, iga ijkonsan no xikchiwakan ken nimitzchwilijkej.

¹⁶ Nimitznojma-ijliáj iga nisé tekipanowan awel mochiwa majya sej que ipatrón, iwán nisé yej kititankej ayá' majya sej que yej tatitan.

¹⁷ Siga an kentenderowaj inin yej nimitzijlijkej iwán ankichiwaj, anyolpaktoskej.

¹⁸ 'Inin ayá' nemi nimitzijliáj amonochin, iga nikye'ixmati aja'yéj niktapejpen. E' yawi mochiwati yej kijtowa kan ijkulijto': "Yej takua nowan, ne-ijiyay."

¹⁹ Áchtoya inin nimitzijliáj iga kuá' mochiwas, amejemen xikmatikan a'yéj nej.

²⁰ Nimitznojma-ijliáj iga yej ki-omemawia yej nej niktitan, nej neomemawia, iwán yej neomemawia, ki-omemawia yej netitan.

Judas yawi kinextiti Jesús iga makikitzkikan

²¹ Kuá' tami' inin kijtoj, Jesús poxsan moyolmiktij, iwán kinojma-ijtoj:

—Nimitznojma-ijliáj, iga se de amejemen yawi nenextiti iga manekitzkikan.

²² Iwán discipolomej mosese pantachilijkej iga ayá' kimatiáj de a'yéj nemi tajtowaya.

²³ Se de idiscipolomej, yej Jesús kipoxchokiliaya, takuajtoyaj itenoj;

²⁴ iwán Simón Pedro kimanotza' iga kitajtan de a'yéj nemi tajtowa.

²⁵ Iwán inon discipulo máj kina'tejoj Jesús, iwán kitajtan:

—NoTeko, ¿a'yéj?

²⁶ Jesús kijtoj:

—Nia nitapaloti iga tájkol pan, iwán yej nikmakas, inonya nokta.

Iwán tapalomej iga tájkol pan iwán kimá' Judas Iscariote, yej ipiltzin Simón.

²⁷ Kuá' Judas kikui' pan, Tzitzimi' kala' ipan iyalmaj. Iwán Jesús kijtoj:

—Yej tia tikchiwati, xikchiwaya sémiya.

²⁸ E' ni agaj yej kixnantoyaj mesa akimati' te iga ijkón kijlij.

²⁹ Judas kinentiaya kuetaxbolsaj kan kenaya tomín, sekin kijtojkej anka Jesús nemi kijliá iga makikowa tejté yej moneki ipan ilwi' o makimaka tejté yej ayá' motapialiáj.

³⁰ Kuá' Judas kíkui'ya in pan, kisa'. Íkuá'wa' takómiya.

Yej Jesús tatekimaka

³¹ Kuá' Judas kisa'ya, Jesús kijtoj:

—Inán monextiá iweyipoder iPiltzín Taga', iwán iweyipoder Dios monextiá ipan yéj.

³² Siga iPiltzimpa Taga' kinextiá iweyipoder Dios, Dios kinextij iweyipoder iPiltzín, iwán inánwa' yáwiya kinextiti.

³³ Nopilowantzitzín, ayo' máj nonos amowan. Amejemen annetemoskej; e' inonsan yej nikijlij judiyojmej, inonsan nō nimitzijliáj amejemen: Ayá' wel anyaskej kan nej nia.

³⁴ Nimitzmakaj inín nuevo mandamiento: ximosepanchokilikan. Ijkón ken nej nimitzchokiliáj, amejemen nō ximosepanchokilikan.

³⁵ Siga anmosepanchokiliáj, nochi kimatis iga amejemen annodiscipolojmej.

Pedro kijtoj iga akixmati Jesús

³⁶ Simón Pedro kitajtan Jesús:

—NoTeko, ¿kan tia?

Jesús kijtoj:

—Kan nej nia; inán awel tinetokas, e' keman tinetokas.

³⁷ Iwán Pedro kijtoj:

—NoTeko, ¿te iga inán awel nimitztokas? Nej niksentalija noalmaj iga manimiki iga tej.

³⁸ Jesús kijtoj:

—¿Ix melá' iga tiksentalija moalmaj iga timikis iga nej? Nimitznojma-ijliá iga kuá' ayapa takuika kayo, tia tikijtoti eyi vej iga ayá' tine-ixmati.

14

Jesús kijtowa iga yéj ojti yej yawi kan ono' toTaj

¹ Kijtoj Jesús:

—Amo xitayokoxtokan, ximoconfiarokan ipan Dios iwán ipan nej nō.

² Ipan íkal noTaj pox ono' kan wel mochantilo, siga ayéj ijkón, nimitzijliayaj katka. Níao'wa' nikchiwati kan ximochantikan.

³ Kuá' nijya iwán nimitzchiwiliskeja kan amonoskej, niwi' sej iga nimitzkuikij, iga kan nonos nej, ompa nō xonokan amejemen.

⁴ Amejemen ankimatij kan nia, iwán ankixmatij ojti.

⁵ Tomás kijtoj:

—NoTeko ayá' nikmatij kan tia; ¿kén nikmatischej in inón ojti?

⁶ Jesús kijtoj:

—Nejwa' in inón ojti, nej yej anitakajkayawa, wan nitamaka vida. Ayagaj wel asi kan ono' toTaj Dios siga ayá' moconfiarowa ipan nej.

⁷ Siga katka xine-ixmatikan, nō ankixmatiáj noTaj; iwán inán ankixmatija, iwán ankitákeja.

⁸ Felipe kijtoj:

—NoTeko, xinenextilikanwa' in toTaj, iwán ayo' máj nimitztajtantoskej.

⁹ Jesús kijtoj:

—Felipe, ikayay ninemi iwán amejemen, ¿iwán ayataj tine-ixmati? Yej ne-íta'ya, kita' nō toTaj; ¿te ígataj tine-ijliá iga manimitznextilikan toTaj?

¹⁰ ¿Ayá' ticredowa iga nej nisetito' wan toTaj iwán toTaj setito' wan nej? Yej nimitzijliáj, ayá' nejsan niktenchiwa, toTaj yej iwán nisetito', netajtolmaka. Nochi yej nikchiwa, yéjwa' in yej kichijto'.

¹¹ Xinecredokan iga nej nisetito' wan toTaj, iwán toTaj setito' wan nej; siga ayá' ancredowaj, xicredokan ipan yej ankitaj nikchiwa.

¹² Nimitznojma-ijliáj, yej necredowa, yawi no kichiwati yej nej nikchiwa; iwán yawi kichiwati majya sej que nej nikchij, iga nej nia kan ono' toTaj.

¹³ Iwán nochi yej ankitajtaniliskej toTaj iga anmoconfiarowaj nopan, nej nimitz-makaskej, iga ipoder toTaj mamonexti ipan nej yej iPiltzin.

¹⁴ Nej nikchivas nochi tesan amejemen annetajtaniliskej iga anmoconfiarowaj nopan.

Jesús kijtowa iga kititanis el Espíritu Santo

¹⁵ Jesús no kijtoj:

—Siga amejemen anechokiliáj, xikchiwakan ken nimitztekimakaj.

¹⁶ Iwán nia niktajtaniliti toTaj iga mamitztitanilikan se' yej mamitzpalewikán, iwán mamizyolchikawakan iga nochipa maono amowan:

¹⁷ inín iyEspíritoj Dios yej ijkonya nokta ken tanextiliá. Yej akixmatij Dios awel kiplaskej iyEspíritoj, iga ayá' kitaj iwán akixmatij; e' amejemen ankixmatij iga yéj ono' iwán amejemen iwán nochipa onos ipan amejemen.

¹⁸ Ayá' nimitzsenkokajtewaskej; niwí' sej iga nonos iwán amejemen.

¹⁹ Alín poliwi iga la gente ay'ya máj ne-itas, e' amejemen anne-itaskej; iwán iga nej nisato', amejemen no an-isatoskej.

²⁰ Íkuá' amejemen ankimatiskej iga nej nisetito' wan noTaj, iwán nej nisetito' iwán amejemen, iwán amejemen ansetitokej wan nej.

²¹ Yej kimati iwán kichíwa ken nitatekimaka, nesi iga nechokiliá nokta, iwán noTaj kichokilij inón yej nechokiliá iwán nej no nikchokiliá, iwán nimonextij iyixtaj kén nokta in nej.

²² Judas (ayéj yej kitokawiáj Iscariote) kijtoj:

—NoTeko, ¿te iga tia timonextiti no-ixtajmej iwán ayéj iyixtajmej la gente yej amitzixmatij?

²³ Jesús kijtoj:

—Yej nechokiliá, netajtolkaki; iwán noTaj yawi kichokiliti, iwán noTaj iwán nej niwitzej iga nisen-onokij wan yéj.

²⁴ Yej ayá' nechokiliá, ayá' netajtolkui; yej inán nemi nimitzijliáj ayéj nejsan nikyoka-ijtowa, sino que noTaj yej netitan netajtolmaka.

²⁵ 'Nemi nimitzijliáj nochi inín miej nóngo' amowan;

²⁶ e' iyEspíritoj Dios yej mitzyolchikawaj, yej toTaj mitztitaniliskej iga makikui notekipánol, yawi mitznexlilitij nochi, iwán mitzejlantiskej inewi yej nimitzijlijkej.

²⁷ 'Nej niaya, e' nikchivas iga xonokan tamelá. Ijkón iga amonoskej tamelá, ayéj ken onokej inomej yej ayá' kixmatij Dios. Amo ximoyolmiktikan niga ximajmawikan.

²⁸ Annekakíkeja iga nimitzijlijkej iga niaya, iwán niwí' sej iga nonoki iwán amejemen. Siga melá' iga annenekij, ampakiáj iga ankimati iga nia kan ono' toTaj iga yéj majya sej que nej.

²⁹ Inín áchtoya nimitzijliáj iga kuá' mochíwas, ximoconfiarokan pan nej.

³⁰ 'Ay'ya máj nitajtoj iwán amejemen; iga wí'ya Tzitzimi' yej mandarowa ipan inín tajli. Malej iga nej ni alín awel te nechíwiliá,

³¹ ijkón nokta yawi mochíwati, iga la gente yej ayá' kixmatij Dios, makimatikan iga nikpoxneki toTaj iwán nikchiwa ken iga yéj netekimá'. Ximoketzakan, matiákanya.

15

Imekayo uva iwán imajma'

¹ Kijtoj Jesús:

—Nejwa' kenkuá' imela'mekayo uva,* iwán noTaj kenkuá' yej kicuidarowa inón imekayo.

² Nomajma' yej ayá' takilyowij, kimajmachijchijwaj; e' yej kita iga taki, kitejtekilía imajmatzitzin kajkán kineki iga máj mataki.

³ Amejemen kenkuá' imajma' uva yej kitejtekilíjeja imajmatzitzin iwán anye'onókeja iga inón yej nimitzmachtijkej.

⁴ Ijkón xisetitokan iwán nej, ken nej nisetito' iwán amejemen. Ken ima' uva awel taki iséltisan siga ayá' salijto' ipan imekayo; ijkonsan no amejemen, awel ankichijwaj nité yej yekti, siga ayá' ansetitokej wan nej.

⁵ 'Nejwa' in uvajmeka', iwán amejemen imajma'. Yej setito' wan nej, nej nisetito' iwán yéj iwán poxsan taki. Siga ayá' amonokej nowan, awel ankichijwaj nité.

⁶ Yej ayá' setito' iwán nej, yawij kitajkalitij, iwán wakis ken tikita imajma' kuawi' yej monejnechkowa iwán kitatiáj.

⁷ 'Siga amejemej ansetitokej iwán nej, iwán ankichijwaj kensan nimitznexutilijkej, xiktajtanikan yej ankinekij iwán noTaj mitzmasukkej.

⁸ NoTaj poxsan kiweyimatiltiáj kuá' amejemen ankichijwaj yej yekti, iwán ijkón nesí iga annemela'tokaj.

⁹ Nej nimitzpoxchokiliáj ken noTaj nepoxchokiliá; nochipa xikchijwakan ken nimitzijliáj iga nimitzpoxchokiliáj.

¹⁰ Siga ankichijwaj ken nimitzijlijkej, nochipa nimitzchokiliskej, ijkón ken noTaj nechokiliá iga nikchiwa yej yéj netekimaka.

¹¹ 'Nimitzijliáj nochi inín iga xipaktokan ken nej, ijkón anmela'paktoskej.

¹² Ininwa' in nimitztekimakaj iga xikchijwakan: ximosepanchokilikan ken nej nimitzchokiliáj.

¹³ Ayagaj máj wel kinextij iga kichokiliá iyamigojmej sino que yejsan momaka iga mamiki iga yejemej.

¹⁴ Amejemen anmochijwaskej anoamigojmej siga ankichijwaj yej nimitztekimakaj.

¹⁵ Ay'ya nimitzijliskej iga annosiervoymej, iga siervo ayá' kimati yej kichijwa ipatrón. Nimitzijliáj iga anoamigojmej, iga nimitznexutilíjeja nochi yej noTaj ne-ijlij.

¹⁶ Ayéj amejemen yej annetapejpenkej; sino que nej yej nimitztapejpenkej iga nimitzijliáj iga xakan iwán xikchijwakan yej yekti ken tikita se uvajmeka' yej pox taki iwán itakilka ayá' nimanin palanis. Ijkón toTaj mitzmasukkej nochi yej ankitajtaniliskej iga anmoconfiarowaj pan nej.

¹⁷ Inín yej nimitztekimakaj iga xikchijwakan: iga ximosepanchokilikan sewo' iwán se'.

Yej ayá' kixmatij Dios kijiyaj Jesús iwán yej kitokaj

¹⁸ 'Siga yej ayá' kixmatij Dios mitzijiyaj, xikmatikan iga nej achto ne-ijiyakej.

¹⁹ Siga amejemen aya katka ankixmatiáj Dios, yej ayá' kixmatij Dios mitzchokiliayaj, ken kichokiliáj yej de yejemempasan. E' nej nimitztapejpenkej kan amonoyaj itzalan yej ayá' kixmatij Dios, inón iga yejemej mitzijiyaj iga ay'ya ankichijwaj ken yejemej.

²⁰ Xikejlamikikan inín yej nimitzijlijkej: "Nisé tekipanowani máj mandarowa que ipatrón." Siga nej ne-ijiyakej, amejemen no yawij mitzijiyatij; siga inomej kichijkej ken niknextilijkej, no kichijwaskej ken ankinextiliskej.

²¹ Nochi inín yawij mitzchijwilítij iga annetokaj, iga ayá' kixmatij yej netitan.

* 15:1 15:1 Xikita glosario "Uva".

22 'Siga ayá' niwítziá iga nikpowiliayaj notájtól, ayá' kimatiáj siga kichijtokej yej ayękti, e' inán awel kijtowaj iga ayá' kichijtokej yej ayękti.

23 Yej nej ne-ijiyá, nō kijiya noTaj.

24 Ayá' nešiá siga kichijtokej yej ayękti siga nej ayá' nikchijka iyixtajmej milagrojmej yej ayagaj wel kichíwa, e' kitákeja yej nikchij; e' malej ijkón, ne-ijiyaj iwán nō kijiya noTaj.

25 E' inín mochij iga mamochíwa ken ijkuilijto' ipan iley yejemej: "Ne-ijiyakej malej ayá' nemi nikchíwa yej ayękti."

26 'Nia niktajtaniłiti toTaj iga mamitztitanili iyEspíritoj. Inón iyEspíritoj mitz-palewiáj iwán mitzjolchikawaj iga mitznęxtiliáj yej mela'ciertoj de nej,

27 iwán amejemen nō ankipowaskej de nej, iga este kuá' pęwa' iga nij ninemi, ansenemikej nowan.

16

1 Jesús kijlij idiscipolojmej:

—Inín nimitzijliáj iga amo xikajtęwakān iga ximoconfiarokān ipan nej.

2 Yawij mitzkixtítij ipan amotiopamej, iwán kuá' agaj de yejemej mitzmiktiskej, yejemej kejlantoskej iga ijkón kichíwaj, nemi kichíwaj ken Dios kineki.

3 Inín kichíwaskej iga aya kixmatij toTaj niga nej.

4 Nimitzijliáj inín, iga kuá' ijkón mochíwas, xikejlamikikān iga nej nimitzijlįkeja.

Yej kichíwa el Espíritu Santo

'Inín animitzijlikej achto iga nonoya amowan.

5 E' inán nia iga manono iwán yej nejtitan; iwán nisé de amejemen ayá' nejtani kan nia.

6 Majwa', amoknōmatikej iga yej nimitzijlikej.

7 E' ayá' nimitzkajkawaj: yekti iga manía, iga siga ayá' nia, el Espíritu Santo yej mitzjolchikawaj ayá' wí' iga maonoki amowan; e' siga nia, nia nimitztitanilítij.

8 Kuá' yéj wí', yawi kinęxtilítij la gente iga kichijtokej yej ayękti iwán kinęxtiliskej iga ono' se ojtij kan ye'nemilo iwán iga Dios yawi tajuzgaroti.

9 Kichijtokej yej ayękti iga ayá' moconfiarowaj nopan;

10 kimatiskej katiapa in ye'ojtij iga nej nia kan ono' toTaj, iwán amejemen ay'ya anne-itaskej.

11 Kimatiskej iga Dios yawi tajuzgaroti, iga yej mandarowa noyan ipan inín tajli óno'ya iga yawij kicastigarotij.

12 'Majo' nimitzijlijnekij, e' amejemen inán aya wel ankentenderowaj.

13 Kuá' wí' iyEspíritoj Dios, yéj mitzmachtiskej nochij yej mela'ciertoj, iwán ayá' tajtoj kensan yéj kineki, yawi kijtotij inewi yejsan kikakis, iwán yawi mitzmatiltítij nochij yej mochíwas.

14 Yéj yawi neweyimatiltítij, iga kikuis yej nej notájtól, iwán mitznęxtiliskej amejemen.

15 Inewi yej kipiá toTaj, notatki nō; inón iga nikijtoj iga el Espíritu kikuis notájtól iwán mitznęxtiliskej amejemen.

Yej moknōmatij, pakiskej

16 'Alín poliwi iga ay'ya ane-itaskej, e' panoj se' alín tiempo anyawij sej anne-itatij iga nia kan ono' toTaj.

17 Iwán sekin idiscipolojmej mosepantajtankej se' iwán se':

—¿Ix te an te-ijlijneki iga te-ijliá? "Alín poliwi iga ay'ya ane-itaskej, e' panoj se' alín tiempo anyawij sej anne-itatij", iwán te iteki on, "Nia kan ono' toTaj."

18 ¿Te an kijtojneki in inón "alín tiempo"? Ayá' tikmatij de te nemi tajtowa.

19 Jesús kimati' iga kitajtannisnekiáj, iwán kijlijkej:

—Nej nimitzijlijkej iga poliwi alín iga ayo' anne-itaskej iwán panoj se' alín tiempo sej anne-itaskej. ¿Ix inín in yej anmotajtantokej amejemen?

20 Nimitznojma-ijliáj iga anyawij anchokatiw iwán anmoknoqmatiskej, e' yej akixmatij Dios yawij pakitij. E' malej iga anmoknoqmatitoskej, anyawij ampakitij.

21 Kua' se siwa' yawi taonoltiti, pilkualoto', iga ási'ya hora; e' kua' nacéroja xolo' kelkáwaya iga pilkualo', iga pákto'ya iga kíta'ya ixolo'.

22 Ijkón no amejemen amoknoqmatij inán; e' nej nimokuepas iga nimitzitakij sej, iwán anyolpakiskej, iwán ayagaj wel mitzkawaltiskej iga ampakij.

23 'Ipan inón día ay'ya anetajtaniskej nité. Nimitznojma-ijliáj iga toTaj yawi mitzmakatij inewi yej xiktajtanilikán iga anmoconfiarowaj ipan nej.

24 Este inán ayá' nemi ankitajtaniw nité ipan notoka'; xiktajtanikan, iwán mitz-makaskej iga ximela'pakikan.

Jesús kitaniliá nochi yej ono' ipan inín tajli

25 Jesús kijtoj:

—Nimitzijlijkej nochi inín kan ximixkuítikan, e' yawi asiti hora iga ay'ya nimitz-machtiskej kan ximixkuítikan, iga nimitzmela'tatapowiskej de toTaj.

26 Inón día amejemen ankitajtaniliskej ipan notoka', iwán ayá' nikijtowa iga nia niktajtaniliti toTaj iga amejemen,

27 iga toTaj mitzpoxchokiliáj. Mitzchokiliáj iga amejemen annechokiliáj, iwán ankidredojkej iga nej niwalaj de Dios.

28 Nikisa' iyixtaj toTaj iga niwalaj ipan inín tajli, e' inán nikajtewa inín tajli iga nia sej kan ono' toTaj.

29 Iwán idiscipolowmej kijtojkej:

—Inán sí nemi anne-ijliáj yej wel nikentenderowaj, ayejo' kan manimixkuítikan.

30 Inán nikitaj iga nochi tikmati, iwán ay' kineki iga agaj mamitzajtani, inón iga nicredowaj iga tiwalaj kan ono' Dios.

31 Jesús kijtoj:

—¿Inán ankidredówaja?

32 Pues ásiya la hora, iwán inanya nokta kua' amejemen ampapayiniskej iwán nijnijiga anyaskej, iwán annesenkokajtewaskej. E' ayá' noselti nonos, toTaj ono' nowan.

33 Nimitzijliáj inín iga xonokan tamelá iga ansetitokeja nowan. Ipan inín tajli amejemen yawij mitziknochiwatij; e' xiksentalikan amoalmaj ipan nej, nej niktanilija nochi yej ono' ipan inín tajli.

17

Jesús oradowa iga idiscipolowmej

1 Kua' tami' inín kijtoj, Jesús tachá' cielojkbapa iwán kijtoj:

—NoTaj, ási'ya hora. Xikweyimatilti moPiltzin, iga nej yej moPiltzin no manim-itzweyimatilti.

2 Puej tej tikchij iga moPiltzin makipiá poder ipan inewi gente, puej tej tikmá' iga wel makijto iga nochi yej tej tikmá' nochipa maonokan wan tej.

3 Iga se maono nochipa mowan, kineki mamitzixmati, tej yej moseltisan timela'Dios, iwán nej Jesucristo yej tej tiktitan.

4 'Nej nimitzweyimatiltija nij ipan inín tajli, iwán niktámija yej tinețitan manikchiwaki.

5 NoTaj, inán xinemaka inón poder yej nikpiaya kua' nonoya mowan kua' aya teyá tajli.

6 'Inimej yej tiktapejpen ipan inín tajli iwán tinemá' iga manetokakan, nikmatiltíjkeja a'yéj tej. Tejpa katka motatki, iwán tej tinemá', iwán kichijkej ken kijtowa motájtól.

7 Inán kimatij iga inewi yej nikpiá, tej tinemá'.

8 Puej nikpowilij motájtól yej tej tinemá', iwán yejemen kiye'kuikej. Kicredójkeja iga tej nokta tinejtán.

9 'Nimitztajtaniliá iga yejemen; ayá' nimitztajtaniliá iga yej ayá' mitzixmatij, sino que iga inomej yej tinemá' iga tej motatki.

10 Inewi yej notatki, tej nō motatki, iwán yej motatki, notatki nō; neweyimatiltiáj iga yejemen moconfiarowaj ipan nej.

11 'Nej ay'ya máj nonos ipan inín tajli; e' yejemej kena, káwijo' ipan inín tajli, iwán nej nia iga manono mowan. NoTaj yej mitzajasi iga mamitzweyimatiltikan, iga mopoder xikomemawi yej tinemá', iga maonokan sesan iyalmajmej kensan tej iwán nej.

12 Kua' nonoya iwamej ipan inín tajli, nicuidarowaya iga mopoder inomej yej tej tinemá', iwán nikomemawiyayaj. Iwán nisé de yejemen apoliwi', petz inón yej walaj iga yawi mela'poliwiti, iga mamochiwa ken kijtowa kan ijkulijto' motájtól.

13 'Inán nia kan tej tono'; iwán nikijtowa inín miej nóngo' ipan tajli, iga yejemej nō mapakikan ken nej nipakto'.

14 Nej nikpowilíjkeja motájtól, e' yej amitzixmatij kijiyaj yej mitzixmatij, iga yejemej ayo' kichiwaj ken yej ayá' mitzcredowaj, kensan nej nō ayá' nikchiwa ken yej ayá' mitzcredowaj.

15 Ayá' nimitztajtaniliá iga xixixti ipan inín tajli, sino que xikmanawikan iga Tzitzimi' amo makina'techo yejemej.

16 Ijkón ken nej ayá' nikchiwa ken yej amitzcredowaj, yejemen nō ayá' kichiwaj ken yej amitzcredowaj.

17 Motájtól mela'ciertoj; xikchiwa iga kua' kikakij, makisentalikan iyalmajmej iga makichiwakan ken tej tikneki.

18 Ken nej tinejtán kan onokej yej ayá' mitzixmatij, ijkón nō niktitanij yejemen kan onokej yej ayá' mitzixmatij.

19 Niksentaliá noalmaj iga manikchiwa ken tej tikneki. Nikchiwa iga yejemen, iga yejemej nō makisentalikan iyalmajmej iga makichiwakan ken kijtowa motájtól yej mela'ciertoj.

20 'Ayá' nimitztajtaniliá iga yejémejsan, nō iga yej necredóskejo' kua' kikakiskej motájtól yej kipowaskej.

21 Nimitztajtaniliá iga yejemej maonokan sesan iyalmajmej kensan tej tinoTaj, tisetitokej. Iwán makipiakan sesan iyalmajmej ipan tejemej, iga yej aya mitzixmatij makicredokan iga tej tinejtán.

22 Nikmakakej inonsan poder yej tej tinemá', iga maonokan ken sesan, ijkón ken tej iwán nej tisetitokej.

23 Nej nono' ipan yejemen, iwán tej tono' ipan nej, iga yejemej mamela'setiakan, iwán ijkón yej ayá' mitzixmatij, makimatikan iga tej tinejtán, iwán tikpoxchokiliáj yejemej kensan nej tinechokiliá.

24 'NoTaj, inimej yej netokaj, tej tinemá', nikneki maonokan kan nej nonos, iga makitakan inón weyipoder yej tinemá'; iga tinechokilij desde kua' aya mochiwa inín tajli.

25 NoTaj, yej nochipa tikchiwa yej yekti, yej amitzcredowaj, ayá' mitzixmatij; e' nej nimitzixmati, iwán inimej yej netokaj kimatij iga tej tinejtán.

26 Niknextilíjkeja a'yéj tej, iwán ijkón nia nikchijtoti, iga ken tej tinechokiliá, ijkonsan nō yejemen makichokilikan sekin iwán masetitokan wan nej.

18

Kikitzkiáj Jesús

¹ Kua' tami' inín kijtoj, Jesús kisa' iwán idiscipolomej iga yajkij iyikampa atzin yej itoka' Cedrón. Ompa onoya se huerto kan Jesús kala' iwán idiscipolomej.

² Iwán Judas yej yawi kinextiti Jesús iga makikitzkikan, no kixmatia inón huerto iga mia' vej Jesús ompa monechkoj iwán idiscipolomej.

³ Iwán Judas asiko iwán komati soldadojmej iwán sekin policiyajmej* yej tacuidarowaj weyitiopan yej kititankej ijefejmej sacerdotejmej iwán fariseojmej, kinentiayaj iyepadajmej,† iwán mechomej iwán candilmej.

⁴ E' Jesús kimatiaya te yawij kichiwilitij, iwán tatajtan:

—¿Ayéj ankitemowaj?

⁵ Yejemen kijtojkej:

—Jesús de Nazaret.

Jesús kijtoj:

—Nejya nokta.

Judas yej nemi kinextia Jesús iga makikitzkikan, ompa no onoya iwán yejemej.

⁶ Kua' Jesús kijtoj: “Nejya nokta”, tzincholoykej iwán wejwetzikej este ipan tajli.

⁷ Jesús sej tatajtan:

—¿Ayéj ankitemowaj?

Yejemen kijtojkej:

—Jesús de Nazaret.

⁸ Jesús kijtoj:

—Nimitziyljkeja iga nej nokta. Siga nej annetemowaj xikajtewakanya inimej iga mayakan.

⁹ Inín mochij iga mamochiwa yej Jesús kijlij iTaj: “Yej tinemá', nisé ayá' nikpoloj.”

¹⁰ Iwán Simón Pedro kipiaya se espada, kikixtij, iwán kitekilij inakas yej iladojpa iye'ma' se yej itoka' Malco, yej itekipanowani ijefej sacerdotejmej.

¹¹ E' Jesús kijlij Pedro:

—Xikaki sej moepadaj pan ikajlo'. Siga toTaj kinekis iga mane-iknochiwakan, ¿ix ayá'taj mane-iknochiwakan?

Jesús ono' iyixtaj ijefej sacerdotejmej.

¹² Iwán soldadojmej iwán icomandantejmej iwán judiyojmej ipoliciyajmej, kikitzkijkej Jesús iwán kilpijkej.

¹³ Kiwigakej ichan Anás yej imontaj Caifás, yej inón año onoya iga ijefej sacerdotejmej.

¹⁴ Inín Caifás inonsan yej kijlij judiyojmej iga máj yekti mamiki sesan taga' iga inochi gente.

Pedro kijtowa iga akixmati Jesús

¹⁵ Simón Pedro iwán se' discípulo kitokatiayaj Jesús. Inón se' discípulo kixmatia ijefej sacerdotejmej, inón iga kala' iwán Jesús ipan ipatioj ijefej sacerdotejmej.

¹⁶ E' Pedro kawí' kaltenoj. Inón iga inón sewo' discípulo yej kixmati ijefej sacerdotejmej kisa' iwán tajtoj iwán takotzin yej tacuidaroytoya pan kalten, iwán ijkón iga wel kala' Pedro.

¹⁷ Takotzin kitajtan Pedro:

—¿Ayéj tej se idiscipoloj Jesús?

Pedro kijtoj:

—Ayéj, ayéj nej.

* **18:3 18:3** Xikita glosario “Policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan”. † **18:3 18:3** Xikita glosario “Espada”.

18 Puej sektaj katka, tekipanowañimej iwán policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan, titalkkej, iwán ompa moskojtoyaj. Pedro nõ ompa ejkatoya iwamej iga moskojtoya.

Ijefej sacerdotejmej kitajtani Jesús

19 Ijefej sacerdotejmej pewa' kitajtani Jesús iga de te tamachtiaya iwán aja'yéj idiscipolorejmej.

20 Jesús kijtoj:

—Nej nitajtoj iyixtaj nochi gente; nochipa nitamachtij tiopamej iwán ipan weyitiopan yej ono' Jerusalén kan monechkowaj nochi judiyorejmej, iwán até nikichtaka-ijtoj.

21 ¿Te iga nej tinetajtani? Xiktajtani yej nekakikej, iwán yejemen makijtōkan te nikijtoj. Yejemen kimatij te nikijtoj.

22 Kuá' Jesús kijtoj inin, se policía yej kicuidarowa weyitiopan, yej ompa onoya, kixaygatatzin, iwán kijlij:

—¿Ijkōn tiktenkuepiliá ijefej sacerdotejmej?

23 Jesús kijtoj:

—Siga ayompa nitajtoj, xikijto te nikijtoj yej ayēkti; e' siga ompay ken nikijtoj, ¿te iga nemi tinemaga?

24 Iwán Anás kititan Jesús, ilpitiajki kan mandarowa Caifás, yej ijefejpa sacerdotejmej.

Pedro sej kijtowa iga ayá' kixmati Jesús

25 Mie j Pedro ómpasan ejkatoya iga moskojtoya titenoj, kitajtankej:

—¿In tej ayéj se idiscipolorej Jesús?

Pedro kijtoj iga ayá' kixmati Jesús, kijtoj:

—Ayá', ayéj nej.

26 Iwán kitajtan itekipanowani ijefejpa sacerdotejmej ipariētej inōn taga' yej kinagastajkolojka Pedro:

—¿Ix animitzita' iga iwān tonoya ipan huerto?

27 Pedro kijtoj sej iga akixmati, iwán íkuá'ya takuiga' kayo.

Jesús ono' iyixtaj Pilato.

28 Iwán kikixtijkej Jesús ichan Caifás iga kiwigakej ipan palacio kan ono' gobernador yej itōka' Pilato. Íkuá' tanēstiwitziayay, judiyorejmej ayá' kalakikej ipan palacio igaki' wel kimopaj‡ iga ompa onokej yej ayéj judiyorejmej, iwán ijkōn awel cenarowayaj pan iyilwi la Pascua.

29 Inōn iga Pilato kisa' iga tajtoj iwamej; iwán kijtoj:

—¿In inin taga' te kichij yej ayēkti?

30 Yejemej kijtojkej:

—Siga inin katka ayá' kichij yej ayēkti, ayá' katka nimitzwajliguiliayaj.

31 Pilato kijtoj:

—Xikuigakan amejemen iwán xikchiwilikan ijkōn ken tatekimaka amoleymej.

Judiyorejmej kijtojkej:

—E' nejemej nijudiyorejmej nemandarówajsan§ nõ iwán awel nitatekimakaj iga agaj mamiki.

32 Ijkōn mochij yej Jesús kijtoj iga ken iga yawi mikiti.

33 Pilato sej kala' ipan palacio, kinōtza' Jesús iwán kitajtan:

‡ 18:28 18:28 Se judío yej onoya wan agaj yej ayéj judío awel kikuaya inōn cena yej kijliá la Pascua iga kijtojkej iga yej ayéj judío, Dios akiye'ita, wan ken kimopa iga sen-onokej iwān. Inōn iga akalakiáj ipan palacio iga Pilato ayéj katka judío. § 18:31 18:31 Romānojmej mandarowayaj ipan ital judiyorejmej.

—¿Ix tejsa in irrey judiyojmej?

³⁴ Jesús kijtoj:

—¿Ix pan tejsan ijkón tinetajtani o agaj mitztatapowij de nej?

³⁵ Pilato kijtoj:

—Tikmati iga ayéj nijudiyoj. Yejs mogéntejsa iwán ijefejmej sacerdotejmej mitzkawakoj nij no-ixtaj. ¿Tetaj tikchij yejs ayékti?

³⁶ Iwán Jesús kijtoj:

—Kañ nirreinarowa ayéj ipan inín tajli. Siga ijkón katka, yejs netokaj wel nemanawiyaj iga amo manekitzkikan judiyojmej. E' norreinoj ayá' ono' nigaj.

³⁷ Iwán Pilato kijtoj:

—¿In tejtaj se rey?

Jesús kijtoj:

—Nejs nirrey, ken tej tikjowa. Nejs inón iga ninaceroj iwán niwalaj ipan inín tajli iga nikjtoke yejs melá' nokta. Nochi yejs kixmatij iwán kjtowaj yejs mela'ciertoj, netajtolkakij.

³⁸ Pilato kijtoj:

—¿Te iteki in yejs mela'ciertoj?

Mojtowa iga miki Jesús

Kuá' tami' kitajtajan, Pilato sejs kisa' iga tajtoto iwán judiyojmej, iwán kijtoj:

—Nejs ayá' nikasiliá siga inín taga' kichij yejs ayékti.

³⁹ E' amejemen nochipa ankitekimajkawaj se preso kuá' iyilwiyo la Pascua, zinán, ix ankinekij manikmajkawa irrey judiyojmej?

⁴⁰ Iwán sejs nochi tzajtzikej:

—¡Inón amo xikmajkawa! ¡Xikmajkawa Barrabás!

E' Barrabás sejs yejs tachteki.

19

¹ Iwán Pilato tatekimá' iga makimagakan Jesús.

² Soldadojmej kitajlijkej ipan itzontekon Jesús se corona* de witzti yejs kiyawalchijkej iwán kakiltijkej se tzótzol yejs este ken tata'chapoti'.

³ Iwán kina'tejojkej iga kijltoj:

—¡Nimitzweyimatiltiáj tej iRrey judiyojmej!

Iwán kixaygatatzinkej.

⁴ Pilato kisa' sejs, iwán kijtoj:

—Ta' xikitakan, nikixtij iga xikmatikan iga ayá' nikasiliá siga kichij yejs ayékti.

⁵ Iwán kisa' Jesús iwán icoronaj yejs chijto' iga witzti ipan itzontekon iwán kakijtiaya tzótzol yejs chilti' yejs este achapoti'. Pilato kijtoj:

—¡Nija ono' in inín taga'!

⁶ Kuá' kitakej ijefejmej sacerdotejmej iwán policiyajmej, pewakej iga tzajtzikej:

—¡Xikmikti ipan cruz! ¡Xikmikti ipan cruz!

Pilato kijtoj:

—Puejs xikuigákanya iwán xikmiktikán ipan cruz amejemen, nejs ayá' nikasiliá siga kichij yejs ayékti.

⁷ E' judiyojmej kijtojkej:

—Nejemén nikpiáj se ley, inón ley kjtowa iga yawi mikiti, iga igánajsan mojliaya iga yéj iPiltzin Dios.

⁸ Kuá' inín kika' Pilato, majya majmawi'.

⁹ Kala' sejs al palacio iwán kitajan Jesús:

* 19:2 19:2 Xikita glosario "Corona".

—¿Kántaj in tej močan?

E' Jesús até kijtoj.

¹⁰ Iwán Pilato kijtoj:

—¿Iwán ayá'taj tinenotza? ¿Ix ayá' tikmati iga nej wel nitatekimaka iga mamitzmiktikan ipan cruz iwán wel nō nimitzmajkawa?

¹¹ Jesús kijtoj:

—Awel tikchiwa nité ipan nej siga Dios ayá' kineki; inón iga yej nij nekawakoj mo-ixtaj, máj kichijkej yej ayékti que tej.

¹² Desde íkuá' Pilato kitemowaya ken iga makimajkawa Jesús; e' judiyojmej tzajtzej:

—¡Siga tikmajkawa, tej ayéj iyamigoj el rey César!† ¡Nochi yej mochiwa rey, mochiwasneki iyenemigoj el rey César!

¹³ Kuá' Pilato inín kiká', tatekimá' iga makixtikán Jesús, iwán Pilato motalij ipan iweyi-asientoj kan mandarowa, ompa kan ipan hebreo itoka' Gabata, yej kijtojneki piso de te'ti.

¹⁴ Inón mochiw kuá' kipolowaya se día iga mochiwa iyilwi la Pascua, ken tajkodía. Iwán Pilato kijlij judiyojmej:

—¡Nigaj ono' amorrey!

¹⁵ E' yejemen tzajtzej:

—¡Mamiki! ¡Mamiki! ¡Xiclaváropa ipan cruz!

Pilato tatajtán:

—¿Ix nikhiktiá ipan cruz amorrey?

E' ijefej sacerdotejmej kijtoj:

—Nejemen ayá' nikpiáj se' rey, petz iséltisan rey César.

¹⁶ Iwán pilato kentregaroj Jesús iga makimiktikan ipan cruz, iwán yejemej kiwigakej.

Jesús kiclavárowaj ipan cruz

¹⁷ Iwán Jesús kisa', kiwigaya icruz iga yajki kan itoka' Kuaomi', ipan hebreo kijliáj Gólgota.

¹⁸ Ompa kiclavárojkej Jesús ipan cruz. Nō kiclavárojkej itenōj ome tajtaga' ipan sejsé icruz, se de cada lado, Jesús onoya tatajkoyan.

¹⁹ Pilato tatjtán iga makitalilitij se tajkuílol ipan icruz, yej kijtowaya: “JESÚS DE NAZARET, IRREY JUDIYOJMEJ.”

²⁰ Kan kiclavárojkej Jesús ipan cruz, na'san weyi-altepe' Jerusalén, inón iga mia' judiyojmej kitajtojtijkej inón tajkuílol yej ikuilijtoya ipan hebreo, ipan griego iwán ipan latín.

²¹ Inón iga ijefejmej sacerdotejmej kijlijkej Pilato:

—Amo xikijkuilo “iRrey judiyojmej”; máj yékti xikijkuilo “Inín mojliá iga iRrey judiyojmej.”

²² E' Pilato kijtoj:

—Yej nikijkuíloja, ijkonya makawi.

²³ Kuá' kiclavárojkeja Jesús ipan cruz, nawí soldadojmej morrepartiwilijkej itzotzolmej Jesús. Ijkón nō kichijwayaj wan isotantzótzol, e' como inón tzótzol ayá' sasalijtoya, sesan iga ijkijtoya desde ajko wan este tani,

²⁴ soldadojmej mosepan-ijlijkej:

—Amo matiktatzayanakan; matik-rifarokan iga matikitakan a'yéj kikuis.

Ijkón mochiw ken ikuilijto' itajtōl Dios kan kijtowa: “Motatajkolowilijkej notzótzol iwán kirrifárojkej nosotantzótzol.”‡ Ijkón kichijkej soldadojmej.

† 19:12 19:12 Xikita glosario “César”. ‡ 19:24 19:24 Sal 22:18

²⁵ Iye' Jesús iwán isiwa-ikn̄in iye' onoyaj it̄enōj cruz kan Jesús onoya, nō onoyaj María yej isiwa' Cleofas iwán María Magdalena.

²⁶ Kuā' Jesús kita' iye' iwán iná' ono' idiscípuloj yej máj kichokiliaya, kijlij iye':

—Nomáj, inepa xikita ken mopiltz̄in.

²⁷ Iwán kijlij inón idiscípuloj:

—Xikneki noye' ken moye'.

Iwán desde íkuā', íchan inón discípulo ki-omemawij María.

Miki Jesús

²⁸ Kuā' nochi panōj in̄in, Jesús kimati' iga nóchiya mochij, iwán iga mamochiwa ken ijkuilijto', kijtoj:

—Nataneki.

²⁹ Ompa onoya se jarro yej t̄entoya iga xoko'v̄inoj, iwán kapachojkej tejté yej ken ichka' ipan xoko'v̄inoj, iwán kilpijkej ipan se imā' kuawi' yej itoka' hisopoš iwán kitenwiltijkej iga makichichina.

³⁰ Kuā' Jesús konij xoko'v̄inoj, kijtoj:

—Móchija nochi.

Iwán motzompiloj, íkuā'ya migui'.

Se soldado kisolowa Jesús isekatan iga ilanzaj

³¹ Kipolowaya se día iga mochīwa iyilwi la Pascua, iwán judiyojmej ayá' kinekiáj iga animajmej makawikan ipan icruzmej ipan día sábado, iga inón día kipoxweyimatiáj. Inón iga kijlijkej Pilato iga matatekimaka iga makipojpostekilikan iyikximej yej onokej ipan icruzmej iga máj niman̄in mamikikan iwán makitemowikanya.

³² Iwán soldadojmej yajkij, iwán kipopostekilijkej iyikximej yej achto taga', iwán se' taga' yej onoya nō ipan icruz iná' Jesús.

³³ E' kuā' kinā'tejojkej Jesús, kitakej iga m̄ikto'ya, inón iga ayá' kijikxipostekikej.

³⁴ E' se soldado kisolōj isekatenōj iga ilanzaj, iwán kisa' esti iwán a'ti.

³⁵ In̄in kipowa yej kita', iwán ijkonya ken kijtowa, yéj kimati iga ijkonya nokta yej kijtowa iga amejemen nō xicredokan.

³⁶ In̄in mochij iga mamochiwa ken ijkuilijto': "Ayá' kipopostekilijkej nisé iyomiyo."

³⁷ Iwán se' kan ijkuilijto' itájt̄ol Dios kijtowa: "Kitaskej yej kisolōjkej."

Kitokaj Jesús

³⁸ Kuā' nochi in̄in mochij, José yej ichan altepe' Arimatea, kitajtanilij Pilato iga wel makiwiga icuerpoj Jesús iga makitoka. José nō kitokaya Jesús, malej iga ichtákanan iga kimajmawiliaya judiyojmej. Pilato kijlij iga wel kiwiga' icuerpoj Jesús, iwán José yajki kikuito.

³⁹ Asi' nō Nicodemo yej se yówal yajka tajtotoya iwán Jesús, kiwajli' ken treinta kilos yej ajwiya', nelijto' iga mirra iwán áloes.*

⁴⁰ Ijkón iga José iwán Nicodemo kikuikej icuerpoj Jesús, iwán kikikimilōjkej iga venda yej kakalijto' iga yej ajwiya', ken iga kitekichīwayaj judiyojmej iga kitokaj animajmej.

⁴¹ Ompa kan kimiktijkej Jesús ipan cruz onoya se huerto, iwán ipan huerto onoya se animajtexapo'† yej kichíjkejo', kan aya agaj kitokaj.

⁴² Ompa kakijkej icuerpoj Jesús, iga inón animajtexapo' nā'san onoya, iwán p̄ewasnekiáj inón día kuā' mosewiáj judiyojmej.

§ 19:29 19:29 Xikita glosario "Hisopo". * 19:39 19:39 Mirra iwán áloes kikuikej iga kembalsamarowaj animaj.

† 19:41 19:41 Xikita dibujo pan página 266.

20

Ojpa-isa Jesús

¹ Ipan domingo, María Magdalena yajki isájpasan posantoj, kua' takómi-o'; iwán kita' iga ay'ya teyá weyite'ti yej kitentzaktoya animajtexapo'.*

² Iwán motalojtiajki kan ono' Simón Pedro iwán se' discípulo, inón yej Jesús kipoxchokiliaya, iwán kijlijkej:

—¡Kichtékkeja toTēko ompa kan onoya ipan animajtexapo', iwán inán atikmatij kan kiwigakej!

³ Pedro iwán sewo' discípulo yajkij kan ono' animajtexapo'.

⁴ Iyomextimej mosentalojtiajkij; e' sewo' motaloj máj nimanín que Pedro iwán máj achto asi' kan ono' animajtexapo'.

⁵ Iwán motoloj iga kitachilij, iwán kita' iga ompa ono' tzotzolmej yej iga kikimilijtoya Jesús, e' inón discípulo ayá' kala' este ta-ijti'.

⁶ Iwán Simón Pedro asi' nō iwán kala' ipan animajtexapo'. Yéj nō kita' iga ompa ono' tzotzolmej,

⁷ iwán tzótzol yej iga kikuakimilojkej Jesús, ay'ya onoya sekan iwán se' tzotzolmej, iyokay kimilijtoya.

⁸ Iwán kala' ipan animajtexapo' se' discípulo yej achto asi' iwán kita' nō yej mochij iwán kicređoj.

⁹ Puej aya kentenderowayaj yej kitojwa itájtōl Dios iga Jesús ojpa-isas kan miktos.

¹⁰ Iwán inomej discipolojmej yajkij sej ichamej.

Jesús kixnextiliá María Magdalena

¹¹ E' María chokatikawi' fuera itenōj animajtexapo' iwán motoloj iga tachá' xapo-ijti'.

¹² Iwán kita' omen angelejmej yej este ijichkati' itzotzolmej, ejewatokej kan kitalkaj icuerpoj Jesús; se ewato' kan katka ikuapan iwán se' iyikxitan.

¹³ Angelejmej tatajtankej:

—In tej, ¿te iga tichokato'?

Yéj kijtoj:

—Iga kiwigakej noTēko, iwán anikmati kan kikawatoj.

¹⁴ Tami' kijtoj inín, kua' tachá' itepotztajpa, ompa kita' Jesús, e' ayá' kimatiá siga Jesús.

¹⁵ Jesús kitajtan:

—In tej, ¿te iga tichokato'? ¿A'yéj tiktemowa?

Yéj kijtoj anka yej kicuidarowaya huerto, iwán kijlij:

—Nokój, siga tej tikuiga' animaj, xine-ijli kan tikawato iga maniá manikuiti.

¹⁶ Iwán Jesús kijlij:

—¡María!

Yéj mokuropa' iwán kijlij ipan hebreo:

—¡Raboni! —yej kijtojneki Tamachtiani.

¹⁷ Jesús kijtoj:

—Xinemajkawa iga aya nitejkawi kan ono' noTaj. E' xaj iwán xikijli nokniwan iga nia kan ono' noTaj iwán amoTaj nō amejemen, noDios iwán amejemen nō amoDios.

¹⁸ Iwán María Magdalena yajki kimatiltito discipolojmej iwán kijtoj:

—Nikita' toTēko.

Iwán kijlijkej nochi yej toTēko kijtoj.

Jesús kixnextiliá idiscipolojmej

* 20:1 20:1 Xikita dibujo p.

¹⁹ Inonsan domingo, kuá' tayoway, discipolomej nechkatoyaj iwán kaltzaktoyaj iga kimajmawiliayaj judiyojmej. Jesús kala' iwán moketza' itajkoyan discipolomej, iwán kijtoj ijkín:

—¡Tamelá xonokan!

²⁰ Tami' kijtoj inín, kinextilijkej kan kisolojkej, ipan imamej iwán iseكاتenoj. Iwán yejemen pakikej kuá' kitakej toTeko.

²¹ Iwán Jesús kijtoj sej:

—Tamelá xonokan. Ijkón ken toTaj neġitan, nej nō nimitztġitanij amejemen.

²² Iwán Jesús kipġitza' yejemen, iwán kijtoj:

—Manimitzmaġakanya iyEspġiritoj Dios.

²³ Yej amejemen ankiperdonarowiliskej agaj yej kichij yej ayekti, Dios nō kiperdonaroj; yej ayá' ankiperdonarowiliskej, inón Dios nō ayá' kiperdonaroj.

Tomás kita toTeko iga ojpa-isa'ya

²⁴ E' Tomás se de inomej doce idiscipolomej, yej kijliayaj Kuġtej, ayá' ompa onoya kuá' asi' Jesús.

²⁵ Iwán sekin discipolomej kijlijkej:

—Nikitákeja toTeko.

E' Tomás kijtoj:

—Siga ayá' nikitaliá imamej kan panoj claġvojmej, iwán ayá' nikakiá nomájpil kan kisoloj claġvojmej, iwán siga anikakiá noma' kan kisolojkej iseكاتan, ayá' nicredowa.

²⁶ Kuá' panoj ocho días, discipolomej sej nechkatoyaj kaliġti', iwán íkuá' Tomás ompa nō onoya. Malej iga tzajtzaktoya kalten, e' Jesús kala', moketza' tajkoyan kan onokej yejemen iwán ijkín kijtoj:

—Tamelá xonokan.

²⁷ Iwán kijlij Tomás:

—Xikaki nigaj momájpil, iwán xikita nomamej; iwán xikuajliga moma' iwán xikaki noseكاتan. Amo xiyoltakuakti', sino que xicredo ipan nej.

²⁸ Iwán Tomás kijtoj:

—¡TinoTeko iwán tinoDios!

²⁹ Jesús kijtoj:

—Tomás, inán ticredowa iga tine-ita'. ¡Pakij yej necredowaj malej iga ayá' ne-itaj!

Tejas in inín libro

³⁰ Jesús kichijo' mia' milagro iyixtaj idiscipolomej, e' ayá' ijkulijto' ipan inín ama'.

³¹ E' inín mo-ijkulioj iga xicredokan iga Jesús in Cristo, iPiltzin Dios, iga anxicredowaj ipan yéj, wel nochipa xonokan wan Dios.

21

Jesús kixnextiliá siete idiscipolomej

¹ Kuá' tami' inín, Jesús kixnextilij sej idiscipolomej ipan lagunajten. Inón laguna itoġa' Tiberias. Ijkín kichij:

² Sekan onoyaj Simón Pedro, Tomás yej kijliayaj Kuġtej, Natanael yej de Caná del estado de Galilea, ipilowan Zebedeo iwán sewo' máj omen discipolomej.

³ Simón Pedro kijtoj:

—Nia nitopojmati.

Yejemej kijtojkej:

—Niejemej nō niawij mowan.

Tejkajkej ipan se ákal, iwán yajkij; e' inón yówal ayá' kikġtzkijkej nisé.

⁴ Kuá' tanestiwġziayay, Jesús nesiko ipan aġen, e' idiscipolomej ayá' kimatiáj siga yéj.

⁵ Iwán Jesús kijtoj:

—Nokniwán, ¿ix achá ankikitzkijkej topoj?

Yejemén kijtojkej:

—Ni se.

⁶ Iwán Jesús kijtoj:

—Xikmotakan amorredej iladoj moye'kampa amoákal iwán ankikitzkiskej.

Ijkón kichijkej, iwán ay'ya wel kikixtiayaj redej iga komati topoj kipiaya.

⁷ Iwán inón discípulo yej Jesús kipoxchokiliaya, kijlij Pedro:

—¡Inonwa' toTeko!

Kua' kika' Simón Pedro iga toTeko, motaajakij, iga ayá' kakijtoya itzótzol, iwán momota' atampa.

⁸ Sekin discipolomej asikej ipan playa iwán ákal, kitilantiajkij redej yej kipiaya komati topojmej, puej onoyaj ken cien metros iga aten.

⁹ Kua' temójkeja ipan ákal kasitoj Jesús kipiá pan iwán nemi kixka se michin pan tékol.

¹⁰ Jesús kijtoj:

—Xikuajligakan achi topoj yej ankikitzkijkejo'.

¹¹ Simón Pedro tejkaj ipan ákal iwán kiwawatatzoj este ipan playa inón redej yej kiwajligaya ciento cincuenta y tres wejweyi topoj; malej iga komati, e' redej ayá' tzayani'

¹² Iwán Jesús kijtoj:

—Xitakuákija.

Iwán nisé de idiscipolomej amixewiaya iga kitajtaniáj a'yéj in yéj, iga kimatiáj iga toTeko.

¹³ Iwán Jesús tana'techoj, kikui' pan iwán kimajmakakej yejemén; ijkonsan no kichij iwán topoj.

¹⁴ Iga inín eyi veja iga Jesús kixnextilij idiscipolomej kua' ojpa-isa'.

Jesús tajtowa iwán Simón Pedro

¹⁵ Kua' tami' takuajkej, Jesús kitajtan Simón Pedro:

—Simón, ipiltzín Jonás, ¿ix tinechokiliá máj que inimej?

Pedro kijtoj:

—Kena noTeko, tej tikmati iga nimitzchokiliá.

Iwán Jesús kijtoj:

—Xinecuidarowíliwa' noborregojtzitzín.*

¹⁶ Sej kitajtan, iga inín ome vejya:

—Simón, ipiltzín Jonás, ¿ix tinechokiliá?

Pedro kijtoj:

—Kena noTeko, tej tikmati iga nimitzchokiliá.

Jesús kijtoj:

—Xicuidaro noborregojmej.

¹⁷ Iga inín eyi veja kitajtan:

—Simón, ipiltzín Jonás, ¿ix tinechokiliá?

Pedro moknomati' iga eyi veja kitajtaniy iga si kichokiliá; iwán kijlij:

—NoTeko, tej nochi tikmati; tej tikmati iga nimitzchokiliá.

Jesús kijtoj:

—Xicuidaro noborregojtzitzín.

* **21:15 21:15** Kua' Jesús kijtoj “naborregojtzitzín”, kijtojneki nochi yej ipan kicredowaj iwán kitokaj.

¹⁸ Nimitznojma-ijliá iga kuá' tichokótzino', timotaajakiaya iga tiaya kan tej tikneki; e' kuá' tiwéweja, tikmelawas moma' iwán se' mitztaajakiltij iwán mitzwigas kan ayá' tikneki.

¹⁹ Iga inín kijtoj, Jesús nemi kijtowa kén iga Pedro yawi mikiti iwán ijkón kiweyimatiltij Dios. Iwán Jesús kijtoj:

—¡Xinɛtoka!

Discípulo yej Jesús kipoxchokiliá

²⁰ Kuá' Pedro tachá' itepotztajpa, kita' iga kitokatiwajaj inón yej Jesús kipoxchokiliaya, inonsan yej ewatoya itenoj kuá' cenaroytoyaj iwán kitajtan: “NoTɛko, ¿a'yéj in yej yawi mitznexiti iga mamitzkizkikan?”

²¹ Kuá' Pedro kita', kitajtan Jesús:

—NoTɛko, in inín ¿te yawi kipasaroti?

²² Jesús kijtoj:

—Siga nikneki ma-isato este kuá' nej niwi', inón tej atikmati. Tej xinɛtoka.

²³ Iwán mopowa' iga inón discípulo ayá' mikis. E' Jesús ayá' kijtoj iga ayá' mikis, sino que kijtoj: “Siga nikneki ma-isato este kuá' nej niwi', inón tej atikmati.”

²⁴ Nejsan in inón discípulo yej nikpowa nochi inín yej nikita', iwán nikijkuiloj. Iwán nikmati iga ayá' nitakajkayawa.

²⁵ Ónogo' máj yej Jesús kichij; siga mamó-ijkuilo katka sejsé sejsé, anka ipan inewi tajli akitoloj amamej yej mo-ijkuiloj. Ijkónyawa'.

Ken kichijkej iyapostolejmej Jesús Hechos

Jesús kijtowa iga wi' el Espíritu Santo

¹ Teófilo yej nimitzpoxye'ita, ipan yej achto nolibro, nimitzijkuilowilij nochi ken iga Jesús kichij wan tamachtij este iga pewa' itekipánol,

² iwán este iga tejkaj ipan cielo. Kuá' aya yawi ipan cielo kitapejpen iyapostolejmej* wan iga el Espíritu Santo kitekimakakej te makichiwakan.

³ Kuá' Jesús ojpa-isa' kan miktoya, yéj imatika mixnextij iyixtaj yejemej, iwán cuarenta día kixnextilijtoya iga makitakan iga melá' iga isato'. Kitatapowiyaj kén iga reinarowa† Dios.

⁴ Mie j Jesús sen-onoyaj iwán iyapostolejmej kijlij iga aya makisakan Jerusalén, kijtoj:

—Xikchakan este iga maasi yej toTaj kijtoj iga yawi mitzmakatij, ijkón kensan nimitzijlijkej.

⁵ Melá' iga Juan tabautizaroj‡ iga a'ti, e' amejemen ayo' ke' poliwi iga Dios yawi mitzbautizarotij iga el Espíritu Santo.

Jesús tejkawi ipan cielo

⁶ Ye j ompa nechkatoyaj iwán Jesús, kitajtankej:

—NoTeko, ¿ix amanya tikchivas iga sej iselti mamomandaro topaís Israel?

⁷ Iwán Jesús kijtoj:

—Inonwa' ayá' kajasi iga amejemen xikmatikan keman mochiwas, petz toTaj kimati keman yawi kichiwati. Inón yéjsan wel kichywa.

⁸ E' kuá' el Espíritu Santo onos ipan amejemen, ankipiáskeja poder, iwán ankisaskej iga antatapowaskej de nej. Anyatij Jerusalén iwán noyan ipan estado de Judea, iwán este Samaria,§ iwán este kan máj wejwejka ipan nochi tajli.

⁹ Kuá' tami' kijtoj inón, mie j kitajtachijtoyaj, Jesús pe' tejkaj iga yajki ipan cielo; iwán se mixti kitzakuako iwán ayo' máj kitakej.

¹⁰ Iwán mie j ajajkotachixtoyaj iga Jesús nemi tejkawi, íkuá'ya nesikoj itenojmej omen tajtaga' ye j este ijista' itzotzolmej,

¹¹ iwán kijlijkej:

—Tajtaga' de Galilea, ¿te iga antajtachixtokej ipan cielo? Injnsan Jesús ye j amo-ixtaj tejkaj ipan cielo, yawi sej witzeti kensan inán ankitakej yajki.

Apostolejmej kitapejpenaj Matías iga ipatka Judas

¹² Iwán kiskej ipan tepe' ye j itoka' Olivojyoy iga yajkij Jerusalén. Ayá' pox wejka nejnenkej, ken se kilómetro, ke'san la ley tatekimakaya iga wel manejnemilo ipan día kuá' mosewilo.

¹³ Kuá' asikej Jerusalén, tejkajkej ipan segundo piso ipan kajli kan kawíaj. Ompa onoyaj Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo ye j Alfeo ipiltzin, Simón ye j ipartidoj nacionalista, iwán Judas ye j iyiknin Jacobo.

¹⁴ Nochi yejemej nochipa monechkowayaj iga oradowayaj iwán iyikniwan Jesús iwán María ye j iyepa Jesús iwán sekin siwatkej.

¹⁵ Inomej días Pedro moketza' tajkoyan kan nechkatokej ken ciento veinte ye j kitokaj toTeko, wan kijtoj:

* **1:2 1:2** Xikita glosario "Apóstol". † **1:3 1:3** Xikita glosario "Kén iga Dios reinarowa". ‡ **1:5 1:5** Xikita glosario "Bautizar". § **1:8 1:8** Xikita glosario "Samaria, Samaritanos".

16 —Nokniwan, sányasan mochiwaya yej ijkuilijto' yej el Espíritu Santo áchtoya kitajtolmá' David, iga tajtoj de Judas yej kojkuiltij inomej yej kikitzkijkej Jesús.

17 Judas tejémempa katka, iwán tisentekipanojtoyaj íwan.

18 Yéj kikowa' se tajli iga inón tomin yej kimakakej iga kichij yej ayekti, iwán ompa tzontoktiajki, este talaxpoxoni', kisa' nochi ikuitáxkol.

19 Kuá' yej chantitokej Jerusalén kimatikej, kitokawijkej inón tajli Acéldama, yej ipan itajtolmej yejemen kijtojneki Tajli yej Esyoj.

20 Iga ipan Salmos kijtowa ijkín:

Íkal makawi iselti,
ayo' agaj mamochanti ompa.
Iwán kijtowa nō:

Se' makikui yej yejpa katka itekipánol.

21 'Nigaj iwán tejemej onokej tajtaga' yej nemiáj nochipa iwán tejemej kuá' toTeko Jesús onoya towan,

22 este iga Juan kibautizaroj iwán este iga tejka ipan cielo. Yekti iga se de yejemej mamosetili wan tejemej iga nō makipowa iga ojpa-isa' toTeko Jesús.

23 Iwán kitapejpenkej omen de yejemej: Matías wan José yej nō kipiaya se' ome itoka': Barsabás iwán Justo.

24 Ijkín kitenewijkej Dios:

—NoTeko, tej yej tikixmati nochi noalmajmej, xinēnextilikan de inimej omen katiapa tiktapejpena

25 iga matekipano ken apóstol, yej katka itekipánol Judas yej kipoloj iga kichij yej ayekti iwán yajki kan kajasi.

26 Iwán kichijkej rifa iwán kitānij Matías. Iwán desde íkuá' mosetílija iwán inomej once apóstolejmej.

2

Asi el Espíritu Santo

1 Kuá' asi' iga mochiwa ilwi' yej kijliáj Pentecostés,* nochi yej kitokaj Jesús, sékansan onoyaj.

2 Kuá' kikakikej wejtikuiniko yej wāljaj ipan cielo ken se ejeka' yej pox tajpalej. Iwán nawatitoya noyan kaliiti' kan ejewatoyaj.

3 Iwán nesiko ken tilenguj, xojxotato ipan sejsé sejsé de yejemej.

4 Iwán el Espíritu Santo asi' ipan yejemen, iwán pe' tajtojkej ipan sese'pa tájtol kensan el Espíritu Santo kitajtoltiayaj.

5 Inomej días Jerusalén onoyaj judiyojmej yej kitekiweyimatiltiayaj Dios, yej noyan wālkej ipan paismej.

6 Kuá' kikakikej tatikuinto', monechkolo' iwán ayo' kimatiáj te kichijwayaj, iga kikaktokej nemi tajtowaj ipan sejsé itajtolmej yejemej.

7 Madmiradojkej, iwán este moyolmajtijkej, iwán mojliayaj:

—In inimej, ¿ayejtaj de Galilea in yej nemi tajtowaj?

8 ¿Kéntaj welij tikakij nemi tajtowaj ipan sejsépa totájtol?

9 Nigaj onokej yej wālkej Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto iwán tajli yej itoka' Asia,

10 Frigia iwán Panfilia, Egipto, wan altepemej África yej ono' iyikan Cirene. Nō yej wālkej Roma yej nigaj chantitokej; sekin de yejemej mela'judiyojmej, sekin yej kicredojkej ken kicredowaj judiyojmej.

* 2:1 2:1 Xikita glosario "Pentecostés".

11 Onokej nō yej wālkej Creta iwán Arabia; e' tonochin tikakij ipan totajtōlmej tepowiliáj yej Dios kichīwa yej pox yēkti.

12 Inochin moyōlmajtijtoyaj este ay'ya kimatiáj tē kichīwayaj, iwán motajtaniáj:
—¿Nochi inin, té an kijtojneki?

13 E' sekin kipinajtiayaj iwán kijtowayaj:
—Inimejwa' tawamej.

Pedro kitatapowia la gente

14 Iwán Pedro moketza' iwán inomej once apostolejmej; kijtoj recio:
—Judiyojmej iwán nochi yej anchantitokej Jerusalén; xikmatikan iwán xikye'kakikan inin yej nia nimitzijlitij.

15 Inimej ayá' tawamej ken amejemen ankijtowaj, ¿ix ayá' ankitaj iga yowáltigo?' Las nuevejo'.

16 Ininwa' nemi mochīwa yej el profeta† Joel íkyaya kijtoj ijkín:

17 Kijtoj Dios; kuá' ayo' wejka iga nitajuzgaroki, nia nikmakati noEspíritoj nochi gente, amookichpilowan iwán amosiwapilowan nia niktajtōlmakati, iwán chokomej kitaskej yej nej Dios niknextiliskej, iwán yej wewetkej temikiskej.

18 Inomej días nikmakas noEspíritoj tajtaga' wan siwatkej yej netokaj, iwán yawij tajtotij de nej.

19 Nia niknextiti nopoder ajko ipan cielo, iwán tani ipan tajli onos yej tanextilia: esti, ti'ti iwán mixti de pōkti.

20 El sol ay'ya tawij, iwán metzti‡ mochīwas ken tikita esti, inon mochīwas kuá' aya asi inon día kuá' poxsan majmawiloj iga wi' toTēko.

21 E' nochi yej kitēnewiá itōka' toTēko, momanawiskej.

22 'Noknimej yej nō an-israelitajmej, xikakikan yej nia nimitzijlitij: Dios kiye'ita' Jesús yej ichan Nazaret. Iwán amo-ixtaj Jesús kichij mia' milagro, iwán yej pox yēkti iga Dios kipalewij. Inin amejemen ankimátija.

23 Dios kejlantoya desde ikya iga Jesús makiknochīwakan wan mawetzi pan imamej yej kijiyaj. Amejemen ankikitzkijkej iwán ankikawatoj ipan imamej tajtaga' yej poxsan ayompa nemij, wan kimiktijkej Jesús ipan cruz.

24 E' Dios sej kixitij, ijkón iga kikixtij kan miktoya, porque Jesús wel ojpa-isa' kan miktoya.

25 El rey David tajtoj ijkín de Jesús: Nochipa toTēko ono' no-ixtaj; iga yéj ono' noná', nité anekuekuechkaltia.

26 Inon iga nipoxyolchikajto' iwán nitakuika iga nipakto', malej iga se día nimikis, niye'ono' iga nimoconfiarowa ipan Dios.

27 Ayá' tinekajtewas kan ono' yej miktokej; ayá' nō tiknekis iga nej yej nochipa nimitzweyimatiltia, mapalāni nonakayo.

28 Tinenextilij ojtimej yej newiga kan wel niye'onos, iwán poxsan niyolpakis iga tononowān.

29 Pedro nō kijtoj:

—Nokniwan, nochi kimati iga to-ikyapatajwewej David migui' iwán motoga', iwán este inān tikmatij kan tokto'.

† 2:16 2:16 Xikita glosario "Profeta". ‡ 2:20 2:20 Metzti: luna.

30 E' David yajki profeta, iwán kimatitoyay iga Dios kinojma-ijlij iga ipan se de ipilowan ipilowampa yawi kīsati Cristoŝ yey yawi mochīwati rey.

31 Inón iga David, este ikyay kenkuá' kitztoyay, kijtoj iga Cristo yawi ojpa-isati iwán ayá' kawis kan onokej yey miktokej iwán ayá' palanis inakayo.

32 Pues Dios ki-ojpa-ixitij ininya Jesús, iwán inón nonochimej nikmela'itakej.

33 Jesús yajki ipan cielo iga Dios kiwiga' iwán motalij iladoj iye'má', iwán toTaj Dios kimá' iyEspíritu Santo kensan kijtoj. Inín yey inán amejemen nemi ankitaj iwán ankikakij wí' de yéj.

34 E' ayéj David yey tejkaj ipan cielo; puej yéjsan kijtoj ijkín:

ToTeko kijlij noTeko:

“Ximotali iladoj noye'má' kan nimandarowa,

35 este que maniktali mokxitampa yey mitzijiyaj.”

36 'Amonochimej an-israelitajmej, xikmatikan iga inón Jesús yey ankimiktijkej ipan cruz, Dios kitalij iga mamochiwa toTeko iwán iga mamochiwa Cristo.

37 Kuá' inón kikakikej, pox moknoomatikej iwán kitajtankej Pedro iwán sekin apostolejmej:

—Nokniwan, ¿te wel manikchiwakan?

38 Iwán Pedro kijtoj:

—Xikajtewakanya iga ankichiwaj yey ayekti wan xikna'techokan Dios iwán ximobautizarokan sejsé de amejemen ipan itoka' Jesucristo, iga mamitzperdonarowilikan yey ankichijkej yey ayekti; iwán Dios mitzmakaskej iyEspíritu Santo.

39 ToTeko Dios mitzijliáj, iga inín mitzmakaskej amejemen iwán amopilowan, iwán inomej yey wejka onokej; sanké' toTeko kinotzas.

40 Ayejsan ijkón tanonotza' Pedro, majo' no tanonotza' ijkín:

—Ximomanawikan iga Dios amo mamitziknochiwakan ken kiknochiwaskkej inomej yey kimiktijkej Jesús.

41 Yey kitajtolkuilij Pedro, mobautizarojkej; yey ikuá' kicredojkej Jesús, asi' este ken tres mil.

42 Iwán inochin kichiwajaj kensan apostolejmej kinextiliyaj, iwán sesan iyalmajmej kipiayaj, sekan kichiwajaj la Santa Cena* wan sen-oradowajaj.

Ken iga nemij yey achto kitokaj Jesús

43 Iwán inochin madmiradojkej iga kitayaj iga Dios kinextiaya ipoder ipan apostolejmej kuá' kichiwajaj mia' milagro.

44 Iwán inochin yey kicredojkej toTeko sesan iyalmajmej kipiayaj iwán nochi yey itatkimej kitempiyaj.

45 Iwán kinamakayaj nochi yey itatkimejpa, iwán itominyo mopartirowiliyaj ke'san iga se kipolowa.

46 Iwán nochipa monechkowajaj weyitiopan,† iwán sentakuajaj ichamej sekin, inochin paktoyaj iwán ayagaj moweyimatiá.

47 Kiweyimatiltiyaj Dios iwán nochi gente kiye'itaya yey kichijtokej; iwán toTeko cada día kichiwajaj iga makomatiakan yey momanawijkej iga moconfiarojkej ipan Jesús.

3

Kachitialiá se yey awel nejnemi

1 Pedro iwán Juan nemi senyayaj weyitiopan tiota' las tres, iga inón hora nokta kitenewiyaj Dios.

§ 2:30 2:30 Xikita glosario “Cristo”. * 2:42 2:42 Xikita glosario “Santa Cena”. † 2:46 2:46 Xikita glosario “Weyitiopan”.

² Ompa tiopan onoya se taga' yej itékiya nokta iga awel nejnemi, nochipa katka kikawatij tiopan, ipan kalten yej itoka' Monsajti' iga kitajtaniliaya tomín yej ompa kalakiáj.

³ Kuá' inón yej awel nejnemi kita' Pedro iwán Juan iga nemi kalakij tiopan, kitajtanilijkej tomín.

⁴ Entonces Pedro iwán Juan kitachilijkej inón yej awel nejnemi, iwán Pedro kijlij:
—Xinetchilikan.

⁵ Yej awel nejnemi tachixtikisa', yéj kijtoj anka yawij kimakatij tejté.

⁶ E' Pedro kijtoj:

—Anikpiá plata niga oro, e' yej nikpiá nia nimitzmakati: Jesucristo yej de Nazaret nochi wel kichíwa iwán yéj nejtán, inón iga nimitzijliá, ximoketza wán xinejnemi.

⁷ Pedro, kikitzkilij iye'ma' iwán kiketza', iwán íkuá'san tojtomi' inochi iyikxi.

⁸ Iwán inón yej awel nejnejmi witóni'pa iga moketza', iwán pe'ya nejnen, senkalákkeja tiopan iwán Pedro wán Juan, wíwitoninemiá iwán kiweyimatiltinemiá Dios.

⁹ Nochi kitakej iga nejnemiaya iwán kiweyimatiltiaya Dios.

¹⁰ Kixmatiáj iga inonya taga' yej motaliaya ipan tiopan ikaltenyo yej itoka' Monsajti' iga kitajtaniá tomín, iwán poxsan madmiradojkej wán moyolmajtijkej iga inón kitakej.

Pedro kitatapowiá la gente ipan tiopan icorredoryo

¹¹ Inón yej awel nejnejmiá, ayo' kinekiá makikajtewa Pedro iwán Juan, iwán nochi gente madmiradojkej iwán yajkij weyitiópampa kan ikaltenyo yej itoka' Salomón kan wejemen onoyaj.

¹² Inón kita' Pedro, kijtoj:

—Nokñimej yej nō an-israelitajmej, ¿te iga anmoyolmajtiáj? ¿Te iga nejemen annetachiliáj kenkuá' nejemej nikachitaltijkej inín taga'? ¿Ix nikachitaltijkej iga nejemej niwelitij o iga niye'nemij iyixtaj Dios?

¹³ Ayéj ijkón, majwa' inonsan iDios to-ikyapatajwán Abraham, Isaac iwán Jacob kichij inín iga kipoxye'ita Jesús yej iPiltzín. Inón Jesús yej amejemen ankijiyakej iwán ankikawatoj ipan ima' Pilato yej gobernador. Kuá' Pilato kinekiá makimajkawa, amejemen ayá' ankinekikej.

¹⁴ Amejemej katka xiktajtowilikan iga makimajkawakan Jesús yej ayá' kichij yej ayekti, majwa' ankijtojkej iga makimajkawakan se' taga' yej tamiktij.

¹⁵ Ijkón iga ankimiktijkej inón yej temaka vida. E' Dios ki-ojpa-ixitij kan miktoya, inón nejemej niknojma-itakej.

¹⁶ Iga nimoconfiarowaj iga Jesús wel nochi kichíwa, achitiá' inín taga' yej inán ankijtaj iwán ankixmatij. Igasan nimoconfiarowaj ipan Jesús inón nokta iga mela'achitiá' in inín taga' yej ono' amo-ixtaj.

¹⁷ 'Nokñiwan, nikmati iga kuá' amejemen iwán yej mitzmandarowaj ankimiktijkej Jesús, ayá' ankimatiáj te nemi ankichíwayaj.

¹⁸ E' ijkón Dios kichij iga mamochíwa ken ikya kijtojkej profetajmej iga Cristo yawij kinkochiwatij.

¹⁹ Inón iga xikajtewákanya iga ankichíwaj yej ayekti wán xikna'techokan Dios, iga mamitzperdonarowilikan yej ankichijkej yej ayekti. Iwán toTeko kichíwas iga xiye'onokan.

²⁰ Iwán Dios nō mitztitaniliskej Jesús yej el Cristo yej íkyaya kitapejpen iga mitztitaniliayaj.

²¹ Malej iga inán Jesucristo káwiso' ipan cielo este que Dios makiyejye'tali nochi, ken kijtoj ipan iprofetajmej yej ye'nemikey yej ikya onoyaj.

²² Ijkón Moisés kijlij to-ikyapatajwān: “ToTeko Dios yawi mitztitanilitij se profeta yej de amejēmēmpa, ijkón ken nej neṭitan. Xikchiwakān nochi yej yěj mitzijliskej,

²³ iga nochi yej ayá' kitajtōlkuis inón profeta, ay'ya wel onos kān onoskej ipilowān Dios.”

²⁴ 'Iwān nochi profetajmej desde Samuel iwān yej despueja tajtojkej, nō kijtojkej yej inān nemi mochiwa.

²⁵ Yej Dios kijlij profetajmej iga kichiwas, inón iga amejemen xiye'onokān. Dios kichij se pacto iwān to-ikyapatajwewetkej, kuā' ijkín kijlij Abraham: “Nej nikchiwas iga pan mopilowān ipilowāmpa, nochi gente yej onokej ipan inin tajli maye'onokān.”

²⁶ Kuā' Dios ki-ojpa-ixitij iPiltzin, amejemej achto mitztitanilijkej iga mamitzyolchikawakān iwān iga xikajtewakān iga ankichiwas yej ayēkti.

4

Pedro iwān Juan onokej iyixtaj yej mandarowaj

¹ Mieḡ Pedro iwān Juan tatapojtōyajo' iwān la gente, asikej sacerdotejmej iwān saduceojmej* iwān ijefej policiyajmej† yej kicuidarowaj weyitiopan.

² Kuesitoyaj iga Pedro iwān Juan tanētilijtoyaj iga kena, ojpa-isaskej yej miktokej iwān inón monēxtij kuā' ojpa-isa' Jesús.

³ Kikitzkijkej Pedro iwān Juan e' iga tiōta'ya katka kiwigakej ipan cárcel, iwān senyówal ompa onoyaj, kikixtijkej este iga tanēsi'.

⁴ E' mia' yej kikakikej yej kipojtoya Pedro, kicredojkej; iwān yej kitokaj Jesús masi' ken cinco mil, petz tajtāga'san iyoka siwatkej.

⁵ Ipan se'ya día, monechkojkej Jerusalén ijefejmej judiyojmej, totajwewetkej yej mandarowaj iwān yej tamachtiáj ipan la ley.

⁶ Ompa nō onoya Anás yej kimandarowa sacerdotejmej, Caifás, Juan, Alejandro, iwān inewi iyikniwān sacerdotejmej yej mandarowaj.

⁷ Iwān kikuitoj Pedro iwān Juan, iwān kitālkej tajkoyān, iwān ijkín kitajtankej:

—¿A' mitzijlijkej iga wel antamachtiáj ijkín? ¿A'yěj mitzmakakej poder iga wel antaachitialiáj?

⁸ Iwān el Espíritu Santo kitajtōlmá' Pedro, kijtoj:

—Amejemen yej anmandarowaj, iwān notajwewetkej de Israel:

⁹ ya que amejemen anētajtanij te iga nikchiwilijkej yej yēkti inin taga' yej wētitoya iwān ankinēkij xikmatikān kén iga achitiá',

¹⁰ niknojma-ijtowa amo-ixtaj iga makimati nochi israelitajmej, iga inin taga' yej to-ixtaj ono', achitiá' iga ipoder Jesucristo de Nazaret, inón Jesús yej amejemej ankimiktijkej ipan cruz iwān Dios ki-ojpa-ixitij kān miktoya.

¹¹ Amejemej yej ken ankalchiwaj, inin Jesús ken se te'ti yej ankitajkalkej, e' inin te'ti kitakej iga majya sej yēkti iwān kikuikej iga ipan pewa' iga mochi kajli.

¹² Petz Jesús wel temānawiá; iga Dios teṭitanilij Jesús iwān ateyi se' ipan inin tajli, yej ipan wel timōnawiáj.

¹³ Kuā' yej mandarowaj kitakej iga Pedro iwān Juan pox tajtōlmatij, madmiradojkej iga kimatiáj iga Pedro wān Juan, namōlmej yej ayá' pox momachtijkej; wān kicredojkej iga nemiáj wān Jesús.

¹⁴ Ompa ejkatoya iwān yejemen inón taga' yej achitiá', inón iga awel te kijliayaj.

¹⁵ Entonces kitekimakakej Pedro iwān Juan iga makisakān kān monechkowaj yej mandarowaj iga kinēkiáj yejēmēnsan makawikān iga matatapowakān.

¹⁶ Kijtowayaj:

* 4:1 4:1 Xikita glosario “Saduceo”. † 4:1 4:1 Xikita glosario “Policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan”.

—¿Te yej tiawij tikchijwilitij inimej tajtaga'? Nochi de Jerusalén kimatij iga kichijkej inin milagro, inon awel tikijtowaj iga ayá'.

¹⁷ E' iga ayo' máj mapiwí inin tájtól ipan altepe', matikmajmajtikan iga ayo' agaj makipowilikan de Jesús.

¹⁸ Iwán kinotzkej, kitekimakakej iga ayo' nokta matajtokan niga matamachtikan de Jesús.

¹⁹ Pedro iwán Juan kijtojkej:

—Amejemen, ¿kén ankitaj?, ¿ix máj yejkti iyixtaj Dios manimitztajtolkuilikan amejemen o maniktajtolkuilikan Dios?

²⁰ Puej nejemej awel nikajtewaj iga nikijtowaj yej nikitakej iwán nikakikej.

²¹ Iwán yej mandarowaj kimajmajtijkej Pedro wan Juan iwán kimajkajkej. Akasikej kén iga wel makiknochiwakan iga nochi gente kiweyimatiltiaya Dios iga inon taga' yej achitiá'.

²² Inon taga' yej ipan yéj mochij milagro iga achitiá', kipiayay máj de cuarenta años.

Yej kitokaj Jesús kitajtaniliáj Dios iga makipalewikán

²³ Kuá' Pedro iwán Juan kimajkájkeja, yajkij kan onokej yej kicredowaj Jesucristo, iwán kipowilijkej inewi yej kijtojkej ijefejmej sacerdotejmej iwán wewetkej yej mandarowaj.

²⁴ Kuá' inon kikakikej, inochin kisentenewijkej Dios, kijtojkej:

—NoTeko, tej tiDios yej tikchij cielo, tajli, lámár iwán inewi yej ono'.

²⁵ Tej iga moEspíritu Santo tiktajtól má' David yej mitztoka, kijtoj:

¿Te iga kuejkuesiwilo ipan paismej,

iwán la gente kejlámikij iga kichiwaj yej ayekti yej niga kipalewiáj?

²⁶ Reyejmej yej onokej ipan inin tajli inochin monechkojkej,

yej mandarowaj ipan altepemej mosenechkojkej,

yajkij icontraj toTeko wan icontraj Cristo yej kititan.

²⁷ 'Melá' iga nigaj ipan inin altepe' mosenechkojkej Herodes‡ iwán Poncio Pilato iwán la gente de Israel iwán yej ayéj de Israel, motalkej icontraj moPiltzin Jesús yej tej tiktapejpen iga marreinaro.

²⁸ Iga inon, yejemej kichijkej nochi yej tej tikejlantoya iga ijkón yawi mochiwati.

²⁹ NoTeko xikita iga nemiktijnekij iwán xinepalewikán iga amo manimajmawikan iga manikpowakan motájtól.

³⁰ Iwán iga mopoder maachitiakan yej wetitokej iwán mamochiwa weyi milagrojmej ipan itoka' moPiltzin Jesús yej ayí' kichij yej ayekti.

³¹ Kuá' tami' oradojkej, ompa kan nechkatoyaj takuekuechka'; iwán inochimej kipiayaj nokta el Espíritu Santo, iwán ay'ya majmawikej iga kipowaj itájtól Dios.

Nochi yej kipiayaj isentatkimej

³² Nochi yej kicredojkej toTeko sesan iyalmajmej kipiayaj. Ayagaj motatkinekiá tejté yej kipiaya, majwa' inewi yej kipiayaj, kijtawayaj iga nochi isentatkimej.

³³ Iwán apostolejmej kipowilijkej nochi gente iga toTeko Jesús ojpa-isa', iwán kicredojkej. Dios poxsan kipalewiayaj inochimej.

³⁴ Ateyá ni agaj de yejemen yej amakipiá tejté, iga inochimej yej kipiayaj italmej o ikalmej kinamakayaj, iwán itominyo kiwigayaj

³⁵ iwán kimakayaj apostolejmej, iwán yejemej kimajmakayaj nochi tokniwan sanké' kipolowajaj.

‡ 4:27 4:27 Xikita glosario "Herodes".

³⁶ Ijkón kichij se levita[§] yej itoka' José, yej naceroj ipan tajkótal* yej itoka' Chipre. Apostolejmej kitālilijkej José se' itoka', kitokawijkej Bernabé, yej kijtojneki Yej Tayolchikawa;

³⁷ inin taga' kipiaya se ital iwán kinamá', iwán itominyo kikawilito apostolejmej.

5

Ananías iwán Safira kichiwaj yej ayekti

¹ E' se taga' yej itoka' Ananías iwán Safira yej isiwa', kinamakakej italmej.

² Inin taga' kikui' achi inón tomín, iwán achi kikawilitoj apostolejmej ken tikita achonya nokta iga kinamakakej. Iwán isiwa' nochi kimatiá.

³ Iwán Pedro kijtoj:

—Ananías, ¿te iga kala' Tzitzimi' ipan moalmaj iwán tikne' xikajkayawa el Espíritu Santo iga tikui' achi itominyo inón tajli yej tiknamá'?

⁴ ¿Ix ayéj motatki katka in tajli? Iwán siga tiknamá', ¿ix ayéj motatki no in tomín? ¿Te iga ijkón tikchij? Ayéj nejemej anekajkayajkej, Dioswa' in tikne' xikajkayawa.

⁵ Kua' inón kika' Ananías, mikiwétzi'ya. Iwán nochi yej kimatikej, poxsan majmawikej.

⁶ Iwán asikej sekin chokomej, kikimilojkej iga tzótzol iwán yajkij kitokatoj.

⁷ Panoj ken eyi horas, kalakito isiwa' Ananías, yéj aya kimatiá iga mígui'ya iwéj.

⁸ Pedro kitajtan:

—Ta' xine-ijli, ¿ix achón iga ankinamakakej in amótal ke' ankijtowaj?

Iwán siwa' kijtoj:

—Kena, achón.

⁹ Iwán Pedro kijlij:

—¿Te iga anmotajoltijkej iga ankinekikej xikajkayawakan iyEspíritoj toTeko? Ta' xikita, ne wítzej yej kitokatoyaj mowéj; inán tej no yawij mitzwigatij.

¹⁰ Iwán íkua'san mikiwétzi' iyikxitenoj Pedro. Kua' kalakkej chokomej kasitoj siwa' míkto'ya, iwán kikixtijkej iwán kitokkej itenoj iwéj.

¹¹ Iwán inochimej yej kicredojtoyaj Jesucristo iwán nochi yej kimatikej yej mochij, poxsan majmawikej.

Dios kichíwa mia' milagro

¹² Iga Dios kipalewij apostolejmej, kichíwayaj mia' milagrojmej iyixtaj la gente. Inochin yej kicredowayaj toTeko monechkowayaj weyitiopan, itenoj puerta yej itoka' Salomón.

¹³ Ni agaj yej ayá' kicredowaya Jesucristo mixewiaya iga masen-onokan iwamej, e' la gente poxsan kiye'itayaj inomej toknimej.

¹⁴ Yej kicredowayaj toTeko, majya miakiayaj, tajtaga' iwán siwatkej.

¹⁵ Este kikixtiayaj ipan calle yej wetitokej, kitekayaj ipan tapech iwán ipan peta', iga kua' panoj Pedro, malej itónal maasi ipan sekin de yejemej.

¹⁶ Iwán mia' no yej najna'san iyaltepemej, yayaj Jerusalén, kiwigayaj iyenfermojmej iwán yej kinkochijtoyaj malespíritojmej iwán nochi achitiakej.

Pedro wan Juan kiwigaj preso

¹⁷ Iwán ijefej sacerdotejmej iwán nochi saduceojmej yej íwan onoyaj, kixitayaj apostolejmej.

¹⁸ Iwán kikitzkijkej apostolejmej iwán kipresojuwikej.

¹⁹ E' se iyángel* toTeko yajki tayowakan kitapowilitoj cárcel, iwán kikixtijkej, kijlijkej:

§ 4:36 4:36 Xikita glosario "Levita". * 4:36 4:36 Xikita glosario "Tajkótal o Isla". * 5:19 5:19 Xikita glosario "Ángel".

20 —Xakān, ximoketzatij weyitiopan iwān xiktatapowitij la gente ken iga wel manejnemikan ipan iyojwi Dios.

21 Iga inōn kikakikej, ipan se'ya día isájpasan kalakkej weyitiopan iwān pewakej tamachtijkej.

E' ijefej sacerdotejmej iwān yej iwān ompa onoyaj, kinechkojkej nochi yej kimandarowaj israelitajmej, iwān tatekimakakej iga mamokuiti apostolejmej kanki' onokej carcelijti'.

22 Kititankej policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan. E' kuā' asitoj ipan cárcel, akasíkejo', iwān mokuepkej iga tamatiltitōj.

23 Kijtojkej:

—Nikasitoj cárcel ye'tzakto' iwān ipan kalten ejekatokej policiyajmej. E' kuā' niktapojkej, ompa ayagaj onoya.

24 Kuā' inōn kikakikej ijefej sacerdotejmej iwān ijefej policiyajmej yej tacuidarowaj weyitiopan iwān inomej sacerdotejmej yej nō mandarowaj, mojliayaj: atikmatij keman tamatis inin.

25 Íkuā' asito se taga' iwān kijtoj:

—Tajtaga' yej ankakijkaj ipan cárcel onókeja weyitiopan, némiya tamachtiaj.

26 Ijefej policiyajmej iwān policiyajmej yej takuidarowaj, yajkij kikuitōj tamelá iga kimajmawiliayaj la gente iga wel kitemiktiáj.

27 Kuā' kaxititōj, kiwigakej iyixtaj yej kimandarowaj judiyojmej, iwān ijefej sacerdotejmej kijlij apostolejmej:

28 —Nejemen nimitzijliskeja iga ayo' nokta xitamachtikan yej kichij Jesús. ¿Iwān te ankichijkej? Amejemen antamachtijtinénkeja noyan Jerusalén iwān ankinekij xinepantikan iga nejemej nikmiktijkej inōn taga'.

29 Iwān Pedro iwān sekin apostolejmej kijtojkej:

—Máj yekti manikchiwakan ken kijtowa Dios, que manikchiwakan ken kijtowaj tajtaga'.

30 IDios to-ikyapatajwan, ki-ojpa-ixitij Jesús; inōn yej anki clavarojkej ipan se cruz iga ankimiktijkej.

31 Dios kiwiga' ajko iwān kitalij iladoj iye'ma', kitalij iga mamandaro iwān matasalvaro. Ijkōn israelitajmej wel makikajtewakan iga ayompa nemij iga Dios makiperdonaro yejemej.

32 Inōn nejemej niknojma-itakej iwān nimitzpowiliáj, iwān nō mitznexiliáj el Espíritu Santo. Inōn Espíritu, Dios kimaka yejsan kichiwa ken yéj kijtowa.

33 Kuā' inōn kikakikej, kuejkuesiwikej iwān kinekiáj makimiktikan.

34 Iwān ompa kan nechkatoyaj yej mandarowaj onoya se fariseo† yej itokā' Gamaliel yej tamachtia ipan iley Moisés, inōn taga' poxsan kiye'itayaj. Mocketza' iwān kijtoj iga achi alin makisakan apostolejmej.

35 Iwān Gamaliel kijlij yej mandarowaj:

—Nokniwan de Israel, cuidáj tejté ankichiwiliáj inimej tajtaga'.

36 Xikejlamikikan ken ikya kichij Teudas, yéj kiyolmakatoya iga mamandaro. Iwān kitokakej ken cuatrocientos tajtaga'; e' yéj kimiktijkejsan, iwān nochi yej kitokayaj papayinikej iwān ompa nochi tami'.

37 Máj despuéj, kuā' nemi mocensarolo, Judas yej de Galilea poxsan mia' kinechkoj yej kitokayaj; e' yéj nō kimiktijkej, iwān yej kitokayaj inochimej papayinikej.

38 Inōn iga nimitzijliáj iga xikajtewakan kama manemikan inimej tajtaga', amo te xikchiwilikan. Porque siga nemi kichiwaj kensan yejemen kinekij, yawisan tamiti.

39 E' siga kichiwaj yej Dios kineki iga mamochiwa, amejemen awel te ankichiwiliskej. Achi xitamajmawilikan, amo santá' ankikuejkuesojtoskej Dios.

† 5:34 5:34 Xikita glosario "Fariseo".

⁴⁰ Iwán nochi kitajtolkuilij inón taga'. Iwán kinotzkej apostolejmej, kimagakej iwán kitekimakakej iga ayo' máj matatapowakan ipan itoka' Jesús; iwán kimajkajkej.

⁴¹ Iwán apostolejmej kiskeja iyixtaj yej mandarowaj, poxsan paktiajkij iga Dios kita' iga wel kijyowiáj kuá' kinkochijkej iga moconfiarojkej ipan Jesús.

⁴² Iwán nochipa tamachtiajay iwán kipowayaj itájtol Jesucristo. Yayaj ipan weyitiopan, iwán nō tamachtijtinemiáj ipan kajlimej.

6

Kitapejpenaj siete diaconojmej

¹ Iwán inón vej yej kitokaj Jesucristo nemi máj miakiayaj. Iwán yej tajtowaj hebreo* nochipa tamajmakayaj tákual. Iwán yej tajtowaj griego motelwijkej wan yej tajtowaj hebreo. Kijtojkej iga kuá' momajmakayaj tákual, ayá' kiye'atenderowaj siwatkej yej tajtowaj griego yej mikikeja iwewejmej.

² Iwán inomej doce apostolejmej kinechkojkej nochi yej kitokaj Jesús iwán kijtojkej: —Akajasi iga manikajtewakan iga nikpowaj itájtol Dios iga san tákual manikmajmakakan tokniwan.

³ Inón iga nokniwan, xiktapejpenakan siete tajtaga' yej ankitaj ye'nemij, iwán yej kimatij te kichiwaj, iwán yej kipiáj nokta el Espíritu Santo iga yejemen makichiwakan inin tekipánol.

⁴ Nejemen niktenewijoskej Dios, iwán nitamachtijoskej ipan itájtol.

⁵ Iwán nochi kiye'itakej yej kijtojkej apostolejmej. Iwán kitapejpenkej Esteban, se taga' yej poxsan moconfiarowaya ipan Dios, iwán kipiaya nokta el Espíritu Santo. Nō kitapejpenkej Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas iwán Nicolás de Antioquia yej ayéj judío, yéj ikyaya kicredoj ken iga tanextiliajay judiyojmej.

⁶ Iwán kiwigakej itenōj apostolejmej, yejemej kitālijkej imamej ipan itzontekomej inomej siete toknimej iwán ki-oradowilijkej.

⁷ Iwán itájtol Dios mia'ya nemi kicredowaya, iwán yej kitokaj Jesús poxsan miakiakej ompa Jerusalén. Este nō mia' sacerdotejmej yej judiyojmej kicredojkej Jesús.

Kipresowiaj Esteban

⁸ Dios kimá' poder Esteban iga makichīwa milagrojmej iga la gente makicredokan Jesús.

⁹ E' sekin judiyojmej yej asij tiopan yej itoka' “Esclavojmej yej itekomej kima-jkájkeja”, iwán sekin yej de Cirene, de Alejandría, de Cilicia, de Asia, pewakej iga motenkitzkiáj iwán Esteban.

¹⁰ E' awel kitānilijkej iga el Espíritu Santo kipalewij Esteban iga kimá' tájtol yej ómpaya nokta ken kijtoj.

¹¹ Iwán inomej kixtawakej sekin iga makijtokan iga Esteban maltajtowa iga iley Moisés, iwán maltajtowa iga Dios.

¹² Ijkón kichijkej iga makuejkuesiwikan la gente iwán nochi wewetkej yej mandarowaj iwán yej tamachtiaj ipan la ley iwán ki-onkawijkej Esteban; kikitzkijkej iwán kiwigakej iyixtaj kan monechkowaj yej kimandarowaj nochi judiyojmej.

¹³ Iwán nō kitemojkej yej tapantiáj, kijtojkej:

—Inin taga' atami iga maltajtowa iga inin toweyitiopan kan moweyimati Dios, iwán tajtowa icontraj iley Moisés.

¹⁴ Nikakikej kijtojto' iga Jesús de Nazaret yawi kixitinati inin weyitiopan iwán yawi kipatati ken tiktekichiwaj ken Moisés tenextilij iga matikchīwakan.

* 6:1 6:1 Xikita glosario “Hebreo”.

¹⁵ Yej mandarowaj iwán nochi yej ompa ewatoyaj, kuá' kitachilijkej Esteban, kitakej iga ixaya' kenya se ángel.

7

Esteban motajtowiliá

¹ Ijefej sacerdotejmej ijkín kitajtan Esteban:

—¿Ix melá' iga ijkón?

² Iwán yej kijtoj:

—Nokniwan iwán annotajwewetkej, xinekakikan yej nia nimitzijlitij. Inón toDios yej nochi wel kichíwa, kixnextilij to-ikyapatajwewej Abraham kuá' onoya ipan tajli yej itoká' Mesopotamia, kuá' aya yawi mochantiti altepe' Harán.

³ Iwán Dios kijlij: “Xikajtewa mótal iwán mokniwan iwán xaj ipan inón tajli yej ney nia nimitznexiliti.”

⁴ Iwán Abraham kisa' pan país yej itoká' Caldea iwán yajki mochantito altepe' Harán. Kuá' Abraham mi'ya' itaj, Dios sej kikixtij ompa iwán kiwajli' kan inán amejemen anchantitokej.

⁵ E' ayá' kimá' ital yej ma-itátkipay; ni alín nokta ayá' kimá' kan wel mataksa. E' Dios kijlij iga yawi kimakati yej mochiwas itatki, iwán kuá' míkisya, kawis iga ipilowan ipilowampa, malej íkuá' Abraham aya kipiaya ipilowan.

⁶ Iwán Dios kijlij iga yej ipilowan ipilowampa yatij mochantitij ipan se' tajli yej ayéj itatkimej. Ompa yawij onotij iga esclavojmej iwán kiknochitoskej cuatrocientos años.

⁷ Iwán Dios no kijlij: “Ney nia nicastigaroti yej mitzesclavojtiliskej. Iwán mopilowan ipilowampa yawij kixatij ompa, iwán witezey neweyimatiltikij nigaj.”

⁸ Dios motajtojtij iwán Abraham, kimá' inón costumbre yej mojliá circuncisión* iga manesi iga motajtojtij iwán. Inón iga kuá' Isaac kipiaya ocho días iga naceroj, Abraham kicircuncidaroj, iwán ijkonsan no kichij Isaac iwán ipiltzin yej itoká' Jacob. Iwán ijkonsan no kichij Jacob iwán ipilowan, inomej doce ipilowan yej mochiykej iga tetajmej ipan nación de Israel.

⁹ Inomej ipilowan Jacob yej yajkij to-ikyapatajwan kijiya yakej itzoyomej yej itoká' José, iwán kinamakakej, iwán inomej yej takojkej kiwigakej Egipto. E' Dios onoya iwán José

¹⁰ wan kimanawij kuá' kiknochíwayaj. Dios kinextilij ken wel makichíwa iga wel makiye'ita Faraón el rey de Egipto. Inón iga Faraón kitalij José iga mamochíwa gobernador ipan Egipto iwán no mandarowaya chan Faraón.

¹¹ Iwán poxsan apistajtiá' iwán tayokoyayaj noyan ipan ital Egipto iwán Canaán, wan totajwan akasiajo' te kikuayaj.

¹² Kuá' Jacob kimati' iga Egipto ono' trigo, kititan ipilowan yej to-ikyapatajwan matakowatij. Ijkón iga achto vej yajkij Egipto.

¹³ Entonces kuá' se' vej yajkij yejemen, José motenxítonya iyixtaj iyikniwan, wan íkuá'ya el rey Faraón kimati' katiapa itaj wan iyikniyemej José.

¹⁴ Iwán José tatitan makikuitij Jacob yej itajpa iwán inochi iyikniwan; iga inochimej masi' setenta y cinco.

¹⁵ Ijkón iga Jacob yajki mochantito Egipto iwán ompa migui', iwán ompa mikikej no ipilowan yej to-ikyapatajwan.

¹⁶ Iwán iyomiyomej Jacob kiwigakej ipan tajli yej itoká' Siquem, iwán kitokakej ipan animajtexapo' yej Abraham kikowilij ipilowan Hamor.

¹⁷ Kuá' ayo' wejka iga mochiwas yej Dios kijlij Abraham iga yawi kichiwati nokta, judiyojmej poxsan piwikej Egipto.

* 7:8 7:8 Xikita glosario “Circuncisión”.

18 Ompa Egipto pe' mandaroj se' rey yej akixmatiá José.

19 Inín rey kikajkayaj totajwan iwán kiknochijkej, kitekimakakej iga makisenkoka-jtewakan seli' choolilín iga mamijmikikan.†

20 Íkuá' naceroj Moisés. Yéj kuá' séligo', Dios poxsan kiyé'ita'. Itaj iwán iye' kiskaltijkej eyi mes ompa ichamej.

21 Kuá' tatekimakakej iga kikajtéjkeja iselti iga mamiki, isiwapiltzín el rey de Egipto kasi' iwán kiskaltij ken ipiltzín.

22 Inón iga Moisés momachtij ken momachtíaj egipciojmej. Yéj mandarowaya poxsan iwán nochi ken tatekimakaya mochíwaya.

23 'Kuá' kipiaya cuarenta años, Moisés yajki kipaxalowilíto iyikniwan, inomej yej de Israel.

24 Ompa kita' se egipcio kimagatoya se yej iyiknímejpa. Iwán kimānawíto iwán kimiktij inón egipcio yej tamagatoya.

25 Yéj kijtoj anka iyikniwan kimatiskej iga Dios kititan iga makimānawikan, e' yejemen ayá' kimatikej.

26 Iwán ipan se'ya día, Moisés kasito omen israelita nemi momagaj, iwán kitakawaltiyaj, kijlijkej: “¿Te iga anmomagaj? Esi de amejémepasan.”

27 Kuá' kíká' inón yej tamagatoya, este kiyagatopej Moisés, kijlij: “Tej ayagaj mitztalij iga tijefej o tijuez iga xinetakawaltikan.

28 ¿Ix tikneki no xinemikti ken yalwa tikmiktij inón egipcio?”

29 Kuá' Moisés inón kíká', choloj iwán yajki mochāntito ipan tajli yej itōká' Madián. Ompa onoya ken yej wejkachanej iwán kipiá' omen ipilowan.

30 'Kuá' pánoja cuarenta años, Moisés onoya ipan desierto‡ iná' tepe' yej itōká' Sinaí. Ompa kixnextilij se ángel ipan se witztako' yej wewelontoya.

31 Moisés momajtij iga inón yej kitztoya, iwán kuá' kitechoj iga makiye'ita, kíká' itájtōl toTēko, kijlij:

32 “Nej yej iDiospa amo-ikyapatajwewetkej, Abraham, Isaac, iwán Jacob.” Iwán Moisés kuekuechkatoya iga majmawiá, iwán ayo' mixewiaya iga kitachiliaya.

33 Iwán toTēko kijlij: “Xikixti moga' yej tikakijto', porque nij kan titaksato', nej nono'.

34 Nikitzto' ken iga kiknochiwaj nogentej yej onokej Egipto, nikaki iga este tejtenaj. Inón iga niwalaj iga nikmanawikoj. Inán xiwiki iga nia sej nimitztitaniti Egipto.”

35 'Malej iga yejemen kimalijlijkej Moisés, kuá' kijlijkej: “¿A'yéj mitztalij iga tijefej o tijuez?” E' Dios kititan ken jefe iga makimānawiti igentej. Kititan iyángel makixnextiliti Moisés ipan witztako'.

36 Moiseswa' in yej kikixtij Egipto to-ikyapatajwan. Yéj kichij milagro ompiga Egipto iwán ipan inón Chilti' lámān iwán ipan desierto kan nemiáj cuarenta años.

37 Inonsan Moisés kijlij israelitajmej: “Dios yawi mitztitanilitij se profeta yej de amejémepasan, ken nej nețitan. Xikakikan yej yéj mitzijliáj.”

38 Inín Moisés yej onoya iwán la gente ompiga ipan desierto, iwán el ángel yej kinotza' ipan tepe' Sinaí. Iwán onoya wan to-ikyapatajwan, Moisés yej kimakakej itájtōl yej tamaka vida iga tejemej sej matemakakan.

39 'E' inomej totajwan ayá' kinekikej makichiwakan ken kijtowa, majwa' kinekiáj sej mamokuepakan Egipto.

40 Iwán kijlijkej Aarón: “Niknekij xinechíwilikan diosmej iga mateojkułtijiakan tejemej. Porque atikmatij te kichij inón Moisés yej tekixtij Egipto.”

41 Iwán kichijkej ken se torojtzin iga idiosmej iga makiweyimatiltikan, iwán kikuikej mia' yolqamej iga kimiktilijkej tepostorjtzin iwán yejemen pakikej iga kichijkej inón.

† 7:19 7:19 Ex 1:22 ‡ 7:30 7:30 Xikita glosario “Desierto”.

⁴² Iwán Dios kikajtej yejemen, kismakákeja iga makiweyimatiltikan sitalimej. Ijkin ijkuilijto' ipan ilibro' profetajmej:

Amejemen de Israel, ¿ix amejemen ankimiktijkej yol'kamej iga annemakakej ofrenda kuá' amonoyaj ipan desierto cuarenta años?

⁴³ ¡Ayá'! Majwa' ankinentiayaj ikuetaxtiopan dios Moloc,

iwán ankinentiayaj sitalin yej kijliáj dios Renfán.

Inomej imágenes yej amejemensan ankichijkej iga xikweyimatiltikan.

Inón iga niawij nimitzkixtiti' kan amonokej; nimitzwigaskej este iyikampa país de Babilonia.

⁴⁴ 'Ipan desierto to-ikyapatajwan kipiayaj se kuetaxtiopan§ kan kanayaj inón ome patachte'ti kan ijkuilijtoya la ley. Inón kuetaxtiopan kichij Moisés kensan Dios kinextilij iga makichíwa.

⁴⁵ To-ikyapatajwan kimakakej inón kuetaxtiopan ipilowan iwán kaxitijkej este nigaj. Senwalkej iwán Josué iga kitalkuiliko' se' gente yej nigaj chantitoyaj. Inomej gente Dios kikixtij iga kimakakej ital totajwan. Ijkonya iga kawiko inón kuetaxtiopan este iga mandaraj el rey David.

⁴⁶ Dios poxsan kiye'ita' el rey David iwán yéj kine' makichiwili se íkal Dios yej iDiospa Jacob, kan wel maono.

⁴⁷ E' rey Salomón in yej kichij Dios íkal.

⁴⁸ Malej iga Dios yej kipoxpiá poder, ayá' mochantiá ipan tiopamej yej kimachíwajpa tajtaga'. Ken kijtoj se profeta:

⁴⁹ Ipan cielo nimotaliá iga nimandarowa,

iwán ipan tajli nimokxitetoniá.

¿Katiábapa nókal nechíwiliskej?

¿Kan wel nimosewíj?, kijtowa toTeko.

⁵⁰ ¿Ixtaj ayéj nej nikchij iga noma' nochi yej ono'?

⁵¹ Esteban kijtojo' no:

—E' amejemen nochipa anyoltakuaktikej, amonakas iwán amoalmaj ken yej ayá' kixmatij Dios. Nochipa ankichíwaj yej ayá' kineki el Espíritu Santo. Amejemen kensan amo-ikyapatajwan.

⁵² Amo-ikyapatajwan kinkochijkej nochi profetajmej, este kimijmiktijkej yej kijtojkej iga yawi wízetí Cristo, yej ye'nemi. Iwán kuá' walaj, amejemensan sej an kentregarojkej iwán ankimiktijkej.

⁵³ Malej iga angelejmej mitzmakakej iley Dios, e' amejemen ayá' ankichijkej ken kijtowa.

Miki Esteban

⁵⁴ Kuá' kikakikej yej kijtojtoya Esteban, poxsan kuejkuesiwikej este kigueguet-zekaltijkej itamej iga kijiyaj Esteban.

⁵⁵ E' yéj kimela'piaya el Espíritu Santo, ajkotachá' ipan cielo iwán kita' kan Dios tawijto', wan kita' ompa ejkato' Jesús iladoj iye'ma' Dios.

⁵⁶ Iwán kijtoj:

—¡Ta' xikitakan! Nikitzto' tapojto' cielo, iwán ompa ono' Jesús* iladoj iye'ma' Dios.

⁵⁷ E' yejemej monajnagastzakkej iga imamej, tzajtzikej iwán kisémpolojkej Esteban.

⁵⁸ Kiwawatatzojtikixtijkej ipan altepe' iga kitemiktijtoj. Iwán inomej yej nemi tatemiktiáj kikawatoyaj isotantzotzolmej† iyikxitenoj se taga' yej itoka' Saulo iga makicuidarowilikan.

⁵⁹ Mie'j nemi kitemiktiáj, Esteban kitenewij Dios, kijtoj:

§ 7:44 7:44 Xikita glosario "Kuetaxtiopan". * 7:56 7:56 Esteban kijtoj "iPiltzin Taga'", toka' yej Jesús kijtoj kuá' motokawij. Lc 5:24 † 7:58 7:58 Anka iga sektaj kinentiayaj sotantzotzol, wan kikixtijkej iga máj wel matatemiktikan. Ayéj iga onoyaj ipetzka'mej.

—NoTeko Jesús, xikomemawí noespíritoj.
 60 Iwán motankuaketzá', iwán tajtoj recio, kijtoj:
 —NoTeko, amo xikwelkuili yej ayekti yej nemi nechiwiliáj.
 Kuá' tami' inón kijtoj, mígui'ya.

8

Saulo kitemowa iga kinkochiwa yej kicredowaj Jesús

1 Saulo kiye'ita' iga kimiktijkej Esteban.

Inonsan día pewayej iga paréj kitemojkej iga kinkochiwaj yej kicredojtokej Jesús yej ichamej Jerusalén. Nochi papayinikej, ono' yej yajki ipan ital Judea iwán Samaria. Apostolójmejsan kajkej Jerusalén.

2 Sekin tajtaga' yej kicredojtokej Dios, kitokkej Esteban, iwán poxsan chokakej.

3 Iwán Saulo kinkochiwaya yej kicredojtokej Jesús, kalakiá ipan sejsé kajli iga kiwawatatzojtikixtiaya tajtaga' iwán siwatkej iwán kiwigayaj preso.

Mopowa ye'noticiaj Samaria

4 E' yej cholojkej Jerusalén, noyan san kan yajki kipowayaj itajtól Dios yej tasalvarowa,

5 Se de yejemen yej itoka' Felipe, yajki se altepe' yej ono' ipan ital Samaria,* iwán ompa pewa' kipowa' itajtól Cristo.

6 Ompa monechkolowaya iwán nochi kikakiáj yej kijtowaya Felipe, iwán no kitayaj iga kichiwaya milagro.

7 Mia' yej kipiaya malespíritoj achitiakej, iwán malespíritojmej kuá' kisayaj ipan inomej este tzajtzikisayaj. Iwán no achitiakej yej takuawayaxtoyaj iwán yej koxomej.

8 Inón iga poxsan paktoyaj ipan inón altepe'.

9 E' onoya no se taga' yej itoka' Simón yej motamatiliá iwán kikajkayajtoya la gente de Samaria, kinekiá iga makita la gente iga yéj ayéj námol.

10 Kitajtolkakiá yej máj aya yolej este yej máj yoleja, kijtowayaj:

—Inín Simón kinentiá nokta iweyipoder Dios.

11 Kitajtolkuiliayaj iga inón itamatilis, íkyaya kikajkayajtokej.

12 E' kuá' kicredojkej inón ye'noticiaj yej Felipe kipowa' ken iga reinarowa Dios, iwán iga mamosalvarokan ipan itoka' Jesucristo, mobautizarojkej tajtaga' iwán siwatkej.

13 Kicredoj no inón Simón, iwán mobautizaroj, iwán kitokatinemiáy Felipe, madmiradojtoya iga kitaya iga kichiwaya milagros.

14 Kuá' apostolejmej yej onoyaj Jerusalén kimatikej iga yej ichamej Samaria kicredójkeja itajtól Dios, kititankej mayakan ompiga Pedro iwán Juan.

15 Asitoj ompiga, oradojkej iga inomej yej kicredojkej Jesús iga makipiakan el Espíritu Santo.

16 Porque aya witzia' iyEspíritoj Dios niga ipan se de yejémempa, onóyajsan bautizado ipan itoka' toTeko Jesús.

17 Iwán Pedro iwán Juan kitalkej imamej ipan inomej, iwán inomej kipiákeja iyEspíritoj Dios.

18 Kuá' Simón kita' iga walaj iyEspíritoj Dios iga apostolejmej kitalíjkejsan imamej ipan inomej, Simón kinekiá makixtawa apostolejmej;

19 kijtoj:

—Xinemakakan no inón poder iga a'san ipan maniktalili noma' makipiá no iyEspíritoj Dios.

20 Iwán Pedro kijlij:

* 8:5 8:5 Xikita glosario "Samaria, Samaritanos".

—Ximiki wən motom̄in iga tikowasneki imakōka Dios.

²¹ Tej ayá' mitzajasi iga xikpiá; iyixtaj Dios tej tikchijto' yej ayekti.

²² Xikajtéwaya iga tikchiwa yej ayekti, iwán xiktajtani Dios siga wel mitzelkawilij inón yej tikejlan ipan moalmaj.

²³ Nimitzita iga ipan moalmaj titapox-ixita, iwán tikchijto' yej ayekti, inón kenkuá' mitzilpito'.

²⁴ Iwán kijtoj Simón:

—Amejemen xiktenewikan Dios iga nej iga amo mamochiwa inón yej anne-ijlijkej.

²⁵ Kuá' apostolejmej tami' tatapowakej ipan itájtol Dios, mokuepkej Jerusalén. Ipan ojti kipojtawalkej ye'noticiaj ipan mia' altepetzitzin yej onokej ipan ital Samaria.

Felipe iwán se taga' de Etiopía

²⁶ Después se iyángel toTeko kijlij Felipe:

—Ximoketza, iwán xaj taníbapa ipan ojti yej kisa Jerusalén iwán yawi altepe' Gaza. Inón ojti panowa ipan desierto.

²⁷ Ijkón Felipe moketza' wən yajki ompiga; iwán ipan ojti masi' iwán se taga' yej ichan ipan tajli Etiopía. Inón taga' poxsan tayakantoya, yéj kenilijtoya itom̄in la reina de Etiopía yej itoka' Candace. Inón taga' yajka Jerusalén iga kiweyimatiłtitoya Dios.

²⁸ Inón taga' némiya yaya íchan; ewatiaya ipan ikuacarretaj, kileerojtiaya inón libro yej kijkuiloj el profeta Isaías.

²⁹ IyEspíritoj Dios kijlij Felipe:

—Xiktecho inón kuacarretaj iwán xisenyawu itenoj.

³⁰ Kuá' Felipe kitechoj, kika' iga kileerojtiaya inón libro yej kijkuiloj Isaías, iwán kitajtan:

—¿Ix tikmati te kijtojneki in yej tikleerojtiá?

³¹ Iwán kijtoj inón taga':

—¿Kén nia nikmatiti si ayagaj ne-ijliá te kijtojneki?

Iwán kijlij Felipe iga matejkawi iga mamotali itenoj.

³² Kan kileerojtiaya ijkín ijkuilijto':

Kiwigakej kimiktitoj ken se borrego;†
iwán ken borregoitzin kuá' kitejtekiłiáj itzojmiyo, atzajtzi, ijkonsan yéj no atajtoj.

³³ Kalimpamatikej, ayá' kitajtolkuilij yej kijuzgarowa.

¿Iwán a' tajtowa iga ipilowan?,
iga kimiktijkej ipan inin tajli.

³⁴ Iwán inón taga' de Etiopía kitajtan Felipe:

—Achi xine-ijli de a'yéj tajtowa inin profeta. ¿Ix iga yéjsan o iga sewo'?

³⁵ Iwán Felipe pewa' tajtoj de inón yej kileerojtiaya inón taga' de Etiopía, iwán kipowilij ye'noticiaj de Jesús.

³⁶ Kan nemi yawij, asitoj kan ono' a'ti. Kijtoj inón taga':

—Nij ono' a'ti; ¿ix awel tinebautizaroj?

³⁷ Felipe kijtoj:

—Siga tikmela'credowa iga inewi moalmaj, wel.

Iwán kijtoj:

—Nicrodowa iga Jesucristo iPiltzin Dios.

³⁸ Iwán kiketzeltij ikuacarretaj; iwán iyomextimej yajkij a-ijti'. Iwán ómpaya Felipe kibautizaroj inón taga'.

³⁹ Kuá' kiskeja a-ijti', iyEspíritoj toTeko kiwiga' Felipe. Inón taga' ayo' máj kita' Felipe; e' taga' kikui' iyojwi este paktaijki.

† 8:32 8:32 Xikita glosario "Borrego".

⁴⁰ Felipe asito sej este ipan altepe' yej itoka' Azoto, iwán panotiajki ipan sejsé altepe' iga kipojtinemi' ye'noticiaj de Jesús este que asi' altepe' Cesarea.

9

Saulo pewa iga kitoka Jesús

¹ Saulo kijtojtóyasan iga yawi kimiktiti yej kitokaj Jesús. Inón iga yajki kitato ijefej sacerdotejmej,*

² kitajtanito amamej kan makijto iga yejemej kitekimakaj iga mayawi Damasco iga makitemoti ipan itiopamej judiyojmej yejsan kitokaj iyojwi Jesucristo. San a' casis, kiwigas preso este Jerusalén, tajtaga' o siwatkej.

³ E' kuá' nemi yaya ipan ojti iga asitiayay Damasco, wálaj ipan cielo se ti'ti yej kiwejtawiko.

⁴ Saulo wetzi' este talpan, kika' a'pa ijkín kijlij:

—Saulo, Saulo, ¿te iga tine-iknochiwa?

⁵ Saulo kijtoj:

—¿A'yejtaj in tej?

Iwán kijlij:

—Nej niJesús. Nejwa' in yej nemi tine-iknochiwa. Iga ijkón tikchiwa, tejsan momatika nemi timo-iknochiwa, ken kuá' se toro kitiliksa ipuntaj kuawi' yej iga momajmajtia.

⁶ Iwán Saulo este kuekuechka' iga majmawi, kijlij:

—NoTeko, ¿tetaj tikneki manikchiwa?

ToTeko kijlij:

—Ximoketzaya, xaj Damasco. Ompiga yawij mitzijlitij te tia tikchiwati.

⁷ Inomej tajtaga' yej nemi yayaj iwán Saulo pox momajtiktikajkej iga kikakikej a'pa tajtoj, e' akitakej ni agaj.

⁸ Iwán Saulo moketza' kan wetztoya, kuá' mixtapoj, ayo' wel tachaya. Iwán kimawilantiajkij. Ijkón kaxititoj Damasco.

⁹ Ompa onoya eyi día, awel tachaya, atakuaj niga konij nité.

¹⁰ Ompa Damasco onoya se yej itoka' Ananías yej kitoka Jesucristo, wan toTeko kixnextilij, kijlij:

—¿Ananías!

Iwán yéj kijlij:

—Nigaj nono' noTeko.

¹¹ Iwán toTeko kijlij:

—Xi-ójkuiya, xaj ipan calle yej itoka' Melakti'. Ompa chan Judas, xiktemoti se de Tarso yej itoka' Saulo, yéj inán nemi netenewia.

¹² Nikixnextilija iga kalakito se taga' yej itoka' Ananías iwán kitallilij imá' iga sej matachá.

¹³ Kuá' inón kika' Ananías, kitenkuepili:

—NoTeko, e' inón taga', mia' toknimej ne-ijlijkej kén iga yéj poxsan kiknochij inomej yej Jerusalén mitztokaj.

¹⁴ Iwán inán wálaj no este nigaj. Este kiwajli' se ama' kan ijefej sacerdotejmej kitekimá' iga wel makiwigakan preso yej mitzweyimatiltiaj.

¹⁵ E' toTeko, kijlij:

—Xaja, iga yéj niktapejpen iga makipowa notajtól. Makipowiliti yej ayéj de Israel iwán irreyejmej, iwán no yej de Israel.

¹⁶ Nej nia niknextiliti iga yéj yawij poxsan kiknochiwatij iga netoka.

* **9:1 9:1** Inín ijefej sacerdotejmej, ichan Jerusalén.

¹⁷ Iwán Ananías yajki ipan inón kajli kan onoya Saulo. Kuá' kala', kitálij imá', iwán kijlij:

—Saulo, tinoknín, toTeko Jesús yej mitzixnextilij ipan ojti kan nemi tiwítziá, nejtitan iga wel sej xitachá, nō iga xikpiaya el Espíritu Santo.

¹⁸ Íkuá'san kojkopé' ipan iyixmej tejté ken topoj iyajwayo; ijkón iga welya sej tachá'. Iwán yajki mobautizarōto;

¹⁹ tami' inón, takuaj wán kikui' sej itájpál.

Saulo kipowa itájtōl toTeko ipan Damasco

Iwán achō' ompa kawí' wán tokniwán yej kitokaj Jesucristo yej ichamej Damasco.

²⁰ Íkuá'san pewa' iga kipowa itájtōl Jesucristo ipan itiopamej judiyojmej, kijtojtine-miá iga Jesús, Dios nokta iPiltzín.

²¹ Iwán nochi yej kikaktoyaj madmiradowayaj, kijtowayaj:

—¿Ix ayejtaj inín taga' yej Jerusalén kitemojtinemiá iga makiknochiwa yej kitenewiáj itoká' Jesús? ¿Ix ayéj yejsan nō yej wálay nigaj iga makijilpitiwiga katka itenōj ijefejmej sacerdotejmej?

²² E' Saulo máj kiyōlmakaya iga kipowa toTeko itájtōl ipan altepe' Damasco. Kinojma-ijtowaya iga makimatikan iga Jesúsya nokta in el Cristo yej Dios kitapejpen; judiyojmej este akojasiáj ken iga makitenkuepilikan.

Saulo kicholowiliá judiyojmej

²³ Kuá' pánoja mia' día, judiyojmej motajtojtijkej iga makimiktikan Saulo;

²⁴ e' yéj kimati' iga kimiktijnekiáj. Kichixtoyaj kajkan kīsalo ipan altepe' semilwi' iwán senyówal iga makimiktikan;

²⁵ e' yej kitokaj Saulo, tayowakan kakijkej ipan se panchikiwéj, iwán kipipilojtitemowijkej ipan muro yej iga kolaltitoya altepe', ijkón iga cholōj.

Saulo asi Jerusalén

²⁶ Kuá' Saulo asito Jerusalén, kinekiá mamosenechkokan iwán yej nō kitokaj Jesús; e' inochimej kimajmawiliayaj iga akicredowayaj siga yéj nō kitókaya Jesús.

²⁷ E' Bernabé kiwiga' kan ono' apostolejmej. Iwán kipowa' kén iga ipan ojti toTeko kixnextilij Saulo, iga toTeko kinotza', iwán kén iga kuá' onoya Damasco, Saulo amajmawi' iga kipowa' itájtōl Jesús.

²⁸ Ijkón Saulo kawí' Jerusalén, yayaj iwamej kansan kinekiá.

²⁹ Amajmawiá iga kipowaya itájtōl toTeko, este motenkitzkiaya iwán judiyojmej yej tajtowayaj griego. E' yejemen kinekiáj makimiktikan.

³⁰ Kuá' yej kitokaj Jesús kimatikej iga kimiktijnekiáj Saulo, kiwigakej Cesarea iwán kititankej iga mayawi Tarso.

³¹ Iwán tokniwán yej kicredojtoyaj Jesús yej onoyaj noyan Judea, Galilea iwán Samaria, tamelá onoyaj iga ay'ya kinknochiwayaj, majya kisentaliayaj iyalmajmej ipan Dios. Ye'nemiáj ken tatekimaka toTeko iwán nemi miakiayaj iga el Espíritu Santo kipalewiayaj.

Eneas yektiá

³² Kuá' Pedro kipaxalowilijtinemiá yej kitokaj Jesús, yajki nō kitato yej chantitokej altepe' Lida.

³³ Ompa kasito se taga' yej itoká' Eneas yej wetztoya ipan itapech ocho años, awel moketzaya iga takuawayaxtoya.

³⁴ Iwán Pedro kijlij:

—Eneas, Jesucristo mitzachitiáltija. Ximoketza iwán xi'yetalíya kan tiwetztoya. Eneas nimanín moketza'.

³⁵ Iwán nochi kitakej yej chantitokej altepe' Lida wən ipan tajli de Sarón, iwán kitokákeja toTeko Jesús yej el Mesías.

Dorcas ojpa-isa

³⁶ Ipan altepe' Jope onoya se siwa' yej kitoka Jesucristo, itoka' Tabita. Ipan griego kijtojneki Dorcas.† Yéj nochipa kichijtoya yej yékti; kipalewiaya yej ayá' motapialiyaj.

³⁷ Iwán inomej días wetiá' wən migui'. Kuá' kaltíjkeja, kiwigakej ajko ipan se' piso.

³⁸ Iwán Jope ayá' wejka iga Lida; kuá' yej kitokaj Jesús kimatikej iga Pedro ono' Lida, kititankej omen iga ijkín makijlitij:

—¿Ix wel sémisan tiaj Jope nowamej?

³⁹ Iwán Pedro motemá', yajki iwamej. Kuá' asikej Jope, kiwigakej kan ono' animaj, iwán nochi yej wewejmikikej chojchokatókejpa iga kiyawalojkej Pedro, kinextilijkej wipilmej iwán kuachtimej yej Dorcas kichij kuá' aya miki.

⁴⁰ Iwán Pedro kikijkixtij nochi yej ompa onoyaj iwán motankuaketza' iga kitenewij Dios; iwán kitachilij animaj, kijtoj:

—Tabita, ximoketza.

Iwán kitapoj iyix, kita' iga ompa ono' Pedro, motalij.

⁴¹ Iwán Pedro kimakitzkij iga kiketza'. Iwán kinotzkej yej kitokaj Jesús, wən yej wewejmikikej, iga makitakan iga Tabita isa' sej.

⁴² Inón momati' noyan ipan altepe' Jope, iwán mia' kicredojkej ipan toTeko Jesucristo.

⁴³ Iwán Pedro wejkaj achi kawí' ipan inón altepe' chan se yej itoka' Simón, yej kichíwa kuajkuantas iga kuetax.

10

Pedro iwán Cornelio

¹ Ipan altepe' Cesarea onoya se taga' yej itoka' Cornelio yej ikapitán cien soldado romanojmej, inómejwa' kijliayaj Italiano.

² Inón taga' wən nochi yej ono' ichan kicredowayaj wən kimajmawiliayaj Dios. No kipalewiaya mia' judiyojmej yej amotapialiyaj iwán nochipa kitenewiaya Dios.

³ Se tiota' ken las tres, kixnextiliko se iyángel Dios, kinojma-ita' kalakiko kan yéj ono', kijlij:

—¡Cornelio!

⁴ Iwán yéj kitachilijtikisa' el ángel wən kimokatajtan:

—¿Anka tejté iga?

El ángel kijtoj:

—Dios mitzkaki kuá' tiktenewiá iwán mitzita kuá' tikpalewiá yej ayá' motapialiáj.

⁵ Inán xiktitani sekin tajtaga' iga mayakan Jope, iga makinotzatij Simón, yej itoka' no Pedro,

⁶ ono' chan sewo' Simón yej tekipanowa iga kuetax, yej chantito' lamartenoj. Yéj yawi mitzijliti yej tia tikchiwati.

⁷ Kuá' yájkíya el ángel yej tajtojtoya iwán, Cornelio kinotza' omen itekipanowanimej iwán se soldado yej kiye'itaya, yej no kicredowa Dios.

⁸ Iwán kuá' támi'ya kipowilij nochi kén iga kita', kititan iga mayakan altepe' Jope.

⁹ Ipan se'ya día miej nemi yawij ipan ojtí iwán asitiáyaja Jope, Pedro tejkaj iyixko kajli* ken tajkodía iga kitenewiá Dios.

† 9:36 9:36 Ipan mela'tájtql Dorcas kijtojneki Masatzin.

* 10:9 10:9 Ikalmej judiyojmej itečoj kikuiáj iga mejekawiyaj kuá' pox tadotoni wən iga oradowayaj.

10 Iwán poxsan mayanaya, kinekiá magui' matákuaya. Kuá' nemi kichiwiliáj itákual, Dios kinextilij Pedro tēpa iteki en visiōn.

11 Kimela'ita' iga cielo tapowi', piloḡtiwiḡtziá te tani se ken tikita weyimántial, ijilpitiwiḡtziá ipan nawi inakas.

12 Ipan inōn weyimántial onoya sese'pa yolḡamej; yej kipiáj nawi iyikximej, yej moelwawatatzowaj iwán yej patanij.†

13 Iwán kikagui' se tájtōl yej kijlij:

—Pedro, ximoketza, xikmikti iwán xikua.

14 E' Pedro kijtoj:

—NoTēko, awel, iga nej ayí' nikua yej kijtowa motájtōl iga amokua.

15 Iwán inōn yej kinōtza', sej kijlij:

—Yej Dios kijtowa iga wel mokua, tej amo xikijli iga ayēkti.

16 Iḡkōn mochij eyi vej, iwán inōn weyimántial sej tejkaj ipan cielo.

17 Kuá' Pedro tayōkoxtoya iga akimatiá te kijtojneki inōn yej Dios kinextilij, asitoj tajtaga' yej Cornelio kiḡitan. Tatajtantiwalḡkej ḡan ichan Simón, este asikej ipan ikalten.

18 Tanōtzkej, tatajtankej:

—¿Ix nigaj ono' se yej itōḡa' Simón yej nō itōḡa' Pedro?

19 Kuá' Pedro kejlántogo' inōn yej kita', el Espiritu Santo kijlij:

—Ta' xikaki; eyi tajtaga' mitztemowaj.

20 Ximokétzaya, iwán xitemo. Amo te xikejlamiki, xaj iwamej iga inomej nej niktitan.

21 Iwán Pedro temoj, kitechoj inomej tajtaga' yej Cornelio kiḡitan. Kijlij:

—Nejwa' in yej annetemowaj; ¿te iga anwalḡkej?

22 Iwán yejemen kijtojkej:

—Niwalḡkej iga neḡitankej el capitán Cornelio. Yej poxsan ye'nemi iwán kiweyimatiḡtiá Dios. Nochi judiyojmej kipoxye'itaj Cornelio iwán kipoxnekij. Se iyángel Dios kitekimá' iga mamitznōtzaki iga xajki' ichan, iga makikaki yej tej tia tikijliti.

23 Iwán Pedro kijlij iga makalakikan kalijti', iwán ompa ḡawikej iga kochkej.

Kuá' tanési'ya, Pedro yajki iwán yejemen; yajki nō sekin yej kitokaj Jesús yej ompa ichamej Jope.

24 Ipan se' día asitoj Cesarea ḡan Cornelio kichixtōyaja iwán sekin iyikniwampa wan iyamigojmej yej iwán moye'itaj, yej yej kijlij iga ompa maonokan.

25 Kuá' Pedro asito, Cornelio ḡixnamikito, iwán motankuḡketza' iyixtaj iga katka makiweyimatiḡti.

26 E' Pedro kiketza', kijlij:

—Ximoketza. Nej nō niḡaga' kensan tej.

27 Iwán taḡapojtiajkij te kalijti', ompa kasitoj mia' yej nechkatokej.

28 Iwán Pedro kijtoj:

—Amejemen ankimátija iga nej yej nijudiyoj, noley nenextiliá iga awel mani-monechko iwán yej ayéj judío, niga manikalaki ichan; e' Dios nenextilij iga amo manikijli ni agaj iga akajasi iga makina'techo Dios.

29 Inōn iga kuá' nenōtzatoj, niwalaj; ayá' nikijtoj iga ayá' nia. Inán nikmatisneki te iga annenōtzakej.

30 Cornelio kijtoj:

—Kipiá nawi días, ken las tres tiḡtakpan, nigaj nochan nimayunarojtoya iwán niktenewijtoya Dios ken tiktekichiwaj,‡ iwán ne-ixnextiliko se ḡaga', nikita' iga kinentiá itzótzol yej este pepetani.

† 10:12 10:12 Iley Dios kijtowa iga judiyojmej awel kikuaj sekin inḡmpa yolḡamej. Lev 11 ‡ 10:30 10:30 Judiyojmej teki-oradowayaj a las nueve yowalti' wan a las tres tiḡtakpan.

³¹ Iwán nenotza', ne-ijlij: “Cornelio, Dios mitzkaki kuá' tiktenewiá iwán mitzitzto' iga tikpalewiá yej amotapialiáj.

³² Inán xiktítani yej mayakan Jope iga makikuitij Simón yej itoka' no Pedro. Ono' chan sewo' Simón yej kicurtirowa kuetax, yej chantito' lamartenoj. Kuá' ásisya, mitztatapowij.”

³³ Inón iga imanín nimitztatitanilij, iwán yektia iga tiwalaj. Inán nigaj nonokej nonochin iyixtaj Dios wan niknekij manikakikan nochi yej Dios mitztekimá' iga xine-ijlikan.

Pedro kipowa itájtol Jesús chan Cornelio

³⁴ Iwán Pedro pewa' tajtoj:

—Inán sí nikmela'mati iga Dios ayá' sesan kiye'ita,

³⁵ kiye'ita yej kimajmawiliáj iwán kichiwa yej yekti, judío o a'san nesi yej ono' ipan tajli.

³⁶ Dios kinotza' ipilowan ipilowampa Israel, kipowilijkej iga wel onoj tamelá iyixtaj siga moconfiarowaj pan Jesús yej Mesías, yej tonochin toTeko.

³⁷ Amejemen ankimatij yej mochij noyan ipan ital judiyojmej, pewa' Galilea kuá' Juan kipowa' itájtol Dios iwán tabautizaroj.

³⁸ Ankimatij no ken iga Dios kimá' Jesús de Nazaret iyEspíritu Santo iga wel makichijtinemi yej yekti iwán makachitiltijtinemi nochi yej tzitzimi' kiknochijtoya. Jesús kichiwaya inón iga Dios onoya iwan.

³⁹ 'Nejemej sí nikitakej inochi yej kichijtinemi' Jesús ipan estado de Judea wan ipan altepe' Jerusalén. Ompa kimiktijkej, kiclavarójkejpa ipan kuacruz.

⁴⁰ Inín Jesús, Dios ki-ojpa-ixitij ipan tercer día, iwán kichij iga mane-ixnextilikan nejemej.

⁴¹ Ayá' inochin kixnextilijkej, ne-ixnextilijkej nejemensan yej ikyay netapejpenkej iga manikpowakan iga isato' Jesús. Nejemen nisentakuajkej iwán nisen-atikej iwán yej, kuá' ojpa-isa'ya kan miktoya.

⁴² Iwán netitankej iga manikpowakan, manikijlitij nochi iga Dios kitajlij Jesús iga makijuzgaro yej isatokej iwán yej miktokej.

⁴³ Iwán te ikyay profetajmej tajtowaj iga Jesús, kijtowaj iga nochi yej kisentaliáj iyalmaj ipan Jesús, kiperdonarowa yej kichijkej yej ayekti.

Dios kimaka iyEspíritos yej ayéj judiyojmej

⁴⁴ Tatapojtoyao' Pedro, kuá' walaj el Espíritu Santo ipan inochin yej takaktoyaj.

⁴⁵ Iwán judiyojmej yej kitokaj Jesús yej walkej wan Pedro, san tajtachixtikajkej iga Dios no kimá' iyEspíritu Santo yej ayéj judiyojmej,

⁴⁶ iga kikakiáj iga tajtojtokej ipan sesé'paya tájtol iwán kiweyimatiltijtoyaj Dios.

⁴⁷ Iwán Pedro kijtoj:

—¿Ix wel agaj kijtowa iga amo mamobautizarokan ipan a'ti inimej yej Dios kimajma'ya no iyEspíritu Santo kensan tejemen temajmá'?

⁴⁸ Iwán tatekimá' iga mamobautizarokan ipan itoka' Jesucristo. Kuá' tami' mobautizarojkej, kijlijkej Pedro iga makáwi-o' achó' días máj iwán yejemen.

11

Pedro tajtowa iwán yej kitokaj Jesús yej chantitokej Jerusalén

¹ Apóstolejmej iwán yej kitokaj Jesús yej onoyaj Judea, kimatikej iga no kicredójkeja itájtol Dios yej ayéj judiyojmej.

² Kuḗ Pedro asi' Jerusalén, judiyojmej yey tatekimakaj iga mamocircuncidarokan* yey ayéj judiyojmej, pe' ta-ijixko-ijlijkej,

³ kijtojkej:

—Tejémejpá tijudiyojmej, ¿te iga tikpaxalowilīto inomej yey ayéj judiyojmej, iwán este titakuaj iwamej?

⁴ Iwán Pedro kipowa' inochi yey mochij este kan pewa', kijtoj:

⁵ —Nej nonoya Jope, iwán kuḗ niktēnewijtoya Dios, yéj ne-ixnextilij tejté. Nikita' ken se weyimántial, temotiwajalaj ipan cielo, ijilpitiwajalaj ipan nawī inajnakastan, temoj este kan nej nonoya.

⁶ Niktachilijtikawi' iga manikita' te kipiaya, ompa nikita' yolkaméj yey kipiá nawī iyikxi, yey tekuaj, yey moelwawatatzowaj iwán yey patanij.

⁷ Iwán niká' se tájtōl ne-ijlij: “Ximoketza Pedro, xikmikti iwán xikua.”

⁸ E' nej nikilij: “Awel noTēko, iga nej ayí' nikua yey kijtowa motájtōl iga amokua.”

⁹ Iwán sej niká' inón tájtōl yey wajalaj ipan cielo, ne-ijlij: “Yej Dios kijtowa iga wel mokua, tej amo xikijli iga ayēkti.”

¹⁰ Ijkón nikita' eyi vej, iwán nochi sej tejkaj ipan cielo.

¹¹ Íkuḗ'san asikej kalijti' kan nonoya eyi tajtaga' yey wálkej Cesarea iga netemokoj.

¹² IyEspíritoj Dios ne-ijlij iga manía, e' amo manimajmawi. Nō yajkaj inimej seis yey kitokaj Jesús, iwán nikalakkej chan se taga'

¹³ yéj nepowilijkej ken iga ichan kita' se iyángel Dios ejkatoya iwán kilij: “Agaj xiktītani ipan altepe' Jope iga makinotzatij Simón yey nō itoká' Pedro;

¹⁴ yéj yawi mitzijliti ken iga wel ximomanawi, tej iwán inochi mofamiliaj.”

¹⁵ Kuḗ pe' niktatapowijkej, el Espíritu Santo wajalaj iyakapamej, kensan tejemej nō kuḗ' achto asi' ipan tejemej.

¹⁶ Íkuḗ'ya nikejlan yey kijtoj toTēko: “Juan tabautizarowa iga a'ti, e' amejemen mitzbautizaroskej iga el Espíritu Santo.”

¹⁷ Siga Dios kimakakej yejemej yey tejemej nō temakakej yey ticredojkej toTēko Jesucristo, ¿te noteki in nej iga amo manikchiwa ken kineki Dios?

¹⁸ Iwán kuḗ' yey de Jerusalén yey kitokaj Jesús kikakikej inón, ate-o' kijtojkej, iwán kiweyimatiltijkej Dios, kijtojkej:

—¡Mataj nō yey ayéj judiyojmej Dios kine' iga nō makikajtewakan iga kichiwaj yey ayēkti iga nō maonokan nochipa itenoj!

Yej ichamej altepe' Antioquía yey kitokaj Jesús

¹⁹ Kuḗ' kimiktijkeja Esteban, pewakej kiknochijkej yey kitokaj Jesús, sekin cholojkej iwán yajkij Fenicia, Chipre iwán Antioquía.† Ompa kipowilijkej itájtōl Dios yejsan judiyojmej, e' yey ayéj judiyojmej ayá' kipowilijkej.

²⁰ E' sekin yey kitokaj Jesucristo yey ichamej Chipre iwán Cirene asikej pan altepe' Antioquía iwán nō kitatapowijkej yey ayéj judiyojmej, kipowilijkej ye'noticiaj de Jesús yey toTēko.

²¹ Ipoder toTēko onoya wan yejemej. Iwán mia' kicredojkej toTēko iwán kikajtejkej ken ikya kicredojtoyaj.

²² Kuḗ' tokniwan de Jerusalén yey kicredojtokej toTēko, kimatikej nochi inin yey mochij, kititankej Bernabé iga mayawi Antioquía.

²³ Kuḗ' ompiga asito, kita' kén iga Dios kiye'ita' inomej, iwán poxsan yolpagui'. Kinonotzkej iga makicredokan toTēko iga nochi iyalmajmej iwán makichiwakan ken yéj kineki.

* 11:2 11:2 Xikita glosario “Circuncisión”. † 11:19 11:19 Fenicia ken estado, Chipre tajkótaj iwán Antioquía altepe'. Xikita mapa pág. X

24 Bernabé poxsan te-ijikn̄n, kipiaya el Espíritu Santo, iwán poxsan moconfiarojtoya ipan Dios. Iwán mia'ya gente kicredojkej toTēko iga yéj kitatapowij.

25 Iwán Bernabé yajki Tarso iga kitemoto Saulo; iwán kuá' kasi' kiwiga' Antioquía.

26 Ompa monechkojtoyaj se año iwán tokniwan iwán kimachtijkej mia' gente; ompa Antioquía achto vej kitokawijkej cristianojmej yej kitokaj Jesucristo.

27 Inón tiempo sekin profetajmej‡ kiskej Jerusalén iga yajkij Antioquía.

28 Se de yejemej yej itoká' Agabo moketztkisa' kan nechkatoyaj yej kitokaj Jesús, iwán kijtoj ken iga Dios iyEspíritoj kitajtolmá' iga yawi apistajtiati noyan. Inín mochij kuá' gobernarojtoya rey Claudio.§

29 Entonces yej kitokaj Jesús yej ichamej Antioquía kijtojkej iga yawij kititanilitij tom̄n iga kipalēwiáj yej kitokaj Jesús yej chantitokej Judea, ke'ya iga se wel kimaka.

30 Iwán ijkón kichijkej, iwán inón tom̄n kikawatoj Bernabé iwán Saulo, kimakakej iyancianojmej* inomej yej kicredowaj Jesucristo yej onokej Judea.

12

Miki Jacobo iwán kipresojwiáj Pedro

1 Inón vej el rey Herodes* pewa' iga kikitzkij sekin yej kitokaj Jesucristo iga kinkochiwaj.

2 Iwán iga espada kimiktijkej Jacobo yej Juan iyikn̄n.

3 Iwán kuá' el rey kita' iga nochi judiyojmej kiye'itakej iga kimiktijkej Jacobo, tatekimá' iga no mamokitzki Pedro. Inón mochij kuá' nentoya ilwi' yej kijliáj Pascua† kuá' mokua pan yej ayá' kipiá levadura.‡

4 Kuá' kikitzkijkeja Pedro, Herodes kipresojwij, ompa kicuidarojtoyaj naw̄i grupo soldadojmej, ipan cada grupo onoya naw̄i soldadojmej. Herodes kejlantoya iga kiwigaya iyixtaj la gente kuá' pánojya iyilwiyo la Pascua.

5 Iwán Pedro onoya preso, e' paréj kicuidarojtoyaj. E' tokniwan yej kitokaj Jesucristo ayá' siawiáj iga kitenewijtoyaj Dios iga makipalēwi Pedro.

Dios kikixtiá Pedro ipan cárcel

6 Inonsan yówal antes iga Herodes makiwiga Pedro iyixtaj la gente, Pedro kochtoya itajkoyan ome soldado, majma-ilpitoya iga ome cadena, iwán sekin soldadojmej kicuidarojtoyaj ikaltenyo cárcel.

7 Iwán wejksako se iyángel toTēko, este taw̄lpanya onoyaj carcelijti'. Iwán inón ángel kichijchin Pedro ipan iyájkol iga kixitij iwán kijlij:

—Niman̄n ximokétzaya.

Iwán inomej cadena yej iga ma-ilpitoya, xixxitomi'.

8 Iwán el ángel kijlij:

—Ximotajko-ílpiya iga mocintoron iwán xikajákiya moga'.

Kuá' Pedro kichija ijkón, el ángel kijlij:

—Xikaki mosotantzótzol iwán xinētoka.

9 Pedro kisa' iwán kitokatiaya el ángel, e' ayá' kitawelcredowaya yej el ángel nemi kichjwa. Yéj kijtowaya anka kitemiktoya.

10 E' kuá' kita' kipatilijkeja yej áchtopa guardia, kuá' kita' se'ya kipatilijkej, iwán kuá' asikeja kan kalten de tepos yej ono' callejtenoj, inón kalten yokatapowi', kiskej, iwán kuá' kipatilijkej se calle, el ángel ómpaya kikajtej Pedro.

11 Íkuá'ya Pedro kimati', iwán kijtoj:

‡ 11:27 11:27 Xikita glosario "Profeta". § 11:28 11:28 Claudio katka itoká' rey o emperador, wan kijliáj César iga kigobernaroj nochi ital Roma. Xikita glosario "César". * 11:30 11:30 Xikita glosario "Anciano". * 12:1 12:1 Xikita glosario "Herodes". † 12:3 12:3 Xikita glosario "Pascua". ‡ 12:3 12:3 Xikita glosario "Levadura".

—Inán sí niknojmamati' iga toTeko kititan iyáŋgel iga manemanawi ipan ima' Herodes iwán de inochi yej judiyojmej kinekiáj manechiwilikán.

¹² Mieŋ inón kejlantoya, Pedro yajki chan María, yej iye' Juan yej itoka' no Marcos, ompa nechkatoyaj mia' yej kitenewijtoyaj Dios.

¹³ Kuá' Pedro kaltzotzon ipan puerta yej ono' ojtenoj, se takotzin yej itoka' Rode yajki kitato a'yéj tanotztoya.

¹⁴ Kuá' kitajtolkagui' iga Pedro, ayá' kikaltapoj, sino que iga yolpagui', motalojtiajki kalijiti' iga tamatiłtito iga Pedro óno'ya ipan kalten.

¹⁵ Iwán kijlijkej:

—Tej anka ay'ya titajlanto'.

E' yéj kijtowaya iga kena. Iwán yejemen kijtojkej:

—Anka ayéj yéj; anka iyáŋgel.

¹⁶ E' Pedro tanotztóyasan ipan kalten. Iwán kuá' kikaltapowilijkeja iwán kitakej, momajtijkej.

¹⁷ E' Pedro tamanotza' iga ayo' matajtojtokan, iwán pe' kipowa' kén iga toTeko kikixtij ipan cárcel; iwán kijtoj:

—Inín xikmatitikan no Jacobo§ iwán yej kitokaj Jesús.

Después kisa' ompa; yajki se' lado.

¹⁸ Kuá' tanesi', soldadojmej ay'ya nokta kojasiáj te kichawayaj iga ayá' kimatiáj kan yajki Pedro.

¹⁹ Herodes tatekimá' iga makitemotij, e' como ayá' kasikej, kuá' támi'ya kitajtajtankej in soldadojmej, tatekimá' iga makimijmiktikan soldadojmej igaki' itechkomej choloj Pedro. Iwán Herodes kisa' Judea iwán yajki mochantito Cesarea.

Miki Herodes

²⁰ Herodes kikuesowilijtoya la gente yej chantitoyaj altepemej Tiro iwán Sidón, e' inomej gente kikowayaj te kikuaj ipan ipais el rey Herodes. Inón iga sekin de yejemej yajki kitatoj se taga' yej itoka' Blasto yej kipiaya itekipanól kan mandarowa Herodes, iwán yéj kitajtowilijkej iga maonokan tamelá.

²¹ Se día Herodes kitatitanilij inomej, iwán inón día Herodes kakij ye'tzótzol iga manesi iga rey; iwán motalij ipan iweyi asiento kan mandarowa iwán tajtoj iyixtaj la gente.

²² La gente pe' tzajtzikej iga kijtojkej:

—¡Inín yej nemi tajtowa, se nokta dios, ayéj namoltaga'!

²³ Iwán íkuá'san walaj se iyáŋgel toTeko, kichij iga Herodes mamenfermaro iga ayá' kiweyimatiltij Dios. Iwán máj máj okuilyowi' iwán migui'.

²⁴ E' itajtól toTeko majya momatiá, iwán nóyanya momatitiaya.

²⁵ Kuá' Bernabé iwán Saulo tamí' itekipanólmej, yajki Jerusalén, senyajki iwán Juan yej itoka' no Marcos.

13

Bernabé wan Saulo yawij wejka iga kipowatij itajtól Dios

¹ Ipan altepe' Antioquía kan monechkoWAYAJ yej kitokaj Jesucristo onoya profetajmej* iwán yej tamachtiaYAJ. Onoya Bernabé iwán Simón (yej kijliayaj Písti'taga'), iwán Lucio de Cirene, Manaén (yej moskaltijkej sekan iwán Herodes el gobernador de Galilea) iwán Saulo.

² Se día, kuá' inomej monechkojtoyaj iga kiweyimatiltiáj toTeko, iwán mayunarojtoyaj, kijtoj el Espíritu Santo:

§ 12:17 12:17 Ayéj in apóstol Jacobo yej mi'ya (v 2), inín iyiknín Jesús. Mt 13:55; Jn 7:3-5; Hch 1:14 * 13:1 13:1 Xikita glosario "Profeta".

—Xinetapejpenilikān Bernabé iwán Saulo, iga makichiwatij tekipánol yej iga niknotzakej.

³ Iwán kuā' támi'ya orađojkej, iwán mayunařojkej, kitālilijkej imamej ipan itzontekomej, iwán kinawatijkej Bernabé iwán Saulo.

Apóstolejmej kipowaj itájtōl Cristo ipan tajkótāl Chipre

⁴ Iwán iyEspíritoj Dios kititankej Bernabé iwán Saulo iga mayakan altepe' Seleucia iwán ompa tejkajkej ipan weyi ákal iga yajkij tajkótāl† Chipre.

⁵ Kuā' asikej Salamina kan moketza akalmej, pewakej iga kipowaj itájtōl Dios ipan itiopamej judiyojmej. Juan ompa no nemiá iga kipalewijnemiá inomej.

⁶ Nejnenkej noyan ipan inon tajkótāl este asikej ipan altepe' Pafos. Ompa kasikej se judío yej itōka' Barjesús. Motamatiliá iwán takajkayajtinemiá, kijtowaya iga Dios kitajtōlmakaya.

⁷ Inon yej motamatiliá moye-itaya iwán el gobernador Sergio Paulo. Inon gobernador poxsan kuayamani', wan kinotzkej Bernabé iwán Saulo, iga kinekiá makikaki itájtōl Dios.

⁸ Yej motamatiliá, ipan tájtōl griego no itōka' Elimas. Elimas ayá' kiye'ita' inomej iwán akine' iga el gobernador makicredo itájtōl Dios.

⁹ Iwán Saulo yej no itōka' Pablo, poxsan kipiaya nokta iyEspíritoj Dios, kitachilijtiká'

¹⁰ iwán kijlij:

—¡Tejya yej poxsan titakajkayajto' iwán tikchijto' yej ayekti, tej motaj Tzitzimi' yej kijiya nochi yej yekti! ¿Te iga tiktzakuliá iga sekin amo makicredokan Dios?

¹¹ Inán yawi mitzcastigaroti toTeško; tia tipachatiati. Wejkawas iga atikitas tonati'.

Iwán íkuā'san pachatiá'; mela'takompachijtikāwi'. Kitemojtinemi' a'yéj wel makimawilantiá.

¹² Kuā' el gobernador kita' inon yej mochij, kicredoj iga madmiradoj kén iga kipowakej itájtōl toTeško.

Pedro wan Bernabé onokej Antioquía yej ono' ipan estado de Pisidia

¹³ Iwán Pablo iwán yej senemiáj tejkajkej ipan weyi ákal ompa Pafos, yajkij asitoj ipan altepe' yej itōka' Perge, yej ono' ipan estado de Panfilia. E' Juan kikajtej yejemej, mokupepa' Jerusalén.

¹⁴ Pablo iwán sekin kiskej Perge, iwán asitoj ipan altepe' Antioquía, yej ono' ipan estado de Pisidia. Kuā' asi' día kuā' mosewilo, yajkij ipan itiopamej judiyojmej, kalakkej iwán motalkej.

¹⁵ Kuā' moleéroja iley Moisés iwán yej kijkuilojkej profetajmej, yej mandarowaj tiopan kinotzkej Pablo iwán sekin, kijlijkej:

—Noknimej siga tejté anne-ijlijnekij yej nigaj nonokej iga annenonotzaj, xine-ijlikan inán.

¹⁶ Iwán Pablo moketza' iwán tamānotza' iga amo agaj matatapojo, iwán kijtoj:

—Xinekakikan, amejemen tajtaga' de Israel iwán yej ankimajmawiliáj Dios:

¹⁷ IDios israelitajmej kitapejpen to-ikyapatajwan, iwán kichij iga mapiwikan poxsan ipilowan kuā' chantitoyaj ipan tajli yej itōka' Egipto. Iwán imatika kikixtijkej ompiga.

¹⁸ Dios kijyowij cuarenta años ken kichijtinemiáj ipan desierto,

¹⁹ iwán kipoloj siete naciones yej onoyaj ipan itāl Canaán, iwán inon tajli kimá' to-ikyapatajwan.

²⁰ Iwán máj máj, cuatrocientos cincuenta años mandarojtiwalkej juezmej este iga profeta Samuel onoko.

† 13:4 13:4 Xikita glosario "Tajkótāl o Isla".

21 Iwán la gente kinekikej iga makipiakan se rey iga makimandarokan. Iwán Dios kitajlij Saúl iga mamandaro cuarenta años, yej ipiltzimpa Cis. Inón Cis irrazaj Benjamín.

22 Después Dios kikixtij Saúl, iwán kitajlij David iga rey. Dios ye'tajtoj iga David, kijtoj: "Nikasi' David, yej ipiltzimpa Isaí, se taga' yej nikpoxye'ita iwán yéj yawi kichiwati ken nej nikneki."

23 Jesús yajki se de ipilowan ipilowampa David. Jesús yej Dios kitapejpen iga makimanawi israelitajmej kensan kijtoj.

24 Kuá' aya wí' Jesús, Juan kipowiliaya itájtól Dios nochi israelitajmej. Kijliayaj iga makikajtewákanya iga kichiwaj yej ayekti iwán mamobautizarokan.

25 Kuá' Juan ay'ya wejka iga mikis, kijtoj: "Nej ayéj inón yej amejemen ankejlantokej; yéj wí'o'. Nej ayá' neajasi iga manixitomili imekayo iga'."

26 'Nokniwan yej ipilowampa Abraham, iwán amonochin yej ankimajmawiliáj Dios: iga amejemena nokta mitztitanilijkej inín tájtól yej mitzmanawiáj.

27 Iga yej chantitoyaj Jerusalén iwán yej ompa mandarowayaj ayá' kimatikej a'yéj in Jesús. Niga kentenderowayaj itajtólmej profetajmej, yej moleerowa nochipa pan día kuá' mosewilo; ijkón kuá' kimiktijkej Jesús kichijkej ken kijkuilojkej profetajmej.

28 Malej akasilijkej te iga makimiktikan, e' kiteki'tajtanilijkej Pilato iga matateki-maka iga makimiktikan Jesús.

29 Kuá' kichijkeja nochi kensan ijkulijto' itájtól Dios kan tajtowa de yéj, kitemowijkej ipan cruz, iwán kitokátoja.

30 E' Dios ki-ojpa-ixitij kan miktoya.

31 Iwán mia' días Jesús kixnextilij yej íwan senemiáj Galilea iwán Jerusalén. Inán yejemej yej kitatapowiáj la gente ken iga kitakej.

32 'Inán nejemej nemi nimitzpowiliáj ye'noticiaj de inón yej Dios kijlij to-ikyapatajwan.

33 Tejemej ipilowampa yejemej, Dios kichija yej kijtoj iga ki-ojpa-ixitij Jesús kan miktoya, ijkón ijkulijto' ipan salmos dos: "Tej tinopiltzin; aman nej nikchij iga wel xono."

34 Dios kijtoj iga yawi ki-ojpa-ixititi kan mikto' iga amo mapalani, ijkón kijtowa kan ijkulijto' pan itájtól Dios: "Nia nimitzmatatij yej yekti ken nikijlij David."

35 Inón iga no ipan se' salmo, kijtowa ijkín: "Tej Dios, ayá' tiksemakas iga mapalani inakayo motekipanowani yej tikpoxneki."

36 Melá' iga David kimandaroj la gente de inón tiempo, ken kitekimá' Dios iwán máj máj migui', kitokatoj kan toktokej itajwan, iwán palani' inakayo.

37 E' inakayo inón yej Dios kixitij kan miktoya, ayá' palani'.

38 Nokniwan, inín yej nimitzmatiltiáj: Jesús wel mitzperdonarowiliáj yej ankichijkej yej ayekti.

39 Iley Moisés awel tepalewiá kuá' tikchijwaj yej ayekti, e' Dios tepardonarowiliá yej tikchijkej yej ayekti iga ticredowaj ipan Jesús.

40 Xikchiwakan iga amo mawiki ipan amejemen yej kijkuilojkej profetajmej, kan kijtojkej ijkín:

41 Ta' xikitakan amejemen yej ankajawilmattij itájtól Dios, ximomajtikan, iwán xipoliwíkanya;

iga nej yej niDios, nikchijwa ipan inimej días,

yej ayí' ankittaj, este ayá' ancredoskej, malej iga agaj mitzpowiliskej.

42 Kuá' Pablo iwán yej íwan nemiáj kiskej ipan itiopamej judiyojmej, la gente kitajtanilijkej iga ipan se'ya día kuá' mosewilo makitatapowikan de inómpasan.

⁴³ Kuá' mojmoyawílo'ya tiopan, mia' judiyojmej iwán yej ayéj judiyojmej e' kicredojkej ken tamachtiáj judiyojmej, kitokatiajkij Pablo iwán Bernabé. Iwán yejemej kinonotzkej iga amo makikajtewakan iyojwi Dios yej teneki.

⁴⁴ Ipan se'ya semana, ipan día kuá' mosewilo, monechkoj nochi gente de inón altepe' iga kikakitoj itájtol Dios.

⁴⁵ E' kuá' judiyojmej kitakej komati gente nechkatokej, kixitakej iwán pewakej kipopowakej Pablo iwán kajajwakej.

⁴⁶ Iwán Pablo iwán Bernabé ayá' majmawikej iga tajtojkej; kijtojkej:

—Yekti katka achto amejemen manimitzpowilikan itájtol Dios, amejemen yej anjudiyojmej; e' ayá' ankikakisnékijo' iwán ayá' ankinekij xonokan kan nochipa onoloj wan Dios. Inán niawij niktatapowitij yej ayéj judiyojmej.

⁴⁷ Iga ijkón netekimakakej toTeko, kijtoj:

Tej nimitztapejpen iga xiktawi nochi yej ayéj judiyojmej,

iga xikpowilitij nochi yej ono' ipan inón tajli iga mamomanawikan.

⁴⁸ Kuá' kikakikej yej ayéj judiyojmej pakikej, pewakej kijtojkej iga itájtol toTeko pox yekti. Iwán kicredojkej inochin yej ijkonya onóyaya iga yejemen yej yawij onotij nochipa wan Dios.

⁴⁹ Iwán ijkón iga itájtol Dios mopowa' noyan ipan inón tajli.

⁵⁰ E' judiyojmej tajtojkej iwán sekin siwatkej yej kiye'itaj iwanki' kimajmawiliáj Dios. Judiyojmej no tajtojkej iwán tajtaga' yej tayakantokej yej ompa ichamej, kitejtekimakakej iga makitalochtikan Pablo iwán Bernabé este que makisakan ompa.

⁵¹ Iwán Pablo iwán Bernabé kitzejtzelojkej iyixitalpinolmej iga makitakan iga ayompa kichijkej judiyojmej, iwán yajkij asitoj Iconio.

⁵² E' yej kitokaj Jesús, pox paktoyaj iwán kipiayaj el Espíritu Santo.

14

Pablo iwán Bernabé onokej altepe' Iconio

¹ Ipan altepe' Iconio, Pablo iwán Bernabé senyajkij ipan itiopan judiyojmej iwán tatapowakej de Jesús, iwán pox mia' kicredojkej. Kicredojkej no sekin yej ayéj judiyojmej.

² E' judiyojmej yej ayá' kicredojkej Jesús kijijlijkej yej ayéj judiyojmej iga amo makiye'itakan yej kitokaj Jesús.

³ Inón iga Pablo iwán Bernabé wejkajkej iga ompa onoyaj, amajmawikej iga tatapojkej, iga yejemen moconfiarojtoyaj ipan toTeko. Iwán toTeko kipalewiayaj iga manesi iga teneki Dios, iwán kimá' poder iga kichijwayaj mia' milagro.

⁴ E' la gente yej chantitokej altepe' Iconio, yojyokatitoyaj; sekin kitajtowiliayaj judiyojmej iwán sekin apostolejmej.

⁵ Iwán judiyojmej iwán yej ayéj judiyojmej motajtoltijkej iwán yej mandarowaj, motajtoltijkej iga makajawakan iwán makitemiktikan apostolejmej.

⁶ E' kimatikej Pablo iwán Bernabé; cholojkej, yajkij altepemej Listra iwán Derbe, yej ono' ipan ital Licaonia. Nentinemikej ipan altepetzitzin yej ompasan najná' ono',

⁷ ompa no kipojtinenej itájtol Jesucristo.

Kitewiáj Pablo ipan altepe' Listra

⁸ Ompa Listra kasitoj se taga' ewato', koxo. Awel nejnemi iga itékiya.

⁹ Kuá' Pablo nemi tatapowa, inón taga' takaktoya. Pablo kitachilij iwán kita' iga inón taga' moconfiaroj iga wel maachitiá.

¹⁰ Iwán kitzajtzilijpa iga kijlij:

—Ximoye'ketza.

Iwán taga' moketza', este tzikuini' iwán péwa'ya iga nejnem.

11 Kuꜥ' kitakej yej kichij Pablo, pe' tzajtzikey; tajtojkej ipan itájtɔl yej de Licaonia, kijtojkej:

—¡Mataj temójkeja in diosmej ken tajtaga'! ¡Nija onokej iwán tejemen!

12 Iwán Bernabé kitokawijkej dios Júpiter, iwán Pablo kitokawijkej dios Mercurio,* iga yéjwa' in yej tajtowaya.

13 Iwán isacerdotej Júpiter yej kipiaya itiopan ipansan taten altepe', kiwiguilijkej torojmej iwán koskamej de xochi'. Iwán sacerdote iwán la gente kinekiáj makiweyimatiltikan, makimijmiktilikampa torojmej.

14 Kuꜥ' inón kimatikej apostolejmej Bernabé iwán Pablo, kitzatzayankej itzotzolmej, yajkij kan nechkatokej la gente, este tajkoyan, iwán tzajtzikey:

15 —¡Ayombrej amejemen! ¿Te iga ijkón nemi ankichiwaj? Esi nejemen no nitajtagamej kensan amejemen, inón iga niwalkej nimitzijlkoj iga xikajtewakan iga ankichiwaj yej ajayekti iwán xiktokákanya inón Dios yej isato', yej kichij cielo, tajli iwán lámár iwán nochi yej ono' ipan inín tajli.

16 Ikyá Dios kisemá' nochi gente iga manemikan ken yejemej kinekij,

17 malej iga nochipa tenextiliayaj a'yéj in yéj iga techiwiliayaj yej yekti. Dios tewetziltiliá kiawá' iga mamochiwa yej tiktokaj. Temaka komati yej matikuakan iga matipakikan.

18 E' malej apostolejmej ijkón kijtojkej, alín poliwiá iga awel kikawaltiayaj iga makimiktikan torojmej iga makiweyimatiltikan.

19 Iwán asikej sekin judiyojmej de Antioquía iwán de Iconio, inomej kiyolyamankej la gente yej ompa ichamej iga makitemiktikan, iwán kitewijkej Pablo. Yejemej kijtojkej anka kimiktijkeja iwán kiwawatatzojkej, kikixtijkej ipan altepe'.

20 Kuꜥ' yej kitokaj Jesucristo kiyawalojkej Pablo, yéj moketza' iwán yajki sej ipan altepe'. Kuꜥ' tanesi', Pablo iwán Bernabé yájkija altepe' Derbe.

21 Kuꜥ' kipójkeja itájtɔl Jesús ipan altepe' Derbe, ompa mia' kicredojkej. Iwán yajkij sej altepemej Listra, Iconio iwán Antioquía.

22 Ompa kanimarajtinenkej tokniwan yej kitokaj Jesús, kijlijtinenkej iga nochipa mamoonfiarokan pan toTeko; kijlijkej iga poxsan kinkochiwaskej iga wel makalakikan kan reinarowa Dios.

23 Iwán no kitalkkej ancianojmej† yej mamandarokan sejsé kan monechkowaj yej kitokaj Jesucristo. Kuꜥ' támi'ya oradojkej iwán mayunarojkej, kikajtéjkeja ipan imá' toTeko yej ipan kicredojkej.

Pablo wan Bernabé yawij sej Antioquía yej ono' ipan ital Siria

24 No panojkej pan estado de Pisidia iwán asikej ipan estado de Panfilia.

25 Kipojkej itájtɔl Jesucristo ipan altepe' Perge, iwán yájkija altepe' Atalia.

26 Ompa tejkajkej ipan weyi ákal iga mokuepkej sej altepe' Antioquía. Ipan inón altepe', toknimej yej kitokaj Jesucristo kititankej Pablo wan Bernabé iga mayakan wejka iga makipowatij itájtɔl Dios, iwán kitajtanilijkej Dios iga makicuidarokan. Inón yej tami' kichijkej inón tekipánɔl, inón iga mokuepkej sej.

27 Kuꜥ' Pablo wan Bernabé asikej Antioquía, kinechkojkej yej kitokaj Jesucristo iwán kipowilijkej nochi ken Dios kichij iwán yejemen, iwán kén iga Dios kichij iga yej ayéj judiyojmej no makicredokan.

28 Iwán Pablo iwán Bernabé wejkaikkej iga ompa onoyaj iwán tokniwan yej kitokaj Jesucristo.

* 14:12 14:12 Júpiter iwán Mercurio katka idiosmej romanojmej. Griegojmej kitokawijkej inómejsan diosmej Zeus wan Hermes. † 14:23 14:23 Xikita glosario "Anciano".

15

Monechkolo Jerusalén

¹ Inón tiempo asikej Antioquía sekin tajtaga' yej wálkej ipan tajli de Judea. Ijkín kijlijkej yej kitokaj Jesucristo:

—Awel anmomanawiskej siga ayá' anmocircuncidaroskej* ijkón ken tatekimaka iley Moisés.

² Pablo iwán Bernabé motenkizkijkej iwán inomej yej wálkej Judea. Después Pablo iwán Bernabé iwán sekin tokniwan kitapejpenkej iga mayakan Jerusalén iga matajtotij iwán apostolejmej iwán yej iyancianojmej† inomej yej kicredowaj Jesucristo ipan inón altepe'.

³ Tokniwan yej kitokaj Jesús yej chantitokej Antioquía, kititankej; wan kuá' panojkej ipan italmej Fenicia iwán Samaria kipojkej ken iga yej ayéj judiyojmej kikajtejkej ken ikya kichiwaj iga kitokákeja Dios. Iwán kuá' inón kikakiáj tokniwan yej kitokaj Jesús, poxsan pakikej.

⁴ Kuá' Pablo iwán Bernabé asikej Jerusalén ki-omemawijkej yej kitokaj Jesús, apostolejmej iwán ancianojmej. Pablo iwán Bernabé kipojkej nochi yej Dios kichij iwán yejemen.

⁵ E' sekin fariseojmej yej nō kicredojtokej Jesús, moketzkej iwán kijtojkej:

—Nō mamocircuncidarokan yej kicredowaj Jesús yej ayéj judiyojmej iwán mamotekimaka iga makichiwakan ken kijtowa iley Moisés.

⁶ Iwán monechkojkej apostolejmej iwán ancianojmej iga tajtojkej de inón.

⁷ Kuá' wéjkaja iga tatapowakej, Pedro moketza', iwán kijtoj:

—Nokniwan, amejemen ankimátija ken iga Dios ikya netapejpen iga manikpowili yej ayéj judiyojmej ye'noticiaj yej tasalwarowa iga nō makicredokan Dios.

⁸ Iwán Dios, yej kixmati nochi iyalmaj, tanextilij iga nō kinekij inomej gente iwán kimakakej iyEspíritoj kensan tejemen nō temakakej.

⁹ Dios ayá' tejémensan teye'ita, nō yejemen kiye'itaj. Iga yejemen moconfiarojkej ipan Jesús, kajkej ken tikita yej ayá' kichijkej yej ayekti.

¹⁰ Inán, ¿te iga ayá' ankitawelcredowaj yej Dios kichij, iwán ankitekimakaj toknimej yej kitokaj Jesús iga makichiwakan yej niga tejemej awel tikchijaw, niga to-ikyapatajwan awel kichijkej?

¹¹ Majwa' tejemej ticredowaj iga toTeko Jesús temanawij iga tepoxnegui', ayéj iga tikixtawaj; ijkonsan nō yejemen momanawiáj iga kicredowaj.

¹² Iwán ayagaj tajtoj. Tajtakaktikajkej kuá' pe' tatapowakej Bernabé iwán Pablo. Kipojkej kén iga Dios kipalewijkej iga makichiwakan milagrojmej ipan inomej yej ayéj judiyojmej iga mamixkuítikan iwán makicredokan.

¹³ Kuá' tami' tatapowakej Bernabé iwán Pablo, Jacobo kijtoj:

—Nokniwan, ta' xinekakikan:

¹⁴ Simón Pedro tepowilij kén iga Dios achto vej ki-omemawij inomej yej ayéj judiyojmej iga nō mamochiwakan itatki.

¹⁵ Inín nemi mochjwa ijkón ken kijuilojkej profetajmej. Ijkín kijtowa kan ijkuiiljto':

¹⁶ Nej amoteko Dios,

iwán niwi' sej.

Nikchijas iga marreinaroj sej

se ipiltzin yej ipilowampa David.

¹⁷ Iga nochi manetemokan,

iga yej ayéj judiyojmej makitenewi notoka'.

¹⁸ Ijkón kijtowa toTeko, yej desde ikyyaj kijtoj iga mochjwas.

* 15:1 15:1 Xikita glosario "Circuncisión". † 15:2 15:2 Xikita glosario "Anciano".

19 Jacobo nō kijtoj:

—Inón iga nej nikijtowa iga yej ayéj judiyojmej amo matiktekimakakan iga makichiwakan yej akipalewiáj; yejemej kikajtéjkeja yej ikya kichiwaya iga kitókaja Dios.

20 Majwa' matikijkuilowilikan iga amo makikuakan naka' yej momiktialiapa idolojmej, iwán amo agaj mamasi iwán yej ayá' iwán namiktito', iwán amo makikuakan inakayo yolkamej yej mokechmekánajpa, iwán amo nō makikuakan esti.

21 Porque desde ikya ono' ipan sejsé altepe' yej tanextiliá ken ijkuilijto' ipan iley Moisés, cada día kuá' mosewilo moleerowa ipan itiopamej judiyojmej.

Kititaniliáj se ama' yej ayéj judiyojmej

22 Apostolejmej iwán ancianojmej iwán nochi yej kitokaj Jesucristo kijtojkej iga mamotapejpena sekin de yejémempasan iga masenyakan Antioquía iwán Pablo iwán Bernabé. Iwán kitapejpenkej Judas, yej itoká' nō Barsabás, nō kitapejpenkej Silas. Yejemen achi máj tayakantokej ipan yej kitokaj Jesús.

23 Iwán yejemen kiwigakej ama', ijkín kijtowa:

“Nejemej apostolejmej, ancianojmej iwán amokniwan yej nō kitokaj Jesús, nimitztitaniliáj saludos amejemen anokniwan yej ayéj anjudiyojmej, yej anchantitokej Antioquía iwán yej anchantitokej ipan italmej Siria iwán Cilicia.

24 Nikmatikej iga yájkajki' ompiga sekin de nijpamej, e' ayéj nejemej niktitankej. Yajkij mitzyolpatatoj iga mitzijlitoj iga ximocircuncidarokan wan xikchitokan ken kijtowa iley Moisés.

25 Nejemen nitatapowakej, iwán nikye'itakej iga niktapejpenkej sekin yej kitokaj Jesús yej yawij mitzitatij, senyawij iwán toknimej yej nikpoxnekij, Bernabé iwán Pablo.

26 Inimej tajtaga' kisentalkej iyalmajmej malej kanaj kimijtijnékija iga kitokaj toTeko Jesucristo.

27 Inón iga nimitztitaniliáj Judas iwán Silas. Yejemej imatikamej yawij mitztatapowitij de inín yej nimitzijlijkej.

28 Iyespíritoj Dios nenextilijkej iwán nejemej nikye'itaj iga amo mamitztekimakakan iga xikchiwakan nochi yej tatekimaka iley Moisés, xikchiwakansan inín yej niawij nimitzijlijtij:

29 Ayo' xikuakan naka' yej momiktialiapa idolojmej, iwán amo nō xikuakan esti, niga inakayo nō animal yej mokechmekánapa, iwán amo agaj mamasi iwán yej ayá' iwán namiktito'. Siga ankichiwaj ken nimitzijliáj, anye'nemiskej. Xiye'onokan.”

30 Iwán inomej yej kitapejpenkej yajkij Antioquía, ompa kinechkojkej toknimej yej kitokaj Jesucristo iwán kimakakej ama'.

31 Kuá' yej kitokaj Jesús kileerokkej inón ama', poxsan yolpakikej iga kiyolchikajkej.

32 Wan como Judas iwán Silas nō profetajmej, kanimarokkej iwán kiyolchikajkej yej kitokaj Jesús kuá' kitatapowijkej.

33 Kuá' inomej yej walkej Jerusalén wejkájkeja iga onokej Antioquía, yej kitokaj Jesús kinawatijkej iga maye'yakan sej kan onokej yej kititankej.

34 E' Silas kijtoj iga makáwi-o' ompa.

35 Nō Pablo iwán Bernabé kawikej Antioquía. Yejemen wan komati toknimej tamachtijkej itájtōl toTeko.

Pablo yawi sej wejka iga kipowati itájtōl Jesucristo

36 Kuá' achá wejkatí' iga ompa onokej, Pablo kijlij Bernabé:

—Matiakan matikpaxalowilitij yej kitokaj Jesús noyan ipan altepemej kajkan tikpojkej itájtōl toTeko iga matikitakan ken onokej.

37 Iwán Bernabé kinekiá iga mayawi nō Juan, yej itoká' nō Marcos;

³⁸ e' Pablo ayá' kine' iga mayawi Marcos iwamej, iga Marcos ikya takajtey ipan tajli de Panfilia, ay'ya tapalewuj iga kipowaj itájtɔl Dios.

³⁹ Iwán awel motajtolkuilijkej iwán mokakajtejkej. Bernabé yájkisan iwán Marcos. Tejkajkej ipan weyi ákál iga yajkij tajkótál‡ Chipre,

⁴⁰ e' Pablo kitapejpen Silas. Iwán yej kitokaj Jesús kitajtanilijkej toTɛko iga maye'yakan iwán makipalewikan.

⁴¹ Iwán panojkej ipan tajli de Siria iwán Cilicia iga kanimarójtinenkej kajkan monechkowaj tokniwan yej kitokaj Jesucristo.

16

Timoteo yawi wan Pablo wan Silas

¹ Pablo iwán Silas asikej ipan altepemej yej itoka' Derbe iwán Listra, ompa kasikej se yej itoka' Timoteo yej no kitoka Jesús, ipiltzin se siwa' judía yej no kitoka Jesús, e' itaj irrázajpa griego.

² Iwán tokniwan de Listra iwán de Iconio ye'tajtowayaj de Timoteo.

³ Pablo kine' iga Timoteo mayawi iwán, e' achto kicircuncidaroj iga makiye'itakan judiyojmej yej de ompígapa, iga nochi kimatiáj iga itaj Timoteo irrázajpa griego.

⁴ Iwán kajkan panotiayaj ipan altepemej, kijliayaj iga makichiwakan tokniwan kensan kijtojkej apostolejmej iwán ancianojmej* yej onokej Jerusalén.

⁵ Iwán tokniwan yej kitokaj Jesús kimela'sentalijkej iyalmajmej ipan yéj, iwán cada día máj komatiayaj.

Dios kinextiliá Pablo iga mayawi ipan estado yej itoka' Macedonia

⁶ IyEspíritoj Dios akimakaltij iga mamopowa itájtɔl Dios ipan el estado de Asia. Inón iga panojkej ipan estado de Frigia iwán estado de Galacia.

⁷ Iwán asikej kan tanto' estado de Misia. Kejlankej iga mayakan estado de Bitinia, e' iyEspíritoj Jesús akimakaltij iga mayakan ompiga.

⁸ Iwán sanpanojkej Misia iwán asikej altepe' yej itoka' Troas kan moketza akalmej.

⁹ Ompa tayowakan Pablo kita' se visión. Kita' iga ejkato' se taga' del estado de Macedonia, kijlij: “Xaj Macedonia iga xinepalewitij.”

¹⁰ Kuá' Pablo kita' inón visión, nimanín nimajabiarojkej,† iga nikmatikej iga Dios nemi nenotzaj iga ompiga manikpowatij itájtɔl Jesucristo.

Pablo iwán Silas onokej Filipos

¹¹ Ompa Troas nitejkajkej ipan weyi ákál iga niajkij ipan tajkótál‡ yej itoka' Samotracia. Iwán ipan se'ya día nasikej altepe' Neápolis.

¹² De ompa niajkij Filipos, inón weyi-altepe' yej ono' ipan estado de Macedonia, ompa ayá' nipoxwejkajkej.

¹³ Se día kuá' mosewilo, nikiskej ipan weyi-altepe' iwán niajkij ipan aten kan nochipa oradoló. Nimotajtalkej, iwán nikpowilijkej itájtɔl Jesucristo siwatkej yej ompa monechkojkej.

¹⁴ Iwán ompa onoya se siwa' yej wálaj altepe' Tiatira yej itoka' Lidia, yej kinamakaya axokotzótzol yej este xolakti'. Inón siwa' no kiweyimatiltiaya Dios. Takaktoya, iwán toTɛko kichij iga inón siwa' makitajtolkui Pablo.

¹⁵ Iwán mobautizaroj iwán inochi ifamíliaj. Después kine' manikakan ichan; neteki'ijlijkej:

—Siga ankitaj iga nicrédoja toTɛko Jesús, xakan nochan iwán ompa xikawikan.

Iwán neteki'ijlijkej iga ompa manikawikan.

‡ 15:39 15:39 Xikita glosario “Tajkótál o Isla” * 16:4 16:4 Xikita glosario “Anciano”. † 16:10 16:10 Lucas, yej kijkuiloj inin libro de Hechos, senemiá iwamej inin vej. ‡ 16:11 16:11 Xikita glosario “Tajkótál o Isla”.

16 Iwán se día kuá' nemi niayaj kan ni-oradotij, nimasikej iwán se takotzin yej kipiaya espíritu yej tanextiliaya yej mochiwaso'. Kipiaya itekomej yej kikojttoyaj. Iga takotzin taadivinarowaya itekomej kitaniayaj komati tomin.

17 Inón takotzin netokatiayaj kan nemi niayaj iwán Pablo; kijojttoyaj yej recio:

—Inimej tajtaga' yej kiservirowaj mela'Dios yej ono' pox ajko, yejemen mitzijliáj katiapa ojti xiktokakan iga ximosalvarokan.

18 Ijkón kichijtoya mia' días este que Pablo kuejkuesiwi', iwán kijlij inón espíritu yej onoya ipan inón takotzin:

—Nimitztekimaka ipan itoka' Jesucristo iga xikisa ipan inin takotzin.

Iwán íkuá'san kisa' inón espíritu.

19 Kuá' itekomej inón takotzin kitakej iga ay'ya wel kitataniliskej, kikitzkijkej Pablo iwán Silas, iwán kiwigakej tajkoaltepe', kan ono' yej mandarowaj.

20 Kuá' asikeja iyixtaj juezmej, kijojtkej:

—Inimej judiyojmej nemi kikuejkuesowaj togentej.

21 Iwán tanextiliáj iga mamochiwa ken yejemej kichiwaj, inón tejemen awel tikchiwaj iga tejemej tirromanojmej. §

22 Iwán la gente ki-onkawijkej Pablo iwán Silas. Iwán yej mandarowaj tatekimakej iga makixtilikan itzotzolmej iwán makimagakan iga kuatako'.

23 Kuá' póxsanya kimagakej, kakijkej ipan cárcel. Iwán yej kicuidarowa presoymej kijlijkej iga makiye'cuidarokan iga amo choloskej.

24 Kuá' inón kika' yej kicuidarowa presoymej, yajki kakitoj kan máj ta-ijti' ipan cárcel, kijixi-ilpijkej iga cadena ipan kuawi' yej pox eti'.

25 E' tajkoyówal, Pablo iwán Silas oradojttoyaj iwán kitakuikilijtoyaj Dios, iwán sekin presoymej yej ompa onoyaj takakttoyaj,

26 iwán paréj wejmolinako tajli. Iwán mojinkej itaketzalyomej cárcel. Iwán íkuá' tapowikej nochi kaltemej, iwán xixitomikej nochi cadena yej iga ijilpitoyaj presoymej.

27 Kuá' isatewa' yej kicuidarowa presoymej, kita' iga tapóto'ya cárcel, iwán kikixtij iyepadaj, * momiktiáyaya, iga yéj kijtoj anka cholójkeja presoymej. †

28 E' Pablo kitzajzilij:

—Amo ximomikti, nigaj nonokej nonochin.

29 Iwán yej kicuidarowaya presoymej kitajtan ti'ti, iwán motalojtkalakito kan onokej Pablo iwán Silas, kuekuechkataijki, motankuaketzato itenojmej.

30 Iwán kikixtij Pablo iwán Silas, iwán yej kicuidarowa cárcel tatajtan:

—¿Té nikchibas iga manimosalvaro iga Dios amo mane-iknochiwa?

31 Yejemej kijojtkej:

—Xicredo toTeke Jesucristo iwán timosalvaroj, tej, mosiwa' wan mopilowan.

32 Iwán kipowilijkej itajtól Dios inón yej kicuidarowa presoymej iwán inochin no yej onokej ompa ichan.

33 Iwán inonsan yówal inón yéj kicuidarowa presoymej kipakilij ikajlo' Pablo iwán Silas kan kimagakej. Después mobautizaroj iwán nochi yej ono' ichan.

34 Iwán kiwiga' ichan kitamakatoj. Inón yej kicuidarowa presoymej iwán inochi yej ono' ichan pakikej iga kicredójkeja Dios.

35 Kuá' tanési'ya, yej mandarowaj kititankej policijajmej iga kijlitoj yej kicuidarowa presoymej iga makimajkawakan Pablo iwán Silas.

36 Iwán yej kicuidarowa presoymej kijlij Pablo:

—Yej mandarowaj netekimakakej iga manimitzmajkawakan. Iwán welja anye'yawij.

§ 16:21 16:21 Xikita glosario "Roma". * 16:27 16:27 Xikita glosario "Espada". † 16:27 16:27 Inón tiempo, se yej kicuidarowaj presoymej kimiktijkej siga kikajtej iga macholokan presoymej.

³⁷ E' Pablo kijlij policiyajmej:

—Nejemēn niciudadanojmej romano.‡ Iwán iyixtaj la gente neyokamagakej iwán neakijkej ipan cárcel kuá' aya mojtowa siga ayompa nikchijkej. ¿Iwán inán kineki manemajkawakan ichtákan? ¡Ijkón awel! Mawitzekān yejemej iga manekixtikan.

³⁸ Iwán policiyajmej inón yajkij kijlitoj yej mandarowaj. Kuá' yej mandarowaj kimatikej iga Pablo iwán Silas nō ciudadanojmej romano, majmawikej.

³⁹ Iwán yej mandarowaj yajkij kitatoj Pablo iwán Silas iga kijlitoj iga amo makiwelkuilikan iga kipresojujkej. Kijlijkej iga makisákanya ipan inón altepe'.

⁴⁰ Kuá' kiskej ipan cárcel, yajkij çan Lidia. Ompa t̄atapojkej iwán tokniwan iga kanimarojkej, iwán yájkija.

17

Mokuejkuesolo altepe' Tesalónica

¹ Pablo iwán Silas panojkej ipan altepemej yej itokā' Anfípolis iwán Apolonia. Iwán asikej Tesalónica. Ompa onoya se itiopan judiyojmej.

² Pablo, ken iga nochipa kichiwaya, yajki tiopan iga t̄atapowatoj iwán inomej gente. Eyi semanas ijkón kichijtoya cada día kuá' mosewilo.

³ Kuá' t̄atapowaya, itájtōl kitaksaltiyāya kan ijkuilijto' itájtōl Dios, kan kijtowa iga Cristo yawi kiknoçhiwatij iwán yawi mikiti iwán yawi sej ojpa-isati. Pablo kijlijkej:

—Inĩnsan Jesús yej nemi nimitzijliáj, yéjyawa' in Cristo.

⁴ Iwán sekin judiyojmej kicređojkej iwán senemikej iwán Pablo iwán Silas. Nō kicređojkej mia' griegojmej yej kiweyimatĩtiáj Dios. Iwán nō kicređojkej mia' siwatkej yej tayakantokej ipan inón altepe'.

⁵ E' judiyojmej yej akicređowayaj ipan Jesús ta-ixitakej, iwán kitemojkej tajtaga' yej ayá' ye'nemij yej akipiáj tē kichiwaj, kinechkojkej mia' gente de inón altepe' iga kiyokachijkej iga ooyowaj iwán iga takuejkuesowaj. Iwán yajkij çan Jasón iga makixtikan Pablo iwán Silas iga makiwigakan iyixtaj la gente.

⁶ E' como ayá' kasikej ompa, kiwawatatzojtiajkij Jasón iwán sekin tokniwej iyixtaj yej mandarowaj ipan inón altepe'; ijkín tzajtzikej:

—Pablo wan Silas tayojoyloxelojtinemij noyan ipan inín tajli, inán este nígaja nō asikej,

⁷ iwán Jasón ki-omemawij ichan. Nochi yejemej ayá' kichiwaj ken tatekimaka torrey César,* iga kijtowaj iga ono' se' rey yej itokā' Jesús.

⁸ Kuá' inín kikagui' la gente iwán yej mandarowaj este yolchichiyakej.

⁹ E' Jasón iwán sekin kixtajkej iga wel makimajkawákano' iwán kimajkajkej.

Pablo iwán Silas asij altepe' Berea

¹⁰ Iwán tayowakan yej kitokaj Jesús nimanín kikixtijkej Pablo iwán Silas iga mayakan Berea. Kuá' asitoj ompiga yajkij itiopan judiyojmej.

¹¹ Inimej judiyojmej poxsan te-ijknimej ayéj ken de Tesalónica, iga yolpakikej iga kicređojkej yej kipowa' Pablo, iwán nochipa momachtiyaj ipan itájtōl Dios iga makimatikan siga ijkonya ken kinextilijkej.

¹² Ijkón iga mia' judiyojmej kicređojkej, iwán nō mia' tajtaga' iwán siwatkej yej tayakantokej yej irrázajpa griego.

¹³ E' kuá' judiyojmej de Tesalónica kimatikej iga Pablo nō nemi kipowa itájtōl Dios ipan altepe' yej itokā' Berea, yajkij ompiga iga kijichtakawitoj la gente iga amo makiye'itakan Pablo.

‡ 16:37 16:37 Ciudadano romano se yej naceroj Roma, o yej kipiá' ama' kan neši iga kiperteneceroj Roma. La ley de Roma kimañawiyāya iciudadanojmej. * 17:7 17:7 Xikita glosario “César”.

14 E' tokniwan kititankej Pablo iga mayawi lamartenoj, miej Silas iwán Timoteo kawikejo' Berea.

15 Yej kojmakatoj Pablo kikawatoj este ipan altepe' Atenas. Iwán ompay mokuepkej; Pablo kijlij yej kojmakatoj iga makijlikan Silas iwán Timoteo iga sémiya ompigaya makasitij.

Pablo ono altepe' Atenas

16 Miej Pablo kichixtoya Silas iwán Timoteo ipan altepe' Atenas, tatatzkay iyalmaj iga ompa kita' poxsan idolojmej.

17 Inón iga kitatapowiayaj judiyojmej ipan itiopan, iwán ompa no kitatapowiayaj sekin yej kiweyimatiáj Dios. Iwán nochipa kitatapowiaya gente yej monechkowayaj plaza.

18 Iwán sekin yej momachtiayaj yej kijliayaj epicúreos,† iwán sekin yej momachtiayaj yej kijliayaj estoicos,‡ pewa' tatapowakej iwán Pablo. Kijtowayaj:

—¿Ix te an te-ijlijneki in inín taga' yej pox tajtowa?

Iwán sekin kijtowayaj:

—Ñesi ken tepowiliá de sé'paya diosmej.

Ijkón kijtojkej iga Pablo kitatapowiayaj itájtól Jesús iwán kijtowa no iga ojpa-isalo.

19 Iwán kiwigakej kan kitokawiaj Areópago, kan nochipa monechkowayaj sekin yej tamachtiayaj, iwán kitajtankej Pablo:

—¿Ix wel nikmatischej te iteki yej nemo' annenextiliáj?

20 Iga nemi annepowiliáj yej ayi'pa nokta nikakij, iwán niknekij manikmatikan té nokta kijtojneki.

21 Iga nochi yej ichan Atenas iwán tiltikmej yej ompa chantitoyaj poxsan kiyolmakayaj iga makikakikan yej ayapa i' mokaki.

22 Iwán Pablo moketza' iyixtaj yej monechkojkej iwán kijtoj:

—Amejemen de Atenas, nej nikita iga poxsan ankiçredojskej ipan diosmej.

23 Kua' nej nipanoj iwán nitachá' kan amejemen anmonechkowaj iga ankiweyimatiltiáj amodiosmej, nikasi' no se altar§ kan ijkuilijto' inín tájtól: “DIOS YEJ AYÁ' MO-IXMATI”. Pues de inón Dios yej amejemen ankiweyimatiltiáj malej iga ayá' ankixmatij, inónyawa' nokta nemi nimitzpowiliáj.

24 'Dios yej kichij inín tajli iwán nochi yej ono' ipan, yéj itatki cielo iwán tajli. Ayá' mochantiá ipan tiopamej yej tajtaga' kichiwaj.

25 Yéj akipolowa nité iga matikpalewikán. Iga yejwa' in yej kichíwa iga matonokan iwán wel matimijneltikan iwán yéj temaka nochi yej tejemej tikpiáj.

26 'Ipan se taga' Dios kichij iga mapiwilo noyan ipan inín tajli. Iwán yéj kijtoj kēman se nación yawi onoti iwán kan yawij mochantitij.

27 Dios ijkón kichij iga makitemokan malej ken tamamatemojtinémijpa iga makasikan, malej iga Dios ayá' wejka ono' ipan sejsé de tejemej.

28 Iga Dios tonokej, tinejnemij, iwán tonoskej. Achi ijkón kįtoja se yej de amejemempa yej wel kichíwa monsjatájtól, kijtoj: “Tejemen no ipilowan Dios.”

29 Siga tejemen ipilowan Dios, awel tikuiskej iga toDiosmej tejté yej chijto' de oro o de plata o de te'ti, yej kichíwa taga' kensan yéj kejlamiki.

30 Desde ikayay Dios ayá' kinkochij la gente ken iga kajasiá iga yejemej aya kimatiáj itájtól. E' inán tatekimaka iga nochi gente noyan kan onolo', makikajtewakan iga kichijtokej yej ayekti.

† 17:18 17:18 Epicúreos kitokakej se taga' yej kimachtij iga wel se nochipa paçi. ‡ 17:18 17:18 Estoicos kitokakej se taga' yej kimachtij iga se amo makichíwasan ken kineki iyalmaj, sino maye'nemi. § 17:23 17:23 Xikita glosario “Altar”.

³¹ Iga Dios kitapejpen se día kuą' yawi kijuzgaroti inochi gente kensan iga kichijkej. Dios kitapéjpenya se taga' yej yawi tajuzgaroti, inón monextij kuą' ki-ojpa-ixitij kan miktoya.

³² Kuą' kikakikej iga ojpa-isaj yej miktokkej, sekin kajawilmatikej iwán sekin kijtowayaj:

—Anka se' día niawij nimitzkakitij de ininsan sej.

³³ Iwán Pablo kisa' kan nechkatoyaj.

³⁴ E' sekin kitokakej Pablo iwán kicredojkej itájtól Jesús. Se de yejemej itoka' Dionisio, yéj de inomej yej mandarowaj yej monechkojkej ipan se tepe' yej kijliáj Areópago, iwán se siwa' yej itoka' Dámaris, iwán sekin máj nō kicredojkej.

18

Pablo ono' altepe' Corinto

¹ Kuą' nochi inin panoj, Pablo kisa' Atenas, iwán yajki Corinto.

² Ompa kasi' se taga' judío yej itoka' Aquila, yej nacerōj ipan ital Ponto. Aya kipiaya días iga asikej, walkej de Italia iwán isiwa' yej itoka' Priscila. Kiskej Italia iga rey Claudio César tatekimá' iga makisakan Roma nochi judiyojmej. Iwán Pablo yajki kipaxalowiltoj.

³ Iwán como inompasan tekipanōl kipiaya ken yejemen iga kichwayaj kajli de kuetax, inón iga ompa kawī' iwán yejemej iga sentekipanowaj.

⁴ Iwán cada día kuą' mosewilo, Pablo yaya itiopan judiyojmej. Ompa kipowaya itájtól toTeko iga kinekiá makiyolyamana judiyojmej iwán yej ayéj judiyojmej.

⁵ Kuą' Silas iwán Timoteo asikej iga walkej ipan estado de Macedonia, Pablo kikajtej se' tekipanōl iga kipetzpowáyan itájtól Dios; kijliaya judiyojmej iga Jesús nokta in el Cristo yej yejemej kichixtoyaj.

⁶ E' yejemej motalkej a contra iwán kuajkuantas kijlijkej Pablo. Iwán Pablo kitzejtzelōj itzótzol iga makimatikan iga ayompa kichijkej iwán kijtoj:

—Siga ampoliwiskej iyixtaj Dios, amejemen amotechko; nej ayo' nikmati. Amansan nia nikpowiliti ye'noticiaj yej ayéj judiyojmej.

⁷ Pablo kisa' tiopan iwán yajki chan se taga' yej itoka' Ticio Justo, yej ichan tiopantenoj, yéj nō kiweyimatiltiaya Dios.

⁸ Iwán Crispo, yej mandarowa tiopan, iwán inochi yej ono' ichan kicredojkej toTeko. Iwán nō mia' de Corinto, kuą' kikakikej itájtól Dios, kicredojkej wan mobautizarojkej.

⁹ Iwán se yówal toTeko ijkín kijlij Pablo ipan visión:

—Amo ximajmawi; xa xikpowa notájtól iwán amo xitensewi.

¹⁰ Iga nej nono' mowan, iwán ayagaj wel tejté mitzchwilij yej ayekti, ipan inin weyi-altepe' ono' mia' yej yawij necredotij.

¹¹ Iwán Pablo ompa kawī' Corinto se xiwi' iwán tajko iga kipowilijtoya la gente itájtól Dios.

¹² E' kuą' Galión gobernarowaya ipan estado de Acaya, judiyojmej ki-onkawijkej Pablo. Kiwigakej kan tajuzgarolo,

¹³ iwán kijlijkej el gobernador:

—Inin taga' kiyolyamana la gente iga se'pa makiweyimatiltikan Dios, ayo' ken kijtowa toley.

¹⁴ Pablo tajtowayaj kuą' Galión kijlij judiyojmej:

—Siga kichij tejté yej pox ayekti, ijkón sí nimitztajtólkuiliayaj amejemen yej anjudiyojmej;

¹⁵ e' como iga san tajtolmej iwán tokamej iwán de amoleymej, ómpaya amejemen xikitakan, nej inón awel nikjuzgarowa.

¹⁶ Iwán kikixtijkej ompa kan tajuzgarolo.

¹⁷ Wán nochi grięojmej kikitzkijkej Sóstenes yej mandarowa tiopan iwán kimagakej ómpasan iyixtaj gobernador. E' Galión mochi kenkuá' ayá' kitzto'.

Pablo mokuepa sej altepe' Antioquía

¹⁸ Pablo káwigo' mia' días ompa Corinto. Después monawatijkej iwán yej kitokaj Jesús iwán tejkaj ipan weyi ákal iwán yajki ital Siria, senyajki iwán Priscila iwán Aquila. Ompa altepe' Cencrea mokuatetexoj Pablo. Ijkón kichij yej kijtoj iyixtaj Dios iga tejté kichiwaya.*

¹⁹ Kuá' asikej altepe' Éfeso, ómpaya kawikej Priscila iwán Aquila. Pablo yajki tiopan iwán tatapowa' iwán judiyojmej yej ompa monechkowayaj.

²⁰ Yejemen kijlijkej iga makáwi-o' ompa, e' yéj ayo' kine'.

²¹ Sino que monawatij iwamej, kijtoj:

—Nia Jerusalén, iga ompa manetecho ilwi'; e' siga Dios kineki niwi' sej nimitzitakij.

Después tejkaj ipan weyi ákal, yajki, kisa' Éfeso.

²² Kuá' asi' altepe' Cesarea, Pablo yajki Jerusalén kisaludarotoj tokniwan yej kitokaj Jesús, iwán yajkiya altepe' Antioquía.

²³ Kuá' achá wejkaj iga ompa ono', yajki kipaxalowilito tokniwan yej onokej ital Galacia iwán yej onokej ital Frigia, iwán ipan sejsé altepe' kipalewijkej iga máj mamocnfiarokan yej kitokaj Jesucristo.

Apolos kipowa itájtól Dios altepe' Éfeso

²⁴ Inón tiempo asi' ompa Éfeso se judío yej itoká' Apolos. Yéj íchan katka ipan altepe' yej itoká' Alejandría. Poxsan wel predicarowaya iwán poxsan kimatiá itájtól Dios.

²⁵ Yéj machtitoya ipan toTeko iyojwi iwán kipoxyolmakaya iga taye'nextiliá itájtól Dios kan tajtowa de Jesús, malej iga kimatiasan ken iga tabautizaroj Juan.

²⁶ Apolos pewa' iga tajtoj tiopan-ijti' ken kuá' nochi kimati; e' kuá' kikakikej Priscila iwán Aquila kén iga tamachtitoya, kinotzkej, iwán kiwigakej kan iseltimej iga kinextilijkej yej aya kimatiá de iyojwi Dios.

²⁷ Kuá' Apolos kine' mayawi ipan estado de Acaya, tokniwan de Éfeso yej kitokaj Jesús kichiwilijkej se ama' iga tokniwan de ompiga maki-omemawikan Apolos. Kuá' Apolos asi' Acaya pe' tamachtij. Ijkón poxsan kipalewijkej tokniwan yej Dios kichokilij iga makicredokan.

²⁸ Porque Apolos motenkizkij wan judiyojmej yej akicredojkej ipan Jesús, iwán awel kitenkuepiliayaj. Iwán iyixtaj la gente Apolos kinextiliayaj iga itájtól Dios kijtowa iga Jesús in el Cristo yej yejemej kichixtoyaj.

19

Pablo ono' Éfeso

¹ Mij Apolos onoya Corinto, Pablo panoj ipan tepeyoj iwán asi' altepe' Éfeso, ompa kasi' mia' yej kitokaj Jesús.

² Iwán Pablo tatajtan:

—¿Ix Dios mitzmakakej iyEspíritu Santo kuá' ankicredojkej ipan Jesús?

Yejemej kijtojkej:

—Njemén ayí' nikakiáj siga ono' el Espíritu Santo.

³ Pablo kitajtan tokniwan:

—¿Kéntaj anmobautizarojkej?

* **18:18 18:18** Anka Pablo kijlij iyixtaj Dios iga mawejkawa iga akoniaya vino niga motzonkixtiaya, e' atikmatij te iga.

Yejemen kijtojkej:

—Kensan tabautizaroj Juan el Bautista.

⁴ Pablo kijtoj:

—Kena, Juan kibautizaroj yejsan kikajtejkej iga kichiwaj yej ayekti, e' kijliayaj iga makicredokan ipan itoka' yej wi'o' tatepotztaj, ken tikijtowaj ipan Jesús yej el Cristo.

⁵ Kua' inón kikakikej, mobautizarojkej ipan itoka' toTeko Jesús;

⁶ iwán kua' Pablo kitajlij ima' ipan sejsé de inomej, iyEspíritoj Dios wəlalaj ipan yejemej, iwán sesé'paya iga tajtojkej ay'yéj ipan itajtölmej, iwán kijtojkej kensan Dios kitajtölmakakej.

⁷ Iga inochimej, ken doce tajtaga'.

⁸ Pablo yayajtoya tres meses itiopan judiyojmej, ompa kipowaya itajtöl Dios iwán ayá' majmawiá. Iwán kua' tajtowaya, kiyölyamanaya la gente iga kinextiliayaj ken iga reinarowa Dios.

⁹ E' sekin moyoltakuawilijkej iwán ayá' kicredojkej, majwa' iyixtaj la gente kijtojkej iga kijiyaj itajtöl Jesucristo. Pablo kikajtej yej maltajtowaj, iwán kiwiga' yej kitokaj Jesús kan tamachtía se yej itoka' Tiranno, iwán ompa kitatapowiayaj cada día.

¹⁰ Iwán ijkón kichijtoya dos años, ijkón yej chantitoyaj ipan tajli de Asia kikakikej itajtöl toTeko Jesús, yej judiyojmej iwán yej ayéj.

¹¹ Iwán Dios kipalewij Pablo iga kichij milagrojmej.

¹² Malej se panyitoy o se tzótzol yej Pablo kichijchimiá, kitaliayaj ipan yej wətitokej iwán achitiayaj, iwán malespíritojmej kışayaj.

¹³ E' sekin judiyojmej yej nejnenka' yej kikixtiliáj la gente malespíritojmej, no kiyejyekojkaj iga kitenewiáj itoka' toTeko Jesús iga makikixtikān malespíritojmej, kijtowayaj:

—Ipan itoka' Jesús yej Pablo kipowa, nimitztekimakaj iga xikışakan.

¹⁴ Ijkón kichiwajay siete ipilówampa Esceva, se judío yej ijéfejpa sacerdotejmej.

¹⁵ E' kua' kichijkej, malespíritoj kijtoj:

—Jesús nikixmati, iwán no nikmati a'yéj in Pablo; e', ¿a'yéj in amejemen?

¹⁶ E' inón taga' yej kipiaya mal espírito mopatanaltij iyakapamej, iwán como yéj máj tajpalej, nochi kitānilij, iwán paréj kimagakej iwán cholojtikışkeja ipejpetzkamej iwán espatitiájkija.

¹⁷ Nochi kimatikej yej chantitokej Éfeso, judiyojmej iwán yej ayéj judiyojmej iwán pox momajtijkej. Ijkón iga itoka' toTeko Jesús majya kiweyimatiltijkej.

¹⁸ Iwán mia' yej kicredowayaj Jesús, wıtzıayaj iga motenxitomayaj iga kichijkej yej ayekti.

¹⁹ Iwán mia' yej motamatiliáj kiwigakej ilibrojmej, kitatitoy iyixtajmej la gente. De inomej libro ipatiyo masi' ken cincuenta mil tomın de plata.

²⁰ Ijkón iga itajtöl toTeko noyan momatitiaya iwán nesía iga kipiá poder.

²¹ Kua' pánoja nochi inın, Pablo kejlān iga yawi estado de Macedonia iwán Acaya iwán yawi este Jerusalén. Kua' pánoja noyan ipan altepemej kejlān no iga yawi Roma.

²² Iwán kitıtan Macedonia omen yej kipalewiáj, Timoteo iwán Erasto, e' Pablo achō' kawı' Asia.

Mokuejkuesolo altepe' Éfeso

²³ Inón tiempo Éfeso monechkölo' iwán mokuesojkej iga mopowa' yej aya j' mopowaya de iyojwi Jesucristo.

²⁴ Mokuesojkej itechko se taga' yej itoka' Demetrio, yej kitekipanowaya plata. Inın taga' kichiwajay kaltzitzın de plata kensan tachaya itiopan se diosa yej itoka' Diana, iwán poxsan tataniayaj yej tekipanowayaj iwán Demetrio.

²⁵ Iwán inomej kinechkoj, iwán sekin yej nō kipiáj inómpasan tekipánol. Demetrio kijlijkej:

—Nokniwán, amejemen ankimatij iga ipan inín tekipánol titataniáj.

²⁶ E' amejemen ankitaj iwán ankikakij iga Pablo kijtojinemi iga diosmej yej kichiwajpa taga' ayéj diosmej; iwán mia'ya gente kicredoltijkej, ayejsan nigaj Éfeso sino que casi noyan ipan inín tajli de Asia.

²⁷ Inón poxsan ayekti, wel tikpolowaj totekipánol, iwán itiopan kan ono' weyi dios Diana ay'ya agaj kiweyimatis. Inán nochi yej chantitokej ipan tajli de Asia iwán inewi de inín tajli kiweyimatiltiáj, e' siga ijkón ken kijtowa Pablo, nochi kelkawaskej Diana.

²⁸ Kuá' inón kikakikej yej ompa nechkatoyaj, kuesiwikej poxsan, iwán tzajtzikejpa iga kijtojkej:

—¡Mamoweyimatilti Diana yej idiosmej efesiojmej!

²⁹ Iwán nochi ipan weyi-altepe' ayo' kimatiáj te kichiwaj. Kikitzkitoj Gayo iwán Aristarco omen tajtaga' de Macedonia yej senemiáj iwán Pablo. Iwán kiwawatatzojtiajkij este ipan wékal kan motekinechko.

³⁰ Pablo kinekiá makalaki ompa iga matajto iwán la gente, e' tokniwán yej kitokaj Jesús ayá' kikalaktijkej.

³¹ Nō sekin yej mandarowaj Asia yej iyamigojmej Pablo, tatitankej iga amo mayawi kan chapantolo'.

³² Ompa kan nechkatolo', sekin tzajtziáj iga kijtowajaj tejté iwán sekin tzajtziáj iga se'pa kijtowajaj iga kuejkuesitoyaj, iwán mia' ayá' kimatiáj te iga ompa nechkatoyaj.

³³ E' sekin yej ompa chapantoyaj kimatiltijkej Alejandro te nemi mochíwa, iwán yej judiyojmej kitopejkej iga kitálkej tatajkoyan. Iwán Alejandro kajko' ima' iga ayo' matzajtzitolo iga makitajtowilikān judiyojmej iyixtaj la gente.

³⁴ E' kuá' kimatikej iga Alejandro nō judío, nochi tzajtzitoyaj ken dos horas. Kijtojtoyaj:

—¡Mamoweyimatilti Diana idios efesiojmej!

³⁵ Iwán tajkuilowāni yej ompa ichān, kuá' kiyoltálija yej tzajtzitoyaj, kijtoj:

—Nokniwán de Éfeso, amejemen ankimatij iga noyan momati iga inín altepe' kicuidarowa itiopan weyi diosa Diana iwán imagen yej wāljaj ipan cielo.

³⁶ Ayagaj wel kijtowa iga ayá'. Inón iga ay'ya xi-oyojtokān, amo xikchíwakān nité siga aya ankimatij te nemi mochíwa.

³⁷ Iga inimej tajtaga' yej ankiwajligakej, até nemi kijtowaj yej ayekti, niga nemi maltajtowaj de tejemen todios Diana.

³⁸ Siga Demetrio iwán yej íwān tekipanowaj, kitelwijneki agaj, inonya iga ono' juezmej iwán kan tajuzgarolo iwán wel motajtowiliáj itenojmej yejemej iga makimakakan yej kinekij.

³⁹ E' siga se'pa yej ankitajtani, mamochíwa kuá' monechkowaj yej mandarowaj ipan inín altepe'.

⁴⁰ Porque iga ijkín tikchíwaj, wel tepantiáj iga tikuejkuesowaj la gente iga inón yej mochij āman. Iwán awel timotajtowiliskej siga tetajtaniskej te iga nemi mokuejkuesolo.

⁴¹ Kuá' tami' inín kijtoj, mojmoyawílo'ya.

20

Pablo yawi Macedonia iwán Grecia

¹ Kuá' pachíwi'ya iga mokuejkuesolo', Pablo kinotza' yej kitokaj Jesucristo iga kinonotzkej. Iwán kinajnapalaj tokniwán iga monawatijkej, iwán yákiya estado de Macedonia.

² Kipaxalowilitoj altepemej yej onokej Macedonia iga kitatapowijtinemi' yej kitokaj Jesús iga amo makikajtewakan iyojwi Dios, iwán asito ipan país de Grecia.

³ Ompa onoya tres meses, ay'ya ke' poliwiá iga majkiltiaya pan weyi ákal iga yawi Siria, kuá' kimati' iga sekin judiyojmej kinekiáj makikitzkikan. Inón iga ayo' yajki Siria, ikxinejnen iga yajki sej Macedonia.

⁴ Íwán senyajki inimej tajtaga': Sópater yej ichan Berea, iwán Aristarco iwán Segundo yej ichamej Tesalónica, Gayo yej ichan Derbe, iwán Timoteo iwán yajki no Tíquico iwán Trófimo yej chantitokej ipan ital Asia.

⁵ Inimej tokniwan tayakankej iga yajki nechatoj ipan altepe' Troas.

⁶ Nejemej, kuá' pánoja iyilwi kuá' mokua pan yej akipiá levadura, nimajkiltijkej Filipos ipan weyi ákal. Iwán este ipan cinco días nikasitoj ipan altepe' Troas tokniwan yej ompí nechatoj. Ompa nikajkej siete días.

Pablo kipaxalowiliá altepe' Troas iga monawatiá

⁷ Ipan achto día de la semana nimonechkojkej wan tokniwan yej kitokaj Jesús iga sekan nikujkej la Santa Cena.* Pablo kimachtijtoya tokniwan. E' como kimatiá iga yawi kisati mostapa, inón iga tatapojtoya este tajkoyówal.

⁸ Ompa ajko ipan se' piso kan ninechkatoyaj, paréj taxojxotatoya.

⁹ Iwán se chokotzin itoka' Eutico ewatoya ipan ventana este ipan tercer piso. E' como Pablo pox wejkaj iga tatapojtoya, chokotzin pox kochisnekiá iwán mokochkuilij iwán wetzi'. Iwán kuá' kiketza'oj, míkto'ya.

¹⁰ Iwán Pablo temoj, kiná'te'choj wan kinapaloj. Iwán kijtoj:

—Amo ximajmawikan; isato'.

¹¹ Iwán Pablo tejkaj sej ajko iwán kikui' pan wan kitatajkoloj, iwán kimajmá' tokniwan, iwán tamachtijtoya este ijkón tane'si', iwán yajkiya.

¹² E' inón chokotzin yej wetzi', kiwigakej ichan isatiajki, iwán nochi pakikej.

Pablo kisa Troas iga yawi altepe' Mileto

¹³ Nejemej nitapanojkej iwán niajkij ipan weyi ákal este ipan altepe' yej itoka' Asón iga ompa nikuitewaskej Pablo, iga yéj kine' matalnejnémipa, áchtoya ijkón nimojlijkej.

¹⁴ Iwán ompígaya Asón, nimasikej wan Pablo, ómpaya tejkaj ipan weyi ákal iwán niajkij este ipan altepe' Mitilene.

¹⁵ Ompa nikiskej, iwán ipan se'ya día nipanojkej itenoj tajkótal† yej itoka' Quío. Iwán ipan se' día nasikej ipan altepe' yej itoka' Samos, ompa kan moketza akalmej. No nimoketzkej altepe' Trogilio, iwán ipan se'ya día nasitoj altepe' Mileto.

¹⁶ Ijkón nikchijkej iga Pablo ayá' kine' mawejkawa poxsan ipan tajli yej itoka' Asia, ayá' kine' mayawi Éfeso iga kinekiá magui' maásiya Jerusalén iga maono ompa siga wel kuá' mochiwas ilwi' yej kijliáj Pentecostés.‡

Pablo monawatiá wan yej ichamej Éfeso

¹⁷ Kuá' asikej Mileto, Pablo tatitan iga mawitzekan yej tayakantokej yej kitokaj Jesucristo yej chantitokej Éfeso.

¹⁸ Kuá' asikej, Pablo kijtoj:

—Amejemen ankimatij ken iga ninemi' este kuá' achto nasi' Asia.

¹⁹ Nochipa nonoya amowan iwán nikchij ken netekimaka toTeko, iwán ayá' nimoweyimati. Ne-iknochijkej wan este nemiktijnekiáj sekin judiyojmej.

²⁰ E' ayá' nikajtej iga nimitznexiliáj nochi yej mitzpalewiáj. Nimitzmachtijkej tajkoaltepe' kan anmiakejmej antakaktoyaj iwán no amochajchamej.

* **20:7 20:7** Xikita glosario “Santa Cena”. † **20:15 20:15** Xikita glosario “Tajkótal o Isla”. ‡ **20:16 20:16** Xikita glosario “Pentecostés”.

²¹ Niknextiliaya judiyojmej iwán nō yej ayéj judiyojmej iga makikajtewákanya iga kichiwaj yej ayékti wán makiná'techokan Dios iwán makicredokan toTeko Jesucristo.

²² Inán netekimaka el Espíritu Santo iga manía Jerusalén, e' nej ayá' nikmati te yawij nechiwilitij ompiga.

²³ Nikmátisan iga el Espíritu Santo ne-ijliá iga ipan nochi altepemej kansan niati yawij nepresojuwitiwán iwán yawij ne-iknochiwatij.

²⁴ E' nej nité ayá' neyolmiktiá malej iga manimiki; san nikneki manikyé'tami notekipánol yej toTeko Jesús nemá'. Inón tekipánol iga manikpowa ye'noticiaj yej tenextiliá iga Dios tepoxchokiliá, iwán nipaki iga inón nikchiwa.

²⁵ 'Iwán inán nikmati iga nisé de amejemen yej nimitzpowilijkej ken reinarowa Dios, nikeman ayo' anne-itaskej.

²⁶ Inón iga nikneki manimitzijlikan iga ayéj nej notechko siga agaj ayá' kicredoj.

²⁷ Nej nochi nimitzijlijkej ken Dios kineki iga xikmatikan, nité ayá' iyantikawi'.

²⁸ Inón iga xikitakan ken iga xiye'nemikan. Ijkonsan nō xikitakan iga maye'nemikan tokniwan yej kitokaj Jesucristo. Porque amejemen el Espíritu Santo mitztalkej iga xikitakan tokniwan yej toTeko Jesucristo kikowa' iga iyesyó.

²⁹ Pues nej nikmati iga kua' nimitzkajtewáskeja, witzeskej sekin yej kinekiskej mamitzpojpolokan amejemen yej ankitokaj toTeko. Ayompa mitzmachtiskej iga xikisakan pan ye'ojti, ken tikita mitzkuajnekij ken lobojmejš kikuaj borregojmej.

³⁰ Iwán onoskej de amejemensan yej yawij mitzmachtitij, e' takajkayawáskejpa kansan makitokakan tokniwan yej kitokaja Cristo.

³¹ Inón iga ximocuidarokan iwán xikejlamikikan iga eyi años, semilwi' iwán senyówal este nichokaya iga nimitznōnotztoyaj sejsé de amejemen.

³² 'Inán nokniwan nimitztaliáj ipan ima' Dios iga mamitzomemawikan iga yéj poxsan mitzchokiliáj. Amo xikelkawakan itájtōl yej tepalewiá iwán te-ijliá iga Dios poxsan techokiliá iwán mitzmaskej yej yékti kua' tonoskej sekan wán nochi toknimej yej yéj kitapejpen.

³³ Ayí' nikne' manikuili agaj itomín niga itzótzol.

³⁴ Majwa', amejemen ankimatij iga nej nitekipanoj iga wel manikpiá yej nepolowa iwán iga yej iwán nisenemiáj.

³⁵ Ijkón nochipa nimitznextilijkej iga se matekipano. Ijkón wel tikpalewiáj yej akipiáj nité, amo matikelkawakan itájtōl toTeko Jesús, kan kijtoj: "Máj paki yej tamaka, que yej kimakaj."

³⁶ Kua' tami' inón kijtoj, Pablo motankuaketza', iwán sen-oradojkej iwamej.

³⁷ Nochi chokakej, kikechnapalojkej, iwán kipipitzojkej Pablo.

³⁸ Iwán poxsan moknomatikej iga Pablo kijtoj iga ayo' máj kitaskej. Iwán kojmakatoj este kan tejkaj ipan weyi ákal.

21

Pablo yawi Jerusalén

¹ Kua' nikajtėjeja tokniwan yej kitokaj Jesucristo, nitejkajkej ipan weyi ákal iwán niajkij ipan altepe' yej itoka' Cos. Ipan se'ya día niajkij ipan se'ya altepe' yej itoka' Rodas. Iwán después nasitoj ipan altepe' yej itoka' Pátara.

² Ompa Pátara nikasikej se weyi ákal yej yawi Fenicia, iwán ipan nitejkajkej iwán niajkija.

³ Kua' nemi nipanowaj nikitakej tajkótal* yej itoka' Chipre, inón tajkótal kawi' noopochkampamej, iwán niajki este Siria. Iwán nitemojkej altepe' Tiro porque inón weyi ákal kan niayaj ompa kitatemowijkej.

§ 20:29 20:29 Lobo ken weyi koyo'. * 21:3 21:3 Xikita glosario "Tajkótal o Isla".

⁴ Ompa nikasitoj tokniwan yej kitokaj Jesucristo, iwán nikajkej iwamej siete días. Iwán el Espíritu Santo kitajlantijkej inomej tokniwan iga makijlikan Pablo iga amo mayawi Jerusalén.

⁵ E' kuá' pánoja siete días, nikiskej ompa. Iwán nochi tokniwan iwán isiwamej iwán ipilowan, neojmakatoj este playa. Ompa nimotankuaketzkej iga ni-oradojkej.

⁶ Iwán nimonawatijkej este nimonapalojkej iwán nitejkájkeja ipan weyi ákal; iwán tokniwan yájkija ichamej.

⁷ Nikiskej Tiro iwán nasitoj ipan altepe' yej itoka' Tolemaida, ompa tamati' iga ninemiáj ipan weyi ákal. Ompa niksalarotoj tokniwan yej kitokaj Jesucristo, iwán se día ompa nikawikej iwamej.

⁸ Ipan se'ya día, Pablo iwán yej iwán nonoyaj nikiskej wan nasikej altepe' Cesarea. Ompa niajkij chan Felipe yej kipowa ye'noticiaj de Jesucristo, yejwa' se de inomej siete diaconojmej yej kitapejpenkej apostolejmej; iwán nikajkej ichan.

⁹ Felipe kipiaya nawi itakomej yej Dios kitajtolmakayaj.

¹⁰ Iwán kuá' mia'ya días ompa nonokej, asito se profeta yej walaj Judea, itoka' Agabo,

¹¹ walaj nepaxalowilikoj. Iwán kikui' icintoron Pablo, mokxi-ilpij iwán moma-ilpij iwán kijtoj:

—IyEspíritoj Dios kijtowa iga Jerusalén judiyojmej ijkín yawij kilpitij yej itatki inín cintoron, iwán yawij kentregarotij ipan ima' yej ayéj judiyojmej.

¹² Kuá' inón nikakikej nejemej iwán inomej yej ompa ichamej Cesarea, nikijlikej Pablo iga ayo' mayawi Jerusalén.

¹³ E' Pablo kijtoj:

—¿Te iga anchokaj?, ijkón anechokismakaj. Nej niksentalija nokta noalmaj ayejsan iga mane-ilpikan sino que no niksemaka noalmaj iga manemiktikan ompiga Jerusalén iga niktoka toTeko Jesús.

¹⁴ Iwán como awel nikyolyamankej, ijkón nikajtejkej iwán nikijlikej:

—Mamochiwa ken kineki toTeko.

¹⁵ Kuá' nochi panoj inín, nimajabiarojkej wan niajkij Jerusalén.

¹⁶ Senyajki nowamej sekin tokniwan de Cesarea yej kitokaj Jesús. Yaya no se taga' yej naceroj tajkotal Chipre yej itoka' Mnasón. Mnasón ikayay kicredojto' Jesús iwán ompa nikajkej ichan.

Pablo kipaxalowiliá Jacobo

¹⁷ Kuá' nasikej Jerusalén, yej kitokaj Jesucristo neomemawijkej iwán poxsan pakikej.

¹⁸ Ipan se'ya día niajkij wan Pablo iga nikpaxalowilitoj Jacobo, ompa no nechkatoyaj nochi ancianojmej.†

¹⁹ Pablo tasaludaroj iwán kipowa' nochi ken iga Dios kichij iga kicredojkej no kesiá yej ayéj judiyojmej kuá' yéj kipowa' itajtol Dios.

²⁰ Kuá' kikakikej inón, kiweyimatiiltijkej Dios, iwán kijlikej Pablo:

—Ta' xikitawa' noknin, nigaj ono' miles yej judiyojmej yej kicredójkeja ipan Jesús, iwán yejemej kijtówajo' iga mamochiwa ken tatekimaka iley Moisés.

²¹ Inomej kimatiiltijkej iga tej tikmachtijtinemi nochi tokniwan yej ayéj judiyojmej, teji' tikijtowa iga ayo' mamochiwa ken tatekimaka Moisés, iwán titatekimaka iga ayo' makicircuncidarokan ipilowan, niga ayo' makichiwakan ken tejemej tikte-kichiwaj.

²² ¿Tej, té tikijtowa? Porque la gente yawij monechkotij kuá' kimatiskej iga nigaj tono'.

† 21:18 21:18 Xikita glosario “Anciano”.

23 Máj yękti ijkín xikchiwa ken nimitzijliáj: Onokej nigaj iwán nejemej nawi tokniwan yej yawij kichiwatij ken motajtołtijekj wan Dios.

24 Xikuęgakan inimej nawi tokniwan, iwán xikchiwa ken kijtowa la ley iga ximochipawakan.‡ Iwán tej xixxtawa iga yejemej mamokuatagalokan. Ijkón yawij kitatij iga ayéj cierto yej mitzpantiáj; kitaskej iga tej tikchiwa ken kijtowa iley Moisés.

25 E' iga inomej yej ayéj judiyojmej, yej nọ kicredoјkej ipan Jesús, nejemej niki-jkuilowilįkeja iga ininsan makichiwakan: Amo makikuakan naka' yej momiktiliapa idoloјmej, iwán amo nọ makikuakan esti, niga inakayo yolka' yej mokechmekánapa, iwán amo agaj mamoteka iwán yej ayá' iwán namiktito'.

Pablo kikiťzkiaј ipan weyitiopan iga kipresoјwiaј

26 Iwán Pablo yajki iwán inomej nawi tajtaga', iwán ipan se' día kichijkej ken kijtowa iley Moisés iga mamochipawakan§ iyixtaj Dios iwán kala' weyitiopan-ijti'. Después yajki kijtoto kęman yawi tamiti iga inón kichijoskej, iga sejsé de yejemej yawi kimakati iyofrendaj.

27 E' kuą' asiaya siete día, sekin judiyojmej yej walkej ipan tajli de Asia kitakej iga Pablo ono' weyitiopan iwán kiyokachijkej iga makueјkuesiwikan nochi gente, iwán ki-onkawijkej Pablo

28 iwán tzajtzikej:

—¡Nokniwan de Israel, xinepalewikan! Porque inın taga' tamachtijtinemi noyan iga ayá' tiye'nemij tejemen tjudiyojmej, iga ayękti iley Moisés iwán ay' kiye'ita toweyitiopan. Iwán ayejsan iga inón, sino que inán nọ kakij weyitiopan-ijti' sekin griegoјmej.* Iga ijkón kichiwaj yej ayękti kan moweyimatiltiá Dios.

29 Ijkón kijtowayaj iga kitakej senemiáj iwán se yej itoka' Trófimo yej ichan Éfeso, yejemej kijtojkej anka senkalakkej ipan weyitiopan.

30 Iwán la gente kueјkuesiwikej, motalojkej iga kikiťzkitoј Pablo. Kiwawatatzoјtikixtijkej weyitiopan-ijti', iwán nimanın kitzajtzakkej kaltęmej.

31 Kimiktiáyaja Pablo kuą' kimaťiltijkej comandante yej kimandarowa soldadoјmej iga nochi gente de Jerusalén kueјkuesitokej.

32 Iwán comandante kinechkoј isoldadoјmej iwán soldadoјmej yej máj tayakantokej. Iwán motalojtiajkij kan monechkolo'. Kuą' kitakej iga némiya asij soldadoјmej, ayo' máj kimagakej Pablo.

33 Iwán comandante yej kimandarowa soldadoјmej kikiťzkij Pablo iwán tatekimá' iga mamoiłpi iga ome cadena. Iwán tatajtan a'yéj in, iwán te kichij.

34 E' la gente tzajtzitoyaj, iwán ayá' sansé kijtowayaj, sekin kijtowayaj se', iwán sekin se'pa kijtowayaj. Iwán akojasiá te kijtojtoyaj la gente iga oyoјtoyaj. Iwán tatekimá' iga makiwigakan Pablo iwékal soldadoјmej kan chantitokej.

35 Kuą' asitoј kan iyescalęrajyo wékal, soldadoјmej kajkoktiajkij Pablo iga amo te makichiwilikan iga poxsan kuesitoyaj.

36 Porque itepotztajmej nochi tzajtziwiťziáj. Kijtowayaj:

—¡Mamikiya!

Pablo motajtowiliá iyixtaj la gente

37 Kuą' némiya kikiáj Pablo ipan iwékal soldadoјmej, kijlij comandante:

—¿Ix wel nitajtoj mowan?

Iwán comandante kijtoj:

—¡Mataj wel nọ titajtowa griego!

‡ 21:24 21:24 Atikmatij te kichijkej, anka kichijkej ken iga tanęxtiliá ipan Números 6:1-21. § 21:26 21:26 Xikita v 24. * 21:28 21:28 Inimej taga' kijliáj griegoјmej iga walkej de se' país yej itoka' grecia iwán judiyojmej ayá' kiye'itakej. Nọ kijliayaj griego a'san neši yej ulti'. Yej ayéj judío awel kalakis tiopan, siga makalaki, kimiktijkej.

³⁸ Mataj tej ayéj inón egipcio yej ikya kipewaltijka guerra iwán kiwiga' ipan desierto cuatro mil yej tamiktiáj.

³⁹ Pablo kijtoj:

—Nej nijudiyoj. Nej ninaceroj Tarso, se altepe' yej ayéj námol yej ono' ipan ital Cilicia. E' nimitztajtaniá iga achi manitajto iwán la gente.

⁴⁰ Iwán comandante kijlij iga wel. Entonces Pablo moketza' ompa kan onoya ipan iyescalerajyo wékal. Iwán kajko' ima' iga la gente ay'ya matzajtzitokan. Iwán ni agaj ayo' tajtoj iwán Pablo tajtoj ipan hebreo, kijtoj:

22

¹ —Nokniwan iwán tetajwan, xikakikan ken iga nia nimotajtowiliti amo-ixtaj.

² Kuá' kikakikej iga nemi tajtowa ipan hebreo, ay'ya nokta semi te kijtojkej, san takaktikajkej. Iwán Pablo kijtoj:

³ —Nejwa' nijudiyoj. Ninaceroj altepe' Tarso yej ono' ipan ital Cilicia, e' nimoskaltij nigaj Jerusalén iwán nemachtij Gamaliel. Ijkón nimomachtij ken iga motoka la ley yej Dios tamá', kimá' to-ikyapatajwan. Nochipa nikyolmaka iga manikchiwa ken kineki toDios, ijkón kensan inán amejemen ankichiwaj.

⁴ Ikya nej niktemojtinemiáj iga nikmiktijay yej kitokaj iyojwi Jesús iwán nikpresojwiayaj tajtaga' iwán siwatkej.

⁵ Ijefej sacerdotejmej iwán wewetkej yej tayakantokej ipan topaís kimela'matij iga inín nikchiwaya. Yejemej nemakakej ama' iga manikuiguili yej mandarowaj Damasco. Niajki ompiga iga niktemo to yej kitokaj Jesús iga manikuajligakan Jerusalén iga manikiknochiwakan.

Pablo kipowa ken iga moyolpata'

⁶ 'E' kuá' nemi nia ipan ojti iwán nasitiayay Damasco, ken tajkodía newejtawiko se ti'ti yej wala' ipan cielo.

⁷ Iwán niwetzi' este talpan. Iwán nikagui' a'pa ijkín ne-ijlij: “Saulo, Saulo, ¿te iga tinetemojtinemi iga tine-iknochiwa?”

⁸ Iwán nej niktajtan: “¿A'yéj in tej, noTeko?” Iwán ne-ijlij: “Nej niJesús de Nazaret yej nemi tine-iknochiwa.”

⁹ Yej iwán nisenyayaj kitakej inón ti'ti iwán majmawikej; e' ayá' kikakikej itajtól yej nenotza'.

¹⁰ Iwán niktajtan: “¿NoTeko, te nikchiwas?” Iwán toTeko ne-ijlij: “Ximoketza, iwán xaj Damasco. Ompiga yawij mitzijlitij nochi te tia tikchiwati.”

¹¹ E' como inón ti'ti nepachatilij, yej iwán ninemiáj newilantiajkij este Damasco.

¹² 'Ompa onoya se taga' yej itoka' Ananías, yéj nochipa kichiwa ken kijtowa iley Moisés, nochi judiyojmej yej ompa ichamej Damasco ye'tajtowayaj iga inón Ananías.

¹³ Ananías wala' ne-itako. Kuá' asi' ne-ijlij: “Noknin Saulo, sejya xitachá.” Iwán ikua'san sej nitachá', iwán nikita'ya Ananías.

¹⁴ Iwán ne-ijlij: “IDios to-ikyapatajwan mitztapejpen ikayay iga xikmati te kichiwasneki iwán tej, iwán iga xikixmati Jesús yej ayí' kichiwa yej ayékti iwán iga xikaki imatika tajtowa.

¹⁵ Porque tej tia titajtoti de yéj iyixtaj nochi gente iwán tikpowas yej tikita' iwán yej tiká'.”

¹⁶ Ne-ijlij: “¿Teo' máj tikchá? Ximoketza iwán ximobautizaro, xiktajtanili toTeko Jesús iga mamitzelkawili yej tikchij yej ayékti.”

Pablo kipowa ken iga kititankej kan onokej yej ayéj judiyojmej

¹⁷ 'Kuá' niájkiya Jerusalén, niajki weyitiopan iga ni-oradoto, iwán nikita' se visión.

18 Nikita' toTeko iwán ne-ijlij: “Xikísaya nimanín Jerusalén, porque ayá' mitztajtolkuiskej kuá' titajtoj de nej.”

19 Nej nikijlij: “NoTeko, yejemej kimatij iga nej niaya ipan nochi itiopamej iga nikpresojwiayaj iwán nikmagayaj yej mitzcređojtokej.

20 Iwán kuá' kimiktijkej Esteban yej kipowaya motájtól, ompa nonoya iwán no nikijtowaya iga makimiktikan. Iwán inomej yej tamiktijkej, nej nicuidarowilijtoyaj itzotzolmej.”

21 E' toTeko ne-ijlij: “Xaja, porque nia nimitztitaniti wejka iga xiktatapowitij yej ayéj judiyojmej.”

Kikitzkiáj Pablo

22 Ompa tamati' iga santakaktoyaj la gente, pe' tzajtzikej iga kijtojkej:

—¡Mamikiya! ¡Inín taga' akajasi iga maono!

23 Majsan tzajtziáj, kitzejtzelowayaj itzotzolmej iwán kipatanaltiayaj talpínol.*

24 Comandante tatekimá' iga Pablo makakikan ipan iwékal soldadojmej, iwán tatekimá' iga makimagakan iga wel makijto te iga nokta ijkón kitzajtziáj.

25 E' kuá' kilpitókeja in Pablo iga yáwija kimagatij, kijlij capitán yej kimandarowa sekin soldadojmej:

—¿Ix yekti iga anneyokamagaj kuá' aya ankimatij siga ayompa nikchij? Nej niciudadano romano. †

26 Kuá' inón kikagui' capitán, yajki kitato comandante, iwán kijlij:

—¿Tetaj nemi tikchiwa? Matajki' ininwa' taga' se ciudadano romano.

27 Entonces inón comandante yej máj mandarowa yajki kitajtanito Pablo, kijlij:

—¿Ix melá' iga tej ciudadano romano?

Pablo kijtoj:

—Kena.

28 Entonces inón comandante kijtoj:

—Nej newigulij komati tomín iga manimochiwa ciudadano romano.

Pablo kijtoj:

—E' nej ijkón nokta ninaceroj iga notaj no ciudadano.

29 Iga inón kijtoj, yej kimagayaj Pablo kikajtéjkeja iwán este inón comandante momajtij iga kimati' iga Pablo ciudadano romano iwán iga kilpitoyaj iga cadena.

Pablo iyixtaj yej kimandarowaj judiyojmej

30 Ipan se'ya día, comandante kinekiá makimati te iga judiyojmej kitelwijkej Pablo, iwán kixiton kan ilpitoya iga cadena, iwán kinechkoj yej kimandarowa sacerdotejmej iwán nochi judiyojmej yej mandarowaj. Entonces kikixtij Pablo kan ilpitoya, iwán kiwigakej kan nechkatokej.

23

1 Pablo kitachilij yej kimandarowaj judiyojmej, iwán kijtoj:

—Nokniwan, nej nikmati ipan noalmaj iga este inán, niye'nemi iyixtaj Dios.

2 Entonces Ananías yej kimandarowa sacerdotejmej tatekimá' iga yej onoyaj iná' Pablo makitentatzinakan.

3 E' Pablo kijtoj:

—Dios yawi mitzmagati tej. Ígasan timoweyimati iga tiye'nemi, sien ayá'. Siga tej ompa tewato' iga titajuzgarowa kensan kijtowa la ley, ¿te iga titatekimaka iga manemagakan?, ayá' ijkón kijtowa la ley.

4 Yej ompa onoyaj kijtojkej:

* 22:23 22:23 Ijkin kichijkej iga manesi iga akiye'itayaj yej kijtoj Pablo. † 22:25 22:25 Ciudadano romano se yej naceroj Roma o yej kipiá' ama' kan nesi iga kiperteneceroj Roma. La ley de Roma kimanawiyaya iciudadanojmej.

—¿Iwán ijkón tiktenkuepiliá ijefej sacerdotejmej yej kiservirowa Dios?

⁵ Iwán Pablo kijtoj:

—Nokniwán, nej anikmatíá siga inín in yej kimandarowa sacerdotejmej. Pues ijkín kijtowa kan ikuilijto: “Amo xikmalijli yej kimandarowa mogentej.”

⁶ Entonces Pablo kita' iga ompa onoyaj saduceojmej* iwán sekin fariseojmej.† Iwán tajtoj recio:

—Nokniwán, nej nō nifariseo, iwán notajwán nō fariseojmej. Nemi annejuzgarowaj iga nicredowa iga ojpa-isaskej yej miktokej.

⁷ Kuá' inón kijtoj Pablo, fariseojmej iwán saduceojmej pe' iga mokuəkuejkuesojkej iwán moyojyokatijkej.

⁸ Porque yej saduceojpa kijtowaj iga ay'ya ojpa-isaskej yej mikikej. Kijtowaj iga ateyi angelejmej niga espiritojmej; e' yej fariseo kena kicredowaj inimej.

⁹ Iwán nochi tzajtzikej iga tajtajtojkej; iwán sekin fariseojmej yej tamachtiáj ipan iley Moisés moketzkej iwán kijtojkej:

—Inín taga' ayá' nemi kichíwa yej ayekti. ¿Qué tal si se espíritu o se ángel kimá' iga ijkón matajto? Amo tiaskej icontraj Dios.

¹⁰ E' como némiya máj kuejkuesiwilo, comandante majmawi' iga wel kitatajkozayanaj Pablo. Iwán kitekimá' isoldadojmej iga makiwigakan sej Pablo ipan iwékal soldadojmej.

¹¹ Iwán inonsan yówal Pablo kixnextilij toTeko iwán kijlij:

—Pablo, amo ximajmawi. Kensan titajtoj Jerusalén iga nej, ijkonsan nō tia titajtoti Roma.

Kejlamikij iga kimiktiáj Pablo

¹² Kuá' tanési'ya, sekin judiyojmej motajtołtijkej iga yawij kimiktij Pablo. Iwán kijtojkej iyixtaj Dios iga ayá' nokta yawij takuati niga koniskej nité este que makimiktikan Pablo.

¹³ Máj de cuarenta tajtaga' yej ijkón kijtojkej.

¹⁴ Yajkij kitatoj ijefejmej sacerdotejmej iwán yej kimandarowaj judiyojmej, kijlitoj:

—Nejemej nimotajtołtijkeja iwán nikijtojkej iyixtaj Dios iga ayá' nokta niawij nitakuati niga aya nikmiktij Pablo.

¹⁵ Inán amejemen iwán nochi yej anmandarowaj, xikijlikan comandante iga mosta mamitzwajliguilikan Pablo, ximopajpantikan iga ankimatisnekij máj yej kichij; iwán nejemej nikchixtóskeja iga niawij nikmiktij ipan san-ojti.

¹⁶ E' ipiltzin isiwa-iknin Pablo, kimati' iga kimiktijnékija Pablo. Yajki kimatiltito este kan presojtito'.

¹⁷ Entonces Pablo kinotza' se capitán yej kimandarowa soldadojmej iwán kijlij:

—Xikuiga inín chokotzin kan ono' comandante, porque yéj yawi kijliti tepa iteki.

¹⁸ Entonces in capitán kiwiga' inón chokotzin kan ono' comandante iwán kijlij:

—Pablo, yej ono' preso, ne-ijlij iga manimitzwajliguili inín chokotzin, porque tepa mitzijlijneki.

¹⁹ Inón comandante kiwilantiajki inón chokotzin iga kiwiga' kan iyokamej, iwán kitajtan:

—¿Te tine-ijlijneki?

²⁰ Inón chokotzin kijtoj:

—Judiyojmej motajtołtijkej iga yawij mitztatitanilitij iga mosta xikuiga Pablo iná' yej kimandarowaj judiyojmej, kansanki' makimatiltikan te nokta kichij.

* 23:6 23:6 Xikita glosario “Saduceo”. † 23:6 23:6 Xikita glosario “Fariseo”.

²¹ E' amo xiktajtolkūli. Porque máj de cuarenta tajtaga' yej yejémempa kojchaskej. Kijtójkeja iyixtaj Dios iga atakuaskej niga koniskej nité este que makimiktikan Pablo, iwán inán kichixtokej iga makimatikan te tia tikijoti tej.

²² Iwán comandante kijtoj iga welja yawi chokotzin; e' kijlij iga amo agaj makijli nité yej kijtojtoyaj.

Pablo kititanij iyixtaj el gobernador Félix

²³ Entonces inón comandante kinotza' ome yej no kimandarowa soldadojmej iga makitekimaka mamalistarokan doscientos soldadojmej yej nejnentiaskej iwán setenta soldado yej mayakan ipan kawayoj, iwán doscientos yej makiwigakan ilanzejmej[‡] iga mayakan altepe' Cesarea tayowakan las nueve.

²⁴ Iwán kijlijkej no iga makixilajtikan se kawayoj kan Pablo tejkatiáj. Iwán tatekimá' iga makitakan iga Pablo maye'asiti itennoj gobernador Félix.

²⁵ Iwán inón comandante kititan wan yejemej se ama':

²⁶ “Annogobernadormej Félix yej nimitzpoxye'itaj, mitzsaludarowa Claudio Lisias.

²⁷ Inín taga' kikitzkijkej judiyojmej iga kimiktiáyaja. Iwán kuá' nikmati' iga no ciudadano romano, niajki iwán nosoldadojmej iwán nikmanawij.

²⁸ Iwán nikuiga' itennoj yej kimandarowaj judiyojmej iga manikmati te iga kikitzkijkej.

²⁹ Iwán nikmati' iga kikitzkijkej iga san itechko ileymej, e' akajasi iga mamomikti niga mayawi kuákalko.

³⁰ E' kuá' nikmati' iga judiyojmej motajtoltíjkeja iga yawij kimiktítij, inán ompiga nimitztitaniliá. Iwán nikijlij yej tatelwiáj iga makijtokan motennoj te kikuesowaj. Xiye'ono.”

³¹ Iwán soldadojmej kichijkej kensan kitekimakakej iwán tayowakan kiwigakej Pablo, este ipan se altepe' yej itoka' Antípatris.

³² Ipan se'ya día inomej soldadojmej yej ikxinejnentiajkij ómpaya mokuepkej, yájkija sej iwékal soldadojmej, iwán yej nemiáj ipan kawayoj yajkij iwán Pablo.

³³ Kuá' asíkeja Cesarea, ama' kimakakej el gobernador, iwán ompa no kikawatoy Pablo.

³⁴ Kuá' el gobernador tami' kileeraj inón ama', tatajtan kan ichan Pablo. Kuá' kimati' iga Pablo ichan estado de Cilicia,

³⁵ kijlij:

—Nimitzkakis kuá' witzeskej yej mitztelwijkej.

Iwán tatekimá' iga makakítijo' kuákalko ipan ipalacioj Herodes.

24

Pablo motajtowiliá iyixtaj Félix

¹ Kuá' pánoja cinco días, Ananías, yej kimandarowa sacerdotejmej yajki Cesarea iwán sekin ancianojmej* iwán se yej tatajtowiliá yej itoka' Tértulo. Inimej yajkij itennoj el gobernador iga kitelwitoj Pablo.

² Kuá' ómpaya kiwajligakej Pablo, Tértulo pewa' iga tatelwiá. Ijkin kijlij Félix:

—Señor gobernador, nimitzmakaj gracias, porque iga tej inán nonokej tamelá. Iwán iga tikmati ken iga titamandarowa, noyan ye'onolo'.

³ Nochi inín yej tikchiwa poxsan nikye'itaj iwán poxsan nimitzagraderowaj tej weyi tekiwaj Félix.

⁴ E' aniknekij máj manimitzatrasarokan, nimitztajtaniliáj achi xinekakikan.

[‡] 23:23 23:23 Xikita glosario “Lanza”. * 24:1 24:1 Xikita glosario “Anciano”.

⁵ Pues nikasikej inín taga' tayojoykatijtinemi noyan ipan inín tajli iwán kichíwa iga mamoyoyokatikan judiyoymej, iwán yéjwa' in yej ken tzontekon de inomej yej kitokaj Jesús de Nazaret, yej motokawíaj nazarenos.

⁶ No kichijnekiá yej pox ayékti iyijtiko noweyitiopamej de nejemen, inón iga nikitzkijkej iwán niknekiáj manikjuzgarokan ken kijtowa inón ley yej Moisés nemakakej.

⁷ E' comandante Lisias kala' iwán neteki'tilanilijkej iga nekuilijkej,

⁸ kijtoj iga yej kitelwíaj Pablo mawitzekán motenój. Inán tej momatika wel tikajtani iga xikmati te iga niktelwíaj.

⁹ Iwán judiyoymej yej ompa onoyaj kijtowayaj iga ijkón nokta.

¹⁰ Iwán el gobernador kimanoṭza' Pablo iga matajto, iwán Pablo kijtoj:

—Kena, nipaki iga manimotajtowili mo-ixtaj, nej nikmati iga tej desde ikay tonó' iga juez ipan inín país.

¹¹ Tej momatika wel titajtani iga kipiao' doce día iga nasi' Jerusalén iga nikweyimatiltiko noDios.

¹² Iwán ayagaj neasito nimokuesojto' iwán agaj, niga nikuejkuesojtoya la gente, niga ipan weyitiopan, niga ipan itiopamej, niga kanaj ipan altepe'.

¹³ Inimej gente awel mitznextiliáj kan neasitoj nemi nikchíwa inón yej nepantiáj.

¹⁴ E' kena, nikijtowa iga niktoka iyojwi Jesucristo, inón yej yejemej kijtowaj iga ayompa tamachtiá. Nikservirowa iDios notajwan iwán nicredowa nochi yej ikuilijto' ipan la ley iwán yej kijuilojkej profetajmej.

¹⁵ Iwán nikchixto', kensan inimej yej nepantiáj kichixtokej, iga keman Dios yawi ki-ojpa-ixititij yej miktokej, yej kichijkej yej yékti iwán no yej kichijkej yej ayékti.

¹⁶ Inón iga nikneki nochipa maniyolchipaktito iyixtaj Dios iwán iyixtaj la gente.

¹⁷ 'Mia' xiwi' ninentinemi' wejwejka, inán niwalaj ipan nopaís nikuajli' tomín iga nikmakaj yej amotapialiáj iwán nikmakako ofrenda noDios.

¹⁸ Inón nikchijtoya kuá' sekin judiyoymej yej ichamej ipan estado de Asia neasitoj weyitiopan-ijti', nemi nimochipawa† ken kijtowa iley Moisés, e' ayá' nimiakejmej niga ni-oojtoyaj.

¹⁹ Inomej judiyoymej katka nigaj maonokan iga manetelwikan motenój siga kitakej iga nemi nikchíwa yej ayékti.

²⁰ Siga ayéj ijkón, inimej makijtokan siga neasilijkej tejté yej ayékti kuá' nonoya itenój yej kimandarowa judiyoymej.

²¹ O anka netelwíaj iga nikijtoj recio iyixtaj yejemej: “Aman annejuzgarowaj iga nicredowa iga ojpa-isaskej yej miktokej.”

²² Kuá' inón kika' Félix, iga kipoxmati de iyojwi Jesucristo, kijtoj:

—Ijkono' makawi este que maasi in comandante Lisias iga yawi-o' nepowiliti ken kita' yej ankichijkej.

²³ Iwán Félix kitekimá' capitán iga Pablo ompa makipiakan, e' achi makichíwa ken kinekis wan kuá' asij yej kipaxalowiliáj wel mapanokan iga makiyolchikawakan.

Pablo tajtowa iyixtaj Félix iwán Drusila

²⁴ Kuá' pánoja achi mia' días, Félix iwán Drusila yej isiwa'pa yej no judío, walkej kan ono' Pablo. Entonces Félix tatitan iga makinotzatij Pablo iwán kikakikej yej kijtoj iga kén se wel mamoonfiaro ipan Jesucristo.

²⁵ Tatapowa' ken iga se taga' maye'nemi, iwán ken iga se wel mamoyoltakuawili iga amo makichíwa yej ayékti, iwán ken iga Dios yawi tajuzgaroti keman. Kuá' inón kika' Félix, momajtij. Kijtoj:

—Inán xaja. Kuá' até nikchijos nimitztatitanilij se iga xiwiki.

† 24:18 24:18 Hch 21:24

²⁶ Félix kinekiá iga Pablo makimaka tom̄in iga wel makimajkaw̄a. Inón iga kinotza' mia' vej iga matatapowa iw̄an.

²⁷ Kūa' pánoja ome años k̄isa'ya Félix iga gobernador iw̄an kaw̄i' Porcio Festo. E' Félix kinekiá makiye'itan judiyojmej, inón iga kikajtej preso Pablo.

25

Pablo iyixtaj Festo

¹ Festo asi' altepe' Cesarea iga móchija gobernador. Iw̄an kūa' pánoja eyi días k̄isa' Cesarea iga yákiya Jerusalén.

² Ompa vej ijefejmej sacerdotejmej iw̄an judiyojmej vej máj tayakantokej yajkij kan onoya Festo iga kitelwitoj Pablo.

³ Kijlijkej iga achi matatekimaka iga Pablo makiwigakan Jerusalén. Inomej kejlantoyaj iga Pablo makimiktikan ipan ójtisan.

⁴ E' Festo kijtoj iga Pablo presojtito' Cesarea. Iw̄an kijtoj iga awejkawas imatika yaj ompiga.

⁵ Ijkín kijtoj:

—Mayakan nowan vej mitzmandarowaj, iw̄an siga inón taga' kichij tejté vej ayekti, ompigaya makitelwikan.

⁶ Festo onoya Jerusalén ken ocho o diez días iw̄an mokupea' Cesarea. Ipan se'ya día yajki motalito kan tajuzgarowa iw̄an tatekimá' iga mamokuiti Pablo.

⁷ Kūa' asi' Pablo, kiyawalojkej inomej judiyojmej vej walkej Jerusalén. Kijtojkej iga kichij kuajkuantas vej ayekti kansan makimawetziltikan, e' awel nokta kinextijkej iga kichij tejté.

⁸ Pablo ijkín motajtowilij:

—Nej ayá' nemi nikchiwa nité vej ayekti, niga icontraj ileyemej judiyojmej, niga icontraj weyitiopan, niga icontraj rey César vej kigobernarowa Roma.

⁹ E' Festo kinekiá makiye'itakan judiyojmej. Entonces kitajtan Pablo:

—¿Ix tiajneki Jerusalén iga ompiga manikita ix ijkonya ken nemi mitzpantiáj?

¹⁰ Pablo kijtoj:

—Nija nono' kan rey César mitztalij iga xitajuzgaro, kajasi iga nigaj manejuzgarokan. Tej tikmati iga judiyojmej ayá' nemi nikchiwiliá vej ayekti.

¹¹ Siga nikchij vej ayekti vej kajasi iga manemiktikan, puej manemiktikan; e' siga nemi nepantiajsan, ijkón ayagaj wel maneyokawiga ipan imamej judiyojmej. Niktajtani iga manejuzgaro imatika rey César.

¹² Festo tajtoj iw̄an vej tanonotzaj iga makimati te kichiw̄as, wan kijlij Pablo:

—Tiktajtan iga mamitzjuzgaro rey César, pues nia nimitztitaniti ompiga kan ono' yéj.

Pablo iyixtaj rey Agripa

¹³ Kūa' panoj sekin días, rey Agripa* iw̄an Berenice vej isiwa' yajkij Cesarea iga kipaxalowilijtoj Festo.

¹⁴ Como ompa onoyaj mia' días, Festo kipowilij Agripa te iga Pablo ono' preso, kijlij:

—Nigaj ono' se taga' vej Félix kikajtej preso.

¹⁵ Kūa' nonoya Jerusalén ne-itatoj vej kimandarowaj sacerdotejmej iw̄an ancianojmej† vej kimandarowaj judiyojmej. Netajtaniliayaj iga manikijto iga kajasi iga mamomikti Pablo.

¹⁶ Nej nikijlij iga vej mandarowa Roma ayí' tatekimaka iga mamomikti agaj siga vej kitelwiáj aya motajtowiliá iyixtaj vej tatelwiáj.

* 25:13 25:13 Xikita glosario "Herodes". † 25:15 25:15 Xikita glosario "Anciano".

¹⁷ Inón iga kuá' inomej walkej nigaj, ay'ya máj te nikijtoj sino que kuá' tanesi' niajki kan nitajuzgarowa, iwán nitatekimá' iga makiwajligakan inón taga'.

¹⁸ E' kuá' ómpaya onokej yej tatelwiáj, ayá' kijtojkej nité ken nej nikeljantoya.

¹⁹ Sino que kitelwiayaj iga kén iga yéj kicredowa Dios, iwán iga se yej itoka' Jesús yej migui'. Iwán Pablo kijtowa iga inín Jesús isato'.

²⁰ E' como nej ay'ya nikmatia' te nikchíwaya, niktajtan Pablo siga kinekiá iga mayawi Jerusalén iga ompiga makijuzgarokan iga inón yej kitelwiáj.

²¹ E' yéj kitajtan iga makijuzgaro el rey César, iwán nitatekimá' iga mapresojtito este kuá' niktitanis iyxtaj César.

²² Iwán Agripa kijtoj:

—Nej no nikakisneki ken iga tatapowa inón taga'.

Iwán Festo kijtoj:

—Mošta tikakis.

²³ Ipan se'ya día asitoj Agripa iwán Berenice iwán sekin yej mandarowaj ipan weyi-altepe' no kitokatiayaj yej kimandarowaj soldadojmej. Kilwichiwilijtiajkij este ijkón kalakkej kan mandarolo. Iwán Festo tatekimá' iga makiwajligakan Pablo.

²⁴ Festo kijtoj:

—Rey Agripa, iwán amejemen yej nij amonokej, nija ono' in inín taga'. Mia' judiyojmej yej de Jerusalén iwán no yej de nigaj Cesarea kitelwijkej iwán este tzajtzikej iga netajtanilijkej iga mamomikti.

²⁵ E' nej anikasij tejté yej ayekti yej kajasi iga mamomikti, e' como yéj kitajtan iga makijuzgaro rey César Augusto, inón iga nia niktitanilíti yéj.

²⁶ E' como anikasi te nikijkuilowiliá rey César iga anikasiliá nité yej ayekti kichij inín taga', inón iga nimitzwajliguilijkej amejemen. Nimitzwajliguilia' tej nokta Rey Agripa. Tej xikita siga kichij tejté yej ayekti, ijkón welja tejté nikijkuilowilij.

²⁷ Porque akajasi iga maniktítani se preso siga anikmatí te nokta kichij.

26

Pablo motajtowiliá itenoj el rey Agripa

¹ Iwán Agripa kijlij Pablo:

—Wel ximotajtowili.

Iwán Pablo kajko' ima', iwán pe' tajtoj, kijtoj:

² —Nipaki iga nono' motenoj rey Agripa, iga wel manimotajtowili de inochi yej nepantiáj judiyojmej.

³ Porque tej tikmati nochi ken nochipa kichiwaj judiyojmej iwán no tikixmati ileymej. Inón iga nimitztajtaniliá acho' xinekaki.

Pablo kipowa ken iga nemiá kuá' aya kicredowa Jesucristo

⁴ 'Nochi judiyojmej ne-ixmatij este kuá' aya niyolej. Kimatij ken iga ninemi' ipan nótal wan ipan Jerusalén.

⁵ Iwán kimatij iwán wel kinojma-ijtowaj siga kinekij, iga nejwa' nokta nifariseoj este iga nichokótzino'. Inómejpa fariseojmej yej máj kichiwaj ken nemachtiáj noleymej nejemej nijudiyojmej.

⁶ Inán nigaj nono' iga nejuzgarowaj iga san nikchixto yej Dios kijlij no-ikyapatajwan iga yawi ki-ojpa-ixititi yej miktokej.

⁷ Nonochimej de Israel, nikchixtokej iga yawi mochíwati inón yej kijtoj Dios. Inón iga judiyojmej kiweyimatiltiáj Dios iwán kichiwaj ken yéj kineki, semilwi' iwán senyówal. Inán gobernador Agripa, sekin judiyojmej nej netelwijkej iga nikchixto' no ipan inón yej kijtoj Dios.

⁸ ¿Ix amejemen ayá' anikredowaj iga Dios wel ki-ojpa-ixitiá yej miktokej?

Pablo kipowa ken kinknochiwaya yej kitokaj Jesucristo

⁹ 'Nej no ikya nikijto waya iga manikchiwa nochi yej wel iga manikiknochiwakān yej moconfiarowaj ipan Jesús de Nazaret.

¹⁰ Iwān ijkōn nikchij Jerusalén. Ijefejmej sacerdotejmej kiye'itakej wān kijtojkej iga manikpresojwikan yej kitokaj Jesucristo; iwān kuā' kimiktiayaj no nikijto wayaj iga mamomikti.

¹¹ Iwān mia' vej nej nikiknochiwayaj kansan makikajtewakan iga moconfiarowaj ipan Jesucristo. Inōn nikchiwaya noyan ipan tiopamej iwān poxsan nikijiyayaj iwān niktēmowayaj este ipan altepemej yej onokej ipan se'ya país.

Pablo sej kipowa ken iga kicredoj Jesucristo

¹² 'Iga inōn nokta nej niayaj weyi-altepe' Damasco. Niknentiáyaya ama' kan netekimakakej ijefejmej sacerdotejmej ken manikchiwa.

¹³ E' ipan ojtj, tej tinorrey, ken tajkodía, nikita' ipan cielo kisa' se ti'ti yej tawia majya sej que tonatj', netawij nej iwān yej iwān nisenyayaj.

¹⁴ Iwān nisenwetzikej nonochin este talpan, iwān nikagui' se tájtōl, nenotza' ipan hebreo; ne-ijlij: "Saulo, Saulo, ¿te iga tine-iknochiwa? Tejsan momatika nemi timo-iknochiwa, ken kuā' se toro kitiliksa ipuntaj kuawi' yej iga momajmajtiá."

¹⁵ Iwān nej nikijlij: "¿A'yéj in tej, noTēko?" Iwān toTēko kijtoj: "Nej niJesús yej tej nemi tine-iknochiwa.

¹⁶ Inān ximoketza. Nimitzixnextilij iga xikchiwa ken nimitzijliá iwān iga xiknojma-ijto yej inān tikita' iwān yej niao' nimitznextiliti.

¹⁷ Kan inān nimitztitani xaj, nia nimitzmanawiti ipan imamej judiyojmej iwān yej ayéj judiyojmej.

¹⁸ Nimitztitani kan onokej yejemej iga ken kuā' xixixtapokan iga ayo' manemikan kan takomichkan sino que manemikan ipan tawilpan, iwān ayo' makimandarotokan Tzitzimi', sino que makitokakan Dios; iwān iga mamocnfiarokan ipan nej iwān ijkōn nikperdonarowiliáj yej kichiwaj yej ayékti. Ijkōn onoskej ken itatki Dios."

Pablo kichiwa ken kita'

¹⁹ 'Inōn iga rey Agripa, nej nikchij ken ne-ijlij inōn yej nikita' yej walaj ipan cielo.

²⁰ Iwān pewa' iga nikpowa' itájtōl Dios ipan altepe' Damasco. Después niajki Jerusalén iwān noyan ipan ital Judea. Iwān niktatapowijkej no yej ayéj judiyojmej. Nej nikijlijkej iga makikajtewakan iga kichiwaj yej ayékti, iwān makicredokan Dios, iwān makichiwákanya yej yékti iga manesi iga kipatákeja ividajmej.

²¹ Inōn iga judiyojmej nekitzkijkej ipan weyitiopan, iwān kinekiáj manemiktikan.

²² E' Dios nepalewij, iwān este inānsan niktatapowiáj la gente, yej motapialiáj iwān yej ayá' motapialiáj. Nikpowa kensan kijtojkej profetajmej iwān Moisés iga yawi mochiwati.

²³ Yejemen kijtojkej iga Cristo kinknochiwayaj iwān kimiktiayaj iwān yéj yej achto ojpa-isas, iwān yawi kipowati itájtōl yej ken kuā' tetawia iga wel mamosalvarokan judiyojmej iwān yej ayéj judiyojmej.

Pablo kiyolyamanasneki el rey Agripa iga makitoka Cristo

²⁴ Kuā' inōn kijtoj Pablo iga motajtowilij, Festo kijtoj recio:

—Tej, Pablo, anka ay'ya titajlanto'! Iga póxsanya timomachtij, inōn iga ay'ya titajlanto'.

²⁵ E' Pablo kijtoj:

—Ayéj iga ay'ya nitajlanto', rey Festo; majwa' nemi nikijtowa yej ayá' nemi niktēnchiwa wān yej mela'ciertoj.

²⁶ Nigaj ono' rey Agripa, yéj kimati nochi de inimej, inōn iga animajmawi iga nikijtowa iyixtaj iga nikmati iga yéj no kimati nochi, porque inin ayá' mo-ichtakachij.

²⁷ In tej rey Agripa, ¿ix ticredowa yej kijtojkej profetajmej? Nej nikmati iga ticredowa.

²⁸ Agripa kijtoj:

—Alín poliwiá iga tineyolyamana iga nõ maniktoka Cristo.

²⁹ Pablo kijtoj:

—Dios makijto iga alín o komati, amo tejsan, sino que inochi nõ yej nigaj nekaktokej mamochiwakan ken nej, e' amo ma-ilpitokan iga cadena.

³⁰ Kuá' tami' inón kijtoj Pablo, el rey iwán el gobernador iwán Berenice, mokejketztejkej iwán nochi yej ompa ewatoyaj

³¹ iwán yajkij iyokamej iga motatapowitoj, mosepan-ijlijkej:

—Inín taga' ayá' kichij nité yej ayekti yej kajasi iga mamomikti niga mamopresojwi.

³² Iwán Agripa kijlij Festo:

—Inín taga' wel katka momajkawaya siga ayá' kijtojka iga makijuzgaro rey César.

27

Pablo yawi weyi-altepe' Roma

¹ Kuá' motajtołtijeja iga nețitaniskeja Italia, Pablo iwán sekin presojmej kititankej iwán se capitán yej itoka' Julio yej kimandarowaj sekin isoldadojmej rey César.

² Nitejkajkej ipan weyi ákal kan moketzaj ákalmej, inón altepe' itoka' Adramitio. Inón weyi ákal némiya kisaya iga yawi aten Asia. Tejkaj nowamej se yej itoka' Aristarco yej ichan Tesalónica, yej ono' ipan estado de Macedonia.

³ Ipan se'ya día nasikej se altepe' yej itoka' Sidón kan moketza weyi ákalmej ompa inón capitán yej itoka' Julio, kiye'ita' Pablo, kimá' permiso iga makipaxalowiliti iyamigojmej, iga yejemej maki-omemawikan.

⁴ Después nikiskej Sidón, iwán nipanojkej na' tajkotal* Chipre iga ompígapa ayá' nikixtajmakaj ejeka' yej paréj tajpalej.

⁵ Nipanojkej ipan lámar, itenoj altepemej yej itoka' Cilicia iwán Panfilia. Iwán nasitoj ipan altepe' yej itoka' Mira yej ono' ipan ital Licia.

⁶ Iwán yej kimandarowa soldadojmej kasi' se weyi ákal de Alejandría yej yawi Italia. Iwán ipan inón nețejkawiltijej.

⁷ Mia' días noyolpamej niajkij. Wan nasikej Gnido e' ijkonya í'pasan niajkij iga poxsan ejekataj. E' como nikixnamikiajpa ejeka' inón iga nipanojkej iyixtaj altepe' Salmón, nikyawalojkej tajkotal yej itoka' Creta.

⁸ Iwán ijkón i'san niajkij, nikweya'kuikej aten este que nasikej ipan se altepe' yej itoka' Buenos Puertos, yej ono' itenoj altepe' yej itoka' Lasea.

⁹ E' como nikpolojkej mia' tiempo iga i'san niwalkej ay'ya wel máj niawij ipan weyi ákal iga asitiwi' invierno kuá' poxsan ejekataj. Inón iga Pablo tanonotza',

¹⁰ ijkín kijtoj:

—Nokniwan, nikita siga majsan tiawij, wel motzinkuepa weyi ákal. Poliwis weyi ákal iwán yej kiwiga, iwán wel nõ tejemej ti-amikij.

¹¹ E' capitán yej kimandarowa soldadojmej akitajtołkuilij Pablo, máj kitajtołkuilij yej iteko weyi ákal iwán capitán yej kinentiaya ákal.

¹² Iwán ompa Buenos Puertos kan moketza ákalmej, kitakej iga awel onoskej kuá' pox ejekataj. Iwán nochi kijtojkej iga anka máj yekti iga makisakan ompa iwán mayakan altepe' Fenice kan moketza weyi ákalmej. Fenice ono' ipan tajkotal Creta wan kipiá ome kan wel kisaj ákalmej, se al noroeste iwán se al suroeste iwán ompa wel kipanoltiskej kuá' ejekataj wan sektaj.

Ejeka' yej pox tajpalej ipan lámar

* 27:4 27:4 Xikita glosario "Tajkotal o Isla".

13 Iwán nemi pewayá se tónalejekatzin, inón iga kijtojkej welja sej ojkuíaj. Ojkuíkej, yajkij aten yej ono' Creta.

14 E' aya wejka yawij kuá' tzinti' se ejeka' yej poxsan tajpalej yej itoka' Nordeste wan kitopej ákal.

15 Iwán como inón weyi ákal kixnamiktiáyapa ejeka', ay'ya wel máj niajkij, niájkijisan ken iga ejeka' kitopejtía weyi ákal.

16 Nipanojkej iyikan se tajkotaltzin yej itoka' Claudia. Ompa weyi ákal ayá' poxsan kiwitekiá ejeka'. Weyi ákal kitilantiwítziaya se akaltzin kan se wel momanawíá iwán yoli' nikakijkej akaltzin akalijti' iga amo maawetzi akaltzin.

17 Kuá' nikakijkeja in inón akaltzin, kitajko-ilpijkej inón weyi ákal iga maréjal amo makitapaná. Iwán kitemowilijkej tzotzolmej yej ajko pajpatajtíayaj ipan weyi ákal iga amo poxsan makitopewa ejeka' iga majmawikeja iwán iga amo kuakawiti weyi ákal ipan xalyoj yej itoka' Sirte. Iwán yajkij san ken inón weyi ákal kitopejtiajki ejeka'.

18 Ipan se'ya día, nentóyasan ejeka' yej tajpalej iwán pewa' iga kipajpatanaltijkej ipan lámā yej kiwigaya weyi ákal.

19 Ipan eyi días, nejemej nikijkixtilijkej inejkiyomej weyi ákal iwán nikpatanaltijkej ipan lámā.

20 Mia' día tamixtzaktóya anikitáyajo' tónati' niga sitalimej, iwán ayo' nikmatiáj siga nimomanawíayaj iga póxsanya nentóya ejeka' iwán tiawa'.

21 Kuá' kiwigaya mia' días iga ayo' nitakuayaj, Pablo moketza' tajkoyan kan onolo', kijtoj:

—Nokniwan, maséj annecredojkej ken nimitzijlijkej iga amo matikisakan Creta iga san timoknochiwakoj iwán timotapolowilijkoj.

22 Inán nimitzijliáj iga amo ximajmawikan, ayagaj yawi mikiti, weyi ákal, kena yawi xixitiniti.

23 Pues yowan ne-ixnextilikoya se iyángel Dios, inón Dios yej noTeko yej niktoka.

24 Iwán el ángel ne-ijlij: “Amo ximajmawi Pablo, iga tiati itenoj el rey César, iwán iga tej Dios yawij kimānawitij no inomej yej mowan amonokej ipan weyi ákal.” Ijkón ne-ijlij el ángel.

25 Inón iga nimitzijliáj xipakikan, nej nimoconfiarowa ipan Dios iga yawi mochiwati ijkón ken ne-ijlij.

26 E' ejeka' yawi tetajkalitij ipan se tajkotal.

27 Nikuigáyaja catorce días iga nemi niawij. Nonoyaj ipan lámā yej itoka' Adriático, nijnijiga newigayaj ejeka'. Tajkoyówal yej tekipanowaj ipan weyi ákal kitakej iga na'ya kiwiga talten.

28 Kimotakej ipan lámā yej iga wel makimedirokan iwejkatanka; kipiaya treinta y seis metros. Achi máj nejnenkej sej kimedirojkej. Ompa sí kipiáyan veintisiete metro.

29 Iga majmawíaj iga wel motawitekij ipan te'ti, kimajkawilijkej nawí anclast itzinkóbapa weyi ákal iga ayo' manejnemi. Iwán ijkón majmatoyaj, kichakej este que matanesi.

30 Marinerojmej‡ kinekiáj macholokan. Inón iga pewa' iga kitemowíaj akaltzin kan momanawilo, kichichijtoyaj ken kuá' yawij kimajkawitij ancla ikuapan weyi ákal.

31 E' Pablo kijlij capitán yej itoka' Julio iwán isoldadojmej:

—Siga marinerojmej ayá' kawiskej ipan weyi ákal, amejemen awel an-momanawiskej.

32 Iwán soldadojmej kitekilijkej reatajmej yej iga ilpitoya akaltzin iga mawétziya ipan a'ti.

† 27:29 27:29 Ancla se tepos yej chijto' ken akawalon yej tejtentito' imajma', kilpiliáj reata iwán kimotaj atampa iga kiketziatia ákal. ‡ 27:30 27:30 Marinerojmej: ijkón kijliáj tajtaga' yej kinentiayaj ákal.

³³ Isajpa kua' tanestíwí'o', Pablo tanonotza' iga nochi matakuaqan, kijtoj:
—Kiwígaya catorce días iga anemi ankochej niga ankikuaj nité.

³⁴ Inón iga nimitziijliáj iga xitakuqan, iga ijkón wel anmomanawiskej. Nimitziijliáj iga nisé amotzónkal yawi poliwiti.

³⁵ Kua' inón kijtoj, Pablo kikui' se pan iwán kimá' gracias Dios iyixtaj yej ompa onokej, kiposte' iwán pe' iga takuaj.

³⁶ Iwán nochi moyolkuikej iwán takuajkej nq.

³⁷ Iga nochi yej nonoyaj ipan weyi ákal doscientos setenta y seis.

³⁸ Kua' ixwikeja, kimojmotakej trigo lamarijti' iga maajkatiá weyi ákal.

Awetzi weyi ákal

³⁹ Kua' tanesi', marinerojmej ayá' ta-ixtalijkej. Kitakej iga ono' playa kan xomoltito' lámaz. Iwán kijtojkej iga ompa wel kinejma'wigayaj weyi ákal.

⁴⁰ Kitekiliijkej ancla irreatajyo iga welya mayawi weyi ákal, anclajmej ómpaya kawikej, iwán kikaxanilijkej remojmej yej iga kitenkuepaltiajpa weyi ákal. Kitejkawiltijkej weyi ákal itzotzolyo yej yawi ikuapan. Ijkón iga niktechojtiajkij playa.

⁴¹ Nasitoj kan máj tajpalej iga mosekantiá ome corriente iwán weyi ákal kuakawito itzontekon ipan xalyoj yej ono' atampa. Niga weljo' molin. Iwán yej itzinkóbapa, pe' xixitini' iga tajpalej maréjal.

⁴² Soldadojmej kimiktijnekiáj presojeje iga amo agaj maapatanticholo.

⁴³ E' yej kimandarowa soldadojmej akine' iga makimiktikan Pablo. Inón iga tatekimá' iga amo makimiktikan presojeje, majwa' tatekimá' iga yej wel apatani, yejemen achto mamomotakan a-ijti' iga wel maasikanya ipan tajli.

⁴⁴ Iwán sekin, majkiltijkej ipan tabljajmej o ipan itatajkolka weyi ákal. Ijkón nochi asikej ipan tatén.

28

Pablo ipan tajkótal Malta

¹ Kua' nonochimej nimomanawijkeja, nikmatikej iga inón tajkótal* itoka' Malta.

² Yej ompa ichamej poxsan neomemawijkej nejemen. Kitalkkej ti'ti, iwán ne-ijlijkej iga manimoskokan nonochimej, iga tiawataj iwán sektaj.

³ Iwán Pablo kipejpen kuajkuáwil yej waktó', iwán nemi kakiaya tiko. Ompa kistewa' se kowa' ipan kuajkuáwil iga kimachilij iga nemi totóniá, iwán kimatankuaj Pablo.

⁴ Iwán yej ompa ichamej, kua' kitakej iga kowa' pipilojtiká' ipan imá' Pablo, mojljikej yejemensan:

—Anka inín taga' tamiktij, malej momanawij ipan lámaz, e' anka todios yej tajuzgarowa akineki iga ma-isátoo'.

⁵ E' Pablo kitzejtzeloj imá', iwán kowa' wetzi' tiko wan até kichiwilij.

⁶ Inomej gente kejlantoyaj iga yawi posawayati imá' o miktiwetzis. Kichakej, e' kua' kitakej iga até nemi kichiwiliá, kipatakej ken iga kejlamikiáj wan kijtojkej iga Pablo se dios.

⁷ Ompa kan inón sucederoj, na'san onoya ital se taga' yej itoka' Publio. Yéj yej kimandarowaya inón tajkótal. Neomemawijkej nejemen, iwán niye'onoyaj ichan eyi días.

⁸ Iwán itaj Publio wetztoya iga kawantoya, iwán kimakatoya kisaslis. Pablo yajki kitato, iwán kua' tami' ki-oradoj, kitallilij imá' iwán kachitiltij.

⁹ Iga inón kichij, walkej nq sekin yej ichamej inón tajkótal yej wetitokej, asikej kan ono' Pablo iwán achitiakej.

* 28:1 28:1 Xikita glosario "Tajkótal o Isla".

Pablo asi altepe' Roma

10 -

11 Nonoyaj eyi mej ipan inón tajkótal. Iwán pox neye'itakej, iwán kuá' niáwija nimajkiltitij, nemajmakakej nochi yej niknekiskej ipan ojti. Nikuikkej weyi ákal yej nõ ompa onoya kuá' sektaj. Inón weyi ákal walaj altepe' Alejandria wan motokawij Cástor iwán Pólux.

12 Iwán nasitoj kan moketza ákalmej, itoka' Siracusa, ompa nikawikej eyi día.

13 Iwán niajkij taten taten este que nasikej kan moketzaj ákalmej, ompa itoka' Regio. Ipan se'ya día, nentoya tonalejeka', iwán ipan se'ya día nasitoja ipan altepe' Puteoli.

14 Ompa nimasikej iwán sekin yej kitokaj Jesucristo. Yejemen ne-ijlijkej iga manikawikan iwamej se semana. Iwán despuéj niájkija Roma.

15 Yej kitokaj Jesucristo yej ichamej Roma ne-ixnamikikoj ipan ojti, iga kimatitoyaja iga niawij nasitij. Ne-ixnamikitoj iwamej kan kijliáj Foro de Apio iwán Tres Tabernas. Kuá' Pablo kita' tokniwan, pagui' iwán kimá' gracias Dios.

16 Kuá' nasikeja Roma, el capitán kentregaroj presoymej ijefej yej tacuidarowaj. E' Pablo kiyokatijkej, kitálkej sesan soldado yej makitzto.

Pablo kipowiliá itájtol Jesús yej ichamej Roma

17 Kuá' kiwigaya eyi día iga nasikej, Pablo kinechkoj judiyojmej yej ompa ichamej Roma yej máj tayakantokej iwán kijlijkej:

—Nokniwan, malej iga nej ayá' nikchiwilij yej ayekti judiyojmej, niga nikmalijlij ken tamachtiajay to-ikyapatajwan, e' nekizkijkej Jerusalén iwán nekajtejkej ipan imamej romanojmej.

18 Iwán kuá' netajtankej, kinekiáj manemajkawakan iga ayá' neasilijkej tejté yej kajasi iga manemiktikan.

19 E' judiyojmej akinekikej manemajkawakan, inón iga niktajtan, manejuzgaro el rey César, malej iga nej anikiplá nité yej nikijtowa icontraj nogentej.

20 Inón iga nimitznõtzej. Niknekiá manimitzitan kan iwán manimitztatapowikan iga tikmatij iga tejemej yej ti-israelitajmej tikchixtokej iga timomanawiskej kuá' wj' toTeko, inón nikpowa, iwán inón iga ne-ilpitokej iga cadena.

21 Iwán kijlijkej:

—Nejemej ayá' nemi nemakaj nisé ama' yej mawiki de Judea yej matajto iga tej, iwán nisé tokniwan judiyojmej anemi wj' ne-ijlikij iga tikchij yej ayekti.

22 Niknekij manikakikan te tikijtowa tej iga nikmatij iga nõyansan maltajtowaj de inin nuevo grupo yej nemi tikchiwa.

23 Ijkón iga kitálkej se día iga yawij monechkotij. Iwán poxsan asilo' kan Pablo onoya, iwán desde yowalti' iwán este tiqta' tajtojtoya ken iga Dios reinarowa. Kinekiá makioyamanakan ipan iley Moisés iwán yej kijkuilojkej profetajmej iga makicredokan Jesús.

24 Iwán sekin kitajtolkuikkej Pablo iwán sekin ayá'.

25 Iwán como ayá' sesan iyalmajmej kipiayaj, pewakej iga kijkiskej. Iwán Pablo kijtoj:

—Ómpaya ken el Espíritu Santo kijlij to-ikyapatajwan ipan profeta Isaías, kijtoj:

26 Xaj xikijlitij inomej gente:

Ankikakiskej, e' ayá' ankimatiskej te kijtojneki.

Ankitaskej, e' ayá' ankixmatiskej.

27 Iga inimej poxsan moyoltakuawilijkej,

ayá' ye'takakij,

ijixtzaktokej;

iga amo matachakan iga iyixmej,

niga matakakikan iga inakasmej,

niga ipan iyalmajmej wel makentenderokan,
niga mawitzekan notenoj iga manikachitiatikan.

²⁸ Inan sí, xikmatikan iga yawi mopowiliti itajtól Dios iga mamosalvarokan yej ayéj judiyojmej. Yejemen kena yawij kikakitij.

²⁹ Kuá' Pablo tami' kijtoj inón, judiyojmej poxsan mosepankuesojtiajkij.

³⁰ Pablo kawí' ome años ipan inón kajli yej kitakejtoya iwán yéj ki-omemawiyaya nochi yej yawi kitatij.

³¹ Iwán ayagaj te kijliaya iga kipowaya ken iga reinarowa Dios iwán tanextiliaya itajtól toTeko Jesucristo.

Ama' yej kijuiloj San Pablo iga tokniwan yej chantitokej altepe' Roma Romanos

Pablo kijuilowiliá tokniwan yej kitokaj Cristo yej ichamej Roma

¹ Nej niPablo, nikchiwa ken netekimaka Jesucristo.* Dios nenotza' iwán netapejpen iga manimochiwa iyapóstol† iga manikpowa ye'noticiaj yej tasalvarowa.

² Dios ipan profetajmej‡ ikyay tamatiltij iga asis inín ye'noticiaj, ijkón ijkuilijto' ipan itájtōl Dios,

³ ompa pan ye'noticiaj tajtowa de toTēko Jesucristo yej Dios iPiltzín, yej naceroko pan ipilówampa ipilowan el rey David.

⁴ Iwán Dios kijtoj iga Jesucristo yéj iPiltzín iwán kimá' poder, ken iyEspíritoj Dios tanextilij iga ki-ojpa-ixitij kan miktoya.

⁵ Jesucristo netapejpen iga manimochiwa iyapóstol iga manía ipan nochi paismej iga makicredokan, iwán makichiwakan nochi ken Dios kineki.

⁶ Iwán amejemenwa' in sekin de inomej yej Dios kinotza' iga ximochiwakan itatki Jesucristo.

⁷ Nimitzijkuilowiliáj amonochin amejemen yej anchantitokej ipan weyi-altepe' Roma. Amejemen yej Dios mitzneki, iwán mitztapejpenkej iga ximochiwakan itatki. Dios yej toTaj wan toTēko Jesucristo mamitzmakakan yej yēkti iwán makichiwa iga xonokan tamelá.

Pablo paxaljneki Roma

⁸ Achto nikmaka gracias Dios ipan itoká' Jesucristo iga nochi amejemen, iga noyan mojtowa iga anmoconfiarojtokej ipan Cristo.

⁹ Dios kita iga ayí' nikajtewa iga niktajtaniliá iga mamitzpalewikan amejemen. Nikyolmaka iga nitekipanowa iga Dios iga nikpojto' ye'noticiaj de iPiltzín.

¹⁰ Nochipa niktajtaniliá Dios siga yéj kineki, wel manía manimitzpaxalowiltij.

¹¹ Iga pox nimitzitasnekij iga wel manimitzpalewikan pan Dios itájtōl, iga máj ximoconfiarokan pan Dios;

¹² ken tikijtowaj, matimosepan-palewikan iga majya sej matimoconfiarokan ipan toTēko.

¹³ Nokniwan, xikmatikan iga mia' vej nikne' manimitzitatij, e' este inán awelsan nia. Niájneki pan amoaltepe' Roma iga manikpowa itájtōl Dios iga makicredokan mia', kensan nikchij kajkán nikpowilij sekin yej ayéj judiyojmej.

¹⁴ Nikmachiliá ken nikdeberowa Dios, inón iga manikuiguili Dios itájtōl nochi gente, yej griegojmej iwán yej ayéj, yej tejté iteki o ayá'.

¹⁵ Inán pox nikyolmakato' iga manikpowati ye'noticiaj iga nochi yej anchantitokej Roma.

Itájtōl Dios tasalvarowa

¹⁶ Ayá' nipinawa iga nikpowa ye'noticiaj, iga inón tájtōl ipoder Dios iga kisalvarowa nochi yej yéj kicredowa; achto judiyojmej iwán no yej ayéj.

¹⁷ Ipan inín ye'noticiaj tenextiliá iga san ticredowaj iwán timoconfiarowaj ipan Cristo, teye'ita Dios. Kan ijkuilijto' ijkín kijtowa: "Yej kichiwa ken kineki Dios, Dios kiye'ita iwán yawi onoti nochipa wan yéj."

* **1:1 1:1** Xikita glosario "Cristo". † **1:1 1:1** Xikita glosario "Apóstol". ‡ **1:2 1:2** Xikita glosario "Profeta".

Tonochimej ayompa tikchijtokej

¹⁸ Inón iga Dios kinextiá desde ipan cielo iga kikuesowilijto' inomej yej kichijtokej yej ayekti, iga ijkón kichiwaj, kitzakuiliáj iga sekin makixmatikan Dios.

¹⁹ Yejemej kimatij yej wel momati de Dios, iga Dios imatika kinextilijkeja;

²⁰ puej Dios awel tikitaj, e' wel tikixmatij pan yej kichij. Este kuá'san Dios kichij inín tajli, ompa monojma-ita' iga yéj nokta Dios iwán nochi wel kichíwa; inón iga yejemej awel motajtowiliskej.

²¹ Puej malej iga kimatiayaj iga ono' Dios, e' ayá' kiweyimatiltijkej ken Dios, niga kimakakej gracias. Majwa' kejlamikij yej ajayekti, iwán yolpoliwiwej ken se yej ayá' ye'tajlamiki.

²² Kijtowaj iga nochi kimatij, e' xetoktikej.

²³ Kikajtejkej yej mela'Dios, yej nochi wel kichíwa, wan ayi'pa miki, iga kiweyimatiltiáj idolojmej yej tamachíwal. Ono' ídolo yej tacháj ken taga', e' taga' míkisan, ono' ídolo yej tacháj ken toto', ono' ídolo yej tacháj ken yej moelwawatatzowaj iwán ono' ídolo yej tacháj ken yolkamej yej nawi iyikxi.

²⁴ Inón iga Dios kisenkokajtej inomej iga makichiwakan yej pox ayekti, yej kejlamikij iga makichiwakan. Iwán yejemensan mosepanchíwiliwej yej poxsan ajayekti yej este tipinawaj iga tikitaj.

²⁵ Inomej ayá' kikuikew iyojwi Dios, majwa' mokajkayajkej ipan yej ayéj ye'ojti iga kiweyimatiltijkej yej Diospa kichij, en lugar iga makiweyimatiltikan Dios, yej nochi kichij, yej kajasi iga mamoweyimatilti nochipa. Ijkónyawa'.

²⁶ Inón iga Dios kisenkokajtej inomej iga makichiwakan ken kineki iyalmajmej, iga siwatkej ayo' motekayaj iwán taga', iga motekáyaja iwán yej siwa' nō iga kichiwaj yej ayekti.

²⁷ Iwán ijkonsan nō tajtaga' kikajtejkej iga motekaj iwán siwa', iga motekaj iwán itaga-ikniwan iga kichiwaj yej ayekti. Poxsan moelwíjkej se' iwán se', iwán Dios kicastigarōj inomej iga mosepanchíwiliáj yej ayekti.

²⁸ Iwán yejemen ay'ya kinekikej nité wan Dios. Dios kisenkokajtej inomej iga makichiwakan kensan kineki iyalmajmej iga makichiwakan yej ayekti.

²⁹ Nochipa kichiwaj nochi yej ayekti, masij wan yej ayá' íwan namiktitokej, motekaj iwán itaga-iknin, kipoxnekij tomín, namolnemij, ta-ixitaj, tamiktiáj, mokesowaj, takajkawaj iwán kejlamikij iga kichiwaj yej ayekti.

³⁰ Tapopowaj, tapantiáj, kijiay Dios, taajajwaj, moweyimatij, mokichmatij, pox welitij iga kichiwaj yej ayekti, akichiwaj ken kitekimakaj itajmej.

³¹ Xetoktikej, kijtowaj tejté iwán akichiwaj, ayéj te-ijiknimej, poxsamej iwán ayá' ta-ikneliáj.

³² Yejemej kimatij yej Dios tatekimaka iga mamochíwa, kimatij iga yej kichiwaj yej ayekti, kajasi iga mamikikan, e' malej ijkón, majsan kichiwaj, wan este kiye'itaj kuá' kitaj agaj kichíwa yej ayekti.

2*Dios tajuzgarowa ken kajasi*

¹ Kuá' tikijliá se' iga kichij yej ayekti, mogánajsan timotikomōta iga tej nō tikchijto' ijkón ken se' nemi tikjuzgarowa. Inón iga ay'ya wel timotajtowilij, a'san nesi in tej.

² E' tikmatij iga Dios kichíwa ken kajasi kuá' kijuzgarowa inomej yej ijkón kichiwaj.

³ Tej yej tikijliá sekin iga kichiwaj yej ayekti iwán tej nō tikchíwa ijkón, tej an tikjowa anka wel timiyanas iyixtaj Dios kuá' tajuzgarōj

⁴ ¿Anka tikijiya yej Dios mitzmaka iga Dios pox tachokiliá wan ayá' nimanín kuesiwi? ¿Ix atikmati iga pox ta-icneliá iga mitznextiliá iga xikajtewa iga tikchíwa yej ayekti?

⁵ E' tej timoyoltakuawiliá, iwán ayá' tikneki tikajtewa iga tikchiwa yej ayekti. Inón iga nemi tikuesowa Dios iwán mogánajsan nemi timochiwiliá iga mamitzjuzgarokan kuá' kēman Dios wí' iga tacastigaroki ken kajasi.

⁶ Iwán yawi kixtawati sejsé kensan kichij.

⁷ Ono' yej nochipa kitemowaj iga kichiwaj yej yekti iga Dios makiye'ita. Dios yawi kitaliti inomej iga iyixtaj maye'onokan nochipa iwán nochipa onoskej wan yéj.

⁸ E' Dios kuesiwi iwán yawi kicastigaroti yej ayompa kichijtokej iwán iga ayá' kinekij makichiwakan ken Dios kineki, majwa' kichiwaj yej ayekti.

⁹ Yawij kinkochiwatij iwán yawij moyolmiktij nochi yej kichiwaj yej ayekti; achto judiyojmej iwán no yej ayéj.

¹⁰ Dios yawi kitaliti iga iyixtaj maye'onokan, iwán mapaktokan wan maonokan tamelá nochi yej kichiwaj yej yekti; achto judiyojmej iwán no yej ayéj.

¹¹ Iga Dios ayá' sesan kiye'ita.

¹² Inochi yej kichiwaj yej ayekti, yej ayá' kixmatikej iley Moisés ijkón mikiskej; iwán yej kixmatikej iley Moisés iwán kichiwaskew yej ayekti; iga inón ley yawij kijuzgarotij.

¹³ Iga Dios awal kiye'itas inomej yej iga san kikakij iley Moisés, yéj kiye'ita yej kichiwaj ken kijtowa inón ley.

¹⁴ Kuá' inomej gente yej ayéj judiyojmej, kichiwaj ken kijtowa la ley, malej iga ayá' kixmatij inón ley. Yejemensan iseltimej kichiwaj ken la ley tatekimaka;

¹⁵ iga ken nemij kinextiá iga ijkulijto' se ley ipan iyalmajmej, iwán momachiliá iga kichijkej yej yekti o ayekti.

¹⁶ Inín mochivas inón día kuá' Dios kimakas iga Jesucristo makijuzgaro inewi yej kichtakachijkej nochi tokniwan, kensan kijtowa ye'noticiaj yej nej nikpowa.

Judiyojmej iwán iley Moisés

¹⁷ Tej yej timokichmati iga tijudiyoj, iwán tikchiwa ken kijtowa iley Moisés, iwán timoweyimati iga tiye'ono' iwán Dios.

¹⁸ Tej yej tikijtowa iga tikmati katiá yej Diospa kineki iga mamochiwa, iwán la ley mitznexiliá iga wel tikye'tapejpena katiapa yej yekti.

¹⁹ Timomachiliá iga wel tikye'ojkuiltiá yej ayá' ye'nemij iwán ken tiktawia yej onokej ken kan takomichkan.

²⁰ Tikijtowa iga wel tikmachiá yej ayá' kixmatij itajtōl Dios, iwán yej némi-o' pewa kixmati iyojwi Dios, iga san tikpiá la ley iwán timomachiliá iga tej yej wel titamachiá nokta.

²¹ Tej yej tikmachiá se', ¿ix ayá' achto tej ximomachiti? Tej titamachiá iga amo matachtekilo, ¿in tej, te íga titachteki?

²² Tej tikijtowa iga ayekti iga yej namiktito' mayawi wan se', ¿in tej, te íga ijkón tikchiwa? Siga tej tikijiya idolojmej, ¿te iga titachteki ipan itiopamej idolojmej?

²³ Timoweyimati iga tikpiá la ley, e' tikajawilmati Dios iga ayá' tikchiwa ken tatekimaka la ley.

²⁴ Yej ígawa' ijkín kijtowa kan ijkulijto': "Amotechko amejemen iga yej ayéj judiyojmej kipopowaj Dios."

²⁵ Melá'wa' siga timocircuncidarowa,* mitzpaléwiá achi, e' siga tikchijto'san ken tatekimaka iley Moisés; e' siga ayá' tikchiwa nochi, ken tikita ayá' timocircuncidarōj.

²⁶ Iwán siga yej ayá' ono' circuncidado makichiwaj ken tatekimaka la ley, inón mo-itas ken tikita yej mocircuncidarōj, malej iga ayá' ono' circuncidado.

²⁷ Iwán yej ayá' ono' circuncidado, iga ayá' tekto' ikajlo', iwán makichiwaj ken tatekimaka la ley, yéj yawi mitzjuzgaroti iga ayá' tikchiwa ken kijtowaj la ley, malej iga tikpiá la ley iwán tonō' circuncidado.

* 2:25 2:25 Xikita glosario "Circuncisión".

²⁸ Sə ayéj judío iga san ijkón neši, malej sə mamocircuncidaro, iga mamoteki ipan ikajlo'.

²⁹ Majwa' yej mela'judiyoj kicredowa Dios este ipan iyalmaj, wan yej ono' circuncidado ayejsan ipan ikajlo' sino que no este ipan iyalmaj, iwán inón awel kichíwa la ley, sino que iyEspíritoj Dios. Yej ijkón ono', Dios kiye'ita malej iga tajtaga' ayá' kiye'itaj.

3

¹ ¿Te motaniliá siga sə majudiyoj?, ¿o te motaniliá siga sə maono circuncidado?*

² Poxsan, iwán ono' mia' yej wel nimitznextiliá iga ijkón nokta; achto nimitzijliáj iga Dios kiye'ita' judiyojmej iwán kimá' iley.

³ ¿Te kichij siga sekin de yejemej kikajtewaj iga moconfiarowaj ipan Dios? ¿Ix iga inonsan Dios kikajtewas iga kichíwas yej kijtoj?

⁴ ¡Ayéj ijkón! Majwa' Dios kichíwa nochi kensan kijtoj, malej iga nochi tajtaga' matakajkayawakan; iga kan ijkuilijto' itájtól Dios kijtowa: Pan motájtól nešis iga ompay ken tikjtowa, iwán tiktanilij yej mitztelwiskej.

⁵ Kuá' tikchíwaj yej ayékti, tiknextiáj iga Dios kajasi makuesiwi iwán matecastigaro. ¿Ix wel iga inón tikjtojawaj iga Dios kichíwa yej ayékti kuá' tecastigarowa? (Nemi nitajtowa ken sə taga' tajlamiki.)

⁶ ¡Ayéj ijkón! Siga Dios katka kichíwaya yej ayékti, ¿kén wel kijuzgaroj nochi yej onokej ipan inín tajli?

⁷ Ono' sekin no yej ayá' ye'tajlamikij yej kijtowaj: “Kuá' nej nitakajkayawa, máj neši iga kajasi iga Dios mamoweyimatilti iga yéj ayí' takajkayawa. Wel an nikjtowa, ¿te iga Dios mane-ítao' ken sə yej ayékti kichíwa?”

⁸ Siga ijkón, ¿te iga ayá' tikijoskej iga matikchíwakan yej ayékti iga mawiki yej yékti? Ken nejemej sekin nepantiáj iga ijkón nitamachtíáj. Inomej yej ijkón nepantiáj, kajasi iga Dios makicastigaro.

Ateyi nisé yej maye'nemi

⁹ ¿Kéntaj? ¿Ix tejemen judiyojmej yej máj tiye'nemij que yejemej? ¡Ayéj ijkón! Nimitznextilijkeja iga kensan judiyojmej kensan yej ayéj, no kichijtokej yej ayékti.

¹⁰ Kan ijkuilijto' itájtól Dios kijtowa:

Ateyi nisé yej ye'nemi, nisé nokta;

¹¹ Ateyi ni agaj yej kimatisneki yej yékti, niga yej kitemowa Dios iga makitoka iyojwi.

¹² Inewi kiskej ipan ye'ojti, iwán inochi momela'pojpolojkej.

Ateyi yej kichíwa yej yékti, ateyi nisé nokta.

¹³ Itoskamej ken tikita animajxapo' yej tentapojto';

iga ompa kisasj ken iga takajkayawaj.

Itajtolmej yej kisasj ipan itemej kualo ken tikita kowa' iyayo.

¹⁴ San kijtojtokej yej ajayékti iwán san tayolmikijtokej.

¹⁵ Nimaninsan kuesiwij este wel tamiktiáj;

¹⁶ san kan iga yawij, tapolowaj iwán tayolmikitiáj,

¹⁷ iwán ayá' kixmatij ojti yej tenextiliá iga matonokan tamelá.

¹⁸ Ni alín ayá' kimajmawiliáj Dios.

¹⁹ Nochi inín ijkuilijto' ipan itájtól Dios. Tikmatij iga yej kipiáj iley Dios makichíwakan ken kijtowa. E', como ayá' kichíwaj, ayagaj wel kijtowa iga ye'nemi, iga ipan inín ley neši iga tonochin ayompa tinemij wan kajasi iga Dios matecastigaro.

* 3:1 3:1 Xikita glosario “Circuncisión”.

²⁰ Ayagaj wel ye'ono iyixtaj Dios iga san kich_iwa ken kijtowa la ley, iga la ley tenextiliajsan iga tonoch_in tikch_iwaj yej ayekti.

Se wel momanawia iga san moconfiarowa ipan Jesucristo

²¹ E' in_n Dios tenextilia ken iga wel tiye'onoj iyixtaj y_ej, ay_ej iga tikch_iwaj ken kijtowa la ley; in_n wel timomachti_aj kan ijk_iuilijto' pan la ley iw_n kan kijkuil_ojkej profetajmej.

²² Yej moconfiarowa ipan Jesucristo, Dios nochi kiy_e'ita, a'san nes_i yej kicredowaj ipan y_ej.

²³ Tonoch_in tikch_ijkej yej ayekti iw_n in_on iga timoyokatijtokej wan Dios.

²⁴ E' Dios kiyokachij iga matiye'onokan iyixtaj iga san techokilia. Te-iknelij iw_n temanawij iga Jesucristo migui' iga tejemej.

²⁵ Dios kititan iPiltz_in iga mikiko; kitoyaj iyeyso iga totechko iga wel mateperdonarowili yej tikch_ijkej yej ayekti. In_on teperdonarowilia iga san ticredowaj ipan Cristo. Ijk_on Dios kichij yej yekti iga kiperdonar_oj yej ikyay la gente kichijkej yej ayekti.

²⁶ In_n iga Cristo migui' tenextilia iga nochi yej ayekti kichijkej la gente, kiperdonarowilijkeja. Iw_n momela'mati iga ijk_onya nokta ken Dios tajuzgarowa, iga ayo' kejlanto' yej ayekti yej kichijkej yej in_n moconfiarowaj ipan Jesucristo.

²⁷ ¿Kantaj kaw_i iga pox timokichmatij iyixtaj Dios? Tami'ya. ¿Te iga an? Ay_ej iga tikch_ijkej ken kijtowa la ley, majwa' iga ticredojkejsan.

²⁸ Ijk_on tikaw_ij; se wel ye'ono iyixtaj Dios iga kicredowa Jesucristo, ay_ej iga kich_iwa ken kijtowa la ley.

²⁹ ¿In Dios, ix iDiossan judiyojmej? ¿Ix ay_ej iDios n_o yej ay_ej judiyojmej? Kena, yejemen n_o.

³⁰ Iga Dios sesan ono' iw_n kich_iwas iga nochi maye'onokan iyixtaj y_ej iga san moconfiarowaj ipan, at_e kichij siga judiyojmej o ay_ej.

³¹ Iga timoconfiarowaj ipan Cristo, ¿ix ay'ya te iteki la ley? ¡Ay_ej ijk_on! Majwa' tiknextiaj te nokta iteki la ley.

4

Matimixkuitik_an pan yej kichij Abraham

¹ ¿In_n te tikijoskej, te motanilij to-ikyapatajwewej Abraham?

² Siga Dios kiy_e'ita' Abraham iga san yej kichij, kajasi iga mamoweyimati, e' Abraham ay_i' moweyimati' iyixtaj Dios.

³ Puej ¿te kijtowa kan ijk_iuilijto' itajt_ol Dios? "Dios kiy_e'ita' Abraham ken se yej akichij yej ayekti iga moconfiar_oj ipan Dios."

⁴ E' siga se tekipanowa, itom_in ay_a' san kipetzmakaj, majwa' kajasi iga maki-makakan iga tat_anija.

⁵ E' siga agaj yej niga te kich_iwa iga maye'nemi iw_n kicredowa ipan Dios iga y_ej wel kiy_e'itas, Dios kiy_e'ita iga san kicredowa ipan y_ej.

⁶ Ijk_onsan n_o kijtowa David iga mapaki yej Dios kiy_e'ita, malej iga ay_a' kichij nit_e iga makiy_e'ita.

⁷ David kijtoj:

Yolpaktokeja yej Dios kiperdonarowilija yej kichijkej yej ayekti iw_n kelkawilija yej ayompa kichijkej.

⁸ Yolpakto' taga' yej toTeko ay'ya keklamikilia in_on yej ayekti kichij.

⁹ ¿Ix yolpaktokej inomejsan yej onokej circuncidado, o n_o yolpaktokej yej ay_a' onokej circuncidado? Tikitakeja iga Dios kiy_e'ita' Abraham ken se yej akichij yej ayekti iga moconfiar_ojsan ipan Dios.

10 E' ¿keman ijkón kita'? ¿Ix kuą' Abraham onoyay circuncidado, o kuą' aya? Áchtosan, kuą' aya mocircuncidarowa.

11 Iwán Abraham mocircuncidaroj iga manesi iga Dios ki-omemáwija ken se yej ye'nemi, iga san moconfiaroj ipan Dios. Ijkón iga Abraham mochij ken tetajwéj de inochi yej moconfiarowaj ipan Dios, malej iga ayá' onokej circuncidado; ijkón Dios kita nochi inomej ken kuą' ayá' kichijkej yej ayękti.

12 Abraham nō tetajwewej de inomej yej onokej circuncidado, e' yej nō moconfiarowaj kensan totajwewej Abraham moconfiaroj kuą' aya onoya circuncidado.

Dios kichíwa yej kijtoj iga se moconfiarówasan ípan

13 Pues Dios kijlij Abraham iwán ipilówampa ipilowan iga yejemen yawij kimakatij nochi tajli iga mamochíwa itatkimej. E' inín mochij ayéj iga Abraham kichijtoya ken kijtowa la ley, sino que iga moconfiaroj ipan Dios, iwán Dios kita' Abraham kenkuą' ayá' kichij nité yej ayękti.

14 Siga katka yejsan kichíwaj ken kijtowa la ley kimakaskej yej Dios kijtoj, báldejsan iga timoconfiarowaj ipan Dios. Iwán ay'ya valeroj yej Dios kijtoj iga temakas.

15 Iga atikchíwaj ken kijtowa la ley, kajasi iga matecastigarokan; e' kan ateyi la ley, ayagaj itechko iga akichíwa ken tatekimaka la ley.

16 Inón iga yej Dios kijlij Abraham iga kimakaskej nochi ipilowan ipilówampa, san kipetzmakaskej iga Abraham moconfiaroj ipan yéj. Ijkón nochi ipilowan ipilówampa Abraham kimatij iga kimakaskej yej Dios kijtoj; ayéj iga yejsan kichíwaj ken kijtowa la ley, sino que nō iga nochi yej kicredowaj ken kicredoj Abraham. Yéj mochij tetaj iga nochi tejemej.

17 Itájtōl Dios tajtowa de Abraham: “Tej nimitztalij iga itetajwewej mia' naciomej.” Inín itájtōl, Dios kimá' Abraham iga Abraham kicredoj ipan Dios yej wel ki-ojpa-ixitiá yej miktokej, iwán iga itájtōl kichíwa yej aya teyi.

18 Malej iga nesiá iga isiwa' akitaya ipiltzın, Abraham kicredoj iga mochíwas nochi yej Dios kijlij. Ijkón iga mochij “tetaj iga mia' paismej”, ijkón ken Dios kijlij: “Poxsan piwis ipilowan mopilowan.”

19 Abraham ayá' kikajtej iga moconfiaroj ipan Dios, malej iga kipiayay ken cien años, iwán yéj kimatiá iga yéj iwán Sara ayo' wejka iga mikiaja wan poxsan yolejkej iga makipiakan ipilowan.

20 Yéj ayá' kijtoj iga akicredowa yej Dios kijlij, majwa' moconfiaroj poxsan ipan itájtōl Dios iwán kiweyimatiltij,

21 kimela'mati iga Dios wel kichíwa inewi yej kijlij.

22 Inón iga Dios kita' Abraham ken se yej ye'nemi iyixtaj iga moconfiaroj ipan yéj.

23 Iwán ayejsan iga Abraham inín mo-ijkuiloj iga Dios kita' ken se yej ye'nemi iyixtaj;

24 sino iga tejemen nō. Puej Dios nō te-ita ken yej tiye'nemij iyixtaj iga timoconfiarowaj ipan yéj, yej ki-ojpa-ixitij Jesús toTęko.

25 Dios kine' iga makimiktikan Jesús iga yej tikchijkej yej ayękti, iwán ki-ojpa-ixitij iga matiye'onokan iyixtaj yéj.

5

Wel tiye'onokej iyixtaj Dios

1 Inán welja teye'ita Dios iga timoconfiarowaj ipan yéj, tonókeja tamelá wan yéj iga yej kichij toTęko Jesucristo iga tejemen.

2 Inán iga timoconfiarojkej ipan Cristo, tikmatij iga Dios te-ikneliá iga welya tiye'onoj iyixtaj. Iwán tipakij iga tikmatij iga wı' día kuą' tikitaskkej yej yękti yej Dios temakas.

³ Iwán ayejsan iga inón tipaktokej, sino que nõ tipakij kuá' te-iknoçhiwaj, iga tikmatij iga kuá' te-iknoçhiwaj ompa timomachtiáj ken iga wel matikijyowikan kuá' te-iknoçhiwaj.

⁴ Iwán iga tikijyowiáj kuá' te-iknoçhiwaj, Dios teye'ita, iwán siga teye'ita Dios, wel tikmatij iga keman tonoskej íwan.

⁵ Iwán iga tikmatij iga keman tonoskej íwan, ayá' tipinawaj iga tikmatij iga temá' iyEspíritoj yej tenextiliá ken iga yéj tepoxchokiliá.

⁶ Kuá' awel timomanawiyaj toganaj, íkuá'wa' in Cristo migui' iga tejemen yej tikchiwaj yej ayekti.

⁷ Ayí' agaj kiyolmaka iga mamiki iga se', niga wel miki iga se yej ye'nemi; anka wel ono se yej wel mamiki iga se yej mela'ye'nemi nokta.

⁸ E', Dios tenextiliá iga tepoxchokiliá iga Cristo migui' iga tejemen, malej iga tikchijtokej yej ayekti.

⁹ Inán Dios teye'ita iga Cristo kitoyaj iyeyso kuá' migui' iga tejemen; majya sej Cristo wel temawij kuá' Dios kuesiwis wan kicastigaroj yej ayompa nemij.

¹⁰ Siga kuá' tejemej aya teye'itaya Dios, Cristo kichij iga teye'itaya iga mi' iga tejemej, kuantí máj iga inán teye'itaya, nõ tesalvarowa iga Cristo ojpa-isa' sej.

¹¹ Ayejsan iga inón, sino que nõ tipaktokej ipan Dios iga ticredowaj pan toTeko Jesucristo, iwán iga Cristo kichij iga matonokan tamelá wan Dios.

Adán iwán Cristo

¹² Ijkón inán, iga itechko se taga' yej akichij ken Dios kine', ómpaya pewa' iga mochiwa yej ayekti ipan inín tajli, inón iga mikilo, iwán inán nochi miki iga nochi kichiwaj yej ayekti.

¹³ Áchtosan kuá' aya onoya ley, mochiytoyay yej ayekti ipan inín tajli; e' kuá' ateyi ley, ayagaj wel kitelwiá iga kichijto' yej ayekti.

¹⁴ Desde iga onoya Adán este iga Dios kimá' ley in Moisés, mikikej nochi gente. Mikikej malej iga ayá' kiyokachijkej yej Dios kijtoj iga amo mamochiwa; Adán, kena, kiyokachij yej Dios kijtoj iga amo mamochiwa.

Wel mojtowa iga Adán achi ijkómpasan ken Cristo.

¹⁵ E' yej kichij Adán awel tikijtowaj iga ijkómpasan iwán inón yej Dios tepetzmakokawij. Iga itechko Adán mia' mikikej, e' majya sej Jesucristo iselti kichij iga Dios mateye'ita iwán temakokawij iga tesalvarowa.

¹⁶ Inón yej Adán kichij yej ayekti, awel tikijtowa iga ijkómpasan ken imakoka Dios yej temaka iga tesalvarowa. Iga se yej Adán kichij yej ayekti, mojtowa iga kajasi iga nochi mamocastigaro; e' imakoka Dios kichiwa iga wel teye'ita, malej iga tikchijkej mia' yej ayekti

¹⁷ Puej siga itechko sesan taga' yej kichij yej ayekti, nochi gente miki; iga yej kichij se' taga' yej itoka' Jesucristo, majya sej wel tepalewiá iga ayí' timikiskej iga Dios te-ikneliá.

¹⁸ Ijkón ken itechko Adán iga kichij yej ayekti, nochi gente mikij, ijkonsan nõ iga Cristo yej kichij yej pox yekti, kichij iga Dios makiye'ita nochi gente wan maonokan íwan nochipa.

¹⁹ Ken tikijtowaj igasan se taga' ayá' tacredoj iga kichij yej ayekti, nochi kimopa'; ijkonsan nõ iga se taga' yej itoka' Jesús tacredoj, kichij iga Dios makiye'ita pox miakejmej.

²⁰ Dios kimá' iley Moisés iga matikmatikan iga tikchiwaj yej ayekti. E' malej iga pox nesi iga mochiwa yej ayekti, majya sej Dios kinextij iga te-ikneliá.

21 Ijkón iga nochi tejemen tikchiwaj yej ayekti, iwán inón iga nochi timikij; e' inán iga Dios pox te-ikneliá iwán teye'ita iga timoconfiarowaj pan toTeko Jesucristo, nochipa tonoskej wán yéj.

6

Tisenmikíkeja iwán Cristo, ijkonsan nō íwán tisen-ojpa-isaskej

1 ¿Te tikijtoskej? ¿Ix tikteki'chijtoskej yej ayekti iga Dios majo' mateperdonaro?

2 ¡Ayá! Tejemen ken kuá' timikíkeja iga tikajtéjkeja iga tiktekichiwaj yej ayekti; ¿kén weljo' matikchijtokansan yej ayekti?

3 ¿Ix ayá' ankimatij iga yej timobautizarojkej* iga ticredojkej ipan Cristo Jesús, nō ken kuá' tisenmikíkeja iwán?

4 Iga kuá' timobautizarojkej, íkuá' timosentokkej íwán. Ijkón ken toTaj ki-ojpa-ixitij Cristo iga iweyi poder, ijkón inán teojpa-ixitij iga matiye'nemikanya pan iyowí.

5 Siga kuá' timobautizarojkej, tisenmikíkeja iwán Cristo, ijkonsan nō íwán tisen-ojpa-isaskej.

6 Tikmatij iga to-ikyapanemilis moclavaroj wán Cristo ipan cruz, iga inón yej teyoltilanaya iga matikchiwakan yej ayekti mamikiya iga ayo' máj matikchijtokan yej ayekti.

7 Yej mi'ya, ayo' kichiwa yej ayekti.

8 Siga tisenmikíkeja iwán Cristo, tikmatij nō iga tonoskej íwán.

9 Tikmatij iga kuá' Cristo ojpa-ísa'ya kan miktoya, ayo' sej mikis nikeman.

10 Cristo migui' sesan vej iga makiperdonaro nochi yej mochiwa yej ayekti; e' inán iga sej isato', kichijto' ken Dios kineki.

11 Ijkonsan nō amejemen ximomachilikan kenkuá' anmiktókeja iga ayo' wel ankichiwaj yej ayekti, e' xisatokan iga xikchiwakan ken kineki Dios, iga ansetitokej wán Cristo Jesús yej toTeko.

12 Amocuerpoj keman mikis, e' inán mitztekimakasnekij iga xikchiwakan yej ayekti, inón iga amo ximoyolyamanakan iga xikchiwakan yej ayekti ken mitzyoltilanaj amocuerpoj.

13 Ni alín amocuerpoj amo makichiwa yej ayekti. Majwa' xikchiwakan yej Dios kineki iga manesi iga anmikíkeja wán an-ojpa-isákeja sej. Ximomakakan iga nochi amocuerpoj makichiwa yej yekti ken Dios kineki.

14 Ijkón ay'ya wel mitztekimakaj amocuerpoj iga xikchiwakan yej ayekti iga ayo' mitztekimakatokej la ley, sino que inán amonokej iga Dios mitzikneliáj.

Matimixkuítikan ipan tokñimej yej tekoyojkej, yej kijliáj esclavo†

15 ¿Kén tikijtoskej? ¿Ix tiawij tikchiwatij yej ayekti iga ay'ya tetekimaka la ley, iwán iga san Dios te-ikneliá? ¡Ayéj ijkón!

16 Amejemen ankimatij siga ankitemowaj iga agaj mamochiwa amoteko, amonoskej ken iyescłavojmej iwán ankichiwaskaj ken yéj mitztekimakaj; siga mitztekimakaj iga xikchiwakan yej ayekti, anmikiskej. E' siga ankichiwaskaj iga Dios maono iga amoTeko, ankichiwaj ken yéj kiyé'ita.

17 Nikmaka gracias Dios, malej iga ikayay ankitekichijtoyaj yej ayekti, e' inán ankimela'credójkeja iga inochi amoalmaj kensan mitzmachtijkej.

18 Inán ken kuá' anxitomíkeja iga ay'ya ankichijtokej yej ayekti, inán ankichiwaja ken mitztekimakaj amoTeko Dios.

19 (Nimitzijkuilowiliáj ijkín iga ximixkuítikan ipan tokñimej yej esclavojmej iga amejemen máj wel xikentenderokan nochi.) Ijkón ken ikya ankiyolmakakej iga

* 6:3 6:3 Xikita glosario "Bautizar". † 6:14 6:14 Xikita glosario "Esclavo".

ankichijkej kuajkuantas yej ayękti iga amocuerpojmej, ijkón inán ximomakakan iga xiye'nemikan, iwán xonokan petz san iga Dios.

²⁰ Kuą' amejemen an-ilpitóyajo' iga nochipa ankichijtoyaj yej ayękti, ayá' katka ankichıwayaj ken kineki Dios;

²¹ e' ęte anmotanilijkej ipan yej ikya ankichijkej, yej inán mitzpinajtiáj? Nitę. Yej nemij ipan inón ojti, yawij mikitij.

²² E' inán ayo' an-ilpitokej iga ayo' ankitekichijtokej yej ayękti, majwa' ankichıwaja ken kineki Dios. Inın sí, mitzpalęwiáj iga inán annemiskej ken kineki Dios, wın después nochipay amonoskej iwán Dios.

²³ Yej kichıwa yej ayękti, motaniliá iga mamiki, e' yej temakokatiá Dios, inón iga nochipa matonokan iwın iga tisetitokeja wın Cristo Jesús yej toTęko.

7

Mixkuıtilo ipan yej namiktitokej

¹ Nokniwın yej ankıxmatij la ley, ankımátija iga la ley kimandarowa se' miej iga isátogo'.

² Wel timıxkuıtiáj ipan se' siwa' yej namiktito'; la ley kijtowa iga awel yawi wın se' taga' miej ónogo' iwęwej, e' siga miki iwęwej, la ley kixitoma iga wel mamonamikti wın se'.

³ Siga se' siwa' kitoka se' taga' miej isátogo' iwęwej, kijliskej iga najnamolnemi; e' siga miki iwęwej, siwa' xitomi de la ley, iwán wel monamiktiá iwın se' taga' iwın ayá' mojtowa iga najnamolnemi.

⁴ Ijkonsan no amejemen nokniwın, ken ansenmikikeja wın Cristo, ay' mitzjuzgarowaj la ley. Inán amejemen itatki se'ya, inonwa' toTęko yej ojpa-isa' kan miktoya, inón iga matikchijtókanya ken Dios kineki.

⁵ Miej tikchijtoyaj yej ayompa kensan kinekiá toalmaj, la ley tetajlantıko iga máj tikelewijkej yej ayękti iga matikchıwakan iga tocuerpoj, iwán ijkón tewıga' kan matimikikan.

⁶ E' inán iga tisenmikikej wın Cristo, ay'ya tejuzgarowa la ley. Inán timoyolpatákeja iwın tikchıwaj ken kineki iyEspırıtıoj Dios, iga ay'ya tonokej ipan imá' inón ley yej ikyay ijkuilijto'.

Ipan nej chąntito' yej ayękti

⁷ ęTetaj tikijoskej inán? ęIx ayękti in la ley? ¡Ayá! Ayęj ijkón. E' nej ayá' katka nikıxmatiá yej ayękti siga ayęj iga la ley. Nej ayá' nikmatiá siga ayękti iga manikpiasneki yej ayęj notatki siga la ley ayá' ijkın kijtowa: "Amo xikpiasneki yej ayęj motatki."

⁸ E' el pecado momatij de la ley, iwın itechko yej tatekimaka la ley, pan nej kixitij iga manikyolmaka iga manikchıwa nochi yej ajayękti. Siga ateyi la ley, el pecado ken mikto' iga atę wel kichıwa.

⁹ Ikya nej aya nikıxmatiá la ley wın nitawelonoya; e' kuą' nikıxmati' la ley, ken kixitij iga manikchıwa yej ayękti, iwın nimigui' iga neyokatij wın Dios.

¹⁰ Iwın nikasi' iga inonsan ley yej katka manemaka vida, majwa' nemiktij iga neyokatij wın Dios.

¹¹ Iga el pecado momatij de yej tatekimaka la ley, nekajkayaj iwın iga inonsan yej tatekimaka, nemiktij iga neyokatij wın Dios.

¹² Inán tikijtowaj iga la ley nokta wıłaj de Dios, iwın nochi yej tatekimaka pox yekti, Dios kiye'ita wın tanęxtiliá ken iga se' mayę'nemi.

¹³ La ley yekti, e' inantaj, ¿ix iga itechko la ley iga nimigui'? ¡Ayéj ijkón! Nej notechko iga nimigui' iga nikchij yej ayekti kua' la ley nenextilij yej yekti; iwán ijkón iga ipan la ley nesí iga yej ayekti nikchiwa, poxsay sej ayekti nesí.

¹⁴ Tikmatij iga la ley wí' de Dios; e' nej ninakayoj wán nochipa neyoltilana iga nikchiwa yej ayekti.

¹⁵ Nej anikojasi yej nikchiwa, iga ayá' nikchiwa yej nikneki, majwa' nikchiwa yej nikijiya.

¹⁶ Malej iga ayá' nikchiwa yej yekti yej nikchiwasneki, kena, nikmati iga pox yekti la ley.

¹⁷ Ijkón ayo' nej yej nikchiwa, sino que yej ayekti yej chantito' pan noalmaj neyoltilana.

¹⁸ Iwán nej nikmati iga ayá' chantito' yej yekti pan noalmaj, iga nochipa neyoltilana iga manikchiwa yej ayekti; puej nej nikchiwasneki yej yekti, e' awel nikchiwa.

¹⁹ Anikchiwa yej yekti ken nikneki, majwa' nikchijto'san yej anikneki.

²⁰ Iwán siga nikchiwa yej ayá' nikneki, ayo' nej yej nikchiwa, sino que yej ayekti yej chantito' pan noalmaj.

²¹ Ijkón inán nikmati; malej iga nej nikneko' manikchiwa yej yekti, nej nikchijto'san yej ayekti.

²² Ipan noalmaj nikye'ita iley Dios;

²³ e' nikita iga chantito' ipan nej ken tejté yej netekimakato' yej akineki manikchiwa ken nikelamiki; inonwa' yej ayekti yej chantito' pan nej yej nepresojwijto'.

²⁴ ¡Nimoknomati ken nono'! ¿A' nemanawij de inín nocuerpoj yej ken míkto'ya?

²⁵ ¡Gracias nikmaka Dios iga toTeko Jesucristo nemanawij!

Ijkón inán, nikneki iga manikchiwa yej kijtowa iley Dios, e' ipan nocuerpoj ono' se' ken tejté yej netekimakato' iwán nechíwaltiá yej ayekti.

8

IyEspíritoj Dios teojmaka

¹ Inón iga, Dios ayí' kicastigaroj yej setitokej wán Cristo Jesús, yej ayo' nemij ken vejemej kinekij, sino que nemij ken kineki iyEspíritoj Dios.

² Iga tisetitokej wán Cristo Jesús, iyEspíritoj Dios temaka vida iga ay'ya tikchiwaj yej ayekti; tesalvaroj iwán ay'ya tetekimaka inón ley yej kijtowa iga timikiskej iga tikchiwaj yej ayekti.

³ Iga Dios kichij iga tejemej yej ileypa Moisés awel kichiwaya. Inón ley awel tepalewiá iga tikchiwaj yej tatekimaka, iga nochipa toalmaj kineki matikchiwakan yej ayekti. Dios kititan iPiltzín yej mochij taga' yej nesíá kensan tejemej, yej ayekti tikchiwaj,* iga mamiki iga totechko. Dios ipan icuerpoj iPiltzín kipolaj nochi yej ayekti tikchiwaj.

⁴ Inón kichij iga tejemej wel matikchiwakan ken kijtowa la ley, puej ayo' tikchijtokej ken tiknekij tejemej sino que ken kineki iyEspíritoj Dios.

⁵ Puej yej kichijtokej yej kiyoltilantokej yej ayekti, kejlantokej iga kichiwaj ken yej yejemejpa kinekij; e' yej kichijtokej ken kineki iyEspíritoj Dios, kejlantokej iga kichiwaj ken kineki Dios.

⁶ Siga matikchijtokan ken teyoltilana yej ayekti, inón temiktiá, e' siga matikchijtokan ken kineki el Espíritu Santo, nochipa tonoskej wán Dios iwán tonoskej tamelá.

⁷ Iga yej kejlamíkijsan yej ayekti, inómejwa' kijiya Dios; iga akichiwaj ken kineki iley Dios, niga welitij kichiwaj.

⁸ Inón iga, yej kichijtokej yej kiyoltilanaj yej ayekti, Dios awel kiye'ita.

* **8:3 8:3** Ayéj iga Jesús kichij yej ayekti; Heb 4:15 kijtowa iga Jesús ayí' kichij yej ayekti.

⁹ E' amejemen ay'ya ankichijtokej ken mitzyoltilanaj yej ayekti, sino ken kineki iyEspíritoj Dios, iyEspíritoj Dios ono' ipan amejemen. Yej ayá' kipiá iyEspíritoj Cristo, inón ayéj de Cristo.

¹⁰ Malej iga amocuerpoj mikis iga ankichiwaj yej ayekti, e' siga Cristo chantito' pan amejemej, amoespíritoj isato' iga anye'onokej iyixtaj Dios.

¹¹ Iwán siga chantito' pan amejemej iyEspíritoj Dios, inón yej ki-ojpa-ixitij Jesús kan miktoya; inonsan nō Dios yej ki-ojpa-ixitij, nō mitzojpa-ixitiskej iga iyEspíritoj yej chantito' pan amejemej.

¹² Ijkón nokniwan, inán Dios kineki iga matikchiwakan ayéj ken toalmaj kineki iga matikchiwakan yej ayekti.

¹³ Siga amejemen ankichijtokej ken amoalmaj kineki iga xikchiwakan yej ayekti, anyawij anmikitij iga anyokatitoskej de Dios; e' siga iyEspíritoj Dios mitzkawaltiaj iga ayo' xikchiwakan yej ayekti, nochipa amonoskej wan Dios.

¹⁴ Ipilowan Dios momakaj iga kitokaj ken kinextilia iyEspíritoj Dios.

¹⁵ Puej iyEspíritoj Dios yej mitzmakakej, ayéj se espíritu yej mitzesclavojtiliaj iga sej ximajmawikan, sino que Espíritu yej kichíwa iga ximochiwakan ipilowan Dios. Iwán inín Espíritu kichíwa iga matikijlikan Dios: ¡Nopáj!

¹⁶ Ininsan Espíritu mosetilia iwán toespíritoj iwán kijtowa iga tejemen ipilowanya Dios.

¹⁷ Iwán iga tejemen ipilowan Dios, kajasi iga nō matemakakan yej itatki Dios, yej kijtoj iga temakas, iwán tosentatki mochíwas wan Cristo, siga inán iwán tiksensufrirowaj, wel nō tonoskej ipan cielo kan ono' yéj.

¹⁸ Puej nikmati iga inán tejemej yej tiksufrirowaj, ni alín ayá' kaxilia iwán inón, kuá' keman tisen-onoskej wan Jesús.

¹⁹ Inochi yej ono', yej kichij Dios kichixtokej iga magui' maásiya inón día kuá' Dios kichíwas iga manesi aja'yéj ipilowan.

²⁰ Iga inochi yej ono', yej kichij Dios yéj kijtoj iga amo maye'onokan,† ayéj iga kinekij, sino iga Dios ijkón kijtoj; e' weljo' sej keman moye'talij

²¹ iga nochi yej kichij Dios ay' yawij mikitij niga palaniskej, wan paktoskej nō kensan ipilowan Dios.

²² Tikmatij iga inán nochi yej Dios kichij tenatokej iwán kimachiliaj ken se siwa' yej pilkualoto' iga taonoltia.

²³ Iwán ayejsan nochi yej Dios kichij yej kualotokej, sino que tejemen nō, e' tikpiaja iyEspíritoj Dios yej achto temá'. Iwán tikmatij iga inón kijtojneki iga temákasó' máj. Tikmachiliaj iga poxsan tikualotokej, iwán tikchixtokej iga keman techíwas ipilowan Dios, íkuá' timomachiliskej íkanya iga tikpiaskej sé'paya tocuerpoj.

²⁴ Iga tikchixtokej Dios tikmatij iga timomanawíjkejya; e' siga se kichixto' yej kítzto'pa, inón ayo' kichixto'. Yej se kítzto'ya, ¿téjaso' iga makichixto?

²⁵ E' siga tikchixtokej yej aya tikitaj, mela'wa' iga atisiawij iga tikchixtokej.

²⁶ Ijkonsan nō iyEspíritoj Dios tepalewia kuá' timosemakasnékija. Iga kuá' titajtowaj wan Dios ayá' tikmatij te tiktajtaniliaj, e' iyEspíritoj Dios tetajtowilia iyixtaj Dios, te ken ténapa iga kijtowa yej tejemej atikojasij kén tikijtowaj.

²⁷ Iwán Dios yej kixmati te tikejlantokej, kimati te nemi kijtowa iyEspíritoj Dios; iga iyEspíritoj Dios kitajtowilia yej kicredowaj Dios, ijkón iga Dios kineki iga maye'onokan.

Nochipa tiktaniaj iga Cristo tepalewia

²⁸ Tikmatij iga Dios tekipanowa iga nochi maye'kisa inomej yej kichokiliaj, inomej yej Dios kitapejpen iga mamochíwa ken yéj nochipa kejlanto'.

† 8:20 8:20 Gn 3:17

²⁹ Iga yejemej yej Dios ikyay kixmati', áchtoya no kitapejpen iga mamochiwakan kensan Jesucristo yej iPiltzın Dios, iga Jesucristo mamochiwa tekoko pan nochi tokniwan.

³⁰ Iwán yej desde áchtoya Dios kitapejpen, kinotza' no, iwán yej kinotza', no ki-omemawij, iwán yej ki-omemawij, no kitalij iga maono itenoj yéj.

³¹ Inán, ¿te tikijoskej de inın? Siga Dios de tejémempa, ¿a'yéj yej wel techiwilij yej ayekti?

³² Dios kine' iga mamiki iPiltzın iga nochi tejemej; ¿kén iga ayá' yawi no temakati nochi yej yéj kipiá'?

³³ ¿A'yéj wel kitelwij yej Dios kitapejpen? Ayagaj, iga Dioswa' in yej kijtowa a'yéj ye'nemi;

³⁴ ¿A'yéj wel tecastigaroj? Ni agaj, iga Crístojwa' in yej migui' iga tejemen, ayejsan iga inón, sino que ojpa-isa' iwán ono' iladoj iye'ma' Dios iga tetajtowilijto'.

³⁵ ¿A'yéj wel kikawaltij iga Cristo matechokili? Ayagaj, niga nité wel kikawaltij iga Cristo matechokili. ¿Ix wel kuá' tecastigarowaj, o kuá' tejté teyolmiktijto', iwán kuá' tetemojtinemij iga matecastigarokan, o kuá' apistaj, o kuá' ayo' tikpiáj totzótzol, o kuá' temiktijnekij?

³⁶ Ken kijtowa kan ikuilijto':

Iga san nimitztokaj, nochipa nemiktijnekij.

Ne-itaj ken borregojmej[‡] yej yawij kimiktij.

³⁷ E' ipan nochi inın, nochipa tiye'kisaj iga tepalewiá Cristo yej techokiliá.

³⁸ Inán nikmela'mati iga ateyi nité yej wel kikawaltij iga Dios matechokili. Niga matemiktikan, niga kuá' tisatokej, niga angelejmej,[§] niga Tzitzimi' iyangelejmej, niga yej ono' inán, niga yej wi'o',

³⁹ niga yej ajko ono', niga yej ono' taltampa. Nité yej Dios kichij, awel kikawaltia iga Dios mateneki ken yéj tenextilij ipan Cristo Jesús yej toTeko.

9

Ken iga Dios kitapejpen la gente de Israel

¹ Nej niktoka Cristo, iwán iyEspíritoj Dios nenextilia pan noalmaj iwán ne-ijlia iga ayá' nemi nitakajkayawa; nemi nimitzijliáj nokta iga

² poxsan nimoknomati, iwán nochipa kualoto' noalmaj.

³ Niknekiá katka manikpalewikan nokniwan israelitajmej yej de nejémempasan. Este katka Dios ayo' maneye'ita iwán manikajtewa iyojwi Cristo, e' siga katka inón kipalewiayaj yejemej iga makina'techokan Dios.

⁴ Yejemej israelitajmej, iwán Dios kitapejpen iga mamochiwakan ipilowan. Dios kinextilij ipoder iga onoya iwamej kuá' kichij pacto iwán yejemej. Dios kimá' iley Moisés. Dios kinextilij ken iga makiweyimatiltikan kuá' monechkowaj tiopan, iwán kijlij yej yawi kimakatij.

⁵ Yejemej ipilowan ipilowampa to-ikyapatajwewetkej, ipan inomej walaj Cristo, iwán yéj Dios yej kimandarowa nochi, nochipa mamoweyimatilti. Ijkonyawa'.

⁶ Ayéj iga Dios ayá' kichij ken kijlij israelitajmej; iga ayéj nochi gente yej israelitajmej imela'pilowan Dios, iga ayá' nochi moconfiarowaj ipan Dios ken iyikyapatajwewejmej Israel* yej no itoka' Jacob.

⁷ Niga nochi ipilowan Abraham ayéj nochi imela'pilowan; sino que Dios ijkın kijlij: "Petz mopiltzın Isaac yawi kipiwiti mopilowan."[†]

[‡] 8:36 8:36 Xikita glosario "Borrego". [§] 8:38 8:38 Xikita glosario "Ángel". * 9:6 9:6 Israel; taga' yej no itoka' Jacob. [†] 9:7 9:7 Gn 21:12

⁸ Inín te-ijlijneki iga ijkón ken Isaac naceroj iga Abraham moconfiaroj ipan yej kijtoj Dios; tejemej nõ ipilowañ Dios ayéj iga tejemej ipilowañ Abraham, majwa' iga timoconfiarowaj ipan yej kijtoj Dios.

⁹ Dios kijlij Abraham yej yawi mochiwati: “Se xiwi' sej niwi', iwán íkuá' Sara kítasya se ipiltzin.”‡

Dios wel kichíwa ken kiyé'ita

¹⁰ Amo xikelkawakan yej mochij wañ kuatejmej yej ipilowañ Rebeca wañ Isaac yej to-ikyapatajwewej;

¹¹⁻¹³ kuá' aya katka onoyaj kuatejmej, niga kichíjkaja yej yékti niga yej ayékti, e' Dios kijlij Rebeca: “Yej tekoko yawi kichiwati ken kineki tetzoyo'.” Inón nõ senyawí wañ se' kan ijkuilijto', kijtowa: “Nikne' Jacob, e' Esaú nikijiya'.” Ijkón nesi iga Dios wel kitapejpena ken kineki, ayéj iga agaj kichíwa tejté, sino que iga Dios kiyokanotza'.§

¹⁴ Inán ¿té tikijoskej? In Dios, ¿ix kichíwa yej ayékti? ¡Ayéj ijkón!

¹⁵ Iga Dios kijlij Moisés: “Nia nikchokilíti yej nej nikneki manikikneli, iwán nikiknelij yej nej nia nikiknelíti.”*

¹⁶ Inón iga ayejsan iga agaj makineki, niga mamoteki'topewa iga makalaki, tájma'wa' Dios yej yéj kikneliá.

¹⁷ Iga kan ijkuilijto' kijliá Faraón: “Nimitztalij iga rey iga nimitznextilij nopoder iwán iga ipan inín tajli noyan mane-ixmatikan.”

¹⁸ Inón iga Dios kikneliá a'ya iga yéj kiknelijneki, iwán kiyoltakuawiliá, a'ya iga yéj kiyoltakuawilijneki.

¹⁹ Iwán tej tine-ijlij: “Siga ijkón, ¿te iga Dios kijtowa iga itechko taga'? ¿A'yéj wel kijtowa iga amo mamochíwa ken Dios kineki?”

²⁰ ¡E' tej taga! ¿Te moteki in tej iga ximokueso iwán Dios? ¿Ix wel an se komi' makijli yej kichij: “¿Te iga ijkín tinechij?”†

²¹ Pues yej kichíwa komi' wel kichíwa ken yéj kineki, iwán ipan inonsan konsoki' wel nõ kichíwa yej námol awel kikui, iwán se' yej a'san nesi wel kikui.

²² ¿Iwán te tikijoskej?, Dios kine' matanextili ken tacastigarowa iwán iga nochi makitakan ipoder, inón iga Dios ayá' kikuesowilij yej kajasiá iga makicastigarokan yej onóyaja ga poliwisej.

²³ Ijkón kichij iga kinextij iweyipoder ipan tejemen yej te-iknelij, yej desde áchtosan tetapejpen iga matonokan kan yéj ono'.

²⁴ Dios tenotza', akita siga tijudiyojmej o ayéj.

²⁵ Ken ijkuilijto' ipan ama' yej kijkuiloj Oseas: Yej ayéj katka nopilowañ, nia nikijliti iga nopilowañ. Yej aniknekiá, niknekis.‡

²⁶ Iwán ompa kan mitzijlijkej: “Amejemen ayéj nopilowañ”, ompa yawij mitzijliti ipilowañ Dios yej isato'.§

²⁷ E' iga israelitajmej, Isaías kijtoj ijkín: “Malej iga israelitajmej pox miakej ken tikita xajli yej ono' lamartenoj, petz alín kawiskej yej yawij mosalvarotij.

²⁸ Ayá' wejkatís toTeko yawi kijuzgaroti nochi yej onokej ipan inín tajli.”*

²⁹ Ken Isaías ikya kijtoj:

Siga toTeko yej nochi wel kichíwa, ayá' katka kikajtewaya alín toknimej iga tejemej matonokan,

tipoliwikaja ken yej chantitoyaj altepe' Sodoma† iwán Gomorra.‡

‡ 9:9 9:9 Gn 18:10 § 9:11-13 9:11 Gn 25:23; Mal 1:2,3 * 9:15 9:15 Ex 33:19 † 9:20 9:20 Is 29:16 ‡ 9:25 9:25 Os 2:23 § 9:26 9:26 Os 1:10 * 9:28 9:28 Is 10:22, 23 † 9:29 9:29 Dios kitatij yej chantitoyaj altepemej Sodoma iwán Gomorra iga kichijkej yej ayékti. Gn 19. ‡ 9:29 9:29 Is 1:9

Judiyojmej akentenderojkej

³⁰ ¿Te tikijtoskej? Iga yej ayéj israelitajmej yej ayá' kitemowayaj iga maye'onokan iyixtaj Dios, yejemejwa' in yej máj ye'onokej iyixtaj Dios iga moconfiarowaj.

³¹ E' israelitajmej yej kitokayaj la ley, yej katka maye'onókanya iyixtaj Dios, awel kichijkej ken kijtowa inón ley.

³² ¿Te iga? Iga ayá' kitemojkej iga maye'onokan iyixtaj Dios iga san moconfiarowaj ipan Cristo, majwa' kinekiáj iga Dios makiye'ita yej kichijwayaj. Inón iga ken mokxiwitekikej ipan te'ti, iwán inonwa' te'ti kijtojneki Cristo.Š

³³ Ken kijtowa kan ijkulijto':

Nej niktaliá ipan altepe' Sion* se te'ti kan mokxiwitekilo, se te'ti yej tawetziltiá. Yej moconfiarowa ipan inón te'ti ayá' mopinajtij.†

10

¹ Nokniwan, noalmaj kineki iga israelitajmej mamosalvarokan, iwán kuá' niktenewiá Dios, inón niktajtaniliá.

² Niye'tajtowa iga yejemej, poxsan kiweyimatiltiáj Dios, e' ayá' kimatij ken iga makiye'chijwakan.

³ Iga ayá' kimatij ga Diosan yej kichijwa iga se maye'ono iyixtaj yéj, majwa' yejemensan kitemowayaj imatikamej iga maye'onokan iyixtaj Dios, e' ayá' kichijwaj ken yéj kijtowa.

⁴ Iga walaj Cristo, kitamiko iley Moisés, inán nochi yej moconfiarowaj pan Cristo ye'onoskej iyixtaj Dios.

⁵ Iga se maye'ono iyixtaj Dios iga kichijwa ken kijtowa la ley, Moisés ijkín kijkuiloj: "Yej kichijwa ken kijtowa la ley, iga inón mosalvaroj."*

⁶ E' yej kisentaliá iyalmaj pan Dios iga maye'ono iyixtaj, ayí' tatajtani: "¿A'yéj tejkawis ipan cielo? —inín kijtojneki iga matiktemowikan Cristo,

⁷ niga ayí' tatajtani: ¿A'yéj temoj kan onokej iyalmajmej yej miktokej?" —inín kijtojneki iga matikojpa-ixitikan sej Cristo ken kuá' míkto'o'.

⁸ ¿Wan tetaj kijtojneki? "Itájtol Dios mona'san ono', iga ono' ipan moten iwán ipan moalmaj." Ininwa' in itájtol yej ipan matimoconfiarokan, yej nejemej nikpowaj.†

⁹ Siga tikijtowa iga Jesús toTeko, iwán ipan moalmaj ticredowa iga Dios ki-ojpa-ixitij kan miktoya, mitzsalvaroj.

¹⁰ Puej iga toalmaj ticredowaj, iwán ijkón iga tiye'onoj iyixtaj Dios, e' iga toten tiknojma-ijtowaj iga Jesús toTeko iwán ijkón iga Dios tesalvarowa.

¹¹ Kan ijkulijto' itájtol Dios kijtowa: "Nochi yej kisentaliá iyalmaj pan yéj, ayá' mopinajtij."‡

¹² Dios kiye'ita judiyojmej wan yej ayéj judiyojmej; puej tonochin tikpiáj sesan toTeko, iwán a'san nesi kipalewiá yej kitajtaniliá.

¹³ Iga ijkín kijtowa itájtol Dios kan ijkulijto': "Nochi yej kitenewiá itoka' toTeko yawi mosalvaroti."Š

¹⁴ E' ¿kén yawij kitenewitij toTeko Jesucristo siga ayá' nemi kicredowaj ipan yéj? ¿Iwán kén kicredoskej ipan yéj siga aya nemi kikakij de yéj? ¿Iwán kén yawij kikakitij siga ayagaj nemi kitatapowiáj de yéj?

¹⁵ ¿Kén yaskej kipowatij ye'noticiaj siga ayagaj kititanij? Ken kijtowa kan ijkulijto' itájtol Dios: "¡Pox monsa' kuá' asij yej kipowaj ken iga matonokan tamelá, yej tematiltikoj ye'noticiaj!"*

Š 9:32 9:32 Is 18:14 * 9:33 9:33 Sion se' itoka' Jerusalén. † 9:33 9:33 Is 28:16 * 10:5 10:5 Lv 18:5 ‡ 10:8 10:8 Dt 30:12-14 ‡ 10:11 10:11 Sal 34:22 Š 10:13 10:13 Jl 2:32 * 10:15 10:15 Is 52:7

16 E' ayá' nochi kicredojkej ye'notíciáj. Ken kijtowa profeta Isaías: “NoTeko, ¿ix agaj netajtolkuilijkej yej nikpojkej?”†

17 Ijkón yej moconfiarowaj ipan Cristo, achto kikakij itájtól. Iga makikakikan, kineki agaj makipowa inón ye'notíciáj.

18 E' nimitztajtani: ¿Ix an kikakikej in itájtól Dios? ¡Kena, kikakikej! Kan ikyay ijkuilijto' kijtowa:

Itájtól yejemen mokagui' noyan ipan tajli,
iwán itájtól ási'ya este ipan itajtamiyan inin tajli.‡

19 E' sej nitatajtani: In israelitajmej, ¿ix an aya kimatij? Moisés áchtoya kijtoj:
Nia nikchiwati iga xiyolkuesiwi iga se país yej ayéj niga país;

nikchibas iga ximokuejkuesokan wan se país yej pox yoltakuakti'.§

20 Isaías sej mixewiá iga kijtowa:

Yej ayá' netemowayaj, neasikej;
iwán nikixnextilijkej yej ayá' netemowayaj.*

21 Iwán kuá' tajtowa de israelitajmej, Isaías kijtowa: “Semilwi' nimapatajtowa iga niknotztoyaj yej pox yoltakuaktikej iwán akinekij manetokakan.”†

11

Dios ayá' kisenkokajtej israelitajmej

1 Inán nitatajtani: ¿Ix an Dios kitepo'má' israelitajmej? ¡Ayéj ijkón! Nej no ni-israelitaj yej ipilowampa Abraham ipilowan, iwán itríbujpa Benjamín.

2 Dios ayá' nemi kitepo'maka yej yéj kitapejpen, inón yej pox ikyay kixmati. ¿Ix ayá' ankimatij kan ijkuilijto' ipan itájtól Dios yej kichij Elías, kén iga yéj kuá' kitenewij Dios kitepwij israelitajmej? Kijtoj:

3 “NoTeko, kimijmiktíjkeja moprofetajmej, inewi moaltar kixixitinkej, iwán nejsan nikawi' noselti, e' nej no nemiktijnékija.”*

4 E' Dios kijlij: “Nikpiao' siete mil tajtaga' yej netokaj, yej ayá' motankuaketzaj iyixtaj ídolo yej kijliáj dios Baal.”†

5 Puej ijkonsan no inán, achó' kawikej sekin israelitajmej yej Dios kiknelij iwán kitapejpen.

6 Iwán siga san kitapejpen iga yéj ijkón kiknelij, ayejwa' iga se kichij yej yékti; porque siga se makichiwapa yej yékti, ayejwa' iga ta-ikneliá Dios.

7 Inán, ¿kén tikijtoskej? Israelitajmej ayá' kasikej yej kitemowayaj, e' yej Dios kitapejpen, kena kasikej. Sekin moyoltakuawilijkej.

8 Ken kijtowa kan ijkuilijto' itájtól Dios: “Dios kikuatapololtij inomej; kimá' iyixmej, e' kixtzakua' iga amo matachakan iwán kimá' inakasmey, e' ayá' takakij, iwán este inán ijkón onokej.”‡

9 David no kijtowa:

Kuá' nemi ilwichiwaj, mamawetzikan ken totó' yej kawí ipan kuakakax
iga makikitzkikan iga makicastigarokan.§

10 Iyixmej, mapajpachatiakan, iga amo matachakan,
matepotzwijkoliwikán iwán ijkón makawikan.*

Kén iga mosalvarowaj yej ayéj judiyojmej

11 Nimitztajtani inán: ¿Ix an mela'wetzikej in israelitajmej wan ayí' moketzaskej? ¡Ayá'!, e' kuá' israelitajmej ayá' kichijkej ken kijtowa Dios, iga inón mosalvarojkej yej ayéj israelitajmej, iga inán mamixkuítikan israelitajmej iga makicredokan no.

† 10:16 10:16 Is 53:1 ‡ 10:18 10:18 Sal 19:4 § 10:19 10:19 Dt 32:21 * 10:20 10:20 Is 65:1 † 10:21 10:21 Is 65:2 * 11:3 11:3 1 R 19:14 † 11:4 11:4 1 R 19:18 ‡ 11:8 11:8 Is 29:10 § 11:9 11:9 Sal 69:22 * 11:10 11:10 Sal 69:23

¹² Iwán siga pan yej ayompa kichijkej judiyojmej, moye'chijkej nochi tokniwan yej onokej ipan inín tajli, iwán siga kan wetzikej judiyojmej, moye'chijkej yej ayéj judiyojmej, majya sej moye'chivaskej siga judiyojmej inochimej sej makitokakan Dios!

¹³ E' nimitzijlijnekij tejté amejemen yej ayéj anjudiyojmej. Nej iyapóstol Dios iwán yéj netitan iga itájtól manikpowili yej ayéj judiyojmej, pox nikye'ita iwán nikyolmaka iga nikchiwa yej netekimakakej.

¹⁴ Nikneki iga tokniwan yej de nejemenpasan judiyojmej makichivasnekikan yej amejemen ankichiwaj iga ankixmatij Cristo, iwán ijkón wel mamosalvarokan.

¹⁵ Puej siga kuá' judiyojmej moyokatijtoyaj wan Dios, ompa pewa' iga yej ayéj judiyojmej wel moyoltaliáj wan Dios, ¿ix aya'taj majya sej kuá' yejemej mamokuepakan? Iga ijkón kichivaskej, ken ojpa-isaskej sej kan miktoyaj.

¹⁶ Puej siga agaj kimaka iga ofrenda Dios yej áchtopa pan yej mochiwa iga itixyo trigo, inón kijtojneki iga nochi tixti nō Dios kiyé'ita. Iwán siga agaj kimaka iga ofrenda Dios inelwayo se kuawi', nō nochi imajma' inón kuawi' Dios kiyé'ita.

¹⁷ Sekin judiyojmej yej ken imela'majma' olivojkuawi',[†] kimajmatzontekkej iga Dios ay' kiyé'ita'. Iwán tej ken se imajma' olivojkuawi' yej momati ipan kuayoj yej ipan mitzinjertarokkej. Ijkón iga tej tixwato' ipansan inón inelwayo iwán wel tono' iga san inón iyayo.

¹⁸ E' amo ximomachili iga tej majya sej que imela'majma' olivo, yej kitojneki judiyojmej. Siga timomachiliá iga tej majya sej, xikejlamiki iga ayéj mopan ixwato' inelwayo, sino tej tixwato' pan inelwayo mela'olivoj.

¹⁹ Anka tikijtoj: "Kena, e' imajma' kitzojzontekkej iga nej mane-injertarokan ipan olivojkuawi'."

²⁰ Ijkón; e' kitzojzontekkej iga ayá' moconfiarokkej ipan Dios, iwán tej ompa tono' iga san timoconfiarokkej ipan Dios. Inón iga amo ximoweyimati, sino que achi xikmajmawili Dios.

²¹ Siga Dios ayá' kiknelij imela'majma' olivo, welsan nō tej ijkón mitzchwilij.

²² Ta' xikita kén iga Dios pox ta-ikneliá, e' nō kikuesowa yej ayá' kichiwa ken yéj kijtowa. Ijkón kichij wan inomej yej wetzikej, e' tej pox mitziknelij. Dios mitzikneliao' miej timoconfiarowa ipan yéj; e' siga ayá', tej nō yawij mitzontekitij.

²³ E' siga judiyojmej sej kicredowaj, yejemej sej ki-injertaroskej pan olivojkuawi'; iga Dios kipiá poder iga sej makichiwa.

²⁴ Siga tej yej ayéj tijudiyoj, mitzontekkej ipan kuayojolivoj, iwán mitzinjertarokkej ipan ye'olivojkuawi', malej iga tej ayéj de inómbapa kuawi', majya sej judiyojmej, yej imela'majma' olivojkuawi', yawij ki-injertarotij kan achto onoyaj!

Kén iga yawij mosalvarotij judiyojmej

²⁵ Puej nokniwan, nikneki xikmatikan yej aya momatiá, yej Dios kichivasneki, iga amo ximomachilikan iga poxsan antamatij: israelitajmej ayá' momela'yoltakuawilijkej inochimej, e' ijkón onoskej este que mamasi yej ayéj judiyojmej, yej yawij kicredotij ipan Cristo.

²⁶ Kuá' inón mochiwas, íkuá' nochi israelitajmej mosalvaroskej, puej kan ijkuilijto' kijtowa:

Yej tasalvarowa yawi witzeti de Sion,[‡]

iwán yej ayékti kichijkej israelitajmej, yawij kiperdonarotij. §

²⁷ Iwán inín nikchiwas wan yejemen,

kuá' nikperdonarowilij yej kichijkej yej ayékti.

[†] 11:17 11:17 Xikita glosario "Olivo". [‡] 11:26 11:26 Sion se' itoká' Jerusalén. § 11:26 11:26 Is 59:20,21

²⁸ Iga judiyojmej akicredoijkej ye'noticiaj, kijiwakej Dios, ijkón inán mitzojtapowili-
jkej amejemen yej ayéj anjudiyojmej iga wel xicredokan ye'noticiaj. E' Dios kinéki-o'
in judiyojmej iga Dios kitapejpen iyikyapatajmej.

²⁹ Puej yej Dios temaka, ayo' sej tekuiliá, niga yej kinotza', ayá' ompay kisenkoka-
jtewa.

³⁰ Amejemen ikya ayá' ankichijkej ken kinéki Dios, e' iga judiyojmej ayá' kichijkej
ken Dios kinéki, inón iga inán amejemen Dios mitzikneliáj.

³¹ Ijkonsan no yejemen inán ayá' kichiwaj ken Dios kinéki, e' iga san Dios
makinextili iga wel kikeneliáj yejemen, kensan no amejemen mitziknelijkej.

³² Dios kikajtej nochi iga makichiwakan yej ayékti, iga inán Dios nochi wel
makikneli.

³³ ¡Poxsan weyi itamatilis Dios iwán Yéj pox kojasi yej kichíwa! Ayá' wel tikojasij
ken yéj kejlámiki, niga wel tikentenderowaj yej yéj kichíwa.

³⁴ Puej, ¿a'yéj kimati yej toTeko kejlámiki? ¿O a'yéj kimachtij?*

³⁵ ¿Ix ono' an agaj yej achto kimá' tejté toTeko iga yéj inán kenkua' kixtawa yej
kimakakej?

³⁶ Nochi itatki Dios, iga yéj nochi kichij iga yéjsan. ¡Nochipa mamoweyimatilti
Dios! Ijkónyawa'.

12

Xiksentalikán amoqlmaj ipan Dios

¹ Nokniwan, Dios te-ikneliá, inón iga nimitztajtaniliáj iga amejemen nochipa
xiye'nemikan ipan iyojwi. Iga ijkón ankichiwaj, ken tikita ankimakaj Dios se ofrenda
yej isato'. Inón Dios kiye'ita, ijkón nokta kajasi iga matikye'weyimatiltikan.

² Ayo' xikchiwakan ken kichijtokej toknimej yej ayá' kixmatij Dios, majwa' ximo-
makakan iga Dios mamitzyolpatakan iga se'ya ken antajlamikij, ijkón ankimatiskej
yej Dios kinéki iga xikchiwakan, yej pox yekti, yej kiye'ita Dios.

³ Nikmati iga Dios poxsan ne-iknelij iga netalij iga iyapóstol, inón iga nimitzijliáj
iga sejsé de amejemen, amo agaj mamomachili iga majya sej que se'. Majwa'
sejsé de amejemen ximomachilikán kén amonokej, ke'san Dios mitzchiwaltíáj iga
ximoconfiarokan ipan yéj.

⁴ Ijkón ken tejemej ayá' tikpiáj petz tokxi wan toma', sino que tikpiajo' máj sekin
miembros iwán nochi inomej ayá' sesan itekipanolmej kipiáj,

⁵ ijkonsan no tejemen, malej iga timiakejmej, e' pan Cristo sesan timochiwaj, iwán
tonochin tisetitokej ipansan se.

⁶ Dios temá' sese'pa yej wel tikchiwaj, kensan yéj kiye'ita temá'. Siga Dios
tetajtolmaka iga matikijtokan itajtól, matikchiwakan san ke' iga timoconfiarowaj pan
yéj.

⁷ Siga Dios temá' iga wel matikchiwakan tejté iga agaj, matikye'chiwakan. Siga Dios
temá' iga wel titamachtíáj, inón nokta matikchijtokan.

⁸ Siga Dios temá' iga wel titayolchikawaj, inón matikchijtokan. Siga Dios temá'
iga wel matitamakokawikan tejté, matikyolmakakan iga tikchiwaj. Yej ono' iga
ken tzontekon pan tejté kan Dios kitelij, makiye'chíwa itekipánol; yej kipalewiá yej
amotapialiáj, mapaki iga kichíwa.

Kén makichíwa yej kitoka Cristo

⁹ Ximomela'sepanchokilikán wan amoknimej. Xikijiyakan yej ayékti iwán
xikchiwakan yej yekti.

* 11:34 11:34 Is 40:13,14

¹⁰ Ximosepanchokilikān wān amoknīn ken sesan amotaj; xikita moknīn majya sej que tej.

¹¹ Amo ximosemakakan, xikyolmakakan yej ankichiwaj, te xiyolpaktokan iga xikchiwakan yej Dios kineki.

¹² Mij ankichixtokej toTeko, xipaktokan. Kua' tejté mitzyolmiktiáj, xikijyowikan iwán amo xikajtewakan iga ankitenewiáj toTeko.

¹³ Xikpalewikan tokniwan yej kitokaj Dios yej amotapialiáj. Xikomemawikan wejkachanej yej akiapiáj kan kochij.

¹⁴ Xiktajtanilikān Dios iga maye'onokan yej mitziknochiwaj iwán ayá' xikmalijlikān.

¹⁵ Xipakikan wān yej paktokej, iwán xisenchokakan wān yej nemi chokaj.

¹⁶ Xonokan ken sesan amoalmaj wān amokniwan. Amo ximoweyimatikan, ximomachilikān kensan inomej yej ayá' motapialiáj. Amo pansan amejemen ximomachilikān iga poxsan antamatij.

¹⁷ Siga agaj mitzchiwiliáj yej ayekti, amo nō ijkón xikchiwilikān. Nochipa xiktemokan yej yekti iga xikchiwilikān nochi tokniwan.

¹⁸ Xikchiwakan este kan máj anwelitij iga xonokan tamelá iwán nochi.

¹⁹ Nokniwan yej nimitzpochochokiliáj, amo ximomatikan kua' agaj mitzchiwiliáj yej ayekti, xikajtewilikān iga Dios makicastigarō yej mitzchiwilijkej yej ayekti; iga ijkín kijtowa kan ijkulijto': "Nejwa' in yej nitacastigarowa; nej nia nimomatiti wān inōn yej kichij yej ayekti, kijtowa toTeko."*

²⁰ Iwán nō kijtowa: "Siga yej mitzijiya mayana, xiktamaka, siga ataneki, xikamaka; iga inōn tikchivas, este xajxaygatatawiás iga pinawas."†

²¹ Amo ximoyolyamana iga xikchiwa yej ayekti, majwa' xiktanili yej ayekti iga xikchiwa yej yekti.

13

¹ Nochi toknīn makichīwa ken tatekimaka tekiwajmej. Iga ateyi nisé tekiwaj yej ayá' kitalij Dios, iwán yej inán mandarowa, Dios kitalij.

² Inōn iga yej ayá' kichīwa ken tatekimaka tekiwajmej, ayá' nemi kichīwa ken Dios tatekimaka. Yej akichīwa ken tatekimaka tekiwajmej, inōn yawij kicastigarotij.

³ Tekiwajmej ayá' onokej iga makimajmajtikān yej kichīwaj yej yekti, yejemen onokej iga yej kichīwaj yej ayekti. Siga ayá' tikneki xikmajmawilijto tekiwajmej, xitawelono, iwán tekiwajmej mitzye'itaskej.

⁴ Tekiwajmej nemi kichīwaj ken Dios kineki iga xitawelono. E' siga ayá' tiye'nemi, ijkón sí ximajmawi; tekiwaj ayá' báldejsan mandarowa, wel nō tacastigarowa. Tekiwaj kichijto' ken Dios kineki iga kicastigarowa yej kichīwa yej ayekti.

⁵ Inōn iga matiktajtolkuikan tekiwajmej, ayejsan iga amo matecastigarō, sino que tikmatitokej ipan toalmaj iga matiye'nemikan nokta.

⁶ Inōn iga amejemen ankixtawaj yej kijliáj impuestos,* iga Dios ompa kitalij tekiwajmej iga makichīwakan itekipanolmej ken kajasi.

⁷ Nochi yej mo-ixtāwa, xixixtāwakan, san katiapa impuesto yej ono', xik-respetarokan nochi yej kajasi.

Matimosepanchokilikān

⁸ Amo agaj xikdeberokan ni alín, majwa' ximosepanchokilikān; iga yej kichokiliá iyiknīn, kichija ken tatekimaka la ley.

⁹ Ijkín tatekimaka Dios: "Siga tinamiktito', amo xaj wān se'; amo xitamikti, amo xitachteki, amo xitanamolpanti, amo xikpiasneki yej se' itatki"; e' siga "tikchokiliá moknīn kensan tej timochokiliá", nemi tikchīwa nochi ken tatekimaka la ley.

* 12:19 12:19 Dt 32:35 † 12:20 12:20 Pr 25:21, 22 * 13:6 13:6 Xikita glosario "Impuestos".

¹⁰ Yej kichokiliá iyikn̄in awel kichiwiliá yej ayękti; in̄on iga, siga tiknekij tokn̄in, pan in̄on tikchiwaj ken kijtowa nochi la ley.

¹¹ Xikchiwakān nochi in̄in iga ankimatij na'ya w̄i' toTęko. Akajasi iga matikochtokān, majwa' matisatokān iga majya na' ono' iga tēmanawiki Dios que kuā' iga achto ticredojkej itajtōl.

¹² Ken tikita pox tayówaya, iwán ayo' wejkáj iga tanęsis; in̄on iga matikajtewakān iga tikchiwaj yej ayękti, yej kichīwa yej ayękti ken kuā' ono' k̄an takomichk̄an. Matikchiwákanya yej yękti ken kichīwa yej nemi k̄an tawilpan iwán nochi kita.

¹³ Matiye'nemikanya ken se nejnemi kuā' tanęsto'. Amo matitawanakān niga matiakān ilwitaj k̄an tawanalo, niga mati-ajapanemikān iwán amo matikchiwakān nitę yej ajayękti, amo matitakuejkuesokān, niga matita-ixitakān.

¹⁴ Iga ijkōn ankichiwaj, toTęko Jesucristo mitzpalewiáj iga anyę'nemij, iwán amo xikejlamikikān iga ankichiwaj yej ayękti ken mitzyōtilanaj amoalmaj.

14

Amo xikpopowa mokn̄in

¹ Siga se aya momela'confiarowa ipan* Cristo, xikomemawikān iwán amo ximotenkizkikān iwán igasan ayá' kichīwa yej amejemen ankiye'itaj.

² Sekin kijtowaj iga wel kikuaj nochi tákual, e' sekin yej aya momela'confiarowaj ipan Dios, kikuaj petz verdura.

³ Yej kikua nochi, amo makipinajti yej akikua nochi, iwán yej akikua nochi, amo makijto iga ayompa kichijto' yej kikua nochi, iga Dios ijkōn kiye'ita in̄on tokn̄in.

⁴ In tej, ¿te moteki iga tikijtowa iga ayompa kichijto' yej se' itekipanowani? Siga kichij yej yękti o ayękti, in̄onwa' kimati itęko. Iwán toTęko Dios kena kiye'itas in̄on tokn̄in, iga Diosan yej wel kichīwa iga matiye'onokān iyixtaj.

⁵ Ono' sekin yej máj kiye'itaj se día† que se' día, iwán sekin kimatij iga nochi día kensan nochi día. Sejsé makimela'matito iga ijkonya ken kejlanto'.

⁶ Yej máj kiye'ita se día que se', in̄onwa' iga kiweyimatiltiá toTęko; iwán yej ayá' máj kiye'ita nisé día, nō kiweyimatiltiá toTęko. W̄an yej nochi kikua yej mókuapa, kuā' kikua, kiweyimatiltiá toTęko iga kimaka gracias Dios; w̄an yej kikuasan petz verdura, akikua naka' iga kiweyimatiltiá toTęko iwán kimaka gracias Dios.

⁷ Ayagaj de tejemej ono' iga yęjsan mamoweyimati, niga agaj matęweyimatilti kuā' timikikeja.

⁸ Puej siga tisatokej, matonokān iga matikweyimatiltikān toTęko, iwán siga timikij, mamoweyimatilti toTęko. In̄on iga siga tisatokej o timiktoskej, tejemej itatki toTęko.

⁹ In̄on iga Cristo migui' iwán sej ojpa-isa', iga mochij iTęko yej miktokkej iwán yej isatokej.

¹⁰ In tej, ¿te iga tikijtowa iga ayompa kichijto' mokn̄in? ¿O te iga tikpinajtiá? Tonochin tiawij tonotij iyixtaj Cristo kuā' yęj yawi tejuzgaroti.

¹¹ K̄an ijkulijto' itajtōl Dios kijtowa ijk̄in:
Niknojma-ijtowa nokta iga in̄in mochīwas, kijtowa toTęko, iga no-ixtaj yawij motankuąketzatij nochi,

iwán nochi kitenewij notokā' iga yawij kiweyimatiltitij.‡

¹² In̄on iga sejsé de tejemej tiawij tikijtotij iyixtaj Dios yej tikchijkej.

Amo xikwetzilti mokn̄in ipan iyojwi Dios

* **14:1 14:1** Español: “débil en la fe”, kijtojneki iga anka némi-o' pęwa iga moconfiarowaj ipan Jesucristo yej achto katka judiyojmej iwán awel kikuajaj nochi tákual iga ijkōn kijtowa iley Moisés. † **14:5 14:5** Judiyojmej motekisęwiayaj el sábado w̄an kipiayaj sekin máj día iga kilwichiwiliayaj Dios, e' ayá' nochi yej kitokayaj Jesús ijkōn kichīwayaj. ‡ **14:11 14:11** Is 45:23

¹³ Inón iga ayo' matikijtoḱan iga toknḱn ayompa kichijto'. Majwa' xiksentaliḱan amoalmajmej iga amo xikchḱwakan nité yej makixipolo moknḱn niga makixḱti ipan iyojwi toTeko.

¹⁴ Nej nikmati iga toTeko Jesús nenextilij iga ateyi tákual yej ayá' nokta mokua; e' siga agaj kejlami iga iley Moisés te-ijliao' iga se tákual ayekti iga mokua, amo makikua.

¹⁵ Iwán siga yej tej tikua, iga inón tikyolmikiá moknḱn, ayekti tikchḱwa iga ompa neḱi ayo' tikneki moknḱn. Cristo migui' iga inón moknḱn, iwán amo xikchḱwa iga san yej tikua, mapoliwi moknḱn.

¹⁶ Amo xikchḱwakan iga mamaltajtoḱo iga inón yej amejemen ankiye'itaj iga ankichḱwaj.

¹⁷ Iga inán Dios reinarowaḱ pan tejemen, ayéj máj importante tákual niga yej mooniá, majwa' matiye'nemiḱan, matonokan tamelá iwán matipaktokan. Inón kichḱwa iyEspíritoj Dios pan tejemen.

¹⁸ Yej ijkón kichḱwa iga kitoka Cristo, Dios kiye'ita iwán toknḱmej no.

¹⁹ Inón iga matiktemokan yej kichḱwa iga matonokan tamelá, iga ijkón wel timosepampalewiáj iga máj matimoconfiarokan ipan Cristo.

²⁰ Amo matikawaltikan yej Dios nemi kichḱwa ipan se' toknḱn, iga san yej tikuj. Nochi tákual yekti, e' siga tikua tákual wan se' mitzita yej kimati iga ayekti mamokua, iga inón tikchḱwa, toknḱn tikchḱwaltiá yej ayekti.

²¹ Yekti iga amo mamokua naka', niga mamooni vino, nité amo xikchḱwa yej moknḱn makichḱwalti yej ayekti. Amo matikchḱwakan nité yej makixipolo toknḱn ipan iyojwi toTeko.

²² Ken iga timoconfiarojto', tej ijkón xikchijto iyixtaj Dios. ¡Mapakto inón taga' yej kimatito' iga yej nemi kichḱwa ijkonya nokta!

²³ E' siga agaj kikua tejté iwán ayá' kimela'mati iga yekti mamokua, yéj itechko siga kichḱwa yej ayekti iga kikua, iga ayá' sesan iyalmaj iga kikua. Iwán nochi yej se kichḱwa kuá' kimatito' iga amo makichḱwa, inón ayekti nokta.

15

Xikchḱwakan ken kiye'ita amoknḱn

¹ Tejemej yej timoconfiarowaja ipan toTeko, matikpalewikan toknḱwan yej aya momela'confiarowaj ipan toTeko. Amo matikchḱwakan yejsan tejemej tiknekij.

² Sejsé de tejemej matikchḱwilikan yej toknḱn kiye'ita iga maye'ono, iwán matikpalewikan iga mamocnfiaro máj pan Dios.

³ Niga Cristo ayá' kichij yej yéj kine'; majwa' mochij ken kan ijkuilijto' Dios itájtol: "Yej mitzmalijlijej, inán nej no nemalijlijej."*

⁴ Puej nochi yej ikyay ijkuilijto' itájtol Dios, mo-ijkuiloj iga matimomachtikan iwán tepalewiá iga amo matimosemakakan. Inón tájtol teyolchikawa wan tenextiliá iga keman Dios temakas yej kijtoj.

⁵ Dioswa' in yej tepalewiá iga amo matimosemakakan iwán teyolchikawa, yéjwa' in yej niktajtaniliá iga mamitzpalewikan iga xikpiakan sesan amoalmaj, ijkón ken kineki Cristo Jesús,

⁶ iga amonochḱn xisentakuikakan iga xikweyimatiltikan Dios yej iTaj toTeko Jesucristo.

Mopowiliá ye'noticiaj yej ayéj judiyojmej

⁷ Inón iga ximosepan-omemawikan, ijkón kensan Cristo no teomemawij, iga ijkón Dios makiweyimatiltikan.

8 Puej nimitzijliáj iga Cristo wáľaj iga makipalewi judiyojmej iga mamochiwa ken Dios ikya kijlij iyikyapatajwan, iga ijkón Dios kinextij iga kichiwa yej kijtoj.

9 Cristo wáľaj nõ iga yej ayéj judiyojmej makiweyimatiltikan Dios iga kikneliáj, ken kijtowa kan ijkulijto' itájtol Dios:

Inón iga nia nikpowati motájtol ipan paismej, iwán nimitztakuikilij iga nimitzweyimatiltij.†

10 Ono' se' kan ijkulijto', kijtowa:

Xisempakikan amejemen yej ayéj anjudiyojmej, xipakikan iwán inomej yej itatki Dios.‡

11 Ono' se' kan ijkulijto', kijtowa:

Nochi paismej, xiktakuikilikan toTeko,

iwán nochi xikweyimatiltikan Dios.§

12 Isaías nõ kijuiloj:

Kisas ipan ipilowan ipilowampa Isaí,*

se yej yawi kigobernaroti yej ayéj judiyojmej;

yej ayéj judiyojmej moconfiaroskej ipansan yéj.†

13 Niktajtaniliá Dios yej tepalewiá iga wel timoconfiarowaj ipan yéj iga nochi ye'kisas, mamitzyolchikawakan iwán makichiwa iga xonokan tamelá iga pan yéj ankisentalijkej amoalmaj. Inón iga wel máj anmoconfiarowaj ipan yéj iga nochi ye'kisas iga mitzpalewiáj iyEspíritoj Dios.

14 Nokniwan nej nikmati iga amejemen poxsan ante-ijiknimej iwán ankimátija itájtol Dios iwán welya anmosepannonotzaj.

15 E' ipan inín ama' nimixewij sej iga nimitzijkuilowilijkej inimej tajtolmej iga amo xikelkawakan. Inín nikchiwa iga Dios ne-iknelij iwán nemá' inín tekipánol

16 iga nej itekipanowani Jesucristo. Nikuiguiliá itájtol Dios yej ayéj judiyojmej iga inón notekipánol. Ijkón yej ayéj judiyojmej Dios makikui iga ofrenda yej makiye'ita. El Espíritu Santo mitztapejpenkej iga xonokan ken ofrenda iga Dios.

17 Iga nej Cristo Jesús netapejpen iwán niyolpaki iga nikchiwa itekipánol Dios.

18 Yej nikijtowa, petz yej Cristo kichij iga nepalewij iga manikchiwa, iwán manikpowa itájtol iga ijkón yej ayéj judiyojmej makichiwakan ken kineki Dios. Yej ayéj judiyojmej kicredojkej yej nikijtoj wan yej nikchij.

19 Yejemen kicredojkej iga kitakej milagro wan yej ayi'pa mo-ita yej mochij iga ipoder iyEspíritoj Dios. Noyan nikpowa'ya itájtol Cristo yej tamanawiá, nipewa' Jerusalén iwán niajka este ipan ital Ilírico.

20 Ijkón nochipa nikne' manikpowa itájtol Dios yej tamanawiá kan aya i' kikakij itoka' Cristo, iga amo manitekipano kan se'ya kipewaltij tekipánol.

21 Majwa', mochij ken kijtowa kan ijkulijto' Dios itájtol:

Yawij kitatij inomej yej ayi' kimatikej de yéj, iwán kentenderoskej yej ayi' kikakikej de yéj.‡

Pablo yajneki Roma

22 Inón iga nokta ayá' nemi nia nimitzpaxalowilitij, malej iga mia' vej niajnekiá.

23 E' inán iga niktámija notekipánol nigaj kan ninemi, ay' te netzakuiliá, iwán íkyaya niknektó' iga manono amowan.

24 Kuá' niaj España, niaj nimitzpaxalowilitij. Nikneki iga ompa manipano iga matisenyolpakikan, malej iga nimaninsan, iwán kuá' ni-ójkuisya, nikijtowa iga achi xinepalewikan.

25 Inán nia Jerusalén, nikuiga tomín iga tokniwan yej amotapialiáj yej ompa onokej.

† 15:9 15:9 Sal 18:49 ‡ 15:10 15:10 Dt 32:43 § 15:11 15:11 Sal 117:1 * 15:12 15:12 Cristo de la familia de David yej ipiltzin Jesé yej nõ itoka' Isaí. Mt 1:6, 1 Sam 16:10-13 † 15:12 15:12 Is 11:1,10 ‡ 15:21 15:21 Is 52:15

²⁶ Iga yej chantitokej estado de Macedonia iwán Acaya kejlankej iga kinechkojkej achi tomín iga kititaniliáj tokniwán yej amotapialiáj yej onokej Jerusalén.

²⁷ Kiye'itakej iga kichiwaj inín, iwán yejemej nokta kimatantokej in judiyojmej; iga judiyojmej yej kicredowaj Jesús kimakokatijkej nò itájtól Dios yej ayéj judiyojmej, inán yejemej nò makipalewikan iga tomín judiyojmej.

²⁸ Inón iga, kuá' tamis nikchiwas inín, iwán nikmakáskeja tomín, niájya España, e' ompa nipanój iga nimitzpaxalowiliskej.

²⁹ Nikmati iga kuá' niáj ompiga Roma, ayo' tepoloskej nité iga Cristo tesenyolchikawas.

³⁰ Nokniwán, iga timoconfiarowaj ipan toTéko Jesucristo, iwán iga iyEspíritu Dios kichiwa iga matimochokilikán, nimitztajtaniliáj iga achi xinepalewikan iga xiktajtanilikán Dios iga nej.

³¹ Xiktajtanilikán Dios iga manemanawi ipan inomej yej akicredowaj Dios yej onokej Judea. Xiktajtanilikán nò iga inín tomín yej nikuiguiliá tokniwán yej onokej Jerusalén wel manewelkujlikán.

³² Iwán siga Dios ijkón kineki, nia nipakti-asiti wán amejemen iga nimitzitaskej, iwán ompay timoyolchikawaskej.

³³ Dios yej kichiwa iga matonokán tamelá, maono wán amejemen. Ijkónyawa'.

16

Pablo tanonotza

¹ Nimitzmatiltiáj iga xikye'itakán la hermana Febe. Yéj kitálkej* iga makipalewi yej kicredowaj Dios yej chantitokej altepe' Cencrea.

² Xikye'omemawikan ken kajasi iga mamochiwili yej tiksentokaj toDios, iwán xikpalewikan siga tejté kipolowa, iga yéj mia'ya kipalewij, iwán nej nò nepalewij.

³ Xikijlikán la hermana Priscila wán el hermano Aquila† iga nikeljamikij; iwamej nisentekipanojkej iga nikpojkej itájtól Cristo Jesús.

⁴ Yejemej ayá' majmawikej iga mamikikan kuá' nemanawijkej. Inón iga nikmakaj gracias, ayejsan nej, nochi tokniwán kajkán monechkolo yej ayéj judiyojmej, yej kitokaj Dios.

⁵ Ijkonsan nò xikijlikán tokniwán yej monechkowaj chan Priscila iwán Aquila iga nikeljamikij. Nò xikijlikán noamigoj Epeneto iga nikeljamiki, yéj achto yej kicredoj Cristo ipan estado de Acaya.

⁶ Xikijlikán nò María iga nikeljamiki iga yéj poxsan tekipanoj iga amejemen.

⁷ Xikijlikán nò nikeljamiki Andrónico iwán Junias, yejemen nò judiyojmej kensan nej, iwamej nonoyaj carcelijti'. Poxsan kiye'itakej apostolejmej, iwán yejemej máj achto kicredojkej Cristo que nej.

⁸ Xikijlikán nò nikeljamiki Amplias, yéj noamigoj yej nò kitoka toTéko.

⁹ Xikijlikán nò nikeljamiki Urbano, yej iwán nisentekipanojkej iga nikpojkej itájtól Cristo Jesús, iwán Estaquis yej nikpoxchokiliá.

¹⁰ Xikijlikán nò nikeljamiki Apeles, yej monéxtija iga kisentalijto'ya iyalmaj pan Cristo. Iwán xikijlikán nò nikeljamiki tokniwán yej onokej íchan Aristóbulo.

¹¹ Xikijlikán nò nikeljamiki Herodión yej nò judío kensan nej, iwán yej onokej íchan Narciso, yej kitokaj toTéko.

¹² Xikijlikán nò nikeljamiki Trifena iwán Trifosa, yej tekipanowaj iga kipowaj itájtól toTéko, iwán la hermana Pérsida, yej poxsan tekipanoj ipan iyojwi toTéko.

¹³ Xikijlikán nò nikeljamiki Rufo yej toTéko kitapejpen iwán xikijlikán nò nikeljamiki iye', iye' Rufo ken tikita noye' nò.

* 16:1 16:1 Español: diaconisa, xikita glosario "Díacono wán diaconisa". † 16:3 16:3 Hch 18:2

¹⁴ Xikijlikan nɔ nikejlamiki Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes iwán tokniwan yej onokej iwamej.

¹⁵ Xikijlikan nɔ nikejlamiki Filólogo iwán Julia, Nereo wan isiwa-iknin, iwán Olimpas iwán nochi tokniwan yej kitokaj toTeko yej onokej iwamej.

¹⁶ Ximopipitzokan iga ximosaludarokan ken Dios kiyé'ita. Nochi tokniwan yej kitokaj Cristo, nɔ mitzejlamikij.

¹⁷ Nokniwan, nimitztajtaniliáj iga amo xikwelkuilikan itajtɔlmej yej tayojoyokatiáj iwán tapojpolowaj, iga tamachtiáj ayéj ijkón ken mitzmachtijkej. Amo ximotokakan iwamej,

¹⁸ iga inomej ayá' kichiwaj ken kineki toTeko Jesucristo, majwa' kichiwaj ken kinekij yejemej, iwán kiyolyamanaj tokniwan yej aya kijasij iyojwi Dios, iga tajtɔlmej yej te tzojtzopéli'san este teye'asi, e' takajkawaj.

¹⁹ Nochi kimati iga ankichijkej ken mitztekimakakej. Inón iga nipaki iwán nikneki iga xikye'tapejpenakan iga ankichiwaj yej yékti, e' xikajtewakan yej ayékti.

²⁰ Iwán Dios yej kichywa iga matonokan tamelá ay' ke' poliwi, yawi kitaniłiti Tzitzimi' iwán kitalij amokxitan. ToTeko Jesucristo mamitzyołchikawakan.

²¹ Mitzejlamikij nɔ Timoteo yej iwán nisentekipanowa, iwán nɔ Lucio, Jasón wan Sosípater, yej judiyojmej nɔ kensan nej.

²² Nej notoká' Tercio, yej nemi nikijkuilowa itajtɔlmej Pablo pan inín ama', nɔ nimitzejlamikij ipan itoká' toTeko.

²³ Mitzejlamikij nɔ Gayo. Nej Pablo nono' íchan Gayo, iwán nij íchan motekinechkowaj nochi tokniwan yej nij kitokaj Cristo. Nɔ mitzejlamikij Erasto yej kena tomín iga tekiwajmej de inín altepe', iwán mitzejlamikij nɔ toknin Cuarto.

²⁴ ToTeko Jesucristo mamitzyołchikawakan amonochin. Ijkónyawa'.

Pablo kiweyimati toDios

²⁵ Inán matikweyimatiłtikán Dios yej kichywa iga máj ximoconfiarokan ipan yéj. Dios mitzpalewiáj iga ankicredojej kuá' nimitzpowilijkej itajtɔl Jesucristo yej tamanawiá. Inín ijkónsan ken Dios kinextij yej kichiwasnekiá yej aya momatiá, inón iyantoya este pox icyay este iga aya ono' inín tajli,

²⁶ e' inán momatiya. Dios yej nochipa ono', tatekimá' iga profetajmej maki-jkuilokan itajtɔl Dios iga mamomatiya ipan nochi pajsmey iga makicredokan iwán makichiwakan ken yéj kineki.

²⁷ ¡Dios ateyi se' ken yéj, iwán yéj nochi kimati te kichywa; mamoweyimatilti nochipa iga yej kichywa Jesucristo! Ijkónyawa'.

Áchtopa ama' yej kijuiloj San Pablo iga tokniwan yej chantitokej altepe' Corinto Corintios

Pablo kijuilowiliá yej chantitokej altepe' Corinto

¹ Nej niPablo, nenotza' Dios iga kine' manimochiwa iyapóstol* Jesucristo, ken tikijtowaj se yej yéj nokta kititan. Nej iwán toknin Sóstenes,

² nimitzijkuilowiliáj inín ama' amejemen yej ankitokaj Dios yej amochan altepe' Corinto, yej itátkipa Dios iga ansetitokej iwán Cristo Jesús. Dios mitznótzakej iga xiye'nemikan, kensan yej noyan kitenewiáj itoka' toTeko Jesucristo, yej iTekomej wan toTeko no tejemej.

³ Dios yej toTaj iwán toTeko Jesucristo mamitzmakakan yej yekti, iwán xonokan tamelá.

Cristo teyolchikawa

⁴ Nochipa nikmaka gracias Dios iga amejemen, iga Dios mitzmakokawijkej Jesucristo.

⁵ Iga ansetitokej iwán Jesucristo, Dios mitzmakakej nochi yej poxsan yekti, mitzpalewijkej iga ankipowaj itájtól wan ankiye'entenderowaj.

⁶ Inón iga yej mopowa de Jesucristo momela'nextij ipan amejemen.

⁷ Inón iga, miej ankichixtokej iga mawiki toTeko Jesucristo, ayá' mitzpoloskej nité yej Dios temaka.

⁸ Yéj yawi mitzpalewijtotij iga xonokan ipan iyojwi este que yéj mawiki, iga kuá' wi' toTeko Jesucristo amo agaj mamitzijlikan iga ayá' anye'nemij.

⁹ Dios nochipa kichiwa yej kijtowa, iwán yejwa' in yej mitznótzkej iga xonokan iwán toTeko Jesucristo yej iPiltzin Dios.

¿Ix yokatito' in Cristo?

¹⁰ Nokniwan, nimitzijliáj ipan itoka' toTeko Jesucristo iga xikpiakan sesan amotájtól, amo xiyojyokatitokan. Majwa' xonokan tamelá iwán sesan xikejlantokan ken sesan amoalmajmej.

¹¹ Nokniwan, inín nimitzijliáj iga iyikniwan Cloé ne-ijlijkej iga anmokejkuesojtokej.

¹² Inón nikijtojneki iga sejsé de amejemen sese'pa ankijtowaj; sekin kijtowaj: “Nej niktoka Pablo”; sekin kijtowaj: “Nej niktoka Apolos”; sekin kijtowaj: “Nej niktoka Pedro”; iwán sekin: “Nej niktoka Cristo.”

¹³ ¿Ix yojyokatito' in Cristo? ¿Ix kimiktijkej Pablo ipan cruz iga amejemen? ¿O ix anmobautizarojkej† ipan itoka' Pablo?

¹⁴ Nikmaka gracias Dios iga nisé de amejemen ayá' nikbautizaroj, nikbautizarojsan Crispo iwán Gayo;

¹⁵ ijkón ayagaj wel kijtowa iga mobautizaroj ipan notoka'.

¹⁶ Kena, no nikbautizaroj ifamíliaj Estéfanas, e' ayá' nikelamiki si agaj máj nikbautizaroj.

¹⁷ Iga Cristo ayá' nejtitan iga manitabautizaro, sino que iga manikpowa itájtól iga mamosalvarolo, e' ayá' nikpowa iga manesi iga poxsan wel nitajtowa, siga nikpowa

* 1:1 1:1 Xikita glosario “Apóstol”. † 1:13 1:13 Xikita glosario “Bautizar”.

iga nej maneyē'itakaṇ, iwán ayéj Cristo makiye'itakaṇ, ijkón, báldejsan migui' Cristo ipan cruz.

Cristo nochi wel kichíwa

¹⁸ Yej poliwisekej akojasij te kijtojneki kuá' mopowa iga Cristo migui' ipan cruz, kijtowaj iga xeto'tájtól; e' iga tejemej yej tiawij timomaṇawitij, kijtojneki iga Dios nochi wel kichíwa.

¹⁹ Ken kijtowa kaṇ ijkulijto' ipan itájtól Dios:‡

Nia nikchíwati iga amo mamochíwa yej kejlantokej yej kijtowaj iga tamatij, ayá' niktajtólkuilij yej machtitokej.

²⁰ Ono' yej kijtowaj iga tamatij, ono' yej kimatij iga wel tamachtiáj iwán ono' yej kijtowaj iga nochi kimatij ipan inín tajli, e' Dios kijtowa iga inimej tamatilismej, xeto'tajlamikilis.

²¹ Dios, yej kimati te kichíwa, kichij iga yej onokej ipan inín tajli amo makixmatikaṇ iga itamatilismej; majwa' kine' Dios iga makimaṇawi yej moconfiarowa ípan iga inón ye'noticiaj yej mopowa, malej iga yej ayá' kicredowaj inón ye'noticiaj, neši ken xeto'tájtól.

²² Judiyojmej kinekij makitakaṇ milagro, iwán griegojmej kitēmowaj tamatilis;

²³ e' nejemej nikpowaj itájtól Jesucristo yej migui' ipan cruz. Inimej tajtólmej ayá' kiye'itaj judiyojmej, iwán yej ayéj judiyojmej kitaj ken xeto'nemilis;

²⁴ e' iga yej Dios kinotza', judiyojmej iwán griegojmej, kimatij iga ipan Cristo monextiá iga Dios nochi kimati iwán nochi wel kichíwa.

²⁵ Malej iga itájtól Dios wel neši ken xeto'nemilis, e' majya sej tamati que nochi; iwán yej ipan Dios neši ayá' kipiá poder, inón yej majya sej wel kichíwa que inochi yej kichíwa taga'.

²⁶ Nokniwaṇ, xikmatikaṇ iga Dios mitznotzkej, malej iga ayá' mia' de amejemen yej antamatiáj ken momachtilo ipan inín tajli, iwán ayá' mia' yej anmandarowaj, niga mia' de amejemen ayéj ipilówampa yej motapialiáj.

²⁷ E' Dios kitapejpen yej iyixtaj la gente neši iga xetokti' iga makipinajti yej tamatij; Dios kitapejpen yej iyixtaj la gente ayéj te iteki iga makipinajti yej kipiáj poder.

²⁸ Dios kitapejpen yej ipan inín tajli ayá' te itekimej iwán kipinajtiáj, ken tikijtowaj yej nité nokta itekimej, iga inimej makalimpamatikaṇ yej tayakantokej.

²⁹ Ijkón ayagaj mokichmatis iyixtaj Dios.

³⁰ E' Dios mitzsetilijkej waṇ Cristo Jesús, iga ipan Cristo wel matikmatikaṇ yej yekti; iwán iga matiye'onokaṇ iyixtaj Dios, tiyokatitókeja iga timochíwaskej itátkipa Dios iwán ayo' te-ilpito' yej ayekti.

³¹ Ijkín ijkulijto': "Siga agaj moweyimatisneki, mamoweyimati iga yej kichij toTeko."

2

Mopowa iga Cristo migui' ipan cruz

¹ Nokniwaṇ, kuá' nimitzitatoyaj iga nimitzpowilijtoj itájtól Dios, ayá' nitajtoj ken se yej pox ye'tajtowa iga manesi iga nipoxtamati.

² Kuá' nonoya iwán amejemen, ayá' nikne' manimitzmatiltikaṇ de se', petz de Jesucristo, inón Jesucristo yej migui' ipan cruz.

³ Kuá' nasi' amotenoj, nikmachilij iga ayá' nitajpalej iwán nikuekuechkatoya iga nimajmawi.

‡ 1:19 1:19 Is 29:14

⁴ Iwán kuá' nimitztatapowijkej iga nimitzpowilijkej itájtɔl Dios, ayá' nikne' manimitzyolyamanakan iga tajtɔlmej ken tajtowaj yej tajtɔlmatij. Majwa' iyEspíritoj Dios mitzyolyamankej iga ipoder.

⁵ Iga amo ximoconfiarokan ipan yej kimati tajtaga', majwa' ipan yej Dios wel kichíwa.

Dios monextiá iga iyEspíritoj

⁶ E' kuá' nitatapowaj iwán yej kimela'tókaja iyojwi Dios, nitajtowa ken se yej pox tajtɔlmati, e' ayéj iga itamatilis námɔl taga' iwán yej gobernarowaj ipan inín tajli, iga inomej tamatilisimej yawij poliwitij.

⁷ Majwa' nitajtowaj de inón tamatilis yej Dios kiyantoya este ikyay kuá' aya kichíwa inín tajli, iwán tenextilij iga wel nochipa matisen-onokan íwan kan tawijto' iweyipoder.

⁸ Nisé yej mandarowaj ipan inín tajli kimatiá inín; siga katka kimatiáj, ayá' kimiktijkaj ipan cruz toTeko yej nochi temakato' vida.

⁹ E', ken kijtowa itájtɔl Dios:

Iga yej kitokaj iyojwi, Dios kimakas yej ayí' agaj kita iwán yej ayí' mokaki, ni agaj akejlantoya.

¹⁰ Inón Dios tenextilij iga iyEspíritoj, iga iyEspíritoj Dios kita inewi, este no kixmati inewi yej Dios kimati.

¹¹ Iga tajtaga', ¿a'yéj wel kimati yej ono' ipan iyalmaj se' taga'? Petz iyespíritojsan inón taga' kimati. Ijkonsan no, petz iyEspíritoj Dios kimati yej kejlanto' Dios.

¹² Iwán tejemen ayá' temakakej espíritu yej ono' ipan inín tajli, majwa' Espíritu yej wí' ipan Dios iga matikmatikan yej Dios temá' iga tepoxchokiliá.

¹³ Nejemej nitajtowaj de inín iga tájtɔl yej iyEspíritoj Dios nenextilijkej, ayéj tajtɔlmej yej kisa ipansan nejemej. Ijkón iyEspíritoj Dios nepalewiáj iga nikmachiáj yej kipiáj iyEspíritoj Dios.

¹⁴ Yej ayá' kipiá iyEspíritoj Dios, ayá' kineki yej wí' ipan iyEspíritoj Dios, iga yéj kita ken xeto'nemilis. Iwán no awel kentenderowa, wel kentenderówasan yej kipiá iyEspíritoj Dios.

¹⁵ E' yej kipiá iyEspíritoj Dios wel kijuzgarowa inewi yej mochiwa ipan inín tajli iwán yéj ayagaj wel kijliá: "Tej ayompa tikchijto'."

¹⁶ Pues ipan itájtɔl Dios kijtowa: "¿A'yéj kimati te kejlanto' toTeko? ¿A'yéj wel kimachiá Dios?" Cristo tepalewiá iga matitajlamikikan ken yéj.

3

Yej sentekipanowaj iga Dios

¹ Nokniwan, awel nimitztatapowijkej ken yej kimela'tókaja iyojwi Cristo, sino ken annamɔlmej, iga kenkuá' aya anyolejkej ipan inón ojtí.

² Nimitzmachtijkej ken iga máj wel xikentenderokan, ken tikita ankokonemej yej anchíchijo' iga amejemen kenkuá' aya wel antakuayaj. Iwán este inán ijkón amonokej,

³ iga ankichíwajo' ken kineki amoalmaj. Mie j anmokejkuesówajo', anmo-ixitaj, anmoyojoyokatiáj, nemi ankichíwaj ken yej ayá' kixmatij Dios, iga ankichíwaj ken kichíwa namɔltaga'.

⁴ Iga kuá' se kijtowa: "Nej niktoka Pablo", iwán se' kijtowa: "Nej niktoka Apolos", iga ijkón nemi ankichíwaj ken kichíwa namoltoknín.

⁵ Puej, ¿a'yejtaj in Pablo? ¿A'yéj in Apolos? Nejemen petz itekipanowanimej Dios yej nimitzpowilijkej itájtɔl toTeko yej ankreɔojkej. Sejsé de nejemej nikchijkej notekipanɔlmej ken toTeko ne-ijlijkej.

⁶ Nej niktoga' iwán Apolos kaapachoj, e' Dioswa' in yej kiweyaltij.

⁷ Inón iga, niga yej kitoka niga yej kaapachowa ayéj té iteki; e' Dioswa' in yej kichíwa nochi, pues yéj kiweyaltia' tato'.

⁸ Yej tokaj iwán yej taapachowaj inomej petz tekipanowanimej, iwán Dios kixtawas sejsé de yejemen san ke' kichijkej.

⁹ Nejemej nisentekipanowaj iga Dios, iwán amejemen ken tikita inón tajli yej Dios nemi kitekipanowa.

Wel no nikijtowa iga amejemen kenkuá' kajli yej Dios nemi kichíwa.

¹⁰ Nej ken ni-albáñil yej kine' Dios iga maniktali basejmej, iwán se' nemi kalchíwa ipan inón basejmej. E' sejsé makita ken iga kichíwas iga amo ayompa kisas.

¹¹ Ayagaj wel kitaliá se' base kan chíto'ya, inonwa' Jesucristo nokta;

¹² Iyixko inón base, se wel kichíwa kajli de oro, plata o de te'ti yej mojmónsajti', de kuawi', de saka' o de ojta'.

¹³ Itekipánol de sejsé nesiti kuá' tajuzgaroj Dios; iga inón día wí' wan ti'ti, iwán ti'ti yawi kinextiti katiábapa tekipánol yej kichij sejsé.

¹⁴ Siga agaj kichij se kajli yej ayá' tatas, yawij kixtawatij.

¹⁵ E' siga inón kajli yej kichij tatas, yawi kipoloti nochi yej kichijka, malej iga yéjsan momanawij kenkuá' se cholojtikisa ipan tiwelon.

¹⁶ ¿Ix ayá' ankimatij iga amejemen íkal Dios, iwán iyEspíritoj Dios chantito' ipan amejemen?

¹⁷ Siga agaj kixitina íkal Dios, Dios no kipoloj yej taxitina, iga itiopan Dios yéj itatki, iwán inonwa' kajli amejemen.

¹⁸ Amo agaj mamokajkayawa. Siga agaj de amejemen momachiliá iga tamati ipan námol tamatilis de inín tajli, mamomachili ken yej ayá' kimati nité, iga wel makimati yej Dios tanextiliá.

¹⁹ Pues yej toknimej de inín tajli kijtowaj iga pox tamatij, inón Dios kita ken xeto'nemilis. Itájtol Dios kijtowa: "Dios kimawetziltia' yej tamatij kuá' kinekij matakajkayawakan."

²⁰ No kijtowa: "ToTeko kimati iga ayá' valerowa ni alín yej kejlantokej yej tamatij."

²¹ Inón iga amo agaj mamoweyimati iga kitoka yej tanextiliá taga'. Nochi yej ono', amejemen amotatki.

²² Pablo, Apolos, Pedro, inín tajli, la vida, la muerte, yej ono' inán iwán yej wí'o', nochi amejemen amotatki.

²³ Iwán amejemen itátkipa Cristo iwán Cristo itatki Dios.

4

Itekipánol apostolejmej

¹ Amejemen xine-itakan nejemej ken yej petz nikpalewiáj Cristo, yej netekimakakej iga manitanextilikan yej iyantoya, yej Dios kejlantoya iga kichíwas.

² Iwán yej kitekimakakej iga makichíwa tejté, manesi iga inón nokta kichíwa.

³ Nej ayá' poxsan nikchíwiliá caso kén iga anejuzgarowaj o kén iga nejuzgarowaj yej mandarowaj pan inín tajli. Niga nej, ayá' nimojuzgarowa.

⁴ Malej iga noalmaj akimati siga nikchij yej ayekti, e' inón ayá' kijtojneki iga niye'óno'ya iyixtaj Dios. ToTékowa' in yej yawi nejuzgaroti.

⁵ Inón iga amo agaj xikjuzgarokan, miej aya asi hora; xikchakan este que mawiki toTeko. Yéj yawi kinextiti yej iyantoya kan takomichkan. ToTeko kinextij yej sejsé kejlanto' ipan iyalmaj. Iwán Dios kixtawas sejsé kensan iga kichij.

* **3:12 3:12** Inimej yej iga mochíwa kajli ken oro, plata o te'ti yej mojmónsajti', kuawi', saka' o ojta' kijtojneki ken iga kichíwa se iyixtaj Dios, siga valerowa o ayá'.

⁶ Nokniwan, inin nimitzijliáj iga xiye'onokan, nimitznexiliáj de nej iwán Apolos iga ompa ximixkuítikan iga xikchiwakan ken ijkuilijto' itájtol Dios. Amo xikijtokan iga nej o Apolos majya sej que se'.

⁷ ¿A'yéj kichiwa iga tej majya sej que sekin? Nochi yej tikpiá, ¿ix ayéj Dios mitzmá'? Siga Dios mitzmá' nochi yej tikpiá, ¿te iga timokichmati, iga yej tikpiá kenkuá' moganaj tikasi'?

⁸ Nesi amejemen anmotapialiaja, ankipiaja nochi yej ankinekij. Amomachiliaja ken anreymej, iwán nejemej ayo' anne-itasnekij. ¡Yekti katka iga melá' nokta xonokan iga anreymej iga achi no manisenreinarokan wan amejemen!

⁹ Pues nej nikita iga nejemej yej ni-apostolemej, Dios netalkej ken yej ayá' valerowa. Nonokej ken inomej tajtaga' yej onokeja iga yawij kimiktij iwán kitayawalqtiáj iga makita la gente iwán angelejmej.*

¹⁰ Nejemej ne-itaj ken nixeto'mej iga niktokaj Cristo, miej amejemen ankijtowaj iga poxsan ankimatij de Cristo. Nejemej ne-itaj san nikuękuetanij, e' amejemen pox antajpalejkej. Nejemej pox nepinajtiáj, e' amejemen mitzweyimatij.

¹¹ Este inán nimayantokej, natanekij, anikpiáj notzotzolmej; nēmagaj iwán ayá' nikpiáj nokalmej,

¹² iwán nisiawij iga nitekipanowaj iga nitataniáj. Ne-ijjliáj kuajkuantas, e' nejemej nikye'ijliáj. Nēmiktijnekij iwán nejemej nikijyowiáj.

¹³ Kua' agaj maltajtowa iga nejemej, nejemej niktawelnonotzaj. Este inán ne-itaj ken inón tásol yej ayá' moneki, ken tejté yej nochi kitajkali.

¹⁴ Inin nimitzijkuilowiliáj ayéj iga nimitzpinajtiáj, sino que iga nimitznonotzaj iga ken annopilowan yej pox nimitzchokiliáj.

¹⁵ Pues malej iga xikpiakan diez mil yej mitzmachtiaj ipan itájtol Cristo, e' ayá' mia' amotaj ankipiáj, iga nej achto nimitznextilijkej ye'noticiaj yej tamanawia, nej ken amotaj iga anmoconfiarojkej ipan Cristo Jesús.

¹⁶ Inón iga nimitztajtaniliáj iga ximixkuítikan ipan yej nej nikchiwa.

¹⁷ Inón iga nimitztitaniliáj Timoteo yej nikpoxchokiliá ken nopiltzin, yej akikajtewa iga moconfiarowa ipan toTeko. Yéj yawi mitzejlantij kén iga nej ninejnemi ipan iyojwi toTeko, ijkón ken nitanextilia noyan kan monechkowaj tokniwan.

¹⁸ Sekin de amejemen anmoweyimatij, ankijtowaj an ay'ya niaj nimitzitatij;

¹⁹ e', siga toTeko kineki, ayá' wejkatis niaj nimitzitatij. Íkuá', nia nikitati te wel kichiwaj yej moweyimatij, amo ígasan matajtokan.

²⁰ Kua' Dios reinarowa ipan agaj ividaj, nesi ipan yej kichiwa, ayéj petz tájtolsan.

²¹ ¿Te ankinekij amejemen? ¿Ix manimitzajawatij o manimitzye'itatij iga nimitzchokiliáj?

5

Se yej kitoka Cristo kichiwa yej ayekti

¹ Momati iga se de amejemen moteka iwansan itakpaye'. Inón sí pox ayekti, niga yej ayá' kicredojokej Dios kichiwaj ijkón.

² Iwán amejemen majwa' anmokichmatij. ¡Majwa' katka ximoknomatitokan! Taga' yej ijkón kichijto' mamokixti kan anmonechkowaj.

³ Malej iga ayá' ompa nono' amowan, e' nimitzejlantokej kenkuá' ompa nono'. Iwán nikjuzgároja inón yej kichij yej ayekti, kenkuá' ompa nono'.

⁴ Amejemen ximonechkokan ipan itoka' toTeko Jesucristo, xikejlantokan iga kenkuá' no ompa nonos iwán amejemej, iwán toTeko Jesucristo mitznextiliskej te wel ankichiwaj.

* 4:9 4:9 Xikita glosario "Ángel".

⁵ Iwán inón taga' yej moteka iwán itakpaye', xikajtewakan ipan ima' Tzitzimi' iga makicastigaro icuerpoj iga wel mamosalvaro iyalmaj kua' wi' toTeko Jesucristo.

⁶ Amejemen amo ximoweyimatikan iga yej mochi. ¿Ix ayá' ankimatij yej mojtowa: "Alín levadura* kipoşawaltia nochi tixti kua' mochiwa pan"?

⁷ Xikixtikán inón taga' yej ken tikita ikyapa levadura iga amo mitzmopaskej. Ijkón anmochiwaskej ken pan yej mokua ipan iyilwi la Pascua,† yej mochiwa iga tixti yej akipiá levadura, ijkónwa' nokta in amejemen. Iga Cristo kimiktijkej iga totechko, iga yej mochi ken Cordero‡ yej kimiktijkej ipan iyilwi la Pascua.

⁸ Inón iga, kua' tikchiwaj ilwi' yej kijliáj la Pascua, amo matikuakan pan yej kipiá levadura. Iga inón nikijtojneki iga amo matinamolnemikan. Majwa' matikchijtokampa yej yekti wan matikijtokan yej mela'ciertoj, ijkón timochiwaj ken pan yej akipiá ikyapa levadura yej kijtojneki yej tikchiwaj yej ayekti.

⁹ Ipan se' ama' yej nimitzijkuilowilijkej, nimitzijlijkej iga amo ximotokakan iwán yej motekaj wan yej ayá' iwán namiktito'.

¹⁰ Ayá' nikijtojneki iga ximoyokatikan wan nochi inomej yej ipan inín tajli kichijtokej yej ayekti, ken yej kipoxpiasnekij tomín, yej tachtekij, yej kiweyimatiááj idolojmej; pues iga ximoyojoyokatikan iwamej, amejemen katka xikisakan ipan inín tajli.

¹¹ Nimitzijlijkejwa' iga amo ximotokakan iwán inomej yej kijtowaj iga kitokaj Cristo iwán kichiwajo' yej ayekti, kipoxpiasnekij tomín, kiweyimatiááj idolojmej, tapopowaj, tawánajo', o tachtekij. Iwán inomej niga xitakuakan iwamej.

¹² Iga awel nikijliáj iga kichijtokej yej ayekti yej akitokaj Cristo. Amejemen xikjuzgarokan yejsan no kitokaj Cristo.

¹³ Porque yej akitokaj Cristo, Dios yawi kijuzgaroti inomej. Xikixtikán inón taga' yej kichijto' yej ayekti iga amo xisen-onokan iwán.

6

Amo matiakan iyixtaj juez yej akicredowa Dios

¹ Kua' agaj de amejemen kitelwijneki agaj, ¿te iga motelwitij iná' yej mandarowaj yej ayá' kixmatij Dios, kua'pa wel mayawi iwán tokniwan yej kitokaj Dios?

² ¿Ix ayá' ankimatij iga yej kitokaj Dios yawij kijuzgarotij nochi yej onokej ipan inín tajli? Siga amejemen anyawij ankijuzgarotij yej onokej ipan inín tajli, ¿ix awel amejemen ankijuzgarowaj kua' achi mokuejkuesolo?

³ ¿Ix ayá' ankimatij iga tejemej no tiawij tikjuzgarotij angelejmej? ¿Te iga yej nij mochiwa awel ankijuzgarowaj?

⁴ Kua' amokuejkuesowaj, ¿te iga anmotelwitij iná' yej ayá' kixmati Dios?

⁵ Nikijtowa inín iga xipinawakan. ¿Ix ateyi nisé de amejemen yej wel makijuzgaro kua' mokuejkuesowaj sekin yej kitokaj Cristo?

⁶ ¿Ix yekti iga se toknín tatelwiá iná' yej tajuzgarowaj yej ayá' kicredojto' Dios?

⁷ E' ayekti nokta iga amejemen ximokuejkuesokan, iga ijkón ankichiwaj anmopopolowaj. ¿Te iga ayá' matikijyowikan kua' tejté techiwiliáj yej ayekti? ¿Te iga ayá' ximomakakan iga mamitzachtekan?

⁸ E' amejemen, majwa' ankichiwaj yej ayekti, iwán ankitachtekiáj amokniwan.

⁹ ¿Ix ayá' ankimatij iga yej ayá' ye'nemij ayá' kalakiskej kan reinarowa* Dios? Amo mamitzakajkawakan; akalakiskej yej motekaj iwán yej ayá' iwán namiktito', akalakiskej yej kiweyimatiááj idolojmej, niga yej namiktitokej wan motekajo' wan

* 5:6 5:6 Xikita glosario "Levadura". † 5:7 5:7 Xikita glosario "Pascua". ‡ 5:7 5:7 Cordero ken tikita borregoajtín. Xikita glosario "Borrego" wan "Cordero". * 6:9 6:9 Xikita glosario "Kén iga Dios reinarowa".

se', niga tajtaga' yej mosiwatiliáj, niga tajtaga' yej motekaj wansan itaga-iknín yej mosiwatiliá,

¹⁰ niga yej tachteki, niga yej kipoxpiasnekij tomín, niga yej tawanaj, niga yej tamalijliáj, niga yej taxijxikowaj, inimej ayá' kalakiskej kan reinarowa Dios.

¹¹ Ijkón katka ankichíwayaj sekin de amejemen; e' inán Dios mitzperdonarókeja, mitztapejpenkej iga ximochiwakan ipilowan, iwán anye'onókeja iyixtaj Dios iga yej kichij toTeko Jesucristo iwán iyEspíritoj Dios.

Matinemikan ken kineki Dios

¹² Mojtowa: "Se wel kichíwa yej kineki." Inón sí kena, e' ayá' nochi teye'chíwa. Kena, se wel kichíwa ken kineki, e' nej animomaka iga tejté yej ayekti mane-ilpito.

¹³ Ómpaya ken ankijtowaj, iga tákual iga tojti iwán tojti iga tákual; e' Dios yawi kipoloti iyomexti. E' ayá' tikpiáj tocueroj iga se mamoteka wan yej ayá' íwan namiktito'; tocueroj tikpiáj iga matikchíwakan ken kineki toTeko, iga tocueroj itatki toTeko.

¹⁴ Ijkón ken Dios ki-ojpa-ixitij toTeko, tejemej nō yawi teojpa-ixititi iga ipoder.

¹⁵ ¿Ix ayá' ankimatij iga sejsé de amejemen imiembroj icueroj Cristo? ¿Awel tikuij tájkol de inón icueroj Cristo iga matiksetilikán iwán icueroj siwá' yej moteka wan sesé? ¿Amo ijkón matikchíwakan!

¹⁶ ¿Ix amejemen ayá' ankimatij iga kuá' se taga' mosekantiliá iwán se siwá' yej moteka wan sesé, inomej omen mochíwaj sesan cuerpo? Pues itájtōl Dios kijtowa: "Iyomextimej mochíwaskej ken sesan cuerpo."†

¹⁷ E' kuá' agaj moná'techowa iwán toTeko, sesan mochíwa iwán toTeko ipan iyalmaj.

¹⁸ Amo nokta nikeman ximosentekakan wan yej ayá' íwan annamiktitokej. Tejté se' yej mochíwa yej ayekti yej se kichíwa, ayá' iganaj kichíwaltiá icueroj yej ayekti, e' yej moteka iwán yej ayá' íwan namiktito', inón sí iganaj kichíwaltiá icueroj yej ayekti.

¹⁹ ¿Ix ayá' ankimatij iga amejemen amocueroj itiopan iyEspíritoj Dios; inonsan Espíritu yej Dios mitzmakekej iwán yej ono' ipan amejemen? Amejemen ayéj amotatki in amocueroj,

²⁰ iga pox patioj iga Dios mitzkojkej. Inón iga matikweyimatiltikan Dios iga tocueroj iwán iga toespíritoj, iga iyomexti itatki Dios.

7

Nonótzal iga yej monamiktíaj

¹ Inán nia nimitzijlitij de inón yej amejemen annetajtankej kuá' anne-ijkuilowilijkej. Yekti katka iga taga' amo mamonamikti;

² e' iga amo agaj mamoteka wan yej ayá' iwán namiktitokej, sejsé taga' makipiá se isiwa', iwán sejsé siwá' makipiá se iwewej.

³ Taga' mamoteka iwán isiwa' ken kitajtani iyalmaj, ijkonsan nō siwá' mamoteka iwán iwéj ken kitajtani iyalmaj.

⁴ Siwá' icueroj ayejsan yéj itatki, nō itatki iwewej. Ijkonsan nō taga' icueroj ay' yej yéjsan itatki, sino que nō itatki isiwa'.

⁵ Amo ximo-iyānilikan amocueroj, petz kuá' amomextin ankijoskej iga ayá' amosentekaskej se tiempo iga an-oradojtoskej. Iwán sej ximosentekakan iga amo santá' ayá' ankijyowiskej iwán wel mitztaniliáj Tzitzimi' iga xikchíwakan yej ayekti.

⁶ Inín nimitzijliáj yej wel xikchíwakan, ayéj iga nimitztekimakaj.

† 6:16 6:16 Gn 2:24

7 Nej niknekiá iga nochi xonokan ken nej iga ayá' ninamiktito'; e' Dios kichij iga ayá' sansé iga tiwálkej, sekin monamiktiáj iwán sekin sej ayá'.

8 Inín nikijliáj yej aya monamiktiáj iwán nō iga yej wewejmikikej, yēkti katka yejemej amo mamonamiktikan, ijkón ken nej.

9 E' siga awel kijyowiáj iga isēti onokej, mamonamiktikan, iga máj yēkti mamonamiktikan iga amo makichiwakan yej ayēkti iga inón san keejlantokej.

10 E' yej namiktitókeja, nitatekimaka iga siwá' amo makikajtewa iwéj. Inín ayéj nej nokta nitatekimaka, sino que toTēko.

11 E' siga siwá' kikajtewa iwéj, yéj ayo' mamonamikti, o sej makitoka iwéj. Iwán ijkonsan nō taga' amo makikajtewa isiwá'.

12 Iwán iga sekin nō nikijliáj, inón sí nej nikijtowa, ayéj toTēko, siga se toknín yej kicredowa toTēko, e' isiwá' ayá' kicredowa toTēko iwán kineki manamiktíto' iwán, toknín amo makikajtewa isiwá'.

13 Siga se siwá' iwéj ayá' kicredojto' toTēko, iwán yéj kineki manamiktíto' iwán, yéj amo makikajtewa iwéj.

14 Pues taga' yej ayá' kicredojto' Dios, Dios kiye'íta'ya iga namiktito' iwán siwá' yej kitoka Dios; iwán siwá' yej ayá' kicredojto' Dios, Dios kiye'íta'ya iga namiktito' iwán iwéj yej kitoka Dios. Siga ayéj ijkón, amopilowan mochíwaskej ken ipilowan inomej yej ayá' kicredojtokej Dios, e' inán Dios kiye'ítaja amopilowan.

15 E' siga taga' o siwá' yej ayá' kicredojtokej Dios, kinekij mamokawakan, ijkón makichiwakan. Iga ijkón taga' o siwá' yej kikajtejkej, káwiya isēti, iga Dios tenotza' iga matonokan tamelá.

16 Porque tej siwá', ¿kén tikmatis siga wel tikmanawij mowéj?, o tej taga', ¿kén tikmatis siga wel tikmanawij mosiwá'?

17 Sejsé de amejemen maono ken Dios kimá', ijkón kensan Dios kinotza'. Ijkón nitatekimaka noyan kajkan monechkowaj yej kitokaj Dios.

18 Siga Dios kinotza agaj yej ono' circuncidado,* inón ijkón maono circuncidado; iwán siga Dios kinotza agaj yej ayá' ono circuncidado, amo mamocircuncidaro.

19 Até kichij siga ono' circuncidado o ayá'. Inán yej máj moneki, matikchíwakan ken Dios tētekimaka.

20 Sejsé de amejemen maono kensan onoyaj kuá' Dios mitznótzkej.

21 Siga ti-esclavoj† kuá' Dios mitznótza' amo xitayokoya; e' siga wel timaxitomi, inón máj yēkti.

22 Yej katka esclavo kuá' kicredoj itájtōl toTēko, inán xitómi'ya iwán kichíwaya ken kitekimaka toTēko; iwán ijkonsan nō siga se taga' ayéj katka esclavo kuá' Dios kinotza', inán móchija kenkuá' iyesclavoj Cristo, iga kichíwa yej Cristo kineki.

23 Dios mitzkowa' kuá' Cristo mi' ipan cruz, inón iga amo matimomakakan iga taga' matechíwa iyesclavoj.

24 Inón iga nokniwan, sejsé de amejemen xonokan iyixtaj Dios kensan amonoyaj kuá' Dios mitznótzkej.

25 E' iga inomej yej aya monamiktiáj, ayá' tē ne-ijlij toTēko; e' wel nikijtowa tejté, ken se yej ípan wel anmoconfiarowaj iga toTēko ne-iknelij.

26 Nej nikijtowa iga taga' makáwi ken iga ono', iga inán nemi tipanowaj ipan kuajkuajtas yej ayēkti.

27 Siga tinamiktito' wan mosiwá', amo xikajtewa; siga ayá' tikpiá mosiwá', amo xiktemo.

* 7:18 7:18 Xikita glosario "Circuncisión". † 7:21 7:21 Xikita glosario "Esclavo".

28 E' siga timonamiktiá, ayá' tikchiwa yej ayekti; siga se takotzin monamiktiá, ayá' no kichiwa yej ayekti. E' yej monamiktiáj panoskej ipan kuajkuantas yej kiyolmiktiskej, iwán nej ayá' niknekiá ximoyolmiktikan.

29 Nokniwan, ininwa' in yej nimitzijlijnekij: Ay' ke' poliwi iga wí' toTeko. Inón iga inán yej namiktitokej maonokan ken tikita yej ayá' siwayojkej.

30 Yej chokatokej manemikan ken tikita ayá' chokatokej. Yej nemi ilwimatij mamomachilikan ken kuá' ayá' paktokej, iwán yej takowaj maonokan ken tikita ayéj itatkimej yej kikojkej.

31 Yej motapialiáj ipan inin tajli, maonokan ken kuá' akipiáj nité iga ayá' inón kiyoltilanto', iga yej tikitztokej ipan inin tajli ayo' ke' poliwi iga támisya.

32 Nej nikneki amo xitayokoxtokan. Kuá' se taga' aya namiktito', keklamiki iga kichiwa ken kineki toTeko iwán kineki iga maye'ono iyixtaj;

33 e' kuá' namiktito'ya, tayokoya iga keklamiki yej ono' ipan inin tajli iwán iga makichiwa iga mapakto isiwa'.

34 Siwa' yej namiktito' se'pa iga tajlamiki, iwán yej aya wewejoj se'pa no iga tajlamiki. Yej aya wewejoj keklamiki iga kichiwa ken kineki toTeko, iga nochi ividaj yokatito' iga matekipano iga Dios, e' yej wewejoj keklamiki yej ono' ipan inin tajli iwán iga makichiwa iga mapakto iwéj.

35 Nimitzijliáj inin iga xiye'onokan, ayá' nimitztekimakaj iga amo ximonamiktikan, sino que iga xiye'nemikan iwán nochipa xikchijtukan ken kineki toTeko.

36 E' siga agaj kita iga ayekti iga isiwapiltzin yej takotzino' némiya chantakotzintiá, makinamikti siga inón máj kiye'ita, makichiwa ken kiye'ita; wel kinamiktiá, iga inón ayá' kichiwa yej ayekti.

37 E' se', ayágajpa kitekimaka, igánajsan kichivasneki ken yéj kineki, ipan iyalmaj kejlanto' nokta iga isiwapiltzin ayá' yawi monamiktiti, ijkón yekti kichiwa.

38 Inón iga yej kinamiktiá isiwapiltzin, kichiwa yej yekti; e' yej ayá' kinamiktiá, inón máj kichiwa yej yekti.

39 Siwa' yej namiktito', ipan la ley kenkuá' ilpito' miej iwéj ónogo'; e' siga iwewejoj miki, inón siwa' wel monamiktiá iwán san a' kinekis, yej makicredojo to Dios.

40 E' inón máj ye'onos siga ayo' monamiktiá. Ijkón nej nikijtowa, iwán nej nikijtowa iga no nikpiá iyEspíritoj Dios.

8

Tákual yej mochiwa iga idolojmej

1 Inán nia nimitzijlijtij iga tákual yej mochiwa iga yolkamej yej kimiktialiáj idolojmej; melá' iga inin nochi tikmatij, e' kuá' se kimati tejté, wel iga inón moweyimati. E' iga matikchokilikan toknimej, máj timopalewiáj ipan iyojwi toTeko.

2 Siga agaj momachiliá iga kimati tejté, inón nité aya kimela'mati.

3 E' siga agaj kichokiliá Dios, Dios kixmati yéj.

4 E', iga tákual yej kichijkej iga yolkamej yej kimiktilíkejpa idolojmej, tikmatij iga idolo ayá' isato', iwán ono' sesan Dios, ateyi se'.

5 Sekin kijtowaj iga ono' yej kijliáj diosmej ipan cielo iwán ipan tajli. Malej iga maono mia' yej kijliajpa idiosmej iwán itekomej,

6 iga tejemej ateyi se', ono' sesan Dios, yej tóTajpa, yej kichij nochi yej ono', iwán tejemej tonokej iga yéj. Ono' sesan toTeko yej itoká' Jesucristo, iga yéj ono' nochi, este tejemej no techij.

7 E' ayá' nochi kimatij inin. Sekin yej inán kitokaj Dios, kitekiweyimatiytiayaj idolojmej, kikuajo' tákual yej mochiwa iga inakayo yolkamej yej kimiktialiáj idolojmej, iga akimatij katiapa yekti iwán katiapa yej ayekti iwán momachiliáj iga ayompa kichiwaj kuá' kikuaj.

⁸ Iga san yej tikuj, ayá' kichíwa iga wel tikná'techowaj Dios. Ayá' máj tiye'onoskej iga tikuj, niga ayo' tiye'onoskej siga ayá' tikuj.

⁹ Inán iga amejemen ankimatij iga wel ankikuj nochi, xiye'nemikan iga amo ankichiwaltiskej yej ayekti amokniwan yej aya táwel kentenderowaj inimpa, iga aya motawelconfiarowaj ipan Dios.

¹⁰ Ta' xikaki, siga tej yej tikmátiya inimpa, timotaliá iga tikua tákual yej chijto' iga inakayo yolkamej yej kimiktilijkej idolojmej, iwán mitzita se toknín yej aya motawelconfiarowa ipan Dios, inón toknín wel nō mixewiá iga kikua tákual yej kimiktilijkej idolojmej, malej iga keklamiki iga ayompa kichíwa iga kikua.

¹¹ Iwán iga inón tikchíwa tej yej tikmátiya, tikpojpolowa moknín yej aya kimati inímbapa; iwán Cristo nō mi' iga yéj.

¹² Iwán iga ankipojpolowaj tokniwan yej aya motawelconfiarowaj ipan Dios, ijkón nemi ankichiwaj yej ayekti iyixtaj Cristo.

¹³ Inón iga, siga notechko noknín kichíwa yej ayekti iga san yej nikua, máj yekti amo manikua naka', iga amo agaj manikpojpolo.

9

Yej kajasi iga makimakakan se yej tekipanowa iga Dios

¹ Nej wel nikchíwa ken nikneki. Nej iyapóstol Jesucristo iwán kajasi iga nō mane-itakan ken se apóstol iga nikita' Jesús yej toTeko. Ipan amejemen nesi yej nikchij iga annetajtolkuikej kuá' nimitzpowilijkej itájtōl toTeko.

² Anka sekin ayá' ne-itaj ken iyapóstol Dios, e' amejemen kajasi iga ijkón xine-itakan; iga amejemen ankitokaj iyojwi toTeko, ompa nesi notekipánōl iga nej iyapóstol Dios.

³ Ijkín nikijliá inomej yej nepopowaj:

⁴ Nej kajasi iga manemakakan tákual iwán yej nikoniá,

⁵ iwán nej kajasi iga manikpiá nosiwa' yej kicredojo' Dios iga mayawi nowan kan nipaxaloti, ijkón ken kichiwaj sekin iyapostolejmej Dios, iwán iyiknimej toTeko, iwán Pedro.

⁶ ¿Ix amejemen ankijtowaj iga Bernabé iwán nej, nejémensan nokta yej awel nikajtewaj námōl tekipánōl iga manikpowakan petz itájtōl Dios?

⁷ ¿A'yéj ono' iga soldado iwán iga itomín kikowa itákual? ¿A'yéj kitōka uva iwán ayá' kikua itakilka? ¿A'yéj kicuidarowa borregoymej iwán ayá' koniá chichiwala' yej kikixtiliá borregoymej?

⁸ Iwán amo ankijoskej iga inín neisan nemi nikijtowa, iga iley Moisés nō ijkón kijtowa.

⁹ Ijkín ijkuilijto' ipan iley Moisés: “Amo xikten-bosalti toro iga amo matakua kuá' nemi tekipanowa iga kitataksa trigo kuá' nemi koya.” Dios inín kijtoj ayéj iga petz kejlanto' tōrojmej,

¹⁰ sino que kijtoj iga matimixkujikan. Inín ley mo-ijkuijloj iga matiye'onokan; ijkón ken yej ki-aradowa tajli iwán yej kitataksa trigo iga koya, kimatij iga motaniliskej tejté kuá' támisya itekipánōl.

¹¹ Iwán siga nejemen niktōkkej itájtōl toTeko ipan amoalmajmej, ¿ix awel achi xinemakakan yej nepolowaj, iga ken kuá' achi manitapixkakan?

¹² Siga sekin ankimakaj yej mitztajtaniáj, nejemen máj kajasi iga xinemakakan.

E' nejemen malej iga kajasi manimitztajtaniłikan, e' ayí' nimitztajtaniłijkej nité. Majwa' nikijyowiáj kuá' ateyi yej moneki, iga amo nité makitzakuili iga mopowa itájtōl Cristo.

¹³ Amejemen ankimatija iga yej tekipanowa weyitiopan,* ompa takuj. Ken

* **9:13 9:13** Xikita glosario “Weyitiopan”.

tikijtowaj, yej kimiktiáj yolkamej ipan altar† iga kimakaj Dios iga ofrenda, kikuj inakayo inomej yolkamej.

¹⁴ Ijkonsan nō, toTēko kijtoj iga yej kipowaj itájtōl Jesucristo, ipan inōn tekipánōl matakuaḱan.

¹⁵ E' nej ayí' niktajtan tejté iga nikpowa itájtōl Dios, nimitzijkuilowiliáj inín ayéj iga xine-ixtawakan. ¡Máj yeḱti manimiki que agaj manēkawalti ken nikchijto'!

¹⁶ E' nej ayéj iga nimoweyimati iga nikpowa ye'noticiaj yej tamaḱawia, iga inōn nokta neḱitankej. ¡Lástima iga nej siga ayá' nikpowa ye'noticiaj!

¹⁷ Inōn iga, siga nikchiwa iga nikyolmaka, nia nimotañilīti tejté; e' siga nikpowa iga san neḱekimakaj, málejsan nokta Dios nemá' inín notekipánōl.

¹⁸ ¿Te nimotañilīá? Pues nimotañilīá iga nipaki kuá' nikpowa itájtōl Dios iwán ayá' nicobrārowa nité, malej kajasi manitakua ipan inōn tekipánōl.

¹⁹ Malej iga nej ayagaj katka iyesclāvoj, e' nimochij ken kuá' iyesclāvoj inochi iga manikpalēwi máj tokniwan iga makitokakan Cristo.

²⁰ Kuá' nono' iwán judiyojmej nimochiwa ken nō nijudiyoj, iga wel manikyolyamaḱa yejemej; ken tikijtowaj, yej kichijtokej ken tatekimaka iley Moisés, nej nō nikchiwa ken yej kichiwa ken tatekimaka la ley iga manikyolyamaḱan yejemej, malej iga la ley ayá' nemandarowa.

²¹ Iwán iga manikpalēwi yej ayá' kixmatij ken tatekimaka iley Moisés, nō nimochiwa ken yejemej, malej iga iley Dios nemandarowa, puej nej nemandarowa iley Cristo.

²² Kuá' nono' iwán yej aya táwel moconfiarowaj ipan Dios, nimochiwa nō ken yejemej, iga wel nō manikpalēwikān iga mamosalvarōkan. Ken tikijtowaj, nej nimochiwa ken sejsé de inomej, iga wel manikmaḱawī sekin.

²³ Nochi inín nikchiwa iga mamoiḱxmati itájtōl Dios yej tasalvarowa, iga wel nō manikita yej yeḱti ken kijtowa inín ye'noticiaj.

²⁴ Amejemen ankimatij iga kaḱan motalōlo nochi motalowaj, e' sésanwa' in yej kitaniá. Ijkōn nō amejemen, ximotalōkan iga nō xiktānikān yej Dios temaka.

²⁵ Nochi yej momachtiáj iga motalōskej, kikajtewaj nochi yej wel kichiwiliáj yej ayēḱti. Iwán yejemej kichiwaj inōn iga san makitañikān se corona‡ yej chijto' iga iyiswayomej laurel, yej nimanín palāni; e' tejemen tiawij tiktañitij yej ayí' nokta tamis.

²⁶ Iwán nej ayá' san nimonamōltalowa; ayá' nitamaga ken inōn yej san tanañamōlmaga.

²⁷ Majwa', nikiknochiwa nocuerpoj iwán niktekimaka iga makichiwa ken nej nikneki, iga amo santá' nikawis mal iyixtaj Dios, kuá'pa nej nikmachtij sekin ken iga mamocfiaro ipan toTēko.

10

Tanōḱtalo iga amo matikweyimatiltikān idolo

¹ Nokniwan, nikneki xikmatikān iga to-ikyapatajwan yayaj inochin itampa se mixti, iwán inochin kipatilijkej Tata'lamar.

² Iwán iga inochin senemiáj itampa mixti, iwán iga sempanojkej ipan lamar, ken kuá' mosenbautizarojkej iga makisentokakan Moisés.

³ Iwán inochin kikuayaj tākual yej Dios kimakayaj,

⁴ iwán inochin koniayaj a'ti yej Dios kimakayaj. Iga inochin koniayaj a'ti yej kisaya ipan inōn weyite'ti yej yaya iwamej. Iwán inōnwa' weyite'ti, Cristo.

⁵ E' mia' israelitajmej akichijkej ken Dios kineki, iwán inōn iga mikikej ipan desierto.

† 9:13 9:13 Xikita glosario "Altar". ‡ 9:25 9:25 Xikita glosario "Corona".

⁶ Inochi inón mochiy iga matimixkuītikan, iga amo matikchiwakan yej ayēkti ken yejemen kichijkej.

⁷ Inón iga amejemen amo xikweyimatikan idolojmej, ken sekin de yejemen kichijkej. Kijtowa kan ijkuilijto' itájtōl Dios: “Yejemen motalkej iga takuaj iwán atij, iwán mijtotijkej.”*

⁸ Amo matimotekakan wan yej ayá' iwán tinamiktitokej ken sekin de yejemen kichijkej iwán veintitrés mil mikikej ipansan se día.

⁹ Amo matikyokachiwakan yej ayēkti kansan matikitakan ke' te-ijyowiá toTēko, ken sekin de yejemen kichijkej, iwán mikikej iga kowa' kitajtankuajkej.

¹⁰ Niga xikpopowakan Dios, ken sekin de yejemen kipopojkej, iwán ipan cielo walaj se ángel yej tamiktiá iwán inochin kimijmiktijkej.

¹¹ Nochi inin yej mochiy iwán to-ikyapatajwan iwán mo-ijkuiloj, iga ompa matimixkuītikan tejemej yej inán tonokej kuá' ayo' wejka wī' toTēko.

¹² Inón iga yej momachiliá iga ye'nemi, mamocuidaro iga amo mawetzi.

¹³ Amejemej ampanowaj ipan inompasan prueba ken sekin kimachiliáj. Iwán wel anmoconfiarowaj ipan Dios, yéj ayá' kineki iga xikpiakan prueba yej ayá' wel ankiyowiáj. Majwa' Dios mitzpalewiskej iga wel xikisakan ipan prueba.

¹⁴ Inón iga nokniwan, ni alín amo xikejlamikikan iga xikweyimatiltikan idolojmej.

¹⁵ Nimitzijliáj inin iga ankimatij te nemi nimitzijliáj, iwán amejemen wel ankitaj siga yej nikijtowa ómpaya o ayá'.

¹⁶ Kuá' tikoniáj vino ipan vaso iwán tikmakaj gracias Dios iga Cristo kitoyaj iyesyoy iga tejemen, tisen-onokej wan Cristo. Iwán kuá' tiksenkuaj pan yej tiktatajkolowaj, timochiwaj sesan ipan icuerpoj Cristo.†

¹⁷ Malej iga timiakejmej, tonochin tikuaaj inonsan pan, inón iga timochiwaj ken sesan cuerpo.

¹⁸ Ta' ximixkuītikan ipan país de Israel: yej kikuaj inakayo yolkamej yej kimiktiáj ipan altar iga iyofrendaj Dios, kenkuá' kisenkuaj wan Dios.

¹⁹ Inin nikijtowa, ayéj iga ídolo kipiá poder niga inakayo yolka' yej kimiktialiáj idolojmej mochiwa majya sej que námōl naka'.

²⁰ Nimitzijliájwa' iga kuá' yej ayá' kixmatij Dios kimiktialiáj yolka' se ídolo, inonwa' kimiktialiáj malespíritojmej, ayéj Dios; iwán nej ayá' nikneki iga amejemen xitokakan malespíritojmej.

²¹ Siga antakuaj iwán amatij kan kilwichiwiliáj malespíritojmej, akajasi iga no xitakuakan iwán xatikan kan kejlamikij iga mi' toTēko Jesucristo iga tejemen.‡

²² ¿Ix tiknekij matikuejkuesokan toTēko iga se' tikweyimatiltiáj? ¿Ix tejemen máj titajpalejkej que yéj?

Xikchiwakan inewi iga mamoweyimati Dios

²³ Ijkonya ken mojtowa, iga se wel kichiwa yej kineki, e' ayá' nochi teyē'chiwa. Kena, se wel kichiwa yej kineki, e' ayá' nochi tepalewiá iga tiktokaj toTēko.

²⁴ Matikpalewikān sekin, amo tejémensan matimopalewikān.

²⁵ Amejemen xikuakan de inochi yej monamaka kan monamaka naka', niga xitatajtaničan iga amo xikejlanokan siga yekti o ayēkti iga mokua.

²⁶ Iga nochi tajli iwán nochi yej ono' ipan, itatki toTēko.

²⁷ Siga agaj yej ayá' kicredojo' Dios mitzijliáj iga xitakuati íwan, iwán amejemen anyajnekij, xikuakan nochi yej mitzmakaskej, niga xitatajtaničan iga amo xikejlanokan siga yekti o ayēkti.

²⁸ E' siga agaj mitzijliáj: “Inin animāl kimiktijkej idolojmej”, inón amo xikuakan, iga amo xikyolmiktikan yej kijtoj, iga yéj kimatito' iga ayēkti.

* 10:7 10:7 Ex 32:19 † 10:16 10:16 Xikita glosario “Santa Cena”. ‡ 10:21 10:21 Xikita glosario “Santa Cena”.

29 Nemi nitajtowa ken kejlanto' se', ayéj ken tej tikejlanto'.

E' agaj wel tatajtani: “¿Te iga se' mane-ijli iga ayompa nikchiwa kuá' nej nikye'ita?”

30 Siga nikmaka gracias Dios iga yej nikua, ¿te iga nepopowaj iga nikua?

31 Puej siga antakuaj o amaťij o ankichiwaj tejté iteki, xikchiwakan nochi iga mamoweyimatilti Dios.

32 Amo xikchiwakan tejté iga agaj mamopojpolo: niga judiyojmej, niga yej ayéj judiyojmej, niga yej kitokaj Dios.

33 Nej nochi yej nikchiwa, nikchiwa iga nochi makiye'ita, ayéj iga nej mani-moye'chiwa, sino que iga mia' mamomanawikan.

11

1 Amejemen ximixkuťikan ipan nej, ken nej no nimixkuťia ipan Cristo.

Ken iga mochiwa kuá' monechkolo tiopan

2 Nokniwan, pox yeťti ankichiwaj iga nochipa aneejlamikij iwán iga nemi ankichiwaj inochi kensan nimitznextilijkej.

3 E' nikneki xikmatikan iga Cristo tzontekon iga nochi taga', iwán taga' tzontekon iga siwa', iwán Dios tzontekon iga Cristo.

4 Siga kan moweyimatiltia Dios, se taga' mokuatzakua kuá' nemi tajtowa iwán Dios o kuá' kipowa yej Dios kitajtolmaka, inón kalimpamati Cristo.

5 E' siga se siwa' ayá' mokuatzakua kuá' tatapowa iwán Dios o kuá' nemi kipowa yej Dios kitajtolmaka, inón kalimpamati itzontekon; inón ken tikita motzonkixtij.

6 Siga se siwa' ayá' mokuatzakua, máj yéťtiwa' mamotzonkixti. E' siga pinawa iga motzonkixtia, puej mamokuatzakuawa'.

7 Taga' amo mamokuatzakua, iga Dios kichij taga' kensan yéj, iga makiweyimatilti Dios. E' siwa' mochij iga makiweyimati taga'.

8 Kuá' Dios kichij taga', ayá' kikixtij ipan siwa', sino que siwa' kisa' ipan taga'.

9 Siwa' mochij iga taga', ayéj taga' mochij iga siwa'.

10 Inón iga siwa' mamokuatzakua iga manesi iga ipan yéj mandarowa taga', iwán iga angelejmej makiye'itakan.

11 E' iga tejemej yej tiktokaj Cristo, awel ono taga' siga ateyi siwa', siga ateyi siwa', ateyi taga'.

12 Porque ijkón ken achto siwa' kisa' ipan se taga', ijkonsan nochi taga' nacerowa ipan siwa', e' Dios in yej kichij nochi.

13 Amejemen xikijtokan siga yeťti siwa' makitenewi Dios ikuapetzkan.

14 Tejemensan timomachiliaj iga se taga' ayá' kajasi makiwejweyalti itzónkal,

15 e' siwa' kajasi iga makiwejweyalti itzónkal, iga inón itzónkal kipiá nokta iga makuatzakto.

16 Siga agaj akiye'ita yej nij nikijtoj, makimati que ni nejemej, niga yej kitokaj iyojwi Dios akixmatij se'pa ken niktekichiwaj.

Ayompa kichiwaj kuá' monechkowaj

17 E' iga inín nimitzijkuilowiliaj, awel nimitzye'ijliaj iga nikmati kuá' an-monechkowaj, ayá' anmoye'chiwaj.

18 Ne-ijliaj iga kuá' anmonechkowaj tiopan iga ankiweyimatiltiaj Dios, anmoyoyokatiáj; iwán anka melá' iga ijkón ankichijtokej.

19 Pues anka yeťti iga ximoyoyokatikan iga manesi katiapa yej kimela'credojto' Dios.

20 Kuá' anmonechkowaj iga ankichiwaj Santa Cena,* ayá' ankichiwaj ken kineki toTeko.

* 11:20 11:20 Xikita glosario “Santa Cena”.

21 Porque kua' antakuaj, sejsepa machtowia iga kikua itakual; miej sekin mayantikawij, iwán sekin este tajtawanaj.

22 ¿Ix ayá' anchanejkej iga ompa xitakuakan iwán xatikan? Iwán ijkón ankalimpamatij yej kitokaj iyojwi Dios, iwán ankichiwaj iga mopinajtiáj yej akipiáj nité. ¿Te nimitzijliskej? ¿Ix manimitzye'ijlikan? Iga ijkón ankichiwaj, jawel nimitzye'ijliáj!

Ken iga mamochiwa la Santa Cena yej teejlantiá iga migui' toTeko

23 Inín yej nemi nimitznextiliáj, toTeko nenextilij: inón yówal kua' Jesús aya kikitziáj, kikui' pan iwán kimá' gracias Dios.

24 Kua' támi'ya kimá' gracias Dios, kitatajkoloj, iwán kijtoj: “Xikuakan inín; ininwa' nocuerpoj yej motatajkolowa iga amejemen. Xiktekikuakan inín iga amo xine-elkawan.”

25 Kua' tami' takuajkej, kikui' vaso yej kipiá vino, iwán kijtoj: “Inín vaso kijtojneki iga nikchiwa iga noesyó nuevo pacto wan Dios. Nochipa kua' ankoniskej, nochipa xineejlantokan.”

26 Inón iga nochipa kua' ankikuaskej inimpa pan, iwán xikonikan inimpa vino, antanextilijtoskej iga migui' toTeko, este que yéj mawiki.

27 Inón iga yej kikua pan o koniá vino yej teejlantiá iga mi' toTeko, e' aya'pa kimajmawiliá Dios, kichíwa yej ayekti iga kalimpamati icuerpoj iwán iyesyó Jesús.

28 Inón iga sejsé mamomachili siga ayá' kichijto' yej ayekti, miej aya kikua pan iwán aya koniá vino.

29 Dios yawi kicastigaroti agaj yej kikua pan wan koniá vino, siga akimajmawiliá Dios iga inonwa' pan kijtojneki icuerpoj toTeko.

30 Inón iga mia' de amejemen anwetitokej iwán ankuetantokej, iwán no sekin mikikeja.

31 E' siga achto matimomachilikan ken iga tinemij, toTeko ayá' wel tecastigaroj.

32 E' siga toTeko kita iga ayompa tinemij, tecastigarowa, iga matimokajkawan ken tikchijtokej, iga keman amo matecastigarokan iwán inomej yej ayá' kixmatij Dios.

33 Inón iga nokniwan, kua' anmonechkowaj iga ankichiwaj la santa cena, ximochácano'.

34 Siga agaj mayana, matakua ichan, iga Dios amo mamitzcastigarokan iga ayompa ankichiwaj kua' anmonechkowaj. Kua' nasis, niao' nimitzijlitij kén anyawij ankichiwatij yej aya ankimatij.

12

IyEspíritoj Dios tepalewiá sejsé de tejemej

1 Nokniwan nikneki xikmatikan yej aya ankimatij yej iyEspíritoj Dios temaka, yej sejsé de tejemej wel tikchiwaj.

2 Amejemen ankimatij iga kua' aya ankređojtoyaj Dios, mitzchiwaltiyaj iga xikweyimatilitikan idolojmej yej niga wel tajtowaj.

3 Inón iga inán xikmatikan iga yej kimalijliá Jesús, ayá' nemi kitajtolmaka iyEspíritoj Dios. Iwán ayagaj wel kijtowa: “Jesús noTeko” siga ayá' nemi tajtowa iga iyEspíritoj Dios.

4 Ono' sese'pa yej se wel kichíwa iga tekipanowa iga Dios, e' inonsan iyEspíritoj Dios yej tamaka.

5 Ono' sese'pa iga titekipanowaj iga Dios, e' inonsan toTeko yej tiktokaj.

6 Ono' sese'pa yej wel tikchiwaj, e' inonsan Dios yej tekipanowa ipan nochi tejemej.

7 Sejsé de tejemen Dios temachililitiá iyEspíritoj, iga matikpalewikan nochi yej kicredowaj.

⁸ IyEspíritoj Dios kichíwa iga sekin wel makimatikan te makijtokan yej melá' nokta, iwán sekin iga inonsan Espíritu wel kipaléwiá iga se' makentendero yej Dios tanextiliá.

⁹ Sekin iga iyEspíritoj Dios wel moconfiarowaj poxsan ipan Cristo, sekin sej iga inonsan Espíritu kichíwa iga wel mataachitiatikan.

¹⁰ Sekin sej wel kichíwaj milagrojmej, iwán sekin wel kijtowaj yej Diospa kimakaj iga makijtokan. Sekin sej wel kimatij katiapa yej iyEspíritoj Dios iwán katiapa yej namolespíritoj. Ipan sekin sej Dios kichíwa iga wel matajtokan ipan sese'pa tájtól, iwán sekin sej wel kichíwa iga wel makijtokan yej kijtojkej ipan sese'pa tájtól.

¹¹ E' nochi inín kichíwasan iyEspíritoj Dios yej tamajmaka sese'pa yej wel se kichíwa, kensan yéj kineki.

Tonochin tonokej ipan sesan cuerpo

¹² Ijkón ken tocueroj sesan iwán kipiá mia' miembro, e' nochi inomej miembro malej iga mia', mochiwa sesan ipan se cuerpo, ijkonsan no Cristo.

¹³ Nochi tejemej, judiyojmej o yej ayéj, esclavojmej o yej ayéj, kuá' timobautizarojkej timochijkej ken sesan cuerpo ipan sesan Espíritu, iwán tonochin Dios temá' inonsan Espíritu.

¹⁴ Se cuerpo ayá' sesan miembro kipiá, sino que kipiá mia'.

¹⁵ Siga ikxi katka makijto: “Nej ayéj nimayi', inón iga nej ayéj de inón cuerpo”, iwán nochi tikmatij iga inón ayá' kikajtéwasya iga saljitos ipan inón cuerpo.

¹⁶ Iwán siga nakas makijto: “Nej ayéj niixti inón iga nej ayéj de inón cuerpo”, malej ijkón ayá' kikajtéwasya iga saljitos ipan inón cuerpo.

¹⁷ Siga noyan ipan tocueroj maono petz ixti, ¿kén titakakisej? Siga tonoyan maono nakas, ¿kén tita-ijnekuiskej?

¹⁸ E' Dios kitajlij sese'pa miembro ken yéj kine' iga mamochíwa se cuerpo.

¹⁹ Awel maono cuerpo siga akipiá mia' miembro.

²⁰ Malej iga tikpiáj mia' tomiembroj, e' sésanwa' in tocueroj.

²¹ Ixti awel kijliá mayi': “Ayá' nikneki xinepaléwi iga nochi wel nikchíwa noselti”; niga no tzontekon awel kijliá ikximej: “Ayá' nikneki xinepaléwi iga nochi wel nikchíwa noselti.”

²² Majwa' inomej imiembroj tocueroj yej máj ayá' tajpalej, máj moneki.

²³ Iwán tomiembroj yej ayá' máj kajasi iga mamó-ita, inón yej máj motzakua iga tzótzol. Iwán tomiembroj yej ayá' tiknekij manesi, inón yej máj moye'tzakua.

²⁴ Tomiembroj yej máj tiknextiáj, inón yej ayá' máj tiktzakuj. Ijkón Dios kichij iga tomiembroj yej ayá' máj moye'ita, inón yej máj moneki,

²⁵ iga amo mayojoyokatito ipan tocueroj, sino que sejsé tomiembroj mamosepan-itakan wan se'.

²⁶ Siga kanaj ipan tocueroj kualo, tonoyan tikmachiliáj iga kualo; wan siga kanaj ipan tocueroj yekti kimachiliá, yekti tikmachiliáj tonoyan.

²⁷ Pues amejemen icueroj Cristo, iwán amejemen sejsé mochiwa se imiembroj icueroj Cristo.

²⁸ Ijkón Dios kimajmá' itekipanolmej sejsé tokniwan yej kitokaj Cristo: achto apostolejmej; ono' yej kitajtolmaka Dios; de ompa kitoka yej tamachtiáj; de ompa yej kichíwaj milagro, de ompa yej taachitiatíáj, yej tapaléwiáj, yej tanextiliáj te mamochíwa iwán yej tajtowaj ipan se'pa tájtól.

²⁹ ¿Ix inochin apostolejmej? ¿Ix inochin kijtowaj tájtól yej Diospa kimakaj? ¿Ix inochin tamachtiáj? ¿Ix inochin kichíwaj milagro?

³⁰ ¿Ix inochin wel kachitiatíáj yej wetitokej? ¿Ix inochin wel tajtowaj ipan se'pa tájtól? ¿Ix inochin wel kijtowaj te kijtojneki yej mo-ijtoj ipan se'pa tájtól? Ayá'.

³¹ E' amejemen xiktajtaniłikan Dios iga mamitzwelitaltikan iga xikchiwakan tejté yej pox yekti. E' nej nia nimitznextilitij se ojti yej majya sej yekti.

13

Matiknekikan toknimej

¹ Siga nej katka manitajto ipan mia' tájtól ken tajtowaj tajtaga' iwán ken tajtowaj angelejmej, e' ayá' nikneki noknín, nimochiwa ken wewé' yej san petznawati o campana yej san petztzilini.

² Siga nikijtowa tájtól yej Dios nemaka iga manikijto iwán manikmati yej Diossan kimati, iwán manikmati nochi yej taga' tamachtiá, wan pox nimoconfiarowa ipan Dios este wel nikena tepeyoj kan onokej, e' ayá' nikneki noknimej, nej ayéj te noteki.

³ Siga nitamajmaka nochi yej nikpiá, iwán siga nimomaka iga manetatikan, e' ayá' nikneki noknín, iga inón nikchiwa ni alín ayá' nepalewiá.

⁴ Yej kichokiliá iyiknín, ayá' nimanín kuesiwi; pox te-ijiknín, ayá' ta-ixita iwán ayá' moweyimati.

⁵ Ayá' kuajkuantas kijtowa iwán ayá' kineki tejté inochi iga san yéj; ayá' kuesiwi niga ayá' inonya keejlanto' kuá' tejté kichiwiliáj.

⁶ Ayá' pa'ki kuá' mochiwa yej ayekti, petz kipakiliasan yej mela'ciertoj.

⁷ Yej te-ijiknín, ayá' mosemaka iga moconfiarowa ipan Dios, nochi kimati iga Dios kipalewij, iwán siga kikuejkuesowaj, ayá' kuesiwi.

⁸ Yej te-ijiknín ayá' tami iga kichokiliá iyiknín. Yawi asiti kuá' Dios ayo' agaj kimakas tájtól iga makijto, niga tajtoloj ipan se'pa tájtól, nochi yej momati moelkawas.

⁹ Inán aya nochi tikmatij, iwán aya nochi tikpowaj yej Dios tetajtolmaka;

¹⁰ e' kuá' nochi tikmatischej, inón yej inán aya nochi tikmatij, yawi tamiti.

¹¹ Kuá' aya niyolej, nitajtowaya iwán nitajlamikiá ken yej aya yolej; e' kuá' niyolasi', nikajtej nochi yej nikchiwaya kuá' aya niyolej.

¹² Ijkonsan no inán tejemen ayá' tiktawelixmatij Dios; ken tikita itónal yej ayá' tawelnesi ipan teska'; e' íkuá' tikmela'ixmatischej. Inán kakánajsan tikmatij, íkuá' sí nia nikmela'ixmatiti in Dios, ijkón ken yéj nokta ne-ixmati.

¹³ Inán ono' eyi yej matikchiwakan; matimoconfiarokan ipan toTeko, matikchixtokan iga toTeko kichiwawas ken kijtoj iwán matikchokilikan toknín, inimej ayá' tami, e' de inón eyi, yej máj importante, matikchokilikan toknín.

14

Yej tajtowa sé'bapa tájtól yej ayá' moentenderowa

¹ Nochipa ximochokilikan, iwán xiktajtaniłikan iyEspíritoj Dios iga mamitzmakakan sejsé de amejemen yej wel ankichiwaj, e' máj yekti katka iga xikijtokan yej Dios mitztajtolmakaj.

² Puej yej tajtowa ipan sé'bapa tájtól, tajtowa wan Dios, ayéj wan toknimej, iwán ayagaj kentenderowa. Yej yéj kijtowa, kijtowa yej iyEspíritoj Dios kijliá, e' inón ayagaj kimati.

³ E' yej kipowa yej Dios kitajtolmaka, inón kipowiliá sekin iga máj mamocconfiarokan ipan Dios, kinonotzaj iwán kiyolchikawaj.

⁴ Yej tajtowa ipan se'pa tájtól yej ayá' moentenderowa, iséltisan mopalewiá iga máj mamocconfiaro ipan Dios, e' yej kipowa yej Dios kitajtolmaka, inón sí kipalewiá nochi yej kitokaj Dios.

⁵ Nej niknekiá iga amonochin xitajtokan ipan se'pa tájtól yej ayá' ankentenderowaj; e' yej máj nikneki iga wel xikijtokan yej Dios mitztajtolmakaj; máj yekti iga inín xikchiwakan que iga xitajtokan ipan se'pa tájtól, inín no yekti katka, e' siga agaj

makijto te kijtojneki yej ankijtowaj. Ijkon yej kitokaj Cristo, maj mamocofiarokan ipan.

⁶ Siga kuã' nimitzpaxalowiliãj nimitznõtzej ipan se'pa tájtøl yej ayã' moentenderowa, ni alin ayã' nimitzpalewiãj. Wel nimitzpalewiãj siga manimitzizlikan tejté yej Dios nenextilij, o manimitznextilikan tejté yej aya ankimatij, o manimitzizlikan tejté yej Dios netajtølmaka o manimitzmachtikan, inon sí mitzpalewiãj.

⁷ Matimixkuítikan ipan tejté yej iga toçarølo, ken aka o arpa;* siga monanamølpitza o siga monanamøltzotzona ayã' moye'kaki inawatilka.

⁸ Iwãn kan momijmiktilo, siga tapítzal ayã' ye'nawati, soldadojmej ayã' moketzaj iga yawij tamijmiktij.

⁹ Ijkonsan no mochiwa wan amejemen, siga antajtowaj ipan tájtøl yej ayã' moentenderowa, ¿kén yawi momatiti te nemi ankijtowaj? ¡Ijkon kenkuã' san antabojbobolozaj!

¹⁰ Ono' mia' ken iga tajtølo ipan inin tajli, iwãn nochi yej tajtowaj kimatij te nemi kijtowaj.

¹¹ E' siga anikaki te nemi kijtowa ipan itájtøl kuã' nemi nenõtza, iga ijkon iyixtaj inon toknin nimochiwa ken wejkachanej wan iga nej no inon toknin mochiwa ken wejkachanej.

¹² Inon iga siga amejemen pox ankiyølmakaj iga xikpiakan yej iyEspíritoj Dios temaka, yej sejsé de amejemen wel ankichiwaj, xikpiasnekikan yej wel kipalewiãj yej kitokaj Dios.

¹³ Inon iga yej tajtowa ipan tájtøl yej akixmati, makitajtanili Dios iga makipalewi iga wel makijto te kijtojneki inon tájtøl.

¹⁴ E' siga niktewewiã Dios ipan tájtøl yej anikixmati, melã' iga nemi niktewewiã Dios ipansan noespíritoj, e' ayã' niktenderowa te nemi nikijtowa.

¹⁵ ¿Tetaj nikchibas? Manitajto wan Dios iga noespíritoj, e' no manikmati te nemi nikijtowa. Manitakuika no iga noespíritoj, e' no manikmati te nemi nikuika.

¹⁶ E' siga tikweyimatiltijto' Dios ipansan moespíritoj, toknin† yej takakto' awal kijtowa "ijkonyawa" kan nemi titajtowa wan Dios iga tikmaka gracias ipan se'pa tájtøl, iga ayã' kentenderowa.

¹⁷ Anka ómpaya ken tej nemi tikweyimatiltiã Dios iga tikmaka gracias, e' se' ayã' tikpalewiã iga maj mamocofiaro ipan Dios.

¹⁸ Nikmaka gracias Dios iga wel nitajtowa ipan se'pa tájtøl maj sej que amejemen;

¹⁹ e' kan monechkowaj tokniwan anka yekti manikjtosan cinco tájtøl yej wel mamoadmíradokan yej ayã' kicredowaj Dios, ayéj iga yej kicredojokeja.

²⁰ Nokniwan, ximochiwakan ken ankøkonemey iga yejemey aya kichiwaj yej ayekti, e' amo xitajlamikikan ken yej aya yølej. Xiye'tajlantokan ken yej yøleja yej kimatiya te kichiwa.

²¹ Kijtowa kan ijkuilijto' la ley: "Nia niknotzati nogentej de Israel ipan se'pa tajtølmej, nikchibas iga mitznøtzaskej yej de se' país, e' malej ijkon ayã' netajtølkuiskej, kijtowa toTeko."

²² Yej tajtowa ipan se'pa tajtølmej yej ayã' moentenderowa, inon kichiwa iga mamadmíradokan yej ayã' kicredowaj Dios, ayéj iga yej kicredojokeja.

²³ Siga nochi yej kitokaj Dios monechkowaj sékansan, iwãn nochi tajtowaj ipan se'pa tájtøl yej ayã' moentenderowa iwãn kalakij sekin yej ayã' mitzixmatij o ayã' kicredojokej Dios, ¿ix ayã' an kijtoskej iga anlokojtiãkeja?

²⁴ E' siga se yej aya kicredojo' Dios kalakiti kuã' nemi ankijtowaj yej Dios mitztajtølmakaj, iga inon kikakis, yawi mokuítiti iga kichijto' yej ayekti.

* 14:7 14:7 Xikita glosario "Arpa". † 14:16 14:16 Anka inin toknin, se yej akentenderowa se'pa tájtøl yej Diospa kimaka.

²⁵ Ijkón yej iyanto' ipan iyalmaj yawi kinextiti, iwán yawi motankuaketzati iga kiweyimatiltij Dios, iwán yawi kijtoti iga Dios, kena ono' iwán amejemen.

Xikchiwakan nochi ken kajasi

²⁶ Iwán inán xikakikan yej nimitzijliáj: Kuá' anmonechkowaj, sekin wel antakujkaj, sekin wel antamachtiáj, o ankijtowaj yej Dios íkuá' mitznexiliáj, o xitajtokan ipan se'pa tájtól yej ayá' moentenderowa, o xikijtokan te kijtojneki yej sekin kijtojkej ipan sé'bapa tájtól; e' nochi inón xikchiwakan iga máj ximoconfiarokan ipan Dios.

²⁷ Kuá' antajtowaj ipan se'pa tájtól yej ayá' moentenderowa, matájtosan ome o eyi, e' sejsépa matajto; iwán se de amejemen makijto te kijtojneki inón yej kijtojkej.

²⁸ Siga ateyi yej wel kijtowa te kijtojneki inómbapa tájtól, inomej amo matajtokan ipan se'pa tájtól kan anechkatokej, sino que sejsé matatapowa iwán Dios ipansan iyalmaj.

²⁹ Siga ono' yej kijtowa tájtól yej Diospa nemi kimaka, matajtokan este ome o eyi, e' kuá' se de inomej nemi tajtowa, sekin sanmatakakikan iga makitakan siga melá' iga Diospa itájtól o ayéj.

³⁰ Siga se yej ewato', Dios kimaka itájtól iga makijto, inón yej achto tajtojtoja, ómpasan matamati iga tajtowa.

³¹ Ijkón amonochin amejemen yej mitztajtolmakaj Dios, wel ankijtowaj itájtól sejsé sejsé iga amonochin ximomachtikan, iwán amonochin ximanimarokan.

³² Inomej yej Dios kimakaj tájtól iga makijtokan, yejemej kimatij te hora yawij tajtotij,

³³ iga Dios ayá' kiyé'ita kuá' nijnijiga oyowalo, sino que yéj kichíwa iga matonokan tamelá.

Matikchiwakan ken kichíwaj noyan ipan tiopamej kan monechkowaj yej kitokaj Dios,

³⁴ siwatkej amo matapojtokan kuá' nechkatolo' tiopan-ijti', ayékti iga ijkón makichiwakan, sino que makichiwakan ken tatekimaka iley Dios.

³⁵ Siga kinekij makimatikan tejté, makitajtanikan iwewejmej ichamej, iga ayá' kajasi iga siwá' matajto kuá' nechkatolo' tiopan-ijti'.

³⁶ Xikmatikan, iga ayéj amejemen yej achto ankixmatikej itájtól Dios, niga ayéj amejemensan yej mitzpowilijkej.

³⁷ Siga agaj momachiliá iga Dios kitajtolmaka, o momachiliá iga tajtowa iga iyEspíritoj Dios kipaléwiá, makimati iga yej nemi nimitzijkuilowiliáj, inonwa' netekimaka toTeko.

³⁸ E' siga ayá' kiyé'ita yej nemi nikijkuilowa, amejemen no amo xiktajtolkakikan.

³⁹ Inón iga nokniwan xikyolmakakan iga xikijtokan tájtól yej Dios mitzmakaj, iwán amo xikijtokan iga amo matajtolo ipan se'pa tájtól yej ayá' moentenderowa.

⁴⁰ E' nochi xikyé'chiwakan ken Dios kiyé'ita.

15

Ojpa-isa Cristo kan miktoya

¹ Inán nokniwan, nikneki xikejlamikikan itájtól Dios yej tasalvarowa yej nimitzpowilijkej; inín ye'noticiaj yej ankiçredoijkej iwán inán ankiçredojtókejsan.

² No iga inín itájtól Dios anmosalvarowaj, siga ankiçredojtókejsan ijkón kensan nimitzpowilijkej. Siga ay'ya, báldejsan ankiçredojkaj.

³ Achto nimitznextilijkej ye'noticiaj yej nenextilijkejsan no. Nimitzpowilijkej iga Cristo migui' iga totechko, ijkón kijtowa kan ijkulijto' itájtól Dios.

⁴ Iwán kitokakej, iwán sej ojpa-isa' kuá' asi' eyi días, ijkón kijtowa kan ijkulijto' itájtól Dios;

⁵ iwán achto kixnextilij Pedro, iwán despuéj m̄ixnextij iyixtaj doce apostolejmej.

⁶ Despuéj kixnextilij máj de quinientos tokniwán íkuá'san, iwán mia' de yejemej onókejo', e' sekin mikíkeja.

⁷ Después kixnextilij Jacobo, iwán despuéj n̄o kixnextilij nochi iyapostolejmej.

⁸ Iwán nej yej últimoja ne-ixnextilij, nej ken kuá' s̄e xolo' yej naceroj kuá' aya iyonolis.

⁹ Nej nikmachiliá yej máj ni-alimpa de inochi apóstol, iwán aneajasi iga mane-ijlikan apóstol, iga nej nicastigarowayaj yej kicredojokej Dios.

¹⁰ Inán ken iga nono', nono' iga Dios ne-iknelij, iwán ayá' báldejsan iga ne-iknelij, majwa' nitekipanoj máj que sekin apostolejmej; malej iga ayéj nej, sino que ipoder Dios yej nepalewiá.

¹¹ Ijkón, até kichij siga nej o sekin apostolejmej yej kipojkej itájtol Dios; nonochimej nikpojkej itájtol Dios yej amejemen ankicredojokej.

Ojpa-isaskej yej miktokej

¹² E' siga nimitzpowilijkej iga Cristo ojpa-isa' kan miktoya, ¿te iga sekin de amejemen kijtowaj iga ayá' ojpa-isaskej yej miktokej?

¹³ Siga ayá' ojpa-isaj yej mikij, Cristo n̄o ayá' ojpa-isa' kan miktoya.

¹⁴ Iwán siga Cristo ayá' ojpa-isa' kan miktoya, báldejsanwa' iga nikpowaj itájtol, iwán báldejsan n̄o iga anmoconfiarowaj ipan yéj.

¹⁵ Siga ijkón, nitakajkayáwajwa' ipan yej Dios kichij, iga nikijtojkej iga Dios ki-ojpa-ixitij Cristo kan miktoya. Siga ayá' ojpa-isaj yej miktokej, ayejwa' cierto iga Dios ki-ojpa-ixitij Cristo.

¹⁶ Siga yej mikij ay'ya sej ojpa-isaj, niga Cristo n̄o ayá' ojpa-isa'.

¹⁷ Iwán siga Cristo ayá' ojpa-isa', báldejsan iga anmoconfiarojokej ipan yéj, iwán áyanwa' mitzperdonarowiliáj yej ankichijkej yej ayékti.

¹⁸ Siga ijkón, yej mikíkeja iwán n̄o kicredojokej Cristo, mela'poliwíkejawa'.

¹⁹ Siga timoconfiarowaj ipan Cristo iga matepalewikan petz ipan inín vida, tejemej máj kajasi iga matelastimajmatikan que inochi gente iga ticredojokej yej ayompa.

²⁰ E' Cristo kena ojpa-isa' kan miktoya, yéj yej achto ojpa-isa' kan miktolo'.

²¹ Ijkón ken ipan s̄e taga', yej itoka' Adán, pewa' iga mikilo ipan inín tajli, n̄o ipan s̄e taga' pewa' iga ojpa-isalo.

²² Ijkón ken Adán itechko inochi gente mikij, ijkón n̄o inán nochi yej kitokaj Cristo ojpa-isaskej.

²³ E' sejsépa iga ojpa-isatiáj: Cristo yej achto ojpa-isa', iwán kuá' Cristo mawiki, ojpa-isaskej yej yéj itatki.

²⁴ Iwán tamis nochi yej ono' kuá' Cristo kitanilija nochi iyenemigojmej yej espiritojmej yej kipoxpiáj poder. Kuá' Cristo inóchiya kimandarowa, inón poder yej Cristo kipiá yawi kipanoltiliti Dios yej toTaj.

²⁵ Iwán Cristo yawi mandarototi, este que makitanili inochi iyenemigojwan, iwán inochi makitaksato;

²⁶ iwán yej últimoja iyenemigoj, yej Cristo yawi kitaniliti, inonwa' mikilis.

²⁷ Dios kitalij Cristo iga makitaksato nochi iyenemigojmej. E' kan ijkulijto' itájtol Dios kijtowa iga Cristo kitaksatos nochi, mamomati iga kuá' kijtowa "nochi", ayá' kijtowa iga Cristo n̄o kitaksato' Dios, iga Dioswa' in yej nochi kigobernarowa.

²⁸ Iwán kuá' Cristo nóchiya kitaksato' iyenemigojmej, entonces imatika Cristo yej tepiltzin, momakas iga makimandaro Dios, yej kitalij iga Cristo makitaksato nochi iyenemigojmej. Ijkón Dios nóchiya kimandaroj.

²⁹ Achi manitajto de sé'paya, sekin mobautizarowaj ipan itoka' yej miktokej, ¿te iga ijkón kichiwaj? Siga yej miktokej ayá' ojpa-isaj ¿téjastaj mobautizarowaj ipan itoka' yej miktokej?

³⁰ Iwán siga ayá' ojpa-isalo, ¿te iga nochipa nikijyowiáj yej wel nemiktiáj?

³¹ Nochipa nemiktijnekij, inón sí melá' nokniwan, kensan melá' nō iga nipaki iga ankređojtokej toTēko Jesucristo.

³² Ken tikijtowaj nej nimokítzkija iwán tekuanimej ipan altepe' Éfeso; ¿té ni-motanilij iga ijkón nikchij? Siga cierto katka iga yej mikij ay'ya ojpa-isaj, ómpayawa' yej kijtowaj, “Matitakuakan, iwán matatikan, porque kēman tiáwijsan timikitij.”

³³ Amo ximokajkawakan. Ken mojtowa: “Siga timotokaj wan yej ayá' ye'nemij, tenextiliáj yej ayēkti iwán tikajtewaj iga tikchijtokej yej yēkti.”

³⁴ Amejemen xiye'tajlamikikan iga wel xiye'nemikan iwán amo xikchiwakan yej ayēkti. Nej nikmati iga sekin de amejemen ayá' ankixmatij Dios, inín nikijtowa iga xipinawakan.

Ken iga ojpa-isaskej yej miktokej

³⁵ Anka agaj an tatajtanis: “¿Ix kén an ojpa-isaskej yej miktokej? ¿Ix kémpa an icuerpojmej kipiaskaj?”

³⁶ ¡Xeto'tajlamikilis! Kuá' motoka tejté iyol, inón palani nochi inakayo, íxwasan iyix.

³⁷ Yej motoka ayéj yej ixwáto'ya iga maojpa-ixwa, sino que iyol, wel de trigo o de se'pa iyol.

³⁸ Iwán ipan inón iyol, Dios kichíwa ken yéj kineki, iwán sejsé yawi nesiti kensan ikuayo.

³⁹ Ayá' nochi cuerpo ijkómpasan; icuerpoj gente se'pa tachá, iwán animálmej se'pa nō, iwán de totomej se'pa nō, iwán de topojmej se'pa nō.

⁴⁰ Ijkonsan nō ono' cuerpojmej yej ono' ipan cielo wan yej ono' ipan tajli; e' cuerpojmej yej onokej ipan cielo se'pa iga ye'nesij, ayéj ken yej onokej ipan tajli.

⁴¹ Tonatí' se'pa ga tawíá, la luna nō se'pa ga tawíá, sitalimej sese'pa nō iga tawíáj; iwán sejsé sitalin sese'pa iga tawíá.

⁴² Ijkonsan nō kuá' ojpa-isaskej yej miktokej. Motoka tejté yej palani, iwán ojpa-isas yej ay'ya miki.

⁴³ Motoka cuerpo yej ayá' moye'ita, iwán kuá' ojpa-isa, pox mōnsaj. Motoka yej kuetanti', iwán ojpa-isa yej tajpalej.

⁴⁴ Motoka se cuerpo yej nakayoj, e' iga ojpa-isas, se'pay; onos ken kajasi iga maono ipan cielo. Ijkón ken ono' cuerpo yej nakayoj, nō ono' cuerpo yej kajasi iga maono ipan cielo.

⁴⁵ Ijkin kijtowa kan ikuilijto' itájtōl Dios: “Yej áchtopa taga', itoka' Adán, kimakakej vida”; ono' se' Adán yej nō itoka' Cristo, yej tamaka vida iga nochipa matonokan wan Dios.

⁴⁶ E' ayá' wālj achto cuerpo yej kajasi iga maono ipan cielo, achto tikpiáj cuerpo yej nakayoj; iwán despuéj yej tikpiaskaj ipan cielo.

⁴⁷ Yej achto taga', chijto' de talpínol; iwán se' taga', yej toTēko, wālj ipan cielo.

⁴⁸ Tonochimej yej tonokej ipan tajli tikpiáj tocuerpoj ken kipiá' Adán, yej chijto' iga tajli. Nochi yej ono' ipan cielo kipiáj cuerpo ken kipiá' Cristo, yej wālj ipan cielo.

⁴⁹ Ijkón ken tonokej ken inón achto taga' yej chijto' iga tajli, ijkón nō tonoskej ken inón yej wālj ipan cielo.

⁵⁰ Nimitzijljnekij nokniwan, iga yej nakayoj iwán omiyoj awel kalakij kan reinarowa Dios; iga yej palani awel yawi ipan cielo kan onokej yej nochipa onoskej.

⁵¹ E' nikneki xikmatikan yej ayagaj kimatiá: Ayá' tonochimej timikiskej, e' nochi tiawij timochiwatij sé'paya,

⁵² nimaninsan, ken kuá' timichpaj, mopatas ken tonokej. Inín mochiwas kuá' mokakis yej último tapitzas. Nawatis tapitzal iwán yej miktokej yawij ojpa-isatij iwán ayo' mikiskej; iwán tejemej timochiwaskej sé'paya.

⁵³ Pues tonakayo yej palani, mopatas iga yej ayí' palanis, iwán tocuerpoj yej miki, mopatas iga yej ayí' mikis.

⁵⁴ Iwán kuá' tonakayo mopatas iga yej ayí' palani, iwán kuá' tocuerpoj yej miki mopatas iga ay'ya mikis, entonces íkuá'ya mochiwas ken kijtowa kan ijkuilijto': "Ay'ya agaj mikis iga Dios kitanilij yej temiktiá.

⁵⁵ Mikilis ayá' tetaniliá. Mikilis até wel techiwiliá."

⁵⁶ Yej ayompa kichijtokej kajasi iga mamikikan. Kuá' atikchiwaj ken tatekimaka la ley, tikmatij iga ayompa tinemij.

⁵⁷ E' poxsan tikmakaj gracias Dios iga yej kichij toTeko Jesucristo, ijkón mikilis ay'ya tetanilij iga Cristo mi' iga tejemen.

⁵⁸ Inón iga nokniwan, nochipa ximoconfiarojtokan, xitekipanojtokan nochipa ipan itekipánol toTeko, iga amejemen ankimatij iga inón tekipánol yej ankichiwaj ayéj báldejsan.

16

Ken iga mamonechko tomín iga makipalewikán tokniwan

¹ Iwán kuá' ankinechkoskej tomín iga tokniemej yej kitokaj toTeko, xikchiwakan kensan nikilijkej makichiwakan tokniwan yej kitokaj Dios yej onokej ipan provincia de Galacia.

² Cada domingo, sejsé de amejemen makana alín tomín según ken iga se kitaniá, iwán makento iga ijkón kuá' nasis ayá' íkuá'o' monechkojtos tomín.

³ Xiktapejpenakan sekin iga mayakan Jerusalén, makiwigakan inón tomín yej ankimakaskej tokniwan yej onokej Jerusalén. Kuá' nasis, nikmakas sejsé iyamamej yejemej iga ijkón tokniemej de Jerusalén makimatikan iga amejemen amotatitanimej.

⁴ Siga kajasis iga maniá, anka niaj nō iwamej.

Pablo kipaxalowilijneki sekin altepemej

⁵ Kuá' nipaxalojtinemis, nipanoj ipan estado de Macedonia, iwán nasisya amoaltepe' Corinto.

⁶ Anka achi nikawis iwán amejemen, o anka ompiga nikpanoltij nochi mej kuá' tasektaj, iwán wel annepalewiskej iga anneojmakaskej.

⁷ Ayá' nikneki san manimitzitzetewakan kuá' nipanoj, sino que nikneki maniwejkawa iwán amejemen siga toTeko kineki.

⁸ E' nia nikawiti nigaj Éfeso, este mapano iyilwiyo Pentecostés.*

⁹ Iga nigaj ken kuá' nekaltapowilijkeja iga mia' wel kicredowa itájtol toTeko kuá' nikpowiliáj, malej ono' mia' yej ne-ijiyaj.

¹⁰ Siga asis ompiga Timoteo, xikitakan iga mayolpakto iwán amejemen, amo te makiyolmikti iga yéj nō tekipanowa iga kipowa itájtol toTeko ken nej nikchiwa.

¹¹ Inón iga ni agaj amo makalimpamati, majwa' xikpalewikán iga maye'wiki iga mane-itaki, iga nigaj nikchixtokej iwán sekin tokniwan.

¹² Toknin Apolos nikteki'ijlij iga mamitzpaxalowilijij iwán tokniwan, e' inán aya kineki mayawi;† yátiki' kuá' welitis.

Pablo tasaludarowa

* 16:8 16:8 Xikita glosario "Pentecostés". † 16:12 16:12 O: e' inán Dios akineki mayawi; yátiki' kuá' welitis.

¹³ Xisatokan, iwán ximoconfiarojtokan ipan Cristo. Xiye'nejnemikan ipan iyojwi Dios iwán amo ximosemakakan.

¹⁴ Nochi yej ankichiwaj, xikchiwakan iga ankichokiliáj amokniwan.

¹⁵ Inán nokniwan, amejemen ankimatij iga Estéfanos ifamiliáj, yejemej achto yej kicredojkej ye'noticiaj ipan estado de Acaya, iwán kipalewiáj tokniwan yej moconfiarowaj ipan toTeko.

¹⁶ Ijkonan no nimitztajtaniliáj iga xiktajtolkakikan Estéfanos iwán nochi tokniwan yej tekipanowaj iga toTeko.

¹⁷ Nipaki iga walkej Estéfanos, Fortunato wan Acaico, yejemej nepalewijkej kan amejemen awal ankichijkej iga ayá' nigaj amonokej.

¹⁸ Yejemej neyolchikajkej, kensan amejemen no mitzyolchikajkej, inón iga yejemej kajasi iga xikye'itakan.

¹⁹ Tokniwan yej kitokaj toTeko yej onokej ipan provincia de Asia mitztitaniliáj saludos. Aquila iwán Priscila iwán inochi yej ichan monechkowaj no mitztitaniliáj saludos ipan itoka' toTeko.

²⁰ No inochi tokniwan yej de nijpa mitztitaniliáj saludos. Ximopipitzokan iga ximosaludarokan ken Dios kiye'ita.

²¹ Nej, Pablo, nimitztitaniliáj inín saludo yej nomatika nikijkuilowa.‡

²² Siga agaj ayá' kichokiliá toTeko Jesucristo, inón Dios yawi kicastigaroti. ¡Mawiki toTeko!

²³ ToTeko Jesucristo mamitzyolchikawakan.

²⁴ Amonochin amejemen nimitzchokiliáj iga tisetitokej wan Cristo Jesús. Ijkónyawa'.

‡ 16:21 16:21 Neši iga Pablo kijkuiloj inimejsan tájtól imatika, anka se tajkuilowani kijkuiloj ipan ama' nochi lo demás yej Pablo kijtojiajki.

Ómeya ama' yej kijkuiloj San Pablo iga tokniwan yej chantitokej altepe' Corinto Corintios

Pablo kijkuilowiliá yej chantitokej altepe' Corinto

¹ Nej niPablo, Dios kine' iga manimochiwa iyapóstol* Jesucristo, ken tikijtowaj se yej yéj nokta kititan. Nej iwán Timoteo nimitzijkuilowiliáj inín ama' iga amejemen yej amonokej Corinto iwán estado de Acaya yej anikredojsitokej Dios.

² Dios yej tóTajpa iwán toTeko Jesucristo mamitzyolchikajtokan iwán makichiwa iga xonokan tamelá.

Dios teyolchikawa

³ Matikweyimatiłtikan Dios yej iTaj toTeko Jesucristo, iga yéj yej teTaj nokta yej te-ikneliá iwán nochipa teyolchikajto'.

⁴ Dios teyolchikawa kua' timoknoomatij iga tejemen wel no matikyolchikawakan yej no moknoomatij, tikyolchikawaj no yejemen, ijkón kensan Dios teyolchikawa.

⁵ Siga poxsan tiksufrirowaj ijkón ken Cristo kisufriroj, ijkonsan no Cristo poxsan teyolchikawa.

⁶ Niksufrirowaj iga amejemen xiyolchikajtokan iwán iga ximosalvarokan. Siga Dios neyolchikawaj, inón iga amejemen xiyolchikajtokan iwán wel xikijyowikan kua' mitziknochiwasej ken nejemej ne-iknochiwaj.

⁷ Nimoconfiarowaj ipan amejemen, iwán nikmatij siga amejemen no ankisufrirowaj, no Dios mitzyolchikawaj.

⁸ Nokniwan, niknekij manimitzmatilıtkan iga onoya yej neyolmiktijtoyaj kua' nonoyaj ipan provincia de Asia. Nipanojkej ipan se weyi prueba yej este ay'ya wel nikijyowiyaj, iwán nikijtojkej anka niáwija nimikitij.

⁹ Nimomachiliáyaj iga yáwija nemiktij. E' inín yej nikmachilijkej, nenextilikej iga amo manimoconfiarokan ipan nejemej, sino que manimoconfiarokan ipan Dios yej ki-ojpa-ixitiá yej miktokej.

¹⁰ Dios nemanawijkej iwán nemi nemanawiáj kan nemiktijnekij, iwán nimoconfiarowaj iga nochipa nemanawiskej

¹¹ Siga amejemen ankitajtaniliáj Dios iga manepalewikan. Siga mia' oradowaj iga nejemej, mia' no yawij kimakatij gracias Dios iga kichiwa yej motajtaniliá.

Te iga Pablo ayá' yajki Corinto

¹² Nipakij iga nikmatij ipan noalmajmej ayá' nikchijkej yej ayekti iyixtaj la gente, iwán nochipa nikchijkej yej yekti amo-ixtaj, iwán inín ayéj noseltimej nikchijkej, sino que Dios nepalewijkej iwán ayí' nimitzkajkayajkej. Wel nikchijwaj ijkín ayéj iga niktokakej ken kiye'ita tajtaga', sino ken Dios ne-iknelijkej.

¹³ Ipan amamej yej nimitzijkuilowilijkej ayá' nikijkuilojkej tejté yej awel ankileerowaj iwán awel ankentenderowaj, majwa' niknekij iga xikmela'entenderokan

¹⁴ Ijkón ken ankentenderójkeja kakanaj. Ijkón kua' mawiki toTeko Jesús, amejemen ampaktoskej iga nejemen, kensan no nejemen nipaktoskej iga amejemen.

¹⁵ Iga nikmatij iga ijkón anneye'itaj, nej nikejlantoya iga achto amejemen niayaj nimitzitatij, iwán ijkón nimitzpaxalowiliayaj ome vej, iga ome vej xipakikan.

* 1:1 1:1 Xikita glosario "Apóstol".

16 Nikejlantoya nimitzpaxalowiliayaj kuə' némi-o' nia estado de Macedonia, iwán sej kuə' némiya sej niwi'. Ijkón amejemen wel annepalewiayaj iga manía Judea.

17 ¿Amejemen an ankijtowaj anka ayá' achto nikye'ejlan yej nia nikchiwati? ¿O ix ankijtowaj iga nej ken inomej yej akixmatij Dios, yej kijtowaj, "kena", malej iga ipan iyalmaj kijtojtó' iga "ayá'?"

18 Ayéj ijkón. Dios kimati iga kuə' nejemej nikijtowaj, "kena", inón nikchiwaskej.

19 Porque Cristo Jesús, yej iPiltzin Dios, yej nejemej, Silvano, Timoteo wan nej nimitzpowilijkej itájtól, ayí' kijtoj "kena" kuə' kijtojneki iga "ayá'", iwán nochipa kichiwa yej kijtowa.

20 Nochi yej Dios kijtoj iga kichiwas, Cristo kichiwa. Inón iga, kuə' tikweyimatiltiáj Dios ipan itoka' Jesucristo, tikijtowaj, "Inkónyawa".†

21 Dios kichij iga amejemen iwán nejemej matimoconfiarojtokan ipan Cristo. Iwán yéj tetapejpen

22 iwán temarcaroj iga manesi iga tejemen imela'tátkiya iwán kitalij iyEspíritoj ipan toalmaj, yej kijtojneki iga Dios yáwi-o' temakati máj.

23 E' si aya nia Corinto ken nikejlantoya, inón nikchij iga nimitzikneliáj, Dios manemikti siga nimitzkajkayawaj.

24 Ayéj iga manimitztekimakakan katiapa yej xicredokan, iga amejemen anki-credojtókeja ipan Cristo. Niáwijsan nimitzyolchikawatij iga amo ximoknomatikan.

2

1 Inón iga nikijtoj iga aya manimitzpaxalowilij iga anikneki ximoknomatikan.

2 Porque siga nimitziknomatiltiáj, ¿a'ya yéj yawi kichiwati iga maniyolpakto? Ayagaj máj, petz amejemensan.

3 Inón iga nimitzijkuilowilijkej inón se' ama' ken iga nikchij, porque ayá' niknekiá manía iga san xine-iknomatiltikan amejemen, majwa' amejemen xineyolchikawakan. Nej nikmatiaya siga nej manipaki, amonochin no ampakiskej.

4 Kuə' nimitzijkuilowilijkej inón ama', poxsan nimoyolmiktijtoya este nichokaya. Iwán nimitzijkuilowilijkej ayéj iga ximoknomatikan, sino que iga xikitakan iga poxsan nimitzchokiliáj.

Kiperdonarowaj yej kichij yej ayékti

5 E' siga agaj ne-iknomatiltij, ayejsan nej nechiwilij, amejemen no amonochin, e' ayá' poxsan; nikijtowa "ayá' poxsan" iga anikneki manikpoxjuzgaro.

6 E' achonsan ke' ankiknochijkej inón toknin ken anmotajoltijkej kuə' anmonechkojkej, ayo' máj xikiknochiwakan.

7 Inán xikperdonarokan iwán xikyolchikawakan, amo santá' poxsan moknomatis iwán menfermaroj iga poxsan moyolmiktia.

8 Inón iga nimitztajtaniliáj iga xikojpanextilikan iga ankichokiliáj inón toknin.

9 Nimitzijkuilowilijkej iga manikita siga inochi ankichiwaj ken nimitztekimakakej.

10 Siga amejemen agaj ankiperdonarowiliáj tejté, nej no nikperdonarowiliá. Iwán nikperdonarowiliá, siga kichij nokta tejté yej kinekiá mamoperdonaro, inón nikchij iga nimitzikneliáj amejemen iyixtaj Cristo,

11 ijkón Tzitzimi' ayá' yawi tetaniliti, iga tikmatij yej yéj nochipa kichiwaskineki.

Pablo moyolmiktijtoya kuə' onoya Troas

12 Kuə' nasi' ipan weyi-altepe' Troas iga manikpowa ye'noticiaj iga Cristo tasalvarowa, toTeko kichij iga wel ompa manitekipano,

13 e' nimoyolmiktijtoya iga ayá' nikasi' toknin Tito. Inón iga niknawatijtewa' tokniwan iwán niajki estado de Macedonia.

† 1:20 1:20 "Amén" kijtojneki "ijkónyawa".

Wan Cristo ti-onkısaj ipan nochi

¹⁴ E' gracias a Dios iga nochipa wel tiye'kısaj iga Cristo tepalewiá. Dios tepalewiá iga tikpowaj itájtól iga sekin makixmatikan Cristo, inón ken tikita tejté yej noyan ajwiya.

¹⁵ Iga tejemen ken tikita iyajwiyaxka incienso yej Cristo kimaka Dios, iwán kijnekuij yej momanawiskej wan yej mopoypolowaj.

¹⁶ Iga yej mopoypolowaj, inín iyajwiyaxka, machá ken yej mikto', e' iga yej momanawiáj, inón iyajwiyaxka incienso kichíwa iga se nochipa maono wan Dios. Ayagaj nokta wel kichíwa inimpa tekipánol.

¹⁷ Nejemen ayá' niknamakatinemij itájtól Dios, ken kichíwaj sekin; majwa' niknojma-ijtowaj iyixtaj Dios iga nejemen itatitanimej Dios iga nisetitokej iwán Cristo.

3

Ken iga Dios teye'ita

¹ Kuá' inín nikijtowaj, ¿ix ankikakij iga nemi nimoweyimatij noseltímejsan? Ono' yej kineki ama' yej makijto iga se ye'nemi iga maki-omemawikan, ¿ix ankinekij manimitznextilikan ama' kan netajtowiliáj o amejemen manimitztajtanelikan ken sekin kichíwaj?

² Amejemenwa' in annocartajmej, amejemen an-ijkuiljtokej ipan noalmajmej iwán nochi wel kita wan kileerowa.

³ Amejemenwa' ken icartaj Cristo yej nejemen nikijkuiljtokej, ayéj iga tinta, sino que iga iyEspíritoj Dios yej isato'; ayá' mo-ijkuiljoj ipan patachte'ti, sino que ipan ialmajmej toknimej.

⁴ Wel nikijtowaj iga melá' nokta nochi inín, iga Cristo nepalewiáj iga nimoconfiarowaj ipan Dios.

⁵ Ayéj iga nimokichmatij iga nomatikamej wel nikchíwaj tejté, sino que inochi yej nikchíwaj, Dios nepalewiáj.

⁶ Yéj kichij iga wel manitamachtikan ipan nuevo pacto, e' ayéj iga matikchíwakan tejté yej tatekimaka kan ijkuiljto', majwa' matikchíwakan ken tenextiliá iyEspíritoj Dios. La ley yej ijkuiljto' kijtowa: Siga tikchíwaj yej ayékti, inonsan nokta ley kijtowa iga matimikikan; e' iyEspíritoj Dios temaka vida.

⁷ Siga inín ley yej ijkuiljtoya ipan patachte'ti, walaj iwán poder iwán este pepetaniá, este israelitajmej ni alín awel kixaygatachiliayaj Moisés iga poxsan petaniá este ta-ixsewiaya,* malej iga inón yej pepetaniá sewiasan. E' inón ley yej temiktiá kuá' tikchíwaj yej ayékti, walaj iwán weyi poder,

⁸ ¡majya sej kipiá poder in ye'noticiaj yej tewajliguiliá iyEspíritoj Dios!

⁹ Siga kipiá' poder iga walaj inón ley yej tecastigarowa kuá' tikchíwaj yej ayékti, ¡majya sej kipiá poder inón yej kichíwa iga tiye'onókeja iyixtaj Dios!

¹⁰ Iwán inón poder yej xotaya ipan ixaya' Moisés ken kuá' ay'ya valerowa ken inón yej inán poxsan kipiá poder, inón yej nuevo pacto.

¹¹ Siga walaj iwán weyi poder inón ley yej tamiasan, majya sej kipiá poder inón pacto yej tesalvarowa iwán nochipa onos.

¹² Iwán iga tikmatij iga mela'ciertoj nochi inín, ayá' timajmawij iga tikpowaj itájtól toTeko.

¹³ Iwán ayá' timoxaygatzakuaj iga se tzótzol ken kichíwaya Moisés iga israelitajmej amo makitakan kén iga sewiá inón yej xotatoya, yej ayá' wel nochipa xotatos.

¹⁴ E' yejemej ayá' kentenderowaj. Este inansan kuá' kileerowaj inón ikypa pacto áyan kentenderowaj, iga kenkuá' kixtaztokej inón tzótzol. Inón yej kixtaztokej aya kopewi, inón kopewi siga timoconfiarowaj ipan Cristo.

* 3:7 3:7 Ex 34:29

¹⁵ Este inãnsan kuã' kileerowaj iley Moisés, aya'san kentenderowaj, ken kuã' inón tzótzol kixtzaktokej.

¹⁶ E' kuã' se kicredówaya toTeko, inón tzótzol kopéwiya.†

¹⁷ Porque toTékowa' in Espíritu, iwán kan momati iyEspíritoj toTeko, ay'ya majmawilo.

¹⁸ Inón iga nochi tejemej yej ticredojtokej Cristo, ay'ya ti-ixtzaktokej iga tzótzol iwán neši ipoder Dios ipan toxaya', toxaya' ken tikita se espejo. Iwán iyEspíritoj toTeko kipatatiá tovıdajmej este que timochıwaj kensan Yéj.

4

¹ Dios ne-iknelijkej iwán kine' iga manikpowakan itájtol, inón iga ayá' nimosemakaj.

² Nejemej ayá' nikchıwaj yej mochiwa ichtákasán, yej wel nepınajtiáj; iwán ayagaj nikajkayawasnekij. Niga nitanextiliáj sé'paya itájtol Dios. Majwa' iyıxtaj Dios nikıjtowaj yej cierto iwán yej ne-ıxmatij kimatij iga ayá' nitakajkayawaj.

³ E' siga ye'notıciáj yej tasalvarowa yej nikpowaj, ayá' moentenderowa, inón akentenderowaj yejsan yawij poliwitij.

⁴ Iga Tzitzimi', yej mandarojto' ipan inın tajli, ken kuã' kixtzaktokej yej akicredowaj itájtol Dios. Iwán ijkón akitaj ken tetawıá in ye'notıciáj yej tajtowa de Cristo; Cristo in yej kinextiá ken nokta in Dios.

⁵ Kuã' nikpowaj itájtol Cristo, ayá' nitajtowaj de nejemej, sino que nikpowaj iga Cristo nokta toTeko. Jesús techókiliá wan yéj netıtankej iga manimitzpaléwıkan.

⁶ Kuã' Dios pewa' kichij inın tajli, kijtoj: "Maxota ti'ti kan takomichkan."* Yéjsan no kitalij yej xota ipan toalmaj, iga ijkón matikıxmatikan ipoder Dios yej xota ipan ixaya' Jesucristo.

Matinemikan ken yej moconfiarowaj ipan toTeko

⁷ Inın tájtol yej Dios temá' ken tejté yej pox valerowa, e' tejemen ken tikita námol akomi', iga manesi iga inón poder wı' ipan Dios, ayéj ipan tejemej.

⁸ Inón iga malej iga ono' yej teyolmiktiá, e' inón panówasan; iwán siga timoyolmiktijtokej, e' malej ijkón ayı' timosemakaj.

⁹ Malej ono' yej temiktijnekij, Dios ayá' tesenkokajtewa. Malej ono' yej tewetzıltiáj este talpan, e' ayá' tepolowaj.

¹⁰ Kansan tıaskej, nóyansan temiktijnekij ken Jesús kichıwilijkej, iga no manesi iga ipan tejemej ono' Jesús.

¹¹ Tejemen miej aya timikij nochipa temiktijnekiskej iga ticredojtokej toTeko Jesucristo, iwán ijkón neši iga Jesucristo ono' ipan tejemej.

¹² Ijkón malej ono' yej nemiktijnekij iga nikpowaj itájtol Dios, inón amejemen mitzpaléwiáj iga xonokan nochipa wan toTeko.

¹³ Kan ijkıulijto' itájtol Dios kijtowa: "Nıcredoj itájtol Dios, inón iga nitajtoj." Ijkonsan no nejemej, nıcredowaj wan nikpowaj ye'notıciáj.

¹⁴ Porque tikmatij iga Dios yej ki-ojpa-ıxitij toTeko Jesús kan miktoya, inón Dios no teojpa-ıxıtıskej ken kichij wan Jesús iwán yawı tewıgati itenoj.

¹⁵ Inochi yej nejemen nıksufrırojkej, mochiwa iga amejemen xiye'onokan. Porque miej máj komati de amejemen ankicredowaj Cristo, máj no miakiá yej kimakaj gracias Dios, iwán máj no kiweyimatıltiáj Dios.

¹⁶ Inón iga ayı' nimosemakaj, malej iga nocuerpojmej nemi wewejtıá, e' noalmajmej cada día nemi máj nuevojtiá.

† 3:16 3:16 Ex 34:34 * 4:6 4:6 Gn 1:3

¹⁷ Yej inán tiksufrirowaj pánojsan; e' iga tiksufrirowaj alín, inón ayá' tiketi'matij kua' tikmatij iga tonoskej se día ipan cielo, iwán nikēman ay'ya timikiskej.

¹⁸ Inón iga ayá' tiktachiliáj yej mo-ita, sino que yej awel mo-ita, iga yej mo-ita panówasan, e' yej awel mo-ita, inón nochipa onos.

5

¹ Tikmatij iga tocuerpoj ken se kajli kan inán tonokej ipan inín tajli iwán yáwisan xitíniti, e' Dios tepialía se kajli yej ayí' xitínis, iwán inón kajli ayéj tamachíwal.

² Inón iga miej nigaj tonokej ipan inimpa tókal, titenaj; e' tejémēnwa' magui' matiákanya ipan inón kajli yej Dios tepialía ipan cielo.

³ Ijkón kua' tikpiaskej sé'paya tocuerpoj, toespíritoj ayéj iga akipiás icuerpoj, majwa' toespíritoj ken taajakijtos iga amo matonokan topetzkan.

⁴ Miej tonokej ipan inín kajli yej tocuerpoj, titenaj iwán tisiawij, e' ayéj iga tiknekij matimikikan iga tikajtewaj inín tocuerpoj. Tiknékijwa' matikpiakan inōmpa tocuerpoj yej nochipa onos.

⁵ Dios inón nokta kichīwas iga makipata tocuerpoj, iwán tema'ya iyEspíritoj, ompa tenextiliá iga melá' iga kichīwas iga nochipa tonoskej.

⁶ Inón iga timoconfiarjtokej nochipa. Tikmatij iga miej matonokan nigaj ipan inín tocuerpoj, wejka tonokej iga toTēko.

⁷ Iwán malej awel tikitaj, e' timoconfiarowaj ipan yéj.

⁸ Amo matimoknoomatikan, malej iga tiknekij matikajtewákanya katka iga nij tonokej ipan inín tocuerpoj, iga matimochantítija kan ono' toTēko.

⁹ Inón iga nochipa matiktemokan iga tikchīwaj yej toTēko kiye'ita, siga nij tichantitokej o siga tichantitokej kan ono' toTēko.

¹⁰ Porque tonochin tiawij tonotij iyixtaj Cristo kan tajuzgarowa, iga sejsé de tejemen matemakakan yej timotanilijkej, kensan iga tikchijkej ipan inín vida, yej yēkti o yej ayēkti.

Wel tiye'onoj iyixtaj Dios

¹¹ Inón iga nejemen nikmajmawiliáj wan nikweyimatij toTēko, iwán itájtōl nikpowiliáj la gente iga nō makicredokan Dios. Dios nemela'ixmatij nejemen, iwán nikneki iga amejemen nō xine-ixmatikan.

¹² Inín ayéj iga nejémēnsan nemi nimoweyimatij, sino que niknekij xiyolpakikan iga nejemej. Ijkón xikmatikan te ankijliskej inōmej yej moweyimatij iga momachiliáj iga sekin kiye'itaj, malej iga ipan iyalmajmej ateyi yej Dios kiye'ita.

¹³ Siga nesi iga nilokojmej, inón iga nitekipanowaj iga Dios. Iwán siga niye'tajlamikij, inón iga amejemen manimitzpalēwikan.

¹⁴ Iga Cristo nechokilij, nikchīwaj ken yéjsan tatekimaka, puej nikmela'matij iga Cristo migui' iga tonochin, inón iga ken tonochin timikikej.*

¹⁵ Iwán Cristo migui' iga tonochin, inón iga yej tonokej ay'ya matonokan iga tejemej, sino que matonókansan iga Cristo, yej migui' iwán ojpa-isa' iga tejemen.

¹⁶ Inón iga nejemej desde inán, ay'ya nikjuzgarowaj ni agaj petz iga ken nesi. Malej iga ikya ijkón nikjuzgarojkej in Cristo, inán ay'ya ijkón nikeljamikij de yéj.

¹⁷ Yej setito' iwán Cristo, ken se'ya toknīn mochīwa. Yej ikya kichijtoya, támi'ya; ta' xikita, inán pewa sé'paya vida.

¹⁸ Inochi inín kichīwa Dios iwán teyē'ítaya iga migui' Cristo, iwán yéj tenotza' tejemen iga itájtōl matikpowilikan nochi yej aya kimatij, iga nō wel mayē'onokan iyixtaj Dios.

* 5:14 5:14 Ro 6:2-11

¹⁹ Ininwa' in yej Dios ne-ijlijkej iga manikpowakan; Dios nemi kichıwa ipan Cristo iga maye'onolo iyıxtaj, iwán kiperdonarowılıskej inochi yej ayekti kichijkej.

²⁰ Nejemen itatıtanimej Cristo iwán imatika Dios mitznótzaj ipan nejemen. Ipan itoka' Cristo nimitzijliáj xicredókanya iga Dios wel mamitzye'itakan.

²¹ Cristo ayı' kichij nité yej ayekti; e' iga san totechko, Dios kitalij ipan inochi yej tejemej tikchijkej yej ayekti. Ijkón iga tisetitokej wán Cristo wel tonoj iyıxtaj Dios ken kua' ayá' tikchijkej yej ayekti.

6

¹ Nejemen nisentekipanowaj wán Dios, nimitzijliáj iga inán ankimatij iga Dios mitzikneliáj, amo báldejsan xikmatikan.

² Porque Dios kijtowa:

Kua' asi' hora iga manimitzikneli, nimitzkagui';

kua' nokta tiknektoya iga manimitzmanawi, nimitzpalewij.*

Inán Dios kineki mamitzomemawikan; aman wel mitzmanawiáj.

³ Nejemej aniknekij agaj makipopowa notekipanolmej. Inón iga ayá' nikchıwaj nité yej agaj makıxıxti ipan iyojwi toTeko.

⁴ Majwa' nimomela'nexıtiáj iga nejemen itekipanowanimej Dios, nikıjyowıáj kua' ne-iknochıwaj, kua' ayá' nikpiáj nité, iwán kua' ono' tejté yej neyolmikıtiáj.

⁵ Nemagakej iwán nepresojwijkej. Ne-iknochijkej kua' nesempoloykej. Poxsan nitekipanowaj, a veces senyówal ayá' nikochij iwán a veces ayá' nitakuaj.

⁶ Malej iga nipanowaj ipan nochi inın, niye'nemij. Nikıxmatij itájtól Dios iwán nikıjyowıáj nochi yej neyolmikıtiáj. Nite-ijiknımej, iga ipan nejemej ono' iyEspırıtito Dios wán nikmela'chokiliáj nokta toknımej.

⁷ Dios nepalewiáj iga nikpowaj ye'notıciáj. Kua' nimotenkıtzkiáj wán agaj, iga nikmanawiáj ye'notıciáj, nikıjtowaj yej mela'cıertoj.

⁸ Ono' kan neye'ıtaj, kanaj nepopowaj, kanaj ye'tajtolo iga nejemej, kanaj ayá' ye'tajtolo iga nejemej, kanaj ne-ijliáj iga nitakajkayawaj, malej iga nejemej nikıjtowaj petz yej cierto.

⁹ Malej ne-ıxmatij, e' ne-ıtaj ken ayá' ne-ıxmatij. Kanaj nemiktıjnekij, e' malej ijkón, nonókejo'. Ne-iknochıwaj, e' ayá' nemela'miktıaja.

¹⁰ Nésiki' nimoknomatij, e' nochipa niyolpaktokej. Malej animotapıalıáj, e' mia'ya ye'onokej iyıxtaj toTeko iga nejemej nikpowılıjkej de Cristo. Nésiki' ayá' nikpiáj nité, siempa nikpiáj nochi.

¹¹ Noknıwán yej anchantitokej Corinto, nimitznojma-ıjlijkej yej cierto; nochi yej nikpiayaj ipan noalmajmej, ankımátıja.

¹² Nejemej ayá' nikajtewaj iga nimitzchokiliáj, e' nesi amejemen ayá' ijkonsan no iga annehokiliáj.

¹³ Nimitzteki'tajtanıliáj ken tikita nej amotaj, iga xinechokılikan kensan nejemen nimitzchokiliáj.

Tejemen ken kua' itıopan Dios

¹⁴ Amo ximosetılıkan iwán yej ayá' kicredojtokej Cristo. ¿Ix wel sen-onos se yej kichıwa yej yekti wán se yej kichıjto' yej ayekti? ¿o ix wel sen-onos tawılyo' wán takomitılyo'?

¹⁵ ¿Ix Cristo wel moye'ıta wán Tzıtımi'? Nıga yej kicredojto' Dios awel kipiá sesan iyalmaj wán yej ayá' kicredojto' Dios.

¹⁶ Iwán kan itıopan Dios awel no ono idolojmej, porque tejemen ken kua' itıopan Dios yej isato' iwán yej kıjtoj:

Nıa nichantıtoti iwán yejemen wán nıa nınemıti iwán yejemen;

* 6:2 6:2 Is 49:8

nej nimochiwas iDios

iwán yejemen yawi mochiwatij notatki.

¹⁷ Inón iga ijkín kijtowa toTeko:

Xikisakan kan amonokej itzalan yejemej, ximoyokatikan;

amo xikchijchimikan yej ayekti.

Iwán nej nia nimitzomemawitij.

¹⁸ Iwán nej nimochiwas amotaj,

iwán amejemen anmochiwaskej nopilowan.

Kijtowa toTeko yej nochi wel kichiwa.

7

¹ Nokniwan, inín yej Dios kijtowa iga kichiwa iga tejemej. Inón iga matikajtewakan yej ayekti ken yej welpa temopa iga tikchiwaj iwán tikejlamikij. Matikchiwakan iga máj matiye'nemikan ken kineki Dios iga tikmajmawiliáj.

Pablo kiye'ita ken kichijkej yej chantitokej Corinto

² ¡Nejemej nimitztajtaniáj iga achi xinejlanokan! Ayagaj nemi nikchiwiliáj yej ayekti, niga nikchiwaltiáj yej ayekti, niga ayagaj nemi nikajkawaj.

³ Inín nikijtowa ayéj iga nemi nimitziáj iga ankichijtokej yej ayekti; ken nimitzi-
jlíjkeja iga nejemej nimitzchokiliáj, malej iga matisen-onokan o matisenmikikan.

⁴ Poxsan nimoconfiarowa ipan amejemen iwán niyolpaki iga amejemen. Poxsan nipaki malej ne-iknochiwaj.

⁵ Desde que nasikej estado de Macedonia, ayá' nemi nimosewiáj. Majwa' niksufrirowaj iga nýansan nikasikej yej ne-ijiyaj iwán nimajmawikej.

⁶ E' Dios yej kiyolchikawa yej mosemakasnekij, neyolchikajkej kuá' asi' Tito.

⁷ Iwán ayejsan iga asi', sino que iga nikmati' iga amejemen poxsan ankiyolchikajkej. Tito ne-ijlijkej iga amejemen poxsan ankinekij xine-itakan, iwán ne-ijlijkej iga anmoknomatij iwán anneyokoyaj, iwán iga inón nikagui', poxsan niyolpagui'.

⁸ Malej iga inón ama' yej nimitziykuilowilijkej mitziknomatiltijkej, e' inán ayá' nimoyolmiktia iga nikchij. Achto kena neyolmiktij iga nikita' iga inón yej nimitzi-
ykuilowilijkej poxsan mitziknomatiltijkej, e' pánojsan.

⁹ Inán niyolpaki, ayéj iga anmoknomatikej, sino que iga kuá' anmoknomatikej, kichij iga anmoyolpatakej iga ankejlamikikej ken Dios kineki. Amejemen anmoknomatikej ijkón ken iga kiye'ita Dios. Iwán nejemen ayá' nimitzchiwilijkej nité yej ayekti iga ijkón nimitziykuilowilijkej.

¹⁰ Kuá' se moknomati iwán kichiwa ken Dios kiye'ita, inón kichiwa iga moyolpata iwán ijkón wel mosalvarowa, iwán inón ayá' teyolmiktia. E' yej moknomati iga tejté yej ono' ipan inín tajli; inón sí, temiktia.

¹¹ Yektiá iga amejemen anmoknomatikej ken iga Dios kiye'ita, iwán xikitakan inán este kan an-asikej! Inán ankiyolmákaja iga ankichiwaj yej nimitztekimakakej, iwán annetajtowilijkej. No ankuesiwikej iga yej mochi yej pox ayekti, wan anmajmawikej. Ankinekij magui' xine-itákanya, wan ankiknochiyjkej yej kichij yej ayekti. Ijkín ankinextijkej iga amejemen até nemi ankichiwaj yej ayekti.

¹² Inón iga kuá' nimitziykuilowilijkej inón ama', aya'san nikejlanotoya ipan yej kichij yej ayekti, niga ipan yej kichiwilijkej yej ayekti, sino que iga manesi iyixtaj Dios iga anneyokoyaj nejemej.

¹³ Iga inón poxsan anneyolchikajkej nejemej.

E' ayejsan iga anneyolchikajkej, no nipaki iga Tito yolpakto' iga amejemen ankিপalewijkej iga amo mamoyolmiktijto.

¹⁴ Nej nikijlijkay Tito iga nikye'ita ken ankichiwaj, iwán Tito ijkón nokta kita' iga ankichijtokej. Kensan nochi yej nejemej nimitzijlijkej mela'ciertoj, ijkónsan nō Tito kita' iga nochi yej nikijlij de amejemen, nō mela'ciertoj.

¹⁵ Iwán yéj máj mitzchokiliáj kuá' keklamiki iga amejemen amonochin ankichijkej yej mitztajtaniłayaj, iwán keklamiki ken iga ankiye'itakej, iwán anki-omemawijkej.

¹⁶ Niyolpakı iga nochipa wel nimoconfiarowa ipan amejemen.

8

Monechkowa tomın iga yej amotapialiáj

¹ Inán nokniwan, niknekij manimitzpowilıkan ken iga toknımej yej kicredowaj Dios, yej onokej estado de Macedonia kinextilijkej sekin kén iga Dios te-ikneliá.

² Malej iga yejemen pox onoya yej kiyolmiktijkej, e' yejemen poxsan paktokkej; iwán malej iga amotapialiáj, e' kimakaj komati tomın iga iyofrendajmej, ken tikita yej motapialiáj.

³ Iwán nej ompa nonoya iwán nikita' iga kimakakej iyofrendajmej iga inochi iyalmajmej este kan máj welitij kimakakej, este inejnewiyoy.

⁴ Neıejteki'ijlijkej igaki' achi manikuıgakan tomın yej monechkowaj iga kinekij nō makipalewıkan tokniwan yej onokej Jerusalén.*

⁵ Iwán kichijkej este póxsanya de lo que nejemen ayá' nikmatitoyaj. Achto kijtojkej iga kichıwaskej ken kineki toTeko iwán nō kijtojkej iga kichıwaskej ken nejemej niknekij. Ijkón kichijkej ken iga Dios kiye'ita.

⁶ Kuá' nikitakej inın yej kichijkej toknımej de Macedonia, nikijlijkej Tito iga manimitztajtaniłkan sej iga xiktamıkan iga ankinechkowaj ofrenda yej yéj pe' kinechkowaj wan amejemen.

⁷ Amejemen nochi wel ankichiwaj: poxsan anmoconfiarowaj ipan Dios, anye'tajtowaj, anmachtitokkej, iwán ankiyolmakaj iga ankipalewiáj toknımej wan annechokiliáj nejemej; ijkónsan nō xikyolmakakan iga xikmakakan ofrenda.

⁸ Inın nimitzijliáj ayéj iga nimitztekimakaj; sino que iga xikitakan ken iga sekin toknımej ofrendarowaj iwán iga manesi iga amejemen melá' iga ante-ijknımej.

⁹ Porque amejemen ankımátija iga toTeko Jesucristo ye'onoya ipan cielo iwán kuá' wıłaj pan tıjli, mochi ken yej amotapialiáj iga mitzchokiliáj, iwán iga yéj amotapialij, mochi iga amejemen xiye'onokan ipan cielo.

¹⁰ Inın nimitzijliáj iga amejemen ximoye'chıwakan. Yasexiwi' amejemen achto yej an-ofrendarokkej, iwán ankichijkej iga inochi amoalmaj.

¹¹ Ijkón ken ankiyolmakakej kuá' ampejkej iga ankinechkowaj tomın, ijkón xiktamıkan inán. Xikmakakan ke'san iga anwelitij.

¹² Porque siga agaj kiyolmakato' iga ofrendarokneki, Dios kikui inón ofrenda yej kimaka ke' iga se kipiá. Dios ayá' kitajtaniłiá se yej ayá' kipiá.

¹³ Ayéj an iga agaj ankipalewiskej iga tomın, amejemen ay'ya anyawij ankipiatij nité.

¹⁴ Nikijtowa inán amejemen ankipiáj iwán wel ankımakaj achi yejemen; anka keman se' vej wel amejemen sej ayá' ankipiaskej iwán yejemen sej wel mitzpalewiáj, iwán siga katka ijkón ankichıwaskej, ajachonsan ankipiaskej.

¹⁵ Iga ijkın kijtowa kan ikuilijto' itajtıl Dios: "Yej kipejpen máj komati, nochi kitamij; yej alıntın kipejpen, kimá' iga kikıuajkej."†

Pablo kijtowa iga makiye'itakan Tito

¹⁶ Nikmaka gracias Dios iga Tito nō mitzyokoyayaj kensan nō nej nimitzyokoyaj.

* 8:4 8:4 Ro 15:26 † 8:15 8:15 Ex 16:18

¹⁷ Tito kiyolmakatoya iga mamitzpaxalowilikan, inon iga motema' kua' niktajtanilij iga mayawi, wan inan yawi mitzpaalowilitij.

¹⁸ Nimitztitanilij se toknin wan Tito. Inin toknin kiye'itaj inochi yej kiredowaj Cristo iga yej tekipanowa iga kipowa itajtol Dios yej tasalvarowa.

¹⁹ Iwan tokniwan yej kiredowaj Cristo kitapejpenkej inin toknin iga iwan manisenyakan Jerusalen iga manikuigakan tomin yej kimakakej tokniwan. Inon tomin niawij nikawilitij tokniwan yej onokej Jerusalen. Iga ijkon nikchiwaskej moweyimatiltia toTeko iwan yawi nesiti iga tejemej tikyolmakaj iga titapalewiaj iga tomin.

²⁰ Iga ayá' niknekij agaj manepopowakan iga ken nemi nikchiwaj wan inin komati tomin yej ankinechkojkej.

²¹ Niknekij manikchiwakan yej yekti, ayejsan iyixtaj Dios, sino que no iyixtaj nochi.

²² No iwan yejemej nimitztitanilij se' toknin yej nikixmatij iga ye'nemi iyixtaj Dios iwan poxsan kiyolmaka iga tapalewia. Inan maj kineki mamitzpalewikakan iga poxsan moconfiarowa ipan amejemen.

²³ Siga agaj tatajtani iga Tito, xikijlikan iga iwan nisenemi iwan nisentekipanowaj iga manimitzpalewikakan amejemen. Siga tatajtani iga inomej omen tokniwan, xikijlikan iga kititankej tokniwan yej kiredowaj Cristo iwan inomej no kiweyimatiltiaj Cristo.

²⁴ Inon iga xiknextilikan iga ankichokilij tokniwan yej yawij asitij, iga manesi te iga nipakij iga amejemen iwan te iga nikijtowaj iga poxsan ante-ijiknimej.

9

Pablo tajkuilowa sej iga monechkowa tomin iga yej amotapialiaj

¹ Iga ankimakaskej tomin toknimej yej kiredojtokej Cristo, ayo' kajasi manimitzi-kuilowilikan

² iga nikmatiya iga amejemen poxsan ankiyolmakaj iga ankipalewiaj toknimej. Nikijlija tokniwan yej chantitokej estado de Macedonia iga amejemen yej amonokej estado de Acaya yasexiwi'ya ankiyolmakatokej iga ankititanij tomin, yejemen no majanimarokej iga kikakij ken ankichiwaj.

³ E' malej ijkon nimitztitanilij Tito wan ome toknimej iga makitakan ix an-inechkojkeja tomin. Ijkon nesiti iga ompay ken nitajtokej de amejemen iga poxsan ante-ijiknimej.

⁴ Xikejlamikikan iga ken katka nepinajtiayaj, iwan amejemen maj ampinaawayaj siga sekin toknimej de Macedonia mayakan nowan iwan manimitzasitij aya an-inechkowaj tomin.

⁵ Inon iga nikye'itakej iga mayakan yejemen achto que nej. Ijkon yejemen wel mitzpalewiaj iga xiknechkokan tomin. Iwan iga ikin ankichiwaskew yawi nesiti iga ankimakakej iga inochi amoalmajmej, ayá' ankitejteki'makakej.

⁶ Xikejlamikikan inin: Yej kitoka alin tayol, alin kipixka; yej kitoka komati, komati kipixka.

⁷ Sejsé makimaka ke' iga ipan iyalmaj kimachilia kimakasneki. Amo makimaka siga ayá' kimakasneki, niga makitekimakakampa. Dios kineki yej pakto'pa kua' kimaka iyofrendaj.

⁸ Dios wel mitzmakokawiaj nochi yej yekti iga xikpiakan nochipa yej ankineki, este kawio' maj iga wel agaj xikpalewikakan.

⁹ Kijtowa kan ikuilijto', kan tajtowa iga yej tapalewia iga tomin:

Kimá' komati yej amotapialiaj;

Iwan nochipa kichijos yej yekti.*

* 9:9 9:9 Sal 112:9

¹⁰ Dios temaka semilla yej motoka iwán no temaka nochi yej tikuj. Yéj kichiwás iga piwis yej ankipiáj iga wel xikmakakan yej amotapialiáj.

¹¹ Amejemen anmotapialiskej iga wel nochipa xitapalewikan. Iwán kichiwás iga tokniwan makimakakan gracias Dios kuá' nikentregarowa inón tomin yej annetitaniliáj nejemej.

¹² Iga nikuiguiliáj inín tomin tokniwan, ayéj petz kipalewiskej iga kipiaskkej yej kipolowaj, sino que kichiwás iga yejemej máj makimakakan gracias Dios.

¹³ Iwán yejemej kiweyimatiltiskej Dios, puej iga ankipalewiáj ankinextiliáj iga ankichiwaj ken kijtowa itájtól Cristo. No yejemej yawij kiweyimatiltitij Dios iga komati ankimakakej yejemej wan iga yej ankimakakej sekin.

¹⁴ No yawij paktotij iga kitenewiskej Dios iga amejemen iga poxsan mitzchokiliáj iwán iga Dios poxsan mitzikneliáj.

¹⁵ ¡Matikmakakan gracias Dios iga yej temá'. Poxsan yekti este ateyi tájtól iga tikijkuilowaj!

10

Dios kimá' Pablo itekipánol

¹ Nej niPablo nimitztajtaniliáj iga xinekakikan. Nimitztajtaniliáj ipan itoka' Cristo yej ayá' moweyimati iwán techokiliá. Malej sekin kijtowaj iga nej pox nimajmawi iga ayá' nimixewiá iga nimitzajajwaj kuá' nono' wan amejemen, e' ki' nimitzjkuilowiliáj tájtól yej taajawatiapa kuá' wejka nono'.

² Nikmati iga ono' yej nepopowaj iga nikchíwajki' kensan kichiwaj yej akixmatij Dios. Kuá' nasis anka nikajajwaskej inomej, e' amo xikchíwakan ijkón iga no manimitzajajwakan.

³ Melá' iga nichantitokej ipan inín tajli, e' ayá' nikchíwaj ken kichiwaj yej ayá' kixmatij Dios.

⁴ Ayá' nimomanawiáj iga tejté yej ono' ipan inín tajli, sino que Dios nemakaj yej iga wel nikxixitínaj nochi yej ajayekti, ijkón niktaniliáj yej kijiyaj itájtól Dios, iwán ijkón tamis iga nepopowaj nejemej.

⁵ Niktenkuepiliáj yej moweyimatij iga makipolokan. Iwán niktaniliáj nochi yej akinekij iga toknimej makixmatikan Dios. Yej ayompa kejlamikij, nikyolyamanaj iga makicredokan Cristo.

⁶ Kuá' niktaskej iga amejemen ankichíwaja nochi ken kijtowa Cristo, niawij nicastigarotij nochi yej ayá' tacredowaj.

⁷ Amejemen ankicredowaj yejsan wel ankitaj. Si agaj momela'confiarowa iga kitoka Cristo, makimati no iga nejemej no niktokaj Cristo kensan yéj.

⁸ Anka achi nipanowa kuá' nipoxtajtowa iga toTeko nemá' iga manimandaro ipan amejemej. E', inón nemá' iga manimitzpalewikan iga máj ximoconfiarokan ipan Yéj, ayéj iga manimitzpojpolokan.

⁹ Anikneki xikijtokan iga nimitzmajmajtijnekij kuá' nimitzijkuilowiliáj.

¹⁰ Sekin kijtowaj iga ipan notajkuilolmej nitaajáwajpa, e' kuá' nono' amo-ixtaj nésiki' awel nitaajajwa wan ken iga nitajtowa, ayá'ki' ken yej tajtolmati.

¹¹ Inín makimatitokan inomej toknimej iga kuá' niáj nimitzitatij, ijkonsan iga niyoltakuakti' kensan nesi ipan notajkuilolmej yej nimitztitaniliáj este wejka kan nono'.

¹² Nejemej nikeman ayá' nimomachiliskej ken inomej yej moweyimatiltiáj imatikamej. Ayá' ye'tajlamikij iga moweyimatij iseltímejsan, wan mocomparadowaj wan yémensan.

¹³ Nejemej ayá' nimokichmatij iga yej ayá' nikchijkej. Siga ipan tejté niawij niyolpakitij, niyolpakiskej ipan tekipánol yej Dios nemakakej iga manikchiwakan. Iwán iga inón tekipánol Dios kichij iga manasikan altepe', Corinto te kan amonokej.

¹⁴ Ayá' niawij nimokichmatitij poxsan, sino que ke'san iga nikchijkej. Siga ayéj katka nejemej achto nimitzpaxalowilijkej, awel manimokichmatikan, e' nejemej yej achto nimitzpawilijkej ye'noticiaj de Cristo.

¹⁵ Ayá' nō nia nimoweyimatitij iga tekipánol yej sekin kichijkej, majwa' niknekij máj manitekipanokan wan amejemen, según ken iga nemi anmoconfiarojtiawij ipan Dios. Inón yej niknekij manikchiwakan.

¹⁶ Nō niknekij manikpowakan ye'noticiaj iyikampa Corinto kan aya agaj i' yawi. Ijkón ayagaj wel ne-ijliskej iga nimokichmatitinemij iga se' itekipánol.

¹⁷ Siga agaj kineki mamoweyimati, mamoweyimati iga yej kichij toTeko.

¹⁸ Yej imatika moweyimati akajasi iga mamoye'ita, e' yej toTeko kiye'ita, inón kajasi iga makiweyimatiłtikan.

11

Pablo kijtowa iga ono' yej ayéj mela'apostolejmej

¹ Maséj achi xine-ijyowikan, malej anka neši iga nixetokti'. Ijkonya xine-ijyowijtokan.

² Dios kichij iga manimitzyokoyakan amejemen. Nikneki iga amejemen nochipa xitokakan Cristo; amejemen ken tikita se yej takótzino' yej yawi monamiktiti, yej aya yawi wan se', wan nej ken yej nia nimitznamiktiti wan sesan yej itoka' Cristo.

³ Iwán nimajmawi iga inón kowawéj yej kikajkayaj Eva, wel nō mitzkajkayawaj, iwán ay'ya anye'tajlamikiskej iwán ankikajtewaskej iga anmomela'confiarowaj ipan Cristo.

⁴ Amejemen ankitajtolkuij nochi yej asij wan mitztatapowiáj de se' Jesús, ayéj yej nejemej nimitzpawilijkej. Iwán ankikuij se'pa espíritu ayéj iyEspíritoj Dios yej achto ankipiakej, iwán ankiye'kakij se' tájtol, ayéj inón ye'noticiaj yej ankređojkej achto.

⁵ E' nej, ni alín ayá' nimoalimpamati kuá' antajtowaj de inomej apostolejmej yej poxsan moweyimatij.

⁶ Malej ayá' pox wel nitajtowa ken yejemej, e' nikmati máj que yejemej. Inón amejemen mia' vej nimitznextilijkej.

⁷ Kuá' nimitzpawilijkej ye'noticiaj de Dios iwán ayá' nimitztajtanilijkej tomjn, ¿ix an nikchij yej ayékti iga nimoalimpamati', iga achi nitepaltekipanoj iga manitakua, iga ijkón wel nimitzpalewijej?

⁸ Nikuilij itomimej se' toknimej yej kitokaj Cristo; ne-ixtawakej iwán iga inón nimitzpalewijej.

⁹ Kuá' nonoya wan amejemej wan niknekiá tejté, ayí' nimitztajtanilijkej iga xinepalewikan. Tokniwan yej walkej estado de Macedonia newajliguilijkej yej nepolowaya. Nikchij iga amo manimitzkuejkuesokan amejemen iwán ijkón nia nikchijtoti.

¹⁰ Nej nicredowa itajtól Cristo wan yej nikijtowa mela'ciertoj. Ijkón nikijtowa iga ayí' nikuilij itomimej yej chantitokej estado de Acaya.

¹¹ ¿Té iga ijkón nikijtowa? ¿Ix iga ayá' nimitzchokiliáj? Dios kimati iga kena nimitzchokiliáj.

¹² Nia nikchijtoti ken nemi nikchiwa iga amo wel mamoweyimatikan inomej yej ayompa tamachtíáj, ijkón yej moweyimatisnekij, makichiwakan nō ken nejemej.

¹³ Iga inimejwa' ayéj mela'apostolejmej, yejemejwa' tekipanowanimej yej takajkayawaj, mopajpantiáj iga iyapostolejmej Cristo.

14 Inón momátiya iga ijkón, iga Tzitzimi' wel mochíwa iga manesi kenya nokta se iyáŋgel* Dios.

15 Ijkónsan nõ yej kipalewiáj Tzitzimi', mopajpantiáj ken yej kichíwaj yej yekti. E' keman kinkochíwaskej iga kichíkej yej ayekti.

Pablo kinkochíwaj iga iyapóstol toTeko

16 Sej nimitzijliáj iga amo agaj mane-ijli iga ayá' niye'tajlamiki; iwán siga ayá' niye'tajlamiki, amejemen ijkón xineomemawíkan, iga ijkón achi manikpowa yej nikchij.

17 Nia achi nimitzijlitij tejté, e' inín ayéj toTeko ne-ijlij iga manikijto. Nikmati iga ayá' ye'nesi siga nomatikasan niye'tajtowa iga nej.

18 E' ono' mia' yej imatikámejsan ye'tajtowaj iga yejemej, ¿in nej, te íga awel nõ ijkón nikchíwa?

19 Amejemen poxsan ankuayamanikej, e' anki-omemawíáj yej ayompa tamachtiáj.

20 Este ankijyowiáj yej mitztekimakaj ken an-esclavojmej,† mitzkuiliáj yej amotatkimej, mitzkajkayawaj, mitzpinajtiáj o este ken mitzxaygatatzinaj iga mitz-ijixko-ijliáj.

21 Nipinawa iga nikijtowa, e' nejemej ayá' nimixewijkej iga ijkón manim-itzchíwilíkan.

E' siga sekin mixewiáj iga moweyimatij, nej nõ nia nikchíwati, malej inonwa' xeto'nemilis.

22 ¿In yejemej ix hebreos? Nej nõ. ¿Ix israelítajmej? Nej nõ. ¿Ix yejemej ipilówampa Abraham? Nej nõ.

23 ¿Ix tekipanowaj iga Cristo? Nej máj nitekipanoj que yejemej, malej nemi nitajtowa ken nixeto'. Nemagakej iga látigo‡ máj que yejemej, nepresojuwíkej mia' vej, iwán nej mia' vej este nemiktijnekiáj.

24 Cinco vej, judiyojmej yej mandarowaj nemagakej treinta y nueve azotes iga látigo.

25 Eyi vej nemagakej iga kuawi' iwán se vej netewijkej. Eyi vej awetzi' weyi ákał kan nemi niaya, iwán alín poliwiá iga ni-amikiá, nipanoj se yówal wan se día ni-ajkitinemiá ipan tajkolám̄ar.

26 Nej poxsan nijnijiga niajka, kanaj este ken ni-amikisnekiaya, kanaj este netachtekijnekiaya, nõ este nemiktijnekiáj tokniwan yej judiyojmej iwán nõ yej ayéj. Nõ nemiktijnekiáj ipan weyi-altepe', ipan ojti iwán ipan lám̄ar. Nõ nemiktijnekiáj yej mopajpantiáj iga kitokaj toTeko.

27 Poxsan nitekipanoj iwán nisiawi'. Mia' yówal anikochi', nimayana' wan ni-atanegui', nisese'migui' iga ayá' máj nitzotzolyoj.

28 Ayejsan iga ipan inón nipanoj, nõ nochipa neyolmiktiá iga anka ayá' ye'onokej nochí tokniwan yej kitokaj Cristo.

29 Kuá' agaj ayá' tajpalej, nikmachiliá ken kuá' nej nõ anitajpalej. Iwán nipinawa wan nikuesiwi kuá' agaj kichíwaltiá se' iga makichíwa yej ayekti.

30 Iwán siga achi nimokichmatis, nia nimokichmatiti iga nimomachiliá iga nej awel nochí nikchíwa.

31 Dios yej iTaj toTeko Jesucristo yej kajasi iga mamoweyimatilti, kimati iga nej ayá' nemi nitakajkayawa.

32 Ipan altepe' Damasco onoya gobernador yej kitalij el rey yej itoka' Aretas. Kuá' ompa nonoya, inón gobernador kitalij yej matakuidaro ipan ipuertajyomej imorojyo weyi-altepe' iga manepresojuwíkan.

* 11:14 11:14 Xikita glosario "Ángel". † 11:20 11:20 Xikita glosario "Esclavo". ‡ 11:23 11:23 Látigo ken tikita chilillo yej chijto' iga kuetax.

³³ E', sekin nețemowijkej ipan panchikiwéj, nekixtijkej ipan iventanaĵo imoroĵo weyi-altepe' iwán ijkón wel nicholoĵ, iga ken kuá' nonoyay ipan ima' gobernador.

12

Dios kinextiliá Pablo yej ayagaj kimati

¹ Até motaniliá yej igánajsan ye'tajtowa iga yéj, e' nej ijkón nia nikchĵwati. Inán nia nimitzpowilitij visiomej yej nikita', iwán yej toTeko Jesucristo nematiltij.

² Nikixmati se taga' yej kitoka Cristo,* yej kiwigaya catorce años iga kiwigakej ipan tercer cielo kan pox ajko. Anikmati siga yajki wan icuerpoj o ipansan iyespíritoj; Dios kimati.

³ E' nikmati iga inón taga' yajki (anikmati siga wan icuerpoj o ipansan iyespíritoj, Dios kimati),

⁴ iwán kiwigakej kan pox tayekan, iwán ompa kika' tajtolmej yej iyanto', inomej tajtolmej nisé taga' amo makijto.

⁵ Nej wel katka nimokichmatis iga nejwa' in inón taga', e' awel noganaj nimokichmatis, san nikĵtowa iga nej ken se námol taga' yej ayá' wel nochi kichĵwa.

⁶ Malej siga niknekiá manimokichmatis, inón ayéj xeto'nemilis iga nemi nikĵtowa yej cierto. E' ay'ya máj niye'tajtoj de nej, iga amo agaj makijto máj de lo que kitaj iga nikchĵwa wan kikakij iga nikĵtowa.

⁷ Inomej visiomej yej Dios nenextilij este poxsay sej iga nimadmiradoj. Iwán iga amo manimoweyimatis, inán nikualo, ken tikita itatĵtan Tzitzimi' nesolowa iga witzti iga ne-iknochĵwa.

⁸ Eyi vej niktajtanilij Dios iga makichĵwa iga mapachiwi kan nikualoto',

⁹ e' ne-ijlij: "Iga nimitzikneliá, ayá' mitzpolowa nité; kuá' ay'ya titajpalej, nopoder monextiá ipan tej." Inón iga nimokichmatis kuá' ayá' nitajpalej, ijkón ipoder Cristo monextiá ipan nej.

¹⁰ Niyolpaki kuá' nikuęketanto', kuá' kuajkuantas ne-ijliáj yej ajayękti, kuá' kuajkuantas nepolowa, kuá' nemiktĵnekij, kuá' ono' yej neyolmiktia; nochi inın niksufrirowa iga niktoka Cristo. Niyolpaki kuá' nikuęketanto' iga nikmachiliá iga máj nitajpalej.

Pablo moyolmiktia iga yej kitokaj Cristo yej ichamej Corinto

¹¹ Nimochij ken yej xetokti' iga nimokichmatis, e' amejemen ken kuá' anetekimakakej iga ijkón manikchĵwa. Amejemenwa' katka in xiye'tajtokan iga nej, iga nej achonsan nivalerowa ken inomej apostolejmej yej moweyimatij; malej nejki' ayéj te noteki.

¹² Kuá' nonoya amowan, nimitznextilijkej iga nej nimela'apóstol iga ankitakej yej nikchĵ, milagrojmej wan nochi yej mochij iga ipoder Dios wan ayi' nimosemá' niga nikuesiwi'.

¹³ Yej nikchĵ iga sekin iglesias, no nikchĵ iga amejemen. Poliwasan iga manimitztajtanilikan iga achi xinepalewikan iga tomın. ĴSiga inón iga nimitzyolmiktijkej, achi xineperdonarokan!

¹⁴ Inán nóchiya nikpiá iga niaj nimitzpaxalowilitij, iga inın másisya eyi vej iga nia, iwán inán ayá' no nimitztajtaniliskej iga xinepalewikan iga tomın. Nej ayá' niktemowa yej amejemen ankipiáj, sino que amejemen nokta, iga tetajwa' in kinechkowa tomın iga ipilowan, ayéj tepilowan iga tetaj.

¹⁵ Iwán nipaki iga manigastaro yej nikpiá, iwán este nej nemi nitami iga amejemen xiye'onokan. ĴIx iga máj nimitzchokiliáj, amejemen máj alın annechokiliáj?

* 12:2 12:2-5 Kuá' Pablo kĵtowa "se taga' yej kitoka Cristo", neși ken de yęjsan nemi tajtowa.

¹⁶ Amejemen ankimatij iga ayá' nikneki ximoyolmiktikan iga xinemakakan tomín. Malej ono' sekin yej kijtowaj iga nikyokachij iga nimitzmawetziltijkej ipan trampa.

¹⁷ E' nej ayá' nimitzkajkayajkej kuá' nimitztitanilijkej toknimej.

¹⁸ Tito niktajtanilij iga mamitzpaxalowilitij wan se' toknín. ¿Ix mitzkajkayajkej Tito iga mamitzkixtilikan tomín? Amejemen ankimatij iga Tito wan nej sansé iga ninejnemij iwán iga nitajlamikij.

¹⁹ Anka amejemen ankijtowaj iga nejemej nemi nimotajtowiliáj anmo-ixtaj, ayéj ijkón, majwa' nemi nitajtowaj iyixtaj Dios ken yej itátkipa Cristo. Noknimej, nochi yej nikchijkej, nikchijkej iga manimitzpalewikán iga máj ximoconfiarokán ipan Cristo.

²⁰ Nimoyolmiktía iga kuá' niaj nimitzitatij, anka ayá' nimitzasitij ken nej niknekiá, anka amejemen ayá' no anne-itaskej ken amejemen ankinekij. Nimajmawi iga nimitzasitij anka anmokuejkuesojtoskej, o anka anmo-ixitztoskej, ankuejkuesitoskej, anmoyojoyokatijtoskej, anmo-ijistakawijtoskej, anmopopojtoskej, anmoweyimatitoskej wan ayá' tamelá amonoskej.

²¹ No nimoyolmiktía iga kuá' sej nimitzpaxalowilitij, anka noDios kichiwás iga manipinawa iwán nichokas iga mia' de amejemej aya'san ankikajtewaj yej ikayay ankichijtiwalkej yej ayékti, majsan anmotekaj wan yej ayá' iwán annamiktitokej. Ankichiwaj iyixtaj tokniwan yej ayékti este ay' ampinawaj.

13

Pablo tanonotza

¹ Iga niaj sej nimitzitatij, masis eyi vejya iga nimitzpaxalowiliáj. Xikejlamikikan ken kijtowa itájtól toTéko: Iga agaj mamotelwi, kineki ompa maono ome o eyi yej makijtókán iga kitakej yej ayompa mochij.

² Iga sej nimitzpaxalowilitoyaj nimitznonotzkej iga ayá' nia nimitziknelitij amejemen wan sekin siga ayá' ankikajtewaj iga ankichiwaj yej ayékti. Malej wejka inán nono', sej nimitznonotzaj ken kuá' nono' amotenoj.

³ Amejemen ankinekij xikitakan siga kuá' nej nitajtowa, melá' iga Cristo netajtolmaka. Cristo ayéj iga awel mitzchiwiliáj tejté iga mamitzcastigarokán, sino que ipan amejemen monextiá iga kipiá poder.

⁴ Melá' iga kuá' kiclavarojkej Cristo ipan cruz, ayá' katka tajpalej, e' inán isato' iga ipoder Dios. Ijkónsan no ken onoya Cristo, nejemej ayá' nitajpalejkej, e' iga nisetitokej wan Cristo, nisatoskej iga ipoder Dios iga manimitzpalewikán amejemen.

⁵ Amejemensan ximomachilikán siga anmoconfiarojtokej ipan toTéko. ¿Ix ayá' ankimatij iga ipan amejemen ono' Jesucristo? Siga ayá' anmomela'confiarojtokej ipan Cristo, ijkón sí anmopojpolójkeja.

⁶ Nejemej nikijtowaj iga ankimela'matij iga nejemej ayá' nemi nimomapolowaj.

⁷ Iwán niktajtaniliáj Dios iga amejemen iga amo xikchiwakan nité yej ayékti. Ayéj iga nejemej manimonextikan iga niye'nemij, sino que iga amejemen xikchiwakan yej yékti, malej iga manesi iga nejemej aniwelitiakej.

⁸ Nejemej awel nikchiwaj tejté yej kitzakuiliá iga mamokaki itájtól toTéko, welsan nikchiwaj tejté iga mapíwi itájtól toTéko yej mela'ciertoj.

⁹ Inón iga, si amejemen máj antajpalejkej, nejemej nipakij iga ayá' nitajpalejkej. Iwán ni-oradowaj iga máj xiye'nemikan ipan iyojwi Cristo.

¹⁰ Nimitzijkuilowiliáj inín ama' kuá' aya nia nimitzitatij iga weljo' ximoyolpatakan, ijkón kuá' nasis ayá' nimitzajajwaskej. Dios nemá' iga manimandaro iga manimitzpalewikán ayéj iga manimitzpolokán.

Pablo monawatiá

¹¹ Inonsan nimitzijliáj nokniwán iga nimonawatiá iwán amejemen. Nimitztaj-taniliáj iga xipaktokan, xikchiwakan iga máj xiye'nemikan, sesan amoalmajmej wán sekin, iwán xonokan tamelá, iwán Dios yej tepoxchokiliá onos wán amejemen.

¹² Ximopipitzokan iga ximosaludarokan ken Dios kiyé'ita.

¹³ Nochi tokniwán yej kitokaj Cristo mitzejlamikij.

¹⁴ ToTeko Jesucristo mamitziknelikan, Dios mamitzchokilikan iwán iyEspíritoj maono wán amejemen. Ijkónyawa'.

Ama' yej San Pablo kijkuiloj iga yej kitokaj Jesucristo yej chãntitoyaj Galacia Gálatas

Pablo tasaludãrowa

¹ Nej, niPablo, yej itatitan Jesucristo. Neŕapejpen Jesucristo iwãn Dios yej toTaj yej ki-ojpa-ixitij Jesús kan miktoya. Ayá' neŕapejpen niga neŕitan taga' iga inin tekipãnol.

² Nej iwãn nochi tokniwan yej kitokaj Jesucristo yej nij iwãn nonokej, nimitzi-jkuilowiliáj inin ama' amejemen yej ankitokaj Jesucristo yej amonokej ipan estado de Galacia.

³ Dios yej toTaj iwãn toTeko Jesucristo mamitzmakakan yej yekti iga xonokan tamelá.

⁴ Jesucristo kichij ken kine' Dios yej toTaj wan motemá' iga mi' iga totechko, iga matemãnawi iga ay'ya matikchiwakan yej ayekti ken kitekichiway yej onokej inãn ipan inin tajli.

⁵ ¡Nochipa mamoweyimatilti Dios! Ijkónyawa'.

Ateyi se' ye'noticiaj yej tamãnawiá

⁶ Anikojasi te iga amejemen nimanãnsan ankikajtéjkeja Dios yej mitznõtzekej iga Cristo mitzikneliáj, iwãn nemi ankitokaj sé'paya tamachtilis yejki' tamãnawiá.

⁷ Ayéj iga ono' se' ye'noticiaj yej tamãnawiá. Nimitzijliáj inin iga ono' sekin yej mitzkuejkuesowaj iwãn kipatasnekij ye'noticiaj de Cristo yej tamãnawiá.

⁸ E' siga agaj mitzpowiliáj sé'paya ye'noticiaj ayéj ken yej nimitzpowilijkej, inon Dios makiknochiwa nochipa, até kichij siga manimitzpowilikan nejemen o se ángel* yej wi' ipan cielo.

⁹ Ken nikijtoja sej, inãn sej nikijtowa: A'san nesi mitzpowiliáj sé'paya ye'noticiaj, ayéj ken nimitzpowilijkej, inon Dios kiknochiwas kan tawewelkato'.

¹⁰ Kua' nikijtowa inin, ¿ix iga maneye'itakan o iga maneye'ita Dios? Ayá' nikneki maneye'itakan. Siga niknéki-o' maneye'ita la gente, nej ayo' katka nikchiwaya ken neŕekimaka Cristo.

Cristo kitapejpen Pablo iga itatitan

¹¹ Xikmatikan nokniwan iga ye'noticiaj yej tamãnawiá yej nikpowa, ayéj tájtol yej kejlãnkejpa tajtaga';

¹² iga nej ayá' nemachtij se taga', niga agaj nenextilij, majwa' Jesucristo imatika nenextilij.

¹³ Amejemen ankimátija ken iga ninemiá kua' nikchiwaya ken tanextiliáj judiyojmej. Amejemen ankimatij ken iga poxsan nikuejkuesitinemiá kua' niktẽmowaya yej kitokaj Dios iga manikpolokan.

¹⁴ Wan nej máj nikchij nochi ken tanextiliáj judiyojmej que sekin yej íkua'san nimoskaltijkej. Nej nokta yej máj nikchijtoya ken tamachtiayaj no-ikyapatajwewetkej.

¹⁵ E' Dios neŕapejpen este kua' neŕalaxwítogo' noye' iwãn nenõtza' iga nepoxiknelij. Iwãn kua' yéj ijkón kine',

¹⁶ nej nenextilij iPiltzin iga manikpowa itájtol yej tamãnawiá, manikpowili yej ayéj judiyojmej. Wan kua' inin mochij, ayá' niájkiya niktajtanito agaj,

¹⁷ niga niajki Jerusalén iga manikitatij yej achto Cristo kititan kua' aya nenõtza. Majwa' niajki ipan ital Arabia, iwãn niajki sej altepe' Damasco.

* **1:8 1:8** Xikita glosario "Ángel".

18 Ayá' niajki Jerusalén este que panoj eyi año; iwán ompa nikixmati' Pedro, iwán quince días nisen-onoyaj iwán.

19 E' ayá' nikita' sekin iyapostolejmej† Jesús, petz Jacobo yej iyiknïn toTeko Jesús.

20 Inïn yej nemi nimitzijkuilowiliáj, nimitznojma-ijliáj iyixtaj Dios iga ayá' nemi nimitzkajkayawaj.

21 Máj máj niajki ipan ital estado de Siria iwán estado de Cilicia.

22 Iwán tokniwan yej kitokaj Cristo yej onokej ipan ital Judea aya ne-ixmatiáj,

23 san kikakiáj iga kijtowaj: “Yej ikya tetemowaya iga te-iknochiwa, inán kipojtinemi ye'noticiaj yej ikya kinekiá mapoliwi.”

24 Iwán kiweyimatiłtiayaj Dios iga neyolpata'.

2

Sekin itatitanimej Cristo kqmemawíaj Pablo

1 Kuá' panoj catorce año, sej niajki Jerusalén iwán Bernabé iwán nikuiga' nq Tito.

2 Niajki iga Dios nenextilij iga manía ompiga. Ompa Jerusalén, nimonechkojkej wan sekin yej momati iga kimachtiayaj yej kitokaj Jesús. Nimonechkojkej noyokámejsan, wan nikijlikej nokta ken iga nikpowa ye'noticiaj yej tamanawiá yej nikpowiliá yej ayéj judiyojmej wan yejemej netajtolkuikej. Ijkon nikchij iga amo agaj makijto iga baldejsan tekipanol yej nikchij wan yej nikchijto'.

3 E' yejemej ayá' kitekimakakej iga mamocircuncidaro* Tito malej iga ayéj judío. Tito nq nemiá nowan.

4 De inïn nitajtojkej iga sekin yej mopajpantiáj iga kitokaj Cristo, ichtakakalakkej kan nonoyaj, wan kinekiáj iga Tito mamocircuncidaro. Inimej kalakkej iga tapipiáj, iga makitakan ken iga Cristo Jesús temanawiá iga ay'ya te-ilpitokej iley Moisés. Yejemen kinekiáj sej matechiwakan ken esclavojmej† iga matikchiwakan nochí yej kijtowa la ley.

5 E' ni aln ayá' niktajtolkuilijkej iga niknekikej iga mela'ye'noticiaj yej mitzmanawiáj nochipa maono wan amejemen.

6 Wan yej kixmatij iga tayakantokej, ayá' ne-ijlikej iga manikpata ken iga nikpowa ye'noticiaj. Malej iga ayá' nikmatisneki te iteki in yejemej, iga Dios ayá' sesan máj kiye'ita.

7 Majwa' yejemej até ne-ijlikej iga kitakej Dios nemá' notekipanol iga manikpowili ye'noticiaj yej ayéj judiyojmej, kensan Dios kitekimá' Pedro iga makipowili judiyojmej.

8 Iga inonsan Dios yej kititan Pedro iga makipowili ye'noticiaj yej judiyojmej, nej nq netitan iga manikpowili yej ayéj judiyojmej.

9 Jacobo, Pedro iwán Juan yej máj tayakantokej, kitakej iga Dios nemá' inïn tekipanol, inon iga nemakitzkijkej nej iwán Bernabé. Inïn kichijkej iga manesi iga neye'itakej, iga manesi iga nq kiye'itaj iga manikan manitekipanotij kan onokej yej ayéj judiyojmej, miej yejemej yawij tekipanotij wan judiyojmej.

10 Netajtanilijkejsan iga manikpalewikan yej amotapialiáj, inon nokta yej nochipa nikchijtiwi'.

Pablo kajajwa Pedro

11 E' kuá' Pedro asi' ipan weyi-altepe' Antioquia, nikijixko-ijlij iga ayompa kichijtoya.

† 1:19 1:19 Xikita glosario “Apóstol”.
“Esclavo”.

* 2:3 2:3 Xikita glosario “Circuncisión”.

† 2:4 2:4 Xikita glosario

¹² Achto Pedro takuaya iwán yey ayéj judiyojmej, e' kuá' asikej sekin yey kititan Jacobo, Pedro moyokatij wán ayo' takuaya iwamej, iga kimajmawiliaya inomej judiyojmej.

¹³ Iwán sekin judiyojmej yey kitokaj Cristo kichijkej ken kichij Pedro malej iga kimatij iga ayompa. Este Bernabé nō kichij ken yejemej iga atakuaya wán yey ayéj judiyojmej.

¹⁴ Kuá' nikita' iga yejemej ayá' nemi kichiwaj ken tatekimaka mela'ye'noticiaj yey tamanawiá, nikilij Pedro iyixtaj nochi: “Ken tej tjudiyoj, iwán atikchijtoya ken tatekimaka iley Moisés; ¿te iga tiknextiliá yey ayéj judiyojmej iga makichiwakan yey judiyojmej kitekichiwaj?”

Welsan timomānawíaj iga timoconfiarowaj ipan Cristo

¹⁵ Tejemej totékiya iga tjudiyojmej, iwán tikijtowaj iga ayá' tikchiwaj yey ayékti ken kichiwaj yey ayéj judiyojmej.

¹⁶ Tikmatij iga ayagaj wel ye'onos iyixtaj Dios iga kichíwa ken tatekimaka iley Moisés. Wel tiye'onoj iyixtaj Dios iga timoconfiarowaj ipan Jesucristo. Inón iga nō tejemej timoconfiarojkej ipan Jesucristo iga matiye'onokan iyixtaj Dios iga timoconfiarówajsan, ayéj iga tikchíwaj ken tatekimaka la ley. Iga ayagaj wel ye'ono iyixtaj Dios iga kichíwasan ken tatekimaka la ley.

¹⁷ Inán siga tiknekij matiye'onokan iyixtaj Dios iga timoconfiarowaj ipan Cristo, wán timomakaj de cuenta iga tejemej nō tikchíwaj yey ayékti, inón ayá' kijtojneki iga Cristo tēchíwaltiáj yey ayékti. ¡Ayéj ijkón!

¹⁸ Siga nikijtowa iga la ley ayá' nepalewiá iwán sej nimoconfiarowa iga wel nikchíwa ken la ley tatekimaka, iga ijkón nikchíwa nokta yey ayékti.

¹⁹ Kuá' nikchíwasnekiá ken la ley kijtowa, nikita' iga awel nikchíwa ken Dios kiye'ita. Wán iyixtaj la ley nimigui', iga wel manono iga Dios.

²⁰ Nej nimígui'ya pan cruz wán Cristo; inón iga ayo' nej in yey nisato', Cristo isato' nopan, iwán inán iga nono', nono' iga nimoconfiarowa ipan iPiltzín Dios yey nechokilij iwán migui' iga nej.

²¹ Dios tepoxiknehá malej iga ayá' teajasi iwán awel niktepo'maka, wán siga agaj wel ye'ono iyixtaj Dios iga kichíwasan ken kijtowa la ley, báldejsanwa' migui' Cristo.

3

Dios temaka iyEspíritoj iga timoconfiarowaj ipan yéj

¹ ¡Amejemen yey anchantitokej Galacia, ni alín ayá' anye'tajlantokej! ¿A'yéj mitzkajkayajkej iga amo xikchíwakan ken kijtowa ye'noticiaj? Kuá' nimitzpowilijkej ye'noticiaj nimitznojma-ijlijkej ken iga kimiktijkej Jesucristo ipan cruz, anken-tenderojkej ken kuá' katka amonoyaj kuá' mochij.

² Ta' xine-ijlíkan inín: ¿Ix Dios mitzmakakej iyEspíritoj iga ankichíwaj ken tatekimaka iley Moisés, o iga ankičredojkej kuá' ankikakikej ye'noticiaj?

³ ¿Te iga ayá' anye'tajlantokej? Kuá' ampewakej iga ankitokaj Cristo, mitzpalēwijkej iyEspíritoj Dios, ¿inán ix ankinekij amoséltisan xikchíwakan ken kineki Cristo?

⁴ ¿Ix báldejsan ankijyowijkej iga mitziknočhijkej iga ankitokaj Cristo? Masej amo katka báldejsan.

⁵ Kuá' Dios mitzmakaj iyEspíritoj iwán kichíwa ipan amejemen yey ayi'pa mo-ita, ¿te iga kichíwa? Ayá' kichíwa iga amejemen ankichíwaj ken la ley tatekimaka, sino que iga ankičredowaj ye'noticiaj yey ankikakikej.

⁶ Xikejlamikikan iga Abraham moconfiaroj ipan Dios, iwán iga moconfiaroj, inón iga Dios kita' ken yey ayá' kichij yey ayékti.

⁷ Inón iga amejemen xikmatikan iga yej moconfiarowaj ipan Dios, inómejwa' in ipilowan Abraham.

⁸ Wan Dios kijtowa kan ijkulijto' itájtól iga kiye'itas yej ayéj judiyojmej iga moconfiarowaj ipan yéj; ikyay ijkín kijlij Abraham inín ye'noticiaj: "Iga tej nochi gente ipan tajli yawij ye'onotij."

⁹ Ijkón iga yej moconfiarowaj ipan Dios, Dios kichíwas iga maye'onokan ijkón kensan Abraham ye'onoya iga moconfiaroj ipan Dios.

¹⁰ Yej moconfiarowaj iga wel kichíwaj ken tatekimaka iley Moisés, Dios kinkochíwas iga itájtól kijtowa: "Yej ayá' kichíwa nochi ken tatekimaka iley Moisés, inón Dios kinkochíwas."

¹¹ Xikmela'matikan iga ayagaj ye'onos iyixtaj Dios iga kichíwa ken tatekimaka la ley; itájtól Dios kijtowa: "Yej moconfiarowa ipan Dios, Dios kiye'ita iwán yawi onoti nochipa wan yéj."

¹² Yej kitoka iley Moisés, nochipa makichíwa ken tatekimaka inón ley, ayéj iga moconfiarowa ipan Dios. Iga itájtól Dios kijtowa: "Siga tikneki iga nochipa xono, xikchíwa nochi yej tatekimaka iley Moisés."

¹³ Malej iga tejemej awel tikchíwaj nochi ken tatekimaka iley Moisés, Cristo temawij kuá' mi' ipan cruz; kinkochijkej totechko. Ken ijkulijto' ipan itájtól Dios: "Yej miki pipilójto'pa ipan kuawi', inón toknín Dios kiye'ita iga kinkochijkej."

¹⁴ Mi' Cristo iga Dios makichíwa iga wel maye'onokan yej ayéj judiyojmej, ijkón ken kijlij Abraham. Iwán tonochín iga timoconfiarowaj ipan Cristo Jesús wel matikpiakan iyEspíritoj Dios yej kijtoj iga temakas.

La ley iwán yej Dios kijtoj iga temakas

¹⁵ Nokniwan, nia nimitznexilitij kan ximixkuítikan ipan yej kichíwaj tokniwan: Kuá' se taga' motajtoltiá iwán agaj iwán kichíwaj se ama' kan nesi iga motajtoltijkeja iwán kifirmarowaj, ayagaj wel kijtowa iga amo mamochíwa niga wel kitáliliá se' tájtól.

¹⁶ Puej Dios kijlij Abraham iwán ipiltzín* ipilowampa iga kimakas yej yekti. Kan ijkulijto' ayá' kijtowa iga "ipilowan ipilowampa" kenkuá' nemi kijliá mia' gente, sino que kijtowa: "ipiltzín ipilowampa", inón kijtojneki sesan, inonwa' Cristo.

¹⁷ Ininwa' in yej nikijtojneki: Dios motajtoltij iwán Abraham iwán Dios kijtoj iga kichíwas ken motajtoltijkej. Inón iga iley Moisés, yej wálaj kuá' pánoja cuatrocientos treinta años, awel kijtowa iga ómpaya matami ken iga motajtoltijkej. Siga ijkón, báldejsan yej Dios kijtoj iga kichíwas.

¹⁸ Siga Dios temaka yej pox yekti iga tikchíwajsan ken tatekimaka iley Moisés, ayéj katka iga matimoconfiarokan ipan yej Dios kijtoj. E' yej Dios kimá' Abraham, kimá' iga kijlij iga kimakas, ayéj iga Abraham kitánijpa.

¹⁹ Iwán ¿téjastaj in iley Moisés? Inón kimakakej iga manesi iga mochíwa yej ayekti. Inón ley tami' este que wálaj inón "ipiltzín" yej Dios kijtoj iga wj'. Dios kimá' inón ley angelejmej iga yejemen makimakakan Moisés, wan Moisés kimá' judiyojmej.

²⁰ E' kuá' Dios kijlij Abraham yej kimakas, Dios akitemoj agaj iga makipowili iga imatika nokta kijlij. Dios sesan wan wel kichíwa iséltisan ken kineki.

Tejas in la ley

²¹ ¿In inín ix kijtojneki iga iley Moisés ono' icontraj yej Dios kijtoj iga kichíwas? Ayéj ijkón. E' siga Dios temakaka se ley yej wel kichíwa iga matonokan, ijkón wel tiye'onoyaj iyixtaj Dios iga san tikchíwaj yej tatekimaka la ley.

* **3:16 3:16** Ipan griego kijtowa "semilla", yej wel kijtojneki sesan o mia'. Niga Pablo kijtowa iga kijtojneki Cristo.

²² E' ijkulijto' ipan itájtɔl Dios iga nochi gente ilpito' iga kichijto' yej ayękti; ijkón iga petz yej kicredowa ipan Jesucristo wel makipiá yej Dios kijtoj iga tamakas.

²³ Kuá' aya wɪ' yej ípan timoconfiarowaj, kenkuá' te-ilpitoya la ley, tikchixtoyaj iga matikixmatikan yej ípan matimoconfiarokan.

²⁴ La ley ken se yej teojmá' iga tewiga' kan ono' Cristo, iga mateye'ita Dios iga timoconfiarówajsan ipan Jesucristo.

²⁵ E' inán iga ási'ya yej ípan timoconfiarowaj, ayo' teojmaka la ley.

²⁶ Iga anmoconfiarowaj ipan Cristo Jesús, amejemen nochi ipilowan Dios.

²⁷ Nochi amejemen anmosetiliykej iwán Cristo iga anmobautizaroykej.† Inán annémija wan Cristo kenkuá' yej amotzótzol.

²⁸ Até kichij siga se judío o yej ayéj, esclavo o yej ayéj, taga' o siwa'; iga ansetitokej iwán Cristo Jesús, kenkuá' sesan amonokej.

²⁹ Siga amejemen itatki Cristo, amejemen ipilowan ipilowampa Abraham, iwán amotatki nɔ mochıwas yej Dios kijlij Abraham iga kimakas.

4

¹ Inın yej nikijtojneki: Mij aya yolej se tepiltzin yej kimakaskej nochi iga mochıwas itatki, nesı ken se namoltekipanowanı yej ono' ichan malej iga yej nochi itatki.

² Ono' yej kiskaltıá inón tepiltzin iwán ono' yej kita nochi yej itatki, este kuá' kijtoj itaj iga kimakas yej kikuis.

³ Ijkonsan nɔ tejemej, kuá' aya tikixmatiáj Cristo, ken kuá' aya tiyolejkej, tikchijtoyaj ken kitekimakaj yej kitokaj yej ayéj mela'diosmej.

⁴ E' kuá' asi' tiempo yej Dios kijtoj, kitıtan iPiltzin, yej onoko ipan se siwa' iwán kichij ken tatekimaka iley Moisés.

⁵ Wıljaj iga texitomako kan tetekimakatoya la ley, iga Dios mateomemawi ken ipilowan.

⁶ Iwán inán iga amejemej ipilowanya Dios, kitıtan iPiltzin iyEspıritoj ipan amoalmajmej; iwán iga iyEspıritoj wel tikijliáj Dios: "ıTinoTaj, noPáj!"

⁷ Inán iga tej ipiltzin Dios, inán ayo' mitztekimaka la ley. Iwán iga tej ipiltzin Dios, yawi mitzmakati yej pox yękti iga ticredowa ipan Cristo.

Pablo kinonotza yej mokuepasnekij iga kichıwaj ken tatekimaka la ley

⁸ E' kuá' amejemen aya ankixmatiáj Dios, an-ilpitoyaj iga ankitokayaj yej ayéj mela'diosmej.

⁹ Inán iga ankixmatij Dios, o matikijtokan, Dios mitzixmatij amejemen, ıte iga sejo' anmoconfiaronekij ipan yej ayéj mela'diosmej yej awel te kichıwaj iwán anmotemakaj iga mamitzilpitokan iga ankitokasnekij sej?

¹⁰ Ankinekij iga Dios mamitzye'itakan iga te ankichıwaj ipan sekin día, meses, fecha iwán año.

¹¹ Nimajmawi iga báldejsan nochi yej nimitzmachtijkej.

¹² Nokniwan, nimitzijliáj iga ximochıwakan ken nej, iga nej nɔ nimochij ken amejemen iga ayo' netekimakato' la ley. Amejemen ayá' annechıwilijkej nité yej ayękti.

¹³ Ankimátija, kuá' achto nimitzpowilijkej ye'notıciaj yej tamanawiá, nikawi' wan amejemen iga ayękti nıkmachıliaya.

¹⁴ Iwán iga ayękti nıkmachıliaya, amejemen wel katka ayá' anneye'itayaj, e' malej ijkón amejemen ayá' annepınajtijkej nıga annesemakakej. Majwa' aneomemawıykej ken se iyangel Dios; ken kuá' nemi ankomemawıáj Jesucristo nokta.

† 3:27 3:27 Xikita glosario "Bautizar".

¹⁵ ¿Te iga inán ayo' ampakij? Wel nikijtowa inín iga nimitztajtowiliáj, siga wel katka este annemakayaj amoyix.

¹⁶ Iwán inán, ¿ix anne-ijíyaja iga nimitzijlijkej yej ompay nokta?

¹⁷ Yej kinekij iga xikchíwakan ken tatekimaka iley Moisés, ayéj iga mitzye'ojmakaj. Yejemej kinekij mamitzyokatikan iwán nejemej, iwán yejémejsan xikye'itakan.

¹⁸ Yekti iga xiknekikan iga xikpalewikan sekin, siga yej ankichíwiliáj nokta yej yekti, e' xikchíwakan nochipa, ayéj kua'san nono' amowan.

¹⁹ Amejemen yej nimitznej ken nokta annopilowan, sej nimoknochijto' iga amejemen, ken tikita se teye' kua' kualoto' iga taonoltiá; iwán ijkón nia nimoknochijtoti este que xikmela'tokakan Cristo.

²⁰ ¡Niknekiskiyaya magui' sémiya nokta manono amowan iga manimitztzojt-zopeli'notzakan, puej ayo' nikmati te nikchíwa wan amejemen!

Mamixkuñtilo ipan Agar wan Sara

²¹ Amejemen yej ankichíwasnekij ken tatekimaka iley Moisés, xine-ijlikan inín: ¿Ix ayí' ankikakikej ken kijtowa inón ley?

²² Kijtowa iga Abraham kipiá' ome isiwa', se yej imela'siwa' yej itoka' Sara, iwán se' yej isirvientaj Sara yej itoka' Agar. Sejsé isiwa' kita' se ipiltzín.

²³ E' ipiltzín sirvienta onoko iga taga' kine', miej ipiltzín yej ayéj sirvienta onoko iga mochij yej kijtoj Dios.

²⁴ Inín tatapowalis kan mamixkuñtilo. Inomej ome siwatkej kijtojneki ome pacto yej Dios kichij. Se de inón pacto mochij ipan tepe' Sinaí, iwán inón tenextiliá de Agar; nochi ipilowan Agar onoj iga esclavojmej iga kipiáj iteko yej la ley.

²⁵ Agar kijtojneki inón tepe' yej itoka' Sinaí yej ono' Arabia, inón kijtojneki Jerusalén yej inán ono' ipan tajli, iga yej ompa chantitokej wan ipilowan kitekimakatokej iley Moisés.

²⁶ E' Sara kijtojneki se' Jerusalén yej ono' ajko ipan cielo, inonwa' ayéj esclava, iwán tejemej ipilowan.

²⁷ Iga itájtól Dios kijtowa:

Xipaki tej siwa' yej ayá' tipilowa;

xitzajtzi iga tipaki, tej yej ayí' tipilkualo.

Iga siwa' yej kikajtejkej yawi kipiati máj ipilowan,

máj que inón siwa' yej wewejoy.

²⁸ Nokniwan, tejemej ken tikita Isaac yej ipiltzín Sara; tejemej tepilowan yej Dios kijtoj iga onoskej.

²⁹ E' ijkón ken ikya ipiltzín Agar, yej onoko iga taga' kine', kiknochij ipiltzín Sara, yej onoko iga kine' iyEspíritoj Dios; ijkón no inán, yej kichíwasnekij ken tatekimaka iley Moisés, te-iknochíwaj tejemej yej tonokej iga iyEspíritoj Dios.

³⁰ E', ¿te kijtowa Dios ipan itájtól? Kijtowa: "Xikixti esclava iwán ipiltzín, iga ipiltzín esclava awel kikui yej itatkiiyyas ipiltzín yej ayéj esclava."

³¹ Inón iga nokniwan, tejemej ayéj ken ipilowan yej esclava yej kitekimakato' iley Moisés, majwa' tejemej ipilowan yej ayéj esclava iga timoconfiarowaj ipan Cristo.

5

¹ Cristo texiton iga ayo' matetekimakato la ley. Inón iga xixitontokan, iwán ayo' ximotemakakan iga sej mamitztekimakatokan la ley.

² Ta' xinekakikan, nej niPablo, nimitzijliáj siga amejemen anmocircuncidarowaj, ayá' mitzpalewiáj iga migui' Cristo.

³ Nimitzijliáj sej iga nochi yej mocircuncidarowa, yawi onoti iga makichíwa nochi ken tatekimaka iley Moisés.

⁴ Amejemen yej ankijtowaj iga anye'onokej iyixtaj Dios iga san ankichiwaj ken tatekimaka la ley, anmoyokatijkej de Cristo iwán ankikajtejkej Dios yej te-ikneliá.

⁵ E' iga nejemej, iyEspíritoj Dios nenextiliáj iga nejemej niawij niye'onotij iyixtaj Dios iga nimoconfiarowaj ipan Cristo.

⁶ Siga tisetitokej iwán Cristo Jesús, até kichij siga tonokej circuncidadoj o ayá', monékisan iga matimoconfiarokan ipan Dios, iwán siga timoconfiarowaj, tiknekískeja tokniwan.

⁷ Amejemen ómpaya ken ankichijtoyaj. ¿A'yéj mitzkawaltijkej iga ayo' xikchiwakan ken kijtowa mela'ye'noticiaj?

⁸ Ayéj Dios yej mitzkawaltijnekij, iga Dios nokta yej mitznótzaj.

⁹ Amo xikelkawakan iga “alín levadura* kiposawayaltiá nochi tixti kuá' mochiwa pan.” Ijkón se yej ayompa tamachtia wel kichikokixtia komati tokniwan.

¹⁰ Nej nimoconfiarowa ipan toTeko iga amejemen ankitokaskej ken nimitzmachtijkej, e' Dios yawi kicastigaroti yej mitzkuejkuesowaj, a'san nesis.

¹¹ Nokniwan, siga nej katka manitatekimakátoo' iga mamocircuncidarolo, judiyojmej ayá' ne-iknochíwayaj iwán ayá' kikuejkuesowayaj kuá' kikakij iga nikpowa te iga Cristo migui' ipan cruz.

¹² E' inomej yej mitzkuejkuesojtinemij iga ximocircuncidarokan, imasejwa' nochi yejemej mamomela'tekikanya!

¹³ Nokniwan, Dios mitznótzkej iga ayo' mamitztekimakatokan la ley. Malej iga ijkón, amo xikchiwakan ayompa kensan kineki amoalmaj, majwa' ximosepampalewikan iga manesi iga anmonekij.

¹⁴ Iga nochi yej tatekimaka la ley wel mochiwa ipan inín yej ijkín kijtowa: “Xikchokili moknín kensan tej timochokiliá.”

¹⁵ Nimitzijliáj, siga anmotankuaj iwán anmokuaj amejémensan, anyawij anmosepantamitij.

Matinemikan ken kineki iyEspíritoj Dios

¹⁶ Inín yej nimitzijliáj: Xinemikan ken kineki iyEspíritoj Dios, iwán amo xinemikan ayompa ken kineki amoalmaj.

¹⁷ Iga nochi yej ayekti tikchíwasnekij, akiye'ita iyEspíritoj Dios, iwán iyEspíritoj Dios akiye'ita yej ayekti tikchíwasnekij. Iyomextimej ayá' moye'itaj, inón iga amejemej awel ankichiwaj yej ankinekij.

¹⁸ E' siga iyEspíritoj Dios mitzojmakaj, ayo' mitztekimakatokej la ley.

¹⁹ Nésisan yej ayompa kichiwaj ken kinekiyalmajmej, ijkín kichiwaj: kochij wan yej ayá' iwán namiktitokej, kichiwaj yej pox ayekti, este ayo' pinawaj iga ayompa kichiwaj,

²⁰ kiweyimatij idolojmej, taachisarowaj, ta-ijiyaj, pox takuejkuesowaj, kikuilijnekij yej se' itatki, pox kuejkuesiwij, kineki yejémejsan mamoye'chíwakan, moyojyokatiáj iwán monechkowaj wansan yej moye'itaj,

²¹ ta-ixitaj, tamiktiáj, sentawanaj kan pox tajtakuj iga ilwichiwaj, iwán kichiwaj sékino' yej ijkómpasan. Nimitznótzaj amejemen kensan achto nimitzijlijkej, yej ijkón kichiwaj, ayá' wel kalakiskej kan reinarowa† Dios.

²² E' iyEspíritoj Dios kichíwa ipan toalmaj iga matimochokilikan, matipaktokan, matonokan tamelá, amo nimanín matikuesiwikan, matite-ijiknimej, matikyechiwilikan sekin, nochipa matikchíwakan ken tikijtowaj iga tikchíwaskej,

²³ matiyoltzopelikmej, iwán matimoyoltakuawilikan kuá' tikchíwasnekij yej ayekti. Ateyi nisé ley yej tatekimaka iga amo matikchíwakan ijkín.

* 5:9 5:9 Xikita glosario “Levadura”. † 5:21 5:21 Xikita glosario “Kén iga Dios reinarowa”.

²⁴ Iwán yej tiktokaj Jesucristo, tikmiktijkej ipan cruz nochi yej ayękti yej kichiwasneki toalmaj.

²⁵ Ya que iyEspíritoj Dios kichij iga wel matiye'onokan, matikchiwakan nochi ken tenextiliá.

²⁶ Amo matimoweyimatikan, amo matimokuejkuesokan niga matimosepan-ixitakan.

6

Ximosepampalewikan

¹ Nokniwan, siga ankitaj agaj kichij yej ayękti, amejemen yej máj ankimatij ken kineki iyEspíritoj Dios, xikpalewikan iga sej maye'nemi. Tamelá xiknotzakán; amo ximoweyimatikan. Amo santá' tej nō tikchiwasnekis yej ayękti.

² Ximosepampalewikan kuá' ay'ya ankojasij ken ankichiwaj ipan tejté yej mitzyolmiktijtokej. Iga ijkón, ankichiwaj ken tatekimaka iley Cristo.

³ Si agaj momachiliá iga kipiá itekiyo kuá' ayéj te iteki, inón iganajsan mokajkayawa.

⁴ Sejsé imatika mamomamo-ita ken iga nemi, iwán siga kita iga ómpaya ken kichijto', iyálmajsan makimatito iga ye'ono'. E' amo makijto iga yéj máj ye'nemi que se'.

⁵ Puej sejsé kimati te tekípánol Dios kimá' iga makichiwa.

⁶ Yej nemi momachtiá ipan itájtol Dios, yej quipiá, achi makimakokati itamachtiani.

⁷ Amo ximokajkayawakan: ayagaj wel kajawilmati Dios. Yej kichiwiliá agaj tejté, inón yawi mokuepati iyakapan.

⁸ Siga agaj kichiwa yej ajayękti, iga inón yej kichij yawi mela'poliwiti. E' yej kichiwa yej yękti ken kineki iyEspíritoj Dios, iyEspíritoj Dios yawi kichiwati iga nochipa maono iyixtaj Dios.

⁹ Inón iga amo matisiawikan iga tikchiwaj yej yękti. Siga ayá' timosemakaskej, wj' día kuá' temakaskej yej teajasi.

¹⁰ Inón iga kuá' wel, matikchiwilikan yej yękti nochi, iwán inón máj matikchiwilikan tokniwan yej nō moconfiarowaj ipan Cristo.

Pablo tanotza iwán tanawatiá

¹¹ Ta' xikitakan kejké'pa letrajwewetkej nemi nimitzijkuilowiliáj nomatika.

¹² Inomej yej mitztekimakaj iga ximocircuncidarokan, kichiwaj iga san makiye'itakan, iwán iga amo makijiyakan iga kitokaj Cristo yej mi' pan cruz.

¹³ E' niga yej onokej circuncidado ayá' kichiwaj nochi ken tatekimaka la ley. E' mitztekimakaj iga ximocircuncidarokan iga mamokichmatikan iga mitzchiwaltijkej iga ximotekikan.

¹⁴ E' nej iga nité yej nikchiwa ayá' nimoweyimati, petz nimoweyimati iga niktoka toTęko Jesucristo yej mi' ipan cruz. Jesucristo mi' iga nej, ijkón nochi yej ono' ipan inín tajli ay' neyoltilana ken kuá' mıkto'ya iwán nej ken nō nimıkto'ya iga ay' nikchiwa ken mochiwa pan inín tajli.

¹⁵ Iga tisetitokej iwán Cristo Jesús, até kichij siga timocircuncidarowaj o ayá', monékisan iga Dios mateyolpata.

¹⁶ Dios makichiwa iga maonokan tamelá iwán makiknelikan nochi yej kichiwa ken nemi nimitzijliáj, inomejwa' nokta in ipilowan Dios.

¹⁷ Inán nikeman anikneki agaj maneyolmikti; ipan nokajlo' nesi notákal iga ne-iknochijkej iga niktoka toTęko Jesús.

¹⁸ Nokniwan, niktajtaniliá toTęko Jesucristo iga makichiwa yej yękti ipan amejemen. Ijkónyawa'.

Ama' yej kijkuiloj San Pablo iga tokniwan yej chantitokej altepe' Éfeso Efesios

Pablo kijkuilowiliá yej kitokaj Jesús yej chantitokej altepe' Éfeso

¹ Nej niPablo, iyapóstol* Jesucristo, ken tikijtowaj, se yej yéj kititan, iga Dios ijkón kine'. Nimitzijkuilowiliáj inín ama' yej ankitokaj Dios iwán ankidredowaj Jesucristo yej anchantitokej altepe' Éfeso.

² Dios yej toTaj iwán toTeko Jesucristo mamitzyolchikawakan iwán makichiwakan iga pan amoalmaj xonokan tamelá.

Dios teyolchikawa iga tiktokaj Cristo

³ Matikweyimatiltikan yej iDios iwán iTaj toTeko Jesucristo iga Dios tema'ya ipan toespíritoj nochi yej yékti yej ono' ipan cielo iga tisetitokej iwán Cristo.

⁴ Dios tetapejpen áchtosan, este kuá' aya mochíwaya inín tajli, iga matisetitokan iwán Cristo, iga matimochiwakan de yéjpasan iwán iga matikchijtokan iyixtaj yej yéj kineki.

⁵ Dios iga tepoxchokilij, kejlán este ikay iga tetapejpen iwán kititan Jesucristo iga matimochiwakan nokta ipilowan, ijkón Dios kiye'ita.

⁶ Dios poxsan te-iknelij iga teomemawij iga yej kichij ipiltzin yej poxsan kineki, ijkón kajasi iga matikweyimatiltitokan.

⁷ Iga iyesyó Cristo kitoyaj kuá' migui', temañawij iwán teelkawilij yej ayékti tikchijkej, inón kichij iga tepoxiknelij.

⁸ Dios iga tepoxchokiliá, tematiltij yej matikchiwakan iwán iga matikixmatikan iyojwi.

⁹ Tenextilij yej iyantoya, yej yéj kejlantoya iga tejemen, ken yéj kiye'ita' iga ipan Cristo kine' mamochiwa.

¹⁰ Dios yawi kichiwati kuá' yéj nokta kinekis iga kisetilitij nochi yej ono' ipan cielo iwán yej ono' ipan tajli iga Cristo makimandaro.

¹¹ Iwán iga tisetitokej wan Cristo inán timotapialiaja, iga Dios temá' yej yéj itatki, tetapejpentoyay iga Dios ijkón nokta kejlantoya, iga kichiwa ken yéj kiye'ita.

¹² Ijkón Dios kichij iga nejemej nijudiyojmej áchtosan maniksentalikan noalmajmej pan Cristo iwán manikweyimatiltikan.

¹³ Amejemen nō ankikakikej mela'ye'noticiaj yej tasalvarowa iwán ankidredojkej Cristo. Dios mitzmakakej iyEspírito Santo iga manésiya iga amejemen itátkiya yéj, yej ikay kijtoj iga yawi mitzmakatij.

¹⁴ Iga Dios temá' iyEspíritoj, tenextiliá iga yéj yawi temakati majo' yej yéj itatki. Íkuá' kisalvarowa nochi tokniwan yej yejpa itatki iwán nochi kiweyimatiltiáj.

Pablo kitajtaniliá Dios iga makipalewikān yej kitokaj Jesucristo

¹⁵ Inón iga nej, kuá' nikagui' iga amejemen anmoconfiarowaj ipan toTeko Jesucristo iwán anmochokiliáj wan yej kitokaj Dios,

¹⁶ ayá' nikajtewa iga nikmaka gracias Dios iga amejemen. Nochipa nimitzejlamikij kuá' nitajtowa wan Dios.

¹⁷ Niktajtaniliá iDios toTeko Jesucristo, toTaj yej kipoxpiá poder, iga mamitzmakakan iyEspíritoj iga xikmatikan te xikchiwakan iwán xikixmatikan máj Dios.

* 1:1 1:1 Xikita glosario "Apóstol".

¹⁸ Nō niktajtaniá Dios iga mamitztawikan pan amoalmajmej iga xikmatikan te iga mitznōtzkej, iwán xikmatikan nō yej pox yēkti yej Dios yawi kimakati inōmej yej yéj itatki.

¹⁹ Nikneki xikmatikan iweyi poder yej akipiá kan tanto', inón tepalewiá kuá' tiksentalijtokej toalmaj pan Cristo. Inñsan iweyi poder yej Dios kinextij

²⁰ kuá' kojpa-ixitij Cristo iga miktoya iwán kitalij iladoj iye'má' ipan cielo.

²¹ Ompa kitalij Cristo iga máj mamandaro que nochi espíritujmej yej kipiáj poder iwán nochi yej mandarowaj pan cielo, ipan inñn tajli yej inán ono' iwán yej wí'o'.

²² Dios kitalij Cristo iga makimandaro nochi, iwán nō kitalij iga maono ken tzontekon pan nochi tokniwan yej kitokaj toTeko.

²³ Yej tiktokaj Cristo, tejemej icuerpoj. Yej tiktokaj Cristo atikpolowaj nité iga yéj noyan ono wan nochi kipiá.

2

Dios teyokamanawia

¹ Cristo mitzojpa-ixitijkej iga anmiktoyaj iyixtaj Dios iga ankichijtoyaj yej ayēkti.

² Inón ankichijtoyaj ikya, kensan kichiwaj yej akixmatij Dios, san ken kineki Tzitzimi' yej mandarowa ipan ejeka', iwán yej nō kichiwaltia yej ayēkti inōmej yej akichiwaj ken kineki Dios.

³ Ikya nochi tejemej ijkón nō tinemiáj, tikchijwayaj san ken kinekiá toalmaj, iwán san ken tikejlamikiáj, inón iga teajasiá iga Dios matecastigarō kensan sekin.

⁴ E' Dios pox te-ikneliá iga pox techokiliá,

⁵ malej iga tejemen timiktoyaj iyixtaj Dios iga tikchijtoyaj yej ayēkti, Dios teojpa-ixitij wan Cristo. Dios ken temakokawia iga tiye'onoskej wan kiye'ita iga matemanawi.

⁶ Dios teojpa-ixitij wan Cristo Jesús, iwán teewatoltij itenoj kan ono' ipan cielo.

⁷ Ijkón kichij iga makinexti pan mia' xiwi' yej wí'o', iga tepoxye'ita iwán pox te-ikneliá iga timoconfiarowaj ipan Cristo Jesús.

⁸ Dios mitzmanawijkej iga mitzchokiliáj iga ipan anmoconfiarojkej; iwán inñn ayéj iga amoganaj ankichijkej, sino que Dios mitzyokamakawijkej.

⁹ Inñn ayéj iga tejté tikchijkej iga tiktankej, iga amo agaj mamoweyimati.

¹⁰ Tejemen Dios teojpachij iga matisenemikan wan Cristo Jesús, iga matikchiwakan yej yēkti, iga ijkón yéj áchtosan kejlan ken matinemikan.

Tonokej tamelá ipan Cristo

¹¹ Inón iga amo xikelkawakan iga amejemen ayéj anjudiyojmej; judiyojmej mitzijliayaj "incircuncisos"* iga yejemej nochi tajtaga' mojliáj "circuncidados" iga yejemen inón kitekichiwaj.

¹² Íkuá' amejemen aya ankixmatiáj Cristo, judiyojmej mitzitatej iga anwejkachanejkej, ayá' ankixmatiáj te motajtojtijkej Dios wan israelitajmej niga yej kijtoj iga yawi kichiwati. Amoselti amonoyaj ipan inñn tajli iga ayá' ankixmatiáj Dios wan ayá' ankimatiáj siga wel anmomanawiajaj.

¹³ E' inán iga ansenemij wan Cristo Jesús, amejemen yej amonoyaj wejka iga Dios, ankiná'techójkeja iga migui' Cristo iga amejemen.

¹⁴ Cristo kichij iga matonókanya tamelá. Yéj kichij iga judiyojmej iwán yej ayéj judiyojmej mamochiwakan ken sesan, iga Dios kixixitinya inón yej tayojoykatijtoya iga mo-ixitayaj.

¹⁵ Kuá' mi' Cristo, ompa tami' iley Moisés wan nochi yej tatekimaka. Yej judiyojmej iwán yej ayéj judiyojmej mochij ken sesan taga' iga kisentokaj Cristo. Ijkón kichij iga matonókanya tamelá.

* 2:11 2:11 Xikita glosario "Circuncisión".

¹⁶ Kua' mi' ipan cruz, Cristo kichij iga matami iga mo-ijiyayaj yej judiyojmej iwán yej ayéj judiyojmej iwán mochikey ken sesan taga'. Inán wel tonochimej tonoskej tamelá iyixtaj Dios.

¹⁷ Cristo wáraj iwán kipowa' ye'noticiaj ken wel matonokan tamelá iyixtaj Dios tonochimej, yej ayéj judiyojmej yej wejkatitoyaj iga Dios iwán judiyojmej yej ken na'san onoyaj wan Dios.

¹⁸ Iga Jesucristo mi' iga tejemen, tonochin yej tijudiyojmej iwán yej ayéj, inán wel tasij itenoj toTaj iga inonsan iyEspíritoj Dios.

¹⁹ Inón iga inán amejemen ay'ya anwejkachanejkej, niga ayo' amonokej ipan tajli yej ayéj amotatki. Inán ansetiakej iwán inomej yej itatki Dios iwán no anmochijkeja ipilowan Dios.

²⁰ Wan amejemen inán ken se weyi kajli yej taksato' pan yej tenextilij apostolejmej wan profetajmej,[†] iwán Jesucristo nokta ken tikita achto te'ti kan tajtaksato' inón kajli.

²¹ Iga tisetitokej wan Cristo, ken yoli' yoli' tejkatiá kajli te que yekawi se tiopan yej yokachijto' iga toTeko.

²² Ijkonsan no amejemen, iga ansetitokej wan Cristo, anmosenechkowaj iga mamitzchiwakan ken se kajli kan maono iyEspíritoj Dios.

3

Dios kititani Pablo iga makipowili ye'noticiaj yej ayéj judiyojmej

¹ Inón iga nej Pablo, nipresojtito' iga nikchiwa ken kineki Cristo Jesús; nitekipanowa iga xiye'onokan amejemen yej ayéj anjudiyojmej.

² Ankimátija iga Dios ne-iknelij iga nemá' inín tekipánol iga manimitzpalewikan.

³ Dios nenextilij yej iyantoya iwán nematiltij, ijkón ken nimitzijkuilowilijkeja achi ipan inín ama'.

⁴ Kua' ankixpowaskej inín, ankimatiskej iga nikmátiya yej iyantoya, yej Cristo kichiwako.

⁵ Inón yej to-ikyapatajwan ayá' kimatikej; e' inán Dios, iga iyEspíritoj kinextilij iyapostolejmej iwán iprofetajmej.

⁶ Ininwa' in yej aya momatiá: Jesucristo no wel kimanawiá yej ayéj judiyojmej iga mamochiwakan sesan wan judiyojmej; iyomextin mochiwaskej ken tikita sesan taga' iga Dios kimakas nochi yej kijlij judiyojmej iga yawi kimakatij.

⁷ Malej iga aneajasi, Dios ne-iknelij iwán netalij iga wel manitekipano iga manikpowa ye'noticiaj.

⁸ Nej yej máj até noteki que nochi yej kitapejpen Dios iga itatki; e' yéj kiye'ita iga manikpowili ye'noticiaj yej ayéj judiyojmej. Inón ye'noticiaj tematiltiá yej kichij Cristo iga tejemen, yej pox valerowa iwán ayagaj wel kaxiliá ipatiyo.

⁹ Dios, yej kichij nochi yej tikitaj, kine' iga maniknextili nochi gente ken yéj kichiwaj, yej desde ikya ayagaj kimatiá.

¹⁰ Ijkón angelejmej* yej onokej ipan cielo iwán espiritojmej yej kipiáj poder, kitaj ipan toknimej yej kitokaj Dios, iga Dios nokta kipoxmati te kichywa.

¹¹ Dios kichij ijkón kensan kejlantoya pox ikay, inón kichij iga kititan toTeko Cristo Jesús.

¹² Iga tiktokaj Cristo, inán ayá' tipinawaj iga tikna'techowaj Dios, iga timoconfiarowaj ipan yéj.

¹³ Inón iga nimitzijliáj, amo ximoknomatikán iga nemi ne-iknochiwaj iga amejemen. Inín iga amejemen xiye'onokan.

[†] 2:20 2:20 Xikita glosario "Profeta". * 3:10 3:10 Xikita glosario "Ángel".

Ken iga tepoxchokiliá Cristo

¹⁴ Inón iga nimotankuaketza iyixtaj iTaj toTeko Jesucristo,

¹⁵ yej kimaka vida nochi yej ono' pan cielo iwán pan tajli.

¹⁶ Niktajtaniliá toTaj yej nochi wel kichíwa iga mamitzmakakan amotájpai iga iyEspíritoj iga amo ximosemakakan ipan iyojwi.

¹⁷ No niktajtaniliá Dios iga Cristo maono ipan amejemej iga anmoconfiarowaj ipan yéj, iwán ijkón xikchokilikán Dios wán ximochokilikán iga inochi amoalmajmej.

¹⁸ Ijkón amejemen wán nochi yej kitokaj Dios, wel xikmela'matikan ken iga Cristo tepoxchokiliá.

¹⁹ Niktajtaniliá iga xikmatikan ken iga techokiliá, malej iga ayagaj wel kimati nochi ken iga Cristo techokiliá, ijkón anmomela'confiarojtoskej ipan Dios.

²⁰ Mamoweyimatilti Dios yej pox wel nochi kichíwa, kichíwa majya sej que yej tiktajtaniliáj. Awel niga tikojasij yej Dios wel kichíwa ipan tejemej iga tepalewiá.

²¹ ¡Tonochimej yej tiktokaj Cristo Jesús matikweyimatiltikan Dios nochipa! Ijkónyawa'.

4

IyEspíritoj Dios tepalewiá iga sesan timochiwaj

¹ Inón iga nej nipresojtito' iga niktoka toTeko, nimitztajtaniliáj iga xiye'nemikan ken kajasi manemikan yej Dios kinotza, kensan mitznotzkej amejemen.

² Ximoalimpamatikan, xite-ijiknimej; amo nimanín xikuesiwikan, ximosepanchokilikán iga anmonekij,

³ xiktemokan nochipa iga xonokan tamelá, sesan amoalmajmej ken kineki iyEspíritoj Dios.

⁴ Tejemen yej tiktokaj Cristo tonokej ken sesan cuerpo, ono' sesan Espíritu, ijkón ken Dios mitznotzkej iga ipan sansé xikchixtokan yej mitzsalvarowaj.

⁵ Ono' sesan toTeko, ipansan sesan kan timoconfiarowaj iwán pan sesan toTeko timobautizarowaj.*

⁶ Ono' se Dios yej nochi iTaj, yéj kimandarowa nochi, nochi kichíwa yej yéj kineki iwán ono' noyan.

⁷ E' sejsé de tejemej temá' iga wel matikchiwakan totekiyo' kenya iga Cristo kine'.

⁸ Inón iga itájtol Dios kijtowa:

Tejkaj ajko, kiwiga' no presoymej, yej iyenemigojmej, iwán kimakokawij tajtaga' yej yekti.

⁹ ¿Té kijtojneki iga "tejkaj"? Kijtojneki iga achto temoj ipan inín tajli, te iyijtiko yajka.

¹⁰ Yej temojka, yejsan sej tejkaj máj ajko iyixko cielo, inón iga yéj inán noyan ono', ipan cielo iwán pan tajli.

¹¹ Yéjsan kitajlij iga sekin maonokan apostolejmej, sekin yej Dios kitajtolmaka, sekin yej kipowiliáj itájtol Dios yej aya kixmatij, sekin pastormej iwán no sekin yej tamachtiáj.

¹² Ijkón yéj kichij iga nochi yej kitokaj wel matekipanokan pan itekipánol Dios, iga wel no makipalewikan tokniwan,

¹³ te que tonochin matimochiwakan sesan ipan Dios iwán iga matikixmatikan iPiltzin. Ijkón ajachi ajachi tiye'tajlantiaskej iwán matiye'nemikan iga tonoskej kensan Cristo.

* 4:5 4:5 Xikita glosario "Bautizar".

14 Ayo' matinemikan ken kokone' yej nijnijiga kiwigaj ejeka' kuə' nejnemij. Ono' nokta yej tamachtiáj iga takajkayawaj iwán kinekij matekajkayawakan iwán matewigakan pan yej ayéj ye'ojti. Amo ijkón matechwilikan.

15 Iga timochokiliáj, matikijtokan yej mela'ciertoj, ijkón nochi tikchijtiškej ken Cristo tenextiliá, iga yéjwa' in toztontekon.

16 Cristo ken toztontekon nochi yej tiktokaj, wan tejemen ken icuerpoj. Sejsé tikpiáj totekiyo, wan tisen-onokej, tisentekipanowaj wan nemi tikuij totájpai iga timosepanchokiliáj.

Yej kitoka Cristo, se'pay manemi

17 Inín inán nimitzijliáj iwán nimitztajtaniliáj ipan itoka' toTeko Jesús iga ay'ya máj xikchijtokan ken kichiwaj yej ayá' kixmatij Dios. Yejemen san kixeto'chijwaj ken kineki iyalmajmej.

18 Yejemen ayá' ye'tajlamikij iga onokej ken kan takomichkan, yejemen ayá' kipiáj vida yej Dios temaka tejemen iga yoltakuaktikej, inón iga ayá' niga kixmatij.

19 Yejemen ken ay'ya xaya'yojkej iga ayo' pinawaj, kimela'yolmakákeja iga kichiwaj yej pox ayejyeki iwán inonsan kiyoltilantokej.

20 E' amejemen, kuə' ankičredoijkej Cristo, ayéj ijkón mitzmachtijkej,

21 siga mela'wa' ankikakikej yej mitzpowilijkej de Jesús, iwán siga mitzmachtijkej kensan Jesús tanextiliá.

22 Xikajtewákanya ken ikya ankichijtoyaj; xikixtikán ipan amoalmaj yej mitzyoltilantoyaj iga ankichijtoyaj yej ayékti, inón mitzpojpolojtoyaj iga anmoka-jkayajtoyaj.

23 Ximomakákanya iga Dios mamitzyolpatakan wan ken iga antajlamikij,

24 iwán xikchijtokanya yej yékti ken kineki Dios iwán nésisya iga melá' anye'némija.

25 Inón iga ayo' xitakajkayawakan, sejsé de amejemen amo makikajkayawa iyiknín, iga tejémempasan iga pansan se cuerpo tisetitokej.

26 Siga ankuesiwij, amo iga inón xikchiwakan yej ayékti iwán amo xikuesitokan semilwi'.

27 Niga ximomakakan iga Tzitzimi' makalaki pan amoalmaj.

28 Yej tachtekiá, ayo' matachteki, mapéwaya ga maye'tekipano iga matatani, iga wel makipalewi yej ayá' motapialiá.

29 Amo xikijtokan tájtól yej ajayékti. Majwa' xikijtokan yej ye'tájtól yej makipalewikán yej kitokaj toTeko.

30 Amo xikchiwakan iga mamoknomati Dios iyEspíritoj. Mitzmakakej iyEspíritoj iga manésiya iga amejemen itátkiya yéj este kuə' wí' Cristo iga mitzsalvarokij.

31 Amo xiyolchichixtokan iga ankuesiwij, amo xitajtaweltajtokan, amo xiktatztajzilikan amoknín, niga xikmalijlikán agaj, iwán xikajtewakan nochi yej ayékti.

32 Majwa' xite-ijiknimej, ximo-iknelikan, ximoperdonarowilikan yej anmochiwiliáj, ijkón ken Dios ipan Cristo Jesús mitzperdonawilijkej nochi yej ankichijkej yej ayékti.

5

Ken iga manemikan yej ipilowampa Dios

1 Amejemen ipilowan Dios yej mitzpozneki; xiktemokan iga xikchiwakan kensan yéj kichíwa.

2 Ximosepanchokilikan, kensan Cristo techokiliá, iwán motemá' iga mi' ga tejemen. Kuə' mi' Cristo, Dios kiye'ita' ken kuə' se yolka' kimiktialiáj iwán ajwiya' kuə' tata.

3 Amejemen yej Diospay itatki, ni alín ayo' xikijtokan iga agaj moteka iwán yej ayá' iwán namiktito', niga nokta xikijtokan yej ajayékti, niga xikejlamikikan iga ankipoxpiasnekij kuajkuantas.

⁴ Amo xikijtoḱan tájtōl yej tipinawaj iga tikakij, niga xeto'tajtōlmej, niga tajtōlmej yej pox ayēkti iga mamō-ijto, iga nochi inin ayá' kajasi iga xikijtoḱan, majwa' xikmakakan gracias Dios.

⁵ Ankimátija siga agaj motēka iwán yej ayá' namiktito', o kichiwaj yej ayēkti o kipoxpiasneki kuajkuantas, inonwa' kenkuá' kiweyimati ídolo iwán ayá' kajasi iga Cristo iwán Dios marreinao* ipan yéj.

⁶ Amo agaj mamitzkajkawakan iga xeto'tajtōlmej, inon iga Dios yawi kicas-tigarotij yej ayá' tagatakakij.

⁷ Amejemen amo ximotokakan iwán inomej yej kichiwaj yej ayēkti.

⁸ Amejemen ikya amonoyaj kenkuá' kan tamichkan, e' inán amonókeja kan taxotalpan iga ankixmatij toTēko; xinejnemíkanya ken yej nemij nokta kan taxotato'.

⁹ Iga yej kipiá iyEspíritoj Dios pox te-ijiknin, ye'nemi, iwán atakajkawawa.

¹⁰ Xikixmatikan yej kiyē'ita toTēko.

¹¹ Amo ximotokakan wan yej onokej ken kan takomichkan iga kichiwaj yej ayá' teonkixtiá, majwa' xiknextilikan iga ayompa kichijtokej.

¹² Te tipinawaj iga tikpowaj yej yejemen kichtakachiwaj.

¹³ E' kuá' nóchiya momati, nité ayo' iyantos, iga inon yej kitawiá, kinextiá siga se ye'nemi o ayá'.

¹⁴ Inon iga mojtowa:

Xisa, tej yej tikochto';

xi-ojpa-isa iga timikto',

iwán Cristo yawi mitztawiti.

¹⁵ Inon iga ximo-itakan ken iga annemij. Amo xonokan ken yej ayá' kixmati yej yēkti, sino que ken yej kimati te mochiwa iga nochi mayē'kisa.

¹⁶ Amo xiknempolokan kuá' wel agaj ankichiwiliáj yej yēkti, iga inimej día pox ono' yej ayēkti kichiwaj.

¹⁷ Amo ximoxeto'tilikan; xikmatikan katiapa yej Dios kineki iga xikchiwakan.

¹⁸ Amo xitawanakan, iga yej tawana mopoipolowa, majwa' ximomakakan iga iyEspíritoj Dios mamitznentikan.

¹⁹ Kuá' anmonechkowaj, xikuikakan yej ijkuilijto' ipan salmos, iwán takuj' yej kajasi iga mokuikiliá Dios wan tepalewiá iga timoconfiarowaj pan yéj. Xiktakuikilikan iwán xikweyimatilikan toTēko iga nochi amoalmajmej.

²⁰ Nochipa xikmakakan gracias toTaj Dios iga nochi yej temaka, ipan itoka' toTēko Jesucristo.

Ken manemikan yej kitokaj Cristo

²¹ Ximosepancredokan iwán ijkón nesis iga ankimajmawiliáj Dios.

²² Siwa' yej wewejyoy makicredo iwéj, ijkón kensan kicredowa yej tatekimaka toTēko Jesucristo.

²³ Iga taga' tzontekon iga isiwa', ijkón kensan Cristo tzontekon iga nochi yej kitokaj. Cristo kimanawiá yej kitokaj wan yejemen ken icuerpoj.

²⁴ Ijkón ken yej kitokaj Dios kichiwaj ken kineki Cristo, ijkonsan no siwa' nochipa makichywa ken kineki iwéj.

²⁵ Taga', xichokili mosiwa', ijkón ken Cristo kichokilij yej kitokaj Dios iwán mi' iga nochi tejemej.

²⁶ Cristo kichij iga tejemej matimochiwakan itatkisan; tepajpa' iga a'ti wan iga itajtōl.

²⁷ Inon kichij iga tejemen yej tiktokaj matonokan ken isiwa' Cristo. Wan mate-ita iga tipoxye'nemij iga atikpiáj nité nokta yej yéj akiye'ita wan tonóskejsan iga yéj.

* 5:5 5:5 Xikita glosario "Kén iga Dios reinarowa".

²⁸ Ijkón nō sē taġa' makichokili isiwa' kensan yéj mochoqiliá. Yej kichokiliá isiwa', yéj nō mochoqiliá.

²⁹ Iga ayagaj mo-ijiya igánajsan, majwa' motamaka iwán mocuidarowa, ken Cristo kichíwa wān yej ípan kicredowaj;

³⁰ iga tejemen yej tiktokaj Cristo, icuerpoj nokta, tejemen inakayo iwán iyomiyomej.

³¹ Ijkín kijtowa itájtōl Dios: “Inón iga taġa' kikajtewas itaj iwán iye' iga mosetilij iwán isiwa', iwán inón ome mochiwas sesan.”†

³² Yej inín temachtiáj, pox valerowa iwán ay' iyanto'; nej nikijtowa iga inín tajtowa de Cristo iwán tejemej yej tiktokaj.

³³ E' nō nikijtowa iga xikchoqili mosiwa' kensan tej timochokiliá, iwán siwa' makiye'ita iwéj.

6

Pablo kinonotza tetajmej iwán tepilowan

¹ Tepilowan, xitagatakikān kuā' tē mitzijliáj amotaj amoye', xikchíwakan iga toTēko ankitokaj, iga inín sí yekti.

² Ono' diez mandamientos; sekin tenextiliá iga Dios kimakas tejté agaj yej ijkón kichíwa. Yej achto mandamiento yej ijkón tenextiliá, ijkín ijkulijto': “Xikye'ita motaj iwán moye',

³ ijkón tiye'onos, iwán tiwejkawas iga tonos ípan inín tajli.”

⁴ Iwán amejemen tetajmej, amo xikuejkuesokān amopilowan, majwa' xiknonotzakān iwán xikojkuiltikān pan iyojwi toTēko.

⁵ Amejemen yej an-esclavojmej,* xikchíwakan yej mitztekimakaj amotēko yej ono' ípan inín tajli, xikye'itakān, xik-respetarokān iwán amo xikajkayawakān, xitekipanokān ken kuā' nemi antekipanowaj iga Cristo.

⁶ Xitekipanokān iga yejemej aya'san kuā' mitzitztokej iga mamitzye'itakān, xikchíwakan ken kuā' Cristo itekipánōl nemi ankichíwaj, xikyolmakakān iga xikchíwakan ken Dios kineki.

⁷ Xiyolpakikān iga antekipanowaj ken kuā' nemi antekipanowaj iga toTēko, ayéj iga agaj.

⁸ Ankimátija iga sejsé de amejemen, an-esclavojmej o ayéj, mitzmasukkej toTēko kensan ankichijkej yej yekti.

⁹ Amejemej itekomej esclavojmej, ijkonsan nō xikchíwakan wān amoesclavojmej, amo xikijtokān: “Nia nimitzmagati siga atikchíwa motekipánōl.” Xikejlamikikān iga yejemej iTēko, yejsan nō amejēmempa amotēko yej ono' ípan cielo, yej ayá' sesan kiye'ita.

Ken xikchíwakan iga Tzitzimi' amo mamitztanilikan

¹⁰ Iwán inán nokniwān, ximomela'confiarokān ípan toTēko iga yéj nokta mitz-palewiáj iga iweyi poder.

¹¹ Ximotaajakikān iga ken armadura yej kakiáj iga momanawíáj yej yawij kān momijmiktilo; e' inimpa ayá' mo-ita, inín ipoder Dios yej mitzmasukaj iga amo mamitzkajkayawakān Tzitzimi'.

¹² Iga ayá' nemi tikchíwaj iga matiktanilikan agaj yej nakayoj iwán omiyoj, sino que nemi tikchíwaj iga matiktanilikan Tzitzimi' iwán iyangelejmej yej onokej pan cielo, yej mandarowaj ípan inín tajli kān mochijto' yej ayekti.

¹³ Inón iga xikuikānya nochí iga yej amomanawíáj, yej Dios mitzmasukaj, iga wel ximomanawikān kuā' Tzitzimi' mitzchíwilijnekij yej ayekti, iwán kuā' nóchiya ankijyowijkej, anye'isatoskej ípan iyojwi Dios.

† 5:31 5:31 Gn 2:24 * 6:5 6:5 Xikita glosario “Esclavo”.

¹⁴ Xiye'isatokan; nochipa xikijtokan yej mela'ciertoj iwán ijkón kenkuá' anta-jko-ilpitokej iga anmomānawíaj, iwán nochipa xikchiwakan yej yekti iwán ijkón kenkuá' anmoeltzakuj iga kuächti de tepos.

¹⁵ Ken se soldado nochipa kakijto' iga', ijkón nõ amejemen nochipa xikpowakan itájtõl Dios yej kichiwa iga maonolo tamelá.

¹⁶ Nõ ximoconfiarokan pan Dios, iga ijkón ken kuá' ankipiáj amoescudoj† iga ximomānawíkan kuá' Tzitzimi' kinekis mamitzmímakān iga mitziknochiwaj.

¹⁷ Iwán nõ xikejlantokan pan amoalmaj iga amejemej Diosya mitzmanawijkej, ininwa' ken kuá' se kitaliá ikaskoj ipan itzontekon iga momānawíá. Xiknentíkan itájtõl Dios pan amoalmaj, inonwa' espada‡ yej iyEspíritoj Dios mitzmakaj.

¹⁸ Nochipa xiktenewíkan Dios wān xiktajtanilíkan ken iyEspíritoj mitztajtõlmakaj. Ijkõsan nochipa xikchijtokan, wān xiktajtanilijtokan Dios iga nochi yej kicredojokej pan yej maye'onokan.

¹⁹ Xiktajtanilíkan Dios nõ iga nej, iga manetajtõlmaka iwán kuá' nitajtowa amo manimajmawi, iwán iga wel manikmati te manikijto kuá' nikpowa ye'noticiaj yej nematiltij.

²⁰ ToTeko netitan iga manikpowa ye'noticiaj, inón iga inán nipresojtito'. Achi xiktajtanilíkan Dios iga manepalewi iga amo manimajmawi iga nikpowa ye'noticiaj ken kajasi.

Pablo tanawatiá

²¹ Tíquico, yej tóknimpa yej nikpoxchokiliáj, ayá' kikajtewa iga nepalewiá ipan itekipánõl toTeko, yéj yawi mitztatapowitij de nej iwán yej te nemi nikchiwa.

²² Inón iga nimitztitaniliáj Tíquico, iga mamitzijlíkan ken nonokej iwán iga mamitzyolchikawakan.

²³ Dios yej toTaj iwán toTeko Jesucristo makichiwa iga xiye'onokan iwán xonokan tamelá.

²⁴ Ken iga Dios kiye'ita makichiwa ipan nochi yej ayí' kikajtwaj iga kipoxnekij toTeko Jesucristo. Ijkónyawa'.

† 6:16 6:16 Xikita glosario "Escudo". ‡ 6:17 6:17 Xikita glosario "Espada".

Ama' yej kijkuiloj San Pablo iga tokniwan yej chantitokej altepe' Filipos Filipenses

Kua' Pablo ono' carcelijti', kijkuilowiliá yej kitokaj Cristo yej ichamej Filipos

¹ Nej niPablo iwán toknin Timoteo yej nikchiwaj ken netekimakaj Jesucristo, nimitzijkuilowiliáj yej amochan Filipos nochi yej ankitokaj Cristo Jesús, nochi pastormej* wan diaconojmej.†

² ToTaj Dios iwán toTeko Jesucristo mamitziknelikan iwán makichiwakan iga xonokan tamelá.

Pablo kitajtaniliá iga yej kitokaj iyojwi Dios

³ Nochipa kua' nimitzejlamikij nikmaka gracias noDios,

⁴ iwán poxsan nipaki kua' niktajtaniliá Dios iga amejemen,

⁵ iga nikmati iga este kua' achto ankikakikej ye'noticiaj iwán este inán, annepalewiáj iga ankipowaj inón ye'noticiaj.

⁶ Nej nikmati iga Dios inán kipewaltij iga kichiwa iye'tekipánol ipan amejemen, iga ankitokaj iyojwi, iwán Dios inón ye'tekipánol kichijos este maye'kisa kua' wí' Jesucristo.

⁷ Kajasi iga inón nikijtowa de amejemen iga nimitzpoxchokiliáj. Amejemen annepalewijkej ipan tekipánol yej Dios nemá' iga nikpowa ye'noticiaj yej tasalvarowa, inonsan tekipánol yej nemi nikchiwa nij kan nipresojtito' iga niknextiliáj yej aya kicredowaj iga mela'ciertoj inón ye'noticiaj.

⁸ Dios kimati iga poxsan nimitzitasnekij. Nimitzchokiliáj ijkonsan ken Jesucristo mitzchokiliáj.

⁹ Kua' ni-oradowa iga amejemen, niktajtaniliá Dios iga máj ximosepanchokilikan iwán wel nochi nokta xikmatikan

¹⁰ ken iga wel nochipa xiktapejpenakan yej máj yekti yej ankichiwaskkej. Ijkón wel anye'nemiskej, iwán ijkón kua' wí' Cristo, ayagaj wel mitzijliskej iga ayompa ankichijkej.

¹¹ Pues amejemej, iga mitzpalewiáj Jesucristo, ankichiwaskkej yej yekti iga tokniwan makiweyimatiltikan Dios.

Nej nono' iga manikchiwa ken kineki Cristo

¹² Nokniwan, nikneki xikmatikan iga yej nechiwilijkej yej ayekti, inón tapalewij iga máj mopowa' ye'noticiaj.

¹³ Nochi soldadojmej yej onokej ipan palacio, iwán sekin, kimatij iga nipresojtito' iga niktoka Cristo.

¹⁴ Iwán iga momati iga nipresojtito', mia' tokniwan kipowaj itájtol Dios iga kiyolmakaj, ayá' majmawij, iwán máj moconfiarowaj ipan toTeko.

¹⁵ Melá' iga sekin kipowaj ye'noticiaj de Cristo iga ta-ixitaj iwán kijtowaj iga yejemej máj kimatij que nejemej, e' sekin kipowaj ye'noticiaj iga kiyolmakaj iwán kinekij noyan mamomati.

¹⁶ Sekin kipowaj itájtol Cristo iga san manesi iga no kichiwaj inompa tekipánol, ayéj iga kimela'tokaj Cristo, kinekij maneyolmiktikan iga kimatij nono' preso;

* **1:1 1:1** Español "obispos". Xikita glosario "Obispo". † **1:1 1:1** Xikita glosario "Díacono wan diaconisa".

17 e' sekin kipowaj ye'noticiaj iga nechokiliáj, iga kimatij niktajtowiliá itájtōl Cristo wej tamanawia.

18 E' até kichij siga kiye'powaj o ayá', e' ye'kti iga tajtowaj de Cristo; iga inón kichiwaj, nej niyolpakí.

Iwán majo' nia niyolpakiti

19 iga nej nikmati iga ipan inochi nia niye'kisati iga amejemen an-oradowaj iga nej, iwán iga nepalewia iyEspíritoj Jesucristo.

20 Nej nikneki nokta iga ayí' manikchiwa tejté wej Cristo akiye'ita, ijkón anipinawas iyixtaj. Majwa' amo manimajmawi iga nikpowa itájtōl Cristo iwán nochipa mamonexi ipoder ipan nej, até kichij siga nimikto' o nisato'.

21 Siga nono', manikchiwa wej Cristo kineki, iwán siga nimiki, niktaniaya wej nemakas Cristo.

22 E' siga nisato' máj wel nitekipanowa iga toTēko, anikmati katiá niktapejpena.

23 Iyomextin wel niktapejpena: nikneki magui' manimikiya iga manónoya iwán Cristo, iga nej inón máj ye'kti katka;

24 e' iga amejemen, máj ye'kti iga manisato.

25 E' nikmati iga majo' nisatos, nonos iwán amejemen iga nimitzpalewiskej iga máj xiyolmakakan iga ankitokaj toTēko, iwán xiyolpaktokan iga anmoconfiarowaj ipan yéj.

26 Iwán wel sej nonos iwán amejemen iga xiyolpaktokan iga wej kichij Jesucristo iga nepalewij.

27 E' nimitzijliáj iga xiye'nemikan ijkón ken tenextiliá itájtōl Cristo. Ijkón siga nimitzitatij o wejka nonos, nikneki manematiltikan iga amejemen ankitokajo' Cristo, iwán sesan amoalmajmej iwán ansentekipanojtokej iga ankipowaj ye'noticiaj wej tamanawia,

28 iwán amo xikmajmawilikan wej mitzijiyaj. Ijkón nesi iga yejemej yawij poliwitij, e' kinextiá iga amejemen anyawij anmosalvarotij, inonwa' kichiwawas Dios.

29 E' iga ankitokaj Cristo, ayejsan iga ankipetzcredowaj, sino que no mitziknochiwaj iga yéj ankitokaj.

30 Inán wel tisentekipanowaj iga tikpowaj ye'noticiaj. Ankitakej kén iga ne-iknochiijkej wan inán ankimatij iga ne-iknochijtokejo'.

2

Matimixkuítikan ipan Cristo iga ayá' moweyimati

1 Nej nikmati iga Cristo mitzpalewiaj iga wel xiyolchikawakan sekin. IyEspíritoj Dios ono' amowan iga ante-ijiknimej iwán antachokiliáj,

2 inón iga nimitztajtaniliáj amonochin iga xikchiwakan iga manipoxpakto iga xonokan ken sesan, iwán ximopoxchokilikan, sesan amoalmaj iwán sesan xikejlanokan.

3 Amo xikchiwakan tejté kansan manesi iga pox anwelitij, niga ximoweyimatikan, majwa' ximoalimpamatikan, iwán xikijtokan: "Se' toknin majya sej que nej."

4 Ni agaj makitemo wej ye'kti iga yejsan, majwa' makitemo no iga sekin maye'onokan.

5 Amejemen xitajlantokan ijkonsan ken Cristo Jesús.

6 Cristo, malej iga yéj nochipa ijkonsan ken Dios, ayá' moteki'tilij iga maono ken Dios,

7 majwa' kikajtej kan mandarojtoya wan mochij ken se taga' wej tapalewia iga walaj ken tejemej,

8 iwán kuá' onoyay ken nochi taga', moalimpamati', iwán kichij kensan Dios kine', motemá' iga makimiktikan, este mi' ipan se cruz.

⁹ Inón iga Dios kitalij iga poxsan makiweyimatiltikan, iwán kitalilij se itoka' yej ateyi se' ijkompa iga kiweyimatij.

¹⁰ Iga kuá' makikakikan itoka' Jesús, nochi mamotankuaketza, yej onokej ipan cielo, pan tajli iwán yej onokej taltampa,

¹¹ iwán nochi makijtokan iga Jesucristo yéj nokta toTeko, iwán mamoweyimatilti Dios yej toTaj.

Yej kitokaj Cristo ken tikita sitalimej

¹² Inón iga nokniwan, ijkón ken amejemen nochipa ankichijkej yej nimitzijlijkej kuá' nonoya amowan, inán iga ayá' nono' amowan, máj xikchiwakan yej nimitzijliáj, xikchijtokan yej yekti iga manesi iga Dios mitzsalvarójkeja wan ankimajmawiliáj.

¹³ Iga Dioswa' in yej mitzejlantiáj iga xikchiwakan yej yekti, iwán yéj mitzpalewiáj iga xikchiwakan ijkón ken yéj kineki.

¹⁴ Nochi yej ankichiwaj, xikye'chiwakan, e' amo xikteki'chiwakan niga ximokuekuesojtokanpa,

¹⁵ iga amo agaj wel makijto iga ankichijtokej yej ayekti. Wan amo ximoweyimatikan, iga amejemen ipilowan Dios, xiye'nemikan iyxtaj la gente yej kipoxchiwaj yej ayekti. Amejemen ken sitalimej yej ankitawiaj yej onokej kan takomichkan

¹⁶ iga ankipowiliáj itajtól Dios yej tanextilia ken iga wel nochipa maonolo wan Dios. Ijkón kuá' wí' Cristo, nej niyolpaktos iga amejemen, iga nikmatis iga ayéj balde notekipánol iga nimitzpowilijkej ye'noticiaj.

¹⁷ Malej iga katka manemiktikan iga manimochiwa ken ofrenda yej ankimakaj Dios iga anmoconfiarowaj ipan, nej nipaki, iwán nikneki nō manipaki amowan.

¹⁸ Xipakikan nō amejemen, iga matisempakikan.

Timoteo iwán Epafrodito

¹⁹ Siga toTeko Jesús kineki, ayá' wejkatis ompiga niktitanis Timoteo iga mamitzitatij, iga manipaki iga nikmatis ken amonokej.

²⁰ Iga ateyi se' ken yéj yej makejlamiki kensan nej, yej melá' iga kitasneki iga amejemen xiye'onokan;

²¹ iga nochi kitemowaj iga yejémejsan mamoye'chiwakan iwán ayá' kiyolmakaj iga makichiwakan yej kineki Cristo Jesús.

²² E' amejemen ankimatija ken iga ye'nemi Timoteo iwán ankimatij iga nepalewij iga nikpowaj itajtól Dios, yéj nepalewij ken se tepiltzin kipalewiáj itaj.

²³ Inón iga nia nimitztitanilitij Timoteo, e' manikmáti-o' siga nikisas ipan cárcel,

²⁴ wan nimoconfiarowa ipan toTeko iga ayá' wejkatis niati nimitzitatij.

²⁵ Yekti iga Epafrodito annetitanilijkej iga manepalewi ipan yej nepolowa. Yéj pox tekipanoj nowan iga nikpojkej ye'noticiaj. Yekti inán manimitztitanilikan sej.

²⁶ Yéj magui' mamitzitákanya amonochin iwán yéj poxsan mitzejlantokej, iga ankimatikej iga yéj wetitoya.

²⁷ Melá'wa' nokta iga wetitoya, este mikisnekiaya; e' Dios kiknelij, ayejsan yéj, nej nō ne-iknelij iga ayo' pox manimoknomati.

²⁸ Inón iga nikneki manimitztitanilikan toknin iga xipakikan kuá' sej ankitaskej, iga ayo' máj manimoknomatito.

²⁹ Xikye'omemawikan ken kajasi yej kitoka toTeko iwán xipakikan. Iwán nochipa xikye'itakan yej ijkón tekipanowa ken yéj

³⁰ iga yéj kimiktiayaj iga san kitoka Cristo. Yéj kisentelij iyalmaj iga mamiki iga san nepalewiáj, kan amejemen awel annepalewiayaj amomatika.

3

Pablo ye'ono' iyxtaj Dios iga moconfiarowa ipan Cristo

1 Inán nokniwan, xipakikan iga ansetitokej wan toTeko. Nej ayá' nisiawi iga nimitzojpa-ijkuilowiliáj yej ankimátija, iga inón wel mitzpalewiáj.

2 Amo xiktajtolkukan yej nemij ken pelomej, wan yej ayompa kipowaj itájtól Dios, wan kinekij mamitzcircuncidarokan.*

3 Tejémejwa' in yej tonokej nokta circuncidado yej tikweyimatíliáj Dios iga tepalewiá iyEspíritoj iwán tipakij iga tiktokaj Cristo Jesús, iwán ayá' timoconfiarowaj ipan yej tejémejpa tikchiwaj.

4 Malej iga nej kajasi nō iga manimoconfiaro ipan inón. Ayagaj máj kajasi ken nej iga manimoconfiaro ipan yej nikchij;

5 iga necircuncidarokaj kua' kipiá ocho día iga ninaceroj, iga nej ni-israelitaj yej itríbojpa Benjamín, nej nimela'hebreo,† iwán nej nō katka nifariseo‡ iga nitamachtiaja ipan iley judiyojmej.

6 Poxsan nikchij ken nej nikne', iga nikmatía iga nemi nikchiwa ken tatekimaka iley Moisés, este niktēmowaya yej kitokaj Cristo iga nikiknochiwayaj. Iwán nikmatía iga niye'nemiá iga nikchijtoya ken kijtowa la ley, este ayagaj wel tē ne-ijliaya.

7 E' nochi inín yej ikya iga nej pox valerowaya, inán nikita ken yej ay'ya valerowa ni alín iga niktókaya Cristo.

8 Ayejsan iga inón, nochi yej nikitaya pox yekti, inán nikita ken yej avalerowa iga máj valerowa iga nikixmátija Cristo Jesús yej noTeko. Nochi yej nikchiwaya nikájteja iga niktóga'ya Cristo, inón inán nikitaya ken tásol.

9 Iwán iga nisetito'ya iwán yéj, ayéj iga niye'nemi iga nikchiwa ken tatekimaka la ley. Niye'ono' iyixtaj Dios iga nimoconfiarowa ipan Cristo.

10 Nej nikneki máj manikixmati Cristo, nikneki manikmachili inón poder yej kojpa-ixitij Cristo kan miktoya iwán nō maniksufriro ken yéj kisufriroj iwán nikneki nō manimiki ken yéj,

11 iwán ijkonsan nō Dios neojpa-ixitij kan nimiktos.

Pablo kiyolmaka iga kichiwa yej kipolówao'

12 Ayá' nikijtowa iga nóchiya nikye'chij, niga nikijtowa iga póxsanya niye'nemi; e' ayá' nikajtewa iga niktoka Cristo Jesús iga kēman nēmakas yej yéj kijtoj, iga inón nokta Cristo achto nenotza'.

13 Nokniwan, ayá' nikijtowa iga ninémiya ken Cristo kineki; e' ay'ya nikeljamiki nochi yej pánoja, inán nikyolmaka iga nemi nikchiwa yej nepolówao'

14 iga wel manasi kan nikneki iwán maniktani yej Dios nēmakas ipan cielo iga nisetito' wan Cristo Jesús.

15 Nochi yej timomela'confiarojtokej ipan Cristo inón matikejlanatokan. Si agaj se'pa kejlāmiki, Dios yawi kitajlantiti nō.

16 E' ijkón ken tinejntóyaja ipan iyojwi Dios, ómpasan matinemikan iwán matikpiakan sesan toalmaj.

17 Nokniwan, ximixkuítikan nopan, iwán nō ximixkuítikan ipan inomej yej nemij kensan nimitzmachtijkej.

18 Nimitzijlįkeja mia' vej, iwán inán sej nimitzijliáj este nichokato', ono' mia' yej kalimpamatij yej Cristo kichij iga mi' ipan cruz.

19 Kua' nóchiya tamis, inimej yawij poliwitij. Iga yejemej yej kitajtani iyalmajmej mokuropa ken idiosmej, iwán moweyimatij ipan yej kajasiá iga mapinawakan. Yejemej kejlantókejsan yej ono' ipan inín tajli.

* 3:2 3:2 Xikita glosario "Circuncisión". † 3:5 3:5 Hebreo: Kua' mo-ijkuiloj Nuevo Testamento, mo-ijliaya hebreos judiyojmej yej kitokayaj ken ijkuilijo' iley Moisés wan nochi yej kitekichwayaj judiyojmej, este nō tajtowajaj arameo yej kensan nō hebreo. ‡ 3:5 3:5 Xikita glosario "Fariseo".

²⁰ E' tejemej točan ipan cielo, iwán tikchixtokej yej wí' ipan cielo iga tēmanawiki; inonwa' toTēko Jesucristo

²¹ yej kichiwás iga tocuerpoj yej inán kuetani wán mikisneki, maono kensan yéj icuerpoj yej ayí' mikis. Inón kichiwás Cristo iga yéj nochi wel kichíwa.

4

Nochipa xipakikan iga ansetitokej wán toTēko

¹ Inón iga nokniwán yej nimitzpozitasnekij, amejemen yej anneyolchikawaj iwán nipoxpaki iga anye'nemij. Xiksentalikán amoalmaj iga ankitokaj toTēko, amejemen yej nimitzpozchokiliáj.

² Niktajtaniliáj Evodia wán Síntique iga makipiakan sesan iyalmajmej ken kajasi iga kitokaj toTēko.

³ E' tej nokni Sícigo,* yej atikajtewa iga tikchijto' inómpasan tekipánol ken nej, nimitztajtaniliáj iga xikpalewi inomej siwatkej yej nepalewijkej kuá' nikpowa' itájtol toTēko yej tasalvarowa. Nepalewijkej no Clemente iwán sekin yej tekipanojkej iwán nej. Itokamej ijkulíto'ya ipan libro kan ono' itokamej yej yawij mosalvarotij.

⁴ Nochipa xipakikan iga ansetitokej wán toTēko. Sej nikojpa-ijtowa: ¡Xipakikan!

⁵ Nochi mamitzixmatikan iga pox ante-ijknimej. ToTēko ay'ya ke' poliwi iga wí'ya.

⁶ Nité amo mamizyolmiktikan, majwa' nochi xiktajtanilikán Dios yej mitzpolowaj iwán xikmakakan gracias kuá' antajtowaj iwán.

⁷ Ijkón Dios yawi kichiwati iga xonokan tamelá. Ayagaj wel kentenderowa ken Dios kichíwa iga matonokan tamelá, iwán kuá' toalmaj ono' tamelá, ay' te kimajmawiliáj niga keklamiki yej ayékti iga tēcuidarowa Cristo Jesús.

Xikejlamikikan yejsan yékti

⁸ Nokniwán, yáwiya tamiti yej nemi nimitzijkuilowiliáj; xikejlamikikan ipansan yej mela'ciertoj, yej kajasi mamoye'ita, nochi yej ómpaya nokta ken mochiwa, nochi yej Dios kiye'ita, nochi yej kiye'asi toalmaj, nochi yej ayagaj wel kipopowa. Xikejlamikikan ipan nochi yej yékti iwán yej kajasi makiweyimatiltikan.

⁹ Xikchiwakan ijkón kensan nimitzmachtijkej. Xikchiwakan ken ankikakikej nikijtoj, iwán ankitakej iga nikchij: xikchiwakan ijkón, iwán toDios yej kichíwa iga maonolo tamelá, onos amowan.

Yej ichamej Filipos kipalewijkej Pablo

¹⁰ ToTēko poxsan neyolchikawa iga amejemen sej annejlamikij. Ayá' nikijtowa iga anneelkajtoyaj, e' nikmati iga ayá' wel annepalewiayaj.

¹¹ Ayá' nikijtowa iga poxsan nikneki xinepalewikán, iga nej nochipa nipakto' ke'ya iga nikpiá.

¹² Wel niye'ono kuá' ayá' nimotapialiá iwán wel niye'ono kuá' nimotapialiá. Kensan nesi' nipakto', kuá' nixwito' o kuá' nimayanto', kuá' nikpoxpiá iwán kuá' ayá' nikpiá nité.

¹³ Nochi wel nikchíwa iga Crístojwa' in yej nepalewiá.

¹⁴ E' amejemen ompay ken ankichijkej iga annepalewijkej kuá' nimoyolmiktijtoya iga kuajkuantas nepolowaya.

¹⁵ Amejemen yej anchantitokej Filipos no ankimatij kuá' pewa' nikpowa' ye'noticiaj yej tasalvarowa, kuá' nikisa' estado de Macedonia, nisé iglesia nepalewij, petz amejemensan iga annetitanilijkej tomín.

¹⁶ Iwán kuá' nonóyao' Tesalónica, amejemen annetitanilijkej tomín. Ayá' sesan vej annepalewijkej pan yej nepolowaya.

* 4:3 4:3 Sícigo: tájtol griego yej wel agaj itoká' wán kijtojneki "fiel compañero".

¹⁷ Ayéj iga nikeljantó' xinemakakan tejté, nikenékiwa' iga manesi iga ankichijtokej yej yékti iyixtaj Dios.

¹⁸ Pues nej nikpiaya nochi, ay' te nepolowa. Inón tomín yej annetitanilijkej iwán Epafrodito ken tikita incienso yej ajwiya' yej kitatiliáj Dios, iwán Dios inón kipoxye'ita.

¹⁹ Niktajtaniliá noDios iga mamitzmakakan nochi yej mitzpolowaj. Wel mitzmakaj iga ansetitokej wan Cristo Jesús, puej Dios poxsay sej motapialiá.

²⁰ ¡Nochipa mamoweyimatilti toTaj Dios! Ijkónyawa'.

Tanawatiá

²¹ Ipan itoka' Jesucristo xikijlikan nochi yej kitokaj iyojwi Dios ga nikeljamikij. Tokniwan yej nigaj iwamej nisen-onokej, kinekij iga xiye'onokan.

²² Nochi yej nigaj onokej yej kitokaj Dios, yej tekipanojtokej chan rey César† de Roma, no mitztitaniliáj saludos.

²³ ToTeko Jesucristo mamitzpalewikan amonochin amejemen. Ijkónyawa'.

† 4:22 4:22 Xikita glosario “César”.

Ama' yej kijkuiloj San Pablo iga tokniwan yej chantitokej altepe' Colosas Colosenses

Pablo kijkuilowiliá yej kitokaj Jesús yej chantitokej altepe' Colosas

¹ Nej niPablo, iyapóstol* Jesucristo, ken tikijtowaj, se yej yéj kititan, iga Dios ijkón kine'. Nej iwán tokniw Timoteo

² nimitzijkuilowiliáj inín ama' amejemen noknimej yej amonokej Colosas yej Dios mitztapejpenkej, iwán ayá' ankikajtewaj iga ankitokaj iyojwi Cristo. Dios yej toTaj mamitzyolchikawakan iwán makichiwa iga xonokan tamelá.

Pablo oradowa iga tokniwan de Colosas yej moconfiarowaj ipan Dios

³ Nochipa kuá' ni-oradowaj iga amejemen, nikmakaj gracias Dios yej itajpa toTeko Jesucristo.

⁴ Iga nematiltijkej iga amejemen anmopoxconfiarowaj ipan Cristo Jesús iwán ankichokiliáj tokniwan yej Dios kitapejpen.

⁵ Ijkón ankichiwaj iga ankimatij iga mitzpialiaja kan keman amonoskej nochipa wan Dios ipan cielo. Inón ankimatikej kuá' mitzpowilijkej itájtól Dios yej ayá' takajkayawa, inón ye'notíciay yej tasalvarowa.

⁶ Inín ye'notíciay yej mitzpowilijkej ken tikita kuawi' yej nemi weyá iwán taktiaya, iga nemi momati noyan ipan tajli. Ijkonsan no kuá' amejemen ankimatikej iga mela'ciertoj kuá' mitzpowilijkej ken iga Dios tepoxchokiliá.

⁷ Inín mitznextilijkej tokniw yej tikpoxchokiliáj yej itoka' Epafras yej íwan nisentekipanowaj; yéj akikajtewa iga mitzpalewiáj ipan iyojwi Cristo.

⁸ Yéj netatapowijkej de amejemen, ken iga el Espíritu Santo mitznextiliáj iga ximosepanchokilikán.

⁹ Inón iga nejemej, desde que nikmatikej iga anmoconfiarojkej pan Cristo, ayá' nemi nikajtewaj iga niktajtaniliáj Dios iga mamitzpalewikán iga xikmatikan ken nokta yéj kineki, iwán ken iga xiye'nemikan, iwán iga wel xikmela'matikan yej el Espíritu Santo tanextiliá.

¹⁰ Ijkón annemiskej ken kajasi iga manemikan yej kitokaj toTeko iga nochipa ankichiwaj ken yéj kineki, iwán ankichiwaskéj nochi yej yékti iwán máj ankixmatitiaskej Dios.

¹¹ Niktajtaniliáj toDios iga iweyipoder mamitztajpalmakakan ipan amoalmajmej, ijkón wel ankijyowiskej nochi yej mitzyolmiktiáj iwán ayá' anmosemakaskej ipan iyojwi Dios. Iwán ampaktoskej kuá'

¹² ankimakaskej gracias toTaj Dios, iga yéj kine' iga matisen-onokan íwan ipan cielo kan yéj reinarowa wan nochi toknimej yej yéj itatki.

¹³ Dios temanawij ipan ipoder Tzitzimi', iwán tewiga' iga matemandaró Dios iPiltzin yej kipoxchokiliá.

¹⁴ Yéj tesalvaroj kuá' migui' ipan cruz iwán teperdonarowilij yej tikchijkej yej ayékti.

Wel tiye'onokej iyixtaj Dios iga mi' Jesucristo

¹⁵ Ipan Cristo monextiá ken in Dios yej ayí' mo-ita. Cristo onoyay este kuá' aya onoya inín tajli.

¹⁶ Dios kijtoj iga iPiltzin makichiwa nochi yej ono'. Kichij yej ono' ipan cielo iwán ipan tajli, yej wel mo-ita iwán yej ayá' wel mo-ita. Kichij nochi yej mandarowaj pan

* 1:1 1:1 Xikita glosario "Apóstol".

tajli iwán espíritujmej yej tatekimakaj iga kipiáj poder. IPiltzín Dios kichij nochi yej ono'. Iwán yej ono', tePiltzín kichij iga makiweyimatiltikan.

¹⁷ Cristo onoyay kuá' aya onoya nité yej inán tikitaj. Iwán iga yéj nochi ojonókejsan.

¹⁸ Cristo ken tikita tzontekon iga tonochín yej timoconfiarowaj ipan yéj, iwán tejemen ken tikita icuerpoj. Yéj onoyay kuá' pewa' iga mochiwa yej ono'. Yéj yej achto ojpa-isa' iga manesi iga yéj nokta yej máj tayakanto'.

¹⁹ Puej Dios kiye'ita' iga nochi ipoder maono ipan Cristo.

²⁰ Iwán iga yej kichij Jesucristo, inochi yej ono' seja wel maono tamelá wán Dios, yej ono' ipan inín tajli, iwán yej ono' ipan cielo. Inín mochij kuá' Cristo eskisa' iga mi' ipan cruz.

²¹ Ikyá amejemen wejka amonoyaj iga Dios iwán ankijiyayaj ipan amoalmajmej iga ankichijtoyaj yej ayekti. E' inán Dios kichija iga yéj mamitzye'itakan

²² iga mi' Cristo kuá' onoya nigaj ipan tajli. Inón kichij iga amejemen xiye'onokan iyixtaj, este anyolchipaktikej ken yej ayí' kichij yej ayekti.

²³ Cristo inín kichibas siga anmoconfiarojtoskej ípan, iwán amo xikajtewakan iga xikchixtokan yej keman mitzmakaskej, inón yej kijtowa inón ye'noticiaj yej tasalvarowa, yej ankikakikej. Ininya in ye'noticiaj yej mopowa noyan, iwán nej Pablo nitekipanowa iga nikpowa inón ye'noticiaj.

Pablo tekipanowa iga mamó-ixmati itájtól Jesucristo

²⁴ Inán nipaki iga ne-iknochiwaj iga amejemen, puej yej iga nej nemi ne-iknochiwaj, iga inón nemi nikmaxitiá yej icuerpoj Cristo kiknochibaskej; icuerpoj Cristo kijtojneki nochi tokniwan yej kicredowaj Cristo.

²⁵ Dios netalij iga manikpowa itájtól, iwán yéj nemá' inín tekipanól iga amejemen xiye'onokan, iwán iga noyan mamomati itájtól.

²⁶ Inón ye'noticiaj yej ikayay nokta Dios kiyantoya, inán kimatiltija yej moconfiarowaj ipan yéj.

²⁷ Dios kine' iga makinextilikan yejemej inón tájtól yej kajasi mamoye'ita, inón yej aya kimatiáj yej ayéj judiyojmej. Inón yej aya momatiá, tajtowa de Cristo, yej inán íwan ansetitokej, iwán ankimatij iga anyawij amonotij íwan pan cielo.

²⁸ Nejemen nochi nikpowiliáj itájtól Jesucristo, nitanonotzaj iwán nitaye'machtiaj ken Dios netajlantiaj iga nokta maye'nemilo iga niknekij nochi maye'onokan iyixtaj Dios iga masetitokan wán Cristo.

²⁹ Iga inón nokta nipoxtekipanowa; nochi inín nikchiwa iga Cristo netajpalmaka.

2

¹ Nikneki xikmatikan iga nej poxsan ni-oradowa iga amejemen, iwán iga tokniwan yej chantitokej altepe' Laodicea, iwán iga inochi yej ayí' ne-ita.

² Inín nikchiwa iga xiyolchikajtokan iwán ximosepanchokilikan, ijkón wel xikmela'matikan yej pox yekti, inón yej Dios ayagaj kimatiltiaya, inonwa' Cristo.

³ Ipan yéj ono' inochi itamatilis Dios yej ken tikita tejté yej iyanto' yej pox valerowa.

⁴ Inín nimitzijliáj iga amo agaj mamitzkajkawakan iga tájtól yej wel mitzyolyamanaj.

⁵ Malej iga ayá' nono' iwán amejemen, e' nochipa nimitzejlantokej, iwán nipaki iga nikmati iga anye'nemij iwán iga poxsan anmoconfiarojtokej ipan Cristo.

⁶ Inón iga, ijkón ken ankicredojkej Jesucristo iga amoTeko, ijkón xinemikan ipan iyojwi.

⁷ Xisetitokan wán Cristo, ken tikita kuawi' yej ye'tokto' ipan tajli. Ximoconfiarojtokan ipan Yéj, ijkón ken nimitznextilijkej, iwán nochipa xikmakakan gracias Dios.

Cristo kipata ken iga tinemij

⁸ Amo agaj mamitzkajkawakan iga inamoltajtolmej tajtaga', inompa tájtól ayá' mitzpalewiáj. Puej yejemej tamachtiáj ken kitekichiwaj namoltajtaga', iwán ayá' nejnemij iwán Cristo. Inimej tamachtiáj ken tatekimaka Tzitzimi' yej mandarowa ipan inín tajli.

⁹ Cristo, malej iga kipiaya se icuerpoj ken tejémempa, yéjwa' nokta Dios no.

¹⁰ Amejemen até mitzpolowaj iyixtaj Dios iga ansetitokej iwán Cristo. Iwán Cristo kimandarowa nochi espíritojmej yej kipiáj poder iwán mandarowaj.

¹¹ Iga ansetitokej iwán Cristo, amejemen amonokej circuncidado* ipan amoalmajmej; e' ayéj inompa circuncisión yej kichiwaj israelitajmej, sino que iga tikajtéwaja iga tikchiwaj yej ayékti. Inín circuncisión yej kichíwa Cristo.

¹² Kuá' anmobautizarojkej,† ken kuá' anmikikej iwán anmotokkej iwán Cristo. Iwán an-ojpa-isakej iwán Cristo iga anmoconfiarojkej ipan ipoder Dios yej ki-ojpa-ixitij Cristo.

¹³ Ikya amejemen ken kuá' anmiktoyaj iyixtaj Dios iga ankitekichijtoyaj yej ayékti, iwán ayá' amonoyaj circuncidado ken israelitajmej yej igéntejpa Dios. E' inán Dios mitzojpa-ixitijkej iwán Cristo iwán ipan yéj, Dios teperdonarowilij inochi yej tikchijkej yej ayékti.

¹⁴ Dios kichij iga ayo' matixtawakan yej tideberowayaj iga ayá' tikchijkej ken ijkuilijto' ipan iley. Inón tamito kuá' Jesús kiclavarojkej ipan cruz.

¹⁵ Cristo kitānij, kitānilij malespíritojmej yej kipiáj poder iwán mandarowaj, iwán kichij iga makalimpamatikan iyixtaj mia' gente, kuá' Cristo kitānilij malespíritojmej ipan cruz.

Xikchiwakan ken toTeko kineki

¹⁶ Inón iga amo xiknakasmakakan yej mitzpopowaj iga yej wel ankikuaj o iga yej wel ankoniáj, iwán iga ayá' an-ilwichiwaj ken kichiwaj judiyojmej, o iga ayá' ankilwichiwiliáj kuá' seliá la luna, o yej ankichiwaj ipan día kuá' mosewilo.

¹⁷ Nochi inín tenextilijtoya yej witzaiyao', inonwa' Cristo nokta.

¹⁸ Amo mamitzkixtikān ipan iyojwi toTeko in inomej yej takajkawawaj iga kinekij manesi iga ayá' moweyimatij, e' kiweyimatiltiáj angelejmej‡ ken idiosmej. Yejemen kijtowaj iga máj kimatij iga kitaj visiomej, moweyimatij imatikámejsan, e' báldejsan, iga tajlantokej ken namolmej.

¹⁹ Yejemej ayo' kitokaj Cristo. Crítojwa' in ken tzontekon iga nochi tejemej yej ticredojokej itájtól iwán tejémejwa' in icuerpoj iwán yéj ken kuá' tetamakato'. Wān malej iga timiakejmej, yéj kichíwa iga sesan toalmaj matikpiacān iwán nemi tikomatiáj ijkōn ken Dios kineki.

²⁰ Amejemen ken kuá' anmikíkeja iwán Cristo, iwán ay'ya mitztekimakaj espíritojmej yej mandarowaj ipan inín tajli. ¿Te ígataj ankichiwaj ken yej akicredojokej Dios iga ankitajtólkuiliajo' kuá' mitzijliáj

²¹ ken inín: “amo xikui inín, amo xikua inín, amo xikchijchimi inín”?

²² Inewi inimej, tága'pa kijtowa iga mamochíwa, iwán yawi tamiti kensan tami totákual kuá' tikuaj.

²³ Inimej mandamientojmej nésiki' melá' nokta iga yékti iga mamochíwa, iga tamachtiáj kén se makiweyimatilti Dios, iga se amo mamoweyimati iwánki' se makiknochíwa icuerpoj, e' ayá' tepalewiá iga matikajtéwakan iga tikchiwaj yej ayékti ken teyoltilāna toalmaj.

* 2:11 2:11 Xikita glosario “Circuncisión”. † 2:12 2:12 Xikita glosario “Bautizar”. ‡ 2:18 2:18 Xikita glosario “Ángel”.

3

¹ An-ojpa-isákeja iwán Cristo kan anmiktoyaj, inón iga xiktemokan iga xikchiwakan yej Cristo kiyē'ita, yéj ono' ajko ipan cielo, ewato' kan mandarowa iladoj iye'ma' Dios.

² Xikejlan tokan ipan inón yej ono' ajko ipan cielo, amo yej ono' ipan tajli.

³ Iga amejemen kenkuá' anmikíkeja, iwán inán ansetitokej iwán Cristo yej ono' iná' Dios.

⁴ Kuá' wj' sej Cristo yej mitzmakakej vida, amejemen nō ompa amonoskej iwán, ankiztoskej iweyipoder.

Ansetitokej wan Cristo

⁵ Inón iga amejemen xikawakan iga ankichiwaj nochi yej ayekti, amo agaj mamasi iwán yej ayá' iwán namiktito', amo xikchiwakan tejté yej ayekti, iwán amo xikejlamikikan yej ayekti, iwán amo xikpoxpiasnekikan tomín, ijkón kenkuá' nemi ankiweyimatiltiáj idolo.

⁶ Yej ijkón kichiwaj, Dios poxsan kikuesowiliá iwán kicastigaroj yej ayá' kichiwa ken yéj kineki.

⁷ Amejemen nō ijkón ankichiwajaj kuá' aya ankixmatiáj itájtōl Dios.

⁸ E' inán xikajtewakán inewi inimej: amo xikuesiwikan, amo agaj xikijiyakan, amo xikchiwakan yej ayekti, niga xikmalijlikan agaj, amo xikijtokan kuajkuantas yej ajayekti.

⁹ Amo ximosepankajkawakan, porque amejemen ankikajtéjkeja ken ikya anne-miáj.

¹⁰ Inán amejemen Cristo mitzpatákeja iga se'ya anmonemilimej, iwán Dios, yej achto mitzchijkej, inán mitzchijtiawij iga amonoskej ken yéj. Ijkón ajachi ajachi ankimela'ixmatitiaskej nokta in Dios.

¹¹ Até kichij iga se judío o ayéj, o yej ono' circuncidado o yej ayá', o yej wejkachanej, yej tamiktiayaj,* yej esclavo† o yej ayéj; Crístojwa' in yej tonochin toTēko, iwán ono' iwán nochi tejemej.

¹² Dios mitzpoxchokiliáj, iwán mitztapejpenkej iga ximochiwakan itatki. Inón iga nochipa xiye'nemikan iwán xita-iknelikan, xite-ijiknimej, amo ximoweyimatikan, xiyolyamanikmej iwán amo nimanin xikuesiwikan.

¹³ Siga anmokuejkuesowaj, ximosepan-ijyowikan, iwán ximosepamperdonarokan kuá' tejté anmochiwiliáj, ijkón ken Cristo mitzperdonarojkej, ijkonsan nō amejemen xikchiwakan wan amoknimej.

¹⁴ E' de inochi inimej, máj yekti iga ximopoxchokilikan, ijkón nochipa amonoskej ken kuá' sesan amoalmajmej.

¹⁵ Cristo kichiwa iga xonokan tamelá kuá' ankejlan tokej ken iga Cristo kineki. Inón iga nokta mitztapejpenkej iga xonokan tamelá pan icuerpoj Cristo iga ansetitokej iwán. Iwán nochipa xikmakakan gracias Dios.

¹⁶ Iwán itájtōl Cristo maono nochipa ipan amoalmajmej, ijkón ankimatiskej ken iga anyawij anmosepamachtitij iwán ken iga anmononotzaskej. Xikmakakan gracias Dios iga inewi amoalmajmej, xikuikilikan yej ikuilijto' ipan salmos iwán takui' yej nō kajasi iga mokuikiliá Dios.

¹⁷ Iwán nochi yej ankichiwaj o yej ankijtowaj, xikchiwakan iga anmoconfiarowaj ipan toTēko Jesús iwán ipan itoká' xikmakakan gracias Dios yej toTaj.

Ken iga manemikan yej kitokaj Cristo

¹⁸ Siwatkej yej anweweyójkeja, xikchiwakan yej mitztekimakaj amowéj, iga ijkón kineki toTēko.

* **3:11 3:11** “Yej tamiktiayaj”; español “escita” yej katka gente yej pox tamiktijkej. † **3:11 3:11** Xikita glosario “Esclavo”.

¹⁹ Tajtaga', xikchokilikān amosiwa' iwān amo xikuejkuesinotzakān.

²⁰ Tepilowaṅ, xicredokān amotaj iwān amoye', iga ijkōn kiye'ita toTēko.

²¹ Tetajmej iwān teyemej, amo xikpox-ajajwakān amopilowaṅ, iga ijkōn ankichiwiliáj, ay'ya kiyolmakaj iga kichiwaj yej ankitekimakaj.

²² Esclavojmej, xikchiwakān nochi yej mitztekimakaj amotekomej yej ankipiáj ipan inín tajli, amo kuā'san yejemej mitztachilijtokej iga san mamitzitakān iga ankichiwaj yej mitzijliáj, majwa' xikchiwakān kesiá kuā' ayá' mitzitztokej iga ankimajmawiliáj toTēko.

²³ Inewi yej ankichiwaj, xikyolmakakān kuā' ankichiwaj, ken kuā' toTēko nemi ankichiwiliáj, ayéj tajtaga'.

²⁴ Iga ankimatij iga toTēko Dios yawij mitzmakatij yej kimakaskej yej tekipanowaj iga toTēko Cristo.

²⁵ E' yej kichiwaj yej ayēkti, yawij kiknochawatij, iga Dios sansé iga kijuzgarowa a'san neši.

4

¹ Amejemen yej ankipiáj amoesclavojmej, xikye'itakān iwān xikchiwilikān yej yēkti amoesclavojmej. Xikejlamikikān iga amejemen nō ne-iga ipan cielo ankipiáj amoTēko Dios.

² Nochipa xitajtokān wān Dios, iwān xisatokān iga anye'tajlantokej, iwān xikmakatokān gracias Dios.

³ Nō xiktajtanilikān Dios iga nejemej, iga toTēko makichywa iga wel maono yej manikpowilikān itájtōl Cristo yej aya momatiá, inōn nokta iga nipresojtito'.

⁴ Iwān xiktajtanilikān Dios iga kuā' nikpowa itájtōl, nochi wel mane-entenderokān.

⁵ Xiye'nemikān iyixtaj yej aya kixmatij itájtōl Dios. Amo xiknempolokān amotiempo, majwa'

⁶ xikpowakān itájtōl toTēko. Xiye'tatapowakān iga mamitzkakisnekikān yej nemi ankitatapowíáj, iwān xikmatikān tē anyawij ankijtotij kuā' agaj tejté mitztajtani.

Pablo monawatiá

⁷ Toknīn Tíquico yej nikpoxchokiliáj, ayá' kikajtewa iga nepalewiá ipan itekipánōl toTēko, yéj yawi mitzmatiltitij ken nono'.

⁸ Inōn nokta iga niktītani iga mayawi ompiga iga mamitzijlikān ken iga nonokej, iwān mamitzanimarokān.

⁹ Senyati iwān toknīn Onésimo yej nikpoxchokiliáj, yej de amejēmempasan, yej akikajtewa iga moconfiarowa ipan toTēko. Yejemej yawij mitzpowilitij yej nijiga sucederowa.

¹⁰ Aristarco, yej nō presojtito' nowān, mitzejlamikij; kensan Marcos nō mitzejlamikij, yej iprimoj Bernabé. Mitzijlįkeja siga yāj yéj mitzpałowilitij, xikomemawikān.

¹¹ Nō mitzejlamikij Jesús, yej nō itokā' Justo. De inochi judiyojmej yej kicredojtokej Dios, inímejsan in yej tekipanowaj nowān iga kipowaj ken iga reinarowa* Dios, iwān poxsan neyolchikawaj.

¹² Nō mitzejlamikij Epafras yej de amejēmempa, yéj nō tekipanowa iga kipowa itájtōl Cristo iwān nochipa kuā' tajtowa wān Dios, kitajtaniliá iga amejemen amo xikajtewakān iyojwi Dios, iwān wel xikchitokān ken nokta Dios kineki.

¹³ Nej nikita kén iga Epafras poxsan mitzyokoyaj iwān nō kiyokoyaj yej kicredowaj toTēko yej onokej altepe' Laodicea iwān yej onokej altepe' Hierápolis.

¹⁴ Nō mitzejlamikij Lucas yej médico yej tikpoxchokiliáj, iwān nō mitzejlamikij Demas.

* 4:11 4:11 Xikita glosario "Kén iga Dios reinarowa".

¹⁵ Xikijlikan tokniwan yej onokej altepe' Laodicea iga nej nikelamikir. No nikelamiki Ninfas, iwán tokniwan yej monechkowaj íchan iga kiweyimatiltiáj Dios.

¹⁶ Kua' támi'ya ankileeroskej inin ama' yej nemi nimitzijkuilowiliáj, xiktitanikan altepe' Laodicea iga makileerowilikan tokniwan yej no kicredowaj itájtól Dios iwán se' ama' yej niktitanilij yejemen, amejemen sej xikleerokan.

¹⁷ Ijkin xikijlikan Arquipo: "Amo xikajtewa motekipánol yej Dios mitzmá'."

¹⁸ Nej Pablo, nomatika nimitzijkuilowiliáj inimej tájtól:† Amo xikelkawakan iga nej nipresojtito'. Dios mamitzyolchikawakan. Ijkonýawa'.

† **4:18 4:18** Neši iga Pablo kijuiloj inimejsan tájtól imatika, anka se tajkuilowani kijuiloj ipan ama' nochi lo demás yej Pablo kijohtiajki.

Áchtopa ama' yej kijkuiloj San Pablo iga tokniwan yej chantitokej altepe' Tesalónica Tesalonicenses

Pablo wan yej iwan nemij, kijkuilowiliáj tokniwan yej onokej altepe' Tesalónica

¹ Nej niPablo, wan Silvano iwan Timoteo nimitzijkuilowiliáj inin ama' amejemen nokniwan yej ankitokaj Dios yej anchantitokej Tesalónica, yej ansetitokej iwan toTaj Dios iwan toTeko Jesucristo. Dios yej toTaj iwan toTeko Jesucristo mamitzylchikawakan iwan makichiwakan iga tamelá xonokan.

Kén iga tokniwan de Tesalónica moconfiarowaj ipan toTeko

² Nochipa kua' nejemej ni-oradowaj nimitzejlamikij, iwan nikmakaj gracias Dios iga amejemen.

³ Nikmakaj gracias toTaj Dios iga yej ankichiwaj yej yekti, ijkón anmonextiáj iga anmoconfiarojtokej pan toTeko. Iwan no nikmakaj gracias Dios iga poxsan ante-ijiknimej, ankipalewijkej sekin, iwan iga ankichixtokej toTeko Jesucristo, inon mitzpalewiáj iga nochipa xikchixtokan.

⁴ Nokniwan, Dios mitzpoxchokiliáj, iwan nikmatij iga yéj nokta mitztapejpenkej.

⁵ Kua' nejemen nimitzpowlilijkej ye'noticiaj yej tasalvarowa, ayejsan iga petz tájtól, sino que iga ipoder iyEspíritoj Dios yej nemakaj, inon yej nimitzpowlilijkej melá' nokta. Ankimátija kén ninemikej amo-ixtaj iga amejemen nimitzpalewijkej.

⁶ Amejemen anmixkujitijkej ipan nejemej wan ipan toTeko, iga kua' ankiçredojkej itájtól toTeko, iyEspíritoj Dios mitzylchikajkej malej iga onoyaj yej mitzijiyaj iwan poxsan mitziknochijkej.*

⁷ Iwan ijkonsan no ipan amejemen mixkujitijkej tokniwan yej kitokaj Dios yej ichamej estado de Macedonia iwan estado de Acaya.

⁸ Pewa' ipan amejemen iga itájtól toTeko nijnijiga momati'. Ayejsan estado de Macedonia wan Acaya mopowa', sino que nóyanya momati, iwan no noyan momati kén iga amejemen anmoconfiarowaj ipan Dios, inon iga nejemej ay'ya te máj nikjtowaj.

⁹ Majwa', yejémensan nokta tajtowaj iga nimitzpaxalowiliáj iwan tatapowaj kén iga anneye'omemawijkej, iwan kén iga ankikajtéjkeja iga ankiweyimatiáj idolojmej iga ankitókaja Dios iwan ampewakej iga ankichiwaj ken kineki mela'Dios yej isato'.

¹⁰ Yejemej no kipowaj kén iga amejemen ankichixtokej iga mawiki sej ipan cielo Jesús, yej iPiltzin Dios, yej Dios ki-ojpa-ixitij kan miktoya. Yéj nokta yej tesalvaroj kua' kicastigaroj yej kichijtokej yej ayekti.

2

Tekipánol yej Pablo kichij Tesalónica

¹ Nokniwan, amejemen nokta ankimatij iga ayéj báldejsan nimitzpaxalowilijtoj.

² Amejemen ankimátija iga achto ne-ijilijkej kuajkuantas yej ajayekti iwan ne-iknochijkej ipan altepe' Filipos, e' Dios nepalewijkej iga ayá' nimajmawikej iga manimitzpowlilikan ye'noticiaj yej tasalvarowa, malej iga mia' ne-ijiyaj.

³ Iga kua' nimitzpowlilijkej ye'noticiaj ayá' nimitzmachtijkej yej ayekti, niga nimitzkajkayajkej, niga ayá' nitatapojkej iga manimitzpojpolokan.

* 1:6 1:6 Hch 17:5-9

4 Majwa' Dios kiye'ita' yej nikchijkej iwán netalkej iga manikpowakan ye'noticiaj yej tamanawiá, ijkón iga nejemej nitatapowaj. Ayéj iga la gente maneyé'itakan, sino que maneyé'itakan Dios, yej kixmati toalmaj.

5 Amejemen ankimatij, ayí' nimitztzojtzopeli'notzakej iga manimitzyolyamanakan. Ayá' nikchijkej nité igasan maniktanikan tomin, kitzto' Dios.

6 Ayí' nikchijkej iga maneweyimatiltikan, niga amejemen, niga agaj se'. Malej wel katka nimitztekimakayaj iga no nimandarowaj iga netitankej Cristo.

7 Majwa', amejemen nimitzchokilijkej, nejemej ken se teye' yej kiskaltia iwán kicuidarowa ipilowantzizín.

8 Poxsan nimitzchokiliaj este ayejsan itájtól Dios wel nimitzmakaj, sino este wel nimikij iga amejemen. Poxsan nimitziknimatij.

9 Nokniwan, amejemen ankimatij nokta ken iga pox nisiawikej iga nitekipanojkej iga nitatanijkej iga nitakuajkej. Nitekipanojkej semilwi' wan senyówal, iga amo ni agaj de amejemen manemakakan iga manitakuakan miej nimitzpowiliaj itájtól Dios.

10 Amejemen anne-itakej, iwán Dios no ne-itakej, iga nikchijkej ken Dios kineki iwán niye'nemiáj amo-ixtaj amejemen yej ankitokaj Dios iga amo agaj makijto iga nikchiwaj yej ayekti.

11 Iwán ankimatij no kén iga sejsé de amejemen nimitznonotzkej, iwán nimitzyolchikajkej ken kichiwa se tetaj iwán ipilowan.

12 Nimitzijlijkej iga xiye'nemikan ken kajasi iga nemij yej kitokaj Dios, yej mitznotzkej iga xonokan itenoj kan pox tayekan, kan yéj reinarowa.

13 Inón iga nochipa nikmakaj gracias Dios, iga kua' ankikakikej itájtól Dios yej nejemej nimitzpowilijkej, ankikuikkej ken nokta itájtól Dios, ayéj ken itájtól tajtaga'. Iga se'pay annemij, nesi iga inón tájtól tekipanowa pan amejemen yej ankiçredowaj.

14 Nokniwan, ken mitziknochijkej yej ómpasan no chantitokej Tesalónica, ijkonsan no kichiwilijkej tokniwan yej kitokaj Dios yej onokej Judea yej moconfiarowaj ipan Cristo Jesús. Sekin Judiyojmej yej de yejemempasan de Judea kiknochijkej yej kiçredowaj Cristo Jesús.

15 Inomej judiyojmej kimiktijkej toTeko Jesucristo, kensan ikyay sekin judiyojmej kimiktijkej profetajmej,* iwán inán nejemen no sekin judiyojmej neteki'kixtijkej pan iyaltepemej. Inompa judiyojmej ayá' kichiwaj ken kineki Dios wan kijiya nochi gente.

16 Iwán ayá' kinekij iga nejemej maniktatapowikan yej ayéj judiyojmej iga no mamomanawikan. Iwán iga ijkón kichiwaj, máj kichiwaj yej ayekti. Inón iga inán, Dios poxsan kuesiwi' iwamej iwán yáwiya kicastigaroti.

Pablo yajneki sej Tesalónica

17 Nokniwan, kua' nekixtijkej kan amejemen amonokej, wejkaj ayá' nimitzitayaj, malej ijkón nochipa nimitzpiayaj pan noalmajmej, iwán poxsan niknekiáj manimitz-itatij.

18 Niajnekiáj nejemej. Iwán nomatika nej niPablo, mia'ya vej niknekiá iga mania, e' Tzitzimi' nochipa netzakuilijkej.

19 Nimokichmatij iga amejemen ankiçredowaj Cristo wan nipoxpakij iga nikmatij iga amejemen ansen-onoskej nowamej kua' wi' toTeko Jesucristo.

20 Niyolchikajtokej iwán niyolpaktokej iga amejemen anye'nemij.

3

1 Iwán como ayo' máj nikijyowijkej iga animitzitaj, nikijtojkej iga ni-omémejsan* manikawikan Atenas

* 2:15 2:15 Xikita glosario "Profeta". * 3:1 3:1 "Ni-omémejsan"; anka Pablo wan Silas. 1 Ts 1:1

² iwán nimitztitanilijkej tokn̄n Timoteo iga mamitzitatij, yéj tekipanowa iga Dios iwán nepalēwíáj nejemej iga nikpowaj ye'noticiaj yej tajtowa de Cristo. Timoteo mitzpalēwíáj iga xikmela'sentalik̄an amoalmaj pan Jesucristo.

³ Ijkón ayagaj makikajtewa iga kitoka Dios iga kuajkuantas yej ayēkti nemi mitzchiwiliáj. Puej amejemen ankimatija iga ipan iyojwi toTēko, te-iknochiwaj.

⁴ Kuá' tisen-onoyaj, nimitzijl̄ijkeja iga yawij te-iknochiwatij, iwán ijkón mochi ken ankimatitoyaja.

⁵ Inón iga, nej ayo' nikijyowij iga animitzitaj. Iwán niktitan Timoteo iga manikmati ix ankisentalitokejsan amoalmaj ipan Jesucristo. Nimitzyokoyayaj iga Tzitzimi' wel mitzchiwaltiáj yej ayēkti iwán wel báldejsan nitekipanojkej.

⁶ E' inán Timoteo wálaja iga yajka ipan amoaltepe' Tesalónica, iwán nematiltijkej iga ankisentalitokejsan amoalmaj pan Jesucristo iwán anmosepanchokiliáj. Iwán ne-ijlij iga nochipa anneejamikij iga annechokiliáj, iwánki' poxsan anne-itasnekij, ijkón ken nejemej nō nimitzitasnekij.

⁷ Inón iga nokniwan, malej iga nemi tipanowaj pan kuajkuantas yej ajayēkti iwán te-iknochiwaj, pox anneyolchikawaj kuá' nikmatikej iga anmoconfiarojtokejsan pan toTēko Jesucristo.

⁸ Inán iga nikmatija iga anmoconfiarojtokejsan pan toTēko, anneyolchikawaj iga manikyolmakakan ipan notekipanolmej.

⁹ Poxsan nipaktokej iga amejemen, este anikasijo' tájtōl iga nikmakaj gracias toDios iga amejemen.

¹⁰ Semilwi' iwán tayowakan niktajtanilijtokej Dios iga wel nomatikamej manimitzitatij, iga achi máj manimitzpalēwik̄an iga ximoconfiarok̄an pan toTēko.

¹¹ Niktajtaniliáj Dios yej toTaj iwán toTēko Jesucristo iga manepalēwik̄an iga wel manimitzpalēwik̄an.

¹² Iwán niktajtaniliáj toTēko mamitzpalēwik̄an iga cada vej máj ximosepanchokilik̄an, iwán ijkón xikchokilik̄an nochi, ijkón kensan nejemej nimitzchokiliáj amejemen.

¹³ Niktajtaniliáj toTēko Jesús iga mamitzpalēwik̄an iga máj ximoconfiarok̄an iga inewi amoalmajmej, iwán iga xiye'nemikan iyixtaj Dios yej toTaj. Ijkón anye'onoskej kuá' toTēko Jesús wí' iwán onos iwán nochi yej yéj kitapejpen.

4

Kén iga Dios kineki matinemikan

¹ Nokniwan, manimitzijlik̄ano' tejté; nejemej nimitznextilijkeja iga xinemikan ken Dios kiyē'ita, iwán amejemen ijkonya ankichijtokej, inán ipan itōká' toTēko Jesús nimitzijliáj iga máj xikchijtiakan nochipa yej nimitznextilijkeja.

² Iwán amejemen ankimatija kén iga nimitznextilijkej, kensan tatekimá' toTēko Jesús.

³ Dios kineki iga xikchijtokan ken yéj kineki; amo agaj mamotēka wan yej ayá' íwan namiktito'.

⁴ Sejsé makiye'piá isiwa', ken kajasi iga maye'ono, ijkón ken Dios kineki.

⁵ Amo xikchiwakan yej ayēkti ken kineki amoalmaj; ken kichiawaj yej akixmatij Dios.

⁶ Amo agaj makixixiko se' tokn̄n, niga makikajkawawa pan nité, iga toTēko yawi kicastigaroti yej ijkón kichiwa, ijkón ken nejemen nimitzijl̄ijkeja.

⁷ Iga Dios ayá' tenotza' iga matikchijtokan yej ayēkti, sino que matiye'nemikan iyixtaj yéj.

⁸ Inón iga yej kijiya yej nimitznextilijkej, inón ayéj taga' kijiya, sino que Dios, yej temá' nō iyEspíritu Santo.

⁹ Ayá' kajási-o' iga nimitzijkuilowiliáj iga ximosepanchokilikan iwán amoknimej, iga Dios nokta mitznexstilijkeja ken iga ximochokilikan.

¹⁰ Amejemen ijkón nochipa ankichiwaj wan nochi tokniwan yej ichamej estado de Macedonia yej kitokaj toTeko. Inán nimitzijliáj, nokniwan, iga majya sej ximochokilikan.

¹¹ Xikchiwakan iga xonokan tamelá iwán xikchitokan sejsé amotekipánol. Xitekipanokan iga xitatanikan ken nimitzijlijkej,

¹² iga mamitzye'itakan yej akixmatij Dios, iwán iga amo mamitzpolokan nité.

Kén mochiwas kuá' wí' toTeko

¹³ Nokniwan, niknekij xikmatikan te mochiwas wan yej mikij, iga amo ximoknomatikan ken sekin yej ayá' kimatij yej Dios kichiwaj.

¹⁴ Ijkón ken ticredowaj iga Jesús migui' iwán ojpa-isa', ijkonsan no ticredowaj iga Dios iwán Jesús yawi ki-ojpa-ixititij inomej yej mikikej iwán kicredojkej ipan yéj.

¹⁵ Inón iga nejemej nimitzijliáj, ken tenextiliá toTeko, iga tejemej yej tonóskejo' te kuá' wí' toTeko, ayá' timachtowiskej iga inomej yej mikikej.

¹⁶ Iga toTeko imatika yawi temoti ipan cielo iwán ipansan itájtól mokakis nokta iga mandarowa, iwán tajtoj se ángel* yej mandarowa, iwán nawatis itapítzal Dios. Iwán yej mikikej iwán kicredojkej Cristo, yejemej achto yawij ojpa-isatij.

¹⁷ Iwán yej tísatóskejo', yawij tesenwigatij iwán yejemej kan ono' mixti iga tikixnamikitij toTeko ipan ejeka'. Iwán ijkón nochipa tonoskej iwán toTeko.

¹⁸ Iga inimej tájtól, ximosepanyolchikawakan.

5

¹ Nokniwan, e' iga kémanya nokta wí' toTeko, ayejo' iga manimitzijkuilowilikan.

² Amejemen ankimatija nokta iga toTeko asiki kuá' ayá' tikchixtokej, ken kuá' asi yej tachteki tayowakan.

³ Kuá' la gente kijtojoskej: “Tamelaya tonokej iwán tiye'onokej”, íkuá'ya nokta poliwiłoj niga momatitos, inón día asis ijkón ken kuá' se siwa' pilkualotewa. Iwán ayagaj wel choloj kuá' poliwiłoj.

⁴ E' amejemen nokniwan ayo' amonokej ken kan takomichkan,* inón iga toTeko ayá' mitzwejasikij ken kuá' asi se yej tachteki.

⁵ Iga nochi amejemen amonokej ipan tawilyo' iga mitzixtapójkeja toTeko itájtól. Ayá' tonokej tayowakan niga kan takomichkan.

⁶ Inón iga amo matikochikan ken sekin, sino que matisatokan iwán matiye'tajlantokan.

⁷ Yej kochij, kochij tayowakan, iwán yej tawanaj, tawanaj tayowakan.

⁸ E' tejemej ayá' tonokej ken kan takomichkan, tonokej ipan tawilyo'. Inón iga nochipa matiye'tajlantokan. Iwán matimoconfiarokan pan Dios iwán matikchokilikan tokniwan; iga tikchiwaj inín, timochiwaj ken tikita se soldado yej kakiá ikuach de tepos iga moeltzakua iga momanawiá. Iwán iga tikmatitokej ipan toalmaj iga Cristo tesalvarowa, iga inón tikejlamikij, ken tikita tiktaliáj se casco yej iga se soldado mokuatzakua.

⁹ Iga Dios ayá' tetapejpen iga mate-iknochiwakan, sino iga toTeko Jesucristo matemanawi.

¹⁰ Jesucristo migui' iga tejemej iga wel matonokan wan yéj, até kichij siga kuá' wí', tísatóskej o timiktoskej.

¹¹ Inón iga ximosepan-animarokan iwán ximosepampalewikan, ijkón ken ankichijtokej.

* 4:16 4:16 Xikita glosario “Ángel”. * 5:4 5:4 “Takomichkan”: anka kijtojneki kan Tzitzimi' reinarowa.

Pablo kinonotza tokniwan

¹² Nokniwan nimitzijliáj iga xikye'itakan yej tekipanowaj iga Dios iga mitzpalewiáj, yej mitzojkuiltiáj pan iyojwi toTeko wan mitznonotzaj.

¹³ Amejemen poxsan xikye'itakan yejemej iwán xikchokilikan iga inón tekipánol yej kichiwaj. Tamelá xonokan wan amoknin.

¹⁴ Nokniwan no nimitzijliáj iga xiknonotzakan yej atekipanojneki iga kineki iga san mapankotzotajtokan, xikanimarokan yej mosemakasnékija, xikpalewikan yej aya momela'confiarowaj pan toTeko Jesús, iwán xikijyowikan kuá' mitzkuejkuesowaj.

¹⁵ Amo agaj de amejemen mamomati kuá' mitzchiwiliáj yej ayekti. Majwa' nochipa ximosepanchwilikan yej yekti, ijkón xikchiwakan wan nochi.

¹⁶ Nochipa xiyolpaktokan.

¹⁷ Nochipa xitajtokan wan Dios.

¹⁸ Xikmakakan gracias Dios iga inochi yej mitzpasarowaj, ijkón Dios kineki iga xikchiwakan amejemen yej ankidreojtokej Cristo Jesús.

¹⁹ Amo xikajtewakan iyEspíritoj Dios, iga ijkón ken kuá' ankisewiáj yej wewelonto' ipan amoalmaj.

²⁰ Kuá' Dios agaj kitajtolmaka, amo xikalimpamatikan inón tájtol.

²¹ Xikakikan inewi iwán xikitakan siga ómpaya ken kijtowa, iwán xiktapejpenakan yej yekti.

²² Xikajtewakan iga ankichiwaj nochi yej ayekti.

²³ Niktajtaniliáj Dios yej kichywa iga maonolo tamelá, makichywa iga xikchijtukan yej yéj kineki. Iwán mamitzpalewikan ipan nochi amovidaj, ipan amoespíritoj, ipan amoalmaj iwán amocueroj iga kuá' wi' toTeko Jesucristo, ayagaj kijtoj iga ankichiwaj yej ayekti.

²⁴ Yej mitztapejpenkej nochipa kichywa ken kijtowa, iwán nochi inín kichiwawas.

Pablo monawatiá

²⁵ Nokniwan, xiktajtanilikan Dios iga manepalewikan.

²⁶ Ximopipitzokan iga ximosaludarokan ken Dios kiye'ita.

²⁷ Nimitztekimakaj iga inín ama' xikleerowilikan nochi tokniwan yej kitokaj Cristo, iga ijkón kineki toTeko.

²⁸ Niktajtaniliá toTeko Jesucristo iga nochipa maono iwán amejemen. Ijkónyawa'.

Ómeya ama' yej kijkuiloj San Pablo iga tokniwan yej chantitokej altepe' Tesalónica Tesalonicenses

Pablo iwán yej íwan nemij kijkuilowiliáj tokniwan yej onokej altepe' Tesalónica

¹ Nej niPablo, wan Silvano iwán Timoteo, nimitziykuilowiliáj amejemen noknimej yej ankitokaj Dios, yej anchantitokej Tesalónica, yej ansetitokej iwán toTaj Dios iwán toTeko Jesucristo.

² Dios yej toTaj iwán toTeko Jesucristo mamitzyolchikawakan iwán makichiwakan iga tamelá xonokan.

Kua' wi' Cristo, Dios yawi kijuzgaroti yej kichijkej yej ayekti

³ Nokniwan, nochipa nikmakaj gracias Dios iga amejemen, iga ijkón kajasi manikchiwakan, iga nemi máj anmoconfiarowaj pan toTeko iwán sejsé de amejemen majya anmosepanchokiliáj.

⁴ Inón iga inán nejemej niye'tatapowaj iyixtaj tokniwan kajkán monechkowaj yej kitokaj Cristo, kén iga ankijyowiáj kua' mitziknochiwaj iwán yej mitzchiwiliáj kuajkuantas yej ayekti, amejemen ayá' anmosemakaj ipan iyojwi toTeko, majwa' anmoconfiarowaj ipan.

⁵ Ompa nesi iga Dios ómpaya ken kichiwa kua' tajuzgarowa, iga mitztapejpenkej iga xikalakikan kan reinarowa yéj, inón iga inán nemi mitziknochiwaj.

⁶ Iwán kajasi iga Dios keman makiknochiwa yej amejemen mitziknochiwaj,

⁷ iwán amejemen yej mitziknochiwaj, támisya iga mitziknochivaskej kensan nejemej ay' ne-iknochivaskej. Inín mochiwas kua' ipan cielo wi' toTeko Jesús ipan tiwelon iwán iyangelejmej* yej kipiáj poder.

⁸ ToTeko Jesús kicastigaroki yej ayá' motemakakej iga Dios makimandarokan niga kicredowaj ken kijtowa iye'noticiaj toTeko Jesucristo.

⁹ Inomej kicastigaroskej iga mela'poliwiskej iwán ayí' onoskej kan ono' toTeko iga mapakikan wan yéj, niga kitaskej iweyipoder.

¹⁰ Inín mochiwas kua' wi' toTeko. Ipan inón día yej kicredojtokej yawij kiweyimatiltitij wan madmiradoskej. Amejemen ompa no amonoskej iga no ankicredojkej itájtol Dios yej nimitzpowilijkej.

¹¹ Inón iga nejemen nochipa ni-oradowaj iga amejemen, niktajtanilijtokej toDios iga makita iga mitzajasij iga mitztapejpenkej. Iwán no niktajtaniliáj Dios iga ipoder mamitzpalewikan iga xikchiwakan nochi yej yekti yej ankejlantokej iga anmoconfiarowaj ipan toTeko.

¹² Ijkón itoka' toTeko Jesucristo yawi moweyimatiltiti iga amejemen anye'nemij, iwán toTeko no mitzweyimatiskej iga ijkón mitzikneliáj toDios iwán toTeko Jesucristo.

2

Taga' yej wi' kichiwaki yej ayekti

¹ Nokniwan, iga kua' wi' toTeko Jesucristo, nimitzmatiltiáj iga Cristo yawij tesenechkotij iga matonokan íwan. Nimitztajtaniliáj

² iga amo imanín ximoyolyamanakan, niga ximomajtikan kua' agaj mitzijliskej iga ási'ya toTeko, niga agaj yej mitzijliáj iga Dios iyEspíritoj kijttoj iga ási'ya toTeko, niga

* 1:7 1:7 Xikita glosario "Ángel".

yej pan ʔama' ijkuijto' yej nésiski' nejemej nikijkuilojkej iga ásisya ʔaman toTeko, amo xiktajtolkuijkan.

³ Amo mamitzkajkayawakan nikeno' máj. Iga kua' wí' toTeko, achto sekin tokniwan yej kicredowaj Dios ay' yawij kichiwatij ken kineki Dios, íkuá' yawi mixnextiti inón taga' yej wí' kichiwaki yej ajayekti. Inón óno'ya iga yawij kitatitij.

⁴ Inón taga' kijiya Dios iwán kijiya nochi yej kajasi iga mamoweyimatilti. Iwán yéj, este motaliá itioipan-ijti' Dios wan kijtowa iga yéjya in Dios.

⁵ ¿Ix áyo'taj ankejlamikij kua' nej nimitztatapowiayaj de inín, kua' nonóyajo' wan amejemen?

⁶ Inán amejemen ankimatij te iga aya wí' inón taga', iga amo mamixnexti kua' aya asi itiempoj.

⁷ Inón yej kichtakaejlan toya iga kichiwasneki yej ayekti, némiya kichíwa; inán poliwasan iga inón yej ki-ojtzakto' makisa ompa iga mapano inón taga'.

⁸ Kua' sí yajya, yawiya mixnextiti inón taga' yej kichíwa pox ayekti, iwán toTeko Jesús keman kimiktij iga san itájtól iwán ijkón nokta kimela'poloj iga itawilyo kua' wí'.

⁹ Tzitzimi' kipalewij ga maasi inón taga' yej kichíwas yej ayekti, iwán inón taga' pox kipiás poder iwán kichíwas pox kuajkuantas iwán no yej ayi'pa mo-ita kichíwas, kansan wel matakajkayawa.

¹⁰ Yawi kichiwati kuajkuantas yej nesis ken yekti kansan makikajkayawa yej yawij poliwitij, iga akiye'itakej iga makicredokan toTeko itájtól yej melá' nokta iga mamosalvarokan.

¹¹ Inón iga, Dios kisenkokajtewas iga mamokajkayawakan ipan yej kichíwas inón taga'.

¹² Ijkón iga Dios nochi yawi kinkochiwati yej ayá' kicredojkej itájtól yej melá' nokta, iga kiye'matikej máj makichiwakan yej ayekti.

Dios mitztapejpenkej iga mamitzsalvarokan

¹³ E' nejemej nochipa nikmakaj gracias Dios iga amejemen, nokniwej yej mitzpox-chokiliáj toTeko, iga Dios poxsan ikay mitztapejpenkej iga mamitzsalvarokan. IyE-spiritoj Dios kichíwa iga xonókansan iga yéj iwán no mitzpalewijkej iga ankciredojkej itájtól Dios.

¹⁴ Ijkón Dios mitznótzkej kua' nimitzpowilijkej ye'noticiaj yej tasalvarowa iga wel ansen-onoskej kan reinarowa toTeko Jesucristo iwán ankitaskej iwepoder.

¹⁵ Inón iga nokniwan ijkón xicredojtokan iwán amo xikelkawakan yej nimitzmachtijkej nomatikamej iwán yej nimitzijkuilowilijkejpa.

¹⁶ Dios yej tóTajpa techokiliá wan te-ikneliá. Te-ijliá iga tiawij tonotij nochipa wan yéj, iwán tikmatij iga temakaskej yej yekti. Nejemej niktajtaniliáj toTeko Jesucristo iwán Dios yej tóTajpa

¹⁷ iga mamitzpalewijkan iwán mamitzpalewijkan iga nochipa xikijtokan iwán xikchiwakan yej yekti.

3

Xi-oradokan iga nejemen

¹ Ininsan inán nimitztajtaniliáj nokniwan, achi xi-oradokan iga nejemej, iga amo mawejkawa iga noyan manikpowakan itájtól toTeko, iwán poxsan makiye'itakan, ijkón ken amejemen ankiye'itakej.

² Xiktajtanilikan toTeko no iga nejemej amo manechiwilikan tejté inomej tajtaga' yej kichíwaj kuajkuantas yej ayekti, tikmatij iga ayá' nochi kicredowa itájtól toTeko.

³ E' toTeko nochipa kich_iwa ken kijtowa, yéj yawi mitzpalew_itij iga ximoconfiarojtókansan ípan, iwán mitzmanawiskej iga amo mamitzch_iwil_ikān yej ayékti.

⁴ Nejemen niksentaliáj noalmaj pan toTeko iga amejemen ankich_iwaj wān ankichijtoskej ken nimitztekimakakej.

⁵ ToTeko mamitzpalew_ikān iga xikchokil_ikān toknimej ken Dios techokiliá iwán xikijyow_ikān kuā' mitziknoch_iwaj kensan Cristo kijyow_ij kuā' kiknochijkej.

Se matekipano

⁶ Nokniwān, nimitztekimakaj ípan itokā' toTeko Jesucristo, iga amo ximotokakān iwán tokn_in yej ayá' kineki tekipanowa iwán ayá' kichijto' ijkón ken nimitzn_extilijkej.

⁷ Amejemen ankimatija ken xonokān iga xikchijtokān ken nimitzn_extilijkej kuā' nonoyaj amowān; nejemej nochipa nitekipanowayaj,

⁸ ayí' nikualijkej agaj itakualmej siga ayá' manikixtawakān. Majwa' nitekipanojkej semilwi' iwán senyówal iga amo agaj san manepetzamakatokān.

⁹ Malej iga nejemen katka kajasiá iga manimitztajtani_ikān iga xinepalew_ikān, e' ayá' ijkón nikchijkej, majwa' nitekipanojkej iga ximixku_it_ikān ípan nejemen.

¹⁰ Kuā' nonoyaj iwán amejemen, ijk_in nimitztekimakakej: Yej ayá' tekipanojneki, amo matakua.

¹¹ E' nikmatikej iga sekin de amejemen san-onokej, ayá' tekipanowaj, majwa' taajapapojtinemij.

¹² Yej ijkón nemij, nikno_notzaj iwán niktekimakaj ípan itokā' toTeko Jesucristo, iga makikuikān iga nochipa matekipano_nkān iga wel matatān_ikān.

¹³ E' amejemen, nokniwān, amo xisiawikān iga ankich_iwaj yej yékti.

¹⁴ Siga agaj ayá' kiye'ita in_in yej nimitzijkuilowilijkej, xikitakān a'yéj, iwán amo ximotokakān íwān iga mapināwa.

¹⁵ E' amo xikijiyakān, majwa' xikno_notzakān ken amokn_in.

Pablo monawatiá

¹⁶ Iwán toTeko yej kich_iwa iga se maono tamelá, makich_iwa iga nochipa xonokān tamelá kansan anyawij. ToTeko maono iwán amejemen.

¹⁷ Nej niPablo nomatika nimitzijkuilowiliáj in_imej tájt_ol* kān nimitzsaludarowaj. Ijkón nochipa nikch_iwa kuā' agaj nikijkuilowiliáj.

¹⁸ ToTeko Jesucristo mamitzyo_lchikawakān amonoch_in. Ijkónyawa'.

* **3:17 3:17** Neši iga Pablo kijkuiloj in_imejsan tájt_ol imatika, anka se tajkuilowāni kijkuiloj ípan āma' nochi lo demás yej Pablo kijtojiajki.

Áchtopa ama' yej San Pablo kijkuilowilij Timoteo

Pablo kijkuilowiliá Timoteo

¹ Nej niPablo, iyapóstol* Jesucristo, ken tikijtowaj, se yej yéj kititan, iga ijkón kine' Dios yej tesalvarowa iwán toTeko Jesucristo, yej ípansan wel timoconfiarowaj.

² Timoteo, tej yej ken tinomela'piltzin iga nimitznextilij iga ximoconfiaro ipan Cristo, nimitzijkuilowiliá inín ama'. Nikneki iga Dios yej toTaj iwán toTeko Cristo Jesús, mamitzyołchikawa, mamitzikneli iwán makichíwa iga xono tamelá.

Pablo kinonotza Timoteo iga sekin yej ayompa tamachtiáj

³ Ken nimitzijlijté' kuá' nikisa' iga niajki estado de Macedonia iga xikawi altepe' Éfeso, iga xikijlikan yej ayompa tamachtiáj iga ay' máj ijkón makichíwakan.

⁴ Niga no makinagasmakakan cuento yej motenchíwapa, niga makiyoltilantokan iga makimatikan itokamej to-ikyapatajwan. Inón tachíwaltiá iga mamokuejkuesolo iwán ayá' tepalewiá iga tikchíwaj ken Dios kineki, inón welsan tikchíwaj iga timoconfiarowaj ipan.

⁵ Nimitztajtaniliá iga xitanextili iga mamomela'sepanchokilikan. Petz yejsan kimatitokej iga kichíwaj yej yekti iwán momela'confiarowaj pan Dios, wel ijkón mochokiliáj.

⁶ Sekin kikajtéjkeja nochi inín wan mopoipolójkeja ipan xeto'tajtolmej.

⁷ Kinekij matamachtikan ipan iley Dios, e' niga yejemej ayá' kimatij te kijtojneki yej kijtowaj, niga yej tanextiliáj.

⁸ Tikmatij iga la ley yekti, e' siga tikentenderowaj tejas iga mo-ijkuiloj.

⁹ Matikmatikan iga la ley ayá' ono' iga yej ye'nemij, sino iga inomej yej yoltakuaktikej iwán yej ayá' tacredowaj, iga yej pox kichíwaj yej ayekti, iga yej ayá' kitajtolkuij Dios iwán kimajliáj, yej kimiktiá itaj iwán iye', iwán inochi yej tamiktiáj,

¹⁰ iwán iga yej mosenteke iwán yej ayá' iwán namiktito' o moteka iwansan itaga-iknín, iga yej kichteki se toknín iwán kitajtani tomín iga makimajkawa, iga yej tayokakajkayawaj iwán iga yej kijtowaj "kitzto' Padre", malej iga kimatij iga nemi takajkayawaj. La ley no ono' iga nochi yej ayá' kichíwaj ken tanextiliá itajtol Dios.

¹¹ Inín itajtol Dios inonya ye'noticiaj yej tamanawiá yej Dios netekimá' iga manikpowa.

Pablo kimaka gracias Dios

¹² Nikmaka gracias toTeko Jesucristo iga neye'ita' iga manikchíwa itekipánol.

¹³ Malej iga nej ikya nimajtajtowaya de Cristo, iwán kuajkuantas nikijliaya yej kitokaj Cristo, nikpresojwiayaj iwán nikiknochíwayaj; e' Dios nechokilij iga aya nikmatiá te nikchíwaya iga aya nicredowaya ipan Cristo.

¹⁴ Dios poxsan ne-iknelij iwán nepalewij iga manimoconfiaro ipan Cristo Jesús wan manikneki tokniwan.

¹⁵ Inín yej nia nimitzijlijtij ijkonya nokta iwán kajasi iga inochi gente makicredo: Jesucristo walaj ipan inín tajli iga kimanawiko yej ayompa nemij, e' nejwa' in yej máj ayompa ninemiá.

¹⁶ E' Dios nechokilij iga ipan nej, yej máj ayompa ninemiá, monexitiá iga Jesucristo ayá' nimanín kuesiwi'. Iwán ijkón iga mamixkujitikan ipan nej iwán no mamocofiarokan ipan Jesucristo, ijkón wel nochipa onoskej itenoj Dios.

* 1:1 1:1 Xikita glosario "Apóstol".

¹⁷ Inón iga mamoweyimatĩti toDios yej nochipa mandarowa, yej nikeman ayá' miki, yej atikitaj iwán yéjsan iselti Dios yej nochi nokta kimati. Ijkónyawa'.

¹⁸ Timoteo yej ken tinopiltzin, nimitztekimaka iga xikchiwa ken kijtojkej toknimej yej Dios kitajtolmá' iga tej. Siga ijkón tikchiwas, tonos ken se soldado yej ayá' mosemaka pan itekipánol.

¹⁹ Amo xikajtewa iga ximoconfiaro ipan Dios, xikchiwa yej yekti ken mitznextiliá moalmaj. Sekin iga ayá' kichijkej yej yekti ken kimatitoyaj ipan iyalmajmej, kikajtejkej iga moconfiarojkej ipan Dios.

²⁰ Ijkón kichijkej Himeneo iwán Alejandro, yej niktitan ipan ima' Tzitzimi' iga makichiwilikan ken yej kineki iga makimatikan iga ayekti iga makimalijlikan Dios.

2

Ken iga mamotenewi Dios

¹ Inín yej máj nikneki mamochiwa, nochipa mamotajtanili Dios iga tamelá maonolo, iwán mamomaka gracias Dios.

² Matiktajtanilikan Dios iga inochi reyejmej iwán inochi tekiwajmej, iga matonokan tamelá iwán wel matiye'nemikan iyixtaj Dios iwán wel mateye'ita.

³ Pox yekti iga ijkín tiktenewiáj Dios, inón kipoxye'ita Dios yej temanawiá,

⁴ iga yéj kineki iga nochi mamomanawikan iwán makimela'matikan yej melá' nokta.

⁵ Ono' sesan Dios, iwán ono' sesan yej wel tetajtowiliá itenoj Dios: inonwa' Jesucristo yej taga'

⁶ yej motemá' iga mi' iga nochi toknimej wel mamosalvaro, inín momatiko kuá' nokta Dios kine'.

⁷ Ijkón iga Dios netapejpen iga nikpowa' itájtól, iga inón nokta netitankej iga manikmachtikan yej ayéj judiyojmej iga no mamocfiarokan ipan yej melá' nokta. Ayá' nitakajkayawa, nikijtowa yej cierto.

⁸ Nikneki iga noyan kan motenewiá Dios, tajtaga' yej ye'nemij makajkokuikan imamej, amo makuesitokan iwán amo agaj iwán mamokuejkuesojtokan.

⁹ Iwán siwatkej iga manesi iga ye'nemij, amo makakikan wipil yej akajasi iga makakikan yej kitokaj toTeko. Amo mamotziztikujikan kansan póxsanya iga maye'nesikan, iwán amo makitalikan yej xojxota, ken oro niga perla,*

¹⁰ sino que siwatkej makichiwakan yej yekti iga manesi iga ye'nemij ken kineki Dios.

¹¹ Kuá' taga' tamachtiá ipan itájtól Dios, siwa' amo matajto, wan matacredo.

¹² Ayá' nikneki iga siwa' matamachti, niga makimandaro taga'. Sino que san matakakto.

¹³ Iga Dios achto kichij Adán iwán después kichij Eva.

¹⁴ Iwán ayéj Adán yej kikajkayajkej, Évajwa' in yej kikajkayajkej, iwán kichij yej ayekti.†

¹⁵ E' siwa' momanawij siga kiye'iskaltiá ipilowan, siga moconfiarowa ipan Dios, siga te-ijiknin, siga ye'nemi iyixtaj Dios iwán ayá' kichiwa yej ayekti.

3

Ken iga manemikan pastorme

¹ Siga se taga' mochiwasneki pastor,* inón kena kichiwasneki ye'tekipánol.

* **2:9 2:9** Perla pox valerowa, ken tikita tetzin ke'pa ajayo' wan iga perla wel mochiwa koska'. † **2:14 2:14** Gn 3:1-6 * **3:1 3:1** Pastor: xikita glosario "Obispo".

² Yej óno'ya iga pastor maye'nemi iga ijkón awel kipopowaj, makipiá sesan isiwa', nochipa makichíwa yej yekti, maye'tajlanto, makiye'itakan, nochipa ichan maki-omemawi paxalowanimej iwán wel matamachti ipan itájtól Dios.

³ Amo matawana, niga matakuejkueso, niga makineki tomín yej ayompa motaniá, majwa' mate-ijiknín, iwán mayoltzopeli' iwán amo makipoxpiasneki tomín.

⁴ Wel makichíwa iga maye'nemikan nochi yej onokej ichan; ipilowan matacredokan iwán matamajmawilikan.

⁵ Siga awel kichíwa iga maye'nemikan isiwa' iwán ipilowan, ¿kén wel kichíwas iga maye'nemikan yej yéjpa kicuidarowa, yej kitokaj Dios?

⁶ Awel mochíwas pastor yej kicrédojo' Dios, amo santá' moweyimatis iwán yați kan tawewelkato' kan yați Tzitzimi'.

⁷ Nō sē yej mochíwasneki pastor, maye'tajtokan iga yéj ken iga nemi. Maye'tajtokan nō iga yéj yej ayá' kitokaj toTēko iga amo agaj makipopowa, iwán amo mamokxipolo ipan iyojwi toTēko ken kichíwaltijneki Tzitzimi'.

Ken manemikan diaconojmej

⁸ Ijkonsan nō diaconojmej[†] makiye'itakan; amo matakajkayawakan, amo matawanakan, amo makinekikan tachte'tomín.

⁹ Makichijtokan ken kijtowa itájtól Dios, iwán makimatitokan ipan iyalmajmej iga ayo' kichijtokej yej ayekti.

¹⁰ Achto mamō-ita siga ye'nemij, ijkón wel mochíwaskej diácono siga kiye'itaj.

¹¹ Ijkonsan nō siwatkej maye'nemikan iga makiye'itakan, amo matapopowakan, iwán amo makichíwakan yej ayekti siga ijkón kineki iyalmajmej iwán nochipa matawelnemikan.

¹² Diaconojmej makipiakan sesan isiwamej, iwán wel makichíwa iga maye'nemikan ipilowan iwán nochi yej ono' ichamej.

¹³ Iga diaconojmej yej kiye'chíwaj itekipánol, ye'tajtoskej iga yejemej, iwán sekin máj wel kitajtolkakiskej kuá' kipowaskej ken iga moconfiarowaj ipan Cristo Jesús.

¹⁴ Nimitzijkuilowiliá inín ama'; e' ayá' wejkatís niáj nimitzitati

¹⁵ e' siga awel nimanín nimitzpxalowilíti, inán tikmátiya ken iga matiye'nemikan tejemej yej ipilowan Dios yej isato'; ken tikijtowaj, nochi yej tiktokaj Dios. Tejemen tikijtowaj iwán tikmanawíaj yej melá' nokta.

Ken mochij kuá' onokoya Jesús

¹⁶ Tikmela'matij iga inín yej aya momatiá, yej ticredowaj pox yekti:

Dios wálah ken sē taga';

IyEspíritoj Dios kinojma-ijtoj iga ayí' kichij yej ayekti,

iwán angelejmej[‡] kitakej,

iwán noyan ipan paismej mopowa',

iwán noyan ipan inín tajli kicredojkej,

iwán tejkaj sej ipan cielo.

4

Yej yawij kikajtewatij iga moconfiarowaj ipan Dios

¹ IyEspíritoj Dios kinojma-ijtowa iga kuá' ay'ya wejka iga wí' toTēko, sekin yawij kikajtewatij iga kitokaj Dios, iwán kitokaskej malespíritojmej yej takajkayawaj wan yej tamachtiáj ken Tzitzimi' kineki.

² Kitajtolkuiskej yej nésiki' kitokaj Dios, siempa nemi takajkayawaj, este ay'ya momachiliáj ipan iyalmajmej iga ayompa nemij.

[†] 3:8 3:8 Xikita glosario "Diácono wan diaconisa". [‡] 3:16 3:16 Xikita glosario "Ángel".

³ Yejemen tamachtiskej iga ayéktiki' mamonamiktilo, iwán ay'yaki' mamokua sekin tákual. E' Dios kichij nochi yej wel mokua, iwán matikmakakan gracias iga inón tákual tonochin yej timoconfiarowaj ipan yéj, wan tikixmatij kén nokta tamachtía itájtól.

⁴ Iga nochi yej Dios kichij yékti iwán awel tikijtoskej iga ayékti, sino que wel tikujaj, e' achto matikmakakan gracias Dios.

⁵ Iga yej Dios kijtoj iwán iga tikmakaj gracias Dios, yéktiya iga mokua.

Pablo kinonotza Timoteo

⁶ Siga inín tiknextiliá toknimej, tiye'tekipanoj iga Jesucristo, siga timomachtía wan tikchiwa ken kijtowa ye'tájtól, inón kenkuá' tiye'takua.

⁷ Amo xiknakasmaka xeto'tatapowalis yej tága'pa kijtowa. Majwa' xikchijto ken Dios kineki.

⁸ Yékti iga xikchiwa ejercicio, e' máj yékti iga xikchijto ken Dios kineki, inón mitzpaléwiá ipan inín tájli iwán no kuá' tonos kan ono' Dios.

⁹ Inín sí ijkonya nokta, iwán yékti iga inochi makicredo.

¹⁰ Inón iga anisiawij iga titekipanowaj wan te-iknochiwaj iga timoconfiarowaj ipan Dios yej isato' yej kisalvarowa nochi gente, e' máj kisalvarowa yej kicredowaj ipan.

¹¹ Xitanextili inín yej nimitzijlij iwán xitatekimaka iga mamochiwa.

¹² Amo agaj mamitzalimpamati iga aya tiyolej; majwa' wel ipan tej mamixkuítikan ken iga titajtowa, ken iga tinemi, ken iga tite-ijknín, tiyolyamani', ken iga timoconfiarowa pan Dios wan iga ateyi nité yej ayékti ipan moalmaj.

¹³ Miej násiso' ompiga, xikleerowilijto itájtól Dios tokniwan, xiknonotzakan iwán xikmachtikan.

¹⁴ Amo xikelkawa iga pastormej mitztalilijkej imamej pan motzontekon kuá' Dios kitajtolmakakej, iwán kijtojkej iga Dios mitzpaléwiá iga xikchiwa motekipánól.

¹⁵ Nochipa xikchijto yej nimitzijliá, iga nochi makita iga tikchijtiá ken Dios kineki.

¹⁶ Xikita ken iga tinemi iwán ken iga titamachtía, iwán ijkón xikchijto, siga ijkón tikchiwa, timomanawij, iwán no momanawiskej yej mitzkakiskej.

5

Kén iga se maye'nemi iyixtaj tokniwan

¹ Se totajwéj yej kicredowa Cristo, siga ayompa kichiwa, amo xikajajwa; majwa' xiknonotza ken tikchiwaya siga tiknonotzaya motaj, iwán chokomej xikita ken mokniwan.

² Toy'elamatkej xikita ken moye', iwán takomej ken tikita mosiwa-ikniwan, amo xikejlamikili yej ayékti.

³ Xikpaléwi siwa' yej mi'ya iwéj, yej ayagaj kipaléwiá.

⁴ E' siga se yej wewejmi'ya, kipiá ipilowan o inietojmej, inimej achto yej makipaléwikán iyemej, iga ijkón kenkuá' kikuépa iga moskaltijkej, ijkón yékti iwán kiye'ita Dios.

⁵ E' yej mi'ya iwéj, iwán káwi'ya nokta iselti, inón kisentaliá iyalmaj ipan Dios, semilwi' wan tayowakan kitenewiá Dios.

⁶ E' yej mi'ya iwéj iwán moyolpolojto' ipan yej kuajkuantas yejsan kineki iyalmaj, inonwa' kenkuá' mikto' malej iga isato'.

⁷ Inón iga xitanonotza ipan inimej yej nimitzijlij iga amo agaj makipopowakan.

⁸ Si agaj ayá' kipaléwiá yej de ifamíliajpa, inón ayá' nemi kichiwa ken kijtowa Dios, iwán mochiwa majya sej que yej ayá' kicredojo' Dios.

⁹ Xikijkuilokan ipan ama' itokamej yej mi'ya iwéj, yejsan kipiá sesenta iyañoj o máj, iwán yej sesan iwéj kipiá'.

¹⁰ Yej momati iga kichij yej yekti, kiye'iskaltij ipilowan, komemawij ichan yej kipaxalowiliáj, kijixipaga' toknimej yej kicredojskeje Dios, kiyolchikaj yej monomatij iwán kiyolmá' iga kichij nochi yej yekti.

¹¹ E' yej mi'ya iwéj yej aya kipiá inón edad, amo xikijkuilo itoka', amo santá' ipan iyalmaj kinakis sej mamonamikti, wan ijkón kelkawas iga kitoka Cristo,

¹² iwán ijkón kichíwa yej ayekti iga kikajtewa ken achto moconfiarowaya ipan Cristo.†

¹³ Iwán nō nentinemi ipan cada kajli, ay' kiyolmaka te kichíwa, ayéj san iga inón, sino que tapopojtinemi, iwán tatentemowa iwán kijtowa yej ayá' kajasi iga mamoi-ijto.

¹⁴ Nikneki iga yej wewejmikikej mamonamiktikan, makipiakan ipilowan, mat-acuidarokan ichamej, ijkón awel temalijliáj yej te-ijiya.

¹⁵ Sekin wiudajmej mopoipolójkeja iwán kitokákeja iyojwi Tzitzimi'.

¹⁶ Si agaj yej kicredojskeje Dios kipiá ichan se isiwa-iknín yej mi'ya iwéj, yéj makimakato te kipolowa, amo tokniwan yej kicredojskeje Dios makimakatokan, ijkón tokniwan wel kipalewiáj yej ay'ya nokta kipiá a' kipalewiá.

¹⁷ Pastormeje yej kiye'ojkuiltiáj tokniwan, kajasi iga pox makiye'itakan, mamoi-ita ijkón yej tekipanowaj iga kipowaj iwán tamachtiáj ipan itájtol Dios.

¹⁸ Iga ijkón kijtowa itájtol Dios: “Amo xikten-ilpi toro kuá' nemi koya trigo iga iyikxi.” Ijkonsan nō: “Yej tekipanowa kajasi iga makixtawakan.”

¹⁹ Amo xiktajtolkuli yej kitelwiá se pastor siga yej tatelwiá ayá' nemi iwán ome o eyi yej nō kinojma-itakej yej mochij.

²⁰ E' siga se pastor kichijto' yej ayekti, xiknonotza iyixtaj toknimej yej kitokaj toTeko iga maye'nemi, iga ijkón sekin nō mamajmawikan iga amo makichiwakan yej ayekti.

²¹ Nimitzijliá iyixtaj Dios, iwán iyixtaj Jesucristo iwán iyixtaj iyangelejmej yej Dios kitapejpen, iga xikchíwa kensan nimitzijlij. Kuá' titajuzgarowa amo sesan xiky'e'ita.

²² Kuá' tiktapejpena se taga' iga matekipano iga Dios, amo xiktali moma' ipan itzontekon iga ti-oradowa siga ayá' tikmati ken iga nemi. Amo santá' ayá' ye'nemi, iwán kijoskeje iga tikye'ita yej kichijto'. Nochipa xikchíwa yej yekti.

²³ Iga ayá' tiye'ijtiyoj, amo á'tisan xikonito, nō xikoni alín vino.

²⁴ Ono' sekin yej nesi iga kichijtokeje yej ayekti malej iga aya agaj kijuzgarowaj, e' ono' sekin yej aya nesi siga kichijtokeje yej ayekti, inón nesiti kuá' Dios yawi tajuzgaroti.

²⁵ Ijkonsan nō ono' sekin yej nesi iga kichíwaj yej yekti, e' ono' yej kichijto' yej yekti iwán anesi, e' inón ayá' nochipa iyantos.

6

¹ Inochi tekipanowanimej yej esclavojmej,* makirrespetarokan itekomej, ijkón ayagaj wel kimalijliá Dios niga wel kijoskeje iga ayompa titamachtiáj.

² Siga se esclavo kipiá iteko yej kicredojskeje Dios, amo iga inón makalimpamati iga nō kitoka Dios. Majwa' makiye'chíwili itekipánol iga inón yej nemi kichíwiliá nō kitoka Dios iwán makichokili ken iyiknín. Inón xikpowa iwán xitamachti.

Yej kitoka iyojwi Dios mayolpakto ke'ya iga kipiá

³ Siga agaj ayompa tamachtiá, ayéj ken tanextiliá itájtol toTeko Jesucristo, niga ayá' tanextiliá iga matiye'nemikan iyixtaj Dios,

* 5:9 5:9 O ayí' kixíma' iwéj. † 5:12 5:12 O: iwán ijkón kichíwa yej ayekti iga kikajtewa ken achto kijtoj iga ay' sej monamiktiá iga kitokasan Cristo, iwán ay' kejlámikis iga wewejyowis. * 6:1 6:1 Xikita glosario “Esclavo”.

⁴ ininwa' moweyimati iwán akimati nité. Ininwa' itekiy iga mopoxkuesowa iga san kikaki tejté; iwán ompa pewa iga ta-ixita, kuejkuesiwi iwán kuajkuántasya kijtowa iwán ayá' moconfiarowa ipan agaj,

⁵ mokuejkuesowa iwán sekin, pox ayompa tajlamiki wan ayá' kixmati ken nokta tanextiliá itájtól Dios. Iwán inimej yej ayompa tamachtiáj, kejlamikij siga tamachtiáj ipan itájtól Dios wel matatanikan. Iwán inómejpa amo ximotoka.

⁶ Kena, siga se ye'nemi ipan iyojwi Dios, kenkuá' kasi yej poxsan patiyoj, e' mayolpakto ke'ya iga kipiá.

⁷ Iga nité ayá' tikuajligekej ipan inin tajli, iwán nité ayá' tikuigaskej kuá' timikiskej.

⁸ Siga tikpiáj totzótzol iwán tikpiáj te tikuj, matiyolpaktókanya.

⁹ Iga yej motapialijnekij, akijyowiáj kuá' Tzitzimi' kinextiliáj iga makichiwakan yej ayékti, wan wetzij ipan itrampaj. Kiyoltilanaj xeto'nemilis yej tapojpolowa, iwán ipan inon mia' mopoipolowaj.

¹⁰ Kuá' se kipoxpiasneki tomin, ómpaya pewa iga kichíwa mia' yej ajayékti. Iwán ono' sekin iga kipoxpiasnekij tomin, kikajtéwaja iyojwi Dios, iwán imatikámejsan pox moknochíwaj.

Amo mamosemaka yej kitoka Cristo

¹¹ E' tej Timoteo yej tiktoka Dios, amo ijkón xikchíwa. Xiye'nemi, xikchíwa ken Dios kineki, ximoconfiaro ipan Dios, xite-ijknin, amo nimanin xikuesiwi iwán xiyolyamani'.

¹² Xiktanili nochi yej mitztzakuihá iga xikchíwa ken kineki Dios. Amo xiknempolo yej Dios temaka iga nochipa tonoskej iwán. Inon iga nokta mitznótza' Dios iwán mia' mitzkakikej kuá' tikijtoj iga tiktokas Cristo.

¹³ Nimitztekimaka iyixtaj Dios yej kimaka vida nochi yej ono', iwán iyixtaj Jesucristo yej kinojma-ijtoj te itekiyo iná' Poncio Pilato,

¹⁴ iga xikchíwa nochi kensan nimitztekimaka iga ni agaj amo mamaltajto iga tej. Ijkón xikchijto este mawiki Jesucristo.

¹⁵ Jesucristo yawi witzeti kuá' Dios kijtoj. Dios kichíwas inin, iga yéjsan yej Dios yej poxsan kipiá poder. Iwán yéj irrey inochi reymej iwán iteko nochi yej mandarowa.

¹⁶ Yéjsan yej ayí' miki iwán ono' kan taxotalpan kan ayagaj wel kalaki. Ni agaj ayí' kita' niga wel kita. Yéj nochipa mamoweyimatilti wan nochipa marreinaro. Ijkónyawa'.

¹⁷ Xikijli yej motapialiáj ipan inin tajli iga amo mamoweyimatikan, iwán amo mamocconfiarokan ipan yej kipiáj iga inonwa' támisan. Majwa' mamocconfiarokan ipan Dios yej isato', yej tepoxmaka yej tepolowa iga matiye'onokan.

¹⁸ Xikijlikan iga makichiwakan yej yékti, iga ijkón kichíwaskej, majya sej que iga makipiakan tomin. Iwán kuá' agaj kitajtaniliáj tejté inomej yej motapialiáj, mapakikan iga wel kipalewiáj iyikniwan. Iwán yej itatkimej, achi makimajmakakan sekin.

¹⁹ Iga ijkón kipalewiáj iyiknimej, Dios no kipalewij yejemej iwán onoskej nochipa iwán.

Pablo monawatiá wan Timoteo

²⁰ Timoteo, xikchíwa yej Dios mitztekimá'. Amo xiknakasmaka xeto'tájtól yej ayá' mitzpaléwiá, amo ximotenkitzkikan iwán inomej yej momachiliáj iga poxsan tajtolmatij, iga yejemej akimatij nité.

²¹ Sekin yej kitokaj inompa tamatilis kikajtéwaj iyojwi Dios.

Dios mamitzjolchikawa. Ijkónyawa'.

Ómeya ama' yej San Pablo kijuilowilij Timoteo

Pablo kijuilowiliá Timoteo

¹ Nej niPablo, iyapóstol* Jesucristo, ken tikijtowaj, se yej yéj kititan, iga ijkón kine' Dios. Yéj kítója iga tesalvarowa iga tisetitokej iwán Cristo Jesús.

² Timoteo yej ken tinopiltzín, nimitzpoxneki, nimitzijkuilowiliá inín ama' iwán nikneki xiye'ono. Dios yej toTaj iwán toTeko Jesucristo mamitzikne'li iwán makichíwa iga xono tamelá.

Mopowa itájtól Cristo

³ Nochipa kuá' nitajtowa wán Dios pan día iwán tayowakan, niktajtaniliá iga mamitzpalewi. Nikmaka gracias Dios, yej niktoka ken kitokaya no-ikyapatajmej, iwán nikmatito' ipan noalmaj iga ayá' nikchijto' yej ayékti.

⁴ Nikejlamiki kuá' tichoga'. Poxsan nimitzitasneki iga maniyolpaki.

⁵ Nikejlamiki ken iga timomela'confiarowa ipan Dios ken achto moconfiarojkej moy'elamaj Loida iwán moye' Eunice, iwán nej nikmati iga tej ijkónsan no timoconfiarowa ipan Dios.

⁶ Inón iga nimitznónotza iga amo masejto inón yej Dios mitzmá' kuá' nimitztalilij noma', iga inón tikchíwas, ken kuá' tikyakatijtos ti'ti.

⁷ Porque Dios ayá' temá' iyEspíritoj iga matimajmawikan, sino que iga nochi wel matikchíwakan, iga wel matikchokilikán toknimej iwán wel matiktapejpenakan iga tikchíwaj yej yékti.

⁸ Amo xipinawa iga tikpowa itájtól toTeko Jesucristo, amo no xipinawa de nej iga nono' preso iga niktoka toTeko, majwa' xikijyowi kuá' mitziknochíwaskej iga tikpowa itájtól toTeko, iga Dios wel mitzpalewij.

⁹ Dios tesalvaroj iwán tenotza' iga matiye'nemikan iyixtaj, ayéj iga tikchijkej yej yékti, sino que teyokanotza' iga matisetitokán iwán Cristo Jesús. Dios tetchokilij este kuá' aya kichíwaya tajli,

¹⁰ e' mela'nesi' iga tepoxchokiliá iga kititan toTeko Jesucristo yej tesalvaroko, yéj kuá' ojpa-isa' kitanilij mikílisti, iwán iga ye'noticiaj tenextiliá iga wel matonokán nochipa wán Dios.

¹¹ Dios netalij iga manimochíwa itatitan iga manikmachi yej ayéj judiyojmej inín ye'noticiaj yej tasalvarowa.

¹² Inón iga nokta ne-iknochíwaj. E' ayá' nipinawa, iga nikmati ipan a'yéj nimoconfiarowa iwán nikmati iga yéj wel neomemawijtos miej nikchíwa yej netekimá', este inón día kuá' wí' toTeko tajuzgaroki.

¹³ Xikchijto ijkón ken nimitznextilij, ken tanextiliá itájtól Dios. Amo xikajtewa iga timoconfiarowa ipan Dios iwán xite-ijknin iga tisetitokej ipan Jesucristo.

¹⁴ IyEspíritoj Dios yej ono' towan mamitzpalewi iga xitamachi kensan kijtowa itájtól Dios.

¹⁵ Tikmátiya iga inochi toknimej de estado de Asia nekajkajtéjkeja, sekin de yejemej, Figelo iwán Hermógenes.

¹⁶ Dios makikne'li Onesiforo, isiwá' iwán ipilowan, iga yéj mia' vej neyolchikawako iwán ayá' pinawa' iga nipresojtito'.

¹⁷ Majwa' kuá' asi' nigaj Roma, netemowaya noyan este kan ne-asi'.

* 1:1 1:1 Xikita glosario "Apóstol".

18 ToTeko makikneli Onesíforo inón día kuá' toTeko tajuzgaroj. Tej tikmátiya iga Onesíforo poxsan tepalewíj kuá' tonoyaj altepe' Éfeso.

2

Sę yej kitoka Jesucristo mamochiwa ken ye'soldadoj

1 Timoteo yej ken tinopiltzin,* xikejlamiki iga mitzikneliá Cristo Jesús iga tisetito' iwán, iwán mitzpalewiá iga amo ximosemaka ipan iyojwi.

2 Ken tiká' kuá' nitamachtij pan itájtól Dios iyixtaj mia' tokniwán, ijkonsan nō xikmachi sekin yej tikita iga ye'nemij, yej wel nō makimachtikan sekin.

3 Inón iga xikijyowi kuá' mitziknochiwaj iga tiktoka Jesucristo, ken kichiwa se ye'soldadoj kuá' tekipanowa.

4 Iga se soldado kuá' tekipanojto', awel kichiwa se' tekipánol, iga kineki makichijto yejsan kitekimakaj.

5 Ijkonsan nō se yej motalowa, awel kitaniá siga ayá' kichiwa ken ono' pan reglamento iga motalolo.

6 Nō yej pox tekipanowa ipan mijli, kajasi iga yéj achto makikua yej kipixka.

7 Xikejlanto inín yej nimitzijlij, iwán toTeko yawi mitzpalewiti iga xikmati te kijtojneki.

8 Ayí' xikelkawa Jesucristo yej wáaj ipan tetajwewej ikyapa rey David. Jesucristo ojpa-isa' sej kan miktoya; inónyawa' in ye'noticiaj yej nikpowa noyan.

9 Iga nikpowa inín ye'noticiaj, ne-iknochiwaj iwán inán nilpito' iga cadena ken se yej tamiktij; e' itájtól Dios ayá' ilpito' iga cadena.

10 Inón iga nikijyowiá kuá' ne-iknochiwaj iga nikchokiliá inomej yej Dios kitapejpen. Ijkón yejemej nō mamosalvarokan iga setitokej ipan Cristo Jesús iga nochipa maonokan iná' Dios.

11 Ininwa' melá' nokta:

Siga timikikeja wán Cristo, nō tiawij tisen-onotij wán yéj.

12 Siga te-iknochiwaj, tisenreinoroskej iwán.

Siga tikijtowaj iga ayá' tikixmatij Jesús, yéj nō yawi kijtoti iyixtaj Dios iga ayá' te-ixmati.

13 Siga tikajtewaj iga tiktokaj Dios, yéj nochipa kichiwaj yej kijtowa, iga Dios awel motajtolpata.

Sę tekipanowani yej kiye'chiwa itekipánol

14 Xikejlantikan tokniwán yej nimitzijkuilowilij. Iwán iyixtaj toTeko xikijli iga ayo' mamokuejkuesojtokan itechko tajtolmej, inón ayagaj kipalewiá, majwa' kipojpolowa yej kikakij.

15 Xikchiwa iga Dios mamizita iga tiye'tekipanowa, yej ayagaj wel mitzpinajtiá, yej tiye'tamachiá ipan itájtól Dios.

16 Amo xiknakasmaka xeto'tajtolmej yej atepalewiá, iga yej ijkón tajtowaj, poxsan kichijtiawij komati yej ayékti.

17 Iga ijkón tanextiliáj mochiwa ken se kókol yej ayí' pajtis. Ijkón kichijkej Himeneo iwán Fileto.

18 Yejemen kikajtéjkeja yej nokta tanextiliá itájtól Dios iwán kijtowaj iga yej miktokej ojpa-isákeja. Iwán sekin yej kicredowaj inimej, ay'ya kojasiy kén iga mamocofiarokan ipan Cristo.

19 E' itájtól Dios ayá' mopata, ken se weyi te' yej ayá' molina, iwán ompa ijkín ijkuilijto': "ToTeko kixmati nochi yej yéj itatki"; wán: "Nochi yej kiweyimatiá itoka' Cristo, makikajtewa iga kichiwa yej ayékti."

* 2:1 2:1 Pablo kita Timoteo ken kuá' ipiltzin iga kinextilij ken iga mamocofiaro ipan Cristo.

²⁰ Ipan se weyi kajli ayá' óno'san traste de oro iwán plata, no ono' de kuawi' iwán de konsoki', e' yej máj patiyoy mochiychimi kuá'san wítzej yej paxalowaj, iwán ono' traste yej nochipa mochiychinto'.

²¹ Siga tejemej ayá' tikchiwaj yej ayékti, tonoskej ken tejté yej pox patiyoy yej toTéko wel kitapejpena, wan wel tekuis iga makichiwa wan tejemej ken yéj kiye'ita.

²² Nikéman amo mamitzyoltilana iga xikchiwa yej ayékti, yej ken chokomej kinekij makichiwakan. Xiktoka ye'ojti, ximoconfiaro ipan Dios, xikchokili tokniwan, iwán xono tamelá. Xiksenweyimatiltikan toTéko iwán inomej yej yolchipaktikej.

²³ Amo xiknakasmaka xeto'tájtól yej atepalewiá, tikmátiya iga ómpaya pewa iga mokuejkuesolo.

²⁴ Yej tekipanowa iga toTéko Dios awel mamokuesojtinemi, majwa' mate-ijiknin, wel matamachti iwán amo nimanín makuejkuesiwi.

²⁵ Tamelá xiknonotza yej ayompa tamachtiáj, anka ijkón, siga Dios kineki, wel moyolpataskej iwán kimatiskej ken nokta tanextiliá itájtól Dios.

²⁶ Tzitzimi' ken kilpitokej yejemen iga kichijtokej yej ayékti ken yéj kineki, e' Dios wel kipalewiáj iga maxitomikan.

3

Kén nemiskej la gente kuá' ay'ya wejka iga wi' toTéko

¹ No xikmati iga kuá' ay'ya wejka wi' toTéko, poxsan mochiwas yej ayékti.

² Onoskej yej imatikámejsan monekij, onoskej yej kinekij makipoxpiakan tomin, onoskej yej moweyimatij iwán mokichmatij. Onoskej yej kimelijliskej Dios, onoskej yej akichiwaskkej ken kitekimakaj itajmej, onoskej yej ayá' taagradecerosekej iwán yej akicredoskej Dios.

³ Onoskej yej ayá' ta-ikneliskej niga tachokiliskej, onoskej yej tapopowaskej, onoskej yej awel kikajtewaskej iga kichiwaj yej ayékti, onoskej yej pox ta-ijiyaskej iwán kijiyaskej yej yékti.

⁴ Onoskej yej kikajkayawaskej iyamigojmej, onoskej yej atamajmawiliskej, onoskej yej moweyimatiskej, onoskej yej máj kichiwasknekskej ken yejemej kinekij, ayejpa yej Dios kineki.

⁵ Onoskej yej nésiski' moconfiarowaj ipan Dios, e' ken iga nemiskej anesi siga kitokaj Dios.

Iwán inomej amo timotokas.

⁶ Inomej tajtaga' paxalojtinemij iwán kikajkayawaj siwatkej yej ayá' ye'nemij. Inomej siwatkej kiyoltilantokej iga kichiwasknekskej yej ajayékti,

⁷ nochipa kikakisnekskej yej se'pa iga tamachtiáj, e' ayí' kimela'matij ken tanextiliá itájtól Dios.

⁸ Kensan Janes iwán Jambres yej brojojmej yej yajkij icontraj Moisés,* ijkonsan no inimej yej ayompa tamachtiáj onokej icontraj ken nokta tanextiliá itájtól Dios. Ipan iyalmajmej kejlantókejsan iga kichiwaj yej ayékti iwán ay'ya kajasij iga matamachtikan itájtól Dios.

⁹ E' awel máj takajkayajtoskej, porque nochi yawi kimatiti iga yejemej ayompa kichijtokej, ijkón ken momati' iga Janes iwán Jambres takajkayajkej.

Pablo kijliá Timoteo yej makichiwa

¹⁰ E' tej tikchiwa kensan timixkuítij pan nej, ken nitamachtiá, ken ninemi, yej nikchiwasknekskej, ken iga nimoconfiarowa ipan Cristo, ken iga ayá' nimanín nikuesiwi, ken iga nikchokiliá tokniwan iwán ken iga nochi nikijyowia

* 3:8 3:8 Ex 7:11

11 kuá' nepreŝojwiayaj iga ne-iknoĉiwaj. Tikmati ken iga ne-iknoĉijkej ipan altepemej Antioquía, Iconio iwán Listra;† e' toTeĉko noyan nemanawij.

12 Nochi yej kinekij maye'nemikan ken kineki Cristo Jesús, yawij kinknoĉiwatij.

13 E' yej kichiwaj yej ayekti iwán ayompa tamachtiáj, ayá' ye'kisaskej, iga kuá' takajkawaj, yejemen no mokajkawaj.

14 E' tej, xikchijto ijkón ken mitznextilijkej iwán ticreĉoj. Tej tikmati a'yéj mitzmachtij,

15 iwán tikixmati' itájtol Dios este kuá' aya tiyolej. Inón tájtol wel tenextiliá ken iga wel timosalvarowaj iga timoconfiarowaj ipan Cristo Jesús.

16 Inochi itájtol Dios, inonwa' Dios nokta kitajtólma' yej kikuilojkej, iwán wel iga titamachtiáj, wel titanonotzaj, iwán wel tiknextiliáj sekin iga mamoyolpatakan iwán tenextiliá ken iga matiye'nemikan.‡

17 Ijkón, siga se yej kitoka Dios momachtiá itájtol wan kichíwa ken kijtowa, wel kichíwa inochi yej Dios kineki, nochi nokta yej yekti.

4

1 Nimitztekimaka iyixtaj Dios iwán toTeĉko Jesucristo yej wí' ken se rey iga kijuzgaroĉi yej isatokej iwán yej miktokej,

2 iga xikpowa inín ye'noticiaj de Jesucristo; xikpowili yej mitzkakisnekij, e' no xikpowili yej ayá' mitzkakisnekij. Xikyolyamana yej ayompa nemi, xikijli iga mamoyolpata. Xitanonotza tamelá iwán xitamachti itájtol Dios.

3 Iga yawi wítzeti kuá' ay'ya kikakisnekiskej ye'tamachtilis; majwa' kiteṃoskej mia' yej tamachtiáj iga makimachtikan ken yejémejpa kikakisnekij.

4 Kikajtewaskej ken nokta tanextiliá itájtol Dios iwán kinakasmakaskej namolkuentojmej.

5 E' tej nochipa xiye'tajlanto. Xikijyowi kuá' mitziknoĉiwaj. Xikpoĉto ye'noticiaj kén iga Jesucristo tasalvarowa iwán xikye'chíwa motekipánol yej toTeĉko mitzmá'.

6 Nej ay'ya ke' poliwi iga yáwija nemiktítij; nimochiwas ken tikita se ofrenda iga Dios.

7 Niktanilij nochi yej netzakuiliaya iga manikchíwa ken kineki Dios. Támi'ya notekipánol ipan iyojwi Dios. Ayá' nikajtej iga nimoconfiaroj ipan Cristo.

8 Nikmati iga ipan cielo toTeĉko nemakas yej yekti* iga nikchij ken yéj netekimá'. Nemakas toTeĉko yej taye'juzgarowa inón día kuá' tajuzgaroj. E' ayéj nejsan nemakas, no kimakaskej yej kichixtokej iga magui' mawíkiya.

Pablo kijliá Timoteo yej makichíwa

9 Amo mawejkati iga xine-itaki,

10 iga Demas nekajtej iga máj kine' yej ono' ipan inín tajli, iwán yajki altepe' Tesalónica. Crescente yajki ipan estado de Galacia, Tito yajki ipan estado de Dalmacia.

11 Iselti Lucas nigaj ono' nowan. Kuá' tiwí', xiktemo Marcos iga mawíki no, porque wel nepalewíj ipan notekipánol.

12 Tíquico niktitan altepe' Éfeso.

13 Kuá' tiwí', achi ompa xinewajliguili nokapaj de tzótzol yej nikajtej altepe' Troas chan Carpo; no xinewajliguili kimilolamamej† kan ijikuilijto' itájtol Dios, e' máj nikneki kimilolkuetaxmej kan ijikuilijto' itájtol Dios.

14 Alejandro, yej tekipanowa iga kichíwa kuajkuantas iga tepos, poxsan neĉiwilij yej ayekti, e' kensan neĉiwilij, yawi kitati iwán toTeĉko.

† 3:11 3:11 Hch 14:19 ‡ 3:16 3:16 2 Ped 1:21 * 4:8 4:8 "Yej yekti"; español "corona". Xikita glosario "Corona".

† 4:13 4:13 Xikita glosario "Kimilolama".

¹⁵ Kuidáj no Alejandro mitzchiwiliá tejté, iga yéj kijiya kén iga nejemen nitamachtijkej itájtól Dios.

¹⁶ Kuá' achto nimotajtowilij iyixtaj tekiwajmej, ayagaj netajtowilij; nochi nesenkokajtejkej. Malej ijkón, Dios makiknelikan yej nesenkokajtejkej.

¹⁷ E' toTéko nepalewij iwán neyólchikaj, ijkón iga wel nikpowa' inín ye'noticiaj yej tasalvarowa, iga makikakikan inomej yej ayéj judiyojmej. Iwán Dios nemanawij iga amo manekua tekuani.

¹⁸ ToTéko nemanawij ipan inochi yej ayékti, iwán newigas kan yéj ono' ipan cielo. ¡ToTéko mamoweyimatilti nochipa! Ijkónyawa'.

Pablo monawatiá iwán kitajtaniliá toTéko iga maye'onolo

¹⁹ Ompa xinesaludarowili Prisca, Aquila iwán Onesíforo, isiwa' iwán ipilowan.

²⁰ Erasto kawí' altepe' Corinto, iwán Trófimo menfermaroj wan nikajtej altepe' Mileto.

²¹ Nikneki xiwiki kuá' aya sektajtiá. Mitzsaludarowaj Eubulo, Pudente, Lino, Claudia iwán inochi tokniwan yej kicredojokej Cristo.

²² ToTéko Jesucristo maono mowan, iwán Dios mamitzyólchikawakan amonochin. Ijkónyawa'.

Ama' yej San Pablo kijkuilowilij Tito

Pablo kijkuilowiliá Tito

¹ Nej niPablo, itekipanowani Dios iwán nej nō iyapóstol* Jesucristo, ken tikijtowaj nej se yej yéj kititan. Neṭitan iga manikpowili itájtōl inomej yej yéj kitapejpen iga mamocnfiarokan ipan yéj iwán makimela'ixmatikan iyojwi toTēko.

² Ijkón makimatikan iga keman wel nochipa onoskej wan Dios. Dios ayá' takajkayawa, iwán este kua' aya ono' inin tajli, kįtoja iga yej moconfiarowaj ipan yéj, nochipa onoskej iwán.

³ Inán nokta, kua' Dios yej tesalvarowa kine', nenextilij itájtōl iwán netekimá' iga manikpowa.

⁴ Tito, yej ken tinomela'piltzin iga nō timocnfiarowa ipan Dios, nimitzijkuilowiliá inin ama'. Nikneki iga Dios yej toTaj iwán toTēko Jesucristo yej tesalvarowa, mamitzyolchikawa, mamitzikneli iwán makichíwa iga xono tamelá.

Tekipánol yej Tito makichíwa Creta

⁵ Nimitzkajtej ipan tajkótal† yej itoká' Creta iga xikchíwa yej aya mochiwaya, iwán iga xitapejpena ipan sejsé altepe' tajtaga' iga xiktali iga mamochiwakan ancianojmej,‡ ijkón ken nimitzijlij.

⁶ Se anciano maye'nemi iga amo makipopowakan. Makipiá sesan isiwa', iwán ipilowan makicredojtokan Dios iwán nochí makimatikan iga ye'nemij wan tacredowaj.

⁷ Se pastor§ Dios kitaliá iga makitzto iga maye'onokan yej kitokaj Cristo. Inón pastor maye'nemi, amo mayoltakuakti', amo makuejkuesiwi, amo matawana, amo matakuejkueso iwán amo makineki tomín yej ayompa motaniá.

⁸ Majwa' nochipa makomemawi ichan yej kipaxalowiliáj, makichíwa yej yekti, makimati katiapa yej yekti iwán yej ayekti, maye'nemi, amo makichíwa yej ayekti, wel mamoyoltakuawili iga amo makichíwa yej ayekti.

⁹ Nochipa makichíwa ken tanextiliá itájtōl Dios kensan nejemen niknextilijkej. Ijkón wel makipalewi sekin iga kimachtiá inón tájtōl, iwán makiyolyamana yej kimalijliá itájtōl Dios.

¹⁰ Porque ono' mia' yej ayá' tacredowaj, ken sekin judiyojmej* yej ayompa tamachtiáj iwán takajkayawaj.

¹¹ Inomej xikijlikan iga ay' matamachtikan. Iga tamachtiáj kansan makitanikan tomín iwán este kipojpolowaj mia' tetajmej, teyemej wan tepilowan.

¹² Se yej chantitoya ipansan inón tajkótal Creta yej kiprofejmatij,† ijkín kijlij yej de yejemejpasan: “Yej ichamej Creta pox takajkayawaj, malojmej, pox takuaj iwán até kichíwaj.”

¹³ Iwán ómpaya ken kijtoj; inón iga poxsan xikajawakan yej ayompa tamachtiá iga maye'nemikan ipan iyojwi Dios.

¹⁴ Amo makikakisnekikan cuento yej motenchíwapa yej sekin judiyojmej tanextiliáj, niga xikchíwakan ken tatekimakaj inomej yej ayá' kichíwaj ken kijtowa itájtōl Dios.

* **1:1 1:1** Xikita glosario “Apóstol”. † **1:5 1:5** Xikita glosario “Tajkótal o Isla”. ‡ **1:5 1:5** Xikita glosario “Anciano”. § **1:7 1:7** Pastor: xikita glosario “Obispo”. * **1:10 1:10** Anka inimej judiyojmej tamachtiayaj iga yej kitoka Cristo nō mamocircuncidaro, yejemen kijliayaj “el partido de la circuncisión”. Xikita glosario “Circuncisión”. † **1:12 1:12** Xikita glosario “Profeta”.

¹⁵ Sę yej ayí' kejlanto' yej ajayekti, iga yéj nochi yekti; e' iga yej ayá' kicredowa Cristo iwán kuajkuantas yej ayekti kejlanto', iga yéj ateyi nité yej yekti, iga ipan itzontekon kejlanto'san yej ajayekti, este ay'ya momachiliá ipan iyalmaj iga ayompa nemi.

¹⁶ Kijtowaj iga kixmatij Dios, e' ken iga nemij nesij iga ayá' kicredojskej Dios, iga ta-ijiyaj, ayá' tacredowaj, iwán awel kichiwaj yej yekti.

2

Kén iga matamachti Tito

¹ Tito, xitamachti ijkonsan ken tanextiliá itájtól Dios.

² Wewetkej maye'tajlantokan, maye'nemikan iga sekin makiye'itakan iwán maki-matikan katiá yej yekti wán katiá yej ayekti, mamofiarojtokan ipan Dios, mate-ijikniwan iwán amo nimanin makuesiwikan.

³ Ijkonsan no toy'elamatkej, maye'nemikan, amo matapopojtinemikan niga matawanakan. Wel ipan yejemen mamixkuítikan sekin,

⁴ iga makinextilikan siwatkej yej aya ilamatkej ken iga makinekikan iwewejmej iwán ipilowan.

⁵ No makinextilikan iga maye'tajlantokan, maye'nemikan, mataye'cuidarokan ichamej, mate-ijikniwan, makicredokan iwewejmej, iga amo agaj mamaltajto iga itájtól Dios.

⁶ Ijkonsan no xiknonotza chokomej iwán takomej iga maye'tajlantokan iga amo makichiwakan yej ayekti.

⁷ Ipan tej nochi mamixkuítikan ipan yej tikchiwa. Kuá' titamachtiá, manesi iga yej nemi tikijtowa melá' nokta iga tikchijto' ken tikijtowa.

⁸ Xiye'tatapowa iga amo agaj makijto iga ayompa titamachtiá. Ijkón siga agaj mitzpopowa, mopinajtij iwán awel temalijliskej.

⁹ Xiknonotza yej esclavojmej* iga makichiwakan ken kitekimakaj itekomej; mate-ijiknimej iwán amo matatenkuepilikan.

¹⁰ Amo matachtekikan, majwa' maye'nemikan, iga ipan yejemej nochi makita iga yej titamachtiá kén iga Dios tesalvarowa, poxsan yekti.

¹¹ Iga Dios tenextilij iga poxsan teneki, iwán kisalvaroko nochi gente.

¹² Dios tenextiliá iga matikajtwakan nochi yej ayekti iwán yej teyoltilana ipan inin tajli, iwán matiye'tajlantokan, matiye'nemikan wán nochipa matiktemokan Dios miej tonokej ipan inin tajli.

¹³ No tenextiliá iga matipaktokan iga tikchixtokej mamochiwa yej Dios kijtoj iga kichiwaw, iga wí' toDios yej poxsan kipiá poder, Jesucristo yej tesalvarowa.

¹⁴ Yéj motemá' iga mi' iga tejemej iga tesalvaroj iga tikchijtoyaj inochi yej ayekti, iwán teperdonarowilij yej tikchijkej yej ayekti, iga matimochiwakan itatki, iwán nochipa matikchijtokan yej yekti.

¹⁵ Ininwa' in yej xitanextili. Xikanimaro yej mosemakasneki iwán xikajajwa yej ayompa nemi, iga mitztalkej iga ximandaró. Amo xikchiwa yej ayekti iga amo agaj mamitzalimpamati.

3

Ken makichiwakan yej kitokaj Cristo

¹ Xikejlantikan toknimej iga makichiwakan ken tatekimakaj nochi tekiwajmej kajkan mandarowaj, iwán makiyolmakatokan iga makichiwakan nochi yej yekti.

² Toknimej ni agaj amo matapopowa, tamelá manemikan iwán mate-ijiknimej, amo mamoweyimatikan kuá' agaj iwán tatapowaj.

* 2:9 2:9 Xikita glosario "Esclavo".

³ Tejemej nõ kuá' aya tiktokayaj Cristo ijkón nõ tikchíwayaj, ayompa titajlamikiáj, ayá' tikchíwayaj ken tetekimakayaj, iwán tiktekichijtoyaj nochi yej teyoltilana yej ayękti iwán yej kiye'matiltiá toalmaj. Tikchijtoyaj yej ayękti iwán tita-ixitayaj. Te-ijiyayaj iwán timosepan-ijiyayaj.

⁴ E' Dios yej tasalvarowa tenęxtilij iga te-iknelij iwán kichokiliá nochi gente.

⁵ Dios tesalvaroj, ayéj iga tikchijkej tejté yej yękti, sino que iga te-iknelij. Kuá' tesalvaroj, teewiltilij yej tikchijkej yej ayękti iga wel mati-ojpanacerokan, iwán iyEspíritoj Dios kichij iga wel matipewakan iga matinemikan ipan iyojwi.

⁶ Dios kititan Jesucristo yej iPiltzin yej tesalvarowa iga nochipa matikpiakan iyEspíritoj.

⁷ Dios techokilij wan teye'ita malej iga kajasi iga matecastigaro. Inán tikmatij iga tiawij tonotij nochipa wan Dios.

⁸ Inín tájtól sí, melá' nokta. Nikneki poxsan xiktekimachtikan yej kicredojokeje Dios iga ijkón makichijtokan yej yękti. Inimej tájtól sí, pox yękti iwán kipalewiá nochi.

⁹ E' amo xiknakasmaka namoltájtól yej atepalewiá, niga tatapowalis yej tajtowa de to-ikyapatajmej. Iwán amo ximotenkitzki iga anmokuejkuesowaj iga san iley Moisés, inón atepalewiá ni alín.

¹⁰ Siga agaj kiyoyokatiá tokniwan yej kitokaj Dios, xiknonotza, se o ome vej, iwán siga ayá' kipata ken iga nemi, xikixti iga ayo' ximonechkokan íwan.

¹¹ Ijkón tikmati iga inón taga' kitekichijto' yej ayękti iwán igánajsan monęxtiá iga ayá' ye'nemi.

Pablo kijliá Tito te makichíwa

¹² Nia nimitztitaniliti toknin Artemas o Tíquico. Kuá' asis, xikchíwa iga nimanín xine-itati ipan altepe' Nicópolis, iga ompa nia nikawiti kuá' sektaj.

¹³ Xikpalewi Zenas yej tamachtíá pan la ley iwán nõ xikpalewi Apolos, xikmakakan nochi yej kinekiskej ipan ojti iga amo nité makichíwilikan falta.

¹⁴ Toknimej yej kitokaj Cristo makimatikan nõ iga makichíwakan yej yękti iwán makipalewikan toknimej yej kichíwiliáj falta tejté, ijkón ayá' san petz tachixtokej.

Pablo monawatiá

¹⁵ Nochi yej onokej nowan mitsaludarowaj. Xiksaludaro toknimej yej techokiliá, yej kitokaj Dios. Dios mamitzyolchikawakan amonochin. Ijkónyawa'.

Ama' yej San Pablo kijkuilowilij Filemón

Pablo kijkuilowiliá Filemón

¹ Nej niPablo yej niprešojtito' iga nikpowa itájtł Jesucristo, nimitzijkuilowiliáj inin ama' iwán toknĭn Timoteo. Noknĭn Filemón yej nimitzpoxchokiliáj, nimitzijkuilowiliáj tej yej nō tikpowa itájtł Dios.

² Nō nikijkuilowiliáj inochi tokniwan yej monechkowaj močan iga ankiweyimatiltiáj Dios, wan nō la hermana Apia iwán toknĭn Arquipo yej nō tepalewiá iga tikpowaj itájtł toTeko.

³ Dios yej toTaj iwán toTeko Jesucristo mamitzmakakan yej yekti iga xonokan tamelá.

Kén iga Filemón te-ijknĭn wan moconfiarowa ipan Jesús

⁴ Nochipa kuá' nitajtowa wan Dios nimitzejlamiki wan nikmaka gracias iga tej,

⁵ iga nematiltijkej iga timoconfiarowa iwán tikpoxneki toTeko Jesús iwán iga tikchokiliá inochi yej moconfiarowaj ipan Dios.

⁶ Niktajtaniliá Dios iga amo xikajtewa iga tikpowa itájtł Dios, iga máj xikye'entendero inochi yej yekti yej tikpiáj ipan Cristo Jesús.

⁷ Nipoxpakto' iwán tineyolchikawa iga tipoxte-ijknĭn, gracias iga tej noknĭn, yolchikajtokej inochi yej kicredoijkej Dios.

Pablo kitajtowiliá Onésimo

⁸ Malej anka wel katka nimitztekimakaya te tikchĭwas iga nej se itatĭtan Cristo,

⁹ e' máj yekti manimitztajtani iga san timochokiliáj. Nej Pablo, niwéweja iwán inán niprešojtito' iga nikpowa itájtł Cristo Jesús,

¹⁰ achi manimitztajtani se favor iga Onésimo. Onésimo nikita ken nopiltzĭn iga nigaj kan niprešojtito' niknextilij iga mamoconfiaro ipan Cristo.

¹¹ Anka ikya, Onésimo moesclavoj* katka yej ayá' mitzpalewiaya, e' inán kena teservirowa, tej wel mitzpalewij iwán nej nō nepalewijto'.

¹² Inón iga inán nimitztĭtaniliá; xikomemawi ken kuá' nej nemi tineomemawiá.

¹³ Nej niknekiá iga makawi nigaj nowan, iga manepalewi ken kuá' tej nemi tinepalewiá, ken inán iga niprešojtito' iga nikpowa itájtł Dios.

¹⁴ E' ayá' nikneki manikchĭwa nité siga ayá' achto tej tikijtowa, iga inón yej nimitztajtaniá amo manimitztekimácapa, sino que xikchĭwa moganaj.

¹⁵ Anka Onésimo mitzchollowilijka se tiempo, e' inán nochípaya yawi onoti mowan,

¹⁶ e' ay'ya ken se esclavo, sino que majya sej que se esclavo; inán kenya se toknĭn yej tikpoxchokiliáj. Nej poxsan nikchokiliá, e' tej máj xikpoxchokili ken agaj yej nō kitoka toTeko, amo xikita ken se petz námł toknĭn.

¹⁷ Siga nej tine-iknĭnmati iga timoconfiarowaj ipan toTeko, xikomemawiwa' ken kuá' nej nemi tineomemawiá.

¹⁸ Siga tejté mitzchĭwilij o siga tejté mitzichte kilij, nej xinecobraro.

¹⁹ Nej Pablo nikijkuilowa nomatika inimej tájtł: "Nej nia nimitzixtawati",† e' anka wel nō nimitzejlantía iga tej nō tineheberowa iga nimitznextilij iga tikixmati' Cristo.

²⁰ Noknĭn, xinechĭwili inin favor yej nimitztajtaniá; xineyolchikawa iga nej moknĭn iga tiksentakaj Cristo.

* **1:11 1:11** Xikita glosario "Esclavo". † **1:19 1:19** Neši iga Pablo kijkuiloj inimejsan tájtł imatika, anka se tajkuilowani kijkuiloj ipan ama' nochi lo demás yej Pablo kijtojiajki.

²¹ Nimitzijkuilowiliá inín ʔama' wʔn nikmati iga tinęcređoj iwʔn tikchıwas majya sej que yej nimitztajtaniłij.

²² Nŋ nimitzijliá iga xıtaye'tʔli ipan se cuarto iga nej, porque nej nikmati iga Dios yawi kichıwati yej ankitajtaniłiáj, iwʔn Yéj kichıwas iga nej maniá manimitzitatij.

Pablo monawatiá

²³ Epafra mitzijliá iga xiye'ono, yej nŋ nigaj ono' ipan cárcel iga kikıtzkijkej iga kipowa itájtŋl Cristo Jesús.

²⁴ Nŋ mitzijliá iga xiye'ono, Marcos, Aristarco, Demas iwʔn Lucas yej nepalewiáj iga nikpowaj itájtŋl Dios.

²⁵ Niktajtaniłiá toTęko Jesucristo iga mamitziknelıkan. Ijkŋnyawa'.

Ama' yej mo-ijkuiloj iga judiyojmej yej kitokaj Jesucristo Hebreos

Dios tenotza ipan iPiltzin

¹ Ikyā Dios kitajtolmá' profetajmej* mia' vej iga makinotzakān to-ikyapatajwān, iwān ayá' nochipa iga tájtōl kinotzkej, sino de sese'pa.

² E' inān iga ayo' wejka iga nochi tamis, Dios tenotza' ipan Jesús yej iPiltzin. Dios kijtoj iga iPiltzin makichīwa nochi yej ono' pan inīn tajli iwān yej ono' ajko, iwān ijkōn Jesús nochi nokta itatki iga Dios kitatkimá'.

³ Ipan Jesús mo-ita ipoder Dios iwān ipan neši ken nokta in Dios, iwān iga ipoder itájtōl kichīwa iga nochi yej ono' wel maonokān. Kuā' Jesús kichija iga Dios wel teperdonarowiliá yej tikchijkej yej ayēkti, motālij ilādoj iye'mā' Dios kān mandarowa ipan cielo.

TePiltzin máj kipiá poder que angelejmej

⁴ IPiltzin Dios majya sej que angelejmej,† iga Dios kimá' itokā' yej máj kajasi iga mamoweyimati.

⁵ Iwān Dios ayí' kijlij nisé ángel:

Tej tinopiltzin;

āman nej nimitzmá' movīdaj;

iwān se' vej kijtoj:

Nej nimochīwas tetaj iga yéj;

iwān yéj mochīwas tepiltzin iga nej.

⁶ E' kuā' kitītan isentepiltzin ipan inīn tajli, kijtoj:

Nochi iyangelejmej Dios, makiweyimatīlti Jesús.

⁷ Iwān iga iyangelejmej, Dios kijtoj:

Nikchīwa ken ejeka' noangelejmej,

iwān notekipanowanimej wel nikchīwa ken tiwelōn.

⁸ E' Dios kijlij iPiltzin:

Tej tiDios iwān ayí' tamis iga timandarowa;

iwān tej nochi tikye'chīwa iga tirreinarowa.

⁹ Tej tikye'ita yej yēkti iwān tikijiya yej ayēkti;

inōn iga Dios, yej moDios, mitzapejpen iga xitagobernarō,

iwān kichij iga máj xiyolpakto que sekin moknīwān.

¹⁰ Nō kijtoj:

Tej, noTēko, kuā' pewa' tikchij tajli, tiktālij kajkān mataksato,

iwān nō tikchij cielo iga momā'.

¹¹ Cielo wān tajli tamiskej, e' tej tonos nochipa.

Nochi inōmej wewejtiaskej ken tzótzol;

¹² inōmej tikōkolochoj ken se tzótzol yej iga timotaajakiáj,

iwān mopatas ijkōn ken kuā' agaj motapajpata.

E' tej kensan nochipa tonos,

iga ayí' timikis.

¹³ Dios, nisé ángel ayí' kijlij:

Ximotāli ilādoj noye'mā' kān nimandarowa, este que maniktāli mokxitampa yej mitzijiyaj.

* 1:1 1:1 Xikita glosario "Profeta". † 1:4 1:4 Xikita glosario "Ángel".

14 Nochi angelejmej espiritojmej iwán tekipanowaj iga Dios. Dios kititani iga makipalewikan yej yawij mosalvarotij.

2

Nochipa matikejlantokan iga Dios temanawia

¹ Inón iga nochipa matikejlantokan ye'noticiaj yej tikakikej iga amo santá' tikisaskej ajachi ajachi ipan ye'ojti.

² Ikyá Dios kitajtólma' angelejmej iga makijlikan la gente ken makichiwakan iwán ijkón nokta mochi. Tikmatij iga yej akichijkej ken angelejmej kijtojkej, kinkochijkej ken kajasij.

³ ¿Iwán tejemej?, ¿kén iga ayá' te-iknochiwaskkej siga tiknempolowaj yej pox yekti yej tekajtewilij toTeko iga timomanawia? ToTeko Jesús áchtosan kipowa' ken iga temanawia, iwán yej kikakikej, kitakej iga ompay nokta iwán teojpapowilijkej.

⁴ Iwán Dios imatika tanextilij ipan yejemen ga manesi iga melá' yej kipojkej. Dios tanextilij ipan kuajkuantas yej este tamajmájtilsan wan de sese'pa milagrojmej, wan no kimajmakakej tokniwan iyEspíritos Santo kensan yéj kiye'ita'.

Jesucristo yej temanawia

⁵ Dios ayá' kitalij angelejmej iga mamandarokan kēman ipan inón sé'paya tajli yej onos, de inón yej nemi titajtowaj.

⁶ Majwa' ikuilijto' itájtól Dios, kan a'pa ijkín kijtowa:

¿Té iteki in taga' iga yéj xikejlamiki?

¿Té iteki ipiltzín taga' iga tikneki xikita iga maye'ono?

⁷ Tikchij iga ayá' wejkaj iga mamoałimpamatito máj que angelejmej;

e' tej tikchij iga mamoweyimatilti ken rey,

iwán yéj tiktalij iga makimandaro nochi yej tikchij iga moma'.

⁸ Iwán nochi yej ono' tiktalij iyikxitan iga makimandaro.

Iwán iga Dios nochi kitalij iyikxitan, ayá' kikajtej nité yej amo makimandaro. E' aya asi kuá' tikitaskkej iga inochi ónosya iyikxitan yéj.

⁹ E' tikitaj Jesús; Dios kichij iga ayá' wejkaj iga kalimpamatikej máj que angelejmej. Iwán Dios iga tepoxchokiliá, kichij iga Jesús mamiki iga nochi tejemen. Inón iga inán moweyimatiltiá ken rey.

¹⁰ Nochi yej tikitaj, itatki Dios, iwán yéj kichij nochi yej ono' iwán kine' iga mia' ipilowan maonokan kan yéj ono'. Inón iga Dios kiye'ita' iga Jesús inewi makichywa* kuá' kinkochijkej, iga ijkón wel yéj matemawiw tonochin.

¹¹ Jesús kichywa iga se toknin wel maye'ono iyixtaj Dios. Nochi yej ye'onokej iyixtaj Dios, sesan mochiwaj wan Jesús iga Dios isenTajmej. Iwán Jesús ayá' pinawa iga kijtowa iga iyiknimej yejemen,

¹² Ijkín Jesús kijlij Dios:

Nikpowilij noknimej a'yéj in tej,

iwán nimitztakujkilij tatajkoyan kan monechkolo.

¹³ Iwán no kijtoj:

Nej nimoconfiaroj ipan Dios.

Iwán sej kijtoj:

Nigaj nono' iwán nopilowan yej Dios nemá'.

¹⁴ Tejemen tikpiáj toesyó iwán tonakayo; ijkonsan no Jesús, nakayoj iwán esyoj ken tejemen. Inón iga kuá' mi', kitanilij Tzitzimi' yej wel katka tamiktiaya.

¹⁵ Kuá' Jesús mi', kimawiw nochi yej nochipaya moknomatitoyaj iga majmatoyaj iga yawij mikitij.

* **2:10 2:10** Kuá' Jesús mi' ipan cruz kixtaj inewi yej tikchijkej yej ayekti. Jn 19:30

¹⁶ Jesús wa' nokta ayá' wáľaj kipalēwiko angelejmej, majwa' wáľaj kimānawiko ipilówampa Abraham.

¹⁷ Inón iga mochij kensan nokta tejemej, iga wel makichíwa ken Dios kineki iwán mamochíwa ijefej sacerdotejmej yej mata-ikneli iwán mamiki iga ijkón wel kiperdonarowa nochi yej ayēkti yej kichíwa la gente.

¹⁸ Iwán ken Jesús kinkochijkej, iwán Tzitzimi' kinekiá iga Jesús makichíwa yej ayēkti, inán Jesús wel tepalēwiá iwán ijkón tiye'kisaskej kuá' Tzitzimi' te-ijliá iga matikchíwakan yej ayēkti.

3

Jesús máj mamoweyimatílti que Moisés

¹ Inón iga nokniwan yej mitztapejpenkej Dios iga ximochíwakan itatki, xikejlamikikan a'yéj Cristo Jesús: Yéj ijefej sacerdotejmej, itatitan Dios, yej ípan tiksentalijtokej toľmaj.

² Jesús nochi kichij kensan Dios kine', iwán Dios kitálij iga mamochíwa sacerdote iga makichíwa itekipánol. Kensan no Moisés yej kipalēwij nochi israelítajmej iga kichij kensan Dios kitekimá'.

³ E' Jesús kajasi iga mamoweyimatílti máj que Moisés, kensan yej kichíwa kajli kajasi iga mamoweyimatílti máj que kajli.

⁴ Nochi kajli agaj kichíwa, e' Dios kichij kuajkuntas, nochi yej ono' pan tajli iwán yej ono' ajko.

⁵ Iwán Moisés yej itekipanowan Dios kichij kensan kitekimakakej iwán kipowilij israelítajmej yej Dios yawi kijliti kuá' panoj mia' año.

⁶ E' Cristo, yej ipíltzimpa Dios, mandarowa ípan íkal Dios. Tejémejwa' in inón kajli siga timoconfiarowaj ípan yéj iwán siga tipakij miej tikchixtokej iga kēman temānawikij.

Mosewiáj ipilowan Dios

⁷ Inón iga ijkín kijtowa iyEspíritoj Dios kan ijkulijto':
Siga aman ankikakij yej Dios mitzijliáj,

⁸ amo ximoyoltakuawilikān ken amo-ikyapatajwan yej kichijkej yej ayēkti iga ayá' kitajtolkuikej Dios
iga neyokakuejkuesojkej pan desierto.

⁹ Ompa neyokakuejkuesojkej amo-ikyapatajwan,
malej iga kitakej nochi yej nikchijtoya cuarenta años iga yejemen.

¹⁰ Inón iga yejemej poxsan nekuesojkej,
iwán nikijtoj: "Nochipa yolpolijtinemij,
iwán ayá' kinekikej makichíwakan ken nikmachtijkej."

¹¹ Inón iga kuá' nikuejkuesitoya, niknojma-ijtoj:
"Ayá' kalakiskej kan mosewiskej nowan."

¹² Nokniwan, amo maono nisé de amejemen yej kiyoltilana yej ayēkti iwán makikajtewa iga moconfiarowa ípan Dios yej ayí' mikis.

¹³ Majwa', nochipa ximosepannonotzakān miej aman weljo', iga amo agaj mamotemaka iga mokajkayawa ípan yej ayēkti.

¹⁴ Siga timoconfiarojtoskej kensan achto kuá' timoconfiarojkej este que matimikikan, ijkón sí tisen-onokej iwán Cristo.

¹⁵ Ijkín kijtowa itájtol Dios:
Siga aman ankikakij yej Dios mitzijliáj,
amo ximoyoltakuawilikān ken amo-ikyapatajwan yej kichijkej yej ayēkti iga ayá' kitajtolkuikej Dios

iga kiyokakuejkuesojkej Dios ipan desierto.

¹⁶ ¿A'yéj in inomej yej kikakikej itájtɔl Dios iwán ayá' kitajtɔlkuikej? Nochi yej Moisés kikixtij Egipto.

¹⁷ ¿A' íwán kuejkuesitoya Dios cuarenta años? Inómejsan yej kichijkej yej ayékti iwán mikikej ipan desierto.

¹⁸ ¿Iwán a'yéj Dios kinojma-ijlij iga ayá' kalakiskej kan mamosewikan íwán? Inómejsan nɔ yej ayá' kichijkej ken Dios kitekimakakej.

¹⁹ Ijkón tikitaj iga ayá' kalakkej kan mamosewikan iga ayá' momela'confiarojkej ipan Dios.

4

¹ Inón iga, miej weljo' tikalakij kan Dios kijtoj iga tiawij timosewítij íwán, achi matitamajmawilikan, amosanta' agaj de amejemen ayá' kalakis.

² Iga ijkonsan nɔ tejemej tepowilijkej ye'noticiaj kensan ikypamej, e' yejemej ayá' moconfiarojkej ipan yej kikakikej, wan ijkón inón tájtɔl ayá' kupalewijkej yej kikakikej.

³ E' tejemej yej ticredojkej, tikalakikej kan mosewilo, kensan Dios kijtoj, e' iga yej ayá' kicredojkej, kijtoj:

Inón iga kuá' nikuejkuesitoya, nikmela'ijtoj

iga ayá' kalakiskej kan mamosewikan nowan.

Malej iga Dioswa' kitamij itekipánɔl kuá'san kichij inín tajli;

⁴ iwán kanaj kan ijkulijto' tajtowa del día siete:

Dios mosewíj ipan día siete kuá' tami' nochi itekipánɔl.

⁵ Iwán sej kijtowa kan ijkulijto':

Ayá' kalakiskej iga mosewiskej nowan.

⁶ Inomej yej achto kikakikej ye'noticiaj ayá' kalakkej kan mosewilo iga ayá' kinekikej makichiwakan ken kijlijkej, e' políwi-o' sekin iga makalakikan.

⁷ Inón iga Dios sej kitapejpen se día: inón día aman. Ken kijtoj sej kuá' mia' años despuéj kitajtɔlmá' Dios David kan ijkulijto' yej tikitákeja:

Siga aman ankikakij yej Dios mitzijliáj,

amo ximoyoltakuawilikan.

⁸ Ijkón nesi iga inón tajli kan mosewilo, yej Dios kijlij israelitajmej iga kimakayaj, ayéj tajli de Canaán kan Josué kiwiga' israelitajmej. Inón ikyay panoj, e' Dios tajtówao' de se' día kuá' mamosewilo.

⁹ Inón iga, ónogo' kan wel mosewiáj ipilowan Dios.

¹⁰ Yej kalaki iga mosewiá wan Dios, mosewiá iga tami' itekipánɔl, kensan Dios nɔ mosewíj kuá' tami' itekipánɔl.

¹¹ Matimotejteki'wikan iga matikalakikan kan mosewilo, iga amo santá' agaj mixelitij ipan inomej yej ayá' kalakkej iga ayá' kichijkej ken kijtoj Dios.

¹² Dioswa' itájtɔl isato' iwán nochi wel kichíwa. Iwán máj tateki que inochi espada yej kipiá ome iten, iwán wel kalaki este kitajkoteki toalmaj iwán toespíritoj, iwán kajkan salijto' toomiyomej iwán tototanojyo; iwán kinextiá te tikejlantokej iwán te tikchíwasnekij.

¹³ Ateyi nité yej Dios kichij yej wel mamiyana iyixtaj; Dios nochi kitas nokta ken ono', iwán iyixtaj yéj kerman tiawij tikijlitij nochi yej tikchijkej.

Jesús kichij iga wel matikna'techokan Dios

¹⁴ Jesús, yej iPiltzín Dios, yej nokta ijefej sacerdotejmej yej máj mandarowa, yéj yájkíya itenoj Dios ipan cielo. Inón iga amo matikajtewakan iga timoconfiarowaj ipan yéj.

¹⁵ Jesús tosacerdotej yej ijéfejpa sacerdotejmej, yéj wel tepalewiá iga amo matikchiwakan kuá' tikchivasnekij yej ayekti; iga Tzitzimi' kichiwaltijnekiá Jesús no yej ayekti ken kineki tejemej no matikchiwakan; e' Jesús nikeman ayí' kichij yej ayekti.

¹⁶ Inón iga amo matimajmawikan iga matiktechokan kan ewato' Dios yej tepoxchokiliá, iwán te-ikneliá wan tepalewiá kuá' nokta nemi tiknekij.

5

¹ Nochipa kuá' kitáliáj se ijefej sacerdotejmej, kitapejpenaj iga makipalewi israelitajmej iga maye'onokan iyixtaj Dios. Inón sacerdote kimaka ofrenda* iwán kimiktiá yolcamej iga Dios, iga Dios makiperdonaro la gente yej kichij yej ayekti.

² Iwán se sacerdote kimati iga kichiwao' no yej ayekti, inón iga kikneliá yej akimatij siga ayompa nemij iwán pojpolijtinemij.

³ Iwán iga sacerdote no kichywa yej ayekti, kimiktiá se yolka' iga Dios makiperdonarowili yej kichij yej ayekti, iwán kimiktiá se' yolka' no iga Dios makiperdonarowili la gente.

⁴ Ni agaj séltisan moyokataliá iga mamochywa ijefej sacerdotejmej, sino que inonwa' Dios kitapejpena iwán kimaka inón ye'tekipánol, ijkón ken kichij wan Aarón.

⁵ Ijkonsan no Cristo, ayá' igánajsan mochij ijefej sacerdotejmej, sino que Dios kijlij: Tej tinopiltzin;

aman nej nimochij motaj.†

⁶ No kanaj ijkín ijkulijto' itájtól Dios:

Tej nochipa tonos iga sacerdote,

ijkón kensan Melquisedec.

⁷ Kuá' Cristo onoya ipan tajli este choga' iga kitajtanilij Dios iga makimanawi iga amo mamiki. Iwán Dios kitajtolkgau' Cristo iga nochipa kichij ken Dios kineki.

⁸ Inón iga Cristo, malej iga iPiltzin Dios, kuá' kinkochijkej, kimati' iga kuá' nemi kinkochiwaj, nemi kichywa ken kineki Dios.

⁹ Iwán iga Cristo nóchiya kichij yej kineki Dios, pan Cristo nochi inán wel momanawiá yej kichywa ken yéj kijtowa.

¹⁰ Iwán Dios kitálij iga Cristo mamochywa ijefej sacerdotejmej ken katka Melquisedec.

Amo xikajtewakán iyojwi Dios

¹¹ De inín yej majo' wel katka manimitzijlikan, e' nikmati iga pox difícil iga manimitzijlikan inewi, iga amejemen ayá' ankinekij xikentenderokan.

¹² Ikyay anmochijtokej itájtól Dios, welja katka xitamachtikan; e' ankinékijo' sej mamitzmachtikan itájtól Dios ken se yej péwao' iga kitoka Cristo. Amochijkej sej ken anselikmej, ken kuá' aya wel antakuaj, ankinekij sej xikonikan chichiwala'.

¹³ Iwán yej chíchi-o', aya kimati siga kichywa yej yekti o yej ayekti iga xólolo'.

¹⁴ Yej welja kitapejpenaj yej kichiwaj katiapa yej yekti iwán katiapa yej ayekti, inonwa' ken tikita yej welja takuaj iga yoléjkeja.

6

¹ Inón iga ajachi ajachi máj matiyolasikan ipan iyojwi Cristo. Ay' matimooj-pamachtikan ken achto tikchijtiwiztiáj kuá' pewa' iga timomachtijkej itájtól Cristo iga amo sej matipewakan ipan yej achto tenextilijkej. Tenextilijkej ken iga

* **5:1 5:1** Nij tajtowa ken ónogo' weyitiopan Jerusalén, iwán ken ompa sacerdotejmej kimiktijkejo' yolcamej iga iyofrendaj Dios. Ipan año 70, soldadojmej de Roma kixitinkej weyitiopan Jerusalén, wan ay' máj wel ompa sacerdotejmej kimiktialiáj yolcamej iga Dios. Inín kijtojneki iga mo-ijkulioj Hebreos kuá' aya asi año 70. Inán ay' kanaj ono' ni se sacerdote judío yej kimiktialiáj yolcamej iga iyofrendaj Dios. (Num 15) † **5:5 5:5** Sal 2:7

matimoyolpatakan iga tikajtewaj iga tikchiwaj yej ayekti iga inon temiktiá, iwán ken iga matimoconfiarokan ipan Dios,

² yej tenextilijkej te iga mobautizarolo,* ken iga se kitaliá imá' ipan agaj iga ki-oradowiliá,† iwán iga ojpa-isaj yej miktokej iwán iga keman kuá' támisya nochi, Dios tajuzgaroj.

³ Ajachi ajachi máj matiye'nemikan iga tiktokaj Cristo, siga ijkón Dios kinekis.

⁴ Kuá' agaj kikajtewa iyojwi toTeko, ay' wel tikuepaltiáj, malej iga kita'ya iga yekti yej Dios temaka iwán no kipiá' iyEspíritoj Dios,

⁵ iwán kita' iga pox yekti in itájtol Dios, no kimati' ken iga Dios wel tegobernarowa,

⁶ iwán siga kikajtewa iyojwi Dios, ay'ya wel sej tikchiwaltiáj iga mamokuepa; iga ken kuá' nemi sej kimiktiá ipan cruz iPiltzin Dios iwán ijkón kipinajtiá Cristo iyixtaj la gente.

⁷ Tejemen ken tikita tajli yej kichichina tiawaayo' nochipa kuá' wetzi; siga ipan inon tajli mopoxchiwa yej motoka, ompa nesi iga Dios kiye'ita.

⁸ E' siga ipan inon tajli ixwa witzyoj iwán kochkiyoj, ay' agaj kinekis iwán Dios ay'ya kiye'itas iwán inon yawi motatiti.

Matiye'nemikan iga tikmatij yej wí'o'

⁹ Malej iga ijkón nimitznonotzkej nejemej, nokniwan yej nimitzchokiliáj, e' nejemen nikmatij iga ankichijtokej yej yekti iwán Dios mitzsalvaroskej.

¹⁰ Iga Dios nochipa kichiwa yej yekti iwán ayá' kelkawa yej ankichijkej, ankipalewijkej tokniwan yej moconfiarowaj ipan Dios kensan inán ankichijtokej. Ompa ankinexitiáj iga ankinekij Dios.

¹¹ E' niknekij iga sejsé de amejemen ijkón xikyolmakatokan este que mawiki toTeko iga wel xikpiakan nochi yej Dios mitzmasukkej.

¹² Aniknekij xiflojotikan, sino que ximixkujitikan ipan inomej yej moconfiarowaj ipan Dios iwán ayá' siawij, ijkón Dios mitzmakaj yej kijtoj.

Yej Dios kijtowa, nochipa mochiwa

¹³ Kuá' Dios kinotza' Abraham iga kijlij yej yawi kimakati, yéjsan imatika motenewij iga ateyá se' yej máj tayakanto' que Dios,

¹⁴ iwán kijlij: “Nej nia nimitzmakati inochi iga xiye'ono, iwán nia nimitzpoxpíwiti.”

¹⁵ Iwán Abraham ayá' siawi' iga kichá' yej Dios kijtoj iga kimakas, iwán ijkón kipiá' nochi yej Dios kijlij.

¹⁶ Kuá' tajtaga' motajtoltiáj agaj íwan, kijtowaj iyixtaj agaj yej máj tayakanto', iwán kuá' mójtoja iyixtaj yej máj tayakanto', inon yej motajtoltijkej yawi mochiwati kensan kijtojkej.

¹⁷ Inon iga Dios kine' makiye'nextili inomej iga yawi kimakati yej kiprometeroj, iga Dios awel motajtolpata. Inon iga kinojma-ijtoj iga yawi kichiwati inon yej kiprometeroj.

¹⁸ Inín yej Dios kijtoj iwán kiprometeroj; awel kipata iga Dios ayá' takajkayawa. Poxsan matimoyolchikawakan tejemej yej timoconfiarowaj ipan toTeko iga tikmatij iga Dios yawi kichiwati nochi yej kijtoj.

¹⁹ Ken se ákal kipiá' anclaz iga amo makiwiga maréjal kanaj, ijkón no tejemej setiá toalmaj iga tikmatitokej iga Dios ayá' tekajkayawa. Iwán inon teejlantiá iga tiawij iyikampa cortina§ ipan cielo,

²⁰ kan kala' Jesús iga teojtapowilij. Ijkón yéj mochiw iga nochipa maono ijefej sacerdotejmej kensan katka Melquisedec.

* **6:2 6:2** Xikita glosario “Bautizar”. † **6:2 6:2** 1 Ti 4:14, 5:22, 2 Ti 1:6 ‡ **6:19 6:19** Ancla se tepos yej chijto' ken akawalon yej tejtentito' imajma', kilpiliáj reata iwán kimotaj atampa iga kiketziá ákal. § **6:19 6:19** Xikita glosario “Cortina”.

7

Jesús, sacerdote kensan Melquisedec

¹ Melquisedec rey katka ipan weyi-áltepe' yej itoká' Salem iwán nò katka isacerdotej Dios yej ono' pox ajko. Iwán yéj yej yajki kixnamikito Abraham kuá' némiya asiá iga yajka kan momijmiktijkej. Abraham kitánij mia' reyejmej iwán Melquisedec kitajtanilij Dios iga Abraham maye'ono.

² Iwán Abraham kimá' Melquisedec se de cada diez yej kitánij kan momijmiktijkej wan reyejmej. Melquisedec itoká' kijtojneki "rey yej kichíwa yej yékti". Iwán yéj nò rey de Salem, yej kijtojneki "rey yej kichíwa iga maonolo tamelá".

³ Ayagaj kimati a'yéj itaj Melquisedec, niga a'yéj iye', niga iyikyapatajwewetkej, amomati kēman onoko, niga kēman migui'. Ijkōsan nò tenextiliá ken ono' iPiltzīn Dios, se sacerdote yej nochipa onos, iga ayá' mikis.

⁴ Ta' xikitakan; Melquisedec máj tayakantoya que to-ikyapatajwewej Abraham, iga Abraham kimá' Melquisedec se de cada diez nochi yej kikuilij inomej reyejmej yej kitánij.*

⁵ Ijkōn kensan kijtowa iley Moisés iga sacerdotejmej, petz kitapejpenkej ipilówampa Leví iwán kajasi iga israelitajmej makimakakan se de cada diez de inochi yej kitániáj, malej iga yejemej nò ipilówampa Abraham.

⁶ E' Melquisedec malej iga ayéj de ipilówampa Leví,† kikui' yej kimá' Abraham, se de cada diez nochi yej Abraham kikuilij reyejmej. Iwán Melquisedec kitajtanilij Dios iga Abraham maye'ono, malej iga Dios kijlija Abraham iga yawi kiye'chíwati.

⁷ Nochi tikmatij iga yej kitajtaniliá Dios iga agaj maye'ono, yej tatajtaniliá máj tayakanto' que inón se'.

⁸ Amampa sacerdotejmej yej ipilówampa Leví kikuij se de cada diez de nochi yej kitániáj israelitajmej; iwán sacerdotejmej míkijisan; e' kan ikuilijto' itájtōl Dios kan tajtowa de Melquisedec, tajtowa de yéj ken se yej isátogo'.

⁹ Inán sacerdotejmej yej de ipilówampa Leví kikuij se de cada diez yej kitániáj israelitajmej. Wel tikijtowaj kuá' Abraham kimá' Melquisedec se de cada diez, ken kuá' Leví nò kimá' Melquisedec se de cada diez.

¹⁰ Iga Leví nokta se de ipilówampa Abraham, wan kuá' Melquisedec kixnamikito Abraham, Abraham kenkuá' ipan iyesyō kinentiayay ipilowān, malej iga aya onoyaj.

¹¹ Iwán tikmatij iga iley Dios yej kimá' israelitajmej, kijtowa iga nochi sacerdotejmej mamochíwa de ipilówampa Leví. E' ayagaj wel ye'ono iyixtaj Dios iga yej kichíwaj sacerdotejmej, inón iga Dios kitapejpen se' sacerdote kensan Melquisedec, ayéj ken Aarón.

¹² Siga mopata' ken kitapejpenaj sacerdotejmej, nò kineki mamopata la ley.

¹³ Inín nikijtowa de Jesús iga yéj de se' tribu‡ iwán ipan inón tribu akísa' nisé sacerdote.

¹⁴ Iwán nochi kimati iga toTēko kisa' ipan itribuj Judá, iwán ipan iley Moisés ayá' kijtoj iga ipan inín tribu makísa sacerdotejmej.

¹⁵ Iwán inán majya tikmela'itaj iga onoko se' sacerdote yej kensan Melquisedec,

¹⁶ ayá' mochij sacerdote ken kijtowa la ley, yej kijtowa de katiapa tribu wel kisa sacerdote, sino que Jesús mochij sacerdote iga yéj nochipa ono' iwán ayí' mikis.

¹⁷ Porque ijkín kijtowa Dios iga Jesús:
Tej nochipa tonos sacerdote,
kensan Melquisedec.

* **7:4 7:4** Gn 14:18-20 † **7:6 7:6,7** Israelitajmej kimatij iga nochi sacerdotejmej ipilówampa Leví. Num 18:26 kijtowa iga israelitajmej kimakayaj se de cada diez nochi yej kitániáj, iga sacerdotejmej ayá' mīlchíwaj iga kipiaya se' tekípānōl iyixtaj Dios. Nò kimatij iga Abraham itajwéj in Leví. Ijkín kinextiá iga Melquisedec majya sej que námōl sacerdote. ‡ **7:13 7:13** Xikita glosario "Tribu".

18 Inón iga yej ikyapa ley políwi'ya iga awel tesalvarowa niga wel tepalewiá.

19 Iley Moisés awel kichij iga agaj wel maye'ono iyixtaj Dios, e' inán tikpiáj ipatka yej ípan wel timoconfiarowaj wan pan yéj wel tikna'techowaj Dios.

20 Iwán Dios kinojma-ijtoj nokta iga Jesús maono iga sacerdote.

21 Kuá' sekin sacerdotejmej kitalkej, Dios ayá' kijtoj nité, e' kuá' Jesús mochij sacerdote, Dios kinojma-ijtoj ijkín kan ijkulijto':

ToTeko kójtoja iwán ayí' kipatas itájtol:

“Tej nochipa tonos sacerdote

kensan Melquisedec.”§

22 Inón iga, Jesús nokta kichij iga maono se' pacto yej máj yékti que yej achto kichij Moisés.

23 Panojkej mia' sacerdotejmej iwán mikikej iga awel nochipa onoj,

24 e' inín Jesús ayá' miki, inón iga yéj nochipa onos iga sacerdote.

25 Inón iga Jesús wel nochipa kisalvarowa yej ípan kina'techowaj Dios, iga Jesús nochipa ono' iga kitajtowiliá iyixtaj Dios yej kitokaj.

26 Jesús nokta in ijefej sacerdotejmej yej máj wel tepalewiá. Yéj Dios kiye'ita', ayí' kichij yej ayékti, ayá' kichíwa ken inomej yej ayompa nemij. Iwán Jesús kitalkej máj ajko que nochi yej ono' ípan cielo.

27 Ayéj ken sekin sacerdotejmej yej cada día kimiktiáj* yolkamej iga kitatiliáj Dios, se yolka' kitatiá iga yejemej iga ayompa nemij, iwán se' iga ayompa nemi la gente. E' Jesús sesan vej migui' iga nochi, kuá' imatika motemá' iga mamiki.

28 Iley Moisés kitaliá iga ijefejmej sacerdotejmej, tajtaga' malej iga awel nochipa ye'nemij; e' despuéj iga Dios kimá' la ley, yéj kinojma-ijtoj iga iPiltzin maono iga ijefej sacerdotejmej. Inín Jesús ayá' kichij yej ayékti iwán nochipa onos.

8

Jesús tetajtowiliá iyixtaj Dios

1 Ininwa' in yej majya sej yékti yej nemi nimitzijliáj: iga tikpiáj tosacerdotej yej ijéfejpa sacerdotejmej yej ewato' iládojpa iye'má' Dios kan mandarowa ne-iga pan cielo.

2 Iwán kichijto' itekiyo sacerdote ípan mela'tiopan yej ono' ípan cielo yej kichij toTeko, ayéj tajtaga' kichij.

3 Nochi sacerdote kitaliáj iga kimaka ofrenda iwán kimiktiá* yolka' iga kitatiliá Dios. No kajasi iga Jesús makipiá tejté iga makimaka Dios.

4 Siga Jesús onoya katka nigaj ípan tajli ayá' mochíwaya sacerdote, iga onókejo' sacerdotejmej yej kimakaj iyofrendaj Dios ken tatekimaka iley Moisés.

5 E' inimej sacerdotejmej iga kichíwaj itekipanólmej, tenextiliá ken tikita itasejkanyo yej mochíwa ne-iga ípan cielo. Iga kuá' Moisés kijlijkej iga makichíwa kuetaxtiopan,† Dios kijlij: “Ta' xikita, tia tikchíwati ijkómpasan ken nimitznextilij ípan tepe'.”‡

6 E' itekiyo Jesús yej inán ijéfejpa sacerdotejmej, majya sej yékti que yej kichíwa sacerdote§ ken yej tatekimá' Moisés. Iga inón pacto yej kichij, wel tetajtowiliá iyixtaj Dios. Iwán inín mochíwas iga Dios kójtoja iga temakas yej majya sej teye'chíwas.

7 Siga katka inón pacto yej áchtoya onoya akipolowaya nité, ayejo' katka iga mamochíwa se' pacto.

8 E' Dios kita' iga yej kitokayaj achto pacto, ayá' ye'nemiáj, ijkín kijtoj de yejemej kan ijkulijto':

§ 7:21 7:21 Sal 110:4 * 7:27 7:27 Xikita nota Heb 5:1 * 8:3 8:3 Xikita nota Heb 5:1 † 8:5 8:5 Xikita glosario “Kuetaxtiopan”. ‡ 8:5 8:5 Ex 25:40 § 8:6 8:6 Xikita nota verso 3.

ToTeko kijtowa: Keman asis día kuá'
nikchíwas se' pacto wān ipilówampa Israel iwán ipilówampa Judá.

⁹ Ayéj ken inón pacto yej nikchij iwán iyikyapatajwān
kuá' nikmakítzkijkej iga nikixtijkej Egipto;
iwán ayá' kichijkej ken kijtowa inón pacto yej nikchij iwamej,
inón iga niksenkokajtekej, kijtowa toTeko.

¹⁰ Inón iga, inín pacto yej nikchíwas wān israelítajmej, keman kuá' asis idíaj, kijtowa
toTeko:

Nikchíwas iga noley nochipa makimatitokān,
iwán ijkuilijtos ipan iyalmajmej.

Wān nej nimochíwas iDios,
iwán yejemej yawij mochíwatij notatki.

¹¹ Ayagaj yawi kimachtiti se',
niga yej íwān motoka, niga iyiknín iga makijli: “Xikixmatikān toTeko”,
iga nochi yawij ne-ixmatitij,
este yej aya yolej iwán este yej majya yolej.

¹² Wān nej nia nikperdonarowilitij yej kichijkej yej ayekti,
iwán nikeman máj ayo' nikelámikis yej kichijkej yej ayekti.

¹³ Kuá' Dios kijtowa iga mochíwa se' pacto, inón kijtojneki iga yej achto mochij, ayo'
valerowa. Yej ikyapa pacto ayo' ke' poliwi iga yawi poliwiti.

9

Tiopan yej ono' ipan tajli wān tiopan yej ono' ipan cielo

¹ Ipan yej áchtopa pacto ijkuilijtoya ken iga mamoweyimatilti Dios ipan tiopan yej
onoya ipan inín tajli.

² Inón kuetaxtiopan ijkín onoya: kān tikalakij, tipanowaj pan áchtopa cortina, iwán
ompa kijliáj “Kān yokachijto' iga Dios”, * ompa onoya candelabro yej kipiaya siete imā'
kān xojxōta ti'ti iwán nō onoya mesa kān onoya pan yej ofrenda iga Dios.

³ Iwán iyikāmpa se' cortina,† kijliayaj “Kān Dios nokta ono'”.‡

⁴ Ompa onoya altar yej chijto' iga oro kān motatiá incienso iwán nō onoya yej ken
baúl yej áltito' iga oro inoyān yej kijliáj arca del pacto.§ Ipan inón yej ken baúl onoya
se akōmi' de oro yej kipiaya maná* iwán nō onoya ibastōn Aarón yej xōchowa' iwán
ompa nō onoya ome patachte'ti kān ijkuilijto' el pacto.

⁵ Iyixko inón yej ken baúl onoyaj angelejmej yej tachíwalpa yej kijliáj querubines
yej kinextiāya iga ompa ono' Dios, iwán iga iyastakapalmej kitzaktōyay itentzakka yej
ken baúl, iwán ompa mochíwaya iga moperdonarowāya yej kichíwayaj yej ayekti, e'
inān de inín awel nimitzijliáj inochi.

⁶ Ijkón onoya nochi iyijitiko kuetaxtiopan, iwán sacerdotějmej nochipa kalakij ipan
yej achto cuarto iga kichíwaj itekiyomej.

⁷ E' ipan se' cuarto kalákisan petz ijefej sacerdotějmej, se vej al año; iwán kuá'
kalaki ompa, kiwiga iyesyō yolkamej iga ofrenda iga Dios. Ijefej sacerdotějmej kiwiga
iga yéjpa iga kichij yej ayekti iwán iga la gente nō yej kichijkej yej ayekti, malej iga
ayá' kimatij siga kichijkej tejté yej ayekti.

* **9:2 9:2** “Kān yokachijto' iga Dios”; español “Lugar Santo”. Xikita glosario “Kuetaxtiopan”. † **9:3 9:3** Xikita glosario “Cortina”. ‡ **9:3 9:3** “Kān Dios nokta ono'”; español “Lugar Santísimo” Lev 16:2. Xikita glosario “Kuetaxtiopan”. § **9:4 9:4** Xikita glosario “Arca del pacto”. * **9:4 9:4** Dios kimá' maná israelítajmej iga makikuākan kuá' nemi yayaj ipan desierto. Ex 16

⁸ Iga inín, iyEspíritoj Dios tenextiliá iga miej onoya cortina yej tatajkoztaktoya ipan kuetaxtiōpan, nāmōl ayá' wel panowa ipan se' cuarto, ken tikijtowaj, awel asi kan Dios nokta ono'.

⁹ Inán nochi inón tenextiliá iga inomej ofrenda iwán yolkamej yej motatiliá Dios ipan weyitiōpan, awel kichīwa iga maye'ono iyixtaj Dios se toknín yej ijkón kiweyimatiltiá.

¹⁰ Ompa tenextiliajsan de tákual, te mooniá iwán kén iga se moewiltiá iga makina'techo Dios. Inón ni alín ayá' kewiltiá toalmaj, e' valerowaya miej Dios aya kichīwa se' pacto.

¹¹ E' inán Cristo wálkaya, iwán inán yéj ijefej sacerdotejmej iga tejemej inán matiye'onokan. Inón tiōpan kan yéj kichīwa itekiyo, máj yekti iwán máj ye'ono' iwán ayéj tajtaga' kichij, matikijtokan ayéj de inín tajli.

¹² E' Cristo kala' kan Dios nokta ono', ayéj iga taajzelwito iga iyesyō chivomej† niga torojtzitín, sino que kimá' yéj iyesyō iga ofrenda. Kala' sesan yej iwán kichij iga nochipa matiye'onokan iyixtaj Dios.

¹³ Iley Moisés kijtowa iga inomej yej ayá' kajasi makina'techokan Dios, siga sacerdote ki-ajzelwiá iga iyesyō torojmej wan chivojmej, iwán iga inesyō becerra, ijkón wel kina'techowaj Dios.

¹⁴ E' Cristo iyesyō majya sej kipiá poder que iyesyō yolkamej. Iwán iyEspíritoj Dios yej nochipa ono' kipalewīj Cristo iga wel motemá' iga makimiktikan, sinke tejté makichīwa yej ayékti, iwán iyesyō teewiltij iga ay' matikejlantokan iga tikchīwaj yej ayékti yej temiktiá, iga wel matikchīwakan yej kineki Dios yej isato'.

¹⁵ Inón iga, Jesucristo kichij se' pacto iga wel matetajtowili iyixtaj Dios. Cristo migui' iga wel Dios makiperdonarowili yej la gente kichīwayaj yej ayékti iga awel kichīwayaj yej kijtowaya achto pacto. Iwán yej Dios tetapejpen wel matikpiakan yej Dios temakokatij, yej ayí' tamis, ijkón ken yéj kijtoj.

¹⁶ Kuá' miki agaj, kikajtewa ama' yej kijliáj testamento.‡ Iga se testamento mavaléroya, achto mamiki yej kichij inón testamento.

¹⁷ Se testamento ayá' valerowa siga aya miki yej kichij, valerowaya kuá' mi'ya.

¹⁸ Inón iga ipan áchtopa pacto mochij wan esti iga kimiktijkej yolkamej.

¹⁹ Moisés kimatiltij nochi israelitajmej iga mamochīwa ken kijtowa la ley. Iwán Moisés kikui' alín itzojmiyo borregoŝ yej kichijkej iga machiliwi iwán se ima' chichī'kuaxiwi' iwán kapachoj iga iyesyō torojtzitín iwán chivojtzitín, kisetilijkej wan a'ti iwán kajzelwij ama' kan ijkuilijto' la ley, iwán nō kajzelwij la gente.

²⁰ Iwán kijtoj: "Inín esti tanextiliá iga Dios kichij pacto wan amejemen."

²¹ Iwán Moisés nō kajzelwij kuetaxtiōpan iga inón esti, iwán nō kajzelwij nochi yej ompa moneki.

²² La ley tatekimaka iga nochi mamojzelwi iga esti iga se maye'ono iyixtaj Dios, iwán awel agaj kiperdonarowiliáj yej kichij yej ayékti siga até miki iga makitoyawa iyesyō.

Iga migui' Cristo teperdonarowiliá yej tikchijkej yej ayékti

²³ Nochi inimej ken copia de yej ono' ipan cielo. Inón iga mamojzelwi iga esti iga Dios makiye'ita. E' yej ono' ipan cielo kineki iga mamiki yej máj valerowa que yolkamej.

²⁴ Porque Cristo ayá' kala' tiōpan yej tága'pa kichij. Yej nijpa tiōpan tenextilijtoya iga ono' se' mela'tiōpan ajko pan cielo, Cristo yajki ompiga kan inán ono' itenoj Dios iga tetajtowilijto'.

† 9:12 9:12 Xikita glosario "Chivo". ‡ 9:16 9:16 Testamento se ama' kan ijkuilijto' a'yéj kikuis itatkimej yej mi'.

§ 9:19 9:19 Xikita glosario "Borrego".

²⁵ Yej ijefej isacerdotejmej israelitajmej kalaki cada año* kan Dios nokta ono', iga taajtzewitij iga yolka' iyesyoy. E' Cristo sesan vej kichij, ayéj mia' vej.

²⁶ Siga cada año katka makichywa Cristo, mia' vej mikiá desde kuá' mochij inin tajli. E' inán, kuá' alín kipolowa iga poliwiwoj, Cristo wáaj mikiko sesan vej iga nochi mateperdonarowili yej tikchijkej yej ayékti.

²⁷ Tonochimej tiawij timikitij sesan vej, iwán despuéj Dios yawi tejuzgaroti.

²⁸ Ijkón no Cristo motemá' iga migui' sesan vej, iga yéj kiwiga' nochi yej kichijkej yej ayékti mia' tokniwan. Después wí' sej, e' ayejo' iga teperdonarowiliki yej tikchijkej yej ayékti; sino que wí' iga kisalvarókiya yej kichixtokej.

10

Iley Moisés awel tepalewiá iga matiye'onokan iyixtaj Dios

¹ Iley Moisés ken tikita petz itasejkanyo' inón yej yawi witzéti-o', yej máj teye'chawas. Iley Moisés áchisan yej tenextiliá; inón iga iley Moisés ayá' wel kichywa iga maye'ono inomej yej kitemowaj Dios iga kimiktiajpa yolcamej cada año weyitiopan.

² Siga katka la ley wel makiperdonaro yej kichijkej yej ayékti, ay'ya katka agaj momachilij ipan iyalmaj iga kichij yej ayékti, iwán ay'ya monekis mamomikti yolcamej.

³ E' yolcamej yej kimiktialiá* Dios, inonwa' iga san cada año kejlamikij iga kitekichiwaj yej ayékti.

⁴ Iga iyesyoy torojmej iwán chivojmej awel kiperdonarowa yej tikchijkej yej ayékti.

⁵ Inón iga Cristo, kuá' wáaj ipan tajli, kijlij Dios:

Ayá' tikne' mamitzmiktilikan yolcamej niga se'pa ofrenda mamitzmakakan, sino que tikchij iga nej manikpiá nocueroj ken taga' iga manikchiwa ken tikneki.

⁶ Tej atikneki iga mamitzmiktilikan yolcamej, niga ofrenda iga wel xikperdonarowili toknimej yej kichijkej yej ayékti.

⁷ Inón iga nikijtoj: "Nigaj nono', iga manikchiwa ken tej tikneki noDios, ijkón ken ijkulijto' de nej ipan ama'."

⁸ Achto Cristo kijlij Dios: "Ayá' tikye'ita iga mamitzmiktilikan yolcamej niga mamitzmakakan ofrenda, niga yolcamej iga mamitztatilikampa iga xikperdonaro yej mochij yej ayékti, malej iga la ley ijkón tatekimaka."

⁹ Iwán Cristo no kijtowa: "Niwalaj iga nikchiwako ken tej tikneki noDios." Inón kijtojneki iga ay'ya máj mamomikti yolcamej ken achto, iga inán Cristo motemá' iga mi'.

¹⁰ Dios téchija itatki, iga Jesucristo kichija ken Dios kineki iga momaga' iga mamiki sesan vej, ayí' sej mikis.

¹¹ Cada día iga tekipanowaj sacerdotajmej, kitatijtókejsan yolcamej iga kimakaj ofrenda Dios, malej iga inón awel kiperdonarowa yej se kichywa yej ayékti.

¹² E' Jesucristo sesan vej migui', motemá' iga mamiki iga totechko wan ay' sej monekis iga agaj mamiki, iwán Jesucristo motalij iladoj iye'ma' Dios.

¹³ Iwán Cristo ompay kawí' iga kichixto' keman Dios makichywa iga makitanili yej kijiyaj.

¹⁴ Sesan vej Cristo migui' iga mochij ofrenda, iwán iga inón kichij iga maye'onokan iyixtaj Dios nochi yej yéj kitapejpen iga mochiwasekej itatki.

¹⁵ Iwán el Espíritu Santo tenojma-ijliá kan ijkín kijtowa:

¹⁶ Ijkín nia nimotajoltiti iwamej inomej día, kijtowa toTeko: Noley nia niktaliti ipan iyalmajmej,

* 9:25 9:25 Xikita nota Heb 5:1 * 10:3 10:3 Xikita nota Heb 5:1

iwán nochipa kejlantoskej.

¹⁷ Iwán kijtoj nō:

Ayí' máj nikeljamikiliskej yej ayompa kichijkej iwán yej pox ajayekti.

¹⁸ Inón iga, siga teperdonarowiljkeja yej tikchijkej yej ayekti, ay'ya kineki máj ofrenda iga inón.

Matikna'techokan Dios

¹⁹ Inón iga nokniwan, inán iga iyeyso Jesucristo yej kitoyaj kua' mi' iga tejemej, ay'ya te tetzakuliá iga tikalakij kan Dios nokta ono'.

²⁰ Tikalakij pan nuevojojtí, iga Jesucristo tetapowilij cortina† yej tetzakuilijtoya iga amo matikna'techokan Dios. Inón ojtí Jesucristo kitapoj iga migui' iga tejemej iga wel matisatokan.

²¹ Jesucristo tosacerdotej yej ijéfejpa sacerdotejmej yej mandarowa ipan íkal Dios.

²² Inón iga inán matikna'techokan Dios iwán matikmela'sentalikan toalmaj iwán matimoconfiarokan iga techokiliá. Iwán ayo' matikejlantokan yej ayekti yej tikchijkej iwán matikmatitokan iga yéj tepájpa'ya iga mela'yeka'.‡

²³ Matiksentalijtokan toalmaj iga ticredowaj iga mochiwas yej tikchixtokej. Tikmatij iga Dios kichiwaj yej kijtoj iwán nochipa matikpowilikan tokniwan iga ticredowaj Dios.

²⁴ Matimosepan-ejlantikán iga máj matimochokilikán iwán matikchiwakan yej yekti.

²⁵ Sekin ay' asij kan monechkowaj iga kiweyimatiltiáj Dios, ayekti ijkón. Majwa' matimosepan-animarokan, inán máj iga tikmátijya iga ay'ya wejkwawas iga wí' toTeko.

²⁶ Siga tikyokachijoskej yej ayekti kua' tikmátijya itájtól Dios, Cristo ay'ya wel sej mikis iga Dios mateperdonarowili yej tikchijwaj yej ayekti.

²⁷ Siga ijkón katka, tikcháyajsan inón ti'ti yej tikmajmawilijtokej yej keman iga Dios kitatij iyenemigojmej ipan tiwelón.

²⁸ Kua' agaj ayá' kichiwaya ken kijtowa iley Moisés, iwán ono' ome o eyi yej kita' iga akichij, inón toknin ay'ya kikneliayaj sino que kimela'miktiáyaja.

²⁹ Iwán amejemej inán ¡ta' xikitakan!, ¿Ix ayá' majya sej kajasi iga poxan makicastigarokan yej kitataksaj iPiltzín Dios, iwán kijiay iyeyso iwán kimalijliáj iyEspíritoj Dios yej tepoxikneliá? Inón esti kinextiá iga ono' se pacto, iwán iga inón esti, techij itatki Dios.

³⁰ Tikmatij iga toTeko ijkín kijtoj: “Nejwa' in yej nia nicastigaroti yej ayompa kichijkej; nej yej nia xixixtawati kensan iga se kichij.” Iwán nō kijtoj: “ToTeko kijuzgaroj igentej.”

³¹ ¡Este tamajmájtílsan kua' Dios yej isato' agaj kicastigarowa!

³² Amejemen xikeljamikikan ken ikya ankijyowijkej kua' poxan mitziknochijwayaj kua' pewa' ankixmatikej Dios.

³³ Sekin de amejemen mitzijixko-ijlijkej kuajkuantas, iwán mitziknochijkej iyixtaj la gente, iwán a veces amejemen ankipalewijkej sekin yej kiknochijkej.

³⁴ Amejemen ankiknelijkej yej onoyaj carcelijti'. Iwán malej iga tekiwajmej mitzkulijkej yej amotatki, ampakikej iga ankimatij iga ankipiáj yej Dios kijtoj iga mitzmakaskej, yej máj yekti, yej ayá' nokta tamis.

³⁵ Inón iga amo xikajtewakan iga anmoconfiarowaj pan Dios, ijkón anyawij ankipiatij yej poxan yekti.

³⁶ Inón iga amejemej yekti iga xikijyowikan kua' mitziknochijwaj iga wel xikchiwakan ken Dios kineki, ijkón ankipiaskej yej Dios kijtoj iga yawi mitzmakatij.

³⁷ Kan ijkuilijto' itájtól Dios kijtowa:

† 10:20 10:20 Xikita glosario “Cortina”. ‡ 10:22 10:22 “Tepájpa'ya iga mela'yeka'”: anka tajtowa de ken kichijkej sacerdotejmej (Ex 29:4) wan nō iga mobautizarolo.

Ay' ke' poliwi,
yéj yawi wítzeti, wí'ya, ay'ya wejkaawas.

³⁸ Nikye'ita inomej yej moconfiarowaj ipan nej, iwán nochipa onoskej nowan, e' siga kikajtewaj iga moconfiarowaj pan nej, ay'ya nikye'itas.

³⁹ Tejemén ayéj ken inomej yej kikajtewaj iga kitokaj Dios, inómejwa' yawij poliwitij. Tejemej inómejpa yej tiawij timosalvarotij iga timoconfiarowaj ipan toTeko.

11

Matimixkuítikan ipan inomej yej moconfiarojkej ipan Dios

¹ Iga timoconfiarowaj ipan Dios, kijtojneki iga tikmela'matij iga yawi temakati yej tikchixtokej; iwán ticredowaj iga óno'ya yej ayá' tikitaj.

² Dios kiyé'ita' to-ikyapatajwan iga moconfiarojkej ipan yéj.

³ Iga timoconfiarowaj ipan Dios, tikmatij iga Dios iga san itájtól kichij nochi tajli iwán yej ono' ajko. Inón iga yej inán tikitaj, Dios kichij iga tejté yej awel mo-itaya.

⁴ Iga Abel moconfiaroj ipan Dios, kimiktij se borregoitzin iga kitatili Dios, inón máj kiyé'ita' Dios que yej kitálij Caín iga ofrenda. Inón iga Dios kiyé'ita' iwán kiyé'kuilij yej kimá' Abel. Ijkón, malej Abel míkto'ya, e' mopówasan ken iga yéj moconfiaroj pan Dios.

⁵ Iga Enoc moconfiaroj ipan Dios, kiwigakej ipan cielo iga amo mamiki, iwán kuá' kitemojkej ay'ya kasikej iga kiwíga'ya Dios. E' kan ijkuilijto' itájtól Dios kijtowa iga kuá' Enoc aya kiwigaj ipan cielo, kichij ken Dios kiyé'ita.

⁶ Awel teyé'itas Dios siga ayá' timoconfiarowaj ipan. Yej kineki makiná'techo Dios, makicredo iga Dios ono', iwán makicredo iga Dios kimaka yej yékti yej kitemowa.

⁷ Iga Noé moconfiaroj ipan Dios, kicredoj yej kijtoj Dios iga yawi wítzeti yej aya kita' iwán kichij se weyi ákal iga amo maamiki isiwa' wan ipilowan. Iwán iga yéj moconfiaroj ipan Dios, amikikej yej ayompa nemiáj, e' Dios kiyé'ita' Noé iga moconfiaroj ipan Dios.

⁸ Iga Abraham moconfiaroj pan yej kijlij Dios, kisa' kan onoya iwán yajki kan Dios kijlij iga yawi kimakati yej mochíwas itatki, malej iga akimatiá kan nokta yawi.

⁹ Iwán iga yéj moconfiaroj, chantitoya ken wejkachanej ipan inón tajli yej Dios kijlij iga yawi kimakati. Chantitoya ipan kuetakajli, kensan Isaac iwán Jacob chantitoyaj; Dios no kijlij yejemej iga yawi kimakatij inón tajli.

¹⁰ Abraham kichixtoya iga keman kitas inón weyi-altepe' kan ono' kajlimej yej ayí' xitíniskej yej Diospa kichij kensan kejlan.

¹¹ Wan iga Sara no moconfiaroj ipan Dios, malej iga ayá' kitaya ipiltzin iwán ilámaja, wel mochij teyé' iwán kita' se ipiltzin iga kicredoj iga Dios yawi kichiwati yej kijtoj.

¹² Ijkón Abraham, malej iga aya pilwaj kuá' alín poliwiá iga mikiáy iga wéweja, e' pox piwikej ipilówampa. Pox komatiakej ken tikita sítalimej iwán ken xajli yej ono' lamartenoj, este awel momati ke' ono'.

¹³ Nochi inimej yej moconfiarojkej ipan Dios, mikikej, e' aya kipiakej yej Dios kijtoj iga yawi kimakatij. E' iga moconfiarojkej ipan Dios, ken kuá' kitakej yej Dios yawi kichiwati iwán kicredojkej iga Dios kichíwas yej kijtoj, wan pakikej iga ken kuá' kitachilijkej yej Dios kichíwaso'. Iwán yejemej momachilijkej ken wejkachanejmej yej san panowaj ipan inún tajli.

¹⁴ Iwán yej kijtowaj iga ayéj imela'chamej ipan inún tajli, nesi iga nemi kitemowaj italmej kan mamomela'chantikan.

¹⁵ Iwán siga yejemej katka kejlantoyaj inón tajli kan kiskej, wel sej katka mokuelpayaj.

16 E' yejemej kinekiáj maonokan ipan tajli kan máj tayekán, iwán inón ono' ipan cielo. Inón iga Dios ayá' pınawa iga yéj iDios inomej gente, inón iga kichij se weyi-altepe' kan yejemej chantitoskej.

17 Kuá' Dios kitanekiá siga Abraham kimela'crédoja ipan, Dios kitajtanilij Abraham iga makikui ipiltzin yej itoká' Isaac iga makimikti iga iyofrendaj Dios. Abraham kisentajij iyalmaj iga kimiktiá iselpiltzin,

18 malej iga Dios áchtosan ijkín kijlij: "Mopiltzin Isaac pox yawi mitzpiwiti."

19 Abraham kimatiá iga Dios wel ki-ojpa-ixitiá yej miktokej; inón iga wel tikijtowaj iga Dios sej kikuepilij ipiltzin Abraham iga ayá' mi'.

20 Iga moconfiaroj Isaac ipan Dios, kijlij ipilowan yej itoká' Jacob iwán Esaú, iga Dios keman kichiwás iga maye'onokan.

21 Iga moconfiaroj Jacob ipan Dios, kuá' mikisnékiya, kitajtanilij Dios iga maye'onokan sejsé ipilowan José, iwán mobastóntijpa iga moketza' iga kiweyimatiłtij Dios.

22 Iga moconfiaroj José ipan Dios, kuá' na'ya iga yawi mikiti iga wéweja', kijtoj iga israelitajmej keman yawij kısıatij Egipto. Iwán kijtoj iga kuá' kısıaskej, nō makiwiğuilikan iyomiyomej.

23 Iga moconfiarojkej itaj wan iye' Moisés ipan Dios, kuá' Moisés séligo', kiyantoyaj eyi mej iga kitakej este monsałti' in inón xolo', iwán ayá' majmawikej malej iga el rey tatekimá' iga mamomijmikti seli'choochichin.

24 Iga moconfiaroj Moisés ipan Dios, kuá' yóleja ay'ya kine' iga mamoi-ijli ipiltzin isiwapiltzin rey faraón;

25 majwa' kine' iga makiknoçhiwakán kensan israelitajmej yej ipilowan Dios que iga mapakto alın tiempo iga makichijto yej ayekti.

26 Moisés máj kiye'ita iga makiknoçhiwakán kensan kiknoçhijkej Cristo que iga makipiá yej poxsan valerowa yej ono' Egipto, iga yéj kimatitoya yej Dios yawi kimakati.

27 Iga Moisés moconfiaroj pan Dios, kısıa' Egipto iwán malej iga el rey kuesiwi', e' ayá' kimajmawilij. Iwán Moisés kiyolmakatoya nokta iga asisnekiá kan yawi, ken kuá' kitztoyay Dios yej atikitaj.

28 Iga moconfiaroj Moisés pan Dios, kichij ilwi' yej kijliáj Pascua* iwán tatekimá' iga mataajzelwikan iga esti ipan ikaltemej israelitajmej iga el ángel yej tamiktiá amo makimikti ikopompilowan israelitajmej.

29 Iga moconfiarojkej israelitajmej pan Dios, wel kipatilijkej Tata'lámar kenkuá' nemi nejnemij ipan wá'tal. E' kuá' egipciojmej nō kinekiáj ijkón makichiwakan, amikikej.

30 Iga israelitajmej moconfiarojkej pan Dios, wetzi' yej iga tekolaltitoya Jericó kuá' israelitajmej siete día kiyayawalojkej inón weyi-altepe'.

31 Iwán iga moconfiaroj pan Dios, se siwa' yej itoká' Rahab yej najnamolnemiá, ayá' migui' wan inomej yej ayá' kicredojkej Dios, iga Rahab ki-omemawij israelitajmej yej tapipiatoyaj.

32 Majō wel nimitzijliayaj, e' awel inán manimitztatapowikan de Gedeón, de Barac, de Sansón, de Jefté, de David, de Samuel iwán de profetajmej.†

33 Iga moconfiarojkej pan Dios wel kitānilijkej reyejmej iwán wel taye'juzgarojkej, iwán kimakakej yej Dios kijtoj. Iwán tekuanimej kikamatzakkej iga amo wel makikuakan yejemej.

34 Iwán kisewijkej tiwelon iwán cholojkej kuá' kimiktiayaj iga espada iwán Dios kimá' itajpalmej kuá' kuęketantóyaja iwán wel kitānilijkej iyenemigojmej iwán israelitajmej wel tataloçhtijkej.

* 11:28 11:28 Xikita glosario "Pascua". † 11:32 11:32 Xikita glosario "Profeta".

³⁵ Iwán sekin siwatkej iga moconfiarojkej pan Dios, ojpa-isakej ifamiliarmej yej miktóyaja.

Onoya toknimej yej moconfiarojkej ipan Dios, wán yej kijiya Dios kikitckijkej inomej toknimej iwán kimagakej kansan makijtōkan iga ay' kitokaj Dios. E' toknimej ayá' kinekikej iga makimajkawakan, majwa' motemakakej iga makimiktikan que iga makikajtewakan Dios, kimatikej iga kēman wel ye'onoskej kuā' ojpa-isaskej.

³⁶ Sekin kipinajtijkej iwán kimagakej, sekin kilpijkej iga cadena iwán kakijkej ipan cárcel.

³⁷ Sekin kitemiktijkej, sekin kitajkotekkej iga sierroj, sekin kichiwaltijkej kua-jkuantas iga ompa mamonextikan siga nokta kicredowaj Dios, sekin kimiktijkej iga espada iwán sekin nijnijiga yayaj iga cholojtinemiáj iwán motaajakiayaj iga ikuetaxyo borrego iwán chivo iga ay' katka tzotzolyojkej, iwán ay'ya motapialiayaj, kiyolmiktijkej iwán poxsan kiknochijkej.

³⁸ Inomej poxsan ye'nemiáj, akajasiáj iga maonokan iwán yej namolnemij, e' cholojtinemikej ipan desierto, ipan tepeyoj iwán mochantijkej ipan texapomej iwán pan talxapowewetkej.

³⁹ Dios kiye'ita' nochi inomej iga mopoxconfiarojkej ípan, e' malej ijkón, kuā' mikikej, aya kipiakej yej Dios kijtoj iga kimakayaj.

⁴⁰ Dios tepialiaya yej máj yekti iga no teejlantoya, inón iga Dios akine' iga yejemejsan maasikan iná' Dios, sino que matisenye'onokan iwamej iyixtaj yéj.

12

Matimixkuiṭikan ipan Jesús

¹ Tejemej ken tikita teyawalojtokej mia' toknimej yej momela'nextijkej iga moconfiarojkej ipan Dios, inón iga matikajtewakan nochi yej ayá' tepalewiá iga wel matiye'nemikan. Iwán matikajtewakan iga tikchiwaj yej ayekti yej te-ijximaniajtía iwán matimotalokan ken ijkān iga tiktokaj iyojwi Dios ke' iga tepolówao'.

² Matimixkuiṭikan ipan Jesús, iga yéj yej achto tenextilij iga matimoconfiarokan pan Dios iwán nochipa tepalewiá iga máj matimoconfiarokan. Jesús kiknochijkej ipan cruz iwán yéj ayá' piná' iga ompa migui', iga kimatiá iga despuéj iga mikis yawi pakiti iwán motalij iladoj iye'mā' Dios kan mandarowa.

³ Inón iga xikejlamikikan yej Jesús kichij kuā' kiknochijkej inomej yej ayá' ye'nemij iwán ximixkuiṭikan ipan Jesús, iwán amo xisiawikan niga amo ximosemakakan.

⁴ Kuā' anmomanawiáj iga mitzkizkijneki yej ayompa nemij, ni se de amejemen aya mitzmiktiáj.

⁵ ¿Ix ankelkájkeja ken Dios mitznōntzaj amejemen ken ipilowan? Ijkín mitzijliáj kan ijkuilijto' itájtōl:

Nopiltzīn, xiktajtolkui toTēko kuā' mitznagastilana iga ayéj ijkón ken nemi tikchiwa, iwán amo xikajtewa iyojwi Dios, kuā' yéj mitzajajwa.

⁶ ToTēko yej yéj kipoxchokiliá, kinagastilana iwán kiknochiwa nochi inón yej yéj kíkuiya iga ipiltzīn.

⁷ Amejemej xikijyowikan kuā' Dios mitzajajwaj, ijkón Dios mitzkuij iga ipilowan. ¿Katiá tetaj yej ayá' kajajwa ipiltzīn?

⁸ E' siga Dios ayá' mitzajajwaj ken kajajwaj nochi ipilowan, kijtojneki iga amejemen ayéj imela'pilowan Dios.

⁹ Kuā' aya tiyolejkej, totajmej yej tikpiáj ipan inín tajli no teajajwayaj iwán tikchiwayaj yej te-ijliayaj. ¿Te iga ayá' tikchiwaj ken te-ijliá toTaj yej ono' ipan cielo iga kēman wel nochipa matonokan wán yej?

10 Totajmej yej tikpiáj ipan inín tajli teajajwayaj kuá' aya tiyolejkej ken yejemej kiye'itayaj, e' Dios tenonotza iga matiye'nemikan, iga matikchijtokan yej yekti, kensan yéj kichiwa.

11 Melá' iga kuá' nemi te-iknochiwaj, inón ayagaj kiye'ita, majwa' timoknomatij, e' siga se mixkujtiá pan yej Dios kinextiá, yawi onoti tamelá iwán ye'nemis.

Ayekti iga amo matiktajtolkakikan Dios

12 Inón iga amo xisiawikan iga anmotakitzkiáj ipan ima' toTeko iwán amo makuetani amotankua' iga annemij ipan iyojwi toTeko.

13 Xiye'nemikan iyixtaj toTeko. Iwán xikpalewikan yej sennemij amowan ipan toTeko iyojwi yej ken koxomej iga aya momela'confiarowaj ipan Dios, xikpalewikan iga wel maye'nemikan.

14 Tamelá xonokan iwán inochin, iwán xikchiwakan ken kineki Dios, siga se ayá' ye'nemi, awel kitas toTeko.

15 Amo agaj makalimpamati iga Dios techokiliá. Yej ijkón kichiwa wel tanextiliá iga sekin nō ayompa manemikan iwán mokuropa ken se yej yolchichixto' yej kimopa toknimej.

16 Amo agaj mamoteka wan yej ayá' iwán namiktito', niga makalimpamati yej kiye'ita Dios; ijkón kichij Esaú kuá' kinamá' iga se tákual iherenciaj yej kimakaya itaj iga yéj kopon.

17 Amejemen ankimatij iga kuá' Esaú kinekiao' sej iga itaj makimaka iherenciaj, itaj kijtoj iga ay'ya wel. Iwán malej poxsan choga' in Esaú ay'san wel te kichij.

18 Amejemen ayéj ken israelitajmej yej kitechojkej tepe' Sinaí,* yej wel mochijchimi iwán weweloniá, takomitiá iwán onoya ejeka' este tatikuini;

19 niga ankikakikej iga nawati' trompeta, niga ankikakikej iga tajtoj Dios. Yej kikakikej iga tajtoj Dios, kijlijkej Moisés iga makijli Dios iga ayo' máj matajto iwamej,

20 iga kimajmawilijkej ken Dios tatekimá', ijkín kijtoj: “A'san nesi yej taksas pan tepe', makitemiktikan o makimimakan, ijkón makichiwilikan kesiá yolka'.”

21 Israelitajmej poxsan kimajmawiliayaj yej kitztoyaj. Este Moisés nō kijtoj: “Nikuekuechkát'ya iga nimajmawi.”

22 Amejemen ayá' ankitechojkej inón tepe' Sinaí, majwa' ken kuá' ankitechojkej se' tepe' yej ono' ipan cielo yej itoka' Sion kan chijto' iweyi-altepe' Dios yej isato', inonwa' Jerusalén† yej ono' ipan cielo, ompa onokej pox mia' angelejmej yej kiweyimatiáj Dios.

23 Iwán nō ompa nechkatokej nochi yej Dios kita ken ipilowan nokta, yej itokamej ijkulijto' ipan cielo. Iwán kan nō onokej iyepiritojmej toknimej yej Dios kiye'ita'ya iwán kichija iga maye'onokan. Nō ankitechojkej kan ono' Dios yej nochi yawi kijuzgaroti

24 iwán ankitechojkej Jesús yej tetajtowiliá iga inón nuevo pacto yej kichij iga iyesyoy. Iga iyesyoy tepajpa' iga mapoliwi yej tikchijkej yej ayekti iwán tenextiliá yej majya sej que iyesyoy Abel.‡

25 Inón iga matiktajtolkuikan yej tenotza. Pues siga inomej yej ayá' kitajtolkuikej Dios kuá' kinotzkej nigaj ipan tajli ayá' momanawijkej, tejemej awel nokta timomanawiskej siga ayá' tiktajtolkuij Dios kuá' tenotza este ipan cielo.

26 Iwán kuá' tajtoj Dios este kuekuechka' tajli, e' inán kijtowa: “Nia sej nikuekuechkaltiti tajli; e' ayéj petz tajli sino este cielo.”

* 12:18 12:18 Ex 19 † 12:22 12:22 Altepe' Jerusalén mochij ipan tepe' yej itoka' Sion. ‡ 12:24 12:24 Gn 4:1-16. Caín wan Abel ipilowan Adán wan Eva. Caín kimiktij Abel, wan ipan Gn 4:10 kijtowa iga iyesyoy Abel “tazajti”. Iyesyoy Jesús tenextiliáj iga wel tepardonarowa.

²⁷ Kua' kijtowa "sej" tikejlamikij iga yawi poliwiwi nochi yej Dios kichij yej wel moqlina, iwán káwissan yej ayá' wel moqlina.

²⁸ Matikmakakan gracias Dios iga tonókejya kan ayá' wel moqlina, kan reinarowa Dios. Iwán matiye'tajtokan iga yéj wan matikmajmawilikan iga amo matikchiwakan yej Dios akiye'ita;

²⁹ iga toDios ken tikita ti'ti yej nochi wel kipolowa.

13

Ken iga manemi yej kitoka Cristo

¹ Nochipa ximochokilikan iga manesi iga amoknijnmatij.

² Amo xikelkawakan iga xikomemawikan yej mitzpaxalowiliáj, sekin yej ijkón kichijkej niga kimatikej mataj komemawijkejwa' angelejmej.

³ Xikejlamikikan yej onokej preso, ximomachilikan kenkua' no ampresojtitokej iwamej. Xikejlamikikan no yej kualotokej iga kimagakej, kenkua' amejemen ijkón no mitziknochijwaj.

⁴ Nochi makiye'ita iga se namiktito' iwán amo mayawi wan se'; iga Dios yawi kicastigaroti yej masi iwán yej ayá' iwán namiktito', iwán nochi yej mo-ichtakapiáj.

⁵ Amo xikpoxpiasnekikan tomin; xiye'onókanya ke'ya iga ankipiáj, iga Dios kijtoj: "Ayí' nimitzkajtewas niga nimitzsemakas."

⁶ Iwán wel tiknojma-ijtowaj:

ToTeko nepalewiá;

inón iga ayá' nimajmawi siga tejté nechijwilijneki agaj.

⁷ Xikejlamikikan amopastormeje yej mitzpowilijkej itájtol Dios. Xikejlamikikan ken iga ye'nemikej iwán ximixkujitikan ijkón ken yejemen moconfiarojkej ipan Dios.

⁸ Jesucristo ayí' mopata, inonsan yej onoya ikya, iwán yej ono' inán iwán yej nochipa onos.

⁹ Amo mamitzkajkawakan inomej yej ayompa tamachtiáj. Sé'paya tamachtiáj ayéj ken Cristo tamachtiaya. Máj yekti matimanimarokan iga tikmatij iga Dios tepoxchokiliá, que iga matiktokakan inomej yej tanextiliáj de te wel mokua, puej ken iga yejemej tanextiliáj ni alín ayá' kipalewijkej.

¹⁰ Sacerdotejmej yej kitókajo' iley Moisés awel wan tejemen tiksenna'techowaj toTeko iga aya kimatij iga Cristo mi' ipan cruz iga tonochin yej tikchijkej yej ayekti.*

¹¹ Puej ijefej sacerdotejmej kiwiga† tiopan iyesyoyolká' iga ofrenda, iga nochi gente maye'onokan iyixtaj Dios, e' icuerpoj inomej yolkamej kitatiayaj ayéj pan altepe'.

¹² Ijkón no Jesús kimiktijkej ayéj ipan altepe'. Mi' iga nochi gente maye'ono iyixtaj Dios. Inón iga kitoyaj iyesyoy.

¹³ No ken kua' matikisakan ipan altepe' iwán matiakan kan ono' Jesús iwán no matikmachilikan ken yéj kipijpinajtijkej.

¹⁴ Ipan inín tajli ateyi se altepe' yej nochipa onos; e' tejemej tiktemojtiawij inón altepe' yej yawi onoti.

¹⁵ Inón iga nochipa matikweyimatiiltikan Dios ipan itoka' Jesús. Iga tiktakuikiliáj, tikmakaj Dios yej yéj kajasi iga matikmakakan. Iga tiktakuikiliáj, timonextiáj iga yéj toTeko.

¹⁶ Amo xikelkawakan iga xikchiwakan yej yekti iwán xikmakakan achi yej ankipiáj yej amotapialiáj, porque ijkón tikmakaj Dios yej yéj kiye'ita.

¹⁷ Xikchiwakan ken mitzijliáj amopastormeje, xicredokan; porque yejemej nochipa kitztokej iga amo xipojpoliwikan. Yejemen kimatij iga keman yawij asitij itenoj

* 13:10 13:10 Versión literal: Tikpiá se altar kan awel takuaj sacerdotejmej yej tekipanowaj ipan kuetaxtiopan.

† 13:11 13:11 Xikita nota Heb 5:1

Dios iga kijtoskej nochi yej kichijkej. Nochipa xiye'nemikan iga amo xikyolmiktikan amopastorme, porque siga ayá' ijkón ankichiwaj amejemen, ayá' anye'kisaskej.

¹⁸ Xiktajtanilikan Dios iga manepalewikan. Nikmatij iga ayagaj wel kijtowa iga nikchijkej yej ayekti, nejemej niknekij maniye'nemikan nochipa.

¹⁹ Nimitztajtaniliáj iga xiktajtanilikan Dios iga amo mawejkati wel sej manimitz-paxalowilijij.

Monawatiá

²⁰ Dios kichíwa iga wel matonokan tamelá. Yéj ki-ojpa-ixitij toTeko Jesucristo kan miktoya. Iga iyesyó Jesús, Dios kichij se' pacto iga wel nochipa teye'ita. Inán Jesús tecuidarowa ken se pastor kicuidarowa iborregojmej, yéj nokta ijefej nochi pastorme.

²¹ Dios makichíwa iga amejemen wel xiye'nemikan iwán nochipa xikchíwakán yej yekti kén yéj kineki. Iwán no Jesucristo makichíwa ipan nejemej ken yéj kineki. ¡Nochipa mamoweyimatilti Cristo! Ijkónyawa'.

²² Nokniwan, nimitztajtaniliáj iga xinetajtolkakikan kén iga nimitznontzaj ipan inín ama' yej alín nimitzijkuilowilijkej.

²³ Xikmatikan iga toknín Timoteo ayo' presojtito', siga nimanín asis, íwan niaj nimitzitatij.

²⁴ Xiksaludarokan inochi amopastorme iwán inochi yej kitokaj Dios. Tokniwan yej chantitokej Italia mitztitaniliáj saludos.

²⁵ Dios mamitzyolchikawakan amonochin. Ijkónyawa'.

Ama' yej kijuiloj Santiago

Ama' yej kijuiloj Santiago

¹ Nej niSantiago, yej nikchijto' ken kineki Dios iwán toTeko Jesucristo, nimitzsaludarowaj amonochin yej ankitokaj Dios yej ampapayintokej noyan ipan inin tajli.

Dios tenextiliá te matikchiwakan

² Nokniwan, amejemen xipoxpakikan kuá' kuajkuantas wetzi amoyakapan.

³ Puej ankimátija siga ayá' ankikajtewaj iga anmoconfiarowaj ipan Dios, máj anmomachtíaj iga ankijyowiáj yej wetzi amoyakapan.

⁴ E' xikmejla'ijyowikan iga manesi iga anye'nemij iwán anye'tajlantokej iwán amo te mamitzpolokan.

⁵ Siga agaj de amejemen ayá' kimati te kichiwa, makitajtanili Dios, iwán Dios kinextilij, puej yéj tenextiliá nochi yej tikmatisnekij iwán ayá' teajajwa.

⁶ E' kuá' kitajtani, mamocfiarojto iga Dios kimakas, amo makijto iga ayá' kimakas, iga yej ijkón kichiwa, ken tikita maréjal yej nijnijiga kiwiga ejeka'.

⁷ Yej ijkón kichiwa, amo makejlanto iga toTeko yawi kimakati tejté.

⁸ Yej ayá' sesan iyalmaj, nijnijiga yawi.

⁹ Siga se toknin ayá' motapialiá, mapaki iga Dios kiweyimatis.

¹⁰ Iwán yej motapialiá mapaki kuá' moalimpamati. Porque yej motapialiá ken tikita ixochiyo kochki', iga panówasan.

¹¹ Kuá' kisa tonati' iwán tadotonitiá, kochki' waki, iwán ixochiyo xini, iwán imonsajyo ómpaya tami'. Ijkón no yej motapialiá mopoipolowa kuá' kejlanto' iga máj matatani.

Matikijyowikan inochi yej teyolmiktia

¹² Pakto' yej kiyowiá inochi yej kiyolmiktijto', iga kuá' pánoja, Dios kimakas yej pox yékti iwán pox mōnsajti' iga onos nochipa wan Dios, ijkón ken Dios kijlij nochi yej kichokiliáj.

¹³ Kuá' agaj kichiwasneki yej ayékti, amo makijto iga Dios nemi kichiwiliá, iga Dios ayá' kichiwasneki yej ayékti, niga agaj kichiwaltia yej ayékti.

¹⁴ Ayéj ijkón, kuá' se kichiwasneki yej ayékti, yéjsan mochiwiliá iga kiyoltilana yej iyalmaj kineki makichiwa iga kejlanto' yej ayékti.

¹⁵ Ipan inón yej ayékti yej se kejlanto' ipan iyalmaj pewa iga se kichiwa yej ayékti, iwán kuá' se kichijto' yej ayékti, nochipa miktos.

¹⁶ Nokniwan yej nimitzpochochokiliáj, amo ximokajkayawakan;

¹⁷ nochi yej temakaj yej yékti iwán mōnsajti', inón temaka Dios yej kichij nochi yej xota ipan cielo. Dios nochipa ono' iwán ayí' mopata, niga kichiwa iga matonokan kan takomichkan.

¹⁸ Iga itájtōl Dios sej tinacerojkej iga matonokan ken áchtopa ipilowan iga ijkón yéj kine'.

Matikchiwakan ken kijtowa itájtōl Dios

¹⁹ Inón iga nokniwan, sejsé de amejemen xikakikan yej moknin mitzijlijnekij, amo nimanin xitajtokan iwán amo nimanin xikuesiwikan,

²⁰ porque yej kuesiwi, ayá' kichiwa ken Dios kineki.

21 Inón iga xikajtewakan nochi yej ayekti yej inán mopoxchijto' iwán ximoalimpamatikan iga xikye'kakikan tájtól yej mitznextilijkej yej wel mitzmanawiskej.

22 E' ayéj iga san xikakikan itájtól Dios, sino que xikchiwakan, puej siga ayá' ankichiwaj san petz anmokajkayajtoskej.

23 Yej san kipetzkaki itájtól Dios, iwán ayá' kichíwa, ken tikita se taga' yej kita ixaya' ipan espejo.

24 Motachiliá igánajsan, e' kuá' yáwiya, kelkawa ken iga tachá.

25 Majwa' siga amejemen ankiye'tachiliáj itájtól Dios iwán nochipa ankichiwaj ken kijtowa, ampaktoskej nochipa noyan kan annemij. Porque itájtól Dios pox yekti wan texitoma kan ken tilpitokej iga tikchijtokej yej ayekti. E' yej ayá' kelkawa yej kikaki, sino que kejlanto' ipan inón ley yej yekti, inón ley yej texitoma, iwán nochipa kichíwa ken tatekimaka inón ley, paktos iga ijkón kichijtos.

26 Siga agaj kijtowa iga kitoka Dios, iwán ayá' motentilana, mokajkayawa igánajsan iwán baldejsan iga kijtowa iga kitoka Dios.

27 Yej kimela'toka iyojwi Dios iwán ye'nemi iyixtaj toTeko, inín kichíwa: kipalewiá iknokej, iwán viudajmej kuá' tayokoxtokej, no kikajtewa kuajkuantas yej ayekti yej mochíwa ipan inín tajli.

2

Amo sesan matikye'itakan

1 Nokniwan yej anmoconfiarowaj ipan toTeko Jesucristo yej nochi wel kichíwa, amo sesan xikye'itakan.

2 Porque siga kan anmonechkowaj kalaki se taga' yej kiwajliga anillo de oro ipan imájpil, iwán kakijtiwí' ye'tzótzol, iwán kalaki no se yej ayá' motapialiá yej kakijtiwí' tzotzolsósol,

3 iwán máj anki-omemawíáj yej ye'taajakijto' iwán ankijliskej: "Tejwa' yekti iga nij ximotali", iwán yej ayá' motapialiá ankijliskej: "Tejwa' ómpao' xejkato o ximotali nigaj talpan."

4 Ijkónwa' nesi iga ayá' nochi ankiye'itaj iwán ayompa antajuzgarowaj.

5 Nokniwan ta' xikakikan: Dios kitapejpen yej ayá' motapialiáj ipan inín tajli iga mamoonfiarokan ipan yéj, iga maonokan kan yéj reinarowa ken yéj kijtoj iga ye'onoskej yej kichokiliáj.

6 E' amejemen ankipinajtiáj yej ayá' motapialiáj. ¿Ix ayejtaj yej motapialiáj in yej mitzkuijkuiliáj yej amotaki iwán mitzwawatatzowaj iga mitzwigaj itenoj yej mandarowaj?

7 ¿Ix ayejtaj yejemej yej maltajtowaj iga imonsajtoka' toTeko yej ankitenewiáj?

8 Amejemen siga melá' iga ankichiwaj yej iley Dios, kenya nokta kijtowa kan ijkuilijto': "Xikchokili moknin kensan tej timochokiliá", ankichiwaj yej yekti.

9 E' siga ankinékijsan yej ankiye'itaj, iga ijkón ankichiwaj yej ayekti iwán mitzjuzgarowaj iley toDios.

10 Iwán siga se kichíwa nochi ken kijtowa la ley, e' siga kikajtewa se, kenkuá' akichij nisé. Iwán siga se kichíwa nochi ken kijtowa la ley, iwán kikajtewa se, iga itechko inón kiknochíwaskej. Iwán siga se kichíwa nochi ken kijtowa la ley, e' kikajtewa se, kiknochíwaskej iga ken kuá' nochi kikajtej.

11 Porque Dios kijtoj: "Amo ximoteka wan yej ayá' íwan tinamiktito'", kijtoj no: "Amo xitamikti", iwán siga ayá' moteka wan yej ayá' íwan namiktito', e' tamiktiá, kichija yej ayekti.

12 Dios yawi mitzjuzgarotij iga inón ley yej texitomaki, ijkón amejemen xitajtokan iwán xinemikan iga ankimatij iga mitzjuzgaroskej.

13 Yej ayá' tachokiliá, ayá' nō yawij kichokilitij kuá' yawij kijuzgarotij; e' yej ta-ikneliá, onkisas kuá' Dios tajuzgaroj.

Ígasan iga se moconfiarowa e' akichiwa nité

14 Nokniwan, ¿te motaniliá siga se kijtowa iga moconfiarowa, e' ayá' kichiwa yej yekti? ¿Ix wel momanawij iga moconfiarówasan?

15 Ken matikijtōkan, siga agaj ayá' kipiá itzótzol niga te kikua;

16 siga se de amejemen kijlij: “Xiye'yawi; ximotaajaki iwán xitakua”, e' ayá' kimaka yej kineki; ¿ix kipalewuj?

17 Ijkón nō yej moconfiarowa, siga ayá' nesi iga kichiwa yej yekti, inonwa' ígasan iga moconfiarowa iga kenkuá' mikto'.

18 E' agaj kijtoj: “Tej timoconfiarowa ipan Dios iwán nej nikchiwa yej Diospa kineki.” Siga ayá' tikchiwa ken Dios kineki, anesi iga timoconfiarowa, e' siga nikchiwa ken Dios kineki, kena nesi iga nimoconfiarowa ipan yéj.

19 Tej ticredowa iga Dios sesan, iwán iga ijkón ticredowa tikchiwa yej yekti, e' malespíritojmej nō kimatij iga Dios ono' iwán kuekuechkaj iga majmawij.

20 Amo xipáchtol, ¿ix atikmati siga se moconfiarowa wan ayá' kichiwa ken kineki Dios, inón ígasan iga moconfiarowa?

21 Dios kiye'ita' Abraham yej to-ikyapatajwéj iga yej kichij, kuá' kimiktiaya Isaac yej ipiltzín iga iyofrendaj Dios.

22 Ankitaj iga Abraham moconfiaroj ipan Dios iga kinextij ipan yej kichij, iwán iga kichij ken kineki Dios nesi' iga momela'confiaroj ipan toTēko

23 Ijkón mochij ken kijtowa itájtōl Dios kan kijtowa: “Abraham moconfiaroj ipan Dios iwán iga moconfiaroj, Dios kiye'ita'.” Iwán Abraham mochij iyamigoj Dios.

24 Ankitaj amejemen iga Dios nō komemawíá inón yej kichiwa yej yekti, ayá' iga mopetzconfiarowa.

25 Ijkón nō kichij Rahab, se siwa' yej najnamolnemiá; Dios kiye'ita' iga kichij yej yekti, iga ki-omemawij yej tapípiatoj iwán kipalewujkej iga kojmakakej ipan se' ojti.

26 Ijkón ken se cuerpo yej ayá' kipiá iyespíritoj, inonwa' mikto', ijkonsan nō yej moconfiarowa, yej ayá' kichiwa yej yekti, inonwa' kenkuá' mikto'.

3

Tolenguaj

1 Nokniwan, amo amonochin xitamachtijnekikan, ankimátija iga yej titamachtíaj, Dios máj yawi tejuzgarotij.

2 Tonochin tikchiwaj mia' yej ayekti; e' siga agaj ayá' namoltajtowa, inón ye'nemi iwán ayá' kichiwa yej ayekti ken kitajtani iyalmaj.

3 Kuá' kawayoj tiktaliliáj freno iga matecredo, welja tikujgaj kan tejemej tiknekij.

4 Ta'ki' xikitakan, ákal nō malej iga wejweyi iwán kitopewa yej pox recio ejeka', e' yej kinejentiá wel kiwiga kan kineki iga se tepostzín.

5 Ijkonsan nō tolenguaj; inón nō alimpatzín, e' wel kijtowa kuajkuantas, ken tikita se titzín yej wel kitatiá weyi akawalyoj.

6 Tolenguaj ken tikita ti'ti iwán wel kijtowa komati yej ajayekti iwán temopa tosempan, iwán Tzitzimi' kichijto' iga tolenguaj ken kuá' wewelkato', iwán wel tewiga kan ayí' sewi ti'ti.

7 Wel tikmansojtiliáj nochi animal, totomej, kowamej, iwán yej momati lamarijti';

8 e' ayagaj wel motentilana. Tolenguaj ayagaj wel kimansojtiliá iwán kipiá ken tikita veneno yej tamiktiá.

9 Iga tolenguaj tikweyimatiltiáj toTaj Dios iwán tikmalijliáj toknimej yej Dios kichij kensan yéj.

¹⁰ Ipan sansé totēn kisa ye'tájtōl iwán yej ayēkti. Nokniwān, amo ijkón matikchiwakan.

¹¹ ¿Ix wel ipan se atzontekon kisa yeqa' iwán chichika'?

¹² Nokniwān, ¿ix ipan amakuawi' wel ono nantzīn, o ipan xoxokomeka' wel moteki itakilka amakuawi'?* No ipan se atzontekon awel kisa yeqa' iwán yej poye'.

Yej wel kentenderowaj ken Dios kineki

¹³ Siga agaj de amejemen kixmati itájtōl Dios iwán nochi kentenderowa, manesi iga ye'nemi iwán mamoaļimpamati.

¹⁴ E' siga amejemen anta-ixitajo' iwán ankitemowaj iga amejemejsan xiye'onokan, entonces amo ximoweyimatikan iga ankixmatij itájtōl Dios, ijkón ayá' nemi ankichiwaj yej yekti.

¹⁵ Porque inōmpa tamatilis ayá' wī' de Dios, sino que de inīn tajli, de taga' iwán de tzitzimi'.

¹⁶ Kan ta-ixitalo iwán kan kinekij nochi iga yejemejsan, ompa ayá' tawelonolo' iwán ompa mochijto' nochi yej ayēkti.

¹⁷ E' yej wel kentenderowaj ken Dios kineki, ye'nemij iwán ayá' takuejkuesowaj; iwán pox te-ijiknimej, iwán ye'tajlantokej. Iwán ta-ikneliáj iwán kichiwaj yej yekti iwán ayá' takajkawaj.

¹⁸ Yej kinekij iga maonolo tamelá kimopaj sekin iga maonokan tamelá iga maye'nemikan.

4

Amo matiktokakan yej ayompa nemij

¹ ¿Ankimatij te iga anmomagaj iwán anmokuejkuesowaj? Inōn kisa ipan amoalmaj kan ono' kuajkuantas yej mitzyoltīlanaj iga xikchiwakan yej ayēkti.

² Ankipiasnekij tejté iwán como awel ankipiáj, antamiktiáj, anmomagaj iwán anmokuejkuesowaj iga anta-ixitaj. Awel ankipiáj yej ankinnekij iga ayá' ankitajtaniliáj Dios.

³ Iwán siga ankitajtaniliáj Dios, ayá' mitzmakaj iga ayompa ankitajtaniliáj iga ankinnekij xiknamoltamikan.

⁴ ¡Amejemen yej ayompa annemij! ¿Ix ayá' ankimatij iga yej kiye'ita yej ayompa mochīwa ipan inīn tajli, Dios kijiya inōn? Yej kichīwasneki yej ayompa mochīwa ipan inīn tajli, kichīwa iga Dios makijiya.

⁵ Inōn iga itájtōl Dios kijtowa: "IyEspíritoj Dios yej ono' topan tepoxchokiliá iwán akineki se' matiktokakan."

⁶ E' Dios máj tepalewiá iga tepoxchokiliá; itájtōl Dios kijtowa: "Dios ayá' kipalewiá yej moweyimatij, e' kikneliá yej moaļimpamatij."

⁷ Xikchiwakan yej Dios kineki iwán amo xikchiwakan ken kineki Tzitzimi' iwán yéj mitzchollowiliskej.

⁸ Xikna'techokan Dios iwán yéj mitzna'techoskej. Amejemen yej ankichiwaj yej ayēkti ayo' máj xikchiwakan yej ayēkti. Amejemen yejki' ankitokasnekij Dios iwán no ankichiwaj yej ayēkti yej mochīwa ipan inīn tajli, xiksentalīkansan amoalmaj ipan Dios.

⁹ Ximoyolyamanakan, xichokakan iga anmomachiliáj iga ankichijtokej yej ayēkti. Siga anwetzkatokej, xichokakan; siga ampaktokej, ximoknoamatikan.

¹⁰ Ximoaļimpamatikan iyixtaj toTēko, iwán yéj yawi mitzweyimatiltitij.

Amo xikpowa moknīn

* **3:12 3:12** "Amakuawi'" achi ken "higuerajuawi'". Xikita glosario "Higo". "Nantzīn", español "aceitunas" yej itakilka kuawi' yej itōka' olivo. Xikita glosario "Olivo".

¹¹ Nokniwan amo ximopopowakan. Yej kipopowa iyiknin, iwán kijuzgarowa iyiknin, iga ijkón kimalijliá iwán kijuzgarowa iley Dios yej tenextiliá iga matikchokilikan toknin. Siga tikjuzgarowa la ley, tej ayá' tikchiwa ken kijtowa la ley iga timomachiliá iga máj tiye'nemi.

¹² Petz Dios yej temá' iley wel tejuzgarowa, inón yej wel tamanawiá o tapolowa; ¿in tej, te moteki iga xikjuzgaro se'?

Amo matimoweyimatikan

¹³ Inán xikakikan inín, amejemen yej ankijtowaj: “Aman o mosta niatij ipan inepa altepe', ompa nonoskej se año iga nitanamakatoskej iwán niktantoskej tomín”,

¹⁴ iwán niga ankimatij yej mostapa yawi mochiwati. ¿Kéntaj an in tejemej iga tonokej? Ken tikita se apo' yej nesiki iwán imanín poliwi sej.

¹⁵ Ijkinwa' in xikijtokan: “Siga toTeko kineki, tonoskej iwán tikchivaskej inín o inepa.”

¹⁶ Welán anmoweyimatij iga ankijtowaj yej ankichivaskej, iwán ayekti iga se moweyimati.

¹⁷ Yej kimati te iteki yej yekti iwán ayá' kichíwa, ayompa kichíwa.

5

Yej motapialiáj wan ayá' ta-ikneliáj

¹ Xikakikan amejemen yej anmotapialiáj! Xichokakan iwán xitzajtzikan iga yawij mitziknochiwatij.

² Amotomimej poxkatokej; amotzotzolmej kixajxapoyótija chijki.

³ Amo oro iwán amoplataj misotatokej iwán iga misotato', inón mitznexstiskej iga anyawij ampoliwitij iwán ken tikita ti'ti yawij mitztatitij. Poxsan ankinechkojkej amotomín inán kuá' na'ya iga Dios yawi tajuzgaroti.

⁴ Ayá' ankixtajkej yej tekipanojkej ipan amómil iwán toTeko yej nochi wel kichíwa kíká' yej yejemej kitajtantokej. Inón tomín yej ayá' ankixtajkej ken kuá' tzajtzi iyixtaj Dios amocntraj.

⁵ Iga ipan inín tajli amejemen anye'onoyaj, ankichíwayaj yej ankinekij, anmochikajtokej ken ganado; iwán yawi asiti kuá' yawij mitzmiktítij.

⁶ Amejemen ankijtojkej iga mamikikan yej ayá' kichijkej yej ayekti iwán ankimiktijkej iwán yejemej awel momanawijkej.

Matimixkuiṭikan ipan Job

⁷ Inón iga nokniwan xiktawelchixtokan este kuá' wí' toTeko. Ximixkuiṭikan ipan yej tekipanowa ipan mijli, yej kitawelchá este mamochíwa yej kitoga', iwán kitawelchá iga mawetzi tiawá'.

⁸ Amejemen nō xiktawelchakan iwán amo ximosemakakan, iga ayo' wejka iga wí' toTeko.

⁹ Nokniwan amo ximosepantejtelwikan, iga amo mamitzjuzgarokan, iga Dios yej tajuzgarowa wí'nékiya.

¹⁰ Nokniwan, ximixkuiṭikan ipan profetajmej* yej kipojkej itájtōl toTeko iga kiyowijkej kuá' kiknochijkej.

¹¹ Puej tejemen tikye'itaj yej kiyowíaj kuá' kiknochíwaj. Amejemen ankikakíkeja kén iga Job nochi kiyowij, iwán ankimatij kén iga máj máj toTeko kipalewíj, iga toTeko pox tachokiliá iwán ta-ikneliá.

Ken iga matinemikan

* 5:10 5:10 Xikita glosario “Profeta”.

¹² Nokniwan, amo xikijtokan “kitzto' Paj”, niga “kitzto' cielo”, niga “kitzto' tajli”, iwán nité nokta. Kuá' ankijtowaj “kena” ijkón mamochiwa; kuá' ankijtowaj iga “ayá” ijkón mamochiwa, iga Dios amo mamitzjuzgarokan.

¹³ Siga agaj de amejemen nemi kiknochiwaj, matajto wan Dios. Siga agaj pakto', makitakuikili Dios.

¹⁴ Siga agaj wetito', makinotza ancianojmej† yej monechkowaj tiopan iga maoradokan iga yéj, iwán ipan itoka' toTeko makitalilikan aceite.

¹⁵ Iwán kuá' antajtowaj wan Dios, ximoconfiarokan ipan yéj, toTeko mitzta-jtolkakiskej iwán yej wetito' yektiás; iwán siga kichij yej ayekti Dios yawi kelkawiliti.

¹⁶ Inón iga ximotexitomakan sewo' iwán se' yej ankichijkej yej ayekti, iwán sejsé de amejemen xiktajtanilikan Dios iga makachitalti toknimej. Kuá' se yej ye'nemi tajtowa iwán Dios, Dios wel poxsan kichijwa yej quitajtaniliá.

¹⁷ Profeta yej itoka' Elías taga' katka kensan tejemen, iwán kuá' kitajtanilij Dios iga amo mawetzi tiawa', ayá' wetzi' ipan tajli ipan eyi año wan tajko.

¹⁸ Kuá' sej kitajtanilij Dios, wetzi' sej tiawa' iwán ipan tajli poxsan mochi yej motoga'.

¹⁹ Nokniwan, siga agaj de amejemen mopoipolowa iga kikajtewa iyojwi Dios, iwán sewo' sej kiyé'ojkuiltiá,

²⁰ xikmatikan amejemen siga agaj makiye'ojkuilti yej ayompa nemi, kimawanawia iga mikiá iwán kichijas iga toTeko wel kelkawiliá mia' yej kichij yej ayekti.

† 5:14 5:14 Xikita glosario “Anciano”.

Áchtopa ama' yej kijekuiloj San Pedro

Pedro kijekuillowiliá yej kitokaj Cristo yej nijnijiga chāntitokej

¹ Nej niPedro iyapó stol* Jesucristo, ken tikijtowaj nej se yej yéj kititan. Nimitz-ijkuiowiliáj nokniwan yej mitzkixtijkej† ipan amopaismej iwán inán anchāntitokej ipan estādojmej yej itokamej, Ponto, Galacia, Capadocia, Asia iwán Bitinia.

² Amejemen yej mitztapejpenkej ken ikyay kejlantoya toTaj Dios. Iwán el Espiritu Santo kichij iga xiye'nemikan iwán xikchiwakan ken kineki Jesucristo yej mitzperdonarokkej iga iyeyo yej kitoyaj kua' mi'.‡ Mamitzpalewikan Dios iwán yéj makichywa iga nochipa xonokan tamelá.

Mamoweyimatilti Dios

³ Matikweyimatiltikan Dios yej íTajpa toTeko Jesucristo, iga poxsan te-iknelij. Kua' ojpa-isa' Jesucristo kan miktoya, kichij iga mati-ojpanacerokan sej iga wel matikmatikan iga nochipa tonoskej iwán.

⁴ Dios temakas yej yekti, yej anto' ajko ipan cielo, yej ayí' tamis, niga nempoliwis, niga palanis ken nochí yej tikixmatij ipan tajli.

⁵ Iga anmoconfiarokkej ipan Dios, yéj mitzpalewiáj iga ipoder este que mitzsalvaroskej kua' asis hora iga yéj yawi tajuzgaroti.

⁶ Iga inín amejemen poxsan xipakikan, malej iga amejemen achi alín tiempo ankisufriroskej iga kuajkuantas mitzchiwiliskej.

⁷ Iga anmoconfiarowaj pan Dios, inón poxsan valerowa ken tikita oro. Iga oro manesi iga mela'oroj, moprobawowa pan ti'ti. Ijkonsan no iga manesi iga anmomela'confiarowaj ipan toTeko kuajkuantas mitzpasaroskej iwán mela'nesis siga ankijyowiskej kua' ankisufriroskej. Iga anmoconfiarowaj ipan Dios inón majya sej valerowa que oro; iga oro támisan keman. Ijkón, kua' nesiki Jesucristo, ye'tajtoj iga amejemen iga anmoconfiarowaj ipan toTeko, mitzweyimatiltiskej iga ankijyowijkej yej mitzchiwilijkej.

⁸ Amejemen ankichokiliáj Jesucristo malej ayí' ankitaj; iwán malej iga aya ankitaj, ankicredowaj yéj. Ampoxpakij, este awel ankijtowaj iga tajtol ken iga nochipa ampoxpakij.

⁹ Ampakij iga ankimátija iga toTeko mitzsalvaroskej iga anmoconfiarokkej ipan yéj.

¹⁰ Ikyay profetajmej§ momachtijkej iwán tatajantinenkej iga makimatikan ken iga mosalvarolaj, iwán kijtojkej iga Dios tesalvaroj iga tepoxchokiliá.

¹¹ Ikya kua' Cristo aya witzia ipan tajli, profetajmej kinekiáj makimatikan a'yéj an kichiwaw iga mamosalvarolo iwán keman mochiwaw. IyEspiritoj Cristo kimatiltiaya profetajmej kén iga Cristo yawij kiknochiwatij, iwán kén Cristo yawij kiweyimatiltitij.

¹² E' Dios kimatiltij inomej profetajmej iga yej yejemej kijtojkej ayéj iga yejemej, sino iga amejemen xiye'onokan. Inán Dios kititan el Espiritu Santo, kisa' ipan cielo iga makipalewi inomej yej kipowaj itajtol Dios iga amejemen xikmatikan inín ye'noticiaj yej aya ankimatiáj, yej angelejmej* no kinekij magui' makimatikanya.

Dios tenotza iga matiyenemikan

* **1:1 1:1** Xikita glosario "Apóstol". † **1:1 1:1** Kikixtijkej iga moconfiarokkej ipan Jesucristo. Ipan Hch 8:1 tikitaj ken iga pe' mochij ijkón. ‡ **1:2 1:2** Ipan griego tajtowa iga kajzelwiá iga iyeyo Jesucristo. Anka Pedro kejlamiakia ken kichiwawaj ikya judiyojmej iga maye'onokan iyixtaj Dios. Ex 24:8, Heb 9:19, Ex 29:22, Heb 10:22, Lv 14:6-7 y Lc 5:14 § **1:10 1:10** Xikita glosario "Profeta". * **1:12 1:12** Xikita glosario "Ángel".

¹³ Inón iga xikitakan ken iga annemij, xiye'tajlantokan iwán nochipa ximoconfiarojtokan ipan Dios iga yéj yawi mitzsalvarotij kuá' nesiki Jesucristo.

¹⁴ Xinemikan ken inomej tepilowan yej kichiwaj nochi yej kitekimakaj, amo xikchijtokan yej ayekti ken ankichiwawayaj kuá' aya ankixmatiáj Dios.

¹⁵ Majwa' xiye'nemikan, ijkón ken kajasi iga manemikan yej kitokaj toTeko, porque Dios yej mitznótzkej, ayí' kichíwa yej ayekti.

¹⁶ Porque kan ijkuilijto' itájtól Dios, ijkín kijtowa: "Amo xikchiwakan yej ayekti; porque nej ayí' nikchíwa yej ayekti."†

¹⁷ Amejemen ankijliáj iga "amoTaj" in Dios, yej kijuzgarowa kensan iga se kichíwa, yéj ayá' sesan kiye'ita. Nochipa ximoalimpamatikan iyixtaj Dios miej amonókejo' ipan inín tajli.

¹⁸ Ankimátija iga amejemen Dios mitzxitonkej kan ikya ken an-ilpitoyaj iga ankichijtoyaj yej ayá' mitzpaléwiáj, kensan kichijtoyaj amo-ikyapatajwan. Dios iga mitzxitonkej ayá' kixtaj iga oro o plata,

¹⁹ sino que iga Jesucristo iyesyoy yej pox valerowa. Jesucristo kimiktijkej ken se borregoitzin‡ yej yektito', yej ayí' kichij yej ayekti.§

²⁰ Cristo inonya nokta iga onoya este kuá' aya mochíwaya inín tajli, e' inán nesiko kuá' ay'ya wejka iga tajuzgaroki toTeko. Nesiko iga amejemen xiye'onokan.

²¹ Kuá' wálaj Jesucristo, yéj mitznexsilijkej kén iga ankiçredowaj Dios yej ki-ojpa-ixitij Cristo kan miktoya. Iwán Dios kichij iga Cristo poxsan makiweyimatiltikan. Inón iga amejemen anmoconfiarojkej ipan Dios iwán ankimela'matitokej iga Dios kichíwas ken kijtoj.

²² Inán amejemen iga ankichiwaj ken kijtowa itájtól Dios, ay'ya ankejlantokej yej ayekti iwán welja ankimela'chokiliáj tokniwan. Inón iga poxsan ximosepanchokilikán sewo' iwán se' iga inochi amoalmajmej.

²³ Porque amejemen sej an-ojpanacerojkej,* e' amotaj ayejo' yej miki, sino que mitzmakakej vida Dios iga itájtól yej isato' iwán nochipa onos.

²⁴ Porque itájtól Dios kijtowa:

Nochi gente ken tikita kochki',

iwán nochi yej motapialia moweyimati, iwán inón yej kipiá, ken tikita ixochiyo kochki'.

Kochki' waki iwán xini ixochiyo;

²⁵ e' itájtól toTeko nochipa onos.

Iwán inín tájtól inón ye'noticiaj yej tasalvarowa yej amejemen mitzpowilijkej.

2

¹ Xikajtewákanya iga ankichiwaj nochi yej ajayekti, ayo' xitakajkayawakan, amo san ximopajpantikan iga anye'nemij, amo xita-ixitakan iwán amo xitapopowakan.

² Ximochiwakan ken seli'kokone' yej atanekij iga kinektokaj chichiwala', iwán inonwa' chichiwala' kijtojneki itájtól Dios yej pox yekti iwán tepaléwiá iga wel máj matimoconfiarokan ipan yéj iwán wel tesalvarowa.

³ Amejemen ankimátija iga toTeko poxsan te-ikneliá.

Cristo, te'ti yej isato'

⁴ Inón iga xikna'techokan toTeko Jesucristo, yéjwa' ken tikita se te'ti yej isato', yej la gente kitajkalkej, e' inón te'ti Dios kitapejpen iwán poxsan valerowa.

⁵ Amejemen nō ken antemej yej isatokej, iwán iga inomej te'ti Dios nemi kichíwa tiopan kan onos iyEspíritoj, iwán amejemen ansacerdotejmej yej ankichiwaj ken

† 1:16 1:16 Lv 11:44-45; 19:2 ‡ 1:19 1:19 Xikita glosario "Borrego". § 1:19 1:19 Ex 12:3,5 * 1:23 1:23 Jn 3:3

kineki Dios, iwán Jesucristo mitzpalēwiáj iga ankimakaj iyofrendaj Dios yej poxsan kiye'ita.

⁶ Nq ijkín ijkulijto' itájtɔl Dios:

Nej niktaliá se te'ti ipan Jerusalén,* inón te'ti kan pewa iga mochiwa kajli, iwán inón te'ti Dios kitapejpen iga poxsan valerowa, yej ipan moconfiarowa ayá' mopinajtij.

⁷ Iga amejemen yej ankicredowaj, inón te'ti poxsan valerowa, e' iga inomej yej ayá' kicredowaj, mocumplirowa kan ijkulijto' pan itájtɔl Dios:

Yej kalchiwaj kitajkalkej inón te'ti,

e' inón te'ti majya sej valerowa iga kitapejpenkej iga ipan mataksato kajli yej nemi mochiwa.

⁸ Nq mochi yej ijkín ijkulijto':

Te'ti kan mokxiwitekilo iwán te'ti yej tawetziltiá.

Yejemej mokxiwitekij iga ayá' kicredowaj itájtɔl Jesucristo, inomej inonya nokta iga walkej.

Amejemen itatki Dios

⁹ E' amejemen gente yej Dios mitztapejpenkej, ansacerdotejmej yej antekipanowaj iga yéj. Amejemen gente yej anye'nemij iyixtaj, iwán mitznotzkej iga xikpowakan yej Dios kichij yej ayagaj máj wel kichiwa. Dios mitzkixtijkej kan ankichijtoyaj yej ayekti iga inán xikchiwakan yej yekti ken yéj kineki.

¹⁰ Ikya amejemen ayéj te amoteki iyixtaj Dios, e' inán amejemen gente yej itátkiya Dios. Ikya ayagaj mitzikneliayaj, e' inán mitzikneliaja Dios.

Xinemikan ken Dios kineki

¹¹ Nokniwan yej nimitzpozchokiliáj, yej ken anwejkachanejkej iwán yej ken ampanówajsan pan inín tajli,† nimitztajtaniliáj iga amo xikchiwakan yej ayekti yej mitzyoltlanaj, wan amo xikchiwakan yej ayá' mitzpalēwiáj iga ankitokaj iyojwi toTeko.

¹² Xiye'nemikan iyixtaj yej ayá' kicredowaj Dios. Ijkón yejemej, malej iga amejemen mitzijliáj iga ankichiwaj yej ayekti, yejemen kitaskej iga ankichiwaj yej yekti iwán kiweyimatiltiskej Dios kua' yéj wí' tajuzgaroki.

¹³ Iga ankitokaj toTeko, xiktajtɔlkakikan yej mandarowaj ipan inín tajli: ken el rey César‡ iga yéj máj mandarowa,

¹⁴ iwán gobernadormej iga kititani el rey iga makicastigarokan yej kichiwaj yej ayekti iwán maye'tajtokan iga yej kichijtokej yej yekti.

¹⁵ Porque Dios kineki iga amejemej xikchiwakan yej yekti iga ay'ya mamitzpopowakan inomej yej xejxeto'nemij yej akixmatij itájtɔl toTeko.

¹⁶ Xinemikan ken yej wel ankichiwaj ken ankinekij iga ayagaj mitzpiáj ken esclavo,§ e' malej iga wel ankichiwaj ken ankinekij, amo iga inonya xikchiwakan yej ayekti. Xinemikan ken iyesclavojmej Dios iga ankichiwaj ken yéj kineki.

¹⁷ Xitarrespetarokan, xichokilikan tokniwan, xikmajmawilikan Dios iwán xik-respetarokan rey César.

Matimixkuitikan pan Cristo ken iga kisufriroj

¹⁸ Amejemen yej an-esclavojmej, xikchiwakan ken mitztekimajak amotekomej. Siga te-ijiknimej o malej ayá' o siga mitziknochiwaj.

¹⁹ Dios mitzye'itaj siga ankijyowiáj malej iga amotekomej mitzyokacastigarowaj iga ankichiwaj ken Dios kineki.

* 2:6 2:6 O "Sion" yej itoka' tepe' kan mochi altepe' Jerusalén. † 2:11 2:11 Anka kijtojneki iga yej kitoka Cristo imela'chan ipan cielo. ‡ 2:13 2:13 Xikita glosario "César". § 2:16 2:16 Xikita glosario "Esclavo".

²⁰ E' siga mitziknochiwaj iga ankichiwaj yej ayekti, ay'ya agaj wel kijtowa iga mitzyoka-iknochiwaj; e' siga ankichiwaj yej yekti iwán mitziknochiwaj iwán ankijyowiáj, Dios kiyey'ita.

²¹ Iga inón nokta mitztapejpenkej Dios; iga Cristo no kinknochiwaj iga totechko, inón iga matikchiwakan ken yéj kichij.

²² Cristo ayí' kichij yej ayekti iwán ayí' takajkayaj.

²³ Kuá' kuajkuantas yej ajayekti kijliayaj, Cristo ayá' tatenkuepiliaya iwán kuá' kimagakej, yéj ayá' momakuepa' sino que kisentaliaya iyalmaj pan Dios yej taye'juzgarowa.

²⁴ Cristo migui' ipan cruz iga totechko, iga inán tejemej matikajtewakan iga tikchijtokej yej ayekti, iwán welja matiye'nemikan. Cristo kimagakej este pox eskisa', iga amejemen xi-achitiakan.

²⁵ Porque ikya amejemen ken tikita anborregojmej yej pojpolijtinemiáj, e' inán ayo' ampojpolijtinemij iga ankitókaja Cristo yej nochipa mitzcuidarowaj.

3

Ken makichiwakan yej namiktitokej

¹ Ijkonsan no amejemen siwatkej yej anwewejyojkej, xikchiwakan ken kijtowa amowéj, ijkón sejsé de yejemej yej ayá' kicredowaj itájtól Jesucristo, wel no makicredokan, malej iga ayá' ankipowiliáj,

² iga yejemej kitaskej iga anye'nemij iwán antarrespetarowaj.

³ Iga anmomonsajtiliáj, ayá' ono' iga kén anmotzijtzikuiáj iga mapoxye'nesi amotzónkal, o iga xiktalikán yej de oro, o iga xiknentikan amotzótzol yej pox patiyoj.

⁴ Majwa' anyoltzopelikmej, iga ijkempa mōnsajtilis nikeman atamis, iwán ompa nesi iga amejemen ante-ijiknimej iwán ankichiwaj iga xonokan tamelá, inonwa' kipoxye'ita Dios.

⁵ Ijkón yoltzopelikmej siwatkej yej ikyapamej yej ye'nemiáj. Yejemej moconfiarowayaj ipan Dios iwán kicredowayaj iwewejmej.

⁶ Ijkón kichij Sara, yéj kicredoj iwéj yej itoká' Abraham. Kuá' Sara tajtowaya wan iwéj, kijliaya "noteko". Iwán amejemen anmochiwaskew ken kuá' ipilowan Sara, siga ankichiwaj yej yekti iwán ayá' ankimajmawiliáj nité.

⁷ Amejemen tajtaga' yej annamiktitokej, xikye'itakan sejsé amosiwa'. Yejemej kajasi iga xik-respetarokan porque siwatkej ayá' máj tajyowiáj que tajtaga'; yejemej no mosalvaroskej kensan amejemej iga Dios mitzikneliáj. Ijkón xikchiwakan iga nité amo mamitzzakuilikan kuá' antajtowaj wan Dios.

Yej kinknochiwaj iga kichiwaj yej yekti

⁸ Inín nimitzijliáj, xonokan ken kuá' sesan amoalmajmej, xita-iknelikan iwán ximosepanchokilikan. Xite-ijikniwan iwán amo ximoweyimatikan.

⁹ Siga agaj mitzchiwiliáj tejté yej ayekti, amo no xikchiwilikan ijkón. Siga agaj mitzijliáj kuajkuantas yej ajayekti, amo xiktenkuepilikan. Majwa' xiktajtanilikan Dios iga makipalewikan yejemej, porque Dios mitztapejpenkej iga mamitzye'chiwakan.

¹⁰ Iga ijkín kijtowa itájtól Dios:

Yej kineki maye'ono iwán mapakto,
amo makijijto yej ayekti
niga matakajkayawa.

¹¹ Amo makichiwa yej ayekti, makichiwa yej yekti.

Makichiwa iga nochipa maono tamelá wan nochi toknimej.

¹² Iga Dios kipalewiá yej ye'nemij,
iwán kitajtolkui kuá' oradowaj,

e' ayá' kiye'ita yej kichiwaj yej ayekti.

¹³ ¿A' wel mitzchwiliskej yej ayekti siga amejemen nochipa ankichiwaj yej yekti?

¹⁴ Siga agaj mitzchwilíaj tejté iga ankichijtokej yej yekti, amejemen xipakikan. Amo xikmajmawilikan ni agaj, niga ximajmatokan.

¹⁵ Majwa' ipan amoalmaj xikweyimatilikan Cristo iga yéj amoTeko. Nochipa xikmatitókanya te ankijliskej nochi yej mitztajtani de inón yej amejemen ankichixtokej iga anmoconfiarowaj ipan toTeko.

¹⁶ E' kuá' antajtowaj, amo ximoweyimatikan iwán xitarrespetarokan. Yej amoalmaj mitzijliáj iga yekti, inón xikchiwakan, iga yej mitzmaliáj iga ankicredojskej Cristo, mamopinajtikan iga san tajtajtojkej.

¹⁷ Máj yekti, siga Dios kineki, mamitziknochiwakan iga ankichiwaj yej yekti, que iga mamitziknochiwakan iga ankichiwaj yej ayekti.

¹⁸ Porque Cristo no kinkochijkej kuá' kimiktijkej iga yej ayekti tikchijkej. Mi' sesan yej iga totechko iwán ay' kajasi sej iga mamiki iga tejemej. Yéj ayá' kichij yej ayekti; e' migui' iga yej kichiwaj yej ayekti wel maonokan itenoj Dios. Migui' icuerpoj iwán iyEspíritoj Dios ki-ojpa-ixitij.

¹⁹ Iwán iyEspíritoj Cristo yajki kitatapowito inomej espiritojmej yej presojskej.

²⁰ Inomej yej pox ikya ayá' kicredojskej yej kijtoj Noé, kuá' Dios kijyowilijtoya iga kichixtoya iga mamoyolpatakan inomej miej Noé nemi kichiwaj yej weyi ákal. Ocho toknimej momanawijkej ipan weyi ákal, inomej ayá' amikikej.

²¹ Inón a'ti kijtojneki yej ken iga mobautizarolo* inán, yej iga timosalvarojkej. Iga se mobautizarowa, ayéj iga maewi ikajlo', sino que iga se makitajtanili Dios iga makiperdonaro yej kichywa yej ayekti. Iwán timosalvarowaj iga Jesucristo ojpa-isa' kan miktoya.

²² Yéj yajki ipan cielo iwán ewato' iladoj iye'ma† Dios iwán yéj kimandarowa angelejmej iwán nochi yej mandarowaj iwán kipiáj poder.

4

Matikchiwakan ken Dios kineki

¹ Ijkón ken Cristo kinkochijkej, ijkón no amejemen xiksentalikan amoalmajmej iga mamitziknochiwacan. Yej kijyowia iga kinkochiwaj ken Cristo, kíkajteja iga kichywa yej ayekti.

² Ijkón kitekichijos nochipa ken kineki Dios, ayá' kichijos ken kiyoltilana yej ayekti.

³ Ikya no amejemen ankichijtoyaj ken kichiwaj yej ayá' kixmatij Dios, amejemen anmotejayaj wan yej ayá' iwán annamiktitokej, ankichijtoyaj yej mitzyoltilanayaj yej ayekti, antawanayaj, nochipa ansentawanayaj kan pox antajtakujaj iga an-ilwichiwajaj, iwán ankiweyimatiliayaj idolojmej. Iwán Dios kijiya nochi idolojmej.

⁴ E' inán yejemej ay' kjasij te iga ay'ya ankichiwaj ken yejemej kichiwaj, iwán mitzpopowaja.

⁵ Yejemen se dia yawij asitij itenoj Dios yej kijuzgarowa yej isatokej iwán yej miktokej, iwán yejemen kijtoskej nochi yej kichijkej.

⁶ Porque yej inán miktókeja no ikayay kipowilijkej ye'noticiaj iga iyespíritojmej wel isatoskej nochipa wan Dios. Iga Dios kijoja iga nochi gente miki.

⁷ Ay'ya ke' poliwi iga yawiya tamiti nochi. Inón iga amejemen xiktapejpenakan iga xikchiwakan yej yekti iwán nochipa xitajtokan wan Dios.

⁸ E' yej máj yekti, amejemen ximopoxchokilikan porque iga anmopoxchokiliáj wel anmoelkawiliáj siga agaj mitzchwilíaj yej ayekti.

* **3:21 3:21** Xikita glosario "Bautizar". † **3:22 3:22** Yej ewato' iladoj iye'ma se rey, no mandarowa. Ijkón Jesús senmandarowa wan iTaj.

⁹ Xitaomemawikan kuá' mitzpaxalowiliáj yej akipiáj kan kawij, amo te xikijtokan.

¹⁰ E' ijkón ken Dios sejsé mitzmakakej yej wel ankichiwaj, inón xikuikan iga xikpalewikan sekin.

¹¹ Siga agaj wel ye'tajtowa, makipowa itájtól Dios. Siga agaj wel kipalewiá se' toknín, makichíwa iga itájpál yej Dios kimaka. Nochi yej ankichiwaj, xikchíwakan iga mamoweyimatílti Dios ipan itoká' Jesucristo, porque yéj iga iweyi poder nochipa mandarowa. Ijkónyawa'.

Kiknochiwaj iga kitokaj Cristo

¹² Nokniwan yej nimitzpozchokiliáj, amo ximomajtikan kuá' ankisufrirowaj iga kuajkuantas mitzchíwiliáj iga anmoconfiarowaj ipan Cristo, inón ankimatitókeja.

¹³ Majwa' xipakikan kuá' mitziknochiwaj kensan Cristo nõ kiknochiijkej, iga nõ xipakikan kuá' wí' iwán iweyi poder.

¹⁴ Xipakikan kuá' mitzijliáj kuajkuantas iga ankitokaj Cristo, iga iyEspíritoj Dios yej nochi kimandarowa, ono' wan amejemen. Yejemej kimálijliáj Dios, e' amejemen ankiweyimatíltiáj.

¹⁵ Siga agaj de amejemen kiknochiwaj, ayejpa iga antamiktijkej, niga antachtekkej, niga ankichijkej yej ayekti o niga anyokayawij antajtotij kan ayá' kajasi xitajtokan.

¹⁶ E' siga mitziknochiwaj iga ankitokaj Cristo, amo xipinawakan, majwa' xikweyimatíltikan Dios iga inón mitzchíwiliáj.

¹⁷ Ási'ya hora iga Dios yawi tajuzgaroti, e' pewa ipan ipilowan Dios. Siga pewa ipan tejemej, ¿kan kimakatij in inomej yej ayá' kichiwaj ken kijtowa itájtól Dios?

¹⁸ Siga yej ye'nemi ayéj fácil iga mosalvarowa, ¿kan kimakati yej kichijto' yej ayekti?

¹⁹ Inón iga yej kisufrirowaj iga ijkón kineki Dios, máj makichíwakan yej yekti iwán makisentalikan iyalmajmej ipan Dios yej techij, pues Dios nochipa kichíwa yej kijtowa.

5

Pedro kinonotza yej kitokaj toTeko

¹ Achi manimitznonotzakán amejemen ancianojmej* yej ankidirigirrowaj tokniwan yej kitokaj Cristo. Nej nõ ni-ancianoj kensan amejemen, iwán nej nikita' ken kiknochiijkej Cristo. Nej nõ nisen-onos wan toTeko kuá' kinextij iweyipoder.

² Xikitakan tokniwan yej Dios mitzmakakej iga xicuidarokan. Xicuidarokan ken se yej kicuidarowa yolkamej. Xikyolmakakan iga xikchíwakan ken Dios kineki, iwán amo xikteki'chíwakan. Ayéj iga tomín mamitzyołtilanakan.

³ Amo xiktekimakakan ken kuá' amotatki tokniwan yej ankcuidarowaj, majwa' mamixkujitikan ipan amejemen iga anye'nemij.

⁴ Ijkón kuá' nesiki Jesucristo yej kimandarowa nochi pastormej, amejemen mitzmakaskej amocoronaj† yej este monsjati' yej ayí' tamis.

⁵ Ijkonsan nõ amejemen chokomej, xikchíwakan ken mitzijliáj ancianojmej. Ximoalimpamatikan iga wel ximosepancredokan iga ijkín kijtowa itájtól Dios:

Dios ayá' kiyé'ita yej moweyimati,

e' kipalewiá yej moalimpamati.‡

⁶ Ximoalimpamatikan iyixtaj Dios yej kipiá poder, iga yéj wel mamitzweyimatikan kuá' nokta kinekis.

⁷ Xikijlikan Dios nochi yej amejemen mitzyolmiktijtokej, iga yéj kineki mamitzpalewikan.

* 5:1 5:1 Xikita glosario "Anciano". † 5:4 5:4 Xikita glosario "Corona". ‡ 5:5 5:5 Pr 3:34

⁸ Xitajlantokan, amo ken kuá' xikochtokan; iga Tzitzimi' mitzijiya*j* iwán yéj ken tikita tekuani yej tzajztitinemi iga kite*m*owa yej yawi kikuati.

⁹ Ximoconfiarojtokan ipan toTéko iga wel xiktanilikan Tzitzimi'. Ankimatij iga ijkonsan no tokniwan yej onokej noyan ipan tajli, no nemi kinkochiwaj.

¹⁰ E' kuá' achá mitziknochijkej, Dios kichiw*as* iga anye'onoskej, iwán iga amejemen ayí' xikajte*w*akan iga anmoconfiarowaj ipan yéj; mitzpalewiskej iga amo xikajte*w*akan iyojwi. Dios no mitzpalewiskej iga xikmela'matitokan yej ankicredowaj. Dios tepoxchokiliá iwán tenotza' iga matisen-onokan wan Jesucristo kan nochipa mandarojto'.

¹¹ Yéj nochipa makipiá poder. Ijkónyawa'.

Monawatiá

¹² Toknin Silvano, yej akikajte*w*a iyojwi toTéko, nepalewij iga nimitzijkuilowilijkej inin ama' iga nimitznontzaj iwán iga xikmatikan iga nochi yej mitzpasarojkej mitznex*t*iliáj iga Dios mitzpoxchokiliáj. Iwán inin amo xikelkawakan.

¹³ Tokniwan yej Dios no kitapejpen kensan amejemej yej onokej Babilonia, mitztitaniliáj saludos. Marcos yej nikita ken nopiltzin no mitztitaniliáj saludos.

¹⁴ Ximosaludarokan se' iwán se' iwán ximopipitzokan iga anmochokiliáj iga amejemen ipilowan Dios.

Xonokan tamelá, amejemen yej ansetitokej wan Jesucristo. Ijkónyawa'.

Ómeya ama' yej kijuiloj San Pedro

Pedro kijuilowiliá yej kitokaj Cristo

¹ Nej niPedro iyapóstol* Jesucristo, ken tikijtowaj nej se yej yéj kititan. Nimitzi-juilowiliáj inín ama' amejemen yej poxsan anmoconfiarowaj ipan toTeko kensan nejemej, iga toDios Jesucristo yej tesalvarowa nochipa kichíwa yej yékti.

² Poxsan xiye'onokan iwán tamelá xonokan iga ankixmatij Dios iwán Jesucristo yej toTeko.

Dios tenotza iga matiye'nemikan

³ Iga ipoder Dios temá' nochi yej tiknekij iga wel matonokan ken yéj kiye'ita. Yéj kichij iga matikixmatikan Jesucristo yej tenotza' iga iweyi poder iwán nochi yej yéj kiye'chij.

⁴ Yéj iga inón iweyi poder temá' yej poxsan valerowa yej teprometerowilij, iga inón amejemen wel xonokan ken yéj ono' iwán xikajtewakanya iga ankichiwaj yej ayékti yej mitzyoltılanaj iwán tapojpolowa, ken kitekichiwaskenij yej akixmatij Dios.

⁵ Iga anmoconfiarowaja ipan Dios, inán xiktemokan iga xiye'nemikan, xikmatikan katiapa yej yékti,

⁶ iwán amomatikasan ximoyoltakuawilikan iga amo xikchiwakan yej ayékti, iwán ayá' nimanin xikuesiwikan, iwán nochipa xiktemokan Dios,

⁷ iwán pox xite-ijknimej wan yej no kitokaj Cristo, iwán poxsan xikchokilikan nochi toknimej.

⁸ Siga amejemen nochi inín ankichijtokej, ayá' san ampetz-onoskej, ijkón ayéj baldejsan ankixmatikej toTeko Jesucristo.

⁹ E' yej ayá' kichíwa ijkín, inón ken tikita pacha o yej ayá' wejka tachá, kélkaja iga Dios kiperdonaroja yej ikya kichij yej ayékti.

¹⁰ Inón iga nokniwan, nochipa xikchijtokan inimej yej nimitzijlijkej iga manesi iga Dios mitznotzkej iwán mitztapejpenkej. Siga ijkón ankichijtoskej, ayí' anmopopoloskej.

¹¹ Ijkón toTeko Cristo Jesús yej tesalvarowa mitzijliskej iga xiye'asikan kan yéj nochipa mandarowa.

Itájtol toTeko yej melá' nokta

¹² Inón iga nochipa nimitzejlantijoskej nochi inimej yej nimitzijlijkej, malej iga ankimátija iwán malej iga ankicredojskej itájtol Dios yej mitznextilijkej.

¹³ Miejs nej nóngo', kajasi iga manimitztekinoqozakan ijkín.

¹⁴ ToTeko Jesucristo nematiltij iga ay'ya ke' poliwi iga nia nimikiti.

¹⁵ E' nemi nikchíwa nochi yej wel iga kuá' nimi'ya amo xikelkawakan inín yej nimitzijlijkej.

¹⁶ Yej nimitznextilijkej de ipoder toTeko Jesucristo iwán iga yéj yawi witzeti sej, ayéj namoltatapowalis yej san niktENCHIJKEJ, pues nejemej niknojma-itakej iweyipoder toTeko.

¹⁷ Nikitakej kuá' Dios yej toTaj kiweyimatiltij iwán moká' inín mōnsajtájtol, kijtoj: "Ininwa' nokta in noPiltzin yej nikpoxchokiliá, yej niktapejpen."

¹⁸ Nejemej nokta nikakikej in inón yej tajtoj ipan cielo kuá' nonoyaj iwán toTeko ipan inón tepe' yej kitapejpen Dios.

* 1:1 1:1 Xikita glosario "Apóstol".

¹⁹ Wel nokta timoconfiarowaj ipan yej kijtojkej profetajmej† iwán pox yekti iga amejemen inón xiktajtólkuikan. Inón tájtól ankitaj ken se cándil yej tawía kan takomichkan, este que matanesi, ken kuá' Cristo tawía ipan amoalmajmej, ijkón ken sítalin yej kijliáj lucero de la mañana tawía kuá' tanestíwi'ya.

²⁰ E' xikmatikan inín: ayagaj wel iséltisan kijtowa te kijtojneki se profecía yej ijkulijto' ipan itájtól Dios.

²¹ Profetajmej ayí' kiyoka-ijtojkej tejté yej yejémejpa kinekij; yejemej kijtowayaj yej Diospa kijliayaj iga makijtokan, san ken kijliayaj el Espíritu Santo.

2

Yej takajkayawaj kuá' tamachtiáj

¹ Onoya nō ipan iyáltepemej israelitajmej yej ayompa tamachtiayaj, yej ayéj mela'profetajmej; ijkonsan nō onoskej sekin de amejémempa yej mitzkajkayawáskejpa iga mitzmachtiáj. Yejemej yawij mitzmachtitij, malej iga tatzatzañan mitzmachtiskej tajtolmej yej tapojpolowa, iwán kijtoskej iga Cristo ay'ya yej iTekomej yejemej, malej iga Cristo inomej kikowa' iga iyesyō. Inómejwa' imatikámejsan motemowiliáj iga nimanín mapoliwikān.

² Iwán mia' kitokaskej ken yejemej poxsan ayompa nemij, iwán itechko yejemej ay'ya ye'tajtoloj de iyojwi toTēko yej melá' nokta.

³ Iga kipoxpiasnekij tomīn, yawij mitzkajkayawatij iga namoltájtól kansan mamitzkixtilikan tomīn, e' ikyay Dios kijtoj iga yawi kicastigaroti, iwán yejemej awel cholowaj.

⁴ Dios ayá' kiperdonarōj angelejmej* yej kichijkej yej ayekti, sino que kipatanaltijkej pan texapowéj kan takomichkan iwán kijilpij iga cadena, ompa onoskej este kuá' Dios yawi kijuzgaroti nochi.

⁵ Dios nō ayá' kiperdonarōj ikyapamej yej kichijkej yej ayekti kuá' onoya Noé, sino que kitān tiawá' yej poxsan recio ipan inomej gente yej kichijkej yej ayekti, iwán kisalvarōj Noé yej kipowa' itájtól Dios iga maye'nemilo. Iwán nō kisalvarōj se' siete toknimej.

⁶ Dios nō kitatij altepemej yej itōka' Sodoma iwán Gomorra, kawī' néxtisan iga ompa mamixkuñtilo iga yej ayá' ye'nemij, ijkón yawij kichiwilitij.

⁷ E' Dios kimānawij Lot yej ye'nemi', yéj moyolmiktiaya ken iga kichiwayaj inomej gente yej ayá' ye'nemij.

⁸ Lot yej ye'nemi, chantitoya ipan altepe' kan chantitoyaj inomej yej ayá' ye'nemij, iwán poxsan moyolmiktiaya iga nochipa kitztoya iwán kikakiá yej inomej kichijtoyaj yej ayekti.

⁹ Inín tenextiliá iga toTēko wel kimānawiá yej moconfiarowa ipan kuá' nemi panowaj ipan prueba, iwán iga kēman toTēko yawi kicastigarotij yej kichijtokej yej ayekti kuá' yéj yawi kijuzgaroti nochi.

¹⁰ ToTēko máj yawi kicastigaroti yejsan keejlantokej iwán kichijtokej yej ayekti iwán ayá' kimajmawiliáj ken yéj tatekimaka. Inomej yej ayompa tamachtiáj ayá' majmawij iga kuajkuantas kijliáj yej mandarowaj ipan cielo.

¹¹ Angelejmej malej iga máj kipiáj poder iwán máj mandarowaj, ayá' mixewiáj iga iyixtaj toTēko kimālijliáj inomej yej mandarowaj ipan cielo.

¹² Inomej yej ayompa tamachtiáj ken tikita animālmej iga ayá' tajlamikij. Yejemej walkej nokta iga yawij kikitzkitij iwán yawij kimiktitij. E' yejemej kimālijliáj tejté yej ayá' kentenderowaj; e' yejemej yawij mikitij ken tikita animālmej.

† 1:19 1:19 Xikita glosario "Profeta". * 2:4 2:4 Xikita glosario "Ángel".

¹³ Dios kinknochiwas in inomej kensan yejemej ta-iknochiykej. Yejemej pakij iga iyixtaj la gente kichiwaj yej ayekti ken iyalmajmej kinekij. Kua' anmonechkowaj iga an-ilwichiwaj iga ankejlamikij toTeko Jesús, inimej yej ayompa tamachtiáj nõ asij wã sentakuaj wã amejemen, e' pinawalo iga mo-ita ken kichiwaj. Yejemej ken tikita tejté yej takakalojto' ipan ye'tzótzol.

¹⁴ Yejemej kua' kitaj se siwa' magui' mamasíkanya iwã. Iwã ayá' siawij iga kichijtokej yej ayekti. Kikajkawawaj yej aya momela'confiarowaj ipan toTeko. Yejemej nochipa kejlamikij iga majo' mamotapialikan. Iwã inomej óno'ya iga Dios yawi kicastigaroti.

¹⁵ Yejemej pojpoliwíkeja iga ay'ya kichiwaj ken kijtowa itájtol Dios. Yejemej kichiwaj ken kichij profeta Balaam yej ipiltzin Beor. Balaam poxsan kine' tomjn yej ayompa motaniá.

¹⁶ Iwã se burra tajtoj ken tikita gente, kinonotza' Balaam iwã kijlij iga ayompa nemi kichíwa, wã Balaam ay'ya kichij ken kinekiá.

¹⁷ Inomej yej ayompa tamachtiáj ken tikita wa'pozoymej, iwã ken tikita mixti yej kiwiga ejeka'; yejemej onokeja iga yatij kan pox takomichkan iwã ompa nochipa onoskej.

¹⁸ Kua' tamachtiáj kijtowaj tzojtzopeli'tájtol, e' inomej tájtol ayagaj kipalewiá. Iga tamachtiáj iga se wel kichíwa yej ayekti ken kiyoltilana, kikajkawawaj sekin yej kikajtéjkejo' iga kichiwaj yej ayekti.

¹⁹ Kijtowaj iga se wel kichíwa ken kineki iyalmaj iga ay' agaj kitekimaka, e' yejemen awel kikajtewaj iga kichijtokej yej ayekti. Siga agaj awel kikajtewa iga kitekichijto' yej ayekti, inón ono' ken esclavo.

²⁰ Yej kixmatikeja toTeko Jesucristo yej tesalvarowa iwã kimela'kajtéjkeja iga kichiwaj yej ajayekti, e' sejo' kichiwaj, inón mochiwaj majya sej que iga achto onoyaj.

²¹ Máj yekti katka yejemej amo makixmatikan iyojwi toTeko que iga makixmatikan iwã makikajtewakan sej iga kichiwaj ken iga itájtol tatekimaka.

²² E' ipan yejemej mocumpliroy ken mojtowa: "Pelo kikua sej yej kisota', iwã siwakoyame' yej máltijo', sej momimimilowa ipan soki'."

3

Kua' wí' sej toTeko

¹ Noknimej yej nimitzpoxchokiliáj, iga inín ómeya ama' yej nimitziykuilowiliáj. Ipan iyomexti ama' nikne' manimitznonotzakã iga xikejlamikikan iga xikchiwakan yej yekti.

² Xikejlamikikan yej kijtojkej profetajmej yej Dios kitapejpen, iwã ken tatekimá' toTeko yej tesalvarowa, yej apostolejmej mitznextilijkej.

³ Xikejlamikikan inín: kua' ay' wejka iga wí' sej toTeko, onoti sekin yej kajawilmatiskej yej kijtoj Dios iwã kichíwaskej yej ayekti san ken kineki iyalmajmej.

⁴ Tatajtaniskej: "¿Te iga áyasan wí' Cristo ken iga kijtoj? Mikikeja totajwã iwã nochi ijkõsan ono' desde iga mochiw inín tajli."

⁵ Yejemej akikakisnekij iga este íkyaya Dios iga san itájtol kichij cielo iwã tajli. Iga san tatekimá' kisa' tajli ipan a'ti iwã nochi ono' iga a'ti.

⁶ Iwã iga a'ti ikya poliwiło'.

⁷ E' cielo iwã tajli yej inã ono', nõ yawij poliwitij. Onokej iga yawij tatatij kua' Dios yawi tajuzgaroti. Íkua' yawij nõ kipolotij inomej yej ayá' kitajtolkuij toTeko.

⁸ E' amejemen nokniwã yej nimitzpoxchokiliáj, amo xikelkawakan iga toTeko se día kita ken mil años iwã mil años kita ken se día.

⁹ ToTeko ayá' wejkaŵas iga kichiwás yej kijtoj, ken sekin kijtowaj iga pox wéjkaja; e' yéj techixtogo' iga ayá' kineki mapoliwi ni agaj, sino que yéj kineki iga nochi mamoyolpatakan.

¹⁰ E' kuá' yawi wítzeti toTeko ayagaj kimatitos, ken tikita kuá' asi yej tachteki tayowakan; íkuá' ipan cielo poxsan tatikuinis iwán nochi yej onokej ajko yawij poliwitij iga yawij tatatij. Ijkonsan no tajli iwán yej ípan onokej, nochi yawi tatatij.

¹¹ Puej siga inimej nochi yawij poliwitij, inón iga amejemen poxsan xiye'nemikan iwán xiktokakan toTeko!

¹² Xikchixtokan iga maásiya inón día kuá' Dios yawi tajuzgaroti iwán xikchiwakan yej yekti iga máj nimanín maasi. Íkuá' cielo wewelonis iga tatas iwán nochi yej onokej ajko yawij poliwitij iga yawij tatatij.

¹³ E' tejemej tikchixtokej kensan Dios kijtoj iga yawi temakati se'ya cielo iwán se'ya tajli kan nochi kichiwaj yej yekti.

¹⁴ Inón iga nokniwan yej nimitzpoxchokiliáj, miej inón ankichixtokej, xikitakan iga ayo' xikchixtokan yej ayekti iga amo mamitzkuesowilikan Dios, majwa' xonokan tamelá íwan.

¹⁵ Xikmatikan, toTeko techixto'san iga kineki matimosalvarokan. Ijkinsan no mitzikuilowilijkej toknin Pablo yej tikpoxchokiliáj, ijkón kensan Dios kinextilij.

¹⁶ Ipan nochi ama' yej Pablo mitzikuilowilijkej, ijkinsan mitznontzkej malej iga kakanaj atikojasij te kijtojneki. Iwán sekin yej ayá' ki-entenderowaj iwán ayá' poxsan moconfiarowaj ipan Cristo, ay' ompa kijtowaj ken tamachtía Pablo. Ijkonsan no kakanaj kan ikuilijto' itájtol Dios yejemej ayompa tamachtía, iwán inomej imatikámejsan nemi motemowiliáj iga yawij poliwitij.

¹⁷ Nokniwan yej nimitzpoxchokiliáj, ankimátija nochi inín yej nimitzijlijkej, inón iga xikitakan ken iga annemij iga amo mamitzkajkawakan yej ayompa tamachtía iga wel mitzkixtiáj ipan ye'ojti iwán wel mitzpojpolowaj.

¹⁸ E' amejemen majwa' xikixmatikan toTeko Jesucristo yej tesalvarowa iwán xikmatikan iga techokiliá. ¡Yéjsan mamoweyimatilti, inán iwán nochipa! Ijkónyawa'.

Áchtopa ama' yej kijkuiloj San Juan

Tájtol yej kichíwa iga nochipa matonokan wan Dios

¹ Nejemej nimitzikuilowiliáj de inón yej onoyay este kuá' pewa' inochi, iwán yej nikakikej iwán ken iga niknojma-itakej iga noyixmej. Iwán nikchijchimikej iga nomamej. Nemi nimitztatapowiáj de inón Tájtol yej kichíwa iga wel matisatokan.*

² Inonwa' Tájtol Jesucristo yej kichíwa iga wel matisatokan, monextij. Iwán nejemen nikitakej iwán noyan nikpowakej; iwán nimitzpowiliáj nõ amejemen de inín yej kichíwa iga nochipa matonokan wan Dios. Inín Tájtol onoya iwán toTaj iwán yéj ne-ixnextilijkej.

³ Nimitzpowiliáj kensan nikitakej iwán kensan nikakikej, iga wel masetitokan kensan nejemen nisetitokej iwán Dios yej toTaj iwán Jesucristo yej iPiltzin Dios.

⁴ Nejemej nimitzikuilowiliáj inín iga pox matiyolpaktokan.

Dios tepardonawiliá iga tikchijkej yej ayekti

⁵ Ininwa' in ye'noticiaj yej Jesucristo nenextilijkej yej nejemej nimitzpowiliáj amejemen: Dios ayí' kichíwa yej ayekti, iga yéjwa' nokta tawilyo', kan yéj ono' ayá' takomichkan.

⁶ Siga tikj towaj iga tisetitokej iwán, iwán tikchíwajo' yej ayekti iga tonókejo' ken kan takomichkan, titakajkawaj iga atikchíwaj ken itájtol Dios tanextiliá.

⁷ E' siga tinemij kan tawilpan, ijkón ken Dios ono' kan tawilpan, ijkón tisetitokej iwán nochi yej kicredowaj Cristo; iwán iyesyos Jesucristo yej iPiltzin Dios tepajpakiliá nochi yej tikchíwaj yej ayekti.

⁸ Siga tikj towaj iga ayá' tikchijkej yej ayekti, toganájmejsan timokajkawaj, iwán ayá' tikj towaj yej melá' nokta.

⁹ E' siga timoténxitomaj iga tikchijkej yej ayekti, Dios nochipa kichíwa ken kijtowa iwán yejsan kajasi iga teelkawiliá iga tikchijkej yej ayekti, iwán wel teewiltiliá yej ayompa tikchijkej.

¹⁰ Siga tikj towaj iga ayá' tikchijkej yej ayekti, nemi tikj towaj iga Dios takajkawawa, iwán ijkón nesi iga ayá' nemi tiktajtolkuij Dios.

2

Cristo yej tetajtowiliá

¹ Amejemen yej nimitzitaj ken nopilowan, nimitzikuilowiliáj inín iga amo xikchíwakan yej ayekti. E' siga agaj kichíja' yej ayekti, tikpiáj se yej tetajtowiliá iyixtaj toTaj, inonwa' Jesucristo. Yéj ayí' kichíwa yej ayekti.

² Jesucristo motemá' iga mi' iga tejemej iga mateperdonawili yej tikchijkej yej ayekti, ayejsan iga tejemej, nõ iga inochi gente yej ono' ipan inín tajli.

³ Siga tikchíwaj ken Dios tatekimaka, ijkón tikmatij iga tikixmátija Dios.

⁴ E' siga agaj kijtowa: “Nej nikixmati Dios”, iwán ayá' kichíwa ken yéj tatekimaka, inonwa' takajkawawa, ayompa tajlamiki.

⁵ E' kuá' tikchíwaj ken Dios tatekimaka, ompa monextiá iga tikchokiliáj nokta in Dios; iwán ijkón tikmatij iga tisetitokej iwán yéj.

⁶ Yej kijtowa iga setito' iwán Dios, manemi ken nemiá Jesucristo.

* 1:1 1:1 “Matisatokan” o matonokan nochipa wan Dios.

Se'pay tetekimaka Dios

⁷ Nokniwan, inin yej nimitzijkuilowiliáj iga xikchiwakan, ayéj se'pay yej tetekimaka Dios: inonsan yej amejemen ikyay mitztekimakej iga xikchiwakan. Inin yej ikyay mitztekimakej, amejemen ankikakíkeja.

⁸ E' malej ijkón, nimitzijkuilowiliáj se'pay iga nimitztekimakaj, wel tikijtowaj iga inin aya i' mokaki, iwán ankimatij iga ijkón nokta tamachtij Cristo iwán monextiá nō pan amejemen. Iga nōyanya nemi momati inin tájtōl, ken kuá' némiya tawíá nōyan iwán takomitilyo' nemi pojpoliwi.

⁹ Siga agaj kijtowa iga ono' ipan tawilyo', iwán kijiya iyiknin, inon ónogo' kan takomichkan.

¹⁰ Yej kichokiliá iyiknin, inon ono' pan tawilyo', iwán akichiwaltíá iga se' makichiwa yej ayekti.

¹¹ E' yej kijiya iyiknin inon ono' kan takomichkan iwán nemi kan takomichkan iwán ayá' kimati kan yawi, iga takomitilyo' ken kixtzakto'.

¹² Nopilowan, nimitzijkuilowiliáj iga Dios mitzperdonarowilíkeja nochi yej ankichijkej yej ayekti, iga Cristo mi' iga amejemen.

¹³ Tetajwan, nimitzijkuilowiliáj amejemen porque ankixmátija Cristo yej onóyaya este kuá' aya onoya nité. Chokomej iwán takomej nimitzijkuilowiliáj amejemen iga ankitanilijkej Tzitzimi'.

Nimitzijkuilowiliáj amejemen yej nimitzitat ken nopilowantzitzin iga ankixmatikej toTaj.

¹⁴ Tetajwan, mitzijkuilowilijkej amejemen porque ankixmatij Cristo yej onóyaya kuá' aya onoya nité. Nimitzijkuilowilijkej amejemen chokomej iwán takomej iga ankijyowiliáj iga annemij ipan iyojwi toTeko, iwán ipan amoalmajmej ancredojtokej itájtōl Dios, iwán ankitanilijkej Tzitzimi'.

¹⁵ Amo xikyolmakakan iga xikchiwakan ken kichiwaj yej akixmatij Dios, niga mamitzyoltilanakan yej ono' ipan inin tajli. Siga tej tikyolmakato' iga tikchiwa yej ayekti yej ono' ipan inin tajli, awel tikchokiliá toTaj.

¹⁶ Iga nochi yej ayekti yej tenextiliá yej kichiwaj yej akixmatij Dios, yej mochiwa ipan inin tajli: ken yej teyoltilana yej ayekti, yej tikitaj wan tikpiasnekij, iwán iga timoweyimatij iga nochi yej tikpiáj. Nochi inin ayá' tenextiliá toTaj Dios.

¹⁷ E' inin tajli iwán nochi yej ono' yej ajayekti yej teyoltilana, yawisan tamiti. E' yej kichijto' ken kineki Dios yawi onoti nochipa.

Wí'ya taga' yej kijiya Cristo

¹⁸ Nopilowan, ay'ya ke' poliwi kuá' toTeko wí' tajuzgaroki. Amejemen ankikakikej iga wí' yej kijiya Cristo, iwán inán nesikoj mia' yej kijiyaj Cristo. Inon iga tikmatij iga ay'ya ke' poliwi iga wí' toTeko.

¹⁹ Inimej yej kijiyaj Cristo, de tejémempasan katka yej tiktokaj Cristo, e' kiskej iga ayéj katka de tejémempa. Porque siga de tejémejpa katka kawíáj iwán tejemej, e' ijkón mochij iga manesi iga ayéj nochi de tejemej.

²⁰ Cristo mitzmakej el Espíritu Santo, iwán amonochin amejemen ankixmátija itájtōl Dios.

²¹ Nimitzijkuilowiliáj ayéj iga ayá' ankixmatij itájtōl Dios yej melá' nokta, sino que iga ankixmatij, iwán amejemen ankimatij iga ni agaj awel takajkawawa yej kitoka itájtōl Dios yej melá' nokta.

²² ¿A'yéj in yej takajkawawa? Inon yej kijtowa iga Jesús ayéj nokta Cristo, inonwa' in yej kijiya Cristo iga ono' icontraj ken kijtowa toTaj iwán tepiltzin.

²³ Yej ayá' kijtowa iga Jesús iPiltzin Dios, ayá' sennemi wan toTaj. E' yej kijtowa iga Jesús iPiltzin Dios, inon sennemi wan toTaj.

²⁴ Inón iga amejemen xikchijtokan kensan yey ikyay mitznextilijkej ye'noticiaj, iwán siga ankichijoskej ken kijtowa ye'noticiaj yey ikyay ankikakikej, ansetitoskej wan tePiltzin iwán toTaj.

²⁵ Ininya in yey te-ijlij Cristo: Iga nochipa tonoskej wan yéj.

²⁶ Inín nimitzijkuilowilijkej iga amo xiktajtolkuikan inomej yey takajkawawaj.

²⁷ E' amejemen ankipiáj el Espíritu Santo yey Jesucristo mitzmakakej, iwán ay' ankinekij iga se' mamitzmachtikan, porque el Espíritu mitznextiliáj nochi iwán yey yéj mitznextiliáj ijkonya nokta. Xisetitokan iwán Cristo ijkón ken el Espíritu mitznextilijkej.

²⁸ Inán nopilowan, xisetitokan iwán Cristo iga ijkón ayá' timajmawiskej kua' yéj nesiki, ayá' timopinajtiskej kua' wí'.

²⁹ Iga amejemej ankimatij iga Jesucristo nochipa kichíwa yey yékti, iwán xikmatikan iga nochi yey kichíwaj yey yékti inomej sí, ipilowan Dios.

3

Ipilowan Dios

¹ Xikitakan ken iga tepoxchokiliá Dios yey toTaj, iga te-ijliá iga tejemej ipilowan yéj, melá' iga ijkón. Inón iga, yey ayá' kitokaj toTeko iyojwi, ayá' te-ixmatij iga ayá' kixmatij Dios.

² Nokniwan yey nimitzpoxchokiliáj, inán tejemej ipilowanya Dios, malej iga aya tikmatij kenya tonoskej inón vej. E' tikmatij iga kua' nesiki Cristo timochíwaskej ken yéj, porque tikitaskaj ken nokta in yéj.

³ Iwán nochi yey kichixto' iga Dios inón kichíwas, kitemowa iga makichíwa yey Dios kineki, ijkón ken Cristo nochipa kichíwa yey yékti.

⁴ E' nochi yey kichíwa yey ayékti, akichíwa ken kijtowa iley Dios porque yey kichíwa yey ayékti ayá' kitoka iley Dios.

⁵ Amejemen ankimatij iga Jesucristo walaj ipan inín tajli iga teperdonarowiliko yey tikchijkej yey ayékti, iwán yéj ayí' kichij yey ayékti.

⁶ Inón iga nochi yey nochipa setito' iwán yéj, ay' wel kichijos yey ayékti; e' nochi yey kichíwa yey ayékti, akicredowa Cristo, niga kixmati.

⁷ Nopilowan, amo agaj mamitzkajkawakan; yey kichijto' yey yékti, inón ye'nemi, kensan Jesús kichíwa yey yékti.

⁸ Yey kichijto' yey ayékti inonwa' kitoka Tzitzimi', iga Tzitzimi' este ikyay pewa' iga kichijto' yey ayékti. E' iPiltzin Dios walaj nokta iga makipolo yey kichijto' Tzitzimi'.

⁹ Ni agaj yey ipilowampa Dios kichijto'san yey ayékti, iga kichijto'ya ken kijtowa itájtol Dios, iwán awel kichijos yey ayékti, iga Diosya ipiltzin.

¹⁰ Momati a'yéj in ipilowan Dios iwán a'yéj in ipilowan Tzitzimi', iga nochi yey ayá' kichijto' yey yékti iwán ayá' kichokiliá iyiknín, inón ayéj ipiltzin Dios.

Matimosepanchokilikán

¹¹ Ininwa' in ye'noticiaj yey ikyay ankikaktiwitzej: iga matimosepanchokilikán.

¹² Amo matikchíwakan ken Caín iga yéj kichij ken kineki Tzitzimi' iwán kimiktij iyiknín. ¿Iwán te íga kimiktij? Iga Caín ayompa nemiá, iwán iyiknín ye'nemiá.

¹³ Nokniwan, siga mitzijiyaj yey akitokaj iyojwi Dios, inón amo xikitakan ken tejté yey aya ankimatij.

¹⁴ Tejemej timiktóyaja iwán ti-ojpa-isákeja; inón tikmatij iga tikchokiliáj tokniwan. Yey ayá' kichokiliá iyiknín, inón ken kua' miktogo'.

¹⁵ Nochi yey kijiya iyiknín, inonwa' ken kua' tamiktiá, iwán amejemej ankimatij iga nochi yey tamiktiá, inón ayí' wel onos wan Dios.

¹⁶ Tikmatij ken iga matimochokilikān, ken Jesucristo tenextilij kuā' migui' iga tejemej. Ijkonan nō tejemej, matikchokilikān tokniwan este wel matimikikan iga vejemej.

¹⁷ Siga se toknin motapialia wan kita se toknin yej kineki iga mamopalewi, iwan siga inon yej motapialia ayá' kipalewia, ¿kén wel kijtoj iga tachokilia ken kichwa Dios?

¹⁸ Nopilowan, amo matikijtokānsan iga timochokiliaj, sino que mamela'nesi iga timochokiliaj.

Wel tikna'techowaj Dios

¹⁹ Ijkon iga tikchokiliaj toknimej, wel tikmatij iga ompaya ken tinemij, iwan wel tikmatij iga tiye'onokej iyixtaj Dios.

²⁰ E' siga toalmaj te-ijlia iga tikchijkej yej ayekti, Dios maj kimati que toalmaj, iga yej nochi kimati.

²¹ Nokniwan yej nimitzpoxchokiliaj, siga toalmaj te-ijlia iga ayá' tikchijtokej yej ayekti, atimajmawij iga tikna'techowaj Dios.

²² Iwan yej temakas nochi yej tiktajtaniiliaj, iga tikchiwaj ken yej tatekimaka iwan tikchiwaj yej yepa kiye'ita.

²³ Dios tetekimaka iga maticredokan Jesucristo yej ipiltzimpa iwan matimosepanchokilikān ken yej tatekimaka.

²⁴ Siga tikchiwaj ken yej tetekimaka, tisetitoskej wan Dios, iwan Dios nō setitos wan tejemen. Ijkin tikmatij iga tisetitokej wan Dios: iga iyEspiritoj yej yej tema'.

4

Amo mamitzkajkawakan yej kijtowajki' iga Dios kimaka tajtol iga makijto

¹ Nokniwan yej nimitzpoxchokiliaj, amo xicredokan nochi inomej yej kijtowaj iga iyEspiritoj Dios kitajtolmakaj, sino que xikitakan siga inon espiritu yej ono' ipan vejemej, wi' de Dios o ayej. Iga ipan inin tajli poxsan nemi piwij yej takajkawawaj, inomej yej ayej mela'profetajmej* yej kijtowaj iga Dioski' tajtowa pan vejemen.

² Ijkon amejemen wel ankimatiskej a'yej kipiá iyEspiritoj Dios: nochi yej kijtowa iga Jesucristo kipiá icuerpoj ken nochi taga' kuā' walka ipan tajli, inon kipiá iyEspiritoj Dios.

³ Nochi yej ayá' kijtowa iga Jesucristo kipiá' icuerpoj ken nochi taga' kuā' walka ipan tajli, inon ayá' kipiá iyEspiritoj Dios; sino que kipiá iyEspiritoj yej ayej mela'Cristoj; yej amejemen ankimatija iga inon espiritu yawi witzeti, iwan inon ono'ya ipan inin tajli.

⁴ Nopilowan, amejemen itatki Dios iwan ankitanilijkeja inomej yej ayej mela'profetajmej, yej takajkawawaj, iga inon iyEspiritoj Dios yej ono' ipan amejemen maj weliti que inon espiritu yej ono' ipan inomej yej ayá' kichwaj ken kineki toTeko.

⁵ Inomej yej takajkawawaj de inomejpa yej akitokaj toTeko, takajkawawaj kensan motekichwa ipan inin tajli, inon iga sekin yej nō akitokaj toTeko kitajtolkakij inomej yej ayej mela'profetajmej.

⁶ E' tejemej itatki Dios. Yej kixmati Dios, tetajtolkaki, e' yej ayej itatki Dios ayá' tetajtolkakij. Ijkon wel tikmatij a'yej kipiá iyEspiritoj Dios yej atakajkawawa iwan a'yej kipiá espiritu yej takajkawawa.

Dios nochipa techokilia

⁷ Nokniwan yej nimitzpoxchokiliaj, matimosepanchokilikān, iga Dios kichwa iga wel matikchokilikān tokniwan. Nochi yej kichokilia iyiknin, inon ipiltzin Dios iwan kixmati Dios.

* 4:1 4:1 Xikita glosario "Profeta".

⁸ E' yej ayá' kichokiliá iyikn̄n, inón ayá' kixmati Dios, iga Dios nochipa techokiliá.

⁹ Dios kinextij iga tepoxchokiliá kuá' kititan iselPiltz̄n ipan in̄n tajli, iga timoconfiarowaj pan yéj, nochipa tonoskej wan Dios.

¹⁰ Ipan in̄n nesi iga techokiliá: ayéj iga tejemej tikpoxnekikej Dios, sino que yéj techokilij iwán kititan iPiltz̄n iga yéj mamiki iga tejemej iga wel mateperdonarowili yej tejemej tikchijkej yej ayékti.

¹¹ Nokniwan yej nimitzpoxchokiliáj, siga Dios ijkón techokilij, tejemej nō matimochokilik̄an.

¹² Dios ayagaj kita' nikeman; e' siga timosepanchokiliáj, Dios setito' iwán tejemej iwán tejemej tisetitokej wan yéj, iwán ijkón momela'nextiá ken iga Dios tepoxchokiliá.

¹³ Ijk̄n tikmatij iga tisetitokej wan Dios iwán Dios setito' wan tejemej: iga iyEsp̄ritoj yej yéj temá'.

¹⁴ Iwán nejemej nikitakej iwán niknojma-ijtowaj iga toTaj kititan iPiltz̄n iga makisalvaro nochí gente.

¹⁵ Dios setito' wan nochi yej kinojma-ijtowa iga Jesús nokta iPiltz̄n Dios. Ijkón wel tisetitoskej wan Dios iwán Dios wan tejemej.

¹⁶ Tikmatij wan ticredowaj iga Dios techokiliá. Dios techokiliá, iwán yej kichokiliá iyikn̄n, setito' wan Dios, iwán Dios setito' wan yéj.

¹⁷ Siga melá' tikchokiliáj tokniwan iwán tikchijwaj ken kichij Jesucristo kuá' onoya ipan in̄n tajli, timochiwaskkej kensan yéj ken iga techokiliá, iwán ayá' timajmawiskej kuá' Dios tajuzgaroj.

¹⁸ Yej kimati iga Dios kichokiliá, ayá' majmawi. Kuá' tikmatij iga Dios tepoxchokiliá, ni al̄n atimajmawij. Iga yej majmawi kimati iga Dios yawi kicastigaroti. Inón iga, si agaj majmawi, aya kimela'mati iga Dios kipoxchokiliá.

¹⁹ Tejemej tikchokiliáj Dios iwán tikchokiliáj tokniwan iga Dios achto tenegui'.

²⁰ Siga agaj kijtowa: "Nej nikchokiliá Dios", e' kijiya iyikn̄n, inón takajkayawa. Pues siga ayá' kichokiliá iyikn̄n yej wel kita, awel kichokiliá Dios yej ayá' kita.

²¹ Jesucristo ijk̄n te-ijliá iga matikchiwakan: Yej kichokiliá Dios, nō makichokili iyikn̄n.

5

Amo matikchiwakan ken yej akitokaj iyojwi toTeko

¹ Nochi yej kijtowa iga Jesús nokta in Cristo,* inón yej ijkón kijtowa ipiltz̄n Dios; iwán yej kichokiliá toTaj, nō kichokiliá ipilowan toTaj.

² Siga tiknekij Dios iwán tikchijwaj yej yéj kijtowa, tikmatij iga nō tikchokiliáj ipilowan Dios.

³ Yej kichokiliá toTaj, kichijwa ken toTaj tatekimaka iwán yej toTaj tetekimaka iga matikchiwakan, ayéj ken yej awel mochijwa.

⁴ Nochi yej ipilowampa Dios kitaniliá yej teyoltilana yej ayékti yej mochijwa pan in̄n tajli. Iga timoconfiarowaj ipan Jesús, ayá' tikchijwaj yej ayékti ken kichijwaj yej ayá' kitokaj iyojwi toTeko.

⁵ Yej kicredowa iga Jesús iPiltz̄n Dios, inón kitaniliá yej teyoltilana yej ayékti yej mochijwa pan in̄n tajli, ken kichijwaj yej akitokaj iyojwi toTeko.

IyEsp̄ritoj Dios kijtowa yej melá' nokta

⁶ Kuá' Jesucristo wal̄ka ipan in̄n tajli, kibautizarojkej† pan a'ti, iwán kisa' iyesyo kuá' mi' ipan cruz. IyEsp̄ritoj Dios tenojma-ijliá nochi in̄n, wan in̄n Esp̄ritu kijtowa yej melá' nokta.

* 5:1 5:1 Xikita glosario "Cristo". † 5:6 5:6 Xikita glosario "Bautizar".

⁷ Eyímejwa' in yej onokej ipan cielo in yej tenojma-ijliáj: toTaj, Tájtol wan el Espíritu Santo, iwán iyeyixtimej sansé kijtowaj.

⁸ Eyímejwa' in yej onokej ipan tajli in yej tenojma-ijliáj: el Espíritu, a'ti iwán esti, iwán iyeyixtimej sansé kijtowaj.

⁹ Siga wel ticredowaj yej kijtowaj tajtaga', majya sej valerowa yej kijtowa Dios, porque Dios kijtowa yej kichij iPiltzín.

¹⁰ Yej moconfiarowa ipan iPiltzín Dios ipan iyalmaj kicredowa yej Dios kijtowa; e' yej ayá' kicredowa Dios, inón kipantiá iga Dios takajkayawa, iga ayá' kicredowa yej Dios kijtoj de iPiltzín.

¹¹ Ininwa' in yej kijtoj Dios: iga yéj kichiwás iga nochipa tonoskej íwan, siga ticredowaj ipan Cristo wel nokta nochipa tonoskej íwan.

¹² Yej setito' wan iPiltzín Dios, yawi onoti nochipa íwan ipan cielo; e' yej ayá' setito' wan iPiltzín Dios, ayá' onos nochipa íwan.

Te iga mo-ijkuiloj inín ama'

¹³ Nimitzijkuilowiliá inín ama' amejemej yej ankickredowaj ipan iPiltzín Dios, iga xikmatikanya iga nochipa amonoskej iwán yéj ipan cielo.

¹⁴ Timoconfiarowaj ipan Dios iga tikmatij iga kuá' tiktajtaniáliáj yej yejpa kiye'ita, yéj tetajtolkaki.

¹⁵ Iwán tejemej tikmatij nokta iga Dios tekaki kuá' titajtowaj íwan; inón iga tikmatij iga tikpiaja yej tiktajtanielijkej.

¹⁶ Siga agaj kita iga iyiknín kichijto' yej ayekti, yej weljo' moperdonarowa, makitajtanili Dios iga makipalewi, iwán Dios kichiwás iga inón toknín nochipa maono íwan ipan cielo. Nikijtowa inón siga kichij yej ayekti yej weljo' moperdonarowa, iga ono' nokta yej mochíwa yej ayekti yej aweljo' moperdonarowa, iga inompa ayá' nikijtowa iga xiktajtaniłikan Dios iga makipalewi.

¹⁷ Nochi yej mochíwa yej Dios ayá' kiye'ita, inonwa' ayekti; e' ono' yej mochíwa yej ayekti yej weljo' moperdonarowa.

¹⁸ Tikmatij iga yej ipilówampa Dios ayo' kichijoskej yej ayekti. Porque iPiltzín Dios kicuidarowaj, iwán Tzitzimi' awel te kichiwiliáj.

¹⁹ Tikmatij iga tejemej tiktokaj Dios, e' no tikmatij iga yej ayá' kitokasnekij Dios, nochi yejemej Tzitzimi' kitekimakaj.

²⁰ No tikmatij iga iPiltzín Dios wálka, iwán yéj tenextilij iga matikmela'ixmatikan yej mela'Dios. Iwán tejemej tikixmatij iga tisen-onokej iwán Jesucristo yej iPiltzín. Yejwa' in mela'Dios yej kichíwa iga wel matonokan nochipa íwan.

²¹ Nopilowan, amo xiktokakan yej ayéj mela'Dios. Ijkónyawa'.

Ómeya ama' yej kijuiloj San Juan

Matinemikan ken tenextiliá itájtol Dios

¹ Nej niJuan yej ni-ancianoj,* nimitzijkuilowiliáj amejemen yej Diospa mitztapejpenkej† yej ompa anmonechkowaj yej nimitzpozchokiliáj, ayejsan nej sino que no mitzchokiliáj nochi yej kixmatij itájtol Dios yej melá' nokta.

² Nimitzpozchokiliáj amejemen iga tiksempiáj itájtol Dios yej melá' nokta ipan toalmaj, iwán nochipa tikpiaskej.

³ Niktajtaniliá Dios yej toTaj iwán Jesucristo yej iPiltzín Dios, iga mamitzyołchikawakan, mamitziknelikan, iwán makichiwakan iga xonokan tamelá, xicredoxtokan itájtol Dios yej melá' nokta iwán ximochokilikan.

⁴ Nipaki iga nikmati iga sekin de amejemen annemij ken tenextiliá itájtol Dios, ijkón ken Dios yej tóTajpa te-ijliá iga matikchiwakan.

⁵ Inán nokniwan, nimitzijliáj iga matimosepanchokilikan. Inín yej nimitzijkuilowiliáj, ayéj ken yej aya mitztekimakakej iga xikchiwakan, sino que inonsan yej ikyay tikmatikej.

⁶ Iga matikchokilikan tokniwan, kineki iga matinemikan ken Dios tetekimaka; iwán inón yej Dios te-ijliá iga matikchiwakan, ikyay ankimatitokej iwán tetekimaka iga matikchokilikan tokniwan.

Yej takajkayawaj

⁷ Ipan inín tajli ono' mia' yej takajkayajtinemij. Yejemej ayá' kijtowaj iga Jesucristo kipiá' icuerpoj ken nochi taga'. Yej ijkón kijtowa, inonwa' takajkayawa iwán kijiya Cristo.

⁸ Xikitakan nokta ken iga annemij, iga amo ankinempoloskej yej ankichijkej, sino que Dios mamitzmakakan ke' kajasi yej iga ankichijkej.

⁹ Siga agaj tamachtia yej Cristo ayá' tamachtij, inón ayá' kixmati Dios; e' yej kichijto' ken Cristo tamachtij inón sí sennemi wan toTaj iwán tePiltzín.

¹⁰ Siga agaj mitzpaxalowiliáj iwán ayá' ijkín mitznextiliáj, amo xikomemawikan amochan niga xikijlikan "xiye'ásiya",

¹¹ porque yej ki-omemawia yej ayompa tamachtia, inonwa' ken kuá' iwán ayompa sentamachtiaj.

Monawatiá

¹² Ónogo' komati yej wel katka manimitzijlikan; e' ayá' nikneki manimitzijkuilowilikampa ipan ama', iga niájneki nomatika nimitzitatij iga wel matisentatapowakan iwán matisempakikan.

¹³ Tokniwan yej nij onokej yej no kitapejpen Dios, kinekij xiye'onokan. Ijkónyawa'.

* **1:1 1:1** Xikita glosario "Anciano". † **1:1 1:1** Ipan griego tajtowa de siwa' yej Dios kitapejpen wan ipilowan; inón kijtojneki "la iglesia elegida y a sus miembros" (Nueva Versión Internacional)

Éyiya ama' yej kijuiloj San Juan

Juan ye'tajtowa iga Gayo

¹ Nej niJuan yej ni-ancianoj,* nimitzijkuilowiliá inín ama' tej tinoamigoj yej motoka' Gayo. Nimitzchokiliá iga tiksentokaj yej melá' nokta.

² Noknín yej nimitzpozchokiliá, niktajtaniliá Dios iga ijkón ken tiye'nemi ipan iyojwi Dios, ijkón nō nochi yej tikchiwa maye'kisa, iwán amo ximenfermaro.

³ Poxsan nipagui' kuá' sekin tokniwan walkej, iwán nepowilijkej iga tej nochipa tikchijto' ken kijtowa itájtōl Dios yej melá' nokta.

⁴ Poxsan niyolchikajto' kuá' nikmati' iga nopilowan kichijtokej ken kijtowa itájtōl Dios yej melá' nokta.

⁵ Noknín yej nimitzpozchokiliá, nemi tikchiwa ijkonya nokta ken kineki toTeko iga tikpalewiá tokniwan yej kitokaj Cristo, malej ayá' tikijxmati iga wítzej ipan se' altepemej.

⁶ Inimej tokniwan yej kipowaj ye'noticiaj, kijtojkej iyixtaj tokniwan yej kicredowaj Dios kan nechkatoyaj iga poxsan tikchokiliá yejemej. Achi xikojmakakan tokniwan kan nemi yawij; ijkón ken kajasi xikpalewikan yej tekipanowaj iga Dios.

⁷ Porque yejemej pewákeja iga kipojtinemij itájtōl Jesucristo, iwán yejemej ayá' nemi kikuij nité yej kimakasnekij namolmej yej akixmatij Dios.

⁸ Inón iga tejemej matikpalewikan iga wel makipowakan itájtōl Dios.

Diótrefes ayá' ye'nemi

⁹ Nej nimitzijkuilowilijkeja se ama' iga mamoleero kan anmonechkowaj yej ankitokaj Cristo; e' Diótrefes, yej nochipa kineki mamitzmandarokan, ayá' nekui.

¹⁰ Inón iga, siga nia, nikajajwas iga nepopowa iwán iga ne-ijiya. Iwán ayejsan iga inón, ni alín ayá' komemawia tokniwan yej kipowaj ye'noticiaj. Iwán yej kinekij mataomemawikan, ayá' kimakaltia lugar iga mataomemawikan iwán ay'ya kimakaltia lugar iga maasikan kan monechkowaj tokniwan.

¹¹ Noknín yej nimitzpozchokiliá, amo ximixkuiti ipan yej kichiwa yej ayekti, xikchiwasan yej yekti. Yej kichiwa yej yekti, inón kitoka Dios; e' yej kichiwa yej ayekti, inón ayí' kita' Dios.

Wel mixkuitulo ipan Demetrio

¹² Nochí ye'tajtowa iga Demetrio, iwán ken iga nemi nesi iga kixmati yej melá' nokta. Nejemen nō niye'tajtowaj iga yéj, iwán tikmátiya iga yej nejemen nikijtowaj ayá' nitakajkawaj.

Monawatia

¹³ Ónogo' komati yej wel katka manimitzijli; e' ayá' nikneki manimitzijkuilowilipa ipan ama',

¹⁴ iga niájneki nomatika nimitzitati iga wel matisentatapowakan.

¹⁵ Dios makichiwa iga xono tamelá. Moamigojwan yej nigaj onokej kinekij iga xiye'ono. Xiksaludaro sejsé de toamigojmej yej ompiga onokej mowan.

* 1:1 1:1 Xikita glosario "Anciano".

Ama' yej kijekuiloj San Judas

Judas kijekuillowiliá yej kitokaj Jesús

¹ Nej ni Judas, itekipanowani Jesucristo, nej iyikniñ Santiago, nimitzijekuillowiliáj inin ama' yej toTaj Dios mitzchokiliáj, mitznötzkej iwán mitztapejpenkej iwán yej Jesucristo mitzomemawiaj iga ansetitokej iwán.

² Dios poxsan mamitziknelikan iwán makichiwa iga xonokan tamelá iwán máj mamitzchokilikan Dios.

Yej takajkayawajpa kuá' tamachtiáj

³ Nokniwan yej nimitzpoxchokiliáj, poxsan nimitzijekuillowilijnekiáj iga kén iga Dios tesalvarowa. E' inán nemi nimitzijekuillowiliáj iga manimitzijlikan iga amo ni alin xikajtewakán yej ankređojkej, yej sesan vej toTeko tenextilij kén iga tesalvarowa tejemej yej tetapejpen.

⁴ Porque sekin tajtaga' yej takajkayajtinemij, yokaasij kan anmonechkowaj iwán mitznamolmachiáj iga Dios nochipa te-ikneliá iwán ijkón kijtowaj iga se welki' ayompa nemi iga kimatito' iga Dios yawi kiperdonaroti. Ayo' no kichiwaj ken tetekimaka toTeko Jesucristo, yejsan yej kajasi iga matemandaró. Desde íkyaya Dios kijtoj iga inomej yawij kicastigarotij.

⁵ Malej ankimátija, amo xikelkawakan yej kipasarójkej israelitajmej kuá' toTeko kikixtij inomej kan esclavojtoyaj Egipto; yej ayá' kichijkej ken Dios kijtowa, kimijmiktij.

⁶ No xikejlamikikan angelejmej* yej akichijkej itekipanolmej yej Dios kimakakaj iwán kiyokakajtejkej kan katka ichamej. Iwán Dios kipresojwij inomej angelejmej kan takomichkan iwán ompa ilpitoskej este kuá' Dios yawi tajuzgaroti.

⁷ Ijkonsan no xikejlamikikan yej chantitoyaj ipan altepemej Sodoma iwán Gomorra iwán sekin altepe' yej najna'san onokej; yejemej kitekichijtoyaj yej ayekti iga motekayaj wan a'san nesi iwán kichiwayaj yej ayá' kajasi. Inón iga Dios kicastigarój inomej iga ti'ti yej ayí' sewi, iga ipan yejemen nochi mamixkuítikan.

⁸ Malej ijkón kimatitokej in inimej yej takajkayajtinemij, e' yejemej kijtowaj iga Dioski' kitemiktiáj iga wel kichiwaj yej ayekti iga icuerpojmej. Iwán ayá' kichiwaj ken kijtowa toTeko, iwán maltajtowaj iga angelejmej yej onokej ipan cielo.

⁹ Niga Miguel, yej el ángel yej máj mandarowa, kuá' mokuejkuesojtoyaj iwán Tzitzimi' iga Tzitzimi' kikuisnekiá icuerpoj Moisés, Miguel ayá' mixewij iga kimalilij Tzitzimi', sino que kijtoj: "NoTeko mamitzcastigaro."

¹⁰ E' inomej tajtaga' maltajtowaj iga angelejmej yej ayá' kixmatij. Yejemej ken tikita animalmey yej awel tajlamikij iga kichiwaj kensan kineki iyalmajmej, e' iga inón kichiwaj yawij poliwitij.

¹¹ Yejemej yawij kisufrirotij iga kichiwaj ken kichij Caín.† Iwán kichiwaj yej ayekti iga kiplasnékijsan tomín kensan Balaam.‡ No mopoypoloskej kensan Coré§ iga akichiwaskenij ken toTeko tatekimaka.

¹² Kuá' anmonechkowaj iga an-ilwichiwaj iga ankejlamikij toTeko Jesús,* inimej yej ayompa tamachtiáj no asij wan sentakuaj wan amejemen, e' akimajmawiliáj Dios. Yejemej ken tikita tejté yej takakalojto' ipan ye'tzótzol. Yejemej ken pastormey yej

* **1:6 1:6** Xikita glosario "Ángel". † **1:11 1:11** Caín kimiktij iyikniñ. Gn 4:8 ‡ **1:11 1:11** Num 22:1-35 § **1:11 1:11** Coré katka rebelde icontraj Moisés. Num 16:1-35, 26:9,10 * **1:12 1:12** Xikita glosario "Santa Cena".

yejémensan mocuidarowaj. Yejemej ken tikita mixti yej kiwiga ejeka', e' ni alín akimaga tiawa'. Iwán yejemej ken tikita kuawimej yej ayá' takij, mela'miktókeja iga kiwiwitákeja este inelwayo.

¹³ Yejemej ken tikita inón maréjal yej poxsan mopapalakachowa, iwán yej kichijtokej, ken tikita iposonka maréjal. Iwán yejemej ken tikita sitalimej† yej ay'ya kimatij kan yawij iwán onókeja iga yawij kicastigarotij kan paréj takomichkan, kan nochipa onoskej.

¹⁴ Enoc onoko kuá' pánoja siete tetaj yej ipilówampa ipilowan Adán. Enoc ijkín kijtoj kensan Dios kitajtolmá': "Nikita' toTéko wí' iwán poxsan komati iyangelejmej

¹⁵ iga kijuzgaroki nochi, iwán iga kicastigaroki nochi yej ayá' ye'nemikej, iga kichijkej yej ayékti iwán iga inochi tajtolmej yej iga kimalijlijkej Dios."

¹⁶ Yejemej poxsan tapopowaj, ayí' onoj tamelá, iwán yejemej kinekij makichiwakan yejsan kineki iyalmajmej. Poxsan moweyimatij. Iwán siga monenekij agaj ípan, kansan mamoye'chiwakan.

Judas tanonotza iga maye'nemikan

¹⁷ E' amejemen, noknimej yej nimitzpoxchokiliáj, amo xikelkawakan iga apostolejmej‡ yej kititan Jesucristo

¹⁸ mitzijlįkeja: "Kua' ay'ya wejka iga wí' sej toTéko, onoti sekin yej kajawilmatiskej yej kijtoj Dios iwán kichiwaskiej yej ayékti san ken kineki iyalmajmej."

¹⁹ Inómejwa' in yej kitemowaj iga amo xonokan sesan ípan iyojwi Dios. Yejemej kichiwaj ken yejemej kinekij iwán ayá' kipiáj iyEspíritoj Dios.

²⁰ E' amejemen, nokniwan yej nimitzpoxchokiliáj, ximosepanmachtikan itájtól Dios yej ankiçredojkej. El Espíritu Santo mamitzpalewikan kuá' antajtowaj wan Dios.

²¹ Ayí' xikelkawakan iga Dios mitzchokiliáj, iwán xikchixtokan inón día kuá' toTéko Jesucristo yej te-ikneliá, kichiwaskiej iga nochipa matonokan iwán yéj.

²² Xikpalewikan iwán xikyolyamanakan inomej yej ayá' kitawelcredowaj.

²³ Iwán sekin xikpowilikan itájtól Dios iga no mamosalvarokan iga amo matatakan pan tiwelon; iwán sekin xikiknelikan, e' ximocuidarokan de yejemej, iwán este itzotzolmej yej kakijtinemij iga kichiwaj yej ayékti, xikijiyilikan.

Mamoweyimati Dios

²⁴ Dios wel tepalewiá iga amo matikajtewakan iyojwi. Iwán wel tewiga iyixtaj este tipaktoskej, tonoskej ken tikita ayá' tikchijkej yej ayékti.

²⁵ Yéjsan iselti Dios, yéj yej wel tesalvarowa iga amo matecastigarokan iga tikchijkej yej ayékti. ToTéko Jesucristo makichywa iga la gente makiweyimatiltikan Dios, yéjsan yej wel kichywa nochi nokta, yéj ikyay onoya, inán ono' iwán nochipa onos. Ijkónyawa'.

† 1:13 1:13 Anka xį'tzimej. ‡ 1:17 1:17 Xikita glosario "Apóstol".

Yej Jesucristo kinextilij San Juan El Apocalipsis

Yej Jesucristo tanextiliá

¹ Inín yej na'ya wí' yej yawi mochíwati, yej Dios kinextilij Jesucristo iga yéj sej makinextili yej kitokaj. Iwán Jesucristo kititan iyáŋgel* iga inimej tajtolmej manematiltiki, nej niJuan yej itatítampa.

² Niknojma-ijtowa nochi yej nikita', yej Dios nenextilij wán yej Jesucristo nepowilij wán kichij.

³ Pa'ki yej kileerowa inimej tajtolmej, iwán pa'kij nō yej kikakij kuá' nemi moleerowa inimej tajtolmej yej kititan Dios iwán kichíwaj kensan ijkuilijto', iga ay'ya ke' poliwi iga yáwiya mochíwati kensan nigaj ijkuilijto'.

Juan kijuilowiliáj las siete iglesias

⁴ Nej niJuan nikijuilowiliá las siete iglesias yej ono' ipan estado de Asia. Dios yej nochipa ono', yej onóyaya iwán yawi wítzeti, mamitzyolchikawakan iwán makichíwa iga xonokan tamelá. Iwán inomej siete espíritujmej† yej onokej itenoj kan ewato', kan reinarojto' Dios, nō mamitzyolchikajtokan.

⁵ Nō mamitzyolchikawakan Jesucristo yej kimela'mati inewi yej yawi mochíwati, yej achto ojpa-isa' kan miktoya, yej kimandarowa inochi yej mandarowaj ipan tajli. Cristo techokiliá iwán tepájpá'ya iga iyesyó, inón iga te-ita ken atikchijkej yej ayékti.

⁶ Iwán Jesús techij iga matimochíwakan tirreyejmej iwán tisacerdotejmej iga matitekipanokan iga iDios yej iTaj. ¡Iwán Jesús mamoweyimatilti iga yéj ayí' tamis iga mandarowa! Ijkónyawa'.

⁷ ¡Ta' xikakikan, Cristo yawi wítzeti ipan mixti! Iwán nochi yawij kitatij, este yej kimiktijkej Cristo nō yawij kitatij; iwán inochi toknímej yej onokej ipan tajli yawij chokatij kuá' yawij kitatij. Ijkón yawi mochíwati.

⁸ Ijkin kijtoj toTeko yej noyan mandarowa, yej inán ono' iwán yej onoyay iwán yáwiya wítzeti, “Nej yej nikpewaltij nochi, nejsan niktamij nochi, nej Alfa iwán Omega.”‡

Juan kita iga Cristo tawiá

⁹ Nej niJuan yej amoknín, ne-iknochíwaj kensan nō amejemen mitziknochíwaj. ToTeko reinarowa ipan nej kensan nō reinarowa ipan amejemen. Iwán tikijyowiáj kuá' te-iknochíwaj iga ijkón tepalewiá Jesús. Nonoya preso ipan tajkótals yej itoká' Patmos iga san nikpowa itájtōl Dios yej Jesucristo nenextilij.

¹⁰ Iwán inín ipan inón día kuá' moweyimatiltiá toTeko, Dios iyEspíritos asi' noyakapan iga manikchíwa ken yéj kinekiá, iwán notepotztaj nikagui' se tájtōl poxsan recio, ken tikakij inawatilka trompeta.

¹¹ Iwán ne-ijlij:

—Nej yej nikpewaltij nochi, nejsan niktamij nochi, nej Alfa iwán Omega. Xikijkuilo ipan ama' yej tikita, iwán xiktitanili las siete iglesias yej onokej ipan estado de Asia, ken tikijtowaj ipan altepemej, Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia iwán Laodicea.

* **1:1 1:1** Xikita glosario “Ángel”. † **1:4 1:4** “Siete espíritujmej” kijtojneki el Espíritu Santo. ‡ **1:8 1:8** Alfa, letra kan pewa alfabeto griego. Omega, letra kan tami alfabeto griego. § **1:9 1:9** Xikita glosario “Tajkótāl o Isla”.

¹² Iwán nimokuepa' iga manikixmati a'yéj nemi nenotza; iwán kuá' nimokuépa'ya, nikita' siete mechonwewetkej de oro.

¹³ Iwán itajkoyan inón siete mechonwewetkej, nikita' se yej nesía ken tikita iPiltzin Taga', * kakijto' isotantzótzol iwán ipan iyelix kipiaya se cintoron yej chijto' iga oro.

¹⁴ Iwán itzónkal este ijichkáti'san ken tikita ichka' o ken tikita mixti yej este ichkati', iwán iyixmej ken tikita tiwelon.

¹⁵ Iyiximej este xota ken tikita bronce yej este xolákti'san iga kiye'tzotajkej; iwán iga tajtowa este tikuini ken tikita kuá' wopa kan wetzito' weya'.

¹⁶ Ipan iye'ma' kipiaya siete sitalin, iwán ipan iten kisaya se espada yej este tempitzákti'san, iwán tateki iyomexti iten. Ixaya' xotaya ken tikita tonati' kuá' tawia paréj.

¹⁷ Kuá' niktachilij, niwetzi' iyixitenoj ken kuá' san nimiktiajki. E' yéj netalilij iye'ma' iwán ne-ijlij:

—Amo ximajmawi; nej yej nikpewaltij nochi, nejsan niktamij nochi.

¹⁸ Nej yej nisato'; malej iga nimiktoya, ta' xikita, inán nia nonoti nochipa. Nej nikpia llavejmej iga wel niktapowa kan onokej yej miktokej iwán wel nikojpa-ixitiáj.

¹⁹ Inán xikijkuilo yej tikita', yej inán nemi mochiwa iwán yej yawi mochiwati.

²⁰ Inín kijtojneki inón siete sitalimej yej tikita' ipan noye'ma', iwán inón siete mechonwewetkej yej de oro: inomej siete sitalin kijtojneki angelejmej yej kitztokej inomej siete iglesias, iwán inomej siete mechonwewetkej, inonwa' kitojneki siete iglesias.

2

Mo-ijkuilowiliá yej chantitokej Éfeso yej kitokaj Cristo

¹ Ijkin xikijkuilowili el ángel yej kitzto' toknimej yej netokaj yej ichamej Éfeso: "Ijkin nimitzijliáj nej yej nikpia siete sitalin ipan noye'ma' iwán ninenejmento' itajkoyan inón siete mechonwewetkej de oro:

² Nej nikmati inochi yej ankichiwaj; nimitzixmatij iga ampoxtekipanowaj, nochi ankijyowiáj iwán nikmati iga ayá' ankiye'itaj yej kichiwaj yej ayekti. Nej nikmati iga ankitalijkej a prueba yej momachiliáj iga apostolejmej* iwán ayéj, iwán ankimatij iga yejemen takajkawaj.

³ Amejemen nochi ankijyowiáj, malej iga mitziknochijkej wan ampoxtekipanojkej iga nej iwán ayá' ansiawij.

⁴ E' nimitzmatiliáj tejté yej anikye'ita: ay'ya annechokiliáj ken annechokilijkej kuá' pe' annetokakej.

⁵ Inón iga xikejlamikikan ken achto ankichitoyaj yej yekti iwán xikpatakan ken annemij iwán xikchiwakan sej ken achto ankichiwaj. Siga ayá' ijkón ankichiwaj, nia nimitziknochiwatij iwán nia nimitzenilitij anmomechonwéj kan iga ono' siga ayá' ankipataj ken annemij.

⁶ E' malej ijkón, nikye'ita iga ankijiyaj yej kichiwaj ken tanextiliáj yej kitokaj Nicolás, inón nej no nikijiya.

⁷ Xikye'kakikan yej iyEspíritoj Dios kijliá yej netokaj: Yej kitanilij Tzitzimi', nia nikualtiti itakilka kuawi' yej tamaka vida yej ono' kan pox tayekan, yej itatki Dios."

Mo-ijkuilowiliá yej chantitokej Esmirna yej kitokaj Cristo

⁸ 'No xikijkuilowili el ángel yej kitzto' toknimej yej netokaj yej ichamej Esmirna: "Ijkin nikijtowa yej achto nonoyaj iwán yej nochipa nia nonoti, yej nimiktoyaj iwán sej ni-ojpa-isa':

* **1:13 1:13** Xikita glosario "IPiltzin Taga". * **2:2 2:2** Xikita glosario "Apóstol".

⁹ Nej nikmati inochi yej ankichiwaj; nikmati iga mitzinochiwaj iwán ayá' anmotapialíaj, e' iyixtaj Dios kenkuá' anmotapialíaj. Iwán nikmati kuá' małtajtowaj iga amejemen yej momachilíaj iga judiyojmej, e' yejemen ayejwa' te in itekimej, sino que yejemen senemij wán yej kitokaj Tzitzimi'.

¹⁰ Amo ximomajtikan iga yawij mitziknochiwatij; Tzitzimi' yawi kichiwati iga sekin de amejemen makakikan carcelijti' iga makita siga anmosemakaskej iga anmoconfiarowaj ipan Dios, yawij mitziknochiwatij diez días. E' amo ximosemakakan este que ximikikan iwán nej nikchivas iga nochipa xonokan wán Dios iga ankitanilijkej Tzitzimi'.

¹¹ Xikye'kakikan yej iyEspíritoj Dios kijliá yej netokaj: Yej kitanilij Tzitzimi', la segunda muerte† até kichiwilijj."

Mo-ijkuilowiliá yej chantitokej Pérgamo yej kitokaj Cristo

¹² 'Ijkín nō xikijkuilowili el ángel yej kitzto' toknimej yej netokaj yej ichamej Pérgamo: "Ijkín nikijtowa yej nikpiá espada yej tempitzakti' iwán tentito' iyomexti iten:

¹³ Nej nikmati inewi yej ankichiwaj, iwán nikmati iga anchantitokej kan gbernarowa Tzitzimi', e' amejemen annemela'tokaj. Iwán ayá' nemi ankikajtewaj iga annetokaj, malej iga ankitakej iga kimiktijkej Antipas inón yej nochipa kipowa' notajtōl, kimiktijkej ipan amoaltepe' kan chantito' Tzitzimi'.

¹⁴ E' nimitzmatiliáj tejté yej anikye'ita: iga ankipiáj ompa ipan amoaltepe' Pérgamo sekin yej ayá' kinekij kikajtewaj yej tanextilij Balaam,‡ inón yej kijlij Balac iga makinextili israelitajmej iga makichiwakan yej ayekti iwán iga makikuakan tákual yej kichiwilijkej idolojmej iga kiweyimatiltiáj iwán iga motekaj wán yej ayá' iwán namiktitokej.

¹⁵ Ankipiáj ompa nō sekin yej ayá' kinekij makikajtewakan ken tanextiliáj yej kitokaj Nicolás iwán inón nej nikijiya.

¹⁶ Inón iga xikajtewakan iga ankichiwaj yej ayekti; siga ayá' ankikajtewaj, niati kan amonokej iwán nia nicastigaroti yej kitokaj Nicolás iga espada§ yej kisa ipan noten.

¹⁷ Xikye'kakikan yej iyEspíritoj Dios kijliá yej netokaj: Yej yawi kitanilij Tzitzimi', nia nikmakati iga makikua maná* yej iyanto'; nia nō nikmakati se tetzin yej este ichkátisan, iwán ipan tetzin yawi ijkuilijtoti se nuevo toka' yej ayagaj kixmati, yáwisan kixmatiti petz yejsan yawi kipiati inón tetzin."

Mo-ijkuilowiliá yej chantitokej Tiatira yej kitokaj Cristo

¹⁸ 'Xikijkuilowili nō el ángel yej kitzto' toknimej yej netokaj yej ichamej Tiatira: "Ijkín nikijtowa nej yej iPiltzin Dios, yej nikpiá noyix ken tikita tiwelon iwán yej nikpiá nokxi yej ken de bronze yej este xota iga xolakti':

¹⁹ Nej nikmati inewi yej ankichiwaj; nikmati iga ante-ijknimej iwán nochipa anmoconfiarojtokej nopan iwán ampoxtekipanowaj, nochi ankijyowiáj, iwán nikmati iga inán máj nemi ankichiwaj yej yekti que kuá' achto annetokakej.

²⁰ E' nimitzmatiliáj tejté yej anikye'ita: iga amejemen ayá' te ankijliáj inón siwa' yej itoka' Jesabel, yej kijtowa iga Dios kitajtōlmaka, e' kikajkajtokej yej necredojtokej, iga kinejnextiliáj iga manajnamolnemikan iwán iga makikuakan tákual yej kichiwilijkej idolojmej iga kiweyimatiltiá.

²¹ Nej nikcha'ya iga makipata ken nemi, e' ayá' kineki makikajtewa iga tejtēpalnemi.

²² Iwán este nia nikchantekati iwán nō nia nikiknochiwatij yej najnamolnemij iwanya inón siwa',

† 2:11 2:11 "Segunda muerte": Ap 20:14,15; 21:8 ‡ 2:14 2:14 Nm 31:16 § 2:16 2:16 "Espada" kijtojneki itajtōl Jesús. * 2:17 2:17 Dios kimá' maná israelitajmej iga makikuakan, kuá' nemi yayaj ipan desierto. Ex 16

²³ iwán ipilowan inón siwá' nochi nia nīkmiktilīti. Iwán ijkón inochi yej neçredojtokej yawij kimatitij iga nej nīkmati inochi yej la gente kejlantokej ipan iyalmajmej; iwán sejsé de amejemen nimitzmasukkej san ken ankichijkej.

²⁴ E' sekin de amejemen yej amonokej Tiatira, ayá' ankichiwaj yej tanextiliá inón siwá', iwán ayá' ankixmatij yej yejemen kijliáj "yej ichtákan tanextiliá itamatilis Tzitzimi'". Nimitzijliáj iga amejemen ayá' nia nimitztekimakatij iga xikchiwakan se' tejté.

²⁵ E' xikchitokan ken nemi ankichiwaj, te que nej maniwiki.

²⁶ Yej yawi kitanilīti Tzitzimi' iwán nochipa makichijto yej nej nīkneki, nia nīktałiti iga wel makimandarō inochi paismej,

²⁷ ijkón ken noTaj nełalij iga wel manimandarō; ijkón nō yejemen yawij kimandarotij paismej, iwán pox wel tamandaroskej, ayagaj wel kitenkuepiliskej; kitanilij iyenemigojmej ken tikita kuá' se kixamana akōmi' iga weya'tepos.

²⁸ Iwán nīkmasukkej sitalin yej tawiá yowalti'.

²⁹ Xikyē'kakikan yej iyEspíritoj Dios kijliá yej nełokaj."

3

Mo-ijkuilowiliá yej chantitokej Sardis yej kitokaj Cristo

¹ 'Nō xikijkuilowili el ángel yej kitzto' toknimej yej nełokaj yej ichamej Sardis: "Ijkin kijtowa yej kipiá siete iyEspíritoj Dios iwán siete sitalin: Nej nīkmati inochi yej ankichiwaj, momati iga annemela'credowaj, e' amejemen ken anmiktokej no-ixtaj iga ay' annetokaj.

² Xisakan iga ken anmiktokej wan amo ximosemakakan iwán xinecredokan malej iga nesi iga ay' annecredowaj; nīkita'ya iga ayá' ankichiwaj ken noDios kiye'ita.

³ Xikejlamikikan yej mitznexsilijkej iwán xikchiwakan, iwán ay'ya xikchiwakan yej ayekti. Siga ayá' ankipataj ken iga annemij, niati kan amonokej, niga ankimatiskej keman, niati ken tikita inón yej tachteki.

⁴ Iwán ompa Sardis, onókejo' sekin yej ayá' nemi kisokiwiáj itzotzolmej,* iwán nemiskej nowan, kajakijtinemiskej iyista'tzotzolmej, iga ijkón kajasij iga manemikan.

⁵ Yej yawij kitanilītij Tzitzimi' yawij kajakijtotij iyista'tzotzolmej, iwán ayá' nia nīkpoloti itokamej ipan ama' kan ijkuilijto' itokamej yej nochipa onoskej iwán Dios, sino que nia nīkijlītij noTaj wan iyangelejmej iga inimej yej nemela'tokaj.

⁶ Xiye'kakikan yej iyEspíritoj Dios kijliá yej nełokaj."

Mo-ijkuilowiliá yej chantitokej Filadelfia yej kitokaj Cristo

⁷ 'Nō xikijkuilowili el ángel yej kitzto' toknimej yej nełokaj yej ichamej Filadelfia: "Ijkin kijtowa yej ayí' kichīwa yej ayekti iwán ayí' takajkayawa, yej kipiá illavej el rey David, yej kuá' kitapowa kalten ayagaj wel kitzakua, iwán kuá' kitzakua, ayagaj wel kitapowa:

⁸ Nej nīkmati inochi yej ankichiwaj. Nimitztapowilijkeja se kalten yej ayagaj wel kitzakua; malej iga ayá' ampoxtajpalejkej, ankichijkej ken kijtowa notajtōl, iwán ayá' nemi ankijtowaj iga ayá' anne-ixmatij.

⁹ Nej nīkchīwas iga mamotankuaketzatij motenōj inomej yej kitokaj iyojwi Tzitzimi', yej takajkayawaj iga kijtowaj iga judiyojmej, e' ayéj ijkón, iga makimatikan iga nej nimitzchokiliáj.

¹⁰ Ankichijkej ken nej nīkijtowa iga nochi xikijyowikan, inón iga nimitzmanawiskej kuá' wī' iga tacastigarōloj noyan ipan tajli. Ijkón nesis a'yéj moconfiarowaj ipan nej.

¹¹ Ay'ya wejkatīs iga niwī'. Xikchitokan ken nemi ankichiwaj iga ni agaj amo mamitzkuilikan yej Dios mitzmasukkej.

* 3:4 3:4 Tzótzol yej sokiyoj kijtojneki iga se ayá' ye'nemi.

¹² Jej yawi kitaniljiti Tzitzimi', nej nia nikchiwati iga máj matayakanto ipan itiopan Dios, iwán ompa nikeman ayá' yawij kīsatij; iwán ipan yejemen nia nikijkuiloti itōka' noDios iwán itōka' iweyi-altepe' noDios, inón yej itōka' nueva Jerusalén yej Dios kititanis, iwán nō nia nikijkuiloti iyakapamej se'ya notōka'.

¹³ Xikyē'kakikan yej iyEspíritoj Dios kijliá yej netokaj."

Mo-ijkuilowiliá yej chantitokej Laodicea yej kitokaj Cristo

¹⁴ 'Nō xikijkuilowili el ángel yej kitzto' toknimej yej netokaj yej ichamej Laodicea: "Ijkin nikijtowa nej yej ayí' nitakajkayawa, iwán yej nochipa nikijtowa yej melá', nej nikpewaltij inochi yej Dios kichij:

¹⁵ Nej nikmati inochi yej ankichiwaj. Nikmati iga anjokoxmej, ayá' antotōnikej niga ansese'mej. ¡Masej katka ansese'mej o antotōnikej!

¹⁶ E' como anjokoxmej iwán ayéj ansese'mej niga antotōnikej, nimisotas iwán amejemen ankisaskej ipan noten iga ayá' annemela'tokaj.

¹⁷ Amejemen ankijtowaj iga anmotapialiáj, anye'onokej iga ayá' mitzpolowaj nité; e' amejemen ayá' anmo-itaj iga ayá' ankipiáj nité, ampetzpobrejmej, ampachamej iwán amonokej amopetzkan.

¹⁸ Inón iga nimitzijliáj, manimitznamakiltikan ye'oro yej pánoja pan ti'ti iga ximomela'tapialikan, iwán tzótzol yej ista' iga ximotaajakikan iga amo xipinawakan iga amopetzkan amonokej iwán xiktalilikan yej mitzpajtiliáj amoyix iga xitachakan.

¹⁹ Nej nikajajwa iwán niknextiliá kén iga maye'nemi nochi yej nikneki. Inón iga inán poxsan xikyolmakakan iga xitokakan iyojwi Dios.

²⁰ Ta' xinekaki, nej nono' ipan mokalten iga nimitznotzto'; siga tinekaki iwán tinekaltapowiliá, nej nikalakis mokalijti' iwán tisentakuaskej.

²¹ Jej kitaniliskej Tzitzimi', nia niktalijti' noná' iga ijkón nō marreinarokan ken nej newato' iga nirreinarowa, ijkón ken nej nō niktanilij Tzitzimi' iwán nimotālija iwán noTaj kan yéj ewato' iga reinarowa.

²² Xikyē'kakikan yej iyEspíritoj Dios kijliá yej netokaj."

4

Ken iga moweyimati Dios ipan cielo

¹ Kuá' tami' inin, nikita' se puerta tapojto' ipan cielo; iwán inón yej achto nenotza', yej tajtoj ken tikita inawatilka trompeta, sej ne-ijlij:

—Xitejkawi nijiga, iwán nia nimitznextilijti yej mochīwas kuá' pánoja nochi yej tikita'.

² Iwán íkuá' iyEspíritoj Dios wāljaj noyakapan, iwán nikita' se trono,* ono' ipan cielo iwán ipan inón trono, a'pa yej ewatoya.

³ Iwán yej ewatoya ipan trono nesíá ken tikita se te'ti de jaspe† yej este xótasan o cornalina,‡ iwán inón trono, kiyawalojtoya se akosamalo' yej petaniá ken tikita tepayaktzin yej itōka' esmeralda.§

⁴ Iwán inón trono kiyawalojtoya se' veinticuatro tronos iwán ipan inón veinticuatro tronos ejewatoyaj veinticuatro ancianojmej,* inochimej ijista' itzotzolmej, iwán ipan itzontekomej kipiayaj icoronajmej† puro de oro.

⁵ Iwán ipan trono tapetaniá, tawopaya iwán tatikuiniá; iyixtaj inón trono onoya siete ti'ti yej wejwelontoyaj, iwán inón siete tiwelon inonwa' siete iyEspíritoj Dios.

⁶ Iyixtaj inón trono onoya ken tikita lámā yej poxsan chipakti' iwán wel tachalo noyan atampa.

* 4:2 4:2 "Trono" asiento kan motaliá rey iga mandarowa. † 4:3 4:3 Jaspe te'ti yej xoxokti'. ‡ 4:3 4:3 Cornalina te'ti yej chiliti'. § 4:3 4:3 Esmeralda se' te'ti yej xoxokti'. * 4:4 4:4 Español: "ancianos"; anka angelejmej. † 4:4 4:4 Xikita glosario "Corona".

Iwán inón trono yej ono' tajkoyan kiyawalojtoya nawi ken ánimál, kipiayaj trojaj iyixmej iyixtajpamej iwán itepotztajpamej.

⁷ Yej áchtopa de inimej animálmej nešiá ken tekuani; iwán se' nešiá ken torojtzin, iwán sewo' nešiá ken taga'; iwán sewo' nešiá ken águila yej patanto'.

⁸ Inawixtimej inomej animálmej kipiayaj seis iyastakapalmej, iwán iyakapamej pepechijtoyaj ixtimej iwán este itampa iyastakapalmej; iwán semilwi' iwán senyówal ijkín kijtojttoyaj:

Kajasi iga mamopoxweyimatilti

toTeko Dios yej nochi wel kichíwa,

yej ikyay onoya, óno'san inán iwán yáwiya witzeti sej.

⁹ Kuá' inomej animálmej kiweyimatiltiayaj iwán kimakayaj gracias Dios yej ewato' ipan trono, inón yej ono' nochipa iwán ayí' mikis,

¹⁰ inomej veinticuatro ancianojmej motankuaketzaj iyixtaj Dios yej kiweyimatiltiáj yej nochipa ono' iwán ayí' mikis; iwán kitemowiáj icoronajmej iwán kitáliáj iyixtaj kan ewato' Dios, iwán ijkín kijtowaj:

¹¹ Annoteko iwán annoDios, tej mitzajasi iga mamitzweyimatiltikan, iga nochi wel tikchíwa; iga tej tikchij inochi yej ono', onókejsan iga tej tikne' iga maonokan.

5

Ama' yej ayagaj wel kitapowa

¹ Iwán nikita' iga inón yej ewato' ipan trono, iga iye'ma' kikitzkijto' se kimilolama',* ijkulijto' ta-íjti'pa iwán itepotztáj bapa iwán ye'tzakto' iga siete sello.†

² Iwán nikita' se ángel yej poxsan kipiá poder, ijkín tajtoj recio:

—¿A'yéj kajasi makipostekili isellojyo iwán makitapo inín kimilolama'?

³ E' ayagaj wel kitapowaya inón kimilolama' niga wel agaj kitachiliaya, niga yej ono' ipan cielo, niga yej ono' ipan tajli, niga yej ono' taltampa.

⁴ Iwán nej nichokaya poxsan, iga ayagaj wel kitapowa inón kimilolama', niga ayagaj wel kileerowaya, niga agaj wel kitachiliaya.

⁵ Iwán se de inomej ancianojmej ne-ijlij:

—Amo xichoka; inón yej kijliáj “León”‡ yej reinarowa yej irrázajpa Judá, yej ipiltzin ipilówampa rey David, kitánija iga wel makitapo inón kimilolama' iwán iga makipostekili inón siete isellojyo yej kipiá.

⁶ Iná' trono iwán tatajkoyan inomej nawi animálmej, iwán tatajkoyan inomej ancianojmej, nikita' se Cordero§ yej neši iga kimiktíjkaja. Ejkatoya iwán kipiaya siete ikuakua iwán siete iyix; iwán inón siete ixmej kijtojneki siete iyEspíritos Dios yej kititan noyan ipan tajli.

⁷ Inón Cordero kikuiko inón kimilolama' yej kikitzkijtoya iga iye'ma' inón yej ewato' ipan trono.

⁸ Kuá' kíkui'ya inón kimilolama', inawixtimej inomej animálmej iwán inomej veinticuatro ancianojmej motankuaketzkej iyixtaj inón Cordero. Sejsé de inomej ancianojmej kipiayaj se arpa,* iwán kipiayaj wajkalmey de oro, e' tentokej iga incienso,† inón incienso kijtojneki iyoraciomej yej kicredojskej Dios.

⁹ Iwán kikuikayaj inín nuevo takuj':

* **5:1 5:1** Xikita glosario “Kimilolama’”. † **5:1 5:1** Sello kitálijayaj ama' iga matzakto iga a'san neši amo makileero, petz yej kititaniliáj. ‡ **5:5 5:5** León ken tikita tekuani wan kijtojneki Jesucristo. Gn 49:9 § **5:6 5:6** Cordero ken tikita borregojszin wan kijtojneki Jesucristo. Xikita glosario “Borrego” wan “Cordero”. Xikita no Ex 12:3,5. * **5:8 5:8** Xikita glosario “Arpa”. † **5:8 5:8** Incienso ken kópal yej kitatiayaj kuá' kiweyimatiltiayaj Dios. Lv 16:12

Tej mitzajasi nokta iga xikui inón kimilolama' iwán iga xikpostekili isellojyo; iga mitzmiktijkej, iwán iga moesyó anekojkej iga manimochiwakan itatki Dios, nejemej de inochi raza, yej de sese'pa iga tajtowaj, de inochi altepemej iwán de inochi paismej.

¹⁰ Tikchij iga manimochiwakan reyejmej iwán sacerdotejmej iga toDios, iwán niawij nimandarotij ipan tajli.

¹¹ Iwán nikita', iwán nikagui' itajtölmej mia' angelejmej yej kiyawalojtoyaj trono, iwán inomej animälmej iwán inomej ancianojmej. Inomej angelejmej onoyaj poxsan komatimej,‡

¹² iwán ijkín kijtowayaj recio:

In Cordero yej kimiktijkaj,

kajasi iga mamoweyimatilti iga nochi wel kichíwa wán nochi itatki, nochi kimati wán pox tajpalej,

iwán kajasi iga yéj mamoye'ita wán mamoweyimatilti iwán yéjsan mamotakuikili.

¹³ Iwán nikagui' nō iga inochi yej isatokej yej Dios kichij, yej onokej ipan cielo, yej onokej talpan iwán yej onokej taltampa iwán yej onokej ipan lám̄ar, kijtowayaj:

Kajasi iga Dios yej ono' ipan trono wán el Cordero

nochipa mamotakuikili, mamoweyimatilti,

iwán nochipa marrein̄arokan.

¹⁴ Iwán inawixtimej inomej animälmej, ijkín kijtowayaj:

—¡Ijkón mamochíwa!

Iwán inomej veinticuatro ancianojmej motankuaketzkej iwán kiweyimatiltijkej yej nochipa ono' iwán nochipa onos.

6

Siete sello

¹ Iwán nikita' iga inón Cordero kipostekilij se de inomej iseyojyo iga kitapoj kimilolama', iwán nikagui' se de inomej nawi yej ken animälmej este toskatikuini' ken teyo' iga kijtoj:

—¡Xiwiki iwán xitachá!

² Nitachá' iwán nikita' se ista'kawayoj, wán yej kitejkawilijtinemiá kikitzkijtoya se tawíjtöl. Kimakakej se corona,* iwán kitanílija iyenemigojmej wán kisa' iga matatanili iwán iga nochipa matatanilijto.

³ Kuá' el Cordero kipostekilij se' sello, niká' iga se' yolka' yej ken torojtzin kijtoj:

—¡Xiwiki iwán xitachaki!

⁴ Iwán kīsako se' máj kawayoj yej este chílti' ken tiwelon. Iwán yej kitejkawilijtinemiá, kimakakej iga wel makichíwa iga amo maonolo tamelá noyan ipan tajli, sino que mamosepanmijmiktilo; iwán kimakakej se weyi espada.

⁵ Kuá' inón Cordero kipostekilija tercer sello, nikagui' se'ya máj yolka' yej ixaya' ken taga', kijtoj:

—¡Xiwiki iwán xitachá!

Iwán nikita' se písti'kawayoj, iwán yej kitejkawilijtinemiá kikitzkijtoya se balanza.

⁶ Iwán nikagui' se tájtöl tatajkoyan inón nawi animälmej, kijtowaya:

—Monamaka se kilo trigo yej ipatí' ke' kitaniá se iga tekipanowa semilwi', achonsan nō iga mokowa eyi kilo cebada; e' amo xikpetznempolo aceite wán vino.

⁷ Kuá' inón Cordero kipostekilij cuarto sello, nikagui' se' anímal yej ken águila yej patanto', kijtoj:

—¡Xiwiki iwán xitachá!

‡ 5:11 5:11 “Poxsan komatimej” o millones de millones. * 6:2 6:2 Xikita glosario “Corona”.

⁸ Nitachá', iwán nikita' se kosti'kawayoj, iwán yej kitejkawilijtinemiá itoka' Mikilisti, iwán itepotztaj yaya se' yej itoka' Hades yej kijtojneki kan onokej yej mik-tokej. Inimej omen wel kichiwaj iga ipan cuarta parte de inin tajli mamomijmiktulo iga espada, mamayamikilo, makojkokolismikilo iwán matamijmiktikan tekuanimej wan sekin animamej.

⁹ Kuá' inón Cordero kipostekilij quinto sello, nikita' itampa altar toknimej yej kimijmiktijkej iga kipowakej itajtöl Dios iwán iga momela'nextijkej iga ye'nemiáj iyixtaj Dios.

¹⁰ Iwán kitenewiayaj Dios te tzajtziaypa iga kijtowayaj:

—NoTeko tej yej atikchiwa yej ayekti iwán ayí' titakajkayawa, ¿este kēman timomañij iga xikitalti inomej yej onokej ipan tajli, yej nejemen nemiktijkej?

¹¹ Entonces kimakakej itzotzolmej yej ijista', iwán kijlijkej iga mamochákano' se' alin tiempo, este que mamasi-o' nochi yej kicredojokej Cristo yej yawijo' nō mikitij kensan yejemen.

¹² Nikita' kuá' inón Cordero kipostekilija isexto sello kimilolama', pewa' iga pox molin tajli. Tonati' mochij este chapóti'san ken tikita tzótzol yej moakiá kuá' mikilo, iwán la luna mochij este chílti'san ken tikita esti.

¹³ Iwán sitalimej yej onokej ipan cielo wejwetzikej ipan tajli, ken tikita kuá' ejeka' yej pox tajpalej kixixiniliá se kuawi' itakilka.

¹⁴ Cielo poliwi' ken tikita kuá' se ama' mokołochowa, iwán inochi tepemej iwán inochi tajkotamej† mopatakej kan ojonoyaj.

¹⁵ Iwán reyejmej yej onokej ipan tajli, iwán yej paréj tayakantokej iwán yej motapialíaj, iwán ijefejmej soldadojmej, iwán yej pox mandarowaj, iwán esclavojmej‡ iwán yej ayéj esclavojmej, miyankej ipan texapomej iwán itzalan tewewetkej.

¹⁶ Kijliayaj tepemej iwán tewewetkej:

—Xiwetzikan noyakapamej iga xine-iyanakān iyixtaj inón yej ewato' ipan trono iwán xine-iyanakān iyixtaj el Cordero iga amo manecastigarokan;

¹⁷ iga asi'ya día kuá' poxsan yawi tacastigaroti iwán ayagaj yawi kijyowiti.

7

Dios kimānawia yej itatki

¹ Kuá' tami' inin nikita', nikita' nawi angelejmej ejekatokej ipan nawi inakastan inin tajli, yej kitzakuilijtokej nawi ejeka' iga amo makipitzakan tajli, niga lámā, niga se kuawi'.

² Nō nikita' se' ángel yej wiziaya ikisáyampa tonati' iwán kipiaya iselloj* Dios yej nochipa onos. Inin ángel kitzajtzilij recio inón nawi angelejmej yej Dios kimá' iga wel makichiwilikan tejté yej ayekti tajli wan lámā,

³ iwán kijtoj:

—Amo xikchiwilikan nité yej ayekti in tajli, niga lámā, niga kuawimej miej aya niksellarowaj pan iyixkuá' yej kicredojokej Dios.

⁴ Iwán nikagui' ke' kiselarojkej: iga inóchiya masi' ciento cuarenta y cuatro mil yej israelitajmeja.

⁵ Yej ipilowan ipilowampa Judá doce mil sellado, iwán doce mil sellado yej ipilowan ipilowampa Rubén iwán yej ipilowan ipilowampa Gad doce mil sellado,

⁶ yej ipilowan ipilowampa Aser doce mil sellado, yej ipilowan ipilowampa Neftalí doce mil sellado, yej ipilowan ipilowampa Manasés doce mil sellado,

† 6:14 6:14 Xikita glosario "Tajkotāl o Isla". ‡ 6:15 6:15 Xikita glosario "Esclavo". * 7:2 7:2 Inin sello iga momarçarowa toknimej iga manesi iga Dios itatki.

⁷ yej ipilowaṅ ipilówampa Simeón doce mil sellado, yej ipilowaṅ ipilówampa Leví doce mil sellado iwán doce mil sellado yej ipilowaṅ ipilówampa Isacar.

⁸ Iwán doce mil sellado yej ipilowaṅ ipilówampa Zabulón, doce mil sellado yej ipilowaṅ ipilówampa José iwán doce mil sellado yej ipilowaṅ ipilówampa Benjamín.

Mia' yej ijichkáti'san itzótzol

⁹ Kua' tami' inín, nikita' iga pox onolo', inewi paismej, raza, tajtolmej iwán inochi altepemej onoyaj iyixtaj trono iwán iyixtaj el Cordero; poxsan komatimej este ay'ya moojasi ke' onokej, este ijichkáti'san itzotzolmej iwán kikijkitzkijtoyaj soya'.

¹⁰ Inochimej ijkín kjtowayaj recio:

Temawij toDios,

yej ewato' pan trono,

iwán temawij iPiltzín yej kijliáj Cordero.

¹¹ Iwán inochi angelejmej ejejkatoyaj iga kiyawalojtoyaj trono, iwán ancianojmej, iwán inón nawi animálmej, motankuaketzkej itenoj trono iwán motzojtzompilojkej este ipan tajli iwán kiweyimatiltijkej Dios,

¹² kijojoyaj:

¡Ijkónyawa'!

Kajasi iga matikweyimatiltikān toDios, tikmatij iga Dios pox bueno, yéj nochi kimati, matikmakakān gracias,

matikye'itakān iga yéj nochi wel kichīwa iwán pox tajpalej,

ijkón mamochiwili nochipa. Ijkónyawa'.

¹³ Iwán se de inomej ancianojmej netajtan:

—¿A'yéj in inimej yej este ijichkáti'san itzotzolmej? ¿Kān wālkej?

¹⁴ Iwán nikijlij:

—NoTeko, tej tikmati.

Iwán yéj ne-ijlij:

—Inimej yej poxsan kiknochijkej, iwán kipakkej itzotzolmej iwán kistayaltijkej iga iyesyo el Cordero.

¹⁵ Inón iga onokej itenoj trono kān ewato' Dios iwán semilwi' iwán senyówal kiweyimatiltijtokej ipan weyitiopan;† iwán yej ewato' ipan trono ki-omemawij inomej iga sen-onoskej.

¹⁶ Ay'ya semi mayanaskej iwán nikēman ay'ya atanekiskej, iwán ay'ya tonatataskej iwán niga tadotonmiskej,

¹⁷ iga Jesucristo yej kijliáj Cordero yej ewato' tajko trono yawi kicuidarōti inomej ken tikita borregoymej. Iwán Jesucristo yawi kiwigati kān ono' atzontekon iwán yawij konitij a'ti yej kichīwas iga nochipa maonolo; iwán Dios yawi kipojpowilīti iyixamej.

8

Yej seṣan sello kawi

¹ Kua' inón Cordero kipóste'ya sello siete yej kipiá kimilolāma', san-takampolijtikāwi' ipan cielo ken media hora.

² Iwán nikita' siete angelejmej ejejkatokej iyixtaj Dios, iwán kimakakej sejsé de yejemen se trompeta.

³ Iwán nikita' se' ángel, kikitzkijto' se tikaxaktzín de oro, iwán moketza' itenoj altar; iwán kimakakej komati incienso iga makisenetili wān iyoraciomej yej kicredojoytokej Dios iga makitatikān ipan altar de oro yej ono' iyixtaj trono.

⁴ Iwán ipokyo incienso yej kitatijtoya el ángel kisenetili wān iyoraciomej yej kicredojoytokej Dios asi' este kān ono' Dios.

† 7:15 7:15 Xikita glosario “Weyitiopan”.

⁵ Iwán inón ángel kikui' tikaxaktzín iwán kitemij iga tékol yej xojxotáto'o yej onoya ipan altar iwán kipatānaltij pan tajli; iwán tatikuñi', mokagui' tawopaya, tapetani' iwán kuekuechka' tajli.

Trompetajmej

⁶ Iwán inomej siete angelejmej kikuikkej itrompetajmej iga yawij tapitzatij.

⁷ Kuá' yej achto ángel kipítza' itrompetaj, wetzi' pan tajli tiawá' yej de hieló iwán ti'ti yej setito' wān esti. Iwán de cada eyi parte tajli, tata' se parte. Iwán de cada eyi kuawi', tata' nō se kuawi'. Iwán nochi yej ixwatokej yej te xojxoxokti', tata'.

⁸ Iwán el segundo ángel nō kipítza' itrompetaj, iwán momota' tepe iteki ipan lámā, ken tikita se weyi tepe' welontiya; iwán de cada eyi parte lámā, se parte mochij esti.

⁹ Iwán migui' se de cada eyi yej momati lamarijti'. Iwán se de cada eyi wejweyi akalmej xixitīnikkej.

¹⁰ Iwán kuá' éyia ángel nō kipítza' itrompetaj, se weyi sitalin ken tikita mechōn wewelontiwalaj ipan cielo, iwán wetzito ipan se parte de inón eyi parte weyamej iwán pan atzontekomej.

¹¹ Inón sitalin itōka' Chichī'; iwán de cada eyi weyamej, se weya' chichiya' iwán mia' tokñimej mikikej iga konijkej chichika'.

¹² Kuá' cuarto ángel kipítza' itrompetaj, xitīni' tonatī', metzti* iwán sitalimej iwán ay'ya xotakej se parte de eyi parte. Ijkón iga nawī horas tonatī' atāwiaya iwán tayowakan nawī horas ayá' taweltametzonaya niga sitalimej ayá' taweltāwiayaj.

¹³ Iwán nikita', wān nikagui' iga se ángel† patantiaya tajko cielo, ijkín kijtojtiaya recio:

—¡Poxsan, poxsan mokatzajzilōj ipan tajli! ¡Poxsan tamajmájtīl iga éyi-o' ángel poliwi iga yawij kipitzatij itrompetajmej!

9

¹ Kuá' quinto ángel kipítza' trompeta, nikita' iga wétzi'ya se sitalin ipan tajli, iwán inón sitalin kimakakej llave yej iga motapowa xapo' yej pox wejkatan kan entokej malespiritomej.

² Iwán kitapoj inón wejkatanxapo', iwán popoga' ken yej kisa ipan se pox weyi tiwelōn iwán ipokyo kitakompachōj tonatī' iwán ejeka'.

³ Iwán ipan inón pokti kiskej chapolimej iwán sempatānikkej noyan ipan tajli; iwán inomej chapolimej kitekimakakej iga wel matatankuakan ken tikita kolōmej.

⁴ Iwán kitekimakakej iga amo makikuakan tato' yej ono' ipan tajli, nité yej xojxokti' iwán nisé kuawi' amo makikuālikan iyiswayo, petz makitankuakan tokñimejsan yej ayá' kipiáj inón marca pan iyixkuá' iga manesi iga itatki Dios.

⁵ E' kitekimakakej iga amo makimiktikan tokñimej, sino que san matatankuajtōkan cinco meses; iwán kuá' tatankuaj inōmpa chapolimej kwalōj ken tikita kuá' tatankua kolō'.

⁶ Íkuá' tokñimej yawij kinekitij mamikikan, e' awel mikiskej; malej kinekiskej magui' mamikikanya, e' ayá' wel mikiskej.

⁷ Inomej chapolimej ken tikita kawayojmej yej machtitokej iga wel mayakan kan tamijmiktilo; iwán ipan itzontekomej kipiáj ken tikita corona* de oro, iwán inochimej kipiayaj ixaya' ken tikita taga'.

⁸ Itzontekomej ken tikita siwá' itzónkal, iwán itanmej ken tikita tekuani itan.

⁹ Iwán iyelixmej tzaktōyaj iga ken tikita kuachtī de tepos, iwán kuá' patānij, iyastakapalmej nawatij ken tikita kuacarretajmej yej kitilāna kawayoj yej yawij kan tamijmiktitij.

* 8:12 8:12 Metzti: luna. † 8:13 8:13 O águila o moxi. * 9:7 9:7 Xikita glosario "Corona".

10 Ipan ikuitapilmej kipiáj itzınmımayomej ken tikita koló'. Iwán iga inón ta-iknōchijoskej cinco mej.

11 Inomej chapolimej kipiáj se ijefejmej yej itoká' el Ángel yej iteko wejkatánxapo'; inın ángel en hebreo† itoká' Abadón iwán ipan griego kijliáj Apolión, yej nō kitojneki yej taxixitina.

12 Ijkón panoj yej áchtopa yej pox tamajmájtıl, e' políwi-o' se' ıme yej pox tamajmájtıl.

13 Kua' sexto ángel kipıtza' itrompetaj, nikagui' se tájtıl kısıya tatajkoyan inomej nawi ikuakua inón altar de oro yej ono' iyıxtaj Dios,

14 kijlij inón ángel yej kikıtzkijtoya trompeta:

—Xikxitoma inón nawi angelejmej yej ijılpitokej itenoj weya' Eufrates.

15 Ijkón iga kimajkajkej inón nawi angelejmej iga makimijmiktıkan se toknın de cada eyı de nochi toknımej. Inomej angelejmej Dios kipreparadoj nokta iga inonsan hora y fecha matamijmiktıkan.

16 Iwán nikagui' iga ono' 200 millones soldadojmej yej nemij ipan kawayojmej.

17 Ijkón nikita' kawayojmej, iwán yej kitejkawilijtinemiáj moeltzaktinemiáj iga tepos yej chílti' ken tiwelon, este azultı' wın kostı'. Iwán kawayojmej kipiayaj itzontekomej ken tikita itzontekon tekuanı, iwán ipan iten kısıya ti'ti, pıkti iwán azufre.

18 Iwán se toknın de cada eyı de nochi toknımej mikikej iga ti'ti, pıkti iwán azufre yej kısıyaj ipan iten kawayojmej.

19 Porque inomej kawayojmej tamiktiayaj iga itenmej iwán iga ikuitapilmej, porque ikuitapilmej neşıá ken tikita kowá' iwán iga inón tamiktiayaj.

20 E' yej ayá' mikikej iga inımej yej kısı' ipan iten kawayojmej, ayá' mokajkajkej iga kichıwaj yej ayekti, nıga mokajkajkej iga kiweyimatıltıáj maıspiritojmej iwán ayá' nō mokajkajkej iga kiweyimatıltıáj kuatosantojmej yej de oro, plata, bronce, de te'ti iwán yej de kuawi'. (Inomej kuatosantojmej ayá' tacháj, iwán nıga takakıj iwán nıga wel nejnemij.)

21 Ayá' nō mokajkajkej iga tamiktiáj, nıga nō mokajkajkej iga taachısarowaj, nıga mokajkajkej iga namolnemij wın yej ayá' íwan namıktıtıtokej, iwán nıga nō mokajkajkej iga tachtekıj.

10

Ángel yej kipiá kimilolamatızın

1 Iwán nikita' se' ángel yej poxsan tajpalej, temotiwıtzıá ipan cielo e' wıtzıaya ipan mixti, iwán pan itzontekon onoya akosamalo'. İxaya' ken tonatı' iwán iyikxi ken ıme takétzal yej wewelonto'.

2 Se kimilolamatızın* kipatajtoya ipan imá', iwán iga iyı'ikxi taksa' ipan lámıar, iwán iga iyıpoch-ikxi taksa' ipan tajlı.

3 Iwán kua' tajtoj, mokagui' ken kua' tzajtzi tekuanı, iwán kua' tzajtzi', mokagui' siete teyo' itajtılmej.

4 Kua' támi'ya tajtojkej inomej siete teyo', nikıjkuılowayay yej kıtojkej, e' nikagui' se tájtıl yej wııaj ipan cielo, iwán ne-ıljıj:

—Tejsan xikichtakamatıto yej kıtojkej inımej siete teyo' iwán amo xikıjkuılo.

5 Iwán inón ángel yej nikita' taksato' ipan lámıar iwán ipan tajlı, kajko' iyı'má' cılojıóbapa,

6 iwán kıtoj:

† 9:11 9:11 Xikita glosario "Hebreo". * 10:2 10:2 Xikita glosario "Kimilolama".

—Niknojma-ijtowa iyixtaj Dios yej nochipa isato', yej kichij cielo, tajli, lám̄ar iwán nochi yej ípan onokej, iga ay'ya wejkatís iga mochíwas yej Dios kijtoj.

⁷ Kuá' asís iga síeteja ángel kipítzas itrompetaj, inón vej mochíwasya yej Dios kejl̄anto', san ken kijtojkej profetajmej,† yej itekipanowanímejpa Dios.

⁸ Inón tájt̄ol yej nikagui' ípan cielo, sej nenotza' iwán ne-ijlij:

—Xaj iwán xikui inón kimilolamatzin yej kitapojto' inepa ángel yej se iyikxi taksato' ípan lám̄ar iwán se' iyikxi pan tajli.

⁹ Iwán niajki kan ono' inón ángel iwán niktajtanilij iga manemaka inón kimilolamatzin, iwán yéj ne-ijlij:

—Xíkuiwa' iwán xikua. Iwán ípan moten tikmachilij este tzopeli' ken tikita nekti, e' kuá' asís mojtiko chichiyas.

¹⁰ Iwán nikujlij inón kimilolamatzin kan kikitzkijtoya iwán nikuaaj; iwán kuá' nemi nikua, nikmachilij jake tzopeli' ken tikita nekti, e' kuá' támi'ya nikuaaj, nojtiko chichiya'.

¹¹ Iwán yéj ne-ijlij:

—Yekti iga sej xikojpapowilikan yej Dios kijtowa iga yawi mochíwati. Xikojpapowilikan inochi toknímej yej onokej ípan inochi altepemej, inochi paísmej, san kén itajt̄olmej wan xikojpapowilikan inochi reyeymej.

11

¹ Iwán nemakakej se ojta' ken tikita inõmpa kuawi' yej iga tamedirolo, iwán ne-ijlijkej:

—Ximoketza, iwán xikmediro itiõpan Dios iwán nõ xikmediro altar yej ono' tiõpan-ijti', iwán nõ xikita ke'mej ompa onokej yej kiweyimatiiltijtokej Dios.

² E' ipatõjyo tiõpan amo xikmediro, iga inón patio kimakakej yej ayá' kixmatij Dios iwán yejemen yawij kitataksatij nõyan Jerusalén iga ompa mandarõskej cuarenta y dos meses yej masi mil doscientos sesenta días.

³ Iwán nia niktitaniti õme yej notatõtampa iga makijtokan yej nej nikijtowa, iwán inõmej yawij kipojtõtij mil doscientos sesenta días, e' yawij kajakijtotij itzotzolmej inõmpa yej moakiá kuá' mikilo.

⁴ Inímej õme tatitan kijtojneki inón õme olivo* iwán inõnsan nõ kijtojneki inón õme mechõnwewetkej yej ono' itenõj Dios yej iTeko tajli.

⁵ Siga agaj kineki makichiwili tejté yej ayekti, yejemen kikixtiáj ti'ti ípan itenmej iga kimela'tatiáj nokta iyenemigojwan; ijkón yawi mikiti agaj yej makineki makichiwili tejté.

⁶ Inímej õme tajtaga' wel kitzakuaj cielo iga amo mawiki tiawá' miej yejemen kipowaj tájt̄ol yej Dios kimaka; iwán wel nõ kichiwaj iga a'ti mamochíwa esti iwán iga kiknochíwaj la gente iga plaga este ke' iga yejemej kinekiskej.

⁷ E' kuá' inímej kitamíjkeja itekipanõlmej, weyi anímal yawi kísati pan wejkatanxapo' iwán yawi kimajmagatij iyõmextin, kitaniliskej iwán yawij kimiktítij.

⁸ Iwán inõmej animajmej yawij wetztikawitij ípan icallejmej Jerusalén kan toTeko Jesucristo kimiktijkej ípan kuacruz, inón weyi-altepe' kitojneki ken kuá' altepe' Sodoma iwán país de Egipto.

⁹ Iwán eyi días iwán tajko, inewi gente de nochi altepemej, de sese'pa raza, de inochi tajtõlmej, yawij kitatij animajmej kan miktõkej iwán akimakaskej lugar iga makitõkakan.

¹⁰ Yej chantitõkej ípan tajli yawij pakitij iga mikíkeja, póxsanya nokta yawij pakitij, este yawij mosese pantitanilítij regalo; porque inõmej gente poxsan kijiya inón õmen

† 10:7 10:7 Xikita glosario "Profeta". * 11:4 11:4 Xikita glosario "Olivo".

vej Dios kimakaya tájtōl iga makipowakan. Inomej gente poxsan moknochīwayaj iga vej kichīwayaj inōn omen.

¹¹ E' kuā' pánoja eyi días iwán tajko, Dios ki-ojopa-ixitij sej iwán sej moketzkej, iwán inochi gente vej kitakej poxsan momajtijkej.

¹² Iwán iyomexti inomej tajtaga' kikakikej ipan cielo se tájtōl vej poxsan recio, ijkin kijlijkej:

—Xitejkawikan nijiga.

Iwán tejkajkej ipan cielo ipan se mixti, iwán iyenemigojwan kitztoyaj.

¹³ Iwán íkuā' poxsan molin tajli, iwán se tájkol de cada diez de inōn weyi-áltepe' xixitīnikej kajlimej iwán mikikej siete mil gente. Iwán la gente vej ayá' mikikej, poxsan momajtijkej iwán kiweyimatiltijkej Dios vej ono' ipan cielo.

¹⁴ Inín yajki el segundo vej pox tamajmájtīl, e' na'ya wī' se'.

Siete trompeta

¹⁵ Iwán kuā' así'ya pan siete ángel iga kipitza' itrompetaj, mokagui' tajtōlmej vej recio ipan cielo, kijtōwayaj:

Inán toTēko Dios iwán Cristo vej iPiltzin;

nochipa yawij mandarotij ipan tajli

wan ayí' tamis iga mandarowaj.

¹⁶ Entonces inomej veinticuatro ancianojmej vej ejewatoyaj ipan itronojmej iyixtaj Dios, motzojtzontokakej este ipan tajli iwán kiweyimatiltijkej Dios,

¹⁷ kijtojttoyaj:

Nimitzmakaj gracias, noTēko,

Dios vej nochi wel tikchīwa,

tej vej ikyay tono' iwán inán tono' iwán tiaya tiwītzeti,

iga nochi wel tikchīwa wan

tipéwa'ya iga tirreinarowa.

¹⁸ La gente vej ayá' mitzixmatij, kuejkuesiwikej,

e' asi' día iga tia titacastigaroti,

wan no asi' día iga tia tikjuzgaroti vej miktokej,

iwán tia no tikmakati vej yēkti vej mitzcredojtokej, vej kipojkej motájtōl,

iwán vej mitzweyimatiltijkej tia tikmakati vej yēkti,

kesiá vej tejté iteki iwán vej até iteki,

iwán tia tikpoloti inomej vej kisosolowaj tajli.

¹⁹ Entonces tapowi' itioipan Dios vej ono' ipan cielo, iwán tiopan-ijti' nestoya se ken baúl† kan entoya diez mandamiento. Iwán tapetani' iwán mokagui' tawopaya, tatikuini', molin tajli iwán wetzi' tiawa' de hielo.

12

Siwa' wan kuakuakowawéj

¹ Iwán ijkin nesiko ipan cielo ken tepa iteki vej paréj weyi: se siwa' tzaktōya iga tonatī' iwán la luna onoya iyikxitan iwán kitālijtoya se corona* vej kipiá doce sitalin.

² Inín siwa' tatalaxwijtoya, iwán tzajtziá iga pilkualowaya iga yáwiya taonoltiti.

³ Iwán nesiko se' vej monextij ipan cielo: se kuakuakowawéj vej tatá' vej kipiaya siete itzontekon, diez ikuakua iwán se corona ipan sejsé itzontekon.

⁴ Iwán iga ikuitápil kiwawatatzoj se de cada eyi sitalimej vej onokej ipan cielo iwán kipajpatanaltij talpan. Inín kuakuakowawéj moketza' iyixtaj siwa' vej yáwiya taonoltiti, iga makikuáli ipiltzin kuā' maki-onolti.

† 11:19 11:19 Xikita glosario “Arca del pacto”. * 12:1 12:1 Xikita glosario “Corona”.

⁵ Iwán inón siwá' kita' se iyokichpiltzín, iwán iga ibastón de tepos yawi kimandaróti inochi gente. Después Dios kikuilij ipiltzín iwán kiwiga' nō kan ono' yéj iga nō mamotáli ipan itronoj.

⁶ Iwán inón siwá' yajki ipan desierto, kan Dios nokta kichij iga ompa makitamakatonkan mil doscientos sesenta días.

⁷ Máj máj momijmiktilo' ipan cielo, iga Miguel iwán iyangelejmej momijmiktijkej wan inón kuakuakowawéj. Kuakuakowawéj iwán iyangelejmej nō lucharojkej,

⁸ e' kipolorejkej, iwán yejemen kikixtijkej iga ayo' maonokan ipan cielo.

⁹ Iwán kikixtijkej inón kuakuakowawéj, inonsan ikyapakowá' yej itoká' Tzitzimi' yej kikajkawáwa inochi gente, kipatantijkej talpan wan iyangelejmej.

¹⁰ Iwán nikagui' se tájtól yej recio ipan cielo, kijtoj:

—Dios kimanáwija igentej; kinextij iga nochi wel kichíwa iwán yéjsan reinarowa. Inán Cristo noyan reinarowa iga kipatantijkej talpan Tzitzimi' yej kitelwiaya tokniwan, kitelwiaya semilwi' iwán senyówal iyixtaj Dios.

¹¹ Tokniwan tatanilijkej iga iyeyso el Cordero iwán iga itájtól Dios yej yejemen kipowakej; yejemen ayá' majmawikej iga yawij kimiktij, majwa' kisentalkej iyalmajmej iga mamikikan.

¹² Xipakikan cielojmej iwán yej ípan amonokej. E', ¡lástimajsan yej chantitokej ipan tajli iwán yej chantitokej ipan lámár! Iga Tzitzimi' kuejkuesitiajki kan anchantitokej, iga kimati iga alín kipolowa iga políwisya.

¹³ Kuá' inón kuakuakowawéj kita' iga óno'ya talpan, kitalochtij siwá' yej kita' ipiltzín.

¹⁴ E' inón siwá' kimakakej ome yej wejweyi iyastakápal águila, iga wel mapatani iga mayawi ipan desierto, kan kitamakatoskej tres años y medio, ompa ay'ya wel casis inón kuakuakowawéj.

¹⁵ E' inón kuakuakowawéj kikixtij trojaj a'ti ipan iten iga kichíwa se weya', iga siwá' makiwiga arresomoj.

¹⁶ E' tajli kipalewij inón siwá', iga tajli tapowi' iwán inochi kitoloj in inón a'ti yej inón kuakuakowawéj kikixtijtoya ipan iten.

¹⁷ Iwán iga san inón, kuakuakowawéj paréj kikuesowilij inón siwá', iwán yajki kimijmiktito ipilówampa inón siwá', ken tikijtowaj inomej yej kichíwaj kensan tatekimaka Dios iwán kichíwaj ken tenextiliá Jesús.

¹⁸ Iwán inón kuakuakowawéj moketza' lamartenoj.

13

Ome wejweyi anímal yej tamajmajtiáj

¹ Nimoketza' ipan xajli yej ono' lamartenoj. Iwán nikita' iga nemi kisa ipan lámár se weyi anímal yej kipiá siete itzontekon, iwán diez ikuakua iwán ipan sejsé ikuakua kipiaya se icorónaj,* iwán ipan sejsé itzontekon ijkuilijto' tokamej yej Dios kikuesowa.

² Inín weyi anímal yej nikita' ken tikita tekuani,† iwán iyikximej ken tikita oso iyikxi, iwán kipiaya iten ken tikita tekuaniwéj.‡ Iwán kuakuakowawéj kimá' iga wel mamandaro, iwán kitalij ipan weyi asiéntoj kan tatekimakas.

³ Se de itzontekon inín weyi anímal nesía kan tzontektoya yej este wel miki, e' inín kan tzontektoya pajti', iwán nochi gente yej onokej ipan inín tajli madmiradokej iwán kitokakej inín weyi anímal.

⁴ Iwán kiweyimatiłtijkej inón kuakuakowawéj iga kimá' poder inón weyi anímal; nō kiweyimatiłkej weyi anímal, kijtowayaj la gente:

—Ateyi se' ken inín weyi anímal, ayagaj wel momatiá iga íwan mamomijmikti.

* **13:1 13:1** Xikita glosario “Corona”. † **13:2 13:2** “Ken tikita tekuani”: leopardo. ‡ **13:2 13:2** “Ken tikita tekuani”: león.

⁵ Nō kimakaltijkej iga inón weyi anímāl makijto tajtolmej yej iga imatika mokichmati, iwán kimalijliá Dios; iwán kitálkej iga mamandarōjto cuarenta y dos meses.

⁶ Iwán ijkón kichij, kimalijlij Dios, kimalijlij itōkǎ' Dios, kimalijlij íkal Dios iwán kimalijlij yej onokej ipan cielo.

⁷ Nō kimakaltijkej iga makimijmikti yej kitokaj iyojwi Dios, este que makitanilikan; iwán kimakakej iga wel makimandarō inochi raza, ipan inochi altepe', ipan inochi tajtolmej iwán ipan inochi nación.

⁸ Yej chantitokej ipan tajli poxsan kiweyimatiltijkej inón weyi anímāl, petz yej ayá' ijkuilijto' itokamej ipan iyama' el Cordero. Iga kuá' mochij inín tajli, mo-ijkuiloj itokamej yej nochipa onoskej wán Dios ipan ama' yej kipiá el Cordero yej mikika.

⁹ Si agaj wel takaki, makiye'kaki.

¹⁰ Yej yawij kipresojuwítij yej kitokaj Dios, yejemej nō yawij kipresojuwítij. Iwán yej yawij kimiktítij iga espada yej kitokaj Dios, nō yawij kimiktítij iga espada. Inón iga yej kitokaj iyojwi Dios makijyowikan iwán mamocofiarokan pan Dios.

¹¹ Máj máj nikita' se' anímāl nemi kisa ipan tajli. Inín kipiaya ome ikuakua ken tikita borregoitzin, e' tajtowaya ken kuakuakowawéj.

¹² Kipiaya poder kensan yej áchtopa weyi anímāl wán tekipanowaya iga yéj, iwán kichij iga inochi gente yej ono' ipan tajli makiweyimatiltikan yej áchtopa weyi anímāl yej pajti' kan tzontektoya malej iga inón katka mamíktoya.

¹³ Nō kichiwaya milagroymej iga manesi iga ayéj námol, este ipan cielo kiwetziltij ti'ti ipan tajli iyixtaj la gente.

¹⁴ Inón kichij milagroymej iga kimaka poder yej áchtopa weyi anímāl, kikajkayaj inochi toknijmej yej ono' ipan tajli. Iwán kitekimá' iga makichiwakan se iyimagen inón áchtopa anímāl yej kitzontekaj iga espada iwán ayá' migui'.

¹⁵ Iwán inón segundo weyi anímāl kimakakej poder iga makimaka vida inón imagen iwán iga makitajolti. Iwán yej ayá' yawi kiweyimatitij inón imagen yawij kimiktítij.

¹⁶ Iwán kichij iga inochi gente, yej kipiá itekiyo iwán yej ayá', yej kipiá tomín iwán yej akipiá tomín, esclavojmej iwán yej ayéj esclavojmej, makitalilikan se marca ipan iye'má' o pan iyixkuá'.

¹⁷ Iwán ni agaj awel takowa niga tanamaka, siga ayá' kipiá la marca o itōkǎ' inón anímāl o inūmerojyo itōkǎ'.

¹⁸ Iga se mamomachtí inín, kineki poxsan matajlamiki; si agaj kentenderowa makimati te kijtojneki inūmerojyo anímāl, tága'pa inūmeroj. Inón número seiscientos sesenta y seis.

14

Kitakujiliáj Cristo

¹ Después nitachá' iwán nikita' el Cordero onoya iyixko tepe' yej itōkǎ' Sion. Sen-onoyaj iwán inón Cordero ciento cuarenta y cuatro mil tokniwan yej pan iyixkuá' ijkuilijto' itōkǎ' el Cordero iwán itōkǎ' iTaj.

² Iwán niká' se tájtōl yej wálaj ipan cielo ken a'ti kuá' poxsan wopa, ken kuá' poxsan tatikuini, inón tájtōl ken tikita kuá' nemi kitzotzonaj mia' arpa.*

³ Iwán kikuiktōyaj se nuevo takui' iyixtaj trono, iwán iyixtaj inomej nawí animálmej iwán iyixtaj ancianojmej. Iwán ayagaj wel kimati inín takui' petz inomej ciento cuarenta y cuatro mil yej Dios kimānawij kan onolo' ipan inín tajli.

* 14:2 14:2 Xikita glosario "Arpa".

⁴ Inimej yej ayí' nokta motekkej wán siwa',† sino que ye'nemikej, iwán kitokaj el Cordero kansan yawi. El Cordero kikowa' inimej iga iyeyso, kitapejpen yej áchtopa mochijkej itákipa Dios iwán el Cordero, inimej momakaj iga makichiwakan ken kineki Dios.

⁵ Iwán ayí' takajkayajkej iga ye'nemij iyixtaj Dios.

Eyi ángel kipowaj itajtqlmej

⁶ Iwán nikita' se' ángel patantinemi tajko cielo yej kinentiá ye'noticiaj yej ayí' tamis, yej mamopowili inochi gente yej ono' ipan tajli, inochi naciomej, raza iwán de nochi altepemej san ken tajtowaj.

⁷ Iwán kijtowa recio:

—Xikmajmawilikán Dios iwán xikweyimatiltikán, pues así'ya hora iga yéj yawi tajuzgaroti; iwán xikweyimatikán inón yej kichij cielojmej iwán tajli, lámaz, iwán inochi atzontekomej.

⁸ Iwán se' ángel nō kijtoj recio:

—Xixitini'ya in Babilonia yej weyi-altepe', iga kinextilijtoya mia' naciones iga makiweyimatiltikán idolojmej, iga inón kichiwaj kenkuá' tawánaj iga vino iwán yawij wán sesé.

⁹ Wán se' tercer ángel del cielo kijtoj recio:

—Siga agaj kiweyimati anímal wán iyimagen iwán siga motemaka iga makipiá imarcas pan iyixkuá' o ipan ima',

¹⁰ Dios kipoxkuesowilij iwán yawi kicastigaroti iwán yawij kinkochijtotij ipan ti'ti iwán azufre, kinkochiwas iyixtaj iyangelejmej Dios iwán iyixtaj el Cordero.

¹¹ Iwán nochipa popoktos ti'ti iga kicastigarojtoskej semilwi' iwán senyówal yej kiweyimatij anímal iwán iyimagen, wán yej kipiáj marca yej itoká' inón anímal.

¹² Ijkón yej kicredojskej Dios iwán kichiwaj ken ga tatekimaka, amo mamosemakakan iga kitokaj iyojwi Jesús.

¹³ Niká' se tájtql ipan cielo yej ne-ijlij:

—Xikijkuilo yej nia nimitzijliti: “Mayolpakikan desde inán yej mikij ipan iyojwi toTeko.” El Espíritu Santo kijtowa iga inomej yawija mosewítij, áyo'ya tekipanoskej. Inochi yej kichijkej yej yekti, yati iwamej.

Dios kijuzgarowa nochi yej ono' ipan tajli

¹⁴ Después nitachá', iwán nikita' se mixti este istá' iwán iyixko mixti ewato' a'pa yéj tachá' ken tikita iPiltzín Taga'. Kitajtoya se corona‡ de oro iwán kikitzkijtoya se ken machete yej pox tateki yej iga motékupa trigo.

¹⁵ Iwán kisa' ipan weyitiopan se' ángel iwán kitzajtzilij recio yej ewato' iyixko mixti:

—Iga momachetej xiktékiya trigo; iga así'ya itiempoj iga mamoteki, iwán la cosecha yej ono' ipan tajli chiká'ya.

¹⁶ Iwán yej ewatoya ipan mixti kipanoltij imachetej ipan tajli iwán kitegui' yej chiká'ya.

¹⁷ Iwán kisa' se' ángel ipan weyitiopan yej ono' ipan cielo, nō kikitzkijtoya imachetej yej pox tateki.

¹⁸ Iwán kisa' ipan altar se' ángel yej kipiá poder iga tapolowa iga ti'ti, iwán kitzajtzilij recio yej kikitzkijtoya machete yej pox tateki, kijlij:

—Xiktékiya iga momachetej yej pox tateki inomej racimojmej de uva yej ono' ipan tajli iga yojoyoksitókeja.

† 14:4 14:4 Anka inín kijtojneki iga ayá' kiweyimatiltijkej idolojmej. ‡ 14:14 14:14 Xikita glosario “Corona”.

¹⁹ Iwán el ángel kipanoltij imachetej ipan uvajyoj, § iwán kitegui' uvajmej yej ono' ipan tajli, iwán kakij kan yawi mopatzkati, inón kijtojneki weyi castigo yej Dios kititanis.

²⁰ Uvajmej kipatzkakej kan ay'yéj altepe' iwán kan mopatzka' uva kisa' esti, tejkaj este ipan iten kawajoymej, inón esti motaloj trescientos kilómetros.

15

Angelejmej wan siete plaga iga ta-iknochiwaj

¹ No nikita' ipan cielo se yej este temajtiá yej ayi'pa mo-ita: siete angelejmej yej kiwajligayaj siete plaga yej iga tacastigarowa. Kuá' tamis inochi inimej, Dios ay'ya kuesitos.

² Iwán no nikita' lámar ken tikita vidrio nelijto' iwán ti'ti. Iwán nikita' no ejejkatokej ipan lámar inomej yej kitanilijkej weyi anímal iwán iyimagen iwán imarcej inón weyi anímal. Nochi inimej gente, Dios kimá' sejsé iyarpajmej.*

³ Iwán kikuikakej yej itakuí' Moisés yej tekipanowaya iga Dios, yej itakuí'pa no el Cordero, kijtowayaj:

Tej tinoTeko, nochi wel tikchiwa.

Weyi iwán pox monsjaj yej tej tikchiwa.

Yekti iwán melá' inochi yej tikijtowa iga mamochiwa.

Tej yej tikmandarowa nochi yej ono' ipan tajli.

⁴ NoTeko, ¿a'yéj ayá' mamitzmajmawili?

¿A'yéj ayá' mamitzweyimatilti?

Tejsan moselti yej ayí' tikchiwa yej ayekti,

iwán inochi naciomej witzetij iwán mitzweyimatiltiskej,

iga inochi kitakej yej tej tikchiwa poxsan yekti.

⁵ Wan nikita' iga tapowi' tiopan ipan cielo, inón kuetaxtiopan† kan moenayaj patachte'timej kan ijkuilijto' iley Dios yej kimá' Moisés.

⁶ Iwán ipan inón kuetaxtiopan kiskej inomej siete angelejmej yej kipiayaj siete plagajmej, kakijtokej ye'tzótzol yej chijto' iga lino‡ este pepetani, iwán kitalijtoyaj icintoromej de oro este iyelixtenojmej.

⁷ Iwán se de inomej nawí animálmej yej onoya iyixtaj Dios, kimá' sejsé de inomej siete angelejmej se wájkal yej chijto' iga oro yej tento' iga yej Dios yawi tacastigaroti; Dios yej nochipa onos wan ayí' mikis.

⁸ Inón weyitiopan temi' iga pokti yej witziaaya ipan iweyipoder Dios, iwán ayagaj wel kalaki ipan inón weyitiopan, este que mapano inón siete plaga yej kipiayaj inomej siete angelejmej.

16

Wajkalmej yej kipiapiá yej iga Dios tacastigarowa

¹ Iwán nikagui' se tájtól recio kisyaya ipan weyitiopan, ijkín kijliaya inomej siete angelejmej:

—Xakan ipan tajli iga xikawatij inón siete wájkal yej kipiapiá yej iga Dios tacastigarowa.

² Iwán yej áchtopa ángel yajki, iwán kitoyaj ipan tajli yej onoya ipan iwájkal, iwán inochi gente yej kipiayaj imarcej weyi anímal iwán kiweyimatiáj iyimagen, kisa' iyakapamej kókol yej pox kualo.

§ 14:19 14:19 Xikita glosario "Uva". * 15:2 15:2 Xikita glosario "Arpa". † 15:5 15:5 Hch 7:44. No xikita glosario "Kuetaxtiopan". ‡ 15:6 15:6 Lino achi ken ichka', e' chijto' iga se'pa planta.

³ In segundo ángel kitoyaj ipan lám̄ar yej kipiaya ipan iwájkal, iwán lám̄ar mochij ken tikita iyesyoy yej mikto', iwán migui' inochi yej onoya ipan lám̄ar.

⁴ In tercer ángel kitoyaj yej kipiaya ipan iwájkal, ipan a'timej iwán ipan atzontekomej iwán mochij esti.

⁵ Iwán nikagui' ijkín kijtoj inón ángel yej kicuidarowa a'timej:

—Tej noTēko yej nochipa tonoya iwán nochipa tonos, tej ómpaya ken tikchiwa iwán kajasi iga ijkín titacastigarowa.

⁶ Iga yejemej kimiktijkej yej moconfiarowaj ipan tej, iwán kimiktijkej mo-profetajmej, iwán inán tej tikchij iga makonikan esti, puej ijkón kajasi.

⁷ Iwán nikagui' se' tájtōl yej kisa' itennoj altar, kijtowa:

—NoTēko Dios yej nochi wel tikchiwa, ken tej titajuzgarowa ómpaya nokta.

⁸ Iwán el cuarto ángel kitoyaj yej kipiaya ipan iwájkal ipan tonatí', iwán kichij iga tonatí' wel makimela'tati la gente iga tiwelōn.

⁹ Iwán inochi este tátaya ikajlōmej iga pox totōni' tiwelōn. E' malej ijkón ayagaj kipata' ken iga nemi iga makina'techo Dios niga kiweyimatiiltijkej. Majwa' kimalijlijkej Dios yej kititani inimej yej tacastigarowa.

¹⁰ In quinto ángel kitoyaj yej kipiaya ipan iwájkal ipan itronoj weyi anímal iwán kan mandarowa inón weyi anímal tamichkantitika'wi', iwán yej kiweyimati inón weyi anímal molenguajtankuayaj iga kualowayaj.

¹¹ Iwán kimalijlijkej Dios yej ono' ipan cielo. Maltajtowayaj iga kualotoyaj iga kipiayaj ikokolmej. E' ayá' kikajtejkej iga kichiwaj yej ayēkti.

¹² Iwán in sexto ángel kitoyaj nō yej kipiaya ipan iwájkal ipan weya' yej itōka' Eufrates; iwán wāgui' in weya' iga wel mapanōkan inomej reyejmej yej wītzej ikisáyampa tonatí'.

¹³ Wan nikita' iga kisa' eyi yej ayéj ye'espíritoj, ken tikita kalamej. Se kisa' ipan iten kuakuakowawéj, se ipan iten weyi anímal iwán se ipan iten yej ayéj mela'profetaj.

¹⁴ Inimejwa' iyespíritojmej tzitzimimej yej kichiwaj milagro. Iwán kinechkoskej inochi reyejmej yej onokej ipan inín tajli iga mamomijmiktikan kuá' Dios yawi tajuzgaroti.

¹⁵ ToTēko kijtowa:

—Ta' xikitakan, nej niwí' kuá' ayá' momati, ken se yej tachteki. Poxsan paktos yej kichijos ken Dios kineki iwán iga ijkón kichijos kenkuá' taajakijos, ayá' nemis ipetzkan iwán ayá' pīnawas.

¹⁶ Iwán inomej espíritojmej yej małojmej kinechkoj reyejmej kan itōka' Armagedón ipan tájtōl Hebreo.*

¹⁷ Iwán ángel número siete kitoyaj iwájkal ipan ejeka'. Iwán ipan weyitiōpan yej ono' ipan cielo, Dios tajtoj recio, kijtoj:

—Níkchija nochi.

¹⁸ Íkuá'san tapetani', tawopa' iwán tatikuini' iwán kuekuechka' tajli, inón talōlīn poxsan recio, níkēman ayí' panoj ijkōmpa talōlīn desde kuá' onolo' ipan tajli.

¹⁹ Iwán weyi-altepe' yej itōka' Babilonia, tzatzayani' tajli, éyiya mochij. Iwán altepemej yej ono' ipan inewi tajli xixitīnikej. Ijkón Dios kejlān inón weyi-altepe' Babilonia iga kichijtokej yej ayēkti, inón iga poxsan kicastigarōj.

²⁰ Inochi tajkotālmej† iwán tepemej, poliwiwej.

²¹ Nō walaj ipan cielo weyi granizo yej wetzi' ipan la gente. Inomej granizo iyetika ken cuarenta kilo. Iwán tajtaga' kimalijlijkej Dios iga wetzi' inón granizo, iga poxsan tapoloj inón granizo iga Dios tacastigarōj.

* 16:16 16:16 Xikita glosario "Hebreo". † 16:20 16:20 Xikita glosario "Tajkotāl o Isla".

17

Siwa' yej najnamolnemi

¹ Iwán walaĵ se de inomej siete angelejmej yej kipiayaj siete wajkalmej, iwán ne-ijlij: —Xinejnemi iwán nia nimitznextiliti ken iga Dios yawi kicastigaroti inón siwa' yej najnamolnemi yej ewato' itenoj mia' weyamej.

² Reyejmej, iwán la gente de inewi altepemej kichijkej yej ajayekti iwán inón siwa' yej najnamolnemi yej kinextilijkej iga makiweyimatiłtikān idolojmej.

³ Iwán iyEspiritoj Dios asi' noyakapan iwán el ángel newiga' ipan se desierto. Ompa nikita' se siwa' ewato' ipan weyi animāl yej chilti', iyakapan ijkulijto' tajtolmej yej Dios kijiya, inón animāl kipiaya siete itzontekon iwán diez ikuakua.

⁴ Siwa' kakijto' itzótzol yej axokoti' iwán chilti', kitalijtoya oro, te'ti ken diamante iwán perlas.* Kikitzkijtoya se wajkaltzin de oro tentoya iga vino, inón vino kijtojneki iga kichij yej pox ajayekti iwán tanextilij iga mamoweyimati idolojmej.

⁵ Ipan iyixkua' siwa' ijkulijto' toka' yej ayá' momati te kijtojneki, kijtowa: “WeyiBabiloniaj yej tanextiliá iga siwatkej manajnamolnemikan, iwán inochi yej mochiwa yej ayekti ipan inin tajli.”

⁶ Iwán nikita' iga inón siwa' tawan iga konij iyesyomej yej moconfiarowaj ipan Dios yej kimiktijkej iga kipowaj itajtōl Jesucristo. Kua' inón nikita', este nimadmirađoj.

⁷ Iwán inón ángel ne-ijlij:

—¿Te iga timadmirađowa? Nia nimitznextiliti te kijtojneki inón siwa' iwán inón weyi animāl kan ewato' siwa', inón weyi animāl yej kipiá siete itzontekon iwán diez ikuakua.

⁸ Weyi animāl yej tikita', onoya iwán inán ay' teyi. Yawi kisati ipan wejkatanaxpo', e' iga san yawi mela'poliwiti. Desde kua' mochiw inin tajli, Dios kijkuiloj itokamej ipan ama' kan neši aja'yéj nochipa onoskej iwán Dios. Yej chantitokej ipan tajli, inomej yej itokamej ayá' ijkulijto' ipan inón ama', yawij majmawitij kua' kitaskej inón weyi animāl yej onoya iwán inán ayoya teyi, e' wi'o' sej.

⁹ Inin iga yejsan ye'tajlamiki wel kimatis te kijtojneki: Inón siete itzontekon animāl, kijtojneki siete tepe'† kan ewato' siwa'.

¹⁰ No kijtojneki siete reyejmej. Cinco de inomej reyejmej wetzíkeja, el sexto rey mandarojto' inán, iwán el séptimo aya teyi inán. Kua' wi', ayá' wejkatis iga mandaroj.

¹¹ Weyi animāl yej chilti' yej onoyaw wan inán ay' teyi, yéj se de inomejpa siete reyejmej; inonwa' mokuepas iga inón másisya ocho rey; e' yawi mela'mikitiya.

¹² Inomej diez kuakuamej, inón kijtojneki diez reyejmej yej aya mandarowaj; e' yawij gobernarojij iwán weyi animāl petz se hora.

¹³ Inimej diez reyejmej sansé iyalmajmej kipiáj iga yawij kipalewıtij iga inón weyi animāl mamandaro.

¹⁴ Yawij momijmiktijij iwán el Cordero, e' el Cordero yawi tataniliti iga yéj nokta iTeko nochi tekomej wan Rey iga nochi reyejmej. Iwán el Cordero sen-onoskej iwán yej Dios kinotzkej iwán kitapejpenkej iwán moconfiarowaj nochipa ipan yéj.

¹⁵ El ángel no ne-ijlij:

—Inomej a'timej yej tikita' kan ewato' inón siwa' yej najnamolnemi, inomejwa' kijtojneki yej chantitokej ipan altepemej yej onokej ipan nochi nación san katiapay itajtōlmej.

¹⁶ Inomej diez kuakuamej yej tikita' kipiá weyi animāl, yawij kijiyatij inón siwa' yej najnamolnemi, yawij kikajtewatij iselti iwán ipetzkan, yawij kikuālitij inakayo siwa' iwán yawij kitatitij ipan ti'ti.

* 17:4 17:4 Perla pox valerowa, ken tikita tetzin ke'pa ajayo' wan iga perla wel mochiwa koska'. † 17:9 17:9 Siete tepe' anka kijtojneki altepe' Roma.

¹⁷ Dios kitālij ipan iyalmajmej inomej reyejmej iga makichiwakan ken Dios kineki, iga kipiakej sesan iyalmajmej iga kipalewijkej iga weyi anímal wel mamandaro este que mamochiwa ken kijtoj Dios.

¹⁸ Inón siwa' yej tikita', inónwa' kijtojneki weyi-altepe' yej irrey tatekimaka ipan nochi reyejmej yej onokej ipan tajli.

18

Tata altepe' Babilonia

¹ Iwán nikita' se' ángel wāraj ipan cielo yej kipoxpiá poder. Kitawij tajli iga itiyō.

² Iwán ijkín kijtoj recio:

—Xixitini'ya, xixitini'ya weyi-altepe' Babilonia, iwán inán móchija kan mochantiáj tzitzimimej, ompa íchanya inochi malespíritojmej iwán kan moxeketiáj totomej yej ayá' mokua iwán mo-ijiya.

³ Iga inochi paismej kichijkej yej ayekti ken kichiwaj yej ichamej Babilonia iga kiweyimatiltijkej idolojmej. Iwán inochi reyejmej de inín tajli ijkonsan kichijkej. Iwán tanamakanimej kipoxpiakej tomín iga yej chantitokej Babilonia kikojkej nochi yej kiyoltilanayaj.

⁴ Iwán nikagui' se' tájtōl ipan cielo kijtowa:

—Xikisakan ipan inón weyi-altepe' Babilonia, amejemej yej nimitztapejpenkej, amo nō tewān xikchiwakan yej ayekti iga amo nō mamitzcastigarokan.

⁵ Ási'ya iyixtaj Dios iga inomej yej onokej Babilonia kichijtokej yej ajayekti, iwán Dios ayá' nemi kelkawa.

⁶ Makichiwilikan Babilonia kensan kichiwilij sekin; makicastigarokan ome vej ke' yéj kicastigarōj sekin. Makichiwilikan ome vej yej mitzchiwilijkej iga nō makimachili ken iga kualo.

⁷ Achonsan nō xicastigarokan ke'san yéj moweyimati' iwán ke'san kichij yej ayekti. Yéj moweyimati' iwán kijtoj ipan iyalmaj: “Nej nigaj newato' iga nej nochi nikmandarowa; nej ayéj ken se lástima siwa' yej mi' iwéj wān akipiá yej kipalewiá, nej nikeman ayá' nimoknōmatitos.”

⁸ Inón iga ipan sansé día yawi wetziti iyakapan inimej yej tacastigarowa: mikílisti, chokalis iwán apis, iwán yawij kitatitij iga ti'ti, iga toTēko Dios yej nochi wel kichiwa kijtoj iga ijkón kajasi iga makicastigarokan Babilonia.

⁹ Reyejmej de inewi tajli yej kichijtoyaj yej poxsan ayekti, kensan kichiwa weyi-altepe' Babilonia iga kiweyimatiltijkej idolojmej iwán kichijkej nochi yej kiyoltilanayaj, yawij chokatij iwán moknōmatiskej kuá' kitaskej iga inón weyi-altepe' popókto'ya iga nemi tata.

¹⁰ Wéjkasan kawiskej iga kimajmawiliskej iga makisencastigarokan iwamej, iwán kijtoskej:

—¡Ay! ¡O'xan Babilonia yej tiweyi-altepe', tej yej nochi tikmandarowaya! Inán nimaninsan titata'.

¹¹ Nochi tanamakanimej chokaj iga moknōmatij iga inón weyi-altepe', iga ay'ya teyis kan tanamakaskej.

¹² Ayagaj kikowas yej kinamaka yej chijto' iga oro, plata, te'ti yej mojmōnsajti', perlas, tzótzol de lino yej pox tzotakti', de seda yej axokoti' iwán chilti', nō inochi kuawimej yej ajwíyā'pa, marfil,* kuawimej yej mojmōnsajti', bronce, tepos, mármol;†

* **18:12 18:12** Marfil: elefante kipiá ome ken itan yej weyakti' yej kijasaj itampa iya', inón chijto' iga marfil. † **18:12 18:12** Mármol te'ti yej mōnsajti' yej wel motzotāwa.

¹³ canela, especias wej ajwiya', incienso, mirra, perfumes, vino, aceite, harina wej kueçhti', trigo; yolkamej wej motamamaltia', borregoymej, kawayojmej, kuacarretajmej, iwán este toknimej wej kikuij iga esclavo.

¹⁴ Kijliskej inón weyi-áltepe':

—Ay'ya tikpia' wej tikpiaya wej tikpoxpiasnekiá, tikpóloja. Nikeman ay' tikpiás sej nochi wej pox patioj iwán wej mojmõnsajti' wej tikpiaya.

¹⁵ Wej ompa tanamakatoj, pox tatanikej iga wej kinamakayaj pan inón weyi-áltepe', e' kuá' kitaskej iga nemi tata, pox wejka kawiskej iga kimajmawiliskej iga makisencastigarokan iwamej, chokaskej wan moknomatiskej.

¹⁶ Iwán kijtoskej:

—¡Pobre inón weyi-áltepe'! Onoya ken tikita katka se siwa' wej kakijto' itzótzol de lino wej pox tzotakti' iwán tzótzol wej axokoti' iwán çhilti', kitajlijoja oro, te'ti wej mojmõnsajti' iwán perlas.

¹⁷ ¡Ipansan se hora tata' komati wej poxsan patioj!

Ikapitamej akalmej, la gente wej yaya ipan akalmej, marineroymej‡ iwán inochi wej tekipanowayaj ipan lámar, wejka moketzaskej.

¹⁸ Kuá' kitaskej pokti iga nemi tata inón weyi-áltepe', tzajtziskej:

—¿Kan tiawij tikasitij se' weyi-áltepe' ken inín?

¹⁹ Iwán motaliliskej tajli ipan itzontekomej iwán tzajtziskej:

—¡Lástima, lástima; inín weyi-áltepe'! Iga itomín rıcojtiakej inochi wej kipiayaj akal ipan lámar; inán nimanınsan poliwi'!

²⁰ E' tej cielo xipaki, iwán no mapakikan profetajmej, apostolejmej iwán inochi wej kitokaj Dios, iga Dios kicastigaroj inón weyi-áltepe' iga ijkón kajasi iga nochi wej mitzchıwılijkej.

²¹ Iwán se ángel wej pox tajpalej kikui' se te'ti wej pox etı', iwán kipatanaltij ipan lámar, iwán kijtoj:

—Ijkón yawı poliwiiti inón weyi-áltepe' wej itoka' Babilonia iwán nikeman máj ayá' mo-itas.

²² Inawatılka arpa, § flauta, iwán trompeta, ay'ya máj mokakis ipan mocallej. Ateyis nisé tekipanowani wej kichıwa tejté. Iwán inawatılka molino ay'ya máj mokakis.

²³ Ay'ya máj xotas ti'ti, ay'ya mokakis ilwi' kan monamiktılo. Malej iga motanamanimaj poxsan kipiayaj tomın ipan inın tajli, iwán tikajkayaj inochi paısmej iga moachısoj, tia timela'poliwiti.

²⁴ Dios kicastigaroj Babilonia iga itechko mikikej profetajmej wan wej moconfıaroj ipan Cristo; nochi wej tamiktıkej mıxkuıtıkej pan Babilonia.

19

¹ Iwán nikagui' ipan cielo itajtılmej mia' gente, kijtowaj:

¡Mamoweyimatılti toTeko Dios iga tesalvarowa!

Kajasi iga mamomajmawili iga nochi wel kichıwa.

² Yéj taye' juzgarowa wan nochipa ómpaya ken kichıwa.

Kicastigároja inón siwa' wej najnamolnemi,

wey tanextiliaya iga la gente makiweyimatıltıkan idolojmej;

Dios momatıj ipan wey chantıtokej ipan inón weyi-áltepe' iga kimıjmıktıkej wey kipowaj itajtıl.

³ Iwán se' vej kijtojkej:

—¡Mamoweyimatılti toTeko! Iga nochipa popoktos inón weyi-áltepe' iga nemi tata.

‡ 18:17 18:17 Marineroymej: ijkón kijliáj tajtaga' wej kinentiayaj akal. § 18:22 18:22 Xikita glosario "Arpa".

⁴ Iwán inomej veinticuatro ancianojmej iwán inomej nawi animajmej, motankuaketzkej iwán este motzontokakej ipan tajli iga kiweyimatiltijkej Dios yej ewato' ipan weyi asiento kan mandarowa, kijtojkej:

—¡Ijkónyawa! ¡Mamoweyimatilti toTeko Dios!

⁵ Iwán kan ewato' Dios, moká' se tájtól, kijtowa:
Xikweyimatiltikan toDios,
amonochimej yej ankichiwaj ken yéj kineki
iwán ankimajmawiliáj,
yej kipiá itekiyo iwán yej ayá'.

Iyilwiyo kuq' monamiktía el Cordero

⁶ Nikagui' nō ken tikita itájtól mia' gente, ken kuq' wopa a'ti iwán ken kuq' tatikuñi, kijtowa:

¡Mamoweyimatilti toTeko Dios!

Yéj nochi wel kichíwa iwán péwa'ya iga reinarowa.

⁷ Matipakikan iwán matiyolpaktokan iwán matikweyimatiltikan, iga ási'ya hora iga monamiktía el Cordero.

Takotzin* taajakijto'ya;

⁸ kajakija itzótzol de lino yej pox tzotakti', ejto' iwán este pepetani.

Inonwa' lino kijtojneki yej kichijkej yej yekti yej moconfiarowaj ipan Dios.

⁹ Iwán el ángel ne-ijlij:

—Ijkin xikijkuilo: “Mapaktokan yej onoskej ken te-ikniwan iga yawij motalitij kan takualo kuq' monamiktij el Cordero.”

Iwán ne-ijlij:

—Ininwa' itajtólmej nokta Dios yej ayá' takajkayawa.

¹⁰ Iwán nimotankuaketzta' iyikxitenoj inón ángel iga nikweyimatiltiaya, e' yéj ne-ijlij:

—Amo ximotankuaketzta notenōj; iga nej nō niktoka Dios kensan tej iwán ken inochi mokniwan yej moconfiarowaj ipan tájtól yej Jesús kipowa'. Xikweyimatilti Dios.

Iga yej kipowaj yej kichij Jesús, inómejwa' el Espíritu kitajtólmakaj.

Kawayoj yej ista'

¹¹ Iwán nikita' tapojto' cielo, iwán nikita' se kawayoj yej ista', iwán yej kitejkwawilijtinemiá itōka' “Nochipa kichíwa yej kijtowa iwán ayí' takajkayawa.” Yéj taye' juzgarowa iwán kichíwa yej yekti kuq' kitāniliá iyenemigojwan.

¹² Iyixmej ken tikita tiwelōn iwán kitālijtoya mia' coronajmej,† iwán ijkuilijtoya se tōka' yej yéjsan kimatiá.

¹³ Iwán kakijto' itzótzol yej kajkakalijto' esti, iwán itōka': Itájtól Dios.

¹⁴ Iwán kitokaj soldadojmej yej onokej ipan cielo. Kakijtinemij itzotzolmej de lino yej tzotakti' iwán ijista', este ejejto', iwán tejkatinemij ipan ikawayojmej yej ijista'.

¹⁵ Ipan iten kīsaya se espada yej pox tateki, iga inón espada yawi kicastigarōti inochi paismej; iwán yawi kimandarōti iga se vara de tepos. Yéj kichíwas iga iyenemigojmej makitakan ken iga kuesiwi Dios. Yéj kitātakas iyenemigojmej ken se yej kitātaksa uva iga kipatzka. Ijkon iga Dios yej nochi wel kichíwa yawi kicastigarōti inochi gente.

¹⁶ Iwán ipan itzótzol iwán imaxá'bapa ijkuilijto' inin tōka': “Rey yej kimandarowa inochi reyejmej iwán iTeko inochi tekomej.”

¹⁷ Después nikita' se' ángel ejkato' ipan tōnati', iwán kitzajtzilij recio inochi tōtōmej yej patāntinemij ipan cielo, kijlij:

* **19:7 19:7** “Takotzin” kijtojneki nochi yej kitokaj Dios. Ipan itájtól Dios kanaj tikitaj iga Dios iwán yej kitokaj mocomparadowa ken se chokotzin yej namiktito' wan takotzin. † **19:12 19:12** Xikita glosario “Corona”.

—Xiwit̄zekan iga xikuak̄ij yej Dios mitzmakaj.

¹⁸ Xikuakan inakayomej reyejmej, kapitamej, soldadojmej iwán inakayo tajtaga' yej pox tamiktiáj, iwán inakayo kawayojmej iwán yej kitejkawilijtinemij, iwán inochi inakayo la gente yej ayéj esclavojmej, iwán yej esclavojmej, yej kipiá itekiyo iwán yej ayá'.

¹⁹ Iwán nikita' weyi anímal iwán inochi reyejmej de inewi tajli iwán isoldadojmej monechkojkej iga yawij momijmikt̄it̄ij iwán inón yej tejkato' ipan iyista'kawayoj iwán inochi isoldadojmej.

²⁰ Inón weyi anímal kisémpresojwijkej iwán inón yej ayéj mela'profetaj yej kichijtoya kuajkuantas yej ayi'pa mo-ita iyixtaj inón weyi anímal. Iga kichij kuajkuantas yej ayi'pa mo-ita in inón yej ayéj mela'profetaj, kikajkayaj inomej yej motemakakej iga kit̄alilijkej imarcej inón weyi anímal iwán kiweyimatikej iyimagen. Iwán weyi anímal iwán yej ayéj mela'profetaj kimotakej ipan tiwelon kan nemi tata azufre.

²¹ Iwán sekin kimiktijkej iga inón espada yej k̄isaya ipan iten yej tejkato' ipan kawayoj, iwán nochi totomej ixwikej iga kikuajkej inimej inakayomej.

20

Mil años

¹ Nikita' se ángel temoj ipan cielo, kik̄itzkijto' se llave iga kitapowa wejkatanaxpo', iwán kik̄itzkijto' se weyi cadena.

² Inín ángel kilpij kuakuakowawéj, inón ikyapakowá' yej nō kitokawiajay Tzitzimi' kilpij iga cadena mil años.

³ Kimota' ipan wejkatanaxpo', iwán kiye'tentzakua' iwán kit̄alilij tejté iga amo agaj makitapo iga ay'ya máj makikajkawawa tokniwan yej onokej ipan paismej, este que maasi mil años. Kuá' ásisya mil años yawij kimajkawatij, e' ayá' wejkawas iga majkajtos.

⁴ Iwán nikita' weyi asientojmej kan motaliáj yej mandarowaj, ipan inón motalkej yej kimakakej poder iga matajuzgarokan. Nō nikita' iyalmajmej yej kikechtekkej iga kipowakej yej kichij Jesús wan itájt̄ol Dios. Yejemej ayá' kiweyimatikej weyi anímal niga kiweyimatikej iyimagen weyi anímal iwán ayá' motemakakej iga makit̄alilikan imarcej pan iyixkuá' niga ipan imamej. Nikita iga inimej ojpa-isakej iwán reinarojkej iwán Cristo mil años.

⁵ E' sekin yej nō miktokej aya ojpa-isakej, inimej ojpa-isaskej este que maasi mil años. Inín yej áchtopa iga ojpa-isaloj.

⁶ ¡Mapaktokan yej ye'nemikej iyixtaj Dios, inomej yej yawij ojpa-isatij kuá' achto ojpa-isaloj! Iga ipan la segunda muerte ay'ya yawij mikitij, sino que moch̄iwaskej sacerdotejmej de Dios iwán de Cristo. Iwán reinaroskej mil años wan Cristo.

⁷ Kuá' ásisya mil años, Tzitzimi' yawi xitomiti kan presojtito'.

⁸ Iwán k̄isas iga kikajkawawas paismej Gog iwán Magog yej kijtojneki nochi paismej yej ono' ipan tajli. Wan Tzitzimi' kinechkoj nochi soldadojmej de inimej paismej. Pox komati soldadojmej ken tikita xajli yej ono' ipan lamarten iga yawij tamijmikt̄it̄ij.

⁹ Iwán noyan payiniskej ipan tajli iwán kiyawaloskej inón weyi-áltepe' yej Dios kipoxchokiliá, kan onokej yej kitokaj Dios. E' Dios kit̄itanis ti'ti yej w̄i' ipan cielo, iwán inochi kitat̄iskej.

¹⁰ Iwán Tzitzimi' yej takajkayajtoya kimotaskej ipan tiwelon kan nemi tata azufre, kan nō kimotakej weyi anímal iwán yej ayéj mela'profetaj. Iwán ompa nochipa kinkochijoskej semilwi' iwán senyówal.

Dios tajuzgarowa

¹¹ Iwán nikita' weyi asiento yej este ista', kan motaliá Dios iwán yéj ompa ewato'. Iyixtaj yéj, tajli iwán cielo mela'poliwikej, akawi' nité.

¹² Iwán nikita' yej miktókeja, ejejkatokej iyixtaj Dios, onoyaj yej kipiá itekiyo iwán yej ayá'. Iwán tapowikej amamej, iwán se' ama' nō tapowi' kan ikuilijto' itokamej yej nochipa onoskej iwán Dios. Iwán Dios kijuzgaroj yej miktókeja kensan ikuilijto' ipan amamej, kensan yejemej kichijkej.

¹³ Yej mikikej ipan lám̄ar wan yej mikikej ipan tajli k̄isakej kan miktoyaj wan monextijkej iyixtaj Dios, iwán sejsé kijuzgarojkej ijkón kensan yejemej kichijkej.

¹⁴ Iwán mikilisti iwán kan ono' yej miktokej kimotakej ipan laguna yej wewelkato', iga inín ome veja iga mikiloj.

¹⁵ Iwán yej ayá' ikuilijtos itoka' ipan ama' kan ikuilijto' itokamej yej nochipa onoskej iyixtaj Dios nō kimotaskej ipan inón laguna yej wewelkato'.

21

Se'ya cielo wan se'ya tajli

¹ Iwán nikita' se'ya cielo iwán se'ya tajli; iga yej áchtopa cielo iwán tajli iwán lám̄ar yej onoyaj poliwiķeja.

² Nej, niJuan nikita' inón weyi-áltepe' yej Dios itatki yej kijliáj nueva Jerusalén, nikita iga nemi temowa ipan cielo iyixtaj Dios. Pox mōnsajti' ken tikita takotz̄in yej taajakijto'ya iga monamiktiá iwán iwéj.

³ Iwán nikagui' se tájt̄ol recio yej w̄tziaya ipan cielo kijtowa:

—Xikita, Dios chantito' kan onolo'! Yéj yawi chantitoti iwamej, yejemej mochiwaskej igentej, iwán Dios onos iwamej. Yéj iséltisan onos Dios iga inomej.

⁴ Dios ta-ixpojpawas iga chokatoł', iwán ay'ya mikiloj, niga chokaloj, ay'ya agaj tenatos iga kwalotos, iga inochi yej onoya, pánoja.

⁵ Iwán yej ewatoya ipan weyi asiento kijtoj:

—Xikita, nej nikchiwa nuevo inochi yej ono'.

Nō ne-ijlij:

—Xikijkuilo; iga inimej tajt̄olmej melá' nokta iwán wel timoconfiarowa ipan.

⁶ Iwán ne-ijlij:

—Chijto'ya. Nej kan p̄ewa iwán kan tami, ken letrajmej del alfabeto p̄ewa ipan A iwán tami ipan Z. Yej atanekis nej nikmakas a'ti yej k̄isa ipan atzontekon yej tamaka vida, ayá' yawi kikowátipa.

⁷ Inón nia nikmakati yej kitaniłij Tzitzimi'; iwán nej iDios, iwán yéj nopiltz̄in.

⁸ E' yej kikajtewaj iga kitokaj iyojwi Dios, iwán yej ayá' kicredowaj itájt̄ol Dios, iwán yej kejlantokej yej ayekti, yej tamiktiáj, iwán yej kichiwaj yej ayekti iga yawij wan yej ayá' iwán namiktito', iwán yej taachisarowaj, iwán yej kiweyimatij idolojmej iwán inochi yej takajkayawaj yawij kimotatij ipan laguna yej wewelkato' iga nemi tata azufre. Inín kijliáj la segunda muerte.

Se'ya Jerusalén

⁹ Iwán walaj se de inomej siete angelejmej yej kikitzkijtoyaj siete wajkalmej yej kipiayaj siete plagajmej iwán ne-ijlij:

—Xinejnemi, nia nimitzn̄extil̄iti takotz̄in yej mochiwas isiwá' el Cordero.

¹⁰ IyEspiritoj Dios asi' noyakapan wan newiga' ipan se tepe' yej weyi iwán wejkapan, iwán nen̄extilij se weyi-áltepe' yej Dios itatki, yej itoka' Jerusalén, nikita' iga nemi temowa ipan cielo iyixtaj Dios.

¹¹ Inón weyi-áltepe' tawiaya iga iweyipoder Dios. Tawiá ken tikita se te'ti yej pox mōnsajti' ken te'ti de jaspe* ken tikita vidrio.

* 21:11 21:11 Jaspe te'ti yej xoxokti'.

¹² Inón weyi-áltepe' koláltitoya iga muro yej weyi iwán wejkapan, kipiá doce puerta; iwán onoya se' ángel ipan sejsé kalten, iwán ipan sejsé puerta ijkulijtoya itoka' se tribu† de inomej doce tribu de Israel.

¹³ Onoya eyi ipuertajyo iladoj norte, eyi ipuertajyo al sur, eyi ipuertajyo ikisáyampa tonati', iwán se' eyi ipuertajyo ikalakiyampa tonati'.

¹⁴ Imurojyo inón weyi-áltepe' kipiá doce weyite'ti kan taksato', iwán ipan sejsé de inomej weyite'ti ijkulijto' se' itoka' de sejsé de inomej doce iyapostolejmej el Cordero.

¹⁵ El ángel yej nowan tatapojtoya kikitzkijtoya se' ojta' yej chijto' de oro iga kimedirowa weyi-áltepe', ipuertajyomej iwán imurojyo.

¹⁶ Inón weyi-áltepe' onoya cuadrado, achonsan medirowaya iweyajka iwán ikoyajka. El ángel kimediroj weyi-áltepe' iga ivaraj de oro, mediroy dos mil doscientos kilómetros; achonsan medirowa iweyajka, iwejkapanka iwán ikoyajka.

¹⁷ Iwán kimediroj iwejkapanka imurojyo, mediroy sesenta y cuatro metro, el ángel tamediroj iga inómpasan medida yej iga taga' tamedirowa.

¹⁸ Muro chijtoya iga te'ti de jaspe, iwán weyi-áltepe' chijtoya iga mela'oroy yej este xota ken vidrio.

¹⁹ Iwán ibasejyomej kan taksato' imurojyo inón weyi-áltepe' ye'tachaya iga kipiaya sese'pa te'ti‡ yej mojmonsajti'. Yej áchtopa ibasejyo kipiaya te'ti yej kijliáj jaspe, el segundo zafiro, el tercero ágata, se' kipiaya esmeralda;

²⁰ se' kipiaya ónice, se' kipiaya cornalina; se' kipiaya crisólito, se' kipiaya berilo, se' kipiaya topacio, se' kipiaya crisopraso; se' kipiaya jacinto iwán se' kipiaya amatista. Ijkón masi' doce ibasejyo.

²¹ Ono' doce puerta; sejsé chijto' iga sesan perla. § Iwán pata'ojti yej panowa tajkoáltepe' chijtoya iga mela'oroy yej este xota ken vidrio.

²² Iwán ayá' nikita' nisé tiopan ipan inón weyi-áltepe', iga toTeko Dios yej kipoxpiá poder iwán el Cordero onokej iga tiopan ipan inón weyi-áltepe'.

²³ Ompa ayá' moneki tonati' niga luna iga matawi, iga Dios itawilka tawiá iwán el Cordero kitawij inón weyi-áltepe'.

²⁴ La gente de inochi paismej yej mosalvaroskej nejnemiskej ipan itawilyo inón weyi-áltepe', iwán reyejmej de inochi tajli kiwajliguiliskej yej patiyoy yej kipiáj.

²⁵ Ipuertajyomej nochipa tapojtos, iga ompa ateyiti yówal.

²⁶ Iwán inochi paismej kiwigaskej nochi yej valerowa wan kiweyimatiskej inón weyi-áltepe'.

²⁷ Ipan inón weyi-áltepe' ayá' kalakis nité yej ayekti iyixtaj Dios, niga yej kichiwaj yej ayekti niga yej takajkayawaj. Kalakis petz yejsan ijkulijto' itoka' ipan ama' yej kipiá el Cordero kan nesi itokamej yej nochipa onoskej wan Dios.

22

¹ Iwán el ángel nenextilij se' weya' yej tamaka vida, este chipakti' ken tikita cristal. Inón weya' kisaya ipan iweyi asiento kan motaliá Dios iwán el Cordero.

² Inón a'ti motalowa itajko pata'ojti de inón weyi-áltepe', iwán itejtempan inón weya' onoyaj kuawimej yej tamakaj vida. Takij cada mes iwán iyiswayomej inomej kuawimej kikuij iga moachialtilo.

³ Iwán ompa ay'ya teyis yej Dios akiye'ita. Ipan inón weyi-áltepe' Dios iwán el Cordero motaliáj ipan iweyi asientojmej wan yej kitokaj Dios kiweyimatiiltiskej.

⁴ Iwán kinojma-itzoskej nokta Dios, iwán itoka' Dios ijkulijtos pan iyixkuá'.

† 21:12 21:12 Xikita glosario "Tribu". ‡ 21:19 21:19 Inimej temej yej iga chijtokej doce base este xotaj wan sejsé kipiá icoloryo. § 21:21 21:21 Perla pox valerowa, ken tikita tetzin ke'pa ajayo' wan iga perla wel mochiwa qoska'. Inán momati iga alimpatzin, nij nesi pox weyi.

⁵ Ompa ay'ya tayowatis iwán yej ompa onokej ay'ya kinekiskej ti'ti niga tonati', iga Dios yej toTeko kitawij yejemen wan nochipa reinaroskej iwán.

Ná'ya iga wi' Jesucristo

⁶ El ángel ne-ijlij:

—Inimej tajtolmej, melá' nokta iwán wel moconfiarolo ípan. Iwán toTeko, yej inonsan Dios yej kitajtolmá' profetajmej, kititan iyáŋgel iga makinextili yej kitokaj yej ay'ya wejkatis iga yawi mochiwati.

⁷ Ijkín mitzijliáj Jesús:

—¡Xikakikan! ¡Ay'ya wejkatis iga niwi'! ¡Mapaki yej kicredo yej ijkuilijto' ípan inín ama', yej yawi mochiwati!

⁸ Nej niJuan, yej nikagui' iwán nikita' nochi inín. Iwán kuá' tami' nikagui' iwán nikita', nimotankuaketa' iyikxitenoj el ángel iga nikweyimatí'.

⁹ E' yéj ne-ijlij:

—Amo ijkón xikchiwa; puej nej nõ niktoka Dios kensan tej iwán kensan inochi moknimej yej kipowaj itájtol Dios, iwán inochi yej kichiway ken ijkuilijto' ípan inín ama'. Xikweyimatílti Dios.

¹⁰ Nõ ne-ijlij:

—Amo xikiyana inín ye'noticiaj de Dios yej ijkuilijto' ípan inín ama'; iga ay'ya ke' poliwi iga yawi mochiwati.

¹¹ Yej kichiwa yej ayekti, kama makichiwa yej ayekti; yej keklamiki yej ayekti, máj makeklamiki yej ayekti; e' yej kichiwa yej yekti máj makichiwa yej yekti; yej nokta kichiwa ken Dios kineki, amo mamosemaka.

Jesús nõ kijtoj:

¹² —Kena, nej ay'ya wejka iga niwi'. Iwán nikuajligas ipremioj yej nia nikmakati sejsé kensan iga kichij.

¹³ Nej kan pewa iwán kan tami, ken letrajmej del alfabeto pewa ípan A iwán tami ípan Z.

¹⁴ Mapaktokan yej kipaakaj itzotzolmej* iwán wel makikuakan itakilka inón kuawi' yej tamaka vida iwán wel makalakikan ípan ipuertajyo weyi-altepe'.

¹⁵ E' kawitij juera yej kichiway yej ayekti; yej taachisarowaj, yej najnamolnemij, yej tamiktiáj, yej kiweyimatij idolojmej, iwán yej kiyolmakaj iga takajkayajtokej.

¹⁶ —Nej, niJesús, niktitan noáŋgel iga makinextili yej netokaj inochi inín. Nej ipiltzin ipilowampa rey David; nej imaselkayo rey David iwán nej inón sítalin yej xota yowalti'.

¹⁷ El Espíritu iwán isiwa' el Cordero kijtowaj:

—Xiwiki.

Iwán yej kikaki, makijto:

—Xiwiki.

Iwán yej ataneki mawiki iwán makoni a'ti yej tamaka vida, yej ayá' monamakiltiá.

¹⁸ Inochi yej kikaki inín itájtol Dios yej ijkuilijto' ípan inín ama', nikijliáj inín: Siga agaj kitaliao' se' tejté ípan inimej tajtolmej yej ijkuilijto'ya, Dios yawi kitaliti iyakapan kokolis yej kinkochiwas, kensan ijkuilijto' ípan inín ama'.

¹⁹ Siga agaj kikuiliá tejté yej ijkuilijto' ípan inín ama' yej Dios kinextij, Dios yawi kiborraroti itoka' ípan ama' kan nesí a'yéj onos iwán nochipa, iwán yawi kitzakuiljti iga amo makalaki ípan iweyi-altepe' Dios iwán akitas yej yekti yej ijkuilijto' ípan inín ama'.

²⁰ Yej kijtoj ijkín, kijtowa:

—Ay'ya wejkatis iga niwi'.

* **22:14 22:14** “Yej kipaakaj itzotzolmej” anka kijtojneki yej ye'nemij iga Dios kiperdonaroja yej kichijkej yej ayekti.

Ijkónyawa'. ¡Xiwiki noTeko Jesús!

²¹ ToTeko Jesucristo, mamitzyolchikawakan amonochimej. Ijkónyawa'.